מבחר עלונים

קרח

שנת תשפ"ב

	ער"ש	מוצ"ש	בעלזא	ר"ת
ירושלים	07:13	08:31	08:44	09:06
בני ברק	07:28	08:34	08:41	09:03
חיפה	07:21	08:35	08:45	09:07
אשדוד	07:28	08:33	08:41	09:03
בית שמש	07:12	08:32	08:43	09:05
קרית גת	07:29	08:32	08:42	09:04
נוף הגליל	07:24	08:34	08:45	09:07

להרשמה לקבלת החוברת במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

כשרפוס ושירות נפלאים...

גרפוMAT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים | שעות פתיחה: א.-ה. 10-19 רצוף, יום שישי 10-12

טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 | g5337722@gmail.com

© כל הזכויות שמורות

עלות 1 שקל בלבד

אבות ובנים "אהל פינחס"

מספר 110

דבר העורך

שאלו פעם את בעל התניא רבי זלמן מלאדי זצוק"ל מה ראה בתפילותיו, להאריך כל כך? השיב להם הרב: הגיעו בעצמכם שהוזמנתם לראיון עם שר גדול ומכובד, וכי לא תנעם לכם הישיבה והשיחה עימו? ודאי שרצונכם לשבת ולשוחח עימו כמה שיותר זמן וקשה יהיה בעיניכם להיפרד מהשיחה. וכל האריכות לא למשא יחשב לכם. כן אני מרגיש בתפילה. לא עם שר ולא עם מלך בשר ודם אני משוחח, אלא עם מלך כל יכול מלך מלכי המלכים הקב"ה. ואם כן כיצד אוכל לקצר אם יש לי רשות להאריך והשיחה נעימה לי מאוד?

מסופר על מרן החפץ חיים זיע"א כשהיו באים אליו אנשים ומבקשים שיתפלל עליהם היה עונה אב לא אוהב שבן שלו שולח בקשה ע"י בן אחר, אלא מעדיף שיבוא הוא עצמו ויבקש. לפנות ישר לבורא לשוחח עימו ולבקש ממנו, שהרי מלא כל הארץ כבודו, ומצפה ומייחל מכל אחד מבניו שישפוך את צקון ליבו בתפילה ובתחינה, וע"י כך יתקרב אל ה' יתברך וממילא "קרוב ה' לכל קוראיו ולכל אשר יקראוהו באמת".

חז"ל ואנשי הכנסת הגדולה תיקנו תפילה כדי שנבקש על נפשנו תמיד כדי להרגיש שהכל מאיתו יתברך, כל צרכינו מאווינו ורצוננו, אליו עינינו נשואות שימלא משאלות ליבנו. ומזכירים אנו את הקב"ה בכל צעד ושעל כמו שמצינו ביוסף הצדיק שנאמר בו "וירא אדוניו כי ה' איתו" שהיה מזכיר שם שמיים בכל פעולה שעשה. ובכך היה דבוק בבוראו בכל רגע.

בידידות
ניר גמליאל

אני: שלום, יש לכם פיצה עבה?
מוכר: רק דקה.
אני: אוקי, אני אמתין.

בוס: כל יום אתה מאחר וממציא תירוץ הזוי, זה כבר מתחיל להתיש!
אני: מתנצל, הייתה לבה על הכביש

הוא: לא היה קולה אז שמתי לך RC, מקווה שלא אכפת לך...
כעבור כמה ימים
אני: לא היה נענע אז שמתי לך בתה כוסברה, מקווה שלא אכפת לך....

בכל פעם שאני מנסה לאכול בריא מגיע איזה ראש השנה, חג חנוכה, יום שישי, שבת, רביעי והורס לי הכל...

היה אחד שסיפר מעשה מוזגם מאד. תהו השומעים והטילו ספק בדבריו.
אמר המספר: לכו ושאלו את הרב. הוא היה עד-ראייה.
שאלו את הרב, נענה ואמר: תמה אני על כוח זכרונו של האיש. שי לך אדם, הזוכר מה שהיה לפני עשרים שנה. יש גם מי שזוכר מה שהיה לפני חמישים שנה. ואילו זכרן זה זוכר אפילו דברים שלא היו מעולם...

אני: הבנק שלח לי הודעת חיוב 1000 שקל בזארה, את בקניון?
אשתי: תאמין לי ההאקרים האיראנים האלה אין להם בושה!!

דיאטנית: אתה מקפיד לאכול פירות עונתיים כמו שסיכמנו?
אני: ברור!
דיאטנית: מה למשל?
אני: קרמבו.

תמיד תזכרו שלא משנה כמה רע היה לכם היום, לפחות אתם לא תקועים בגדר בזמן שפרה צוחקת עליכם

למה להציץ בעלון של חבר

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
367korona@gmail.com

לע"נ הילד הנעים
אליהו שור בן חנה ז"ל
שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

זוג מגיע לבית המשפט בתביעת גרושין של האשה.
השופט שואל מה העילה לגירושין??
האישה הסבירה: 10 שנים אנחנו נשואים ומשלמים שכר דירה בכל חודש.
לפני שלושה שבועות גיליתי שבעלי הוא בעל הדירה!!!
השופט: תשמע זה גאוני....
השופט: תשמע זה גאוני....

תודה לאל סוף סוף אני מסתדרת עם הדיאטה בבוקר חצי ביצה, בצהריים חצי תפוח, ובערב חצי מקרר.

מעשה שהיה

מעשה באדם שהזמין שולחן מותאם לריהוט הבית מנגר מומחה.
הנגר הגיע אל ביתו יחד עם קורות עץ איכותיים ויפים לבניית השולחן, מיד התחיל לתכנן למדוד ולבסוף לחתוך את הקורות כדי לבנות את השולחן המיוחל. הלקוח ראה איך הנגר חותך את העצים היפים, כעס עליו ואמר תראה איך אתה הורס את קורות העץ שהזמנתי ולבסוף גרש אותו מביתו. נשאר האיש עם עצים חתוכים בלי שום תועלת, וכל זה מחמת שהוא רואה רק מה שלפניו כרגע, ולא רואה את העתיד לבוא. בספר 'שער בת רבים' נכתב: אין לאדם להתרעם כלל על הייסורים הבאים עליו, משום שכל הייסורים הם בבחינת זריעה שממנה תצמח טובה, ואם ח"ו אדם מתרעם,

אומר לו הקב"ה: "אינך חפץ בייסורים שאני מביא עליך לתועלתך?"
ויתכן שלא יקבל לבסוף את הטובה שהיתה עתידה לצמוח מהם.
אם ידע האדם כי אין הרעה יורדת מלמעלה, וכל הנעשה עמו הוא רק כדי לתקן אותו, ליישר דרכיו ולהשלימו להיות מתוקן במידות ובמעשים טובים. אם ידע האדם שהייסורים מרוממים אותו, אזי ממילא הכל ייעשה לו קל יותר ולא ירגיש בחייו צער וקושי.

ככל שהאדם מתחזק יותר ויותר באמונה זו, כך ירגיש פחות בייסוריו ומכאוביו.

מהפעילות
לא נחים לרגע

אבות ובנים
תהלים
כולל ליל שישי
אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש
כולל שישי
עלון באלפי עותקים
סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים
שיעור עין יעקב
ישיבת בין הזמנים

שיעור בעלי בתים
פעילויות לילדים

מאירים וזורעים הצלחה

משפחת מאירים
אחזקת ילד רק 60 ש"ח לחודש
לתרומות: נדרים פלוס "מאירים וזורעים הצלחה"
קוד 1000538 או בפלא': 052-7656075

בס"ד

פרשת קורח, כ"ו בסיון תשפ"ב

שבת מברכים חודש תמוז. המולד: יום רביעי שעה 6.48 בבוקר עם 3 חלקים. ראש חודש בימים ד-ה.

גיליון מס' 518
שנה 9

שַׁבָּת טִישׁ

מִתּוֹךְ סִדְרַת סִפְרֵי "שַׁבָּת טִישׁ"

סִפּוּרִים וְאַגָּדוֹת ❁ פְּנִינִים וּפַרְפְּרָאוֹת ❁ מִדּוֹת וַהֲלִיכוֹת

סִפּוּרִים בַּפָּרָשָׁה

וְלֹא־יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ (יז, ה)

רֹב יְמֵי הַמַּלְבִּי"ם, הָיוּ יְמֵי צַעַר וּמָדוֹן, וְהוּא סָבַל מְרוֹרִים מִבַּעֲלֵי־הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁרָדְפוּהוּ. בִּתְקוּפַת רַבָּנוּתוֹ בְּלוּנְטְשִׁיץ, שְׁאָלוּהוּ תַּלְמִידָיו: "כֵּיצַד יִתָּכֵן שֶׁחוֹלְקִים עַל רַבֵּנוּ? וַהֲרֵי נֶאֱמַר 'וְלֹא־יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ'"? וְהוּא הֵשִׁיב: "אֵצֶל קֹרַח וַעֲדָתוֹ עָמַד בְּצַד אֶחָד כָּל הַצֶּדֶק, וְאִלּוּ הַצַּד הַשֵּׁנִי הָיָה כֻּלּוֹ חַיָּב, וּמַחֲלֹקֶת כָּזוֹ לְעוֹלָם לֹא תּוֹסִיף לִהְיוֹת. אֲבָל מַחֲלֹקֶת שֶׁבָּהּ יִהְיוּ שְׁנֵי צְדָדִים, וּלְכָל צַד מְעַט צֶדֶק וּמְעַט חוֹבָה, מַחֲלֹקֶת כָּזוֹ תָּקוּם וְתִהְיֶה בְּכָל־הַדּוֹרוֹת"...

בִּתְקוּפַת כְּהֻנַּת הַ"בֵּית הַלֵּוִי" בִּבְרִיסְק, פָּרְצָה שָׁם מַחֲלֹקֶת גְּדוֹלָה. פָּנָה הָרַב לְכַמָּה מֵחֲשׁוּבֵי הָעִיר שֶׁדַּעְתָּם מְקֻבֶּלֶת עַל־הַצִּבּוּר, שֶׁיַּשְׁפִּיעוּ עַל הַיְרִיבִים לְכַבּוֹת אֶת אֵשׁ־הַמַּחֲלֹקֶת, אוּלָם הַלָּלוּ דָּחוּ אֶת בַּקָּשָׁתוֹ, בְּטַעֲנָה שֶׁאֵינָם רוֹצִים לְהַכְנִיס רֹאשָׁם בְּעָבְיָהּ שֶׁל קוֹרָה זוֹ וּמַעֲדִיפִים לִנְקֹט עֶמְדָּה נֵיטְרָלִית. "הִתְנַהֲגוּתְכֶם מַזְכִּירָה לִי אֶת כַּלְבֵּי־מִצְרַיִם", אָמַר רַבִּי יוֹסֵף־דֹּב בְּחִיּוּךְ, "שֶׁכֵּן אָמְרוּ חֲזַ"ל 'כְּלָבִים בּוֹכִים - מַלְאַךְ־הַמָּוֶת בָּא לָעִיר, כְּלָבִים מְשַׂחֲקִים - אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא בָּא לָעִיר'. וַהֲרֵי בְּמִצְרַיִם נִמְצְאוּ גַּם מַלְאַךְ־הַמָּוֶת שֶׁבָּא לְהַכּוֹת כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם, וְגַם אֵלִיָּהוּ־הַנָּבִיא שֶׁבָּא לִגְאֹל אֶת יִשְׂרָאֵל, לֹא יָדְעוּ, אֵפוֹא, הַכְּלָבִים מֶה עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת, לִבְכּוֹת אוֹ לִשְׂחֹק, וְלָכֵן הֶחְלִיטוּ הַכְּלָבִים לִהְיוֹת נֵיטְרָלִים 'וּלְכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יֶחֱרַץ־כֶּלֶב לְשׁוֹנוֹ'"...

וְשִׂים קְטֹרֶת (יז, יא)

רַבִּי דָּוִד מִסּוֹכְטְשׁוֹב פָּגַשׁ בְּאוֹטְווֹצְק אֶת חֲסִידֵי הַ'מִּנְחַת אֶלְעָזָר' מִמֻּנְקַטְשׁ, וּכְשֶׁסִּפְּרוּ לוֹ עַל רַבָּם הַמַּנְהִיג עֲדָתוֹ בַּחֲרִיפוּת וְתַקִּיפוּת, אָמַר: "הָרַבִּי אָמְנָם מְכַנֵּס אֶת חֲרִיפוּתוֹ הַגְּדוֹלָה וּמַגִּישָׁהּ כְּמִנְחַת־קְטֹרֶת לִפְנֵי ה' יִתְבָּרַךְ. אַךְ חוֹשְׁשַׁנִי, שֶׁאֵצֶל הַהֲמוֹנִים מְבַלְבֶּלֶת הַחֲרִיפוּת אֶת מֹחָם וְאָנָה הֵם בָּאִים?!"...

נָתַתִּי כָּל־מַעֲשַׂר בְּיִשְׂרָאֵל (יח, כא)

אֶל הַחֲזוֹן אִי"שׁ הִגִּיעַ פַּעַם אַבְרֵךְ צָעִיר שֶׁזֶּה עַתָּה הֵקִים אֶת־בֵּיתוֹ, וְשָׁאַל אִם בְּמַצָּבוֹ הַכַּסְפִּי הָרָעוּעַ, בִּהְיוֹתוֹ שָׁקוּעַ בְּחוֹבוֹת גְּדוֹלִים עֵקֶב רְכִישַׁת דִּירָה וְרָהִיטִים, מוּטֶלֶת עָלָיו עַל־פִּי הַדִּין הַחוֹבָה לְהַפְרִישׁ מַעְשַׂר־כְּסָפִים? "אֵינִי רוֹצֶה לְדַבֵּר מִנְּקֻדַּת־מַבָּט הִלְכָתִית", אָמַר הַחֲזוֹן אִי"שׁ, "אוּלָם מִתְרַחֲשִׁים לָרֹב מִקְרִים שֶׁאֵין לְהַגְדִּיר כְּצָרָה מַמָּשׁ, כְּגוֹן הִצְטַנְּנוּת וְכַדּוֹמֶה, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם הוֹצָאוֹת כַּסְפִּיּוֹת שֶׁל תְּרוּפוֹת וּבִטּוּל־זְמַן, וְאֶת אֵלֶּה בְּוַדַּאי יְכוֹלִים לַחְסֹךְ עַל־יְדֵי הַפְרָשַׁת מַעְשַׂר־כְּסָפִים, וַאֲפִלּוּ דְּבָרִים גְּדוֹלִים מֵאֵלּוּ חוֹסְכִים בָּהּ"...

רַבִּי שָׁאוּל בְּרַאךְ מִקַּאשׁוֹי נָשָׂא פַּעַם דְּרָשָׁה בְּעִנְיַן מַעְשַׂר־כְּסָפִים, וְאָמַר: "יָכוֹל אֲנִי לְהוֹכִיחַ בְּבֵרוּר לִבְנֵי־הַקְּהִלָּה, עַד כַּמָּה הֵם טוֹעִים בִּנְתִינַת מַעֲשֵׂר. הֲרֵי יָדוּעַ שֶׁשֵּׁבֶט לֵוִי לֹא עָבַד בְּמִצְרַיִם, וְיָשַׁב בְּאָהֳלֵי־תוֹרָה כָּל־הַיּוֹם. וְכִי פַּרְעֹה הָרָשָׁע נַעֲשָׂה טוֹב־לֵב וּפְטָרָם מֵהָעֲבוֹדָה? לֹא כֵן, אֶלָּא אָמְרוּ חֲזַ"ל, שֶׁכָּל תִּשְׁעָה אֲנָשִׁים הָיוּ מְכִינִים לְבֵנִים בִּמְקוֹם הָעֲשִׂירִי, וּבִזְכוּתָם יָשַׁב הַלֵּוִי וְלָמַד תּוֹרָה, וְזֶה הָיָה הַמַּעֲשֵׂר בְּמִצְרַיִם. וְכָעֵת הִנְנִי שׁוֹאֵל אֶתְכֶם, בִּקְהִלָּתֵנוּ כָּאן יֵשׁ כְּאֶלֶף מִשְׁפָּחוֹת. וְאִלּוּ הָיוּ כָּל הָאֶלֶף מַפְרִישִׁים מַעֲשֵׂר מֵרִוְחֵיהֶם, הָיוּ מֵאָה רָאשֵׁי מִשְׁפָּחוֹת יְכוֹלִים לָשֶׁבֶת וְלִלְמֹד בְּלִי דַּאֲגַת־פַּרְנָסָה. צְאוּ וּבִדְקוּ אֵפוֹא, כַּמָּה יוֹשְׁבִים אֶצְלֵנוּ בְּלִי לִדְאֹג מֵאַיִן יָבוֹא לַחְמָם, וַהֲרֵי לָכֶם סִמָּן מֻבְהָק שֶׁרֹב בַּעֲלֵי־הַבָּתִּים, אֵינָם נוֹתְנִים אֶלָּא חֵלֶק קָטָן מֵהַמַּעֲשֵׂר"...

פְּנִינִים

וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן־יִצְהָר בֶּן־קְהָת בֶּן־לֵוִי (טז, א) - לָמָּה נִמְנָה כָּל **יִחוּס** קֹרַח? כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל, דּוֹרֵשׁ בַּעַל־מַחֲלֹקֶת **כָּבוֹד** עֵקֶב **יִחוּסוֹ**. (החוזה מלובלין)

וַיִּקַּח קֹרַח (שם) - וְקֹרַח שֶׁפִּקֵּחַ הָיָה, מָה רָאָה לִשְׁטוּת זוֹ? רָאָה שַׁלְשֶׁלֶת גְּדוֹלָה יוֹצֵאת הֵימֶנּוּ. (רש"י). נָטַל טַלִּית שֶׁכֻּלָּהּ תְּכֵלֶת וּבַיִת מָלֵא סְפָרִים וּפִלְפֵּל אִם חַיָּבִים בִּתְכֵלֶת וּבִמְזוּזָה, שֶׁכֵּן הָיָה **לַמְדָן וּמְמֻלָּח וּמְיֻחָס**, בְּגִימַטְרִיָּה **קכ"ד** כְּמִנְיַן **וַיִּקַּח**. וְלָכֵן אָמַר מֹשֶׁה לְקֹרַח **הַמְעַט מִכֶּם**, **הַמְעַט** בְּגִימַטְרִיָּה **קכ"ד** כְּמִנְיַן **וַיִּקַּח**, וְרָמַז לָהֶם שֶׁהַלַּמְדָן הָאֲמִתִּי מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכִשְׁרוֹנוֹתָיו בְּמִדַּת **הָעֲנָוָה**, **הַמְעַט**... (ויתילדו)

נֶאֱמַר **וַיִּקַּח קֹרַח** לְשׁוֹן **יָחִיד**, אַף שֶׁהָיוּ רַבִּים וְכָל אֶחָד הִתְכַּוֵּן לִגְדֻלַּת **עַצְמוֹ**, וְלָכֵן אָמְרוּ חֲזַ"ל בְּאָבוֹת אֵיזוֹהִי מַחֲלֹקֶת לְשֵׁם־שָׁמַיִם? זוֹ מַחֲלֹקֶת **הִלֵּל וְשַׁמַּאי**, וְשֶׁלֹּא לְשֵׁם־שָׁמַיִם? זוֹ מַחֲלֹקֶת **קֹרַח וְכָל־עֲדָתוֹ**, וְלֹא אָמְרוּ מַחֲלֹקֶת **קֹרַח וּמֹשֶׁה**, כִּי עֲדַת קֹרַח הָיוּ מְפֻלָּגִים בֵּינֵיהֶם כָּל אֶחָד **לְעַצְמוֹ**, וְכָךְ **בְּכָל מַחֲלֹקֶת**. (פרח שושן)

חָמֵשׁ מַעֲלוֹת הָיוּ **לְקֹרַח**, שֶׁהָיָה עָשִׁיר, חָכָם, בַּעַל־לָשׁוֹן, בַּעַל־קוֹמָה וִיפֵה־תֹאַר, וְעָשָׂה בָּהֶן שֶׁלֹּא לְשֵׁם־שָׁמַיִם, וְיָצְאָה **מַחֲלֹקֶת** - נוֹטָרִיקוֹן **מָמוֹן**, **חָכְמָה**, **לָשׁוֹן**, **קוֹמָה**, **תֹּאַר**. (עיר גבורים)

קֹרַח נוֹטָרִיקוֹן **קִנְאָה**, **רוֹמְמוּת**, **חֶמְדָּה**. **שֶׁקִּנֵּא** בִּגְדֻלָּתָם שֶׁל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, רָדַף אַחֲרֵי הַכָּבוֹד **וְהָרוֹמְמוּת**, **וְחָמַד** אִצְטְלָה לֹא־לוֹ. וְלָכֵן **יָצָא מִן הָעוֹלָם טֶרֶם זְמַנּוֹ**, שֶׁכֵּן **הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד** מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִן־הָעוֹלָם... (אמרי חן)

כִּי כָל־הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה' (טז, ג) - **קֹרַח** בְּמִלּוּי הָאוֹתִיּוֹת הֵן קוּ"ף רֵי"שׁ חֵי"ת. שְׁלֹשׁ הָאוֹתִיּוֹת הָאֶמְצָעִיּוֹת הֵן **וי"י** בְּגִימַטְרִיָּה **כ"ו**, כְּמִנְיַן שֵׁם **הֲוָיָ"ה**, וְזֹאת רָמְזוּ בְּדִבְרֵיהֶם **וּבְתוֹכָם ה'**, שֶׁשֵּׁם **ה'** שָׁרוּי **בֵּינֵיהֶם**, וְלָכֵן טָעוּ וְחָשְׁבוּ כִּי הַקָּבָ"ה מַסְכִּים לְמַחֲלֻקְתָּם, וְאִם־כֵּן, **מַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל־קְהַל ה'**... (פתוחי חותם)

לִקְרֹא לְדָתָן וְלַאֲבִירָם (טז, יב) - מִכָּאן שֶׁאֵין **מַחֲזִיקִים** בְּמַחֲלֹקֶת (רש"י). מֹשֶׁה לֹא סָמַךְ עַל **הַחֲזָקָה** שֶׁדָּתָן וַאֲבִירָם הֵם בַּעֲלֵי־מַחֲלֹקֶת, כִּי תָּמִיד צָרִיךְ לְנַסּוֹת לָלֶכֶת וְלִפְעֹל בְּדַרְכֵי־שָׁלוֹם, אֲפִלּוּ עִם **בַּעֲלֵי־מַחֲלֹקֶת**... (רבי שמעון סופר)

זמני השבת - ירושלים
הדלה"נ 7.13 צאת השבת 8.31 רבנו תם 9.06

'שַׁבָּת טִישׁ' וּ'מִדּוֹת טִישׁ'
בְּמִבְצְעֵי שְׁבוּעַ־הַסֵּפֶר בַּחֲנֻיּוֹת הַסְּפָרִים

דוא"ל המערכת:
5806777@gmail.com

עֵינֵי הָאֲנָשִׁים הָהֵם תְּנַקֵּר

יַחֲסֵי־יְדִידוּת וְשָׁלוֹם הָיוּ בְּדֶרֶךְ־כְּלָל בֵּין יְהוּדֵי תֵּימָן לִשְׁכֵנֵיהֶם הַמֻּסְלְמִיִּים, אוּלָם חֲרִיגִים הָיוּ כֹּהֲנֵי־הַדָּת הַמֻּסְלְמִיִּים, שֶׁהָיוּ מְזַלְזְלִים בְּגָלוּי בַּיְּהוּדִים וּבְדָתָם, כֵּיוָן שֶׁחָשׁוּ נְחוּתִים לְעֻמָּתָם, כְּבוּרִים וְנִבְעָרִים, לְעֻמַּת בְּנֵי 'עַם הַסֵּפֶר' - הַכִּנּוּי הַמֻּסְלְמִי לְעַם יִשְׂרָאֵל, הַחֲכָמִים יוֹדְעֵי הָעִתִּים. דַּרְשָׁנִים אֵלּוּ, הָיוּ עֲטוּיִים בְּמִצְנֶפֶת בַּד לָבָן דַּק וְאָרֹךְ, שֶׁנִּקְרָא בְּעַרְבִית 'עִמָּאמָה', וְהָיְתָה נִכְרֶכֶת סְבִיב הָרֹאשׁ כַּעֲטָרָה, כְּשֶׁהִיא מְסַמֶּלֶת אֶת כְּבוֹד הָאִישׁ לְפִי הַצֶּבַע הַמְיֻחָד לְיִחוּסוֹ וּמַעֲמָדוֹ. אֵלּוּ שֶׁ'זָּכוּ' לַעֲלוֹת לְרֶגֶל לְמֶכָּה, נָהֲגוּ לְכַנּוֹת אֶת הַמִּצְנֶפֶת בַּשֵּׁם 'גִ'מָּאמָה' - עָנָן, שֶׁהֲרֵי 'זָכוּ' לַחֲסוֹת בְּצֵל 'עֲנַן־הַקֹּדֶשׁ' בְּמֶכָּה... יְהוּדֵי תֵּימָן הִשְׁתַּדְּלוּ תָּמִיד שֶׁלֹּא לְהִתָּקֵל בַּדַּרְשָׁנִים בַּעֲלֵי־הַשִּׂנְאָה, שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִים לְעִתִּים לַעֲמֹד בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים וְלָשֵׂאת דְּרָשׁוֹת נִלְהָבוֹת וּמִתְלַהֲמוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא לָתֵת לָהֶם עִלָּה נֶגְדָּם. אוּלָם הָיוּ לְעִתִּים יְהוּדִים חַמֵּי־מֶזֶג שֶׁשָּׁשׂוּ אֱלֵי תִּגְרָה, וּכְשֶׁהָיוּ נִתְקָלִים בְּאֶחָד מֵאוֹתָם מַטִּיפִים מֻסְלְמִיִּים, הָיוּ מַטִּים אֹזֶן לְדִבְרֵי הַהֲבַאי שֶׁלָּהֶם, וּבְמִלָּה אַחַת הָיוּ הוֹפְכִים אוֹתָם לְחוּכָא וְאִטְלוּלָא בְּעֵינֵי מַאֲמִינֵיהֶם.

טִבְעָם שֶׁל הָעַרְבִים, שֶׁהֵם בַּעֲלֵי־דִמְיוֹן וְגֻזְמָה לְלֹא תַּקָּנָה. עַל־פִּיהֶם שְׁגוּרִים מֻשָּׂגִים דִּמְיוֹנִיִּים וְלֹא מְצִיאוּתִיִּים, וְהוּא אֶצְלָם דָּבָר שֶׁבִּשְׁגָרָה גַּם בְּחַיֵּי הַיּוֹם־יוֹם. אוּלָם הָיָה דַּרְשָׁן מֻסְלְמִי אֶחָד בְּתֵימָן, שֶׁנּוֹדַע בְּתֵאוּרֵי הַגֻּזְמָאוֹת הַמְנֻפָּחִים שֶׁלּוֹ, עַד שֶׁגַּם הַפִּקְחִים שֶׁבַּמֻּסְלְמִים הָיוּ לוֹעֲגִים לוֹ בַּסֵּתֶר. וְהִנֵּה נֶעֱמַד בַּרְנָשׁ זֶה יוֹם אֶחָד בִּרְחוֹבָהּ שֶׁל־עִיר, וְהֵחֵל לָשֵׂאת דִּבְרֵי הֲבַאי בְּשֶׁבַח נְבִיא־הַשֶּׁקֶר שֶׁלָּהֶם מֻחַמַּד, כְּשֶׁהוּא מְגַבֵּב הֲבָלִים בְּמַעֲלָתוֹ. מִסְּבִיבוֹ הִתְלַקְּטוּ מֻסְלְמִים בּוּרִים וְטִפְּשִׁים, שֶׁשִּׂכְלָם רָדוּד וְקָלוּשׁ, וּבְנָקֵל אֶפְשָׁר לִמְכֹּר לָהֶם חָתוּל בַּשַּׂק. "יוֹדְעִים אַתֶּם כַּמָּה גָּדוֹל הָיָה מֻחַמַּד"? שָׁאַל הַדַּרְשָׁן, כְּשֶׁהוּא נָתוּן בְּאֶקְסְטָזָה מִזְרָחִית, וְהִמְשִׁיךְ: "וּבְכֵן, גָּבְהוֹ הָיָה מִן־הָאָרֶץ וְעַד לַשָּׁמַיִם, וְ'עִמָּאמָתוֹ' - הַמִּצְנֶפֶת הַלְּבָנָה שֶׁעַל רֹאשׁוֹ, אָרְכָּהּ מִקְּצֵה־הַשָּׁמַיִם וְעַד קְצֵה־הַשָּׁמַיִם"! הַשּׁוֹמְעִים הִשְׁמִיעוּ קוֹלוֹת שֶׁל הִשְׁתָּאוּת וְתִמָּהוֹן, אוּלָם לְפֶתַע נִזְרְקָה שְׁאֵלָה בֶּחָלָל, שֶׁהוֹצִיאָה בְּבַת־אַחַת אֶת כָּל הָאֲוִיר מֵהַחֲלוֹם הַנָּפוּחַ: "וּמִי מָדַד אוֹתוֹ"?!.. כֻּלָּם נִפְנוּ בְּבַת־אַחַת לְעֵבֶר הַקּוֹל, וְנִדְהֲמוּ לִרְאוֹת שָׁם יְהוּדִי תֵּימָנִי צָעִיר, שֶׁבְּעֵינָיו זִיק שֶׁל־שׁוֹבָבוּת וְעַל־פָּנָיו בַּת־שְׂחוֹק עַלִּיזָה. אֲחָדִים מִבֵּין הַמֻּסְלְמִים חִיְּכוּ אַף הֵם, שֶׁכֵּן כָּמוֹהוּ גַּם הֵם בָּזוּ בְּלִבָּם עַל דִּבְרֵי הַהֶבֶל שֶׁל מַטִּיפָם, אוּלָם הַמֻּסְלְמִים הָאֲדוּקִים שֶׁבַּחֲבוּרָה, נֶחֶרְדוּ לִשְׁמֹעַ הַשְּׁאֵלָה הַמִּתְגָּרָה, וְצָעֲקוּ: "חִלּוּל־הַקֹּדֶשׁ, חִלּוּל־הַקֹּדֶשׁ"! וּמִיָּד תָּפְסוּ אֶת הַיְּהוּדִי, וְדָרְשׁוּ לְהַעֲמִידוֹ בִּפְנֵי הַקָּאדִי, הַשּׁוֹפֵט בְּבֵית־הַדִּין הַמֻּסְלְמִי, כְּדֵי שֶׁיִּפְסֹק אֶת דִּינוֹ שֶׁל הַמְזַלְזֵל בְּדָתָם.

לְמַזָּלוֹ שֶׁל הַיְּהוּדִי, עָמַד שָׁם עַרְבִי נִכְבָּד אֶחָד שֶׁצָּפָה מִן־הַצַּד בַּמִּתְרַחֵשׁ, וְהָיָה אֶחָד מִידִידֵי הַמִּשְׁפָּחָה. הוּא הֵבִין מִיָּד אֶת הַסַּכָּנָה הַגְּדוֹלָה אֵלֶיהָ הִכְנִיס הַצָּעִיר אֶת עַצְמוֹ, וּמִהֵר לְסוֹכֵךְ עָלָיו וּלְהַבְרִיחוֹ בִּמְהִירוּת אֶל חֲנוּתוֹ שֶׁעָמְדָה בְּסָמוּךְ, וְדֶרֶךְ הַפֶּתַח הָאֲחוֹרִי הִבְרִחַ אֶל בֵּיתוֹ. "דַּע לְךָ", אָמַר הָעַרְבִי לַאֲבִי הַצָּעִיר, כִּי בִּנְךָ נִמְצָא בְּסַכָּנָה וּבְוַדַּאי יֻזְמַן בְּקָרוֹב לְבֵית־הַמִּשְׁפָּט. רְאֵה נָא כֵּיצַד לְחַלֵּץ אוֹתוֹ מֵהַמְּצוּקָה". וְשׁוּב חָסוּ עֲלֵיהֶם מִן־הַשָּׁמַיִם, וּלְאַחַר בֵּרוּר קָצָר נוֹדַע לְהוֹרֵי הַצָּעִיר, כִּי הַשּׁוֹפֵט אֲשֶׁר עָתִיד לָשֶׁבֶת בַּדִּין, הוּא יְדִידָם הַטּוֹב מִשֶּׁכְּבָר הַיָּמִים. עַד מְהֵרָה הֵכִינוּ סַל גָּדוּשׁ בְּתוּפִינִים וּמַטְעַמִּים, וּלְאַחַר שֶׁהַסַּל הוּבָא אֶל בֵּית הַשּׁוֹפֵט, סִפְּרוּ לוֹ עַל הַמְאֹרָע כֻּלּוֹ וּבִקְּשׁוּ אֶת עֶזְרָתוֹ. "אִמְרוּ לִבְנְכֶם", אָמַר הַשּׁוֹפֵט לְאַחַר הִרְהוּר קַל, "כִּי כַּאֲשֶׁר יַעֲמֹד בְּפָנַי לַמִּשְׁפָּט, לֹא יֹאמַר דָּבָר. וְכַאֲשֶׁר אֶשְׁאַל אוֹתוֹ שְׁאֵלָה, יַעֲנֶה מִיָּד 'אַלְ־קוּדְרָה', דְּהַיְנוּ בִּגְבוּרַת הַבּוֹרֵא מִמָּרוֹם, וּבָזֶה יַצִּיל אֶת עַצְמוֹ מִסַּכָּנָה". הַהוֹרִים לֹא הֵבִינוּ אֶת כַּוָּנַת הַשּׁוֹפֵט, אֲבָל יִחֲלוּ לְטוֹב. כְּבָר לְמָחֳרָת הוּבָא הַצָּעִיר לַמִּשְׁפָּט, וּכְשֶׁהַשּׁוֹפֵט שָׁאַל לְזֶהוּת הַתּוֹבֵעַ, קָם אַחַד הַמֻּסְלְמִים שֶׁשָּׁהָה בַּמָּקוֹם וְהִצִּיג אֶת עַצְמוֹ. "בַּמֶּה חָטָא הַיְּהוּדִי"? שָׁאַל הַשּׁוֹפֵט כְּמִתַּמֵּם, וְהַלָּה הֵחֵל לְסַפֵּר בְּזַעַם "עַל חִלּוּל־הַקֹּדֶשׁ שֶׁלּוֹ וּבִזּוּי הַדָּת הַמֻּסְלְמִית". "שֶׁמָּא תּוּכַל לְפָרֵט וְלוֹמַר בְּדִיּוּק, כֵּיצַד חִלֵּל הָאִישׁ אֶת דָּתֵנוּ"? הִקְשָׁה הַשּׁוֹפֵט, וְהַלָּה סִפֵּר עַל הַשְּׁאֵלָה הַמִּתְגָּרָה שֶׁהָאִישׁ הֵטִיל לַחֲלַל הָאֲוִיר. "וּמֶה עוֹד אָמַר הַיְּהוּדִי, לְבַד מִשְּׁאֵלָתוֹ"? הִקְשָׁה הַשּׁוֹפֵט, וְכַאֲשֶׁר הֵשִׁיבוּ הָאֲנָשִׁים כֻּלָּם, כִּי לְבַד מִזֹּאת לֹא אָמַר דָּבָר, בִּקֵּשׁ לְהָבִיא לְפָנָיו אֶת הַדַּרְשָׁן עַצְמוֹ. "הַאִם נָכוֹן הַדָּבָר כִּי הַיְּהוּדִי שָׁאַל מִי מָדַד אֶת הַנָּבִיא"? שְׁאָלוֹ הַשּׁוֹפֵט, וּכְשֶׁהֵשִׁיב בְּחִיּוּב, הִמְשִׁיךְ הַשּׁוֹפֵט וְשָׁאַל: "מַדּוּעַ אִם־כֵּן נֶחְשָׁב הַדָּבָר כְּחִלּוּל־הַקֹּדֶשׁ? וְכִי אָסוּר לוֹ לִשְׁאֹל כְּדֵי לָדַעַת? וְהַאִם הַשּׁוֹאֵל וּמְבַקֵּשׁ תְּשׁוּבָה נֶחְשָׁב מְחַלֵּל־הַקֹּדֶשׁ"? וְאָז הֵרִים הַשּׁוֹפֵט אֶת קוֹלוֹ וּפָנָה אֶל הַדַּרְשָׁן הַגֵּאֶה: "הַאִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ כִּי דַּרְשָׁן וּמַטִּיף צָרִיךְ לְהָכִין אֶת עַצְמוֹ לִשְׁאֵלוֹת הַשּׁוֹמְעִים? וְכִי יֵשׁ לְךָ תְּשׁוּבָה לִשְׁאֵלָתוֹ"? לְשֵׁמַע הַשְּׁאֵלָה נָבוֹךְ הַדַּרְשָׁן, וּמִתּוֹךְ גִּמְגּוּם אָמַר: "לֹא, אֵינִי יוֹדֵעַ בֶּאֱמֶת מִי מָדַד אֶת מֻחַמַּד"... וְהַשּׁוֹפֵט פָּרַץ בִּצְחוֹק: "אִם־כֵּן, אוּלַי כְּדַאי שֶׁנִּפְנֶה אֶל הַיְּהוּדִי וְנִשְׁאַל אֶת פִּיהוּ? הֲרֵי הֵם יְדוּעִים כַּחֲכָמִים הַיּוֹדְעִים הַכֹּל, וְאֵין דָּבָר נֶעְלָם מֵהֶם. אוּלַי יֵדַע לַעֲנוֹת לָנוּ עַל הַחִידָה הַבִּלְתִּי פְּתוּרָה, מִי מָדַד אֶת נְבִיאֵנוּ"? וּבְעוֹדוֹ מְחַיֵּךְ, פָּנָה הַשּׁוֹפֵט אֶל הַיְּהוּדִי וְשָׁאַל: "אֱמֹר נָא יְהוּדִי, מִי מָדַד אֶת הַנָּבִיא"? וְהַצָּעִיר הֵשִׁיב כְּפִי הַמְּתֻכְנָן, אֶת הַתְּשׁוּבָה שֶׁהַשּׁוֹפֵט שָׂם בְּפִיו מֵרֹאשׁ: "בְּוַדַּאי שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, אַלְ־קוּדְרָה - בִּידֵי הַבּוֹרֵא מִמָּרוֹם"! כֻּלָּם חִיְּכוּ בַּהֲקַלָּה, וְהַשּׁוֹפֵט גָּעַר בַּמֻּסְלְמִים: "לֹא רַק שֶׁהִתְנַהַגְתֶּם בְּטִפְּשׁוּת, וְלֹא הֶעֱלִיתֶם עַל־דַּעְתְּכֶם לִשְׁאֹל אֶת הַיְּהוּדִי מַהִי הַתְּשׁוּבָה לַחִידָה, עוֹד טְפַלְתֶּם עָלָיו עֲלִילַת־שֶׁקֶר כְּאִלּוּ הוּא חִלֵּל אֶת־הַקֹּדֶשׁ?! עַכְשָׁו מִתְבָּרֵר שֶׁאַתֶּם הֵם מְחַלְּלֵי־הַקֹּדֶשׁ, הַדּוֹרְשִׁים דְּרָשׁוֹת וּמְדַבְּרִים גְּבוֹהָה־גְבוֹהָה, בְּלִי לָדַעַת לַעֲנוֹת אֲפִלּוּ עַל שְׁאֵלָה כֹּה פְּשׁוּטָה, שֶׁיְּהוּדִי זָר יוֹדֵעַ. וְעַתָּה בַּקְּשׁוּ מְחִילָה וּסְלִיחָה מֵהַיְּהוּדִי, וּלְהַבָּא עֲלֵיכֶם לִנְהֹג מִנְהַג־כָּבוֹד בִּבְנֵי עַם־הַסֵּפֶר"...♦

מְאוֹרוֹת

רַבִּי שִׁמְעוֹן אַשְׁרִיקִי רַאֲבַ"ד בִּירוּשָׁלַיִם זַצַ"ל

לְיוֹם הַהִלּוּלָא כ"ו בְּסִיוָן תר"צ

מֵרָאשֵׁי הָעֵדָה הַמַּעֲרָבִית בִּירוּשָׁלַיִם, שֶׁנִּפְרְדָה מֵעֲדַת הַסְּפָרַדִּים הַוָּתִיקָה, וְאַב בֵּית־הַדִּין שֶׁלָּהּ. נוֹלַד בְּמָרוֹקוֹ לְמִשְׁפָּחָה יְדוּעַת־שֵׁם, וּבֵית הוֹרָיו הָיָה בֵּית־וַעַד לַחֲכָמִים וּשְׁלוּחֵי אֶרֶץ־הַקֹּדֶשׁ. מַשְׁמָעוּת שֵׁם הַמִּשְׁפָּחָה אַשְׁרַק בְּעַרְבִית הוּא 'מִזְרָח', וְאֶחָד מִבְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה הָיָה הַפַּיְּטָן הַנּוֹדָע ר' אָשֵׁר מִזְרָחִי, שֶׁהֶחֱלִיף אֶת שְׁמוֹ מֵאַשְׁרִיקִי. בִּשְׁנַת תרכ"ד עָלָה עִם אָבִיו אַרְצָה, וְאָבִיו נִפְטַר כַּעֲבֹר שָׁנָה בְּיָפוֹ בְּהוֹתִירוֹ אֶת הַבֵּן יָתוֹם בֶּן שֵׁשׁ. לְאַחַר שֶׁאִמּוֹ נִשְּׂאָה לָ'רִאשׁוֹן לְצִיּוֹן' רַבִּי אַבְרָהָם אַשְׁכְּנַזִּי, הִתְגַּדֵּל עַל־בִּרְכָּיו כִּבְנוֹ. מִצְּעִירוּתוֹ הִתְבַּלֵּט בְּכִשְׁרוֹנוֹתָיו וְהַתְמָדָתוֹ, וְרַבּוֹ רַבִּי אַבְרָהָם פִּינְסוֹ מִגְּדוֹלֵי רַבָּנֵי יְרוּשָׁלַיִם, לְקָחוֹ כְּחָתָן לְבִתּוֹ. בִּהְיוֹתוֹ בֶּן כ"ד שָׁנִים בִּלְבַד, כְּבָר נִשְׁלַח כְּשַׁדַּ"ר יְשִׁיבַת 'בֵּית אֵל' לְמָרוֹקוֹ, וְעָשָׂה חַיִל בִּשְׁלִיחוּתוֹ, כְּשֶׁהוּא מְקַדֵּשׁ אֶת שֵׁם אֶרֶץ־הַקֹּדֶשׁ בְּאִישִׁיּוּתוֹ. הוּא נִשְׁלַח פְּעָמִים נוֹסָפוֹת כְּשַׁדַּ"ר, אוּלָם חַי כָּל יָמָיו בְּצִמְצוּם וּצְנִיעוּת וְהִתְמַסֵּר כֻּלּוֹ לְמַעַן הַכְּלָל. בְּמֶשֶׁךְ שָׁנִים שִׁמֵּשׁ כַּחֲבֵר בֵּית־הַדִּין שֶׁל הָעֵדָה הַסְּפָרַדִּית, וּלְאַחַר פְּטִירַת רַבִּי יוֹסֵף חַיִּים הַכֹּהֵן רַאֲבַ"ד עֲדַת הַמַּעֲרָבִים, הִתְמַנָּה עַל־מְקוֹמוֹ וְנִהֵל אֶת עִנְיְנֵי הָעֵדָה בְּכִשְׁרוֹן רַב יַחַד עִם שְׁנֵי הַדַּיָּנִים, הַמְקֻבָּל רַבִּי אֵלִיָּהוּ לַעְגִ'ימִי וְרַבִּי יַעֲקֹב בֶּן־עֲטָר, וּבִשְׁלָשְׁתָּם דָּבַק 'הַבַּבָּא סָאלִי' וְקִבֵּל רַבּוֹת מֵהֶם. חַכְמֵי דּוֹרוֹ הִגְדִּירוּהוּ כְּ"לַמְדָן מֻפְלָג וּבָקִי עָצוּם בְּשַׁ"ס וּפוֹסְקִים, מַעְיָן רָשׁוּם, הַפּוֹתֵר כָּל עִנְיָן קָשֶׁה וְסָבוּךְ כִּלְאַחַר־יָד". בְּעֶרֶב יָמָיו נִטַּל מִמֶּנּוּ מְאוֹר־עֵינָיו וְהִתְיַסֵּר בְּיִסּוּרִים מָרִים עִם פְּטִירַת בִּתּוֹ בְּגִיל צָעִיר וּלְלֹא יְלָדִים, וְנִפְטַר בֶּן ע"ב.

יוֹסִיף דַּעַת

אוצר כספו הרב של קורח שנבלע באדמה, עורר תמיד סקרנות רבה בקרב הרפתקנים שביקשו להתעשר בין־רגע, אולם לא היה בידם אפילו קצה־חוט היכן להתחיל לחפש. לעומת זאת, ממשיך אוצר 'מגילת הנחושת' להעסיק חוקרים רבים, בהם כאלו שעדיין מאמינים בקיומו ומחזרים אחריו במרץ. הכל החל בשלהי קיץ תשי"ב, כאשר משלחת של ארכיאולוגיים מצאו בקומראן שבים המלח, מערה ובה מגילות רבות, בהן מגילת הנחושת שנחקקה באזמל על־גבי שלושה ריקועי ברונזה המחוברים זה לזה במסמרים, ויצרו מגילה באורך 2.40 מטר ובגובה 30 ס"מ. במגילה שנים־עשר טורים, ובהם רשימה של שישים אוצרות, בהם כמויות אדירות של זהב וכסף, מטבעות וכלים יקרי־ערך, במשקל כולל של כמאה טונות. אם המגילה היתה מסתיימת כאן, היו החוקרים מתייחסים לעניין כממצא היסטורי בלבד, אולם במגילה יש גם פירוט מלא היכן חבויים כל האוצרות הרבים, ודמיונם של החוקרים ניצת באחת. עם הגילוי, נלקחו המגילות בידי הירדנים ששלטו אז באזור, והשמועה התהלכה בארץ כי הירדנים הצליחו לפענח את תוכן המגילות ואף החלו בחיפושים אחר האוצרות, אולם למעשה התברר שהם לא ידעו אפילו כיצד לפתוח את המגילות מבלי לפגוע בכתובת החרותות בהן. רק לאחר כארבע שנים, הצליחו החוקרים להעביר את המגילות למנצ'סטר, ושם נוסרו המגילות לשמונה־עשר לוחות נחושת, והכיתוב עליהן פוענח כמעט במלואו, והן תוארכו למאה הראשונה לספירת הנוצרים, דהיינו לפני אלפיים שנה. לאחר מכן הוחזרו המגילות לירדן, וכיום הן שוכנות במוזיאן שבעמאן, אולם הכיתוב שבהן השתמר ותורגם. הדעות חלוקות בזיהוי האוצרות, בין אוצר של אחד ממלכי פרעה, לבין אוצרות בית המקדש הראשון והשני, ויש הטוענים כי מדובר באוצרות בית־המקדש השלישי, כיוון שבתקופת בר־כוכבא החלו שוב בהקרבת קרבנות באופן חלקי בהר הבית, והוכנו אוצרות לבניית המקדש מחדש. הפלא הוא, שבספר 'עמק המלך', הספר הראשון שנדפס על קבלת האריז"ל, אותו חיבר רבי נפתלי בכרך מפרנקפורט, נדפסה לראשונה 'מסכת כלים' שנכתבו לדבריו בידי הנביאים האחרונים, ובה רשימת אוצרות בדומה למובא במגילת הנחושת, שהתגלתה לפני פחות מ־70 שנה. יש לציין כי הספר קיבל ביקורת מגדולי המקובלים בדור ההוא, ורבי חיים הכהן מארם־צובא תלמיד רבי חיים ויטאל, תמה "מי התיר לזולת להעלות אותם בדפוס להתעולל בהם ערלי לב? ומה לעשות אם העולם נמסר לטיפשים"... ורבי משה חגיז מירושלים כותב, כי יש לקרוא לו 'עמק הבכא' ולא 'עמק המלך'...

הָיֹה הָיָה

חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי...

אַגָּדוֹת מְעַנְיְנוֹת רַבּוֹת נִכְרְכוּ בִּדְמוּתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ אַבְרָהָם אִבְּן־עֶזְרָא, וְאַחַת מֵהֶן הִיא הָאַגָּדָה הַבָּאָה שֶׁסֻּפְּרָה בִּידֵי חַכְמֵי גֶ'רְבָּא, וְעַל־פִּיהָ בֵּאֲרוּ אֶת הַפָּסוּק בְּמִשְׁלֵי: "כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ וּכְסִילִים מֵרִים קָלוֹן" - מָתַי יִנְחֲלוּ הַחֲכָמִים כָּבוֹד? כַּאֲשֶׁר יִתְמַנּוּ כְּסִילִים לְרָאשֵׁי־הָעָם וּפַרְנְסֵי־הַצִּבּוּר, וּלְאַחַר שֶׁיִּתְבַּזּוּ וְיֵהָפְכוּ לְלַעַג וָקֶלֶס בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת, אָז יִנְחֲלוּ הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים אֶת כְּבוֹדָם הָרָאוּי לָהֶם...

בִּישׁ־מַזָּל הָיָה אִבְּן־עֶזְרָא כָּל־יָמָיו, וְהִתְקַיֵּם בּוֹ הַפָּסוּק "לֹא לַחֲכָמִים לֶחֶם". רַבּוֹת הָיָה נוֹדֵד בֵּין הֶעָרִים לְמִחְיָתוֹ, בְּגָדָיו בְּלוּיִים וְגוּפוֹ כָּחוּשׁ וְדַל־בָּשָׂר. אַף אֶחָד לֹא הֶעֱלָה בְּדַעְתּוֹ, כִּי הִנּוֹ אֶחָד מִגְּדוֹלֵי חַכְמֵי הַדּוֹרוֹת, וַחֲשָׁבוּהוּ לְאוֹרֵחַ־פּוֹרֵחַ שֶׁאֵין בּוֹ לֹא תּוֹרָה וְלֹא חָכְמָה. בְּאֶחָד מִנְּדוּדָיו נִקְלַע לְעִיר אַחַת, שֶׁבָּהּ יְהוּדִים רַבִּים, וְכֵיוָן שֶׁנָּקְעָה נַפְשׁוֹ מִלֶּכֶת רַגְלָיו בַּדְּרָכִים, הִצִּיעַ אֶת עַצְמוֹ לְהִתְמַנּוֹת לְרַב וּמַנְהִיג עַל הָעֵדָה, כֵּיוָן שֶׁכֵּס הָרַבָּנוּת הָיָה פָּנוּי בְּאוֹתָהּ עֵת. אַךְ לַשָּׁוְא נִסָּה לְהַצִּיג אֶת־עַצְמוֹ בְּתוֹר הֶחָכָם הַנּוֹדָע אִבְּן־עֶזְרָא, שֶׁשְּׁמוֹ נוֹדַע עוֹד בְּחַיָּיו בְּכָל־הָעוֹלָם, וְכֻלָּם הִבִּיטוּ בּוֹ בְּלַעַג: "אֵיךְ יִתָּכֵן שֶׁדַּלְפוֹן וְדַל־בָּשָׂר כָּמוֹךָ יַצִּיג אֶת עַצְמוֹ כֶּחָכָם הַנּוֹדָע? לֵךְ וּתְכַחֵשׁ בַּאֲחֵרִים, כִּי בָּנוּ לֹא תּוּכַל לְהָתֵל". יָצָא אִבְּן־עֶזְרָא בְּפַחֵי־נֶפֶשׁ, וְהִמְשִׁיךְ בִּנְדוּדָיו לְעִיר אַחֶרֶת. וְשׁוּב חָזַר הַמַּחֲזֶה עַל־עַצְמוֹ, וְכֻלָּם סֵרְבוּ לְהַאֲמִין לוֹ בְּרֹב כְּסִילוּתָם, שֶׁכֵּן עַל־פִּי דַּעְתָּם עַל הֶחָכָם לִהְיוֹת אִישׁ בַּעַל־קוֹמָה וּבַעַל־מִדָּה, הַמִּתְקַיֵּם בּוֹ 'וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ בִּטְנְךָ'... וְהוּא חָנוּט בְּבִגְדֵי־שִׁירָאִין. וְכָל הַמַּרְבֶּה בִּגְלִימוֹת וְאַדָּרוֹת - הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח...

וְהִנֵּה הִזְדַּמֵּן לִפְנֵי רַבִּי אַבְרָהָם הֵלֶךְ אֶחָד, שֶׁעָנָה עַל כָּל הַדְּרִישׁוֹת הַלָּלוּ. הָאִישׁ הָיָה בַּעַל־קוֹמָה כַּאֲרָזִים, זְקָנוֹ הֶהָדוּר וְהָרָחָב יוֹרֵד לוֹ עַל־פִּי מִדּוֹתָיו, וּכְרֵסוֹ גְּדוֹלָה וְעָבָה כְּקוֹרַת בֵּית־הַבַּד. וְאִם תֹּאַר וְהָדָר לוֹ כְּאֶחָד מֵעֲנָקֵי־הַדּוֹר, הֲרֵי שֶׁמֹּחוֹ רוֹפֵס כְּתִינוֹק וּמְצֻמְצָם כְּבֵיצַת יוֹנָה. הָאִישׁ הָיָה עַם־הָאָרֶץ דְּאוֹרָיְתָא וּדְרַבָּנָן, וְלֹא יָדַע צוּרַת אוֹת. אַף לִמְלֶאכֶת־יָד לֹא צָלַח, וְחִזֵּר עַל־הַפְּתָחִים. רָאָה אִבְּן־עֶזְרָא אֶת הָאִישׁ, וּמִיָּד הִבְזִיקָה בְּמֹחוֹ תַּחְבּוּלָה, כֵּיצַד לְהַעֲרִים עַל בְּנֵי הָעִיר הַכְּסִילִים, שֶׁמְּבַקְשִׁים לְעַצְמָם רַב 'בַּעַל־מִדּוֹת', וּלְלַמְּדָם לֶקַח. "רוֹצֶה אַתָּה לְהִשְׂתַּכֵּר בְּעַיִן־יָפָה"? פָּנָה אֶל הָאִישׁ הַמְגֻדָּל, וְהַלָּה הִבִּיט בּוֹ בְּלַהִיטוּת. "וּבְכֵן, בָּעִיר הַסְּמוּכָה מְחַפְּשִׂים רַב וּמוֹרֵה־צֶדֶק. מַצִּיעַ אֲנִי לְךָ לִפְנוֹת הָעִירָה וּלְקַבֵּל אֶת הַמִּשְׂרָה עָלֶיךָ, וַאֲנִי אֶהְיֶה מְשָׁרֶתְךָ תְּמוּרַת חֲצִי מַשְׂכֻּרְתְּךָ. וְיָכוֹל אַתָּה בְּוַדַּאי לְהָבִין, כִּי חֶלְקְךָ יִהְיֶה גָּדוֹל לְאֵין־עֲרֹךְ מֵהַפְּרוּטוֹת הָעֲלוּבוֹת שֶׁאַתָּה מְאַסֵּף". אַף שֶׁכְּסִיל גָּדוֹל הָיָה הָאִישׁ, אוּלָם עֲדַיִן מְעַט שֵׂכֶל הָיָה לוֹ לִתְמֹהַּ וְלִשְׁאֹל: "אֵיךְ יָכוֹל אֲנִי לְהִתְמַנּוֹת לְרַב? וַהֲרֵי אֵין לִי שֶׁמֶץ יְדִיעָה בְּדִינֵי הַתּוֹרָה"? וְאִבְּן־עֶזְרָא הִרְגִּיעוֹ כִּי הוּא יְסַדֵּר אֶת־הָעִנְיָנִים עַל הַצַּד הַטּוֹב בְּיוֹתֵר. הַשְּׁנַיִם פָּנוּ הָעִירָה, וְהָעִיר הָיְתָה כַּמֶּרְקָחָה. דְּמוּתוֹ הַהֲדוּרָה שֶׁל הָאִישׁ, שֶׁהֻצַּג כֶּחָכָם הַמְפֻרְסָם 'רַבִּי אַבְרָהָם אִבְּן־עֶזְרָא' הֵטִילָה עַל כֻּלָּם יִרְאַת־כָּבוֹד, וְהֵם נֶחְפְּזוּ לְכַבְּדוֹ לִדְרֹשׁ בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת שֶׁבָּעִיר. 'הָרַב' רַק הִנְהֵן בְּרֹאשׁוֹ לְפִי הַהַנְחָיוֹת שֶׁל אִבְּן־עֶזְרָא מִבְּעוֹד מוֹעֵד, וְזֶה הָאַחֲרוֹן הִצִּיג עַצְמוֹ כִּמְשַׁמְּשׁוֹ שֶׁל 'הֶחָכָם הַגָּדוֹל', הִצְטַדֵּק בִּשְׁמוֹ עַל חֻלְשָׁתוֹ מֵהַדֶּרֶךְ הָאֲרֻכָּה, וְהִצִּיעַ כִּי הוּא יִדְרֹשׁ בִּמְקוֹמוֹ. דְּרָשַׁת הַמְשַׁמֵּשׁ הִפְעִימָה אֶת בְּנֵי הַקְּהִלָּה, וְהַקַּל־וָחֹמֶר נִדְרַשׁ מֵעַצְמוֹ: "אִם כֹּה גָּדוֹל כֹּחוֹ שֶׁל הַמְשַׁמֵּשׁ, עַל־אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה גָּדוֹל הָרַב עַצְמוֹ", וּבִמְהֵרָה הִכְתִּירוּ אוֹתוֹ לְרַבָּם וּמַנְהִיגָם, תְּמוּרַת מַשְׂכֹּרֶת גְּבוֹהָה וּתְנָאִים מַפְלִיגִים.

"עָלֶיךָ לְהִתְחַמֵּק מִכָּל דִּבּוּר עִם אַנְשֵׁי הָעִיר, בַּאֲמַתְלָה שֶׁאַתָּה עָסוּק בְּסֻגְיָה קָשָׁה. וְכֵיוָן שֶׁשָּׁלֹשׁ שְׁאֵלוֹת בִּלְבַד מוּבָאוֹת בְּדֶרֶךְ כְּלָל לִפְנֵי הָרַב, אֲלַמֶּדְךָ אֶת תְּשׁוּבוֹתֵיהֶן וְהַכֹּל יָבוֹא עַל־מְקוֹמוֹ בְּשָׁלוֹם", אָמַר אִבְּן־עֶזְרָא לָ'רַב'. "הָרִאשׁוֹנָה עוֹסֶקֶת בְּרֵאַת־בְּהֵמָה עִם סִרְכָה, וּתְשׁוּבָתְךָ תִּהְיֶה לְהַנִּיחָהּ בִּכְלִי מַיִם, וְכַאֲשֶׁר יְנַפְּחוּ אֶת הָרֵאָה, יַבִּיטוּ לִרְאוֹת אִם הִיא מְבַעְבַּעַת בִּמְקוֹם הַסִּרְכָה. הַשְּׁנִיָּה עוֹסֶקֶת בְּדִין אָדָם שֶׁהַתְּפִלִּין נָפְלוּ מִיָּדָיו, וְהַכַּפָּרָה לְכָךְ הִיא בְּתַעֲנִית יוֹם אֶחָד. וְהַשְּׁלִישִׁית תַּעֲסֹק בְּדִין־וּדְבָרִים בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, וְאַתָּה תְּצַוֶּה אוֹתָם לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּעוֹד שְׁמוֹנָה יָמִים, שֶׁכֵּן יוֹצֵא אֲנִי עַתָּה לְדַרְכִּי וְאָשׁוּב לְאַחַר כְּשָׁבוּעַ". אִבְּן־עֶזְרָא יָצָא לְדַרְכּוֹ, וְ'הַבְּהֵמָה בְּצוּרַת רַב' נוֹתְרָה עַל מְקוֹמָהּ, לְאַחַר שִׁנּוּן שְׁלֹשׁ הַתְּשׁוּבוֹת. אוּלָם לֹא חֲמוֹר הָיָה הָאִישׁ, אֶלָּא חֲמוֹר חֲמֹרָתַיִם, וְהוּא הִפֵּךְ אֶת הַיּוֹצְרוֹת זוֹ בְּזוֹ כְּבָר בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן. בְּבַת־אַחַת הִגִּיעוּ אֵלָיו שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים וּבְפִיהֶן שְׁלֹשׁ הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁאִבְּן־עֶזְרָא צָפָה מִבְּעוֹד מוֹעֵד שֶׁתְּבוֹאנָה אֵלָיו, זֶה עִם רֵאַת־בְּהֵמָה נְקוּבָה, זֶה עִם תְּפִלִּין שֶׁנָּפְלוּ מִיָּדָיו, וְזֶה עִם זוֹ שֶׁתִּגְּרָה נָפְלָה בֵּינֵיהֶם. גִּלְגֵּל בֶּן־הַגָּמָל אֶת עֵינָיו בְּהִתְחַסְּדוּת, וּפָסַק אֶת־פְּסוּקוֹ: "הָרִאשׁוֹן בַּעַל הָרֵאָה יָצוּם יוֹם אֶחָד, הַשֵּׁנִי בַּעַל הַתְּפִלִּין שֶׁנָּפְלוּ יָשׁוּב הֵנָּה כַּעֲבֹר שְׁמוֹנָה יָמִים, וְאֶת הָאִישׁ הַשְּׁלִישִׁי יַנִּיחוּ בִּכְלִי מָלֵא מַיִם וִינַפְּחוּ בְּפִיו עַד שֶׁיְּבַעְבְּעוּ הַמַּיִם מֵאָזְנָיו"... הַשּׁוֹאֲלִים יָצְאוּ מִלְּפָנָיו בִּמְבוּכָה עַזָּה, וְלֹא יָדְעוּ אִם לִצְחוֹק אוֹ לִבְכּוֹת... מַה תּוֹעִיל הַתַּעֲנִית לָרֵאָה הַנְּקוּבָה? מַה יַּרְוִיחַ בַּעַל־הַתְּפִלִּין בְּהַמְתָּנָתוֹ? וּמַה יַּעֲלֶה בְּגוֹרָלוֹ שֶׁל הַמִּסְכֵּן שֶׁיִּשְׁכַּב בַּמַּיִם עַד שֶׁיִּנָּקְבוּ אָזְנָיו? עָבְרוּ שְׁמוֹנָה יָמִים, בָּהֶם הִסְתּוֹבְבוּ אַנְשֵׁי הָעִיר וְלִבָּם בַּל־עִמָּם, וְהִנֵּה שָׁב הַמְשַׁמֵּשׁ הָעִירָה. מִיָּד עָטוּ עָלָיו בְּנֵי הָעִיר וְסִפְּרוּ לוֹ עַל הַתְּשׁוּבוֹת הַמּוּזָרוֹת שֶׁקִּבְּלוּ מֵהָרַב הֶחָדָשׁ, וּבִמְקוֹם תְּשׁוּבָה פָּרַץ הַמְשַׁמֵּשׁ בִּצְחוֹק מַר. "וּבְכֵן הִגִּיעָה הַשָּׁעָה לְגַלּוֹת אֶת־הָאֱמֶת. אֲנִי הוּא אִבְּן־עֶזְרָא הַנּוֹדָע, וְהָאִישׁ הַיּוֹשֵׁב בִּפְנִים אֵינוֹ אֶלָּא אִישׁ הֶדְיוֹט וְנִבְעָר מִדַּעַת. בִּקַּשְׁתִּי לְהַרְאוֹת לָכֶם, כִּי לַשָּׁוְא אַתֶּם מַבִּיטִים עַל חִיצוֹנִיּוּת הָאָדָם וְלֹא עַל פְּנִימִיּוּתוֹ, וְכֵיוָן שֶׁבִּקַּשְׁתֶּם רַב 'בַּעַל קוֹמָה' הֵבֵאתִי לָכֶם בִּרְיוֹן מְגֻדָּל זֶה בַּעַל רֹאשׁ־חֲמוֹר, לְמַנּוֹתוֹ עֲלֵיכֶם כְּרַב. כִּי אִם חֲפֵצִים אַתֶּם בְּכֶרֶס, הֲרֵי הִיא לִפְנֵיכֶם"... מוּבָן מֵאֵלָיו כִּי הַהֵלֶךְ פֻּטַּר עַל־אֲתַר מִתַּפְקִידוֹ, וּמְשַׁמְּשׁוֹ הִתְמַנָּה עַל־מְקוֹמוֹ, כַּאֲשֶׁר בְּנֵי הָעִיר לָמְדוּ לֶקַח לְהַבְדִּיל בֵּין עִקָּר וְטָפֵל, וּבֵין תְּכֵלֶת לְקָלָא־אִילָן... ♦

פְּנִינֵי אוֹר הַחַיִּים

מִדִּבְרֵי הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ עַל הַפָּרָשָׁה

וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל וְגוֹ' (טז, ד) - צָרִיךְ לָדַעַת לָמָּה הֻצְרַךְ לוֹמַר וַיִּשְׁמַע, אַחַר שֶׁאָמַר הַכָּתוּב וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם, מִנַּיִן יַעֲלֶה עַל־הַדַּעַת שֶׁלֹּא יִשְׁמַע? עוֹד צָרִיךְ לָדַעַת, מַה זֹּאת נְפִילָה? וְנִרְאֶה, כִּי לְצַד שֶׁהַמִּתְלַגְלְגִים לֹא גָּמְרוּ גְּזֵרַת הַמְּכֻוָּן שֶׁל הַצָּעַת הַדְּבָרִים, הוֹדִיעַ הַכָּתוּב שֶׁהֵבִין מֹשֶׁה תַּכְלִית־הַדְּבָרִים הֲגַם שֶׁלֹּא פֵּרְשׁוּ דִּבְרֵיהֶם, וְאוֹמְרוֹ **וַיִּפֹּל** וְגוֹ', נֶגֶד מַה שֶּׁאָמְרוּ שֶׁהֵם מִתְנַשְּׂאִים עַל קְהַל־ה' שֶׁכָּלְלוּ בְּדִבְרֵיהֶם מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, כְּנֶגֶד מַה שֶּׁנּוֹגֵעַ לְמֹשֶׁה - נָפַל עַל־פָּנָיו לְהַרְאוֹת קְצֵה הָאַחֲרוֹן הַהַכְנָעָה, וְשִׁוָּה נַפְשׁוֹ כַּעֲפַר־הָאָרֶץ כְּעֶבֶד הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לִפְנֵי הַשְּׂרָרָה. וּכְנֶגֶד גְּדֻלַּת אַהֲרֹן - אָמַר **וַיְדַבֵּר אֶל־קֹרַח וְגוֹ' בֹּקֶר וְגוֹ'**, פֵּרוּשׁ לֹא תַּצְדִּיקוּ דִּבְרֵי בָּזֶה, עַד שֶׁתִּתְבַּחֲנוּ אִם מִמֶּנִּי יָצְאוּ הַדְּבָרִים אִם מֵה' יָצָא הַדָּבָר:

וַיֹּאמֶר אֶל־ה' אַל־תֵּפֶן וְגוֹ' (טז, טו) - הַכַּוָּנָה, לְצַד שֶׁרָאָה הַפְלָאַת שִׂנְאַת הָרְשָׁעִים עִמּוֹ מִזֶּה הִכִּיר הֱיוֹתָם בִּבְחִינַת הָרַע גָּמוּר אֲשֶׁר טִבְעוֹ לִשְׂנֹא בְּחִינַת הַטּוֹב שִׂנְאַת מָוֶת בְּלֹא סִבָּה, וְלָזֶה אָמַר אֶל ה' אַל־תֵּפֶן אֶל־מִנְחָתָם. וְהַכַּוָּנָה בָּזֶה לְצַד שֶׁאֵין לְךָ אָדָם שֶׁאֵין בְּיָדוֹ מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּכְבָר קָדַם לָנוּ שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ־הוּא מְקַפֵּחַ שְׂכַר כָּל־בְּרִיָּה וּבְרִיָּה וַאֲפִלּוּ שֶׁל רְשָׁעִים, דִּכְתִיב אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל, וְצֵא וּלְמַד מִשְּׂכַר פְּסִיעוֹתָיו שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע. אֲשֶׁר עַל־כֵּן חָשׁ מֹשֶׁה שֶׁתַּעֲמֹד לָהֶם אֵיזֶה מִצְוָה שֶׁבְּיָדָם, שֶׁהַזְּכוּת תּוֹלֶה, לָזֶה בִּקֵּשׁ מֵה' וְאָמַר **אַל־תֵּפֶן אֶל־מִנְחָתָם**, פֵּרוּשׁ אֲפִלּוּ זְכוּת שֶׁכְּבָר הִגִּיעָה מִנְחָה לַה' לֹא יֵפֶן לָהּ וְלֹא יַבִּיט אֵלֶיהָ. וְאִם־תֹּאמַר, אֵיךְ יְבַטֵּל מִדָּתוֹ יִתְבָּרַךְ לַאֲנָשִׁים הָהֵם לְעַוֵּת מִשְׁפָּטָם? דַּע, כִּי הַצַּדִּיקִים יֵשׁ כֹּחַ בָּהֶם לְהַפְקִיעַ זְכוּת הַנִּמְצֵאת לָרְשָׁעִים כְּשֶׁיֵּרָאוּ שֶׁהֵם מֻחְלָטִים בָּרַע, וְהוּא סוֹד צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאַת אֱלֹקִים, פֵּרוּשׁ מוֹשֵׁל בְּיִרְאַת ה' שֶׁיֵּעָשֶׂה הָאָדָם אִם יֵרָאֶה בְּעֵינֵיהֶם לְהַפְקִיעַ זְכוּתוֹ מִמֶּנּוּ, יֵשׁ כֹּחַ בְּיָדָם, מַה שֶּׁאֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כִּבְיָכוֹל עוֹשֶׂה. וְתִמְצָא בְּדִין שֶׁלְּמַטָּה כַּיּוֹצֵא בַּדָּבָר, שֶׁיְּכוֹלִין בֵּית־דִּין לְהַפְקִיר נִכְסֵי אָדָם רָשָׁע, כְּאוֹמְרָם הֶפְקֵר בֵּית־דִּין הֶפְקֵר. וְאִם־תֹּאמַר, לָמָּה לְךָ מֹשֶׁה לְהַפְלִיא עָנְשָׁם שֶׁל אֵלּוּ, וְאִם לְצַד שִׂנְאָתָם אוֹתוֹ לֹא מִפְּנֵי זֶה יִתְחַיְּבוּ כָּל־כָּךְ עֹנֶשׁ, גַּם יֵשׁ לְבַעַל־הַדִּין לָחוּשׁ כָּאן וְלוֹמַר אֵין אָדָם נֶחְשָׁד עַל דָּבָר אֶלָּא אִם־כֵּן יֵשׁ בּוֹ, וְאִם אֵין בּוֹ כֻּלּוֹ יֵשׁ בּוֹ מִקְצָתוֹ. לָזֶה אָמַר לִפְנֵי ה', טַעַם הַמַּסְפִּיק לְחַיְּבָם, וְהִתְחִיל לְהָסִיר מֵחֹשׁ הַחֲשָׁד וְאָמַר **לֹא חֲמוֹר** וְגוֹ', פֵּרוּשׁ אֵין לָהֶם מָקוֹם לְחָשְׁדֵנִי מִמֶּנּוּ בִּשְׂרָרָה, שֶׁהֲרֵי דֶּרֶךְ הַמְּלָכִים לָקַחַת צָרְכֵיהֶם מֵהָעָם וּבִפְרָט בְּעִנְיָנִים שֶׁהֵם לְצֹרֶךְ הָעָם, וְהוּא אֲפִלּוּ חֲמוֹר אֶחָד שֶׁהָיָה צָרִיךְ לוֹ לָבוֹא עָלָיו וּלְגָאֳלָם לֹא נָשָׂא, וְאִם־כֵּן מִנַּיִן לָהֶם מָקוֹם לְחָשְׁדוֹ בִּשְׂרָרָה:

דִּבְרֵי הַיָּמִים

בו' בתמוז תרמ"ה, נפטר הנוסע הירושלמי, רבי יעקב הלוי ספיר בעל "אבן ספיר". הוא נולד באושמינא והגיע ארצה בהושענא־רבא תקצ"ג בילדותו, יחד עם הוריו שנפטרו סמוך להגעתם. פעמים מספר נסע כשד"ר למען ירושלים, ובדרכו חקר את קהילות ישראל, ובייחוד את בני תימן, והעלה אותם על־הכתב. וזכות ראשונים שמורה לו בגילוי הגניזה הקהירית, ובעקבות פרסומו, החלו חוקרים לחקור את הגניזה העשירה ביותר בישראל, וכן היה הראשון שגילה את מציאות היהודים בכוש הם הפלשים, ובזכותו התעוררו לסייע להם. בנסיעותיו גם מצא ספרים עתיקים בהם המדרש הגדול בתימן, וכן חקר את כתר ארם צובא וכתבי־יד על המקרא. באהבתו את ארץ־הקודש התמרמר לראות את הבאים לתייר בה ו"אך כי צעדו כפות־רגליהם על אדמת־הקודש, בעוד לא התרחצו רגליהם מאבק עפר אדמתם, בעוד לא התנקו ידיהם מחלאת טיט־ארצם, רוח אחרת ילבשו ויהיו שקוצים בעיניהם, וכמרגלי הארץ מאז ימצאו תאונים להוציא דיבה על הארץ ועל יושביה גם יחד"... בשנת תרל"ב הגיע לוילנא, ולאחר שנשברה רגלו התאכסן בבית רבי מתתיהו שטראשון שטיפל בו במשך ע"ה ימים. שם פגש את המשכיל אברהם מַאפּוּ, ובגיחוך אמר לו: "כששנינו ניפטר לבית־עולמנו, ויבואו תיירים לבקר את קברותינו, יראו את קברך ויאמר 'כאן קבור 'עיט צבוע' (על־שם ספרו של מאפו), ועל קברי יאמרו 'כאן קבור 'אבן־ספיר'"... ר' יעקב נפטר ב'מאה שערים' בן ס"ג שנה ביום ג', י' בתמוז תרמ"ה, ובטעות כתבו רבים שנפטר בג' בתמוז או בו' בתמוז. 'שער התווך' הסמוך לביתו במאה שערים נקרא על־שמו 'שער ר' יעקב ספיר', ולאחר מכן 'שער מקס', על־שם יהודי אמריקאי שרכש את דירת ספיר, והוא השער שבפינת רחוב סלאנט וסלונים כיום. שער אחר נקרא על־שם ר' שלמה הסנדלר שגר סמוך לו, 'שער הדינבורגית' על־שם בעלת החצר הסמוכה, וגם 'שער מוחמד' על־שם שומר השכונה הערבי שגר בכוך הסמוך... השמות המקוריים של חמשת השערים הנוספים בשכונה הם: שער ירושלים - ברחוב הראשי, שער בית דוד - ברחוב סלאנט, שער הריחיים - באמצע רחוב סלונים, שער ליפתא - בפינת בהר"ן, והשער האמצעי - בסוף בהר"ן.

מְשֻׁבָּח

רַבִּי יִצְחָק יַעֲקֹב לוּבְצ'נְסְקִי הִתְאַכְסֵן פַּעַם בְּרִיגָא אֵצֶל רַב הַמָּקוֹם, וּבַסְּעֻדָּה הִתְעוֹרֵר בֵּינֵיהֶם וִכּוּחַ, הַאִם הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד מוֹצִיאִים אֶת־הָאָדָם מִן־הָעוֹלָם בִּשְׁלָשְׁתָּם, אוֹ אֲפִלּוּ כָּל אֶחָד לְחוּד? וּלְאַחַר שֶׁשְּׁקָלוּ וְטָרוּ בָּעִנְיָן, נִמְנוּ וְגָמְרוּ, כִּי כָּל מִדָּה בִּפְנֵי־עַצְמָהּ מוֹצִיאָה אֶת־הָאָדָם מִן־הָעוֹלָם...

❀

אָדָם אֶחָד הִתְאוֹנֵן פַּעַם בְּאָזְנֵי רַבִּי לֵוִי יִצְחָק מִבֶּרְדִּיטְשׁוֹב וְתָמַהּ: "זֶה כַּמָּה שָׁנִים שֶׁאֲנִי בּוֹרֵחַ מֵהַכָּבוֹד, אוּלָם עֲדַיִן אֵין דַּעַת הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימֶנִּי וְהַכָּבוֹד בּוֹרֵחַ מִמֶּנִּי כָּל־הָעֵת. כֵּיצַד יִתָּכֵן הַדָּבָר"? חִיֵּךְ הָרַבִּי וְאָמַר: "אָמְנָם בּוֹרֵחַ הִנְּךָ מִן־הַכָּבוֹד, אוּלָם מִדֵּי פַּעַם אַתָּה מַבִּיט אֲחוֹרַנִּית, כְּדֵי לִרְאוֹת שֶׁמָּא הַכָּבוֹד רוֹדֵף אַחֲרֶיךָ. וּכְשֶׁהַכָּבוֹד רוֹאֶה שֶׁהִנְּךָ מְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו, מִיָּד הוּא בּוֹרֵחַ מִמְּךָ"...

❀

אָמַר רַבִּי יְחִיאֵל מֵאֲלֶכְּסַנְדֶּר בְּשֵׁם רַבִּי בּוּנִים מִפְּשִׁיסְחָא: "הַקִּנְאָה שְׁרוּיָה בַּשָּׁנִים הָרִאשׁוֹנוֹת, הַתַּאֲוָה בָּאֶמְצָעִיּוֹת, וְהַכָּבוֹד בִּימֵי הַזִּקְנָה", וְהוֹסִיף בַּעֲנָוַת־רוּחַ: "אֲבָל מַה נַּעֲשֶׂה, שֶׁעַד שֶׁלֹּא יָצָאנוּ מֵהָאֶחָד בָּאנוּ אֶל־הַשֵּׁנִי, וּכְשֶׁבָּאִים לִימֵי הַזִּקְנָה, יֵשׁ בָּנוּ כָּל הַשְּׁלֹשָׁה, הַקִּנְאָה, הַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד"...

❀

טֶרֶם פְּטִירָתוֹ, שָׁהָה לְצִדּוֹ שֶׁל רַבִּי יִשְׂרָאֵל סַלַּנְטֶר אָדָם פָּשׁוּט שֶׁנִּלְוָה אֵלָיו כְּדֵי לְטַפֵּל בּוֹ, וְכֵיוָן שֶׁרַבִּי יִשְׂרָאֵל חָשַׁשׁ שֶׁמָּא פְּטִירָתוֹ תַּשְׁפִּיעַ עַל מְלַוֵּהוּ לְרָעָה וְתִגְרֹם לוֹ צַעַר, לָכֵן דִּבֵּר אִתּוֹ עַל הַמָּוֶת שֶׁאֵין מַה לְּפַחֵד מִמֶּנּוּ, וְחִזֵּק אֶת־לִבּוֹ בֶּאֱמוּנָה וּבִטָּחוֹן. לְאַחַר מִכֵּן, הִתְעַנְיֵן רַבִּי אִיצֶלֶ'ה בְּלַזֶּר, תַּלְמִידוֹ שֶׁל רַבִּי יִשְׂרָאֵל סַלַּנְטֶר, אֵצֶל הָאִישׁ עַל שְׁעוֹתָיו הָאַחֲרוֹנוֹת שֶׁל רַבּוֹ, וְהַלָּה סִפֵּר לוֹ כִּי הוּא שָׁכַב עַל מִטַּת־חָלְיוֹ וְשִׁנֵּן אֶת דִּבְרֵי הַמִּשְׁנָה 'הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד מוֹצִיאִים אֶת־הָאָדָם מִן־הָעוֹלָם'. וְלָמְדוּ מִזֶּה מוּסָר, שֶׁאֵין לָאָדָם לְהַאֲמִין בְּעַצְמוֹ עַד יוֹם מוֹתוֹ, וְעַד אוֹתוֹ יוֹם בִּכְלָל"...

❀

הַ"תִּפְאֶרֶת שְׁלֹמֹה" מֵרָדוֹמְסְק הִגִּיעַ פַּעַם לְבַקֵּר אֶת אֶחָד מִגְּדוֹלֵי הָרַבָּנִים, וּכְשֶׁהִגִּיעָה שְׁעַת הַסְּעֻדָּה, כִּבְּדוֹ הַמְּאָרֵחַ לִטֹּל יָדָיו לְפָנָיו. סֵרֵב רַבִּי שְׁלֹמֹה לְכָךְ מִפְּנֵי עַנְוְתָנוּתוֹ, וּכְשֶׁהַלָּה עָמַד עַל־שֶׁלּוֹ, טָעַן בְּפָנָיו: "הֲרֵי אָמְרוּ חֲזַ"ל, 'כָּל מַה שֶּׁיֹּאמַר לְךָ בַּעַל־הַבַּיִת - עֲשֵׂה, חוּץ מִצֵּא'. דְּהַיְנוּ, הָאוֹרֵחַ חַיָּב לְצַיֵּת לְכָל מַה שֶּׁיֹּאמַר לוֹ בַּעַל־הַבַּיִת, לְבַד אִם יְצַוֶּה עָלָיו לַעֲשׂוֹת פְּעֻלּוֹת הַמּוֹצִיאוֹת אֶת הָאָדָם מִן־הָעוֹלָם, וַהֲרֵי 'הַקִּנְאָה, הַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד, מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִן־הָעוֹלָם'. וְאִם אַתָּה מְכַבְּדֵנִי לִטֹּל תְּחִלָּה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד הַמְדֻמֶּה, אַתָּה מוֹצִיאֵנוּ מֵהָעוֹלָם, וְאֵינִי צָרִיךְ לִשְׁמֹעַ לְקוֹלְךָ"...

❀

חָסִיד אֶחָד בָּא פַּעַם לְהִתְאוֹנֵן בִּפְנֵי רַבִּי חֲנוֹךְ הֶנִיךְ מֵאֲלֶכְּסַנְדֶּר, עַל מִדּוֹת הַקִּנְאָה, הַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ. הִבִּיט בּוֹ הָרַבִּי בְּפַלִיאָה, וְתָמַהּ: "קִנְאָה לְשֵׁם מָה? תַּאֲוָה בִּשְׁבִיל מָה? וְכָבוֹד לָמָּה"?...

❀

"לְעוֹלָם אַל תֵּלְכוּ שׁוֹלָל אַחַר הָאֲנָשִׁים הַתַּקִּיפִים וַחֲזָקִים", אָמַר הַחִדּוּשֵׁי הָרִי"ם לְתַלְמִידָיו, "וְאַל לָכֶם לְהָרִים עֵינַיִם אֲלֵיהֶם. שֶׁהֲרֵי הַקִּנְאָה, הַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד הֵם שַׁלִּיטֵי תֵּבֵל וּמוֹשְׁלִים בָּעוֹלָם הַשָּׁפָל. קוֹבְעִים הַכֹּל, וְעַל פִּיהֶם מִתְנַהֲלוֹת הַמְּדִינוֹת. וּבְכָל זֹאת, כְּלוּם לֹא תּוֹדוּ שֶׁהֵם שְׁפָלִים"?...

❀

רַבִּי אִיסָר זַלְמָן מֶלְצֶר לֹא הֵבִיא כִּמְעַט דְּבַר־מַאֲכָל לְפִיו כָּל שְׁעוֹת הַיּוֹם. וּבַזְּמַן שֶׁהָיָה אוֹכֵל מְעַט, הָיָה מְפַיֵּס לְעַצְמוֹ: "רַבִּי אֶלְעָזָר הַקַּפָּר אוֹמֵר, הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד, מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם". וְלַמְרוֹת חֻלְשַׁת־גּוּפוֹ בִּקְבִיעוּת וְהַמָּזוֹן הַמֻּעָט שֶׁאָכַל, חַי אֲרֻכּוֹת, עַד שֶׁהַפְּרוֹפֶסוֹר מֹשֶׁה רַחְמִלֶבִיץ אָמַר, שֶׁ"אִם רַבִּי אִיסָר זַלְמָן חַי יוֹתֵר מִשְּׁמוֹנִים שָׁנָה, יֵשׁ לְבַעֵר אֶת כָּל סִפְרֵי הָרְפוּאָה"...

❀

תְּעוּב מַר רָחַשׁ הַמַּגִּיד רַבִּי שָׁלוֹם שְׁבַדְרוֹן לַקִּנְאָה, לַתַּאֲוָה וְלַכָּבוֹד, וְאֶת סְלִידָתוֹ מֵהֶן הִבִּיעַ בִּדְרָשׁוֹתָיו הַנִּלְהָבוֹת. פַּעַם תֵּאֵר אֶת הִתְנַהֲגוּתוֹ שֶׁל עֵשָׂו שֶׁהָלַךְ אַחַר תַּאֲוַת־לִבּוֹ וְקִנְאָתוֹ, וְאָמַר: "אֶפְשָׁר לִהְיוֹת עִם רֹאשׁ שֶׁרָאוּי לְהִקָּבֵר בִּמְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה בִּמְחִצַּת הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, וּלְהִשָּׁאֵר עֵשָׂו"... "וְאִם אַתֶּם רוֹצִים לִשְׁמֹעַ עַל עוֹד עֵשָׂו קָטָן, אֲסַפֵּר לָכֶם", וְהֵחֵל בְּסִפּוּרוֹ בְּקוֹלוֹ הַנִּלְבָּב: "הָיְתָה זוֹ שְׁעַת־לַיְלָה מְאֻחֶרֶת, קָרוֹב לַחֲצוֹת. הָרְחוֹבוֹת הָיוּ רֵיקִים מֵאָדָם, וְהָאִישׁ עָמַד לְחַפֵּשׂ מִנְיָן לְיַד הַשְׁטִיבְּלַךְ בְּמֵאָה שְׁעָרִים. בַּיָּמִים הָהֵם, לֹא קַל הָיָה לֶאֱסֹף מִנְיַן אֲנָשִׁים בְּשָׁעָה מְאֻחֶרֶת שֶׁכָּזוֹ, וְהָאִישׁ הִתְאַמֵּץ בְּמֶשֶׁךְ כַּחֲצִי שָׁעָה לַעֲמֹד בָּרְחוֹב וּלְלַקֵּט עֲשָׂרָה לְמִנְיָן". "גַּם אֲנִי הָיִיתִי שָׁם, וְרָאִיתִי כֵּיצַד הָאִישׁ מְקַבֵּץ אֶת־הַמִּנְיָן בְּמַאֲמָץ רַב", הִתְחִיל רַבִּי שָׁלוֹם לְסַלְסֵל בְּקוֹלוֹ, "וּכְשֶׁנִּמְצְאוּ הָעֲשָׂרָה, נִכְנַסְנוּ כֻּלָּנוּ אֶל בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וְ'ר' צַדִּיק' שֶׁלָּנוּ שֶׁאָסַף אֶת הַמִּנְיָן, נִגַּשׁ אֶל הָעַמּוּד. בְּאוֹתוֹ רֶגַע הֵגִיחַ מֵהַסִּמְטָה הַסְּמוּכָה אִישׁ בְּגִיל הָעֲמִידָה, לָבוּשׁ בַּחֲלִיפָה בְּהִירָה וְחָבוּשׁ בְּכוֹבַע־קַשׁ. הוּא נִכְנַס פְּנִימָה בִּנְשִׁימוֹת כְּבֵדוֹת, נִגַּשׁ אֶל הָעַמּוּד, וּבִקֵּשׁ מֵהַחַזָּן בְּקוֹל תַּחֲנוּנִים 'ר' צַדִּיק, יֶשׁ לִי הַיּוֹם יָארְצַיְט שֶׁל אָבִי. רְצוֹנִי לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הָעַמּוּד'. שֶׁקֶט הִשְׂתָּרֵר בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, וְהַקָּהָל הִמְתִּין. 'ר' צַדִּיק' הִגְבִּיהַּ אֶת רֹאשׁוֹ, וְנָעַץ בּוֹ מַבָּטִים מְלֵאֵי תְּמִיהָה. 'אֲנִי עוֹבֵד חֲצִי שָׁעָה לִמְצֹא מִנְיָן, וְאַתָּה בָּא בָּרֶגַע הָאַחֲרוֹן וּמְבַקֵּשׁ לַחְטֹף מִמֶּנִּי אֶת הָעַמּוּד? לֵךְ תְּחַפֵּשׂ מָקוֹם אַחֵר'... וְהָאִישׁ מִשְׁתּוֹמֵם, 'אֲבָל יֵשׁ לִי חִיּוּב. בָּאתִי מִמֶּרְחַקִּים כִּי חָשַׁבְתִּי שֶׁמָּא אַצְלִיחַ לִמְצֹא מִנְיָן לְהִתְפַּלֵּל לְעִלּוּי־נִשְׁמַת אָבִי זִכְרוֹנוֹ־לִבְרָכָה. עֲשֵׂה לִי טוֹבָה, אָנָּא'! הַקָּהָל מַמְתִּין לִרְאוֹת אֶת תְּגוּבַת 'הַצַּדִּיק', אַךְ הַלָּז מֵרִים אֶת קוֹלוֹ וְקוֹרֵא: 'אֲהָהּ! יֵשׁ לְךָ יָארְצַיְט וְאַתָּה מְחַכֶּה עַד שָׁעָה מְאֻחֶרֶת בַּלַּיְלָה? דַּוְקָא בִּגְלַל זֶה לֹא מַגִּיעַ לְךָ'... וּבְרֹאשׁ מוּרָם הוּא מֵרִים אֶת קוֹלוֹ 'וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן'"... וְרַבִּי שָׁלוֹם מְסַיֵּם בְּנִגּוּן מָלֵא כְּאֵב: "נֶעֱמַדְתִּי עַל־רַגְלַי וְהִכְרַזְתִּי בְּקוֹל, 'הִנֵּה עֵשָׂו מִתְפַּלֵּל מַעֲרִיב', וְיָצָאתִי מִבֵּית־הַכְּנֶסֶת"...

❀

מְטְעָם

קַח אֶת־הַמַּחְתָּה וְתֶן־עָלֶיהָ אֵשׁ (יז, יא)

כָּתַב בַּעַל־הַטּוּרִים, לֹא הִתְפַּלְּלוּ כְּמוֹ לְמַעְלָה, שֶׁלֹּא הָיְתָה תְּפִלָּה שְׁגוּרָה בְּפִיהֶם, וְעַל־כֵּן אָמַר כִּי יָצָא הַקֶּצֶף. כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי חֲנִינָא בֶּן־דּוֹסָא, אִם שְׁגוּרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקֻבָּל, וְאִם לָאו יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְטֹרָף. וְהַדָּבָר מְרֻמָּז בְּטַעֲמֵי־הַמִּקְרָא, כִּי הַתֵּבוֹת קַח אֶת־הַמַּחְתָּה מֻטְעָמוֹת בְּמֻנַּח תְּלִישָׁא גְּדוֹלָה, כִּי מֹשֶׁה אָמַר לְאַהֲרֹן לְהָנִיחַ הַתְּפִלָּה בְּשָׁעָה זוֹ, מִפְּנֵי שֶׁאֵינָהּ שְׁגוּרָה בְּפִי וּתְלוּשָׁה מִמֶּנִּי, וְתַלְשָׁא נוֹטָרִיקוֹן תְּפִלָּתִי לֹא שְׁגוּרָה אֶצְלִי, וְזֶה הָיָה סִמָּן לְמֹשֶׁה שֶׁאֵין הַשָּׁעָה כְּשֵׁרָה לִתְפִלָּה כִּי יָצָא הַקֶּצֶף. וְתֶן־עָלֶיהָ אֵשׁ בְּקַדְמָא וְאַזְלָא, דְּהַיְנוּ לְהַקְדִּים וְלָלֶכֶת מַהֵר עִם הַקְּטֹרֶת. מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ בְּמַהְפַּךְ פַּשְׁטָא, וּכְשֵׁם שֶׁמְּהַפְּכִים אֶת הַתְּפִלָּה לַעֲבוֹדָה, כָּךְ מְהַפְּכִים אֶת הַקְּטֹרֶת מִסַּם־מָוֶת לְסַם־חַיִּים. וְלָכֵן הַתֵּבוֹת וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם בִּטְפְּחָא, דְּהַיְנוּ שֶׁטָּפְחָה הַתְּפִלָּה עַל־פְּנֵיהֶם וְלֹא הָיְתָה שְׁגוּרָה בְּפִיהֶם. אֲבָל וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם שֶׁלְּמַעְלָה, בְּמַהְפַּךְ, שֶׁהָפְכוּ בִּתְפִלָּתָם אֶת מִדַּת הַדִּין לְרַחֲמִים, כִּי תְּפִלַּת צַדִּיק הוֹפֶכֶת דִּין לְרַחֲמִים כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲזַ"ל, שֶׁתְּפִלַּת הַצַּדִּיקִים דּוֹמָה לְעֶתֶר, כְּלִי שֶׁמְּהַפֵּךְ אֶת הַתְּבוּאָה. וְיֵשׁ בָּזֶה לִמּוּד מוּסַר הַשֵּׂכֶל, שֶׁתְּחִלָּה תָּפַס מֹשֶׁה אֻמְנוּת אֲבוֹתָיו בִּתְפִלָּה, וּכְשֶׁרָאָה שֶׁאֵינָהּ שְׁגוּרָה בְּפִיו נָטַל אֶת הַקְּטֹרֶת. וְכָךְ צָרִיךְ לִנְהֹג, לְהִתְפַּלֵּל תְּחִלָּה בְּכַוָּנָה, וְאַחַר־כָּךְ לְחַפֵּשׂ סְגֻלּוֹת... (צמח הצבי)

מְדֻגָּשׁ

מִצְוַת פִּדְיוֹן־הַבֵּן מוֹפִיעָה בַּתּוֹרָה בְּפָרָשַׁת בֹּא, בְּפָרָשַׁת כִּי תִשָּׂא, וּבְפָרָשַׁת קֹרַח שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ "אַךְ פָּדֹה תִפְדֶּה אֵת בְּכוֹר הָאָדָם". חֲזַ"ל בְּקִדּוּשִׁין אָמְרוּ, שֶׁאִם הַבֵּן לֹא נִפְדָּה בִּידֵי אָבִיו, חַיָּב הוּא לִפְדּוֹת אֶת עַצְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר 'פָּדֹה תִפְדֶּה', וְלִכְאוֹרָה הַדָּבָר נִלְמַד מִכְּפִילוּת הַתֵּבוֹת פָּדֹה תִפְדֶּה שֶׁבְּפָרָשַׁת קֹרַח. אַךְ הַמַּהַרְשָׁ"ל תָּמַהּ עַל־כָּךְ, שֶׁהֲרֵי מְפֹרָשׁ רַשִׁ"י וְכָל הָרִאשׁוֹנִים נִרְאֶה, שֶׁדָּרְשׁוּ אֶת הַדָּבָר רַק מִתֵּבָה אַחַת תִּפְדֶּה שֶׁבְּפָרָשַׁת בֹּא, שֶׁנִּקְרֵאת תִּפְדֶּה דְּהַיְנוּ שֶׁהוּא יִפְדֶּה אֶת עַצְמוֹ, וְלֹא מִכְּפִילוּת פָּדֹה תִפְדֶּה שֶׁבְּפָרָשַׁת קֹרַח. מִתְבָּרֵר, כִּי טָעוּת־סוֹפֵר נָפְלָה בַּתַּלְמוּד מַהֲדוּרַת וֶנֶצְיָה, שָׁם הָיָה כָּתוּב: "דִּכְתִיבַת פָּדֹה תִפְדֶּה" בִּמְקוֹם "דִּכְתִיב תִּפְדֶּה תִּפָּדֶה", כִּי הַתָּי"ו שֶׁל תִּפְדֶּה נִדְבְּקָה לַאֲחוֹרֶיהָ אֶל 'דִּכְתִיב', וְהַמַּדְפִּיסִים הַבָּאִים מָחֲקוּ אֶת הַתָּי"ו שֶׁל דִּכְתִיבַת, וְנוֹתְרוּ הַתֵּבוֹת "פָּדֹה תִפְדֶּה" שֶׁל פָּרָשַׁת קֹרַח...

מְמֻלָּח

עָשִׁיר מֻפְלָג אֶחָד, שֶׁהָיָה מֻחְזָק כָּל־יָמָיו כְּבַעַל מָמוֹן רַב, שָׁבַק חַיִּים לְכָל־חַי. וּכְשֶׁבָּאוּ לְחַלֵּק אֶת מָמוֹנוֹ, הִתְבָּרֵר כִּי לָא־מִנֵּהּ וְלָא־מִקְצָתֵהּ, וְכָל הַשְּׁמוּעוֹת עַל עָשְׁרוֹ הָרַב הָיוּ בְּגֶדֶר אַגָּדוֹת־עַם בִּלְבַד. אָמַר עַל־כָּךְ הַ'בֵּית יִשְׂרָאֵל' מִגּוּר בַּהֲלָצָה: "עַכְשָׁו אֲנִי מֵבִין מַדּוּעַ שָׁגוּר בְּפִי הָעוֹלָם לְהַפְלִיג וְלוֹמַר עַל בַּעַל־מָמוֹן כִּי הוּא 'עָשִׁיר כְּקֹרַח'. שֶׁכֵּן עַד הַיּוֹם לֹא נִתְבָּרֵר אֶל־נָכוֹן, אִם קֹרַח בֶּאֱמֶת הָיָה עָשִׁיר אוֹ לֹא, שֶׁכֵּן נִבְלַע עִם כָּל כַּסְפּוֹ בָּאֲדָמָה. וְאַף הֶעָשִׁיר הַחַי עִמָּנוּ, אֵין אִישׁ יוֹדֵעַ מַה בֶּאֱמֶת יֵשׁ בְּאוֹצָרוֹ, וְלָכֵן מְכַנִּים אוֹתוֹ 'עָשִׁיר כְּקֹרַח', כִּי שֶׁמָּא אֵינוֹ אֶלָּא אֶבְיוֹן וּמַאֲחֵז עֵינַיִם"...

לָמָּה נִסְמְכָה פָּרָשַׁת חֻקַּת לְפָרָשַׁת קֹרַח? לוֹמַר לְךָ, שֶׁתְּקַבֵּל אֶת הַהַנְהָגָה הָעֶלְיוֹנָה בְּתוֹר חֹק, לְלֹא חֲקִירַת הַטַּעַם וּבְלִי הִתְחַכְּמוּת. וּכְפִי שֶׁרַבִּי דָּוִד מִלֶּלוֹב הָיָה אוֹמֵר, "אִלּוּ לֹא הָיָה קֹרַח מִתְחַכֵּם, לֹא הָיָה בָּא לְכָאן שֶׁהִגִּיעַ"... (בישישים חכמה)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - קורח

ויקח קרח" (טז, א)

הגמרא (סנהדרין קט, ב) דורשת: "ויקח קרח" – שלקח מקח רע לעצמו. וכתב שם רש"י: התחיל בקטטה.

ובספר "משנה שכיר" להגה"ק רבי יששכר שלמה טייכטאל זצוק"ל הי"ד מובא הסבר נאה איזה "מקח רע" לקח לעצמו: על פי מה שאמר משה רבנו לקרח ועדתו (טז, כח-ל) "בזאת תדעון כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי, אם כמות כל האדם ימותון אלה וגו' לא ה' שלחני, ואם בריאה יברא ה' וגו' וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה'.

ולכאורה קשה, אם לא ה' שלחו והצדק הוא עם קרח ועדתו, למה ימותו כלל?

ותירץ המהר"ל מפראג זי"ע דבכל אופן אף אם הצדק היה עם קרח, מגיע לו עונש מיתה בעבור שעשה מחלוקת עם תלמידי חכמים וביזה אותם וזלזל בכבודם, רק אם היה לו צדק, היה עונשו בדרך הטבע, אך אם לא היה כלל צודק, אז מגיע לו עונש חוץ לדרך הטבע.

ועל כן, כאן במחלוקתו של קרח, בין אם הצדק אתו או לא, יקבל עונש מוות, על כן מובן היטב מה שדרשו חז"ל שלקח מקח רע מאד, דלעולם הוא רחוק משכר – לא היה לו במקח זה שום סיכוי להרויח...

זה גם מה שאמר רש"י: התחיל בקטטה, כלומר, מכיון שהתחיל בקטטה ומחלוקת על משה רבנו, אז בין עם הצדק עמו ובין אם לא, ימות. ולכן זה מקח וביזנס רע מאד ללא שום צד רווח... (פנינים)

"ויקח קורח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם..." (טז, א)

לעי"נ הרה"צ
ר' **פנחס** בן ר' **בנימין בינוש**
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

לְכָל אֶחָד מֵאִתָּנוּ יֵשׁ סִימָן שְׁאֵלָה תְּמִידִי שֶׁמְּרַחֵף מֵעַל הַחַיִּים.

אֵין אֶפְלוּ רֶגַע אֶחָד שֶׁבּוֹ אֲנַחְנוּ בְּטוּחִים בְּמָה שֶׁיִּהְיֶה.

מִי יוֹדֵעַ מָה יִהְיֶה מָחָר? הַאִם נִחְיֶה? הַאִם הָעֵסֶק שֶׁלָּנוּ יַמְשִׁיךְ לְהַצְלִיחַ? הַאִם מָחָר יִהְיוּ לָנוּ חֲבֵרִים? הַאִם מָחָר נַמְשִׁיךְ לִהְיוֹת בְּרִיאִים? הַאִם הַשָּׁעָה הַבָּאָה תִּהְיֶה שָׁעָה שֶׁל טוֹב - אוֹ שֶׁל מַפָּלָה חָלִילָה?

אֶפְשָׁר לְהִתְעַלֵּם מִסִּימַן הַשְּׁאֵלָה, אֶפְשָׁר לֹא לַחֲשֹׁב עָלָיו - אֲבָל הוּא תָּמִיד קַיָּם.

מָה עוֹשִׂים כְּשֶׁסִּימָנֵי הַשְּׁאֵלָה מַתְחִילִים לָצוּף בְּתוֹךְ הַלֵּב? כְּשֶׁפִּתְאוֹם מִתְעוֹרֵר פַּחַד מִפְּנֵי הַבָּאוֹת, כְּשֶׁפִּתְאוֹם חֹסֶר הַשְׁלִיטָה שֶׁלָּנוּ עַל הֶעָתִיד בּוֹלֵט מוּל עֵינֵינוּ?

מָה עוֹשִׂים בִּרְגָעִים שֶׁל דְּאָגָה, בִּרְגָעִים בָּהֶם אָנוּ לְחוּצִים שֶׁהַכֹּל עוֹמֵד לִקְרֹס? הַאִם הַחֲרָדוֹת גּוֹרְמוֹת לָנוּ לְסַעֲרַת רְגָשׁוֹת וּלְבִלְבּוּל - אוֹ שֶׁהֵם גּוֹרְמִים לָנוּ לִשְׁמֹחָה וּלְחַיּוּת חֲדָשָׁה?

תָּלוּי. אָדָם שֶׁאֵינוֹ מְחַבֵּר לְעַצְמוֹ - הוֹפֵךְ לְלָחוּץ וְסוֹעֵר בִּרְגָעִים שֶׁל סִימָן שְׁאֵלָה. אֲבָל אָדָם שֶׁמְּחַבֵּר לְעַצְמוֹ? הוּא לוֹקֵחַ אֶת סִימַן הַשְּׁאֵלָה לְמָקוֹם אַחֵר לְגַמְרֵי!

איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים, זו מחלוקת הלל ושמאי, ושאינה לשם שמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו (משניות אבות ה, יז)

היו אלו הימים בהם שררה המחלוקת בין רבי יהונתן אייבשיץ ורבי יעקב עמדין אודות עיסוקו של רבי יהונתן בקמיעות.

היתה זו מחלוקת בין ארזי הלבנון, שרפי קודש הדומים למלאכים, וכפי שהתבטאו גדולים אלו באוזני תלמידיהם - אהבה עצומה שררה ביניהם, ומחלוקתם - אך לשם שמים היתה.

ברם, מטבע הדברים, היו בשולי המחנה אי-אלו תלמידים (ליצני החצר), שלמרות אזהרותיהם החוזרות ונשנות של גדולי הדור, ביקשו להתערב ולשלוח יד במחלוקת המקודשת, וכך החלו מספר אנשים, שהחשיבו עצמם לתלמידי רבי יעקב עמדין, לעקוב אחר רבי יהונתן אייבשיץ.

הנהגה אחת צדה את עינם הקפדנית; הם שמו לב כי בכל בוקר, כאשר רבי יהונתן עומד בבית הכנסת ומברך בכוונה את ברכות השחר, הרי הוא מדלג על ברכת "שלא עשני גוי" !

בתחילה סברו כי אך טעות היא, אך משהדבר חזר ונשנה על עצמו דבר יום ביומו, שמו הללו פעמיהם לבית הדין שבעיר, והתריעו בפני הדיינים על כך שהרב מדלג באורח קבע על ברכה מברכות השחר!

בתחילה אטמו הדיינים אוזניהם משמוע, אך כיוון שהללו התעקשו על כך והיו מוכנים להעיד על כך בגלוי, סרו הדיינים לביתו של הרב, ואחר בקשת מחילה התעניינו האם נכונה השמועה.

תשובתו של הרב הפתיעה אותם: "אכן כן, צודקים הללו בדבריהם. באורח קבע איני אומר בבית הכנסת את ברכת

ליקוטים וסיפורים נפלאים - קורח

'שלא עשני גוי', אולם האם יודעים אתם מדוע"?... והשיב רבי יהונתן: "מידי בוקר, כאשר אני ניעור משנתי, אני חש אושר עילאי, עד אין קץ, על כך שזכיתי ונולדתי יהודי, בן לעם נבחר, בנו יחידו של הבורא יתברך ויתעלה שמו, ומכיוון שכך, אני מזנק בחדוה, ומיד לאחר שאני נוטל את ידי, מתפרצת השמחה מליבי: 'ברוך שלא עשני גוי'! איני יכול להתאפק עוד".

"אמרו נא לי" סיים רבי יהונתן, "אחרי שאני מברך את הברכה מיד בקומי, האם אני צריך לברך שוב בבית הכנסת"?!

(ע"פ דרך עץ החיים)

"ואון בן פלת בני ראובן" (טז, א)

אמר רב (סנהדרין קט, ב) און בן פלת אשתו הצילתו... אמרה ליה ידענא דכולה כנישתא קדישתא נינהו... תוב דאנא מצילנא לך אשקיתיה חמרא וארויתיה ואגניתיה גואי אותבה על בבא וסתרתה למזיה כל דאתא חזיה הדר (רש"י - סתרה שערה וישבה על פתח הבית כל מי שהיה בא לקרוא רואה ראשה פרוע וחוזר)

הגאון רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל השתדל בכל מאודו שלא לדרוש בפני נשים.

במקום הצורך כשהפצירו בו מאוד, נהג לדרוש בפניהן כשהוא מסיר את משקפיו בטרם הדרשה.

כשדרש בסמינר "אור החיים", בטרם יציאתן של בנות הסמינר לחופשה, היו מניחים לפניו מחיצת זכוכית מיוחדת שעל ידה היה 'נראה ואינו רואה'.

פעמיים בשנה היה דורש בפני נשים בבית הכנסת "בית דוד". רבי ראובן נענה לבקשתו של הגאון רבי יוסף רוט זצוק"ל שהפציר בו מאוד לחזק את ליבן ביראת שמים, והוסיף ואמר שהגאון רבי ניסים קרליץ ציווה עליו לומר לו כי אם יסרב לדרוש, הוא עצמו יבוא אליו כדי להורות לו ב'פנים אל פנים' לעשות כן.

כאשר רבי ראובן ביקש לחמוק מהדבר, אמר לו הגאון רבי יוסף רוט בחכמתו: "וכי ממי אבקש לדרוש - ממי שאינו מסרב לדרוש בפני נשים"?! (יחי ראובן)

"ויקומו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים" (טז, ב)

'וקורח שפקח היה - מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו' (רש"י)

מביא רש"י: 'וקורח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו. ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו'.

מקובלנו כי "ברא מזכה אבא" (סנהדרין קד.) בן מזכה את אביו. מדוע איפוא, אכן לא עמדה לקורח זכות בניו הגדולים שיצאו ממנו.

ביאר האדמו"ר מסוכטשוב זיע"א: מצינו בחז"ל (יומא פה:) "האומר אחטא ויום הכפורים מכפר, אין יום הכיפורים מכפר", וטעם הדבר הוא, כיון שיום הכיפורים עצמו היה ה'סיבה' לחטא, שהרי לולי היה תולה עצמו בכפרת יום הכיפורים, לא היה מהין לחטוא, אם כן כאשר יום הכיפורים עצמו הוא הגורם לאדם לחטוא, אין הוא מכפר.

אף כאן, בחטאו של קורח, לא הועילה לו זכות בניו. כיון שהם הם היו סיבת חטאו, כי לולי היה רואה "שלשלת גדולה יוצאה ממנו", לא היה

לרה"ק מִלּוּבְּלִין, הָיָה לוֹ שָׁעוֹן מְיֻחָד שֶׁצִּלְצֵל בְּכָל תְּחִלַּת שָׁעָה.

אָמַר הָרַבִּי מִלּוּבְּלִין לַחֲסִידִים: יוֹדְעִים אַתֶּם מָה הַהֶבְדֵּל בֵּין הַשָּׁעוֹן שֶׁלִּי לְבֵין הַשָּׁעוֹן שֶׁלָּכֶם? הַשָּׁעוֹן שֶׁלִּי גּוֹרֵם לִשְׂמְחָה, וְאִלּוּ שֶׁלָּכֶם מֵבִיא עֶצֶב גָּדוֹל!

כִּי הַצִּלְצוּל שֶׁל הַשָּׁעוֹן שֶׁלָּכֶם מְסַמֵּן שֶׁהָרֶגַע הַנּוֹרָא שֶׁל הַמָּוֶת הוֹלֵךְ וּמִתְקָרֵב, אֲבָל הַשָּׁעוֹן שֶׁלִּי? הוּא מְסַמֵּן שֶׁהִגִּיעַ עֶבְרָה עוֹד שָׁעָה, וַאֲנַחְנוּ מִתְקָרְבִים לִגְאֻלָּה!

הַ'חוֹזֶה' הַק' מִלּוּבְּלִין דִּבֵּר עַל הָרְגָעִים עֲלֵיהֶם, הָרְגָעִים בָּהֶם מִתְעוֹרֵר פַּחַד אוֹ דְּאָגָה מִפְּנֵי הַבָּאוֹת.

אִם אַתָּה לֹא מְחֻבָּר לְעַצְמְךָ - הָרֶגַע הַזֶּה גּוֹרֵם לְךָ לְסַעֲרַת רְגָשׁוֹת, אַתָּה מַתְחִיל לַחֲשֹׁב עַל יוֹם הַמָּוֶת, הַדִּמְיוֹן הַפָּרוּעַ אֵינוֹ עוֹצֵר - וּמַמְשִׁיךְ לְדַמְיֵן אֶת הַגָּרוּעַ בְּיוֹתֵר...

אֲבָל אִם אַתָּה מְחֻבָּר לְעַצְמְךָ? הוֹ, כָּל סִימָן שְׁאֵלָה - לֹא רַק שֶׁאֵינוֹ עוֹצֵר אוֹתָךְ, הוּא מַכְנִיס בְּךָ חַיּוּת חֲדָשָׁה!

אַתָּה מְגַלֶּה פִּתְאוֹם נְקֻדָּה חֲדָשָׁה שֶׁל גְּאֻלָּה, נְקֻדָּה חֲדָשָׁה שֶׁל חִבּוּר לְבוֹרֵא הָעוֹלָם!

כָּל דְּאָגָה - הִיא סִימָן לְכָךְ שֶׁאָנוּ תְּלוּיִים אַךְ וְרַק בְּחַסְדֵי הַשֵּׁם! כָּל פַּחַד - מְגַלֶּה לָנוּ עַד כַּמָּה אָנוּ זְקוּקִים לְעֶזְרָתוֹ! כָּל דִּמְיוֹן - הוּא רֶמֶז לְחוֹסֶר הָאוֹנִים הַבְּסִיסִי שֶׁלָּנוּ, וְלַתְּלוּת הַמְּחֻלָּטֶת שֶׁלָּנוּ בַּבּוֹרֵא!

כָּל סִימָן שְׁאֵלָה - הוּא 'גִּלּוּי שְׁכִינָה' חָדָשׁ! הִנֵּה יֵשׁ לָנוּ עוֹד הִזְדַּמְנוּת לְהִזָּכֵר מִי בֶּאֱמֶת שׁוֹלֵט עַל חַיֵּינוּ...

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר **צבי**
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - קורח

עולה בדעתו לחלוק על משה רבינו. לכן לא הועילה לו זכות בניו.

מכאן יש לדייק שיום הכיפורים אינו מכפר, רק למי שלולי יום כיפור לא היה חוטא, אבל מי שגבר עליו יצרו עד שחי"ו גם לולי יום הכיפורים היה חוטא, ולא היה באפשרותו לעמוד נגד יצרו, נמצא שאין יום הכיפורים סיבת חטאו, ולכן יכול יום הכיפורים להועיל לו. (שם משמואל)

"כל העדה כולם קדושים" (טז, ג)

מדוע אמר קורח גם "כל", וגם "כולם"? והרי לכאורה זו כפילות מיותרת.

התשובה היא, שבזה רצה קורח להדגיש שאמנם כוונתו היא לכל העדה ממש, ללא יוצא מהכלל.

אילו לא היה אומר "כולם", אלא רק "כל העדה קדושים", ניתן היה לחשוב שאין הכוונה לכל העדה ממש, אלא רק לרוב העדה, שהרי אמרו חז"ל (הוריות ג:) "רובו ככולו" - הדין הוא שהרוב נחשב כמו הכל, ובזה שהוסיף קורח גם את המלה "כולם", הוכיח שכוונתו היתה לכולם ממש.

וכן באר הט"ז (או"ח-סי' תקפב) מדוע אומרים בתפלת ראש השנה: "מלוך על כל העולם כולו בכבודך" (גם "כל" וגם "כולו") - שאילו היה נאמר רק "כל" היינו יכולים לחשוב שהכוונה היא רק לרוב העולם, ועל כן, כדי שנבין שהכוונה לכל העולם ממש, מוסיפים גם את המילה "כולו". (אזנים לתורה)

> מַהוּ חִבּוּר לְעַצְמִי? כֵּיצַד אֶפְשָׁר לְהִתְחַבֵּר לְעַצְמִי?
> חִבּוּר לְעַצְמִי הוּא חִבּוּר לַמְּצִיאוּת שֶׁלִּי...
> הַמְּצִיאוּת שֶׁלִּי הִיא - שֶׁאֲנִי זָקוּק לְרַחֲמֵי הַשֵּׁם עַל כָּל צַעַד וְשַׁעַל.
> הַמְּצִיאוּת שֶׁלִּי הִיא - שֶׁכָּל הַצְלָחָה שֶׁלִּי הִיא מְיֻדָּיו שֶׁל הַשֵּׁם.
> הַמְּצִיאוּת שֶׁלִּי הִיא - שֶׁכָּל כִּשָּׁלוֹן שֶׁלִּי הוּא תִּזְכֹּרֶת שֶׁהַבּוֹרֵא שׁוֹלֵחַ לִי, לְהַזְכִּיר לִי שֶׁאֵינֶנִּי מְסֻגָּל לִשְׁלֹט.
> כְּשֶׁאֲנִי מֵעֵז לְהַכִּיר בַּמְּצִיאוּת הַזּוֹ - זֶה שֶׁיֵּשׁ הַחִבּוּר לְעַצְמִי, לְנִשְׁמָה שֶׁלִּי, לַמַּהוּת הָאֲמִתִּית שֶׁלִּי - שֶׁזֶּה הַחֵלֶק הָאֱלוֹקִי הַשּׁוֹכֵן בְּתוֹכִי.
> כְּשֶׁאֲנִי מֵעֵז לְהַכִּיר בַּמְּצִיאוּת הַזּוֹ - אֲנִי רָגוּעַ, אֵין לִי רֶגַע אֶחָד שֶׁל לַחַץ מִפְּנֵי הֶעָתִיד אוֹ חֲרָדָה קִיּוּמִית. שׁוּם רֶגֶשׁ בְּעוֹלָם לֹא יָכוֹל לְעַרְעֵר לִי אֶת הַמַּצָּב רוּחַ - כִּי אֲנִי מִמִּילָא תָּלוּי אַךְ וְרַק בַּבּוֹרֵא!
>
> **(נְקֻדּוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)**

מאחר וקרח טען שאהרן אינו ראוי לכהונה גדולה, רצה להוכיח שלא צדק קרח בטענתו, וכיצד יוכיח זאת? אמרו חז"ל (ערובין סה:): "בשלשה דברים אדם ניכר: בכוסו, בכיסו ובכעסו" טבעו של האדם ניכר מתוך התנהגותו בשלשה מצבים: בשעה שהוא שתוי, בשעה שנדרש לשלם מכספו, ובשעה שהוא כועס.

והנה בכוסו לא ניתן היה לבחון את אהרן, מפני שמעולם לא היה שתוי, שכן נאסר על הכהנים להשתכר.

גם בכיסו לא היה אפשר לבחנו, כיון שהכהן הגדול היה גדול מכל אחיו בעושר (יומא יח.), ועל כן יכל אהרן לשלם מכספו בקלות, מבלי שירגיש כלל בחסרון כלשהו.

אם כן, לא נותרה דרך לבחנו, אלא בכעסו, ולכך התכוון משה כשאמר: "ואהרן מה הוא" - אם תרצו לדעת מה הוא אהרן, דהיינו מה טיבו, אז "תלינו עליו" - תריבו אתו ותכעיסוהו, ואז תווכחו לראות כי גם בשעה זו, נותר הוא בענותנותו ובצדקותו. (טל תורה)

"ואהרן מה הוא כי תלינו עליו" (טז, יא)

מדוע אמר משה "ואהרן מה הוא", ולא אמר "ואהרן מה פשע", או "ואהרן מה עשה"?

ניתן להסביר ולומר, שמשה התכוון להוכיח את טיבו ומהותו של אהרן.

"ויחר למשה מאוד ויאמר אל ה' אל תפן אל מנחתם" (טז, טו)

הסבא מסלבודקא רבי נתן צבי פינקל זצ"ל לומד מפסוק זה עד כמה גדול כוחה של תפילה.

משה רבינו היה צריך לבקש מהקב"ה שלא יקבל את הקטורת, כלומר את התפילה שלהם, אף שאם ח"ו תפילתם הייתה מתקבלת, היה בכך אישור להשקפתם הכופרת במשה ותורתו והייתה מתבטלת כל התורה כולה, בכל זאת פחד משה רבינו שתתקבל מנחתם מחמת כוח התפילה המונח בה.

מוכח מכאן שתפילה מועילה ומתקבלת אפילו לדבר רע, ועאכו"כ שהיא רצויה ומתקבלת כשמתפללים על דבר טוב וחיובי.

על גודל כוח התפילה נוכל ללמוד מהסיפור

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר **משה אליעזר**
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - קורח

המדהים שלפנינו: ילד קטן בגיל 8 שנים ביקש מאביו בליל שבועות שיקח אותו עימו לביהכנ"ס כדי שיוכל להגיד את 'תיקון ליל שבועות'.

חשב אביו ואמר לו שעדיף שילך לישון היות והוא עדיין ילד קטן.

בעת שהלך אביו לכיוון הביהכנ"ס נכנס בו קצת רחמים על הבן, והרהר לעצמו: 'מדוע באמת לא הסכמתי לקחתו, הרי אם הבן רוצה ללמוד כל הלילה, למה שלא אמלא את בקשתו?'

החליט האב שהוא חוזר על עקבותיו ע"מ לקחת את בנו הקטן לביהכנ"ס.

כאשר הגיע לביתו ופתח את הדלת... הוא רואה את בנו הקטן עומד ליד מפתן הדלת כאילו הוא מחכה שיבוא אביו לקחתו לביהכנ"ס.

שאלו אביו: "מדוע אתה מחכה לי? הרי סיכמנו שאתה הולך לישון? ואיך ידעת שאני בא לקחתך"?

ענה לו הילד בתמימות רבה: "הלא התפללתי להשי"ת שתחזור הביתה לקחת אותי לבית הכנסת, וידעתי כי השי"ת ישמע בקול תחנוני, על כן הייתי בטוח שתחזור הביתה"...

הילד הזה גדל והצליח ולימים נתגלה בגדולת תורתו ויראתו, הלא הוא הגאון הצדיק רבי שמשון פינקוס זצ"ל.

"אין שְׁכִינָה שׁוֹרָה..."

אֶלָּא מִתּוֹךְ דְּבַר שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה" (שַׁבָּת ל, ב)

אִשָּׁה אַחַת שֶׁהָיְתָה צְרִיכָה יְשׁוּעָה, בָּאָה אֶל הרה"צ ר' אָשֵׁר פְּרִינְד וְאָמְרָה לוֹ, שֶׁעַכְשָׁו הִיא בְּעַצְבוּת, אֲבָל כְּשֶׁהִיא תְּוָשַׁע, הֲרֵי אָז הִיא תִּהְיֶה מְאֻשֶּׁרֶת וּשְׂמֵחָה!

עָנָה לָהּ ר' אָשֵׁר, אִם תִּשְׂמְחִי עַכְשָׁו, תִּהְיִי שְׂמֵחָה גַּם אָז, אֲבָל אִם לֹא תִּשְׂמְחִי עַכְשָׁו, גַּם אָז לֹא תִּשְׂמְחִי...

(נְקֻדּוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִּינְקָא)

"אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת כל האדם יפקד עליהם לא ה' שלחני" (טז, כט)

הגמרא (נדרים לט, ב) דורשת: "אמר רבא: 'אם כמות כל האדם ימותון אלה' - שהם חולים ומוטלים בעריסתם, ובני אדם מבקרים אותם, מה הבריות אומרים? לא ה' שלחני"!

ולכאורה יש להבין, מה קשור ענין ביקור חולים לכאן? מדוע אם קרח ועדתו יהיו חולים, ויבואו אנשים לבקרם, סימן הוא ש"לא ה' שלחני"?

חתנו של המהרש"א הוציא "מהדורא בתרא" של המהרש"א, ושם הוא מבאר כי קרח ועדתו טענו על עצמם שהם "ערלעבע יידן", יראים ושלמים ועבדי ה' ממש, וכי משה רבנו עושה את כל מה שעושה על דעת עצמו!

והרי ידועים דברי חז"ל (שבת יב, ב) ששכינה נמצאת למעלה מראשותיו של חולה, וכלשון הגמרא: "הנכנס לבקר את החולה - לא ישב לא על גבי מיטה, ולא על גבי כיסא, אלא מתעטף ויושב לפניו, מפני ששכינה למעלה מראשותיו של חולה, שנאמר: 'ה' יסעדנו על ערש דווי'".

זהו שאמר משה: אם הם יהיו חולים - שכינה תהיה מעל ראשם ותסעדם, ואז תהיה להם הוכחה שהם כביכול "בסדר" עם הקדוש ברוך הוא...

כדי שיהיה ברור כי "ניאצו האנשים האלה את ה'" משה מבקש שימותו במיתה כזו שלא יהיו חולים לפניה, וזה יהווה הוכחה כי אין לשכינה כל שייכות אליהם.

(יחי ראובן)

"ולא יהיה כקרח ועדתו" (יז, ה)

רוב ימי המלבי"ם, היו ימי צער ומדון, והוא סבל מרורים מבעלי המחלוקת שרדפוהו. בתקופת רבנותו בלונטשיץ, שאלוהו תלמידיו: "כיצד יתכן שחולקים על רבינו? והרי נאמר 'ולא יהיה כקורח וכעדתו'"?

והוא השיב: "אצל קורח ועדתו עמד בצד אחד כל הצדק, ואילו הצד השני היה כולו חייב, ומחלוקת כזו לעולם לא תוסיף להיות, אבל מחלוקת שבה יהיו שני צדדים, ולכל צד מעט צדק ומעט חובה, מחלוקת כזו תקום ותהיה בכל הדורות"...

בתקופת כהונתו של ה"בית הלוי" בבריסק, פרצה שם מחלוקת גדולה.

פנה הרב לכמה מחשובי העיר שדעתם מקובלת על הצבור, שישפיעו על היריבים לכבות את אש המחלוקת, אולם הללו דחו את בקשתו, בטענה שאינם רוצים להכניס ראשם בעביה של קורה זו ומעדיפים לנקוט מידה ניטרלית.

"התנהגותכם מזכירה לי את כלבי מצרים", אמר רבי יוסף דב בחיוך, "שכן אמרו חז"ל 'כלבים בוכים - מלאך המוות בא לעיר, כלבים משחקים – אליהו הנביא בא לעיר', והרי במצרים נמצאו גם מלאך המוות שבא להכות כל בכור בארץ מצרים, וגם אליהו הנביא שבא לגאול את ישראל, ולכן לא ידעו הכלבים מה עליהם לעשות, לבכות או לשחק, ולכן החליטו הכלבים להיות ניטרלים 'ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו"...

בעזהשו"ת

גליון 528
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

פרשת השבוע

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי

הרה"ק ה"קדושת ציון" מבאבוב זיע"א הי"ד כותב בספרו: שמעתי מפי כ"ק אאמו"ר הגה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע, (יומא דהילולא ב' תמוז) שסיפר על אא"ז הגה"ק מראפשיץ זי"ע, אשר בימי עלומיו בעת נשא לבו אותו לחסות תחת צל הקוה"ט הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, וכתת את רגליו וילך מעיר לעיר הלוך ונסוע לליזענסק, ובכל מקום עברו היה פונה לבית המדרש של החסידים. ויהי בדרך ויפגעו בו חבורת חסידים ההולכים לקבל פני רבם, והתחבר אליהם, וכשנודע להם שהוא בן הגה"ק מלינסק ונכד הגה"ק ר' יצחקיל האמבורגער זי"ע ולמעלה בקודש, אמרו לו לשוא כל עמלך חברנו, כי הרבי אמר כי מיוחס אי אפשר לו להיות חסיד, לכן טוב שתשוב לביתך. הוא לא הקשיב להם, אך בקרב לבו היה דואג על גורלו אשר הוא נדחה מעל עדת החסידים, והמשיך דרכו לבוא להיכל קדשו של הרבי ר' אלימלך זי"ע, ובדרכו על מפתן הבית, פרץ בבכי רב ויתעלף.

ויהי כאשר שב רוחו שאלו הרבי לשלום, ויקרב ויאמר, מה פשעי ומה חטאתי שנולדתי אצל הרבנית מלינסק, הכי שאלו אותי? אם היו שואלין אותי ברור לי כשמש, שהייתי בוחר להיות נולד אצל איזו ויצערקע, היינו האשה היושבת בשוק למכור סחורתה, כדי שאוכל להיות חסיד, והייתי מוותר על כל היחוס, ולמה זה איגרע לבלתי הקרב בדרך הקודש הזה דרך החסידות? והרבי ר' אלימלך התפלא על דבריו וישאלהו, מאיפה אתה לוקח את זה? ויאמר כי אמרו לי משמיה דמר, דמיוחס אי אפשר לו להיות חסיד. ויאמר לו הרר"א, אברך, לא אמרתי שאי אפשר למיוחס להיות חסיד, רק שקשה על המיוחס להיות הסיד, אבל המיוחס אשר חפץ וחושק לדרך הקודש הזה, אדרבה, זכות אבותיו מסייעתו לעלות בהר ד' במדרגות גבוהות ורמות. ופירש או את דברי רש"י ז"ל "ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" ולא הזכיר בן יעקב, שביקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם. והיכן נזכר שמו, בהתייחסם על הדוכן. וצריך להבין, מה היה קשה לו לרש"י, באם לא היה נזכר שמו של יעקב אבינו בשום מקום, עד ששואל והיכן נזכר שמו ביחוסו של קרח אך רש"י ז"ל כיוון בקושיתו להורות לנו דבר גדול, כי היה קשה לרש"י בהפסוק מה לנו וליחוסו בן יצהר וכו', אלא פירושו הוא, שלקח את היחוס למחלוקתו וחלק עליהם מחמת יחוסו, ולא זכר את יחוס יעקב במחלוקתו, שיעקב ביקש רחמים.

ושורש הדבר, שזכות אבות הוא דבר גדול ועומדת לו לאדם בשעה שהוא רוצה לעבוד את ד', שיהיה לו סייעתא מן השמים לעשות המצוה בשלימות, וזאת אינו אלא כשלא לקח מעלת היחוס לצד אחר, אזי בודאי עומדת לו עבודת הבורא. וזה שפירש"י ולא הזכיר בן יעקב, וכיון שלא נזכר שמו על המחלוקת או בודאי שנזכר שמו לעבודת הבורא כיון שלא נפגם היחוס וזה מקשה והיכן נזכר שמו, ומפרש שנזכר שמו על הדוכן. הדברים האלה כתובים בספר נועם אלימלך בפר' קרח.

סיפורי חז"ל

וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל
(טז – ל"ג)

לא עבר הקדוש ברוך הוא בשתיקה ולא נחה דעתו, עד שתבע עלבונו של משה, שמיד קרבה הארץ פי גיהנום למקום שעמדו שם דתן ואבירם, ונעשתה האדמה תחתיהם מדרון כמין משפך, ודוחקתם עד שהם מתהפכים ומתגלגלים ובאים ונבלעים בשאול, ולא הם בלבד היו נבלעים, אלא אף ממונם וכל רכושם, בכל מקום שהוא, אפילו היו כלים שלהם ביד הכובס, היו מתגלגלים ובאים ונבלעים עמהם, ואפילו מחט שהיתה שאולה מידם ביד אחד מישראל, היתה מתגלגלת ובאה ונבלעת עמהם באדמה, וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה, לא נשאר מהם ומכל אשר להם שריד ופליט, ושום שם ושארית על פני האדמה, אפילו שטרות וכתבים שהיו כתובים או חתומים בהם פרחו שמותיהם מתוכם ונמחו.

(ירושלמי סנהדרין פ"י)

זמני השבת

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:13 ת"א: 7:28

קורח

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:31 ת"א: 8:34 ר"ת: 9:03

אתם היהודים אנשים נפלאים אמר ראש המשטרה לרב

הרה"ק רבי צבי הירש הורביץ שנקרא בחיבה ר' הערשלה טשארטקובער זיע"א. (אביהם של הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זיע"א והרה"ק רבי פינחס בעל ההפלאה זיע"א) כיהן לפני למעלה ממאתיים וחמישים שנה בעיר טשארטקוב שבגלציא, הוא היה ידוע באיש קדוש, ורבים השכימו לפתחו לבקש עזרה וסעד רוחניים כגשמיים, זה בא לבקש עצה וזה בא לבקש ברכה. הרב ניסה לעזור לכולם, ובמיוחד לאלמנות ויתומים עניים, בשבילם יסד קופה מיוחדת, מלבד זאת הופקדו בידו לשמירה כספי יתומים ואלמנות שנמסרו לידיו כפיקדונות.

מובן שרב הנושא באחריות כזו, זקוק שיהיה לו שמש שיעזור על ידו, תפקידו של שמש כזה הוא ללכת בשליחויות הרב, ללוות אותו בדרכו, להגיש לו ספר הנחוץ לו בעת לימודו, להשגיח על המבקרים וכדומה, לא היתה זו משרה הנושאת בצדה שכר גבוה. אולם משה אנשל היה צעיר וצרכיו היו מועטים, הוא התאווה לשמש אישיות נאצלת כמו רבי הערשלה טשארטקובער, וכשהוצעה לו משרה זו קיבל אותה בהתלהבות, ונהיה שמשו של הרב. במשך הזמן היה כבן משפחה אצל הרב ונהנה מאימונו האישי המוחלט. הגיע הזמן בו חייב היה משה אנשל לחשוב על נישואין והקמת משפחה בישראל, הוא השתדך עם משפחה מהעיר שיאטן הקרובה והלך לגור שם, חותנו סייע בידו לפתיחת חנות קטנה במקום מגוריו החדש.

שבועות אחדים אחרי שמשה אנשל עזב את הרב, גילה הרב גניבה בביתו, דבר שדיכא אותו עד מעמקי נשמתו. במגירת שולחן עבודתו, שמר הרב ארנק ובו חמש מאות כתרי זהב, סכום הגון זה היה שייך לאלמנות, יתומים וקשי יום אחרים שנתנו אימונם ברב, והפקידו בידיו את כספם. הגניבה נתגלתה בליל בדיקת חמץ, כשהרב הפך את כל הבית בתורו אחרי פירורי חמץ כלשהם, בפתחו את המגירה, נדהם הרב לראות כי הארנק אינו במקומו, היתה זו חידה שרבי הערשלה לא ציפה אפילו לפתרה, הוא חשב על האומללים שהפקידו בידו את כספם, ולבו התמלא צער עליהם, אולם יותר מכל ציערה אותו המחשבה כי מישהו מאנשי ביתו גנב את הכסף.

האדם היחידי שידע או עשוי היה לדעת כי הרבי מחזיק בבית סכום כסף גדול, היה משה אנשל, הרבי נתן בו אמנם אימון מלא, ולא היה מעלה בדעתו דבר כזה בקשר עם שמשו הנאמן, אולם אפשרות אחרת אינה קיימת, אין ספק חשב הרב כי משה אנשל רצה רק ללוות את הכסף, שהיה נחוץ לו כשהתחתן, והוא וודאי רוצה להחזיר אותו ברגע שתהיה לו אפשרות לכך בהגיעו למסקנה זו, החליט הרב לא לגלות לאיש את דבר הגניבה, ראשית לא רצה לעורר בהלה, ושנית לא רצה לתת מקום לניחושים מי הוא הגנב, הוא ידבר עם משה אנשל, יברר את המצב ואיש לא יידע על כך.

נאמן להחלטתו הזומן הרב בחול המועד כרכרה ונסע לשיאטן כדי לבקר אצל שמשו לשעבר. נסיעתו לא עוררה כל סקרנות בטשארטקוב, אולם משה אנשל התפלא עד מאד בראותו את רבו בחנותו הצנועה. כשנשארו בינם לבין עצמם סיפר הרבי למשה אנשל על מטרת בואו, הוא סיפר לו על הארנק, שנעלם אולם הבטיחו חגיגית כי אין הוא חושב אותו לגנב ח"ו, אלא מתאר לעצמו כי הוא רצה את הכסף לזמן מה, אמנם גם זה נוגד את הדין, אולם לפעמים קשה לו לאדם לעמוד בנסיון, ואם הוא חוזר בתשובה ומיטיב את דרכו, הקב"ה סולח לו על כך. רבי הרשלה הבטיח לו כמו כן, כי הוא באופן אישי יסלח לו גם כן, וכי איש לא ידע על כל הפרשה, אילו היה זה הכסף הפרטי שלי הוסיף הרבי, לא הייתי עושה מאומה, אולם היות והכסף שייך לאלמנות ויתומים, שכל קיומם תלוי בסכום זה, לא נותרה לי ברירה אלא לבוא אליך.

בעוד הרב מדבר אליו, החויר משה אנשל ונבהל עד שדמעות גדולות זלגו מעיניו. הרב חשב כי משה אנשל מתחרט על מעשיו, ואינו מנסה להכחיש אותם כלל, ואכן הלה לא אמר מלה להגנתו, הוא רק פתה את ארנקו והוריק אותו לעיני הרב, הוא מנה את הכסף ונתנו לרב, בבקשו את סליחתו לחכות קצת עד שילך ויביא את הסכום החסר. הוא חזר כעבור זמן קצר ואמר לרבי, כי ליצערו הרב לא הצליח להשיג יותר מאשר מחצית הסכום, אולם הוא מבטיח לשלוח כסף מדי פעם ולסלק את החשבון ער תומו. הרב היה שבע רצון מהשתלשלות העניינים, תמיד האמין שמשה אנשל הנו נשמה טובה וישרה, אולם עתה הוא היה משוכנע בכך עוד יותר, מאושר היה כשחשב על היתומים והאלמנות שלא יסבלו עתה מכל נזק, והיה בטוח שמשה אנשל יקיים את הבטחתו. נאמן להבטחתו שלח משה אנשל מדי פעם סכומים קטנים על החשבון, עד שסילק את כל חמש מאות הכתרים. רבי הרשלה יכול היה עתה להסיר מלבו כל זכר מהתקרית הבלתי נעימה, אם הוא נזכר לפעמים בפרשה הרי זה רק כדי לשבח את יושרו וטוב לבו של יהודי פשוט כמשה אנשל, שבהתלהבות ממש אין לתקן משגה שעשה בשעה של נסיון שלא היה יכול לעמוד בו.

יום אחד כשהרב היה רכון על ספר ומעמיק בלימודו, הגיע לביתו שליח מיוחד ממפקד המשטרה שבעיר, השליח מסר לו כי ראש המשטרה מבקש סליחתו על ההפרעה, אולם עליו לראות את הרבי באופן דחוף מאד, והוא אף שלח כרכרה להביא אותו למשרדו. לרב לא היה אף מושג קלוש באיזה ענין רוצה מפקד המשטרה לראותו, אולם הוא שם מבטחו בשם יתברך ומיהר למפקדת המשטרה. ראש המשטרה קיבל את רבי הערשלה בסבר פנים יפות, ושאלו אם לא נעלם מביתו משהו בזמן האחרון. הרב השיב כי אם הכוונה לסכום כסף שכאילו נעלם מהבית, הרי הוא נמצא זה מזמן.

מפקד המשטרה התפלא מאד לשמע דברים אלה, וביקש מהרב לספר לו בדיוק את מהלך הדברים, אם תבטיח לי לא לעשות כלום לאדם נקי כפיים שתיקן את המשגה שעשה, אספר לך את כל הסיפור, אמר רבי הערשלה למפקד. ואחר שהלה הבטיח לו את הדבר, סיפר לו הרב את הסיפור המלא של הכסף שנעלם והוחזר. אתם היהודים אנשים נפלאים אמר ראש המשטרה לרב המשתאה, מעולם לא שמעתי עוד כדבר הזה, ובאומרו זאת, הוא פתח מגירה הוציא מתוכה ארנק ושאל את הרבי המכיר כב' את הארנק הזה? עתה הגיע תורו של הרבי להתפלא, כי הארנק שהראה לו ראש המשטרה היה אותו הארנק שנעלם מביתו ובתוכו חמש מאות הכתרים. בראותו את השתוממותו של הרב, צלצל ראש המשטרה בפעמון וציווה, הכניסו אותם.

כעבור רגע הוכנס לחדר כפרי מדובלל עם אשתו, שניהם עם אזיקים על ידיהם. האם כב' מכיר מי מהם? שאל ראש המשטרה את הרבי, חרשנשי שלא אוכל להכירם, השיב הרב בעודנו תמה על השתלשלות העניינים. אכן כנראה שכב' כל כך שקוע בספריו שלא שם לב לאישה הבאה לנקות את הבית, מילא, הם הודו באשמתם, אמר ראש המשטרה, ולאחר שציווה להוציא את השניים, סיפר לרב, אשה זו עבדה בנקיון בית הרבי לפני פסח, פעם אחת הודמן לה להיות לבדה בחדר, והיא ניצלה את שעת הכושר בזה שגנבה את הארנק עם הכסף, היא נתנה את הארנק לבעלה, ההוא חשש להשתמש בכסף תיכף ומיד, והטמין אותו בגורן. אולם הוא היה שתיין, ושתיין הלא נשאר שתיין, הכפרי לא יכול היה להתגבר על יצרו שהסיתו להשתמש בכסף ולקנות בו טיפה מרה, הוא הלך איפוא לאוצר, לקח כתר אחד והלך לבית מרזח, וכשהמוזג שאלו מאין לו כתר זהב, ענה לו הכפרי השיכור כי הוא מצא אותו. על מעשהו זה חזר הכפרי ביום השני וגם ביום השלישי, תשובותיו הסתומות על מציאת הכסף מדי יום עוררו את חשדו של בעל בית המרזח, שהתקשר עם המשטרה. הכפרי נעצר וכעבור זמן קצר הודה בגניבה, הארנק עם הכסף הוחזר מלבד אותם שלושה כתרים שהכפרי הספיק לשתות את תמורתם, יקח נא כב' את הארנק הזן הוא שייך לו, אמר ראש המשטרה לרב, בעודו חוכך בדעתו כיצד זה יתכן כי היהודי משה אנשל לא רק שלא ניסה לטהר את עצמו מאשמת שווא, אלא אפילו שילם מכספו בעד גניבה שמישהו אחר ביצע אותה.

לבו של רבי הערשלה היה מלא עתה עד שכמעט ועלה על גדותיו, הוא לא איבד רגע ונסע אל משה אנשל ר' משה אנשל סלח נא לי, התחנן לו הרבי, לאחר שהשיב לו שלום בדמעות בעיניו, מדוע לא אמרת לי שלא לקחת את הכסף? דרש עתה הרבי לדעת, משה אנשל סיפר לרבי כי סבלם של האלמנות והיתומים, וצערו הגדול של הרב עצמו נגעו לליבו, אילו היה מכחיש את הגניבה והיה מציע את עזרתו, ברור שהרב לא היה מסכים לקרבן זה, כי לומר את האמת הוא נאלץ למשכן את כל אשר לו כדי להשיג את הכסף, הוא עשה זאת כי ידע שהרב לא יוכל להשיג את הכסף ממקור אחר. הרב חיבק את משה אנשל ובירכו בעשירות מופלגת, כדי שתמיד יהיה באפשרותו לעזור ליהודים נצרכים, הנה הכסף שהוצאת מכיסך בנדיבות כה רבה, אמר לו הרב, חזור לפרנקפורט עירך, שם תוכל להצליח במסחר יותר מאשר כאן, יהי ה' עמך ועם בניך עד סוף כל הדורות, בירכו הרב. ואכן התקיימה ברכתו של רבי הערשלה, משה אנשל רוטשילד הפך בפרנקפורט לאיש כספים מצליח, בנו מאיר אנשל עלה אף על אביו ונהיה הבנקאי החשוב ביותר בכל אירופה, חמשת בניו ישבו בבירות אירופיות שונות ועושרם כמו השפעתם עלו מדור לדור.

משל ונמשל

למה צריך לנסוע לצדיק

יש פעמים שעולה על מחשבותנו, למה יש ליהודי לנסוע אל הצדיק, לשמוע מפיו דברי מוסר ולהידבק בו? הרי יש כמה וכמה ספרי מוסר וחסידות ועוד ספרים קדושים, המעוררים את לבו של האדם לתשובה ולמעשים טובים, אלמד בהם כראוי ואדבק בהם וירווח לי, ברם לא זו הדרך.

אפשר להמשיל את הדבר לכפרי אחד, שהיה נצרך מאוד לבוא אל המלך, ולבקש ממנו דבר נחוץ בשבילו, אולם כידוע אין המלך סובל ריבוי דברים, כי אין זמנו פנוי לשמוע הרבה דיבורים ועניינים ארוכים, והוא אוהב את הקיצור, וקיצור דברים מועט שיחזיק את המרובה. ומנין לו לכפרי פשוט זה את מעלת קיצור הדברים? מה עשה הכפרי, הלך אצל אחד מהשרים הקרובים למלך, אשר הבין בדרך דיבורו של הכפרי הפשוט, וגם ידע כיצד יש לדבר עם המלך, והציע הכפרי לפניו את מבוקשו בלשונו הוא, והשר הביא את הדברים לפני המלך כראוי וכנכון, והכפרי קיבל את מבוקשו מאת המלך.

כן הדבר בענייננו, מי זה לא ירצה להידבק במלכו של עולם, שכולנו זקוקים לעזרתו בכל רגע. אולם לאו כל אדם יכול לגשת אל המלך פנימה, כי צריכים לדעת מה לדבר, וכיצד. ולא כל אדם ראוי לכגון דא. על כן שולח לנו הקב"ה את צדיקי הדור, כדי שנידבק בהם ונביא לפניהם את אשר על לבבנו, ואת משאלותינו בפני הצדיקים, היינו שרי המלך, ויכולים אנו לדבר בשפתנו הפשוטה, והם מבינים אותנו, ויודעים גם כיצד לבוא לפני הקב"ה מלכו של עולם, ולהביא מאתו ית' את התשועה למבקש.

(בשם הבעש"ט הקדוש זיע"א)

בין אדם לחברו

והבאת שלום... בין איש לאשתו

מסופר על ה"חפץ חיים" הקדוש זיע"א, שפעם נודע לו, שיהודי עגלון אחד המתגורר בעירו ראדין, נמצא ביחסי מריבה עם אשתו. הח"ח לא התעצל, ובליל שבת מיד לאחר התפילה, הופיע בביתו של אותו עגלון, והשלים ביניהם.

השתתפות אמיתית בצער הזולת

הרה"ק רבי עזרא עטייה זיע"א ראש ישיבת פורת יוסף, בנוסף לגדלותו העצומה בתורה ובקדושה ובעבודת ה', היתה חדורה אצלו אהבת ישראל אמיתית. אחת מבנותיו סיפרה, שפעם אחת באמצע הלילה אבא לא יכול היה להירדם, הסתובב במיטתו מצד אל צד ולא נרדם, ניכר היה כי הדאגה כרסמה בלבו, אמנם הוא לא רצה להטריח את אמא הרבנית, אך הרגיש שבלי זה לא תבוא תנומה לעפעפיו. "היכנסי לשכנה וראי איך מרגיש הילד שלה, שהיה לו היום חום כל כך גבוה" ביקש מאשתו. הדאגה שלו לזולתו היתה בלתי רגילה, ההשתתפות בצרתם כאילו היא צרתו אפיינה אדם בלתי שגרתי, הוא גם ידע שאשתו הרבנית מתמצאת ברפואה עממית, ואם נחוץ הדבר כשתיכנס לשכנה, תשיא לה בוודאי עצה מועילה. הרבנית אכן יצאה לבית השכנה, ורק אחרי שובה מן השכנה לאחר ששמע כי לילד הוטב ברוך השם יכול היה ר' עזרא להירדם.

וכי לא ילדי ישראל המה?

סיפר רבי משה בלוי, נאמן ביתו של רבה של ירושלים עיה"ק ת"ו הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א: יצאתי פעם בלווית רבינו מבית החולים שערי צדק בט"ו בשבט, ראיתי מרחוק תהלוכת תלמידי בית הספר הולכת ומתקרבת אלינו, בנים ובנות, נערים ונערות, עם דגל הציונים בראש כל קבוצה, ושירים עבריים בפיהם. הם צעדו בשורות של ארבעה כשהם ממלאים את רוחב הרחוב, והקהל נדחק בין המדרכות. חשבתי שמחזה זה יצער את רבינו הקדוש, וע"כ אמרתי לו, תהלוכת ילדי בתי הספר באה, אולי רוצה הרב לחזור אל בנין בית החולים? לא, היתה תשובתו, וכי לא ילדי ישראל המה?

רבינו נשען על כתפי, וגם אנו ככל הקהל נדחקנו לצידי הרחוב, התהלוכה עוברת, קבוצות קבוצות כל בית ספר לעצמו, וקול השירה פולח את האוויר. אני מסתכל ברבינו, ורואה אותו ממלמל בשפתיו הקדושים, אני מטה את אזני ושומע אותו אומר וחוזר ואומר, יוסף ה' עליכם, עליכם ועל בניכם, ברוכים אתם לה', יוסף ה' עליכם, עליכם, תוך שהוא מזיל דמעה ומתפלל, שיזכו כל אלה גם לפסוק הקודם, יברך יראי ה' הקטנים עם הגדולים, עד שכל התהלוכה עברה על פניו.

תילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ו סיון

הרה"ק רבי יחיאל מיכל מקורימא ב"ר צבי מנחם מאניפאלע (תרט"ז)

יום ראשון כ"ז סיון

רבי חנינא בן תרדיון (ג"א – תת"ל)

הרה"ק רבי מאיר מאייזנשטאט ב"ר יצחק (פנים מאירות – תק"ד)

יום שני כ"ח סיון

הרה"ק רבי משולם פייש הלוי מטהאש ב"ר מרדכי (תרל"ה)

יום שלישי כ"ט סיון

הרה"ק רבי שמואל שמריה מאוסטרובצה (תלמיד ה"חוזה") ב"ר יעקב (תר"ז)

יום רביעי ל' סיון

הגה"ק רבי שלמה קלוגער ב"ר יהודה אהרן (תרכ"ט)

הרה"ק רבי מאיר מקרעטשניף ב"ר מרדכי מנדבורנא (תרס"ח)

יום חמישי א' תמוז

הרה"ק רבי קלונימוס קלמן ב"ר אהרן (מאור ושמש – תקפ"ז

(הרה"ק רבי שלמה מבאבוב ב"ר מאיר נתן תרס"ה)

יום שישי ב' תמוז

יוסף הצדיק משבטי קה בן יעקב (ב"א ש"ט)

הרה"ק רבי נחמן מהורדאנקא ב"ר יצחק (תלמיד הבעש"ט – תקכ"ה)

הרה"ק רבי אברהם מטריסק ב"ר מרדכי מטשערנובל (תרמ"ט)

עונה הלכות

מאת הרה"ג גמליאל הכהן רביעביץ שליט"א

מח"ס "גם אני אורך" ר"פרדס יוסף החדש" על המועדים.

תלמוד תורה (ג')

א) עכשיו שתורה שבעל פה כתובה לפנינו אין צריך לחזור מאה פעמים ואחת בשעת לימודו ממש, רק שיזהר מאוד לחזור על הראשונות תמיד לפרקים קרובים, בענין שתהיינה כל ההלכות שלמד עד עתה, חקוקות היטב בזכרונו כל הימים שבינתיים, וברורות לו בלי גמגום כבשעת לימודו ממש. (שם)

ב) כל אדם צריך ליזהר להוציא בשפתיו ולהשמיע לאזניו כל מה שלומד, בין במקרא, משנה ותלמוד, אלא אם כן בשעת עיון להבין דבר מתוך דבר, וכל מה שלומד בהרהור לבד, ואפשר לו להוציא בשפתיו, ואינו מוציא, אינו יוצא בלימוד זה ידי חובת מצות ולמדתם אותם (דברים ה', א'), וכמו שנאמר (יהושע א', ח') לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו וגו', וכמו בכל המצוות התלוייות בדיבור שאינו יוצא בהן ידי חובתו בהרהור, אלא אם כן שומע מפי המדבר, שהשומע כעונה בפיו. (שלחן ערוך הרב, הלכות תלמוד תורה, פרק ב' סעיף י"ב)

מברכים חודש תמוז

המולד יום ד' בשעה 6:48 3 חלקים

ר"ח ביום רביעי וחמישי

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ

הרה"ק **רבי מאיר מקרעטשניף** זיע"א

ב"ר מרדכי מנדבורנא זיע"א

נלב"ע ל' סיון תנצב"ה

העלון מוקדש לאוקמי שכינתא מעפרא
ולעילוי נשמת מרת אימי דליה אפרת בת נעימה ע"ה
גיליון 904
בס"ד

פנימי עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מעבורת ציון

פָּרָשַׁת קֹרַח –הַמַּחֲלֹקֶת- חֹסֶר אֱמוּנָה

"וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי" (במדבר טז, א)

צריך להבין מה ראה קורח לחלוק על משה רבינו? למה התקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, הרי משה רבינו מינה אותו נשיא על בני קהת על פי הדיבור?

רש"י הקדוש שואל- קורח שפיקח היה איך עשה כזאת שטות לחלוק על משה רבינו? הרי לא מדובר באדם קטן. קורח היה מגדולי הדור, הוא היה מנושאי הארון, בעל רוח-הקודש, עשיר גדול ואיתו גם היו מאתיים וחמישים אנשים מראשי סנהדראות.

מדובר בדור דיעה, דור שזכה לקבל את התורה הקדושה. אם כן, כיצד יתכן שהם טעו עד כדי כך שחלקו על משה רבינו?

הגאון רבי אהרן קוטלר (ראש ישיבת קלצק בפולין, ראש ישיבת ליקווד באר"ב ונשיא מועצת גדולי התורה) זצ"ל מבאר: זה הכוח של נגיעה אישית. אולי החמור מכל עד כמה קשה המחלוקת שיכולה לסמא עיניהם של גדולים בגלל כבוד וקינאה.

במיוחד כאשר האדם יודע בתוך תוכו את האמת, שכל המטרה במלחמה הזאת היא נגיעה אישית. בנוסף על ידי זה הוא עלול לאבד את מעמדו, כבודו וכספו. **למרות זאת הוא לא מוכן לוותר על הפגיעה במעמדו.**

לצערינו אנחנו עדים לתוצאותיה של המחלוקת המכלה כל חלקה טובה וגורמת לנזק עצום. לפעמים היא גורמת גם לנזק בלתי הפיך.

האדם מודע למעשיו. הוא יודע כי במלחמה הזאת הוא עלול ליפול מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, והכל ברגע אחד.

אולם יצר המחלוקת הוא כל כך גדול עד כדי כך שהוא מסמא את עיני האדם ומונע ממנו לראות את האמת.

בספר 'באר האמונה' לרב בידרמן שליט"א הוא כותב, כי כל המחלוקות והסכסוכים בין בני האדם שורשם בחוסר אמונה וביטחון.

האדם דואג לעצמו ולפרנסתו ושומר על כבודו הרם והנישא כאילו הוא שומר על הכתר של המלך בכבודו ובעצמו. אם יבוא מאן דהוא ויפגע בכבודו או יגע בפרנסתו ואפילו אם רק נדמה לו שכך הדבר, הרי עליו לקנא קנאת ה' צבאות.

כאשר מישהו מקלל אותו או מברך אותו או מזיק לו או מועיל לו ברוח, בגוף, בנפש ובנשמה או כיבד אותו, העניק לו או לקח ממנו, דיבר עליו טוב או רע וכיו"ב הרי הוא יודע שבאמת לא פלוני ביזה אותו ולא אלמוני קיפח את פרנסתו או היטיב לו וכיו"ב.

לא ראובן קילקל לו את השידוך ולא שמעון דיבר עליו סרה לעיני כל הקהל ולא לוי לקח לו את העמוד וכיו"ב. **האדם יביט על כל אלו המעשים והמאורעות שנעשו באמת ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו. ועתה מה לו כי ילין על חבירו.**

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני שבת

עיר	כניסת שבת	צאת שבת	רבינו תם
י-ם	19:13	20:26	21:21
ת"א	19:31	20:23	21:18
חיפה	19:35	20:27	21:22
ב"ש	19:31	20:23	21:18

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב
שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי
מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים
ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי
יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה
רונן אברהם וב"מ קסירר אפרים וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית
נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב
יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים
שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב
י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי
תרצה בתיה בת ימנה גינט יוסף בן רוחמה
אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה
דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית
מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו
טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה
שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית
שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית
סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה
אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה
אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי
סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית
דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה
נעמה בת יפה דגנית בת שושנה
אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה
מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא
ימנה ניזרי בת סטה- בריאות וארוכות ימים
מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות וארוכות ימים
מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה
סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים
אורן בן אסתר דינה בת מזל
נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל
שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה
לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה
מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה
יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה
משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה
רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה
רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה
רונית בת סבריה קסנט בת דגטו
יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה
אליהו בן רחל בנימין בן ברכה
אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה
יהודה לייב בן אסתר מלכה
נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה
יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות וארוכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה
לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
ולילד אלחנן רפאל בן אירית
ולילד אורי חיים בן שלי

להצלחת דביר בן נלי רחל

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת
וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב בַּהֲלָכָה — שַׁבָּת- לִישָׁה בְּאוֹכְלִים

שאלה: **האם בשבת מותר לשים אבקת פודינג-ג'לי? מה הדין לגבי הכנת טחינה בשבת?**

תשובה: להלן **סיכום ההלכה** מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו **'הכשרות למעשה'**:

מותר בשבת לתת אבקת פודינג בתוך מים, או לתת עליה מים ולערבב בכף. כן הדין באבקת ג'לי שמותר לתת במים בשבת. **מקורות:** הראש"ל בספרו חזון עובדיה- שבת (ח"ד עמוד רפא).

יש אוסרים. **מקורות:** מנוחת אהבה (שם). כן פסק בשו"ת שבט הלוי ח"ז (סימן מא). שוב ראיתי שכן העלה בשו"ת ויצבור יוסף- בר שלום ח"ה (סימן לד). כן העלו הרבה מפוסקי רבותינו האחרונים. לדבריהם, יש כאן חשש איסור דאורייתא. ראה מה שחיזק את דבריהם בשו"ת מנחת דניאל- גודיש ח"א (סימן סג) אף שאין בו חשש איסור בישול, יש בו איסור משום לש. ע"ע שו"ת אבני דרך ח"ד (סימן כג).

דין זה הוא גם לעניין הכנת אינסטנט שהוא אבקת תפוח אדמה - פירה.

מותר להכין טחינה בשבת על ידי ערבוב טחינה גולמית עם מים ותבלינים. לכתחילה ישפוך את כל כמות המים כאחת ולא מעט מעט. **הערה:** כאשר שופך מים מעט מעט, בהתחלה זה מתקשה ואח"כ מתרכך ויש לחוש לאיסור גיבול. ראה מ"ש בספר ילקוט יוסף (ח"ד/ג עמוד תה). בשו"ת אור לציון ח"ב (עמוד רמט) התיר וכתב: אין לערב בה שום או חומוס וכדומה, אלא אם כן משנה בסדר הנתינה ובאופן הבחישה. היות ויש לחוש לדעת הַיֵּש אומרים, שהובא בשו"ע (סימן שכא סט"ו). ע"ש. לעניין עשיית מיונז, בשו"ת אור לציון ח"ב (עמוד רמז) כתב לשנות בסדר הנתינה. ע"ע בספר הליכות עולם ח"ד (עמוד קלא).

אסור להכין סלט חילבה בשבת, מכיוון שצריך לערבב בכוח ונראה כלש. **מקורות:** שו"ת אור לציון ח"ב (פל"ג אות ד). אולם אם הכינו את החילבה מבעוד יום, מותר להוסיף לתוכו עגבניות מגורדות ולערבם בנחת. בספר חזון עובדיה ח"ד (עמוד רפד) כתב, מכיון שהחילבה בלילה רכה, לא צריכה גיבול כלל. ראיתי בשו"ת מנחת דניאל להרב גודיש ח"א (סימן סא) שכתב לעניין החילבה, כל שהיתה ראויה לאכילה מבעוד יום ועלה בה קצף ומים מותר לערבה בשבת. מותר גם להוסיף רסק עגבניות.

אבקות שנמסות במים, מותר לשים אותן במים ולערבן ללא שום שינוי. **מקורות:** חזון אי"ש (חאו"ח סימן נח אות ט), מנוחת אהבה ח"ב (עמוד שב).

מותר בשבת לתת בתוך כלי שני של מים חמים [בקבוק] אבקת חלב - מטרנה ולערבב היטב את האבקה, אבל לא יתן את האבקה בבקבוק ויערה עליה מים רותחים. **מקורות:** מנוחת אהבה ח"ב (פ"ט אות יד), שו"ת אור לציון ח"ב (עמוד רמט).

מַחְשָׁבָה עַל הַזּוּלַת

להלן סיפור מופלא, שסיפר הרב עזריאל ברוך אהרונוביץ, ששמע את הסיפור מפי בעל המעשה. יש בסיפור זה כדי ללמדנו, כי כאשר אדם עוסק בעזרה לאלמנות ויתומים ומשפחות מעוטי יכולת הרי מצוות אלו עשויות להציל אותו אפילו מהמצבים הקשים ביותר. מעשה שהיה - כך היה: אחד מחשובי תושבי השכונה (מתגורר בק. חסידים ברמת בית שמש ב') סיפר מה שאירע עם חמיו, הרה"ג ר' הרשל כהן. חמיו חלה בסביבות ר"ח אייר ה'תש"פ במחלת קורונה ה' ירחם. מכיון שמצבו החמיר מאוד, והוא התקשה לנשום, הרופאים נאלצו להרדים ולהנשים אותו על ידי מכשיר אקמו (משתמשים במכשיר שתומך בפעולת הלב והריאות. משתמשים במכשיר זה במקרים קיצוניים, כאשר יש צורך לתת ללב של החולה או לריאותיו זמן החלמה לצורך התאוששות).

באותה התקופה היו חולים שנפטרו מן העולם לאחר שהורדמו והונשמו. לכן, לפני ההרדמה הוא קרא לבני ביתו ונפרד מהם. המקורבים – מכיוון שידעו מה עלול להתרחש, התחילו לבכות ולהתפלל בדמעות. הוא עצמו התחזק באמונה וביטחון בבורא עולם. הוא נרדם תוך כדי שירת "וידע כל פעול כי אתה פעלתו".

הוא היה צריך רחמים גדולים מאוד. לאחר שבועיים של ציפייה דרוכה לישועת ה', מצבו הוטב. הרופאים דנו והחליטו כי מכיוון שמצבו התייצב, הם ינתקו אותו ממכשירי ההנשמה, כדי שיתעורר וינשום בעצמו. כשהקיץ מהתרדמה הארוכה, מלמל כמה פעמים: "הרבי מאפטא, הרבי מאפטא". הסובבים לא הבינו מה היתה כוונתו.

חלה התאוששות נוספת ב"ה, עד שבסוף כוחותיו חזרו אליו. ר' הרשל סיפר לבני משפחתו את מה שקרה לו בזמן שהיה במצב מורדם ומונשם. היה זה כמה ימים לפני פסח שני ה'תש"פ. כשהיה בגובהי מרומים ראה צדיקים, שאת פניהם לא ראה. אחד הצדיקים היה לבוש בלבוש ובצבע שאין כדוגמתו בעולם הזה. הצדיקים רקדו במעגל. הם סיפרו לר' הרשל שהשמחה היא עבור פסח שני.

עוד הוסיפו שהצדיק הלָבוש בבגד המופלא הוא הרה"ק האדמו"ר ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא. הרב הרשיל ניגש לצדיק. הצדיק אמר לו: "מה אתה עושה פה? הרי אתה עוסק בסיוע לאלמנות ומשפחות מעוטות יכולת. אין לך מה לעשות פה". הוא אכן זכה לחזור לעולם הזה בבריאות איתנה לאורך ימים ושנים טובים בעז"ה- בזכות אותם מעשי חסד.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"
צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.
בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשאלות בהלכה
נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144
(הנייד באישור ועדה רוחנית)

הקדשת העלון
ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'
נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084
כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

מינויים
לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל
PnineEH@gmail.com

אִם רְאשׁוֹנִים כְּמַלְאָכִים - הַגָּאוֹן הָרַב מֵאִיר אַשְׁכְּנַזִי מְאַיְזֶנְשְׁטַט זצ"ל

הגאון הרב מאיר אשכנזי מאייזנשטאט זצ"ל- נולד בשנת ה'ת"ל (1669). נקרא על שם זקינו הגה"ק רבי מאיר כ"ץ (אביו של הגה"ק רבי שבתי כהן, שנודע בחיבורו הגדול 'שפתי כהן'). בימי נעוריו עלה בתורה וביראה. בהגיע לפרק האיש מקדש בחר בו הגביר ר' משה מסוכטשוב כחתן וישב כעשר שנים סמוך על שולחן חמיו על התורה ועל העבודה.

חמיו העמיד לרשותו ספריה ענקית - דבר יקר מציאות באותם הימים. כך עלה והתעלה בתורת הנגלה ובתורת הנסתר. כעבור עשר שנים, 24 יהודים נתפסו ונלקחו לבית-הסוהר בלובלין ונגזרה עליהם מיתה. חתנו שם נפשו בכפו כדי לפדות אותם ויצא נקי מכל נכסיו.

רבינו נאלץ לקבל עליו את עול הרבנות והתקבל כרבה של שידלובייץ שבפולין. כשראה את טרדות הקהילה ומשאת נפשו הוא עסק התורה, החליט לעבור לוורמייזא. לאחר מכן שימש כרבה של פרוסטיץ, תפקיד אותו שימש במשך עשר שנים. בשנת ה'ת"ע (1709) חזר לשידלובייץ. כעבור שמונה שנים עבר לשמש כרבה של אייזנשטט שבמדינת אונגארין. על שם העיר הזאת נקרא בישראל מהר"מ אייזנשטאט.

בכל מקום שהגיע פתח ישיבה, כשרבינו עומד בראשה. אנשי הקהילה החזיקו בקיום הישיבה, וזכה להעמיד תלמידים גדולים. רבינו היה חלש בטבעו. רבינו זכה שכל פסקיו התקבלו הלכה למעשה בכל תפוצות ישראל והודפסו בגליון השו"ע ב'פתחי תשובה' (נכד רבינו). רבינו קיבל הסכמות רבות על ספריו, ביניהם הסכמות של הגאונים ר' דוד אופנהיים (רבה של ניקלשבורג ופראג), ר' אברהם ברוידא (אב"ד פרנקפורט), ר' יחזקאל לאנדא (ה'נודע ביהודה'), ר' אריה לייב גינזבורג (ה'שאגת אריה'). ה'פתחי תשובה' וה'שערי תשובה' ביו"ד מביאים את דבריו כמעט בכל סימן וסימן! כמה וכמה פעמים ר' עקיבא איגר ציין בהגהותיו את רבינו. נפטר ב-כ"ז סיוון ה'תק"ד (1744). חי כ-75 שנים.

<u>אביו:</u> ר' יצחק. **<u>אימו:</u>** בת אחות הש"ך. **<u>אשתו:</u>** מרת פינקל (בת ר' משה מסוכטשוב, פרנס ומנהיג המדינה של גליל פוזנא). **<u>מרבותיו:</u>** הגאונים ר' אברהם אבלי הלוי גומבינר מקאליש (מח"ס 'מגן אברהם'), ר' משה (אבד"ק מסוכטשוב), ר' דוד אופנהיים. **<u>מתלמידיו:</u>** הגאון ר' יהונתן אייבשיץ. **<u>ילדיו:</u>** תשע בנים ושתי בנות. ר' יהודה (חתן ר' נפתלי הירץ מזלקובה), ר' יצחק (אב"ד נשכוויז חתן ה'חכם צבי'), ר' בנימין (אב"ד לקנבאך), ר' מיכאל (אב"ד קלאצק), ר' אלעזר (אב"ד שידלובייץ), ר' שבתי (אב"ד שרשוב), ר' יעקב ור' צבי הירש. (כולם רבנים וראשי ישיבות. מצאצאי רבינו בעל ה'ערוגת הבושם', משפחת געשטעטנר, ר' נפתלי צבי יהודה ברלין, ר' חיים איצ'קוביץ מבריסק ועוד רבים). **<u>מספריו:</u>** **•שו"ת פנים מאירות-** על הש"ס **•כותנות אור-** על התורה **•ברכת הזבח-** חידושים והגהות לסדר קודשים **•אור הגנוז-** על כתובות והלכות יין נסך.

הרב פייבל לאק מלונדון סיפר כי מדי שנה בשנה נסע לציון רבינו בימות החורף. הוא היה משתטח על קברו ומדליק נר. הפלא הגדול היה שהנר נשאר דולק למרות הרוחות החזקות. אפילו ביום גשום, הנר לא היה כבה! שנה אחת כאשר נסע לקברו של רבינו, הוא גילה כי שכח להביא נר מביתו. הוא נכנס לחנות וביקש לקנות חבילת נרות.

המוכר ענה שכעת חסרים לו נרות פשוטים, אבל נותרו נרות יקרים צבועים, בצורות מיוחדות. ר' פייביל קנה בלית ברירה חבילת נרות מהסוג המשובח והצבעוני. כשהגיע לציון רבינו, לקח את אחד הנרות וניסה להדליק אותו. להפתעתו הרבה, הנר לא נדלק. הוא ניסה שוב ושוב, אבל הפתילה לא נדלקה.

ר' פייבל לאק לא הבי, כיצד יתכן שביום שלא נשבו בו רוחות חזקות, הוא לא מצליח להדליק את הנרות. הדבר היה לפלא בעיניו. כשחזר חשב להחזיר את שאר הנרות לבעל החנות. הוא חשב שכנראה הנרות שקנה הם מקולקלים. כשנכנס לחנות, ר' פייבל שאל: "הנרות שמכרת לי, איזה סוג נרות אלו?". המוכר ענה: "אלו היו נרות מיוחדים" (ליום אידם). הרב פייבל עתה הבין מדוע הנר סירב להידלק על ציונו הקדוש של רבינו.

כדו הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל סיפר: "שמעתי מהרב הגאון רמ"ס קופשטיין שי, רב בראדין, ששמע מאביו הגאון ש'הפנים מאירות' נאלץ לברוח בגלל גבר אלים ותקיף והיה צריך לעקור ממקומו. מחשש הסכנה הוא נאלץ לברוח, כאשר הוא השאיר את אשתו בביתה. רבינו שהה יותר משנה מחוץ לעירו.

מכיוון שלא יכול היה לשלוח מכתב בגלל סיבות מסוימות, הקהל חשב רבינו שכבר התבקש לבית-עולמו. מכיוון שאי אפשר להשאיר את העיר ללא רב, ראשי הקהל רצו למנות במקומו את אחד מהדיינים בשם ר' ליב. הם הגישו לו את כתב הרבנות. הדיין דרש בפניהם 'דרשה ראשונה' לחנוך את רבנותו, וכל בני הקהילה הגישו לו מתנות כנהוג.

גם אשת רבינו העניקה לו יין וגם מכתב. כשהדיין ראה את הכתוב, הוא פנה לאנשי העיר ואמר שהוא לא יכול לשמש כרב העיר. כשנשאל מדוע? השיב: "**ראו עד לאן מגעת מעלת רבינו הגה"ק 'פנים מאירות'. הוא הראה להם כי במכתב הרב כתב כי יודע שהרב ר' ליב יתמנה במקומו ושלא תצטער מכיוון שבחזיון הלילה הראו לו את הפסוק** (תהילים מא) "**אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי עָקֵב**" וס"ת הגדי**ל** על עק**ב** ליב!".

רבינו ביקש מאשתו הרבנית שהיא תמסור לר' ליב את המכתב ביום שבו ימנו אותו לדיין. כשראו הקהל שר' ליב לא יצה בשום אופן לשמש כרב העיר במקומו של רבינו, הם השתדלו רבות והשיגו רישיון להחזיר את רבינו לעיר. היו לרבינו חזיונות נוספים שדרכם היה מקבל תשובות לקושיותיו. בספרו 'כותנות אור' בפרשת צו, סיפר על תרוץ לקושיה שהתעוררה אצלו: "ודבר זה למדתי בחלום במלון בער"ח ניסן שנת ה'תפ"ה, וה' יראני נפלאות בתורתו".

בְּרִיחָה מִמַּחְלֹקֶת

להלן סיפור שמעובד מדברי הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א. הרב שמע את הסיפור מפי הגה"צ רבי אהרון טויסיג שליט"א, שהעיד על אמיתות הסיפור.

יש בו כדי ללמדנו כי גם כאשר אנחנו צודקים במאת האחוזים, הרי שברגע שאנחנו מוותרים ונמנעים מלהיכנס למחלוקת, מעשה זה חשוב מאוד בשמיים:

הסיפור הבא התרחש בביה"כ של חסידי נדבורנה חדרה בבני ברק. אחד המתפללים ניגש לגבאי וביקש לוודא כי בשבת פלונית, שתחול בעוד כחודש ימים, יוכל לקבל את עליית מפטיר ולשמש כשליח ציבור בתפילת המוסף, מכיוון שזאת השבת שלפני היארצייט של אימו ע"ה.

גבאי ביה"כ בדק ביומן ואישר כי השבת ההיא פנויה מכל 'חיוב' אחר. הגבאי רשם ביומנו את עליית המפטיר ותפילת המוסף על שמו של המתפלל.

באותה השבת המתפלל הקבוע הגיע לבית-הכנסת בשעה מוקדמת. לאחר מספר דקות נכנס לבית-הכנסת אורח-זר. האיש פנה לגבאי ודיבר איתו.

ניכר כי הגבאי נמצא בסערת רוחות והתווכח עם האורח. המתפלל הקבוע הסתקרן מאוד לשמוע על מה נסָב הוויכוח.

להפתעתו הרבה, הוא שומע כי האורח הזר מבקש לקבל את עליית המפטיר ולהתפלל תפילת מוסף! הגבאי מסרב בתוקף ומסביר לו כי העלייה ותפילת מוסף כבר הובטחו לאחד המתפללים הקבועים.

חוצפה שכזאת! הרי הוא מתפלל קבוע. הוא משלם את התשלום הקבוע לבית-הכנסת. הוא תורם שנים רבות לבית-הכנסת. הוא התכונן לקריאת ההפטרה. ובכלל, הוא כבר דאג להבטיח את מקומו לפני חודש ימים.

כיצד יתכן שאותו אדם זר מנסה 'להשתלט' על המפטיר ועל תפילת המוסף?! מדובר בשערוריה של ממש! הרי ברור שהצדק איתו במאת האחוזים.

קול פנימי לוחש לו לוותר: "**הרי מויתור לא מפסידים לעולם!**". אבל על חשבון היארצייט של אמא? מי מרשה לו לוותר?! אולי דווקא כן יוותר ויקדיש את הבריחה מהמחלוקת לעילוי נשמת אימו?

לאחר התלבטויות לא פשוטות הוא ניגש לגבאי והודיע לו באומץ לב כי הוא מוותר. הגבאי התקומם ואמר: "לא מקובל. לא יתכן שאורח זר יכנס לבית-הכנסת וינסה לכפות עלינו את רצונותיו".

"עליו לדעת כי לבית-הכנסת יש סדר ותקנון. לחברי הקהילה יש זכויות יסוד מוקנות. העליה והתפילה בשבתות יארצייט הן אחת מהן. לא יעלה על הדעת שכל אדם זר ישנה לנו 'סדרי בראשית'. אני לא מתכוון להסכים לדרישות שלו! שיחפש בית-כנסת אחר שבו יסכימו למלא את דרישותיו".

המתפלל שלנו כבר החליט בליבו שעליה, חשובה ככל שתהיה, לא שווה שתיצור מחלוקת. הוא אמר לגבאי: "אני לא רוצה מחלוקת. לא רוצה חילוקי דעות. אני מוותר - תן לו את עליית מפטיר וגם את תפילת מוסף!".

כשהגבאי ראה כי המתפלל הקבוע נחרץ בדעתו, הסכים לוותר למתפלל הזר. הוא עלה למפטיר והתפלל כשליח ציבור של תפילת המוסף.

התפילה הסתיימה באווירה שבתית טובה. כולם קיבלו את שלהם - המתפלל הזר, שעלה לתורה ושימש שליח ציבור, קיבל את מבוקשו. המתפלל הקבוע - היה מרוצה מהוויתור, ואילו הגבאי - הצליח שכל הצדדים יצאו מרוצים...

ביום ראשון למחרת, המתפלל הקבוע הגיע לבית הכנסת. הוא היה נסער ונרגש. ניכר בו כי עבר חוויה רגשית מטלטלת. עד מהרה פתח וסיפר את מה שאירע במהלך הלילה:

בחלומו הוא רואה את אימו ע"ה. זו שעבורה היה מוכן לוותר על עליית המפטיר ותפילת המוסף, רק כדי שלא תיגרם מחלוקת מיותרת.

פניה היו מוארות וקורנות. היא פנתה אליו ואמרה לו: "דע לך בני היקר. ביקשתי אישור מיוחד מבית-דין של מעלה, כדי שאוכל לרדת לעולם הזה ולהודות לך!".

"**זכיתי לעליית נשמה אדירה! הכל בזכות שהסכמת לוותר ולא להיגרר למחלוקת!** אני זוכרת היטב את עילוי הנשמה שזכיתי בו בשנים קודמות שבהם עלית מפטיר והתפללת כשליח ציבור את תפילת המוסף".

"זה ממש לא מתקרב ולא דומה בכלל. מה שזכיתי בו השנה, אי אפשר לתאר ולשער. השכר שמקבלים בשמיים בזכות הוויתור והבריחה ממחלוקת הוא גדול לאין ערוך. תודה רבה לך בני היקר!".

באותו רגע הוא התעורר שטוף זיעה. הוא זכר היטב את החלום, שנראה כל כך מציאותי. אימו היקרה ירדה לעולם השפל רק כדי להעביר לו את המסר העצום - כמה עלינו להיזהר ולברוח מאש המחלוקת.

המסר, שקיבלנו מעולם האמת, הוא אדיר! עד כמה עלינו להפנים זאת ולזכור כי 'מויתורים לא מפסידים לעולם!' עד כמה עלינו להתרחק מהמחלוקת!

לע"נ

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוזיאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל
נעימה בת גורג'יה ע"ה
חי זיזי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זהרה ע"ה
אברהם בן טובה ז"ל

הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
מסעוד בן יקוט ז"ל
שמואל בן רבקה ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
דב בן יצחק ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה
סלים בן פרחה ז"ל
יעקב בן סליימה ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
יהודה בן סעידה ז"ל
עפאת בת השמת ע"ה

תנצב"ה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל
אביבה בת איריין ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה
מזל בת שמעון ע"ה
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה
לטיף בן פרחה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה
אביבה לושי ע"ה
שרה בת נרקיס ע"ה

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
מאיר מורד בן שושנה ז"ל
זהבה בת שושנה רייזל ע"ה
מרים בן דבורה ז"ל
ר' שאול בן סילביה זצ"ל
שני בת אסתר ע"ה
מסודי בת חביבה ע"ה
אסתר בת גולה גאולה ע"ה
יוסף בר סעדה ז"ל
שלום בן אסתר ז"ל
אריה בן מרים ז"ל
אלון בן סעדה ז"ל
אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה

ולד יחיא בן יוסף ז"ל
יצחק בן ברקו דב ז"ל
מאירה בת יפה ע"ה
אביגדור בן ג'ולי ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל
דוד בר חסיבה ז"ל
חווה בת יעקב צבי ע"ה
יצחק יצקן בן רחל ז"ל
ברכה בת מרדכי ע"ה
יעקב בן נעמה ז"ל
דוד יצחק בן פרחה ז"ל
גורג'יה בת נעימה ע"ה
רחמה בת מסעודה ע"ה

לע"נ מורנו ורבנו הגאון ר' עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1018
הדלקת הנר: 19:28 צאת השבת: 20:34 רבינו תם: 21:19 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויאמר שמואל (שמואל א' יא), שבת מברכין.

אוצרות הפרשה

פרשת "קרח"

"ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" [טז, א].

ולא הזכיר 'בן יעקב', לפי שביקש (יעקב) רחמים על עצמו שלא ייזכר שמו על מחלוקתם, שנאמר (בראשית מ"ט, ו') ובקהלם אל תחד כבודי (רש"י).

לפנינו **סיפור מופלא** שסיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, ויש בו כדי ללמדנו עד כמה צריך להיזהר מפני מריבות ומחלוקות, וכיצד מתייחסים אליהם בשמים.

מדובר על משפחה חשובה ומפורסמת בארץ. אבי המשפחה היה יהודי נכבד ואציל, והתבקש לבית-עולמו כשהוא זקן ושבע ימים. בני המשפחה ישבו עליו שבעה והצטערו רבות על אובדנו, כשאינם יודעים כיצד למלא את החלל העצום שנותר עם פטירתו.

לאחר ימי השבעה, בניו ובנותיו פתחו את הצוואה שאביהם הותיר. הסתבר כי היה לאב רכוש לא מבוטל. הוא הותיר להם מספר דירות וסכום רב של כסף.

במקום לשבת ולדון כיצד לחלק את הממון שאביהם הותיר, כל אחד מהאחים התחיל לטעון, כי "לו משפט הבכורה" - מגיע לו לקבל את הדירה היותר גדולה, ועליו לקבל סכום של כסף גדול יותר משאר אחיו, מכיוון שהוא עשה כך וכך למען האב וכיוצ"ב.

הרוחות התלהטו והצעקות נשמעו לכל עבר. במקום להגיע לעמק השווה, האחים נפרדו כל אחד לדרכו בכעס גדול ונורא, כאשר כל אחד מהם הכריז על חרם כללי של שאר אחיו.

עם כל הצער שבדבר, המשפחה שהתחנכה על אדני התורה הקדושה ידעה, כי עליהם לפנות ל"דין תורה" בבית-דין כדי שיפסקו להם כיצד לחלק את הרכוש שאביהם הותיר.

בהגיע יום הדיון, כל אחד מהאחים הגיע בנפרד לבית-הדין. הדיינים התחילו לשמוע את האחים לפי סדר. הדיון לא היה פשוט כלל. צער, בכי, זעם וצעקות היו באותו דיון סוער, כאשר כמעט בכל משפט שנשמע, אחד האחים התפרץ ברוגז לתוך דברי השני...

המראה היה קשה מאוד. עד לפני תקופה לא ארוכה היו בני-המשפחה מאוחדים ביניהם ועוזרים אחד לשני. ועתה, בגלל ירושה שהותיר אביהם, מצאו את עצמם שונאים את אחיהם - בשר מבשרם.

הדיינים האזינו ברוב קשב לדברי האחים, ובתום הדיון אמרו לבני המשפחה, כי עליהם לשקול את הדברים שנאמרו ולדון בהם. האחים הוזמנו לשוב בעוד כמה ימים לבית הדין, כדי שיוכלו להמשיך את הדיון.

באותם הימים שלפני הדיון השני חלה תפנית דרמטית. התרחש אירוע ששינה את פני הדברים לחלוטין; אחד הדיינים שהשתתף בדין-תורה של אותה משפחה, הכיר את אב המשפחה באופן אישי. לילה אחד הוא ראה את האב בחלום. האב פנה לדיין, כשעל פניו ניכר צער רב, ואמר לו: "דע לך, בכל פעם שילדיי מזכירים את השם שלי בדין תורה שנערך אצלכם, מטלטלים אותי בשמים מצד לצד. מפריעים את שלוותי ומנוחתי ואני מרגיש צער איום וסבל נורא!! אנא ממך - התחנן הנפטר - אני מבקש בכל לשון של בקשה, ספר לילדים שלי מה אמרתי לך. בקש מהם שלא יזכירו את שמי בכלל בזמן הדיון".

המשיך המנוח ואמר לדיין ביגון ובצער: "כאשר שומעים בשמים שהמריבה והשנאה נוצרו בגלל הרכוש שהשארתי להם, מתעוררים עלי דינים קשים שמצערים אותי. לכן, לכל הפחות, שירחמו על נשמתי ולא יזכירו את שמי!!".

הדיין, שהינו מופלג בתורה ויראת ה', התעורר בבעתה. בשעת בוקר מוקדמת, הוא יצר קשר עם המשפחה וביקש מהם לכנס את כל האחים בשעה מסוימת במקום פלוני, מכיוון שיש לו הודעה חשובה מאוד. בני המשפחה התפלאו, אבל הגיעו לאותו מקום כפי שביקש מהם.

כשדמעות נושרות מעיניו, סיפר הדיין בפני ילדי המנוח את כל מה שראה בחלומו. האחים הזדעזעו עד עמקי נשמתם לנוכח הידיעה שאביהם מתייסר כל כך בגלל המחלוקת שלהם סביב ירושת נכסיו.

עוד באותו מעמד, הם הסכימו להפסיק לאלתר את הדיונים בבית הדין, ולהתפשר ביניהם... הם השכילו להבין שבכך הם יעשו נחת רוח לאביהם שבשמים. בסיכומו של עניין, בס"ד הם הגיעו בעצמם לחלוקה הוגנת של הרכוש, בלי לערב את בית-הדין ובלי לצער את אביהם המנוח (והערב נא).

"ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת הרכוש" [טז, לב].

חז"ל דורשים את הפסוק במשלי: "ועשיר יענה עזות" על קורח, שבגלל עושרו הגדול, "הרשה לעצמו" לדבר בעזות, ולחלוק על משה רבנו. כך, בדרך כלל, טבעו של עשיר: לדבר בעזות. מי שאין לו כסף – בקושי מדבר... וגם את המעט שמדבר – הוא מדבר בהכנעה ובענווה, וכמו שאומר הפסוק: "תחנונים ידבר רש".

קורח היה משבט לוי. ללויים לא היה חלק ונחלה כמו לכל יתר השבטים. מנין אפוא היה לקורח עושר גדול כל כך? חז"ל גילו לנו את הסוד: "שלוש מטמוניות הטמין יוסף במצרים. אחת נתגלה לקורח, ואחת נתגלה לאנטונינוס בן אסוירוס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבוא".

לרפואת אברהם בן פארי הי"ו, מרים בת קטי הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, ציפורה בת תמו הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, בנימין בן מרים הי"ו, נועה בת בר שירה הי"ו.

במדרש כתוב שמטמוניות אלו נמצאות עד עצם היום הזה בנמל יפו, ומלך המשיח עתיד להביאם. הים, מוסיף המדרש ואומר, מצווה עוד מששת ימי בראשית, לפלוט אותם!

ומי יקח אותם? הבה ונשמע היטב מה שכותב רבי אברהם אזולאי בספרו "חסד לאברהם": כשיבוא המשיח, כל יושבי ארץ ישראל יהפכו להיות רוחניים, כדוגמת אדם הראשון קודם החטא. הקב"ה יעשה לכל אחד מהם כנפיים, איתם יוכל לשוט ברקיע ולראות את האבות הקדושים, את התנאים, את האמוראים ושאר צדיקי הדורות. אף אחד לא ישתוקק לגשמיות כשהוא יושב בישיבה של רבי שמעון בר יוחאי, או בישיבה של אבות הקדושים.

לעומתם, אנשי חוץ לארץ ישארו גשמיים. הם ימשיכו להתעניין בבנקים ובהיי טק... אלא שהקנאה תבער בהם: 'מדוע יושבי ארץ ישראל זכו ונהפכו לרוחניים, זכו לכנפיים ויכולים לשוט ברקיע, להיכנס לפני ולפנים ולחזות בקדושה, ואלו אנחנו, שגם למדנו תורה, וקיימנו מצוות, נשארנו גשמיים?'

אז יקח אותם מלך המשיח ליפו, ויורה לים לפלוט את כל האוצרות, ויאמר להם: 'טלו כאות נפשכם!' תושבי חו"ל, שאהבת הממון עדיין תשאר בליבם, יטענו ויאמרו: 'אנחנו רוצים גם ממון, אך גם כנפיים... גם להנות מהכסף, וגם לטוס לביקור בגן עדן'...

על זה ישיב להם מלך המשיח: אי אפשר לשני הדברים שיתקיימו ביחד! בודדים ממש זכו ל"תורה וגדולה במקום אחד". רוב רובינו לא זוכים לשני שולחנות!

תושבי ארץ ישראל ויתרו על הממון, על הנוחיות, על העולם הזה, כדי לגור בארץ ישראל. ירו עליהם קסאמים, קטיושות, הם חוו פיגועים, סבלו ממחבלים מתאבדים, והמשיכו לגור בארץ ישראל, בארץ אשר עיני ה' אלוקים בה. ויתרו על הגשמיות, על הנוחיות – לכבוד השם יתברך! להם אכן מגיע להתנתק מהגשמיות ולהפוך לרוחניים.

אבל תושבי חו"ל, שבחרו בחיי עולם הזה, שפחדו לגור בארץ ישראל "בלי תנאים גשמיים מספקים" – הם ישארו גשמיים, גם כשיבוא מלך המשיח (דורש ציון).

"ותבלע אותם ואת בתיהם... ואת כל הרכוש" [טז, לב].

ביחד עם האנשים שנבלעו באדמה נבלע גם כל רכושם. כל הרכוש – בדקדוק מופלא. רבותינו אמרו, שאפילו אם היתה לאחד מישראל בביתו מחט ששאל מקורח או מאחד מעדתו, יצאה המחט ממקומה, התגלגלה עד לבור ונפלה לשם! מהי הסיבה לכך שכל הרכוש היה צריך להאבד? לא חבל עליו? אנשים טובים יכולים להנות ממנו! לקורח היה רכוש אדיר ואינסופי!

אלא שקורח היה מבני לוי, השבט היחיד שלא היה בשעבוד.

הקב"ה הבטיח לאברהם בברית בין הבתרים: "כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה... ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" – יהיה שעבוד, ולאחר מכן יקבלו כל העובדים פיצויים.

לכל השבטים שעבדו בעבודת פרך במצרים מגיע לקבל את הרכוש של מצרים, אבל מדוע קורח לקח? וכי מגיע לו פיצוי על שעבוד שלא היה לו? אין זאת אלא שהכסף שלקח ממצרים הוא ממון גזול, וממון של גזל – חייב להאבד מן העולם, משום שיש בו פוטנציאל של הרס, ובכוחו להרוס גם דברים טובים.

רבי אליהו איתמרי הכהן, בעל "שבט מוסר", כותב: תדע שחס ושלום אם אדם גוזל אפילו שקל אחד, ומניחו בתוך מאה אלף שקלים שיש לו בהיתר, השקל היחיד הזה הורס לו את כל כספו! גזל הוא כמו תא סרטני השולח גרורות, ובכוחו להרוס חיים שלמים!

לכן יזהר אדם ביותר בכל פרוטה של גזל, אפילו אם כל שאר כספו הוא כסף שהרוויח ביושר ובכשרות (דורש ציון).

"כי לא ימוש ה' את עמו בעבור שמו הגדול כי הואיל ה' לעשות אתכם לו לעם" [מתוך ההפטרה].

יש מלך האוהב את בנו אהבת נפש, ולפיכך הוא מעניק לו מתנות יקרות, קונה לו בגדים נאים, בונה לו ארמון ונותן לו עבדים שישמשו אותו. כאשר הבן רואה זאת, הוא נוכח באהבת אביו, ושמח בכך שמחה גדולה.

ישנו מלך אשר בנו מכעיס אותו רבות, ומעלה את חמתו עד מאוד. היות ולמלך יש רכוש רב, ודרך העולם שהאב מעניק לבניו, גם מלך זה נותן לבנו מתנות יקרות ערך, אולם מאחר שהוא מקפיד עליו מאוד, הוא נותן לו מרכושו בדרך זלזול, בפנים חמוצות, מבלי להביט בו כלל או על ידי שליח.

על כך מבקשים אנו ומייחלים: "אלוקים יחננו ויברכנו יאר פניו איתנו סלה". ריבונו של עולם, כאשר אתה נותן לנו מתנה, אנא העניק לנו אותה במאור פנים. אל תספק את צרכינו כלאחר יד על מנת להפטר מאיתנו, אלא השפע עלינו מרוב טובך והודך, בבחינת "יחננו ויברכנו יאר פניו איתנו", בחן, בשמחה ובנעימות.

לעיתים אדם אוכל לחם יבש מלופת בירק פשוט, ועם זאת הוא שמח בחלקו, היות ובחסד ה', בני ביתו וילדיו בריאים ושלמים והולכים בדרך התורה והמסורת. מאידך גיסא ישנו אדם שביתו מלא בכל טוב, אך רעייתו ממררת את חייו ובניו מחציפים פניהם כלפיו.

על כן ברך שמואל הנביא את עם ישראל, שיזכו לחוש בטובו ובמאור פניו של הקב"ה אשר לקחם לו לעם ואמר: "כי לא יטוש ה' את עמו בעבור שמו הגדול כי הואיל ה' לעשות אתכם לו לעם".

מכלל הן אתה שומע לאו. אם שמואל הנביא אמר: "כי לא יטוש ה' את עמו", אנו למדים כי רק את עם ישראל הקב"ה לא יטוש, אך את אומות העולם הוא יטוש.

ידוע כי בעולם העליון ישנם שבעים שרים כנגד שבעים אומות. לכל אומה ואומה מאומות העולם יש שר משלה, בשעה שנגזר על אומה פלונית ליפול ולהאבד מן העולם, הקב"ה מפיל את השר של אותה אומה, וכאשר השר נופל – אומתו נופלת אחריו.

אבל לעם ישראל אין שר, כי הקב"ה השרה עלינו את שמו והוא אלוקינו, הוא אבינו והוא מלכנו. כפי שהקב"ה חי וקיים לנצח נצחים, כך עם ישראל מתקיים לעולמי עד ואיננו יכול ליפול כלל. זהו שאמר שמואל הנביא: "כי לא יטוש ה' את עמו בעבור שמו הגדול כי הואיל ה' לעשות אתכם לו לעם". בכל מקום שנאמר לשון 'הואיל' הרי זו שבועה. מכאן שהקב"ה נשבע לנו שלא יעזבנו ולא יטשנו לעד ולנצח נצחים! (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת בשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת נוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ עזייט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חבסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ רבקה בת שרה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

פרפרת

גליון
437

פרשת קרח תשפ"ב

וַיִּקַּח קֹרַח (טז, א)

מה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור וכו' (רש"י)

פרשתנו, פרשת קרח, היא השניה מתוך שתי פרשיות, המלמדות אותנו עד כמה יש צורך לעבוד על המידות ולשרש מתוכנו את המידות הרעות, אשר גרמו גם לאנשים גדולים ליפול בעטיין. בפרשה הקודמת היו אלו המרגלים, עליהם העידה התורה (יג, ג): 'כולם אנשים ראשי בני ישראל המה' וכבר כתב רש"י (שם): 'כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות'. ומה גרם לאנשים שכאלו, מורמים מעם, להפוך קערה על פיה, ובמקום לראות את ניסי ה' וטובת הארץ, כפרו בו והוציאו דיבת הארץ רעה? - הכבוד! - כאן הרי אנחנו נשיאים, ואם ניכנס לארץ ישראל אולי יחליפו אותנו... גם בפרשתנו: 'ויקח קרח' - 'לקח את עצמו לצד אחד, להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה'. מה גרם לו להיכנס למחלוקת הגדולה הזאת נגד משה רבינו? אומר רש"י: 'נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור'. הקנאה! לקרח לא היה חסר כלום, הוא זכה גם לתורה וגם לעושר. מה ראה לשטות זאת לחלוק על משה רבינו? - 'הקנאה התאווה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם' (אבות פ"ד, כא). ומאידך גיסא, 'מידה טובה מרובה ממידת פורענות...' והמתגבר על המידות הרעות, זוכה לכל העולמות, ונהנה מפירות התגברותו בעוה"ז והקרן קיימת לו לעולם הבא.

* * *

מעשה של נס גדול בחסדי ה', התרחש במבצע 'צוק איתן' בתוככי העיר עזה. באחד הלילות נכנסו בלאט כמה חיילים לתוך סמטאות העיר, עשו את דרכם במתינות צעד אחר צעד, ובליבם תפילה לבורא העולם להצליח במשימתם להשבית אויב. הם מגיעים למקום שבו היו צריכים להתמקם. כל אחד תופס את מקומו. משתדלים להימנע מכל תנועה חריגה, לבל יפלו ביד צלפי המרצחים השפלים. סורקים בקפדנות כל תנועה חרישית סביב, הן מצויים הם בגוב האריות ממש. רעש שריקות הפצמר"ם חותך מידי דקות מספר את הדממה. המתח בעיצומו, על כמה דקות שינה - מי יכול לחשוב, אבל הרעב ממש מציק, זה כמה שעות שלא נכנס דבר מאכל לפיהם של החיילים, ועתה כשהתמקמו במקומם ניתן להכניס את היד לכיס להוציא דבר מה. אחד החיילים מכניס ידו לכיסו, ומוציא שקית ובתוכה וופל, היה זה וופל מצופה שכבר הספיק להישבר לכמה חלקים... הוא בא לקרוע את העטיפה, והנה מבחין הוא בפתק המוצמד אליה. סקרנותו גברה על רעבונו, והוא הקדים לקרוא את הכתוב. התברר שזו חבילה ששלחו תושבי הדרום לחיילים שיצאו למבצע. לחבילה שלו צורף פתק, בכתב יד של ילד: 'שלום לך, שיהיה לך בתאבון, אל תשכח לברך!'.

ההתרגשות ממחשבתו של ילד קטן, לשלוח וופל פשוט לחייל ולהצמיד לו פתק, גרמה לו מבוכה. מחד הרעב מציק, ומאידך בקשה של ילד תמים... אבל מה עושים? מה מברכים? הוא לא שומר מצוות ואינו יודע מה הברכה שיש לברך על וופל?. הרעב הציק מאד, ולא היה לידו מישהו לשאול, אבל במחשבה מהירה הוא החליט בנחישות: לא אוכל כעת מהוופל עד שאברר מה מברכים עליו!. הוא סוקר את חבריו הנמצאים בסמוך לו, ולפתע הבחין בחייל דתי הנמצא מטרים ספורים לצדו, לשאול אותו אינו יכול, שהלא כל רחש מיותר עלול להמיט עליהם אסון, להמתין - מי יודע כמה זמן עוד יצטרכו להמתין? העצה היחידה שנשארה היא - זחילה. הוא החל בזחילה איטית שקטה ומדודה אל עבר חברו, נופף לו לשלום, ומשהיה סמוך אליו לחש לאוזנו את סיפורו וביקש את עזרתו. "תברך אחרי", אמר החבר. "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם בורא מיני מזונות". "אמן", השיב החבר... לפתע נשמע קול פיצוץ אדיר. הפעם קרוב מתמיד. חוליית מחבלים זיהתה תנועות חשודות, והחליטה לשגר פצמ"ר לאזור, לאחר שמסך העשן ירד התקבלה פקודה לסרוק ולבדוק אם אין נפגעים בקרב החיילים. החייל שזחל כדי לדעת מה מברכים, הבחין כי הפצמ"ר נפל בדיוק במקום המסתור בו התמקם דקות ספורות קודם לכן.

"אני לא מאמין!", זעק החייל. "איני מסוגל לחשוב מה היה נשאר ממני אילו הייתי אוכל את הוופל מידי! אילו לא הייתי מתגבר על הרעב שהציק לי בכדי לקיים בקשת ילד תמים וצדיק!". **[מתוך 'אמונה שלימה']**

בביתו של מרן **הגרי"ש אלישיב** זצ"ל חינכו למידות טובות. אפילו מתוך צורתו החיצונית של הבית ניכרת היתה ההתחשבות בזולת של בעל הבית, שהרי למרות ממדיו

הקטנים של הבית, בכל זאת היה הבית מלא בספרים מן הקצה אל הקצה, ובכל תקופה היו צריכים להוסיף עוד ארון ועוד ארון... הסיבה לכך היתה משום שמחברי ספרים רבים שלחו למרן את ספריהם, וחשש שאם יזדמנו לביתו ויראו שאין ספרם נמצא שם - ייפגע כבודם, לכן הפך ביתו לספריה בזעיר אנפין, כדי שלא לפגוע חלילה באף מחבר...

היה מוסד אחד הקרוב ללבו של רבינו, שהשקיע בו כוחות רבים ועשה הרבה השתדלויות כדי שאותו מוסד יצליח. לאחר זמן התעוררו בעיות רבות שהעיקו על קיומו של המוסד והדבר הכאיב מאוד לרבינו. הוא עשה פעולות שונות כדי להצילו ולהעמידו על דרך המלך. לאחר זמן נראתה הישועה באופק - פלוני בעל אמצעים ששמע על כאבו של רבינו, הודיע כי הוא מוכן לקחת את המוסד תחת חסותו ולפתור את הבעיות השונות שהעיקו עליו. הבשורה הטובה הגיעה לרבינו ביום חמישי לפני תחילת השיעור. רבינו שמח מאד כששמע זאת. שאלוהו המקורבים: "האם אפשר להביא את אותו אדם לבית כדי לגמור את העניין?" אמר רבינו: "בוודאי!". הוסיפו ושאלו: "האם אפשר להביאו עוד לפני שבת?" אמר רבינו: "בוודאי!".

מיד לאחר השיעור נגשו לתאם את זמן הביקור. להפתעתם הגדולה, חזר בו רבינו מכל העניין ואמר להם: "הכל בטל ומבוטל, איני מסכים לכל המהלך הזה". כששאלוהו מה קרה לפתע, אמר רבינו: "עשיתי חשבון שיש אדם אחד שיכול להיפגע מן המהלך הזה, ולכן החלטתי שהכל בטל ומבוטל". על אף שהתחננו בפני רבינו ואמרו: "הלא זו הדרך היחידה להציל את המוסד, ולהעמידו על דרך המלך". ברם, רבינו בשלו: "אם זה גורם לפגיעה, הכל בטל ומבוטל!".

אחד מחשובי הרבנים נכנס אל חדרו וניסה לשכנע, אולם לאחר שיצא אמר: "הרעב'ע אומר כל הזמן: 'פגיעה, פגיעה, פגיעה. אם מישהו ייפגע מן המהלך - אין מה לעשות!'".

במעקב אחרי תהלוכותיו ודרכיו של רבינו התגלה גודל מדרגתו המופלאה בהתגברות על הכעס. בשעת השיעור נשאל רבינו לפעמים שאלות שונות. השואלים, תלמידי חכמים עצומים, היו שואלים כעניין. ברם, לפעמים היו שומעים מזדמנים שבאו באקראי ולא תמיד שמרו על רמה גבוהה של שאלות. רבינו היה עונה להם בשיא הסבלנות ולפעמים היה אפילו מחייך!... היה זה כאשר השאלות הביאו אותו לידי התעוררות של כעס, וכדי להתגבר על הכעס היה כופה את עצמו לצד ההפוך - ומחייך!. עד כדי כך הגיעו הדברים - שלפעמים כבר ידעו שומעי השיעור מראש מתי יבוא החיוך הבא... לפי רמת השאלה שנשאלה, ולפי הסיכויים שהיא יכולה להביאו לידי כעס...

הנהגה זו הייתה בשאלות רגילות, אך לפעמים היה רבינו חורג ממנהגו לגמרי, ומתחיל להסביר לשואל את כל הגמרא מהתחלה, מפרט את הפרטים השונים ומברר אצל השואל: "אתה מבין?". אנחנו, שומעי השיעור, לא ידענו מה היה לו, אבל לאחר שעקבנו אחר הנהגתו, גילינו שכל אימת שחשש שהשואל יכול להיפגע ח"ו, או שנדמה לו עניין של פגיעה, היה עוזב את כל שומעי השיעור, ומתחיל לדבר באופן מיוחד לאותו אדם. להסביר לו הכל, עד שהיה נראה לו שהוא מפויס וקיבל את היחס הטוב והמתאים...

תלמיד רבינו, הג"ר יוסף שיינברגר שליט"א מספר: "באתי לשאול אותו הלכה למעשה, בשאלה כזאת שפסק ההלכה היה יכול להפריע לאלמנה אחת. אף שפסק ההלכה היה ברור, התחבט רבינו בענין כמה וכמה פעמים ואמר: 'איך אפשר להוציא כזה פסק הלכה ולפרסמו? הלא כתוב 'ולב אלמנה ארנין'! איך אפשר לפסוק כך? שמא תבוא אלי מחר ונשקול שוב את העניין'. היה זה דבר נדיר מאוד אצל רבינו. מעולם לא שמעוהו אומר לבוא אליו למחרת; תמיד היה פוסק כהרף עין וברגע כמימריה... והנה למחרת אחרי השיעור ב'תפארת בחורים', אני רואה את רבינו שרוי בשמחה ובחדוותא, כולו מחויך. בידו רמז לי לבוא אליו ואמר לי: 'הנה מצאתי פתרון להלכה, איך אפשר לקיים את ההלכה ויחד עם זאת לא לפגוע באותה אלמנה!'. מימי לא ראיתי את רבינו מאושר כל כך ושמח עד בלי די, כמו באותה שעה שמצא את הפתרון להלכה שלא תיפגע האלמנה...".

באחת הפעמים שהסכים רבינו לצאת מביתו כדי לסדר קידושין, הציץ בכתובה ומיד שם לב למה שאיש לא שם לב... הראה את הכתובה ואמר: "זה לא בסדר". אחד המחותנים מכונה בכתובה בשם 'הרב', ואילו המחותן השני מתואר בתואר ר' - "אין זו הנהגה ישרה!".

סיפר נכד רבינו, הרה"ג רבי אריה אלישיב שליט"א: "מחזה נפוץ הוא עד מאוד, לראות גבאי צדקה סובבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות בין המתפללים, ומזכים אותם במצוות צדקה. דרך בני אדם, לייחד מטבעות קטנים כדי ליתנם לגבאי צדקה הסובבים בין המתפללים. אלא שאצל רבינו, ענין נתינת הצדקה בתפילת שחרית היווה עסק שלם ונכבד מאוד. הוא ייחד בעבור זה מחשבה רבה. רבינו דאג להצטייד לפני התפילה בממון, פרט שטרות גדולים למטבעות של חמש ש"ח או עשר ש"ח, וכל גבאי צדקה שפקד את מקומו, קיבל הימנו נתינה הגונה. רבינו הקפיד שלא לפטור את גבאי הצדקה במטבעות קטנים של מה בכך, אלא כל נתינה הייתה נתינה של מטבע חשוב.

פרט לעצם הנתינה, השקיע רבינו מחשבה רבה בעסק הצדקה; זכר את מראם של גבאי הצדקה, שפקדו את בית מדרשו פעם או פעמיים בשבוע באופן קבוע, וכשקרה שאחד מגבאי הצדקה לא היה מגיע ביומו הקבוע, התעניין רבינו לאחר התפילה ושאל: "פלוני עם הזקן הלבן המהודר, שמגיע לכאן פעם בשבוע, היכן הוא? זה עידן שלא ראיתיו!", או "פלוני שמראהו כך וכך, שהיה מגיע לכאן לעיתים קרובות, מדוע אין רואים אותו? מה שלומו? האם הוא חש בטוב?". זהו מבט מחודש על מצוות צדקה, איך מקיימים אותה בתכלית הדקדוק וההידור.

ידוע ומפורסם בעולם, שזמנו של רבינו היה מצומצם בתכלית. משטר הקיצור שלט ביד רמה, לא היה זמן ללהג מיותר ולהסברים טרחניים. כל שאלה נשאלת בתכלית הקיצור, והתשובה שנשקלה בפלס דעת תורה, נאמרת אף היא במילים ספורות. הזמן הקצוב לכל אחד שהגיע בזמן קבלת קהל, היה מצומצם ומדוקדק. יחד עם זאת, רבינו לא סילק איש מחדרו. תפקיד זה נטלו על עצמם אנשי הבית לתועלת השואלים הרבים, כדי שלא ישרור חוסר סדר ושיוכל כל אחד להיות בקודש פנימה בזמנו הקצוב לו.

יוצאים מן הכלל היו האנשים שרבינו זיהה במבטו שהם קשי-יום, אליהם היה מתייחס באורך רוח מופלג, כאילו כל הזמן שבעולם עומד לרשותו. כשהיה נכנס לחדרו אדם מסכן, או שאינו מקובל כל כך בחברת בני אדם וכדו', היה רבינו עוזב הכל, ושומע בשיא הסבלנות את שאלותיו. לפעמים היה הדבר לוקח זמן רב, עד שהיה הלה מסביר את אשר רוצה. אף לאחר שהשיב רבינו את תשובתו, היה מברר אם הבין היטב את תשובתו, ואם ראה שאותו יהודי לא הבין דיו את התשובה, היה חוזר ומסבירה פעם אחר פעם בפרוטרוט, עד שראה על פניו שנחה דעתו.

בהזדמנות אחת נשאל רבינו אודות ציווי חז"ל 'הנושא אשה יבדוק באחיה'. מה צריך לבדוק? אמר רבינו: "מידות טובות!". שאלוהו: "אם אחי המדוברת אכן מוכרים כאנשים בעלי מידות טובות, אך אינם עוסקים בתורה, מה דינם?". אמר רבינו: "בלי תורה אין מידות טובות!".

[מתוך 'גדולה שמושה']

סיפר הגאון רבי **אליהו מן** שליט"א: שמעתי מהרב יצחק לוינשטיין זצ"ל אודות נסיעתו של מרן **הגראי"ל שטיינמן** זצ"ל לאמריקה. הרי כידוע מרן נפל שם מרוב תשישות והתעלף, והיה בחולשה גדולה ובני המשפחה בא"י דרשו בתוקף שמיד ישוב לביתו, אבל הוא עצמו התבטא ואמר: "הרי אנו ב"ה מצליחים, והשטן כואב לו ומנסה להפריע. לא אכנע לו!". עוד סיפר, שמחמת המקרה הזה שמרן היה יום אחד בבית חולים, הפסידו יום של עשיה לפי התכנית המקורית, ולכן רצו לבטל את הנסיעה לקליבלנד, אבל מפני כבודו של הגר"ח שטיין, שהיה ת"ח וזקן מופלג, רצה הגראי"ל לנסוע לשם בכל מחיר. אלא שזה לא היה פשוט, והרופא שהצמידו לו אחרי שנפל, אמר שעל פי הרפואה אסור לו לנסוע. ענה הגראי"ל: "רבי **ישראל סלנטר** זצ"ל היה בפריז, ונפל לבור שהיה בו כדי להמית בוודאי, ויצא שלם. ואמר: 'הייתי בטוח שלא אנזק, כי באתי עם מחשבה מושלמת לשם שמים, ולכן לא יתכן שאנזק'". ואמר הגראי"ל: "אנו באנו לכאן במחשבה שלימה לשם שמים, ולכן לא אנזק", ונסעו. ובאמת כך הווה, שעבר הכל בשלום.

עוד סיפר הרב יצחק לוינשטיין זצ"ל: באותה תקופה ב'יתד' כתבו גיליון שלם על הנסיעה, ומרן הגרי"ש זצוק"ל עבר על כל המוסף, והעיר רק הערה אחת - כי באחת התמונות בעמוד 9 בדרשתו של ראש ישיבת טלז שיקגו, מרן הגראי"ל נראה נרדם, ולא היו צריכים להכניס תמונה כזו. וכאשר אמרו זאת להגראי"ל אמר: "לא נרדמתי, רק כל כך דיבר עלי ולא הייתי מסוגל לפתוח את העיניים...".

בהיות הגראי"ל בבורו פארק, והיה זה אחרי בית החולים הנ"ל, לא הכניסו כמעט אנשים לבית באופן פרטי, ובחוץ המתינו כמאתיים איש. כאשר הגראי"ל יצא, הם ניגשו והוא נתן להם ברכות. בין האנשים היה אברך שביקש ברכה וקיבל. אחרי כמה דקות, לפתע הגראי"ל התעניין ושאל היכן האברך שהיה כאן. חיפשו אותו ומצאוהו בחוץ במרחק, והרב יצחק לוינשטיין שמע שמרן אומר לו [כנראה ביקש ברכה על 'שלום בית']: "האם אתה מוותר?", וההוא לא ענה ברור, אמר לו הגראי"ל: "תדע לך שטוב לך לוותר, וזה לא יזיק אלא יהיה לטובתך, תוותר ותוותר!". וזה דבר מפליא, כי אחרי האברך הנ"ל עברו אנשים רבים והגראי"ל היה חלש, ובכל זאת עדיין היה בליבו ובזיכרונו לחשוב להוסיף לו עצה הוגנת...

וזכורני שכאשר בחור היה בא לפני נישואיו להיפרד ממרן **הרב שך** זצ"ל היה מרגלא בפומיה לומר לו: "תדע לך שהדרך שלך תהיה - לוותר. תוותר ותוותר! כל החיים ויתרתי ואף פעם לא הפסדתי!".

ופעם אחת סיפר לבחור, כי בעת שהותו בסלבודקא, הוזמן פעם לבית **הסבא מסלבודקה** זצ"ל לסעודת ליל ש"ק, ובסוף הסעודה הגישו ליפתן והתחיל לאכול, וכל כך היה טעמו רע שלא יכול היה להמשיך לאכול בשום אופן. הרבנית הייתה במטבח והסבא פנה אליו - מדוע אינו אוכל?. והשיב כי אינו יכול, אמר לו הסבא: "דע לך כי היא עושה את האוכל הזה 40 שנה וגם אני לא יכול לאכלו, אבל לא רציתי לומר לה מילה כדי לא לביישה, ועתה הרבנית במטבח, אם אתה תאכל מוטב ואם לא, אני אוכל את שלך ואת שלי גם יחד, עוד לפני שהיא תשוב מהמטבח...".

פעם אחת הרב שך אמר על פלוני: "אני מרחם עליו שאין לו את **התענוג** של לוותר...". **[מתוך 'כל משאלותיך']**

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל קֹרַח שִׁמְעוּ נָא בְּנֵי לֵוִי.

הַמְעַט מִכֶּם... (טז, ז)

במלאכת החינוך אנחנו נפגשים יותר מכל במצוות התוכחה. כאשר רב או מחנך רואה את תלמידו שאינו צועד בדרך הנכונה, מוטל עליו להוכיחו על מנת ליישר את דרכו. אמנם, לא צריך להיות מחנך וותיק ומנוסה כדי להבין שמצווה זו של התוכחה אינה מתקיימת תמיד באותה צורה, ויש מקרים שבכלל אי אפשר להוכיח את התלמיד. אומנות החינוך היא לדעת את נפש החניך, ולהבין מתי ואם בכלל יש בכוחו לסבול גערה כלשהי. והיה, אם המחנך רואה ומבין שבמצב הנוכחי אי-אפשר להעיר לו כי ההערה תפגום בהתפתחותו

ובהתקדמותו בשלבי הסולם התורני, ברור שבמצב כזה אסור להעיר.

* * *

"את הסיפור הבא, שהתרחש לפני שנים רבות בישיבת 'חברון', שמענו מבעל המעשה", כך סיפר **הגר"י זילברשטיין** שליט"א באחת מדרשותיו, "ואפשר ללמוד ממנו, עד כמה נזהרו אישי החינוך והמוסר בדור ההוא בענין התוכחה וכלליה. אחד הבחורים המוכשרים בישיבה, התמיד בלימודו בליל שישי, עד שעה מאוחרת. בשלב מסוים הוא הרגיש צורך להתאוורר מעט, אבל כיון שלא רצה לצאת מבית המדרש, החליט לפצח קצת גרעינים באמצע הלימוד. הבחור ישב בעת לימודו בהיכל הישיבה על מקומו של המשגיח, מרן הגה"צ רבי **מאיר חדש** זצ"ל, ואת הקליפות הניח בתוך הסטנדר של המשגיח... כיון שהיה מדובר בכמות גדולה, התמלא חלק נכבד מחללו של הסטנדר בקליפות הגרעינים של הבחור. בתום הלימוד, קם מיודענו מהמקום, ולא טרח לפנות את הקליפות מתוך הסטנדר.

ויהי למחרת, בתפילת שחרית של יום שישי, מגיע רבי מאיר זצ"ל להיכל הישיבה, ופותח את הסטנדר, ממנו נופלות כל הקליפות... המשגיח תפס מיד מה קרה כאן, וכיצד הגיעו הקליפות אל הסטנדר שלו, אבל לא ידע מי עשה זאת.

בליל שישי הבא החליט המשגיח להציץ לבית המדרש ולראות מי יושב על מקומו. הוא אכן עשה זאת וראה את הבחור, והבין שהוא-הוא זה שהטיל את הקליפות. במקביל, גם הבחור הבחין בכניסתו של המשגיח להיכל הישיבה, ותפס שר' מאיר עשה זאת כדי לבדוק מי-הוא-זה ואי-זה-הוא שלא התבייש להעמיס את הגרעינים בסטנדר שלו... הבחור, שמלבד היותו כשרוני, ניחון גם בשכל ותבונה, החליט, אפוא, שבמקום שהמשגיח ייגש אליו ויגער בו, הוא ישתפר בעצמו, ייקח את עצמו בידיים, וייטיב את דרכיו.

עברה יממה נוספת, ובליל שבת עוברים כל הבחורים ואומרים גוט-שאבעס למשגיח. בחברון, כך ידעו הכל, יש שלושה מצבים אצל המשגיח; האחד, שהוא מחייך לבחור; השני - שהוא במצב בינוני, לא מחייך ולא כועס, ומבע פניו רגיל; והשלישי - שהמשגיח לא מתייחס לבחור כאילו הוא אינו קיים... הבחור מ'מצב שלישי', שקיבל יחס של אי-יחס, ידע שהוא צריך להתחיל לארוז את החפצים, כי מתכוננים לסלקו מהישיבה.

גם הבחור שלנו כבר היה בטוח שהמשגיח יתייחס אליו במצב השלישי, דהיינו שלא יתייחס אליו כלל. מה הופתע להיווכח שהמשגיח לא רק שלא עשה כך, וגם לא רק שהביט בו בפנים רגילות, אלא אף חייך אליו... הנהגתו זו של רבי מאיר חדש עודדה מאד את הבחור, שאמר לעצמו - בשום שכל, שאם המשגיח - היודע שאני הוא זה שהנחתי את הגרעינים - מתייחס אלי כך, הרי שהדבר מחייבני להמשיך וללמוד בהתמדה ולשפר את דרכיי. ואכן, הבחור עלה והתעלה במעלות התורה והיראה, עד שהפך לאחד מטובי הישיבה ומתמידיה.

והנה הגיע יום חתונתו ויום שמחת-ליבו, שבו התכונן לעמוד תחת החופה. הוא ניגש לקבל ברכה מהמשגיח, ורבי מאיר תופס אותו ואומר לו: "שמע נא ידידי החתן; אם אתה חושב ששכחתי מה שעשית לי בזמנו, כשהנחת את הגרעינים בתוך הסטנדר שלי - ברצוני להודיעך שלא שכחתי... אבל דווקא ביום החשוב שלך הוא יום החופה, יש לי עצה טובה לתת לך - - אל תחזור על השטות הזו גם בחיי הנישואין... אל תניח גרעינים בסטנדר של השוער, וגם לא בארונותיה ומדפיה של אשתך... כי אם תעשה כך, הם לא יתנהגו כמוני... אלא יעזבו אותך מיד, בלא שהיות...".

הבחור, לא חשב פעמיים, ושאל את המשגיח מדוע 'סחב' את ההערה הזו עד היום, ולא אמר לו את הדברים לפני-כן, ברגע שגילה שהוא הניח את הגרעינים?.

השיב לו רבי מאיר: "ראיתי בך שעדייך לגדולות והנך מבורך בכישרונות נמרצים ובכוח התמדה בלתי-נלאה. וידעתי גם ידעתי, שאם אעיר לך במקום - אתה תפגע והמרץ שלך ללמוד יפחת וילך, ולא רציתי לגרום לך את הצרה הזו. לכן דחיתי את הדבר עד ליום נישואיך, ועכשיו אני מזהירך כנ"ל, לבל תעשה את השטות הזו לבני משפחתך - - - ורציתי גם ללמדך, לקראת ימי הנישואין, שכאשר שותקים ולא מעירים רק מרוויחים...". **[מתוך הספר 'מצוות בשמחה']**

* * *

למרות שלא תמיד ניתן להוכיח את הזולת, אבל צריך לדעת שישנם דרכים נוספות לגרום לשני לשנות דרכיו לטובה.

* * *

סיפר הגאון רבי **יצחק זילברשטיין** שליט"א: פעם הלכתי בשבת-קודש יחד עם סב-המשפחה שלנו, רבי **אריה לוין** זצ"ל, ולפתע נכנס ר' אריה לאחד מבתי הקפה הגדולים במרכז העיר, שהחל באותה תקופה לפתוח את שעריו בשבת תוך גרימת חילולי שבת גדולים. ר' אריה נכנס לבית הקפה עם השטריימל שלו, התיישב ליד אחד השולחנות ולא עשה מאומה. יושב לו ר' אריה... יושב... ו...יושב. אינו משוחח עם אף אחד, לא מניד ראשו ואינו קורא לאיש. רק יושב ודומם... כך במשך דקות ארוכות.

והנה פלאי פלאים: בעל הבית שהכיר את הצדיק, הבין את הרמז. לא עבר זמן רב עד שניגש אל ר' אריה, והבטיח לו שמעתה ואילך הוא ישמור על השבת ולא יפתח את העסק.

הישג זה הוא תוצאה ישירה של אהבת השי"ת ואהבת ישראל שפיעמה בליבו של ר' אריה, שמסר, כידוע, את נפשו על קירוב אחינו בני ישראל לתורה ולמצוות.

[מתוך הספר 'שבת בשמחה']

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל רעיונות, עובדות והנהגות מגדולי ישראל, על מדות טובות שמביאות לאהבת הזולת הנלמדות מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כו סיון תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 7:13 תל-אביב: 7:28 חיפה: 7:21 **מוצאי שבת:** ירושלים: 8:31 תל-אביב: 8:34 חיפה: 8:35 **ר"ת: 9:05**

פרשת קרח

החזקת לומדי תורה

להחזיק ולתמוך בתלמידי חכמים שמקדישים עצמם כליל ללימוד התורה !

נלמד מהפסוק: "ולבני לוי נתתי כל מעשר בישראל לנחלה חלף עבודתם" (פרק יח-כא)

מפסוק זה לומדים על מצות מעשר ראשון שנתחייבו בני ישראל לתת חלק אחד מעשרה חלקים ללויים. וכתב החינוך (מצוה שצ"ה): "משרשי המצוה, לפי ששבט הלוי בחר השי"ת בתוך אחיו לעבודתו תמיד במקדש על כן היה מחסדו יתברך לתת להם מחיתם דרך כבוד, כי כן יאות למשרתי המלך שתהיה ארוחתם מזומנת להם על ידי אחרים שיכינוה להם, ולא יצטרכו הם ליגע בדר זולתי בעבודת המלך היקרה..." ומסיים החינוך: "והמחיה משרתי הא-ל בממונו, ברכת השי"ת תנוח עליו בכל אשר יש לו. וזהו אמרם ז"ל (אבות ג-יג) מעשרות סייג לעושר.

חז"ל (בגמרא נדרים נ.) מספרים על רבי עקיבא [שבתחילת לימודו היה עני מרוד] שנתעשר מששה דברים עיי"ש. הגורם השישי ממנו נתעשר רבי עקיבא היה קטיעה בר שלום, שלפני שהוציאוהו למיתה אמר שנותן את כל נכסיו לרבי עקיבא וחבריו. (מובא כל המעשה באריכות בגמרא עבודה זרה י. עיי"ש).

וביאר רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספר **בן יהוידע**) שבזה השלים קטיעה בר שלום עצמו גם בעסק התורה שהוא הדבר העיקרי עמו יבוא אל הקודש פנימה (היינו שער הכניסה לגן עדן) כמו הכרוז שמכריזין שם: "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו" (ב"ב י:) אינו אומר "ומעשיו בידו".

ובזה שנתן כל ממונו לחכמים נמצא הוא מחזיק בידם לעסוק בתורה, וממילא יש לו שותפות בתלמוד תורה שלומדים, כעין יששכר וזבולן. וגם הוא נחלק עמם בשכר, ולכן יצאה בת קול: קטיעא בר שלום מזומן לחיי העולם הבא. ועליו בכה רבי ואמר: יש קונה עולמו בשעה אחת.

מוסיף הבן יהוידע: נראה שעיקר קניית עולמו היתה במה שנתן כל ממונו לרבי עקיבא וחבריו שבזה נשלם בחלק התלמוד שהוא גדול מן המעשים. וזה נרמז בשם רבי עקיבא שהוא ראשי תיבות: יש קונה עולמו בשעה אחת.

חז"ל שואלים בגמרא (ברכות יז.) במה זוכים הנשים לעולם הבא? ומתרצים: בזכות דאגתן ללימוד התורה של בניהן, ובכך שהן מאפשרות לבעליהן ללמוד בבית המדרש וממתינות להם. ועולה התמיהה: מה השאלה "במה זוכות"? וכי חסר להן מצוות שחייבות בהן והם שמזכים אותם?

וביאר הגרצ"פ פרנק זצ"ל עפ"י דברי חז"ל בגמרא (כתובות קיא:): "עמי הארצות אין חיין שנאמר (ישעיהו כד-יט) "כי טל אורות טליך" - כל המשתמש באור תורה, אור תורה מחייהו (בתחיית המתים) וכל שאין משתמש באור תורה אין אור תורה מחייהו. ומבואר שם בגמרא שהזכות לתחיית המתים יתכן או ע"י שלומד בעצמו או ע"י שתומך בלומדי התורה.

לפי"ז מובנת שאלת הגמרא "במה זוכות הנשים לתחיית המתים" הרי הן פטורות מלימוד התורה? ועל זה משיבה: בכך שדואגות ללימוד התורה של בניהן ובעליהן, זכות זו עומדת להן כטללי אורות שמחיה אותן.

מובא (בספר הדעה והדיבור) שהיה **החפץ חיים** רגיל לומר כי אילו הי העשירים מבינים כמה "רב-טוב" הצפון למחזיקי התורה אזי היו מחזיקים בממונם הרב את כל הישיבות ולומדי התורה. אלא שעשה הקב"ה חסד עם עניי ישראל שהעלים זאת מהעשירים, כדי לתת הזדמנות לעניים שיתנו מעט הפרוטות שברשותם להחזקת תורה, ובכך יהיה גם להם "טללי תחיה" לקום בתחיית המתים לעתיד לבוא.

"לקבל מיהודים כשרים..."

בזמן מלחמת תש"ח היה **הגרי"ז סולובייצ'יק** זצ"ל זכאי לקבל סכום כסף לרווחת משפחתו מהשגרירות הפולנית. אך הוא סירב לקבל. פעם תמה בפניו **הגרא"י פינקל** זצ"ל: מדוע מסרב לקבל את הכסף, וחי בדוחק עם משפחתו?

השיב לו הגרי"ז: "אני מאמין באמונה שלימה שיש לי כפי שנגזר ולא חסר לי אפילו פרוטה אחת, וא"כ מדוע שאקבל את שנגזר עלי, מהגויים, בעוד שאוכל לקבל זאת מיהודים כשרים, והרי יותר ממה שנגזר עלי לקבל, בין כך לא יהיה לי..."

עובדות בריסק

שותפות עם הקב"ה...

הגראי"ל שטיינמן זצ"ל הוה גורם בתוכחתו לנדיבי-עם, אם ברמיזה ואם במפורש, להגדיל את תמיכתם בלומדי התורה. הוא היה פונה אליהם ואומר: "יש לי בשבילכם שותף טוב וחזק, הוא הקב"ה, תכניסו אותו כשותף ממש בעסקים, ותתנו חמישים אחוז לצדקה, ואז לא תפסיקו להרוויח..."

זה אומנם היה להם נסיון קשה, אבל מי שעמד בזה ללא התחמקויות ונתן חמישים אחוז, לא הפסיק לצמוח ברווחיו והתעשר פי כמה. אחד מהם מתגורר בארץ ישראל והעשיר בממדים אדירים עד היום.

פעם שאל אותו אחד העשירים: אני מחזיק שני כוללים ויש לי אפשרות לתת אלף דולר חודשי לעשרה אברכים, או חמש מאוד לכמות כפולה של אברכים, ויש לי צד שעדיף לתת רק חמש מאות, כי בכך יהיה לאברך מושג ב"תורה מתוך הדחק"...

השיב לו הרב שטיינמן באירוניה: "האם יש לך מקל בביתך? אולי גם תרביץ לאברכים עם המקל, שיטעמו ויהי להם "תורה מתוך יסורים", לא רק "תורה מתוך הדחק"...

חכימא דיהודאי

עלון השבוע פרשת קרח הוקדש לע"נ האשה אמי
מרת גולדא טייבל בת ר' יוסף ז"ל
אלמנת ר' אהרן צבי בן ר' שמחה הלוי ז"ל
יום היאהרצייט כ"ו סיון, ת.נ.צ.ב.ה.

עלון השבוע פרשת קרח הוקדש לע"נ אבי מורי
ר' משה בן ר' יוסף הגר ז"ל
נלב"ע כ"ז סיון
ת.נ.צ.ב.ה.

לשמוח בחלקו ולא לקנא במה שזכה חברו!

נלמד מהפסוק: "ויקח קרח" (פרק טז–א)

וכתב רש"י: לקח את עצמו לצד אחר להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה. ולהלן (ד"ה ודתן) כתב רש"י: ומה ראה לחלוק עם משה? נתקנא על נישאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור... אמר קרח... הריני חולק עליו ומבטל את דבריו"... עכ"ל. נמצינו למדים, כי הקנאה היא זו שגרמה לקרח להצית את אש המחלוקת על משה רבינו, ולהסית את העדה בדברי כפירה ליצנות, עד כדי נסיון לעקור את האמונה בנבואת משה ובתורה מן השמים.

מדת הקנאה [כשהיא שלילית], שונה היא בגודל רעתה ופחיתותה משאר המדות הרעות. שכן בדרך כלל המכנה המשותף בשאר המדות הרעות הוא ב"אנוכיותו" של האדם. "אדם קרוב אצל עצמו", וכל מעייניו להטיב קודם כל רק עם עצמו, ואף שפעמים זה על חשבון הזולת לא איכפת לו, בבחינת "אני ואפסי עוד".

לא כן מדת הקנאה כאן עיקר שאיפתו של המקנא היא שתשלל הטובה מזולתו! כלומר: מה שבאמת מטריד את מנוחתו של המקנא הוא לא כל כך הכשלון שלו או הטוב שחסר לו, אלא ההצלחה של חברו והטוב שיש לחברו. ומה שירגיע אותו ויניח את דעתו הוא כשגם לחברו לא יהיה מה שאין לו.

ניתן לדרוש ולהמליץ על כך בדרך צחות, את הפסוק (בקהלת פ"ה-יא): "מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל והשובע לעשיר איננו מניח לו לישון". כלומר: העובד כשלעצמו אין לו דרישות. הוא מרוצה ושמח גם במעט שיש לו, ולכן שנתו מתוקה. ואולם אם הוא מקנא בחברו, אזי "השובע לעשיר איננו מניח לו לישון". כלומר: העושר הגדול שיש לזולתו הוא זה שמטריף את דעתו של העני. הוא שמטריד את מנוחתו ומדיר שינה מעיניו. כי המצב הזה ש"יש לזולתו", מפריע לו הרבה יותר מהמצב ש"אין לו".

בדרך זו יוסבר בטוב טעם הפסוק בפרשת בראשית (פרק ד-ו) בו הקב"ה שואל את קין: "למה חרה לך ולמה נפלו פניך"? ולכאורה: מה השאלה? הלא סיבה טובה יש לו לקין שיפלו פניו, שהרי הקב"ה לא שעה אל מנחתו אלא רק למנחת הבל? אלא תוכחה נוקבת הוכיחו הקב"ה: מדוע באמת הנך מצטער, האם על הכשלון שלך ואז ניחא. או שמא חרה לך יותר על הצלחתו של הבל. על "וישע ה' אל הבל ואל מנחתו"...

קנאה זו שלקה בה קרח, היא זו שהוציאה אותו מן העולם! וכפי ששנו חז"ל (אבות פ"ד-כא): "הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם". לימדונו חז"ל, כי מי שמקנא וחומד את מה שאינו שלו, לבסוף מפסיד גם את שלו!

וכדברי הזוהר הק' על הפסוק: "ויקח קרח" - "כל דרדף בתר דלאו דיליה איהו עריק מקמיה, ולא עוד, אלא מה דאית ביה אתאביד מיניה" [=כל הרודף אחר מה שאינו שלו, הוא בורח ממנו, וגם מה ששלו נאבד ממנו].

בכך תובן שאלתם של חז"ל (ברש"י טז-ז מהתנחומא): "קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו?" ולכאורה: מדוע שאלה זו מיוחדת על קרח, הרי אמרו חז"ל (סוטה ג.) "אין אדם עובר עבירה אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות". א"כ ראוי לשאול על כל אדם שחוטא: מה ראה אותו פיקח לשטות זו?

אלא משום ששטותו של קרח תמוהה וצורמת יותר מאשר שטות רגילה. שכן אדם מן השורה לא מעריך את עצמו בערך גבוה. הוא אינו מכיר במעלותיו כפי שהם באמת. ולכן אף מזלזל בעצמו, ומכאן ועד לרוח שטות של עבירה הדרך קצרה.

לעומת זאת, קרח "שפיקח" היה, היינו שהיה מפוקח ומודע היטב לדרגתו הנשגבה, למעלותיו הגדולות ולאוצרות העצומים שזכה בהם. שהרי היה חכם גדול ומטועני הארון. וזכה גם בעושר אגדי - אחד מג' מטמוניות שהטמין יוסף הצדיק, והיה לו גם מעמד נכבד ביותר בקהל אנשי-שם, על כן שואלים חז"ל "קרח שפיקח היה" - והיה אמור להרגיש כאדם המאושר עלי-אדמות שלא חסר לו מאומה - "מה ראה לשטות זו", להכשל בכזה חטא של הצתת אש המחלוקת, כאילו היה אדם מסכן וחסר כל, המשווע נואשות למעלת נשיאותו של אליצפן שלא ניתנה לו. ואשר בגלל חטא זה נבלע באדמה והפסיד הכל, הרי אין לך שטות גדולה מזו.

קנאת איש מרעהו...

הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל התארח פעם בליל יום כיפור בעיר אחת. הושיבוהו בבית הכנסת בכותל המזרח ליד אדם שנראה חשוב ונכבד. הלה התפלל בדביקות ובדמעות שליש. והנה שומע רבי יהונתן את האיש מאריך ובוכה במיוחד במילים: "עפר אני בחיי קל וחומר במיתתי".

לאחר התפלה ניגש הגבאי אל האיש והודיע לו איזו 'עליה' יקבל מחר. מיד התנפל על הגבאי בשצף קצף והתערם כלפיו: המשוגע אתה שאתה נותן לי עליה זו, הרי אני ראוי לקבל "שלישי" או "שישי" האם יש כאן מכובד ממני?!

נדהם רבי יהונתן למשמע אוזניו ושאל את האיש: הרי זה עתה בכית הרבה במילים "עפר אני בחיי" ואיך יתכן שאתה מוחה בגבאי על "מעמדך המכובד"?! השיב האיש: מה זה נוגע לגבאי מה שאמרתי להקב"ה "עפר אני בחיי" וכי בגלל זה יש כאן מישהו מכובד יותר ממני שמגיע לו "שלישי"?

הלמות עמלים

"בווידוי כזה אני מקנא..."

הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל היה אומר: מעולם לא סבלתי ממדת הקנאה, כי מעולם לא קנאתי באיש. אף פעם לא עלה על דעתי לקנא בזולת!

במי אני כן מתקנא? - היה אומר - אני מקנא בהגאון **רבי אריה לייב זצ"ל בעל שאגת אריה**, אשר מסופר עליו שבהגיע עת פטירתו והשמועה פשטה בעיר מיץ ששעותיו ספורות, התאספו בחדרו חברי בית הדין, פרנסי הקהילה וראשי הציבור, הוא ביקש גמרות לעיין בהם מסכת אחר מסכת.

רמז אחד הפרנסים לאדם שהגיש לו את הגמרות שבמקום להביא לו מסכתות, יעביר לו את הספר "מעבר יבוק" למען יגיד מתוכו וידוי והתפלות שלפני יציאת נשמה.

כשראה השאגת אריה שהגישו לו את ספר 'מעבר יבוק', החזירו כשהוא מגיב בהבעת פנים של אושר עילאי: "לא רק שלעבור עבירה ממש, לא היה לי זמן, אלא אפילו להרהר על עבירה כלשהי לא היה סיפק בידי, כי כל ימי טרוד הייתי במשנתי ובתלמודי, ומתי יכולתי לעשות עבירות?" - "בווידוי כזה אני מקנא"... - סיים הרב זוננפלד בהתרגשות גדולה.

האיש עה"ח

שלא תעלה בלבו קנאה...

כשהעבירו את עצמות היהודים שנהרגו בזמן מלחמת תש"ח מבית הקברות הזמני לבית הקברות הקבוע, נדהמו הח"ק לגלות כי אחד הנקברים בשם **הרב מינצברג**, נמצא שלם כמו ביום שהניחו אותו בקבר.

הדבר הפך לשיחת היום, ונתברר כי אותו יהודי היה זהיר במדותיו הטובות ובמיוחד במדת הקנאה, שהיה היה מקפיד מאוד שלא תעלה בלבו קנאה על זולתו.

עד כדי כך, שהיה נזהר שלא לשמוע דברי רכילות על מה שיש לזולת, ולכן זכה להשאר שלם חדשים רבים לאחר פטירתו

בית ומנוחה

לרדוף אחר השלום ולהתרחק ביותר מן המחלוקת!

נלמד מהפסוק: "ויקח קרח" (פרק טז–א)

ופירש רש"י: לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה, וזהו שתרגם אונקלוס: "ואתפלג", נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת".

מכאן רואים - כותב **השל"ה הק'** - עד היכן מגעת חומרתה של המחלוקת ועד כמה גדול עונשה. הנה לא הועילו לו לקרח להצילו לא שושלת היחוס שעתידה לצאת ממנו. אף לא היותו שר וגדול בישראל, ואף לא מעלתו הנשגבה, שנמנה עם נושאי הארון, וכאשר הצית את אש המחלוקת, הוא עם דתן ואבירם, כנגד משה ואהרן, נאבדו לא רק הם, אלא גם טפם אעפ"י שאינם ברי-עונשים.

ומכאן ילמד כל אדם מוסר לאחוז בשלום, וכל בר שכל, להיות מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום. כי הלא רואים אנו שאהרן שתק בכל פרשת המחלוקת, אף שאת כבודו רצה קרח לעקור, בכ"ז לא דיבר מאומה.

עוד לומדים מפרשתינו שגם אם יש מי שמצית בזדון את אש המחלוקת, יש לעשות הכל כדי לעוצרה ולכבותה! כפי שאמרו חז"ל (סנהדרין ק.) על הפסוק "וישלח משה לקרוא לדתן ולאבירם" (טז-יב) - מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום.

והיה החתם סופר מטעים את לשון חז"ל אין "מחזיקין" במחלוקת, היינו שאין סומכים כאן על "מוחזקות" כמו בשאר מקומות, שכן אף שבכל מקום מעמידין דבר על חזקתו, אך לענין מחלוקת לא עושים כן. ואף שדתן ואבירם היו מוחזקים כבר במחלוקת כשעוררו פעמים רבות מחלוקת ומריבה, אעפי"כ אין בזה "מוחזקות" ומשה ניסה שוב ושוב לדבר עמם בשלום.

על סכנתה הגדולה של המחלוקת כותב **השל"ה הק'** (בספרו, שער האותיות) כי מניצוץ אחד של אש המחלוקת תגדל מדורה גדולה. אש הוא עד אבדון תאכל. וכדברי חז"ל בגמרא (סנהדרין ז.) על הפסוק "פוטר מים ראשית מדון" (משלי יז-יד) "האי תגרא דמיא לצינורא דמיא". עיי"ש.

ומביא בשם הגאון **רבי פנחס סגל** זצ"ל שדבר זה רמוז באותיות של תיבת "מחלוקת": אות מ' יש לה רק פתיחה קטנה מלמטה. כך הוא ראשית המחלוקת. ואולם בהמשך היא מתרבה ונעשה פתח כמו האות ח'. אח"כ מתלהב אש המחלוקת עד למעלה כפי שמראה האות ל' אח"כ יורד למטה עד התהום כפי שמראה האות ק'. אח"כ נמשך זמן רב ועומד מוצק כצורת האות ת' שיש לה שני רגלים. ואות ו' באמצע מרמז על משענת המטה אשר בידו להחזיק המחלוקת.

יתרו עד כמה טרח **הגראי"ל שטיינמן** זצ"ל לחזק ולהשריש את ענין הוויתור הן באורחות הבית והן בהנהגה שבין אדם לחברו, והיה מלמד חתנים שהיסוד העיקרי לשמירה על שלום בית הוא הוויתור!

לשאלת אברך, עד כמה סכום כסף עליו לוותר כדי שלא תתפתח מריבה בין השכנים? השיב: "לא לוותר זו מריבה, ומריבה היא מחלוקת, ומחלוקת זה לאו דאורייתא (ולא יהיה בקרח ועדתו) ועל לאו דאורייתא צריך לתת את כל ממונו!"

וכשנכנס תלמיד חכם, ר"מ בישיבה, להתייעץ על מחלוקת שנתלקחה בישיבה והוא נאלץ להיות מעורב בה, מה עליו לעשות? אחר ששמע את כל הפרטים השיב הרב שטיינמן: "אני מציע לך לעזוב, לוותר, ולהתחיל לחיות! מאי משמע להתחיל לחיות? ובכן, אם תבחר להמשיך להיות חלק מהמחלוקת, לא יהיה לך לא יום ולא לילה. תרחם על עצמך. אף אם אתה סבור שדין תורה יכול להועיל לך ותנצח, אך תדע שדין תורה הוא ענין שמתנהל כמה שנים, עגמת נפש, מתח וכעסים והרבה כאב לב וכו', עדיף לך לוותר בלי להכנס לדין תורה ולחיות במנוחה ובבריאות". עכ"ד.

"אין ליצער את הרוב בגלל המיעוט..."

כאשר הגרי"ל דיסקין זצ"ל כיהן כרב בלומז'ה עבר שם הגה"צ **רבי ישראל סלנטר** זצ"ל [בדרכו לביאליסטוק לנישואי בנו עם בתו של בעל העונג יו"ט]. ביקרו אצלו ראשי העיר וגבירי הקהל והתלוננו על רבם הגרי"ל שאינו מכבד את העשירים. ורק את המלמדים הוא מכבד. ועוד: שהוא שוקד על התורה יומם ולילה ואינו משגיח על צרכי העדה. ולכן מבקשים מרבי ישראל שיתערב ויפתור את הבעיה.

שאל אותם רבי ישראל: "ובכן איזו פשרה אתם מציעים?" אמרו לו: מוכנים אנו לתת לרב סכום הגון וימצא לו רבנות אחרת והכל על מקומו יבוא בשלום. אמר להם: למחרת אתנו לכם תשובה אחרי שאעיין בדבר.

למחרת אמר להם רבי ישראל: דבר קשה שאלתם לגרש מכאן את הרב, שהרי אמרו במדרש, כשהצדיק יוצא מן העיר פנה זיוה פנה הדרה. ועוד: הרי רוב אנשי העיר אוהבים את הרב ואינם רוצים ביציאתו, ובגלל מיעוט אין לצער את כולם. ולכן כיון שהמחלוקת נוגעת למספר מועט של עשירים, אני מיעץ לכם לקבץ סכום כסף גדול מכל בעלי הבתים, ויתנו לעשירים האלו והם יצאו מכאן, והכל על מקומו יבוא בשלום.

מאורה ש"ת

"אין סכנה גדולה ממחלוקת"

פעם כשיצא הצדיק **רבי יעקב אבוחצירא** זצ"ל (בעל אביר יעקב) מעירו והלך לדרכו מלווה במקורביו, פרצה בעיר מריבה קשה בין שני יהודים, ובתוך שעה קלה רבתה המהומה. אחד החכמים חשש ממחלוקת גדולה שעלולה לפרוץ, תפס את בעלי המחלוקת והאיץ בהם לעלות על מרכבה ומיד יצא לנסוע במהירות אחר מרכבת רבי יעקב.

הם השיגוהו על אם הדרך, בלב יער עבות שהיה מקום שומם ומסוכן, ואנשים מפחדים לעצור במקום כזה אף לא לשעה קלה, אולם רבי יעקב כששמע מה אירע, לא הסכים להמשיך בדרכו והורה לפמלייתו לעצור. הוא התיישב בניחותא בין העצים.

ניסו מלוויו להעיר לו כי זה מקום סכנה ולא כדאי להשתהות. אמר להם רבי יעקב: "אין סכנה גדולה ממחלוקת, וכל סכנה אחרת נדחית מפניה!"

תולדות אביר יעקב

"באופן זה תרוויח יותר..."

סיפר אחד מנגידי ותומכי ישיבת מיר: פעם נטל חלק בעיסקה משפחתית גדולה, שהיתה אמורה להניב תשואה של מאות אלפי דולרים. דא עקא שפעולות מסויימות בעיסקה עלולות היו לגרום למחלוקת במשפחה.

על כן כשנקבעה עת ההחלטה להכנס לעיסקה, ביקש הנגיד לטוס לארץ ישראל כדי להוועץ עם הגאון **רבי נתן צבי פינקל** זצ"ל מה עליו לעשות? הוא הגיע לארץ ביום שישי ורבי נתן צבי דחה אותו בטענה: הרי אתה לא שב לחו"ל לפני שבת, א"כ מה בוער לנו, בנתים בא נלמד... וכך ענה לו גם במוצ"ש וביום ראשון.

לאחר שלמדו יחדיו מספר שעות. אמר לו רבי נתן צבי בתשובה לשאלתו: "נראה לי שאפילו אם קיים סיכוי של עשר אחוז שתצא מכך מחלוקת, לא כדאי להכנס לעסקה הזו כלל". והוסיף רבי נתן צבי: "אוכל להבטיח לך שבאופן זה שלא תהיה מעורב בעיסקה, תרוויח יותר!"

ואכן בסופו של דבר עשה הנגיד עם כספו עיסקה אחרת והרוויח שבע מאות אלף דולר יותר מאשר היה אמור להרויח בעיסקה המקורית.

בכל נפשך

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

הסוד שמאחורי שרשרת הניסים...

כ"ה סיון – לפני 15 שנה.

בני בגיל 11 נפצע בתלמוד-תורה, קיבל מכה חזקה מאד בראש. הילד הקיא והקיא...

אשתי לא הייתה בבית, הילדים קראו לי לחזור מהכולל. אני מגיע ורואה שהילד מתפתל במיטה, ובקושי יכול לפתוח עיניים. שכנה שמבינה קצת בעזרה ראשונה, אמרה שזה נראה כמו פגיעת ראש חמורה.

לקחנו מונית לבית החולים 'שערי-צדק', שם עשו לו בדיקת סי.טי. והתברר שיש לו שטף דם תת מוחי - מתחת למוח (כ- 2 מ"מ מהמוח). כדברי הרופאים, הילד במצב קריטי - ואם תוך כמה שעות לא ינתחו אותו הוא בסכנת חיים אמיתית.

הכניסו אותו מיד לאמבולנס טיפול-נמרץ, והעבירו אותו לבית-חולים הדסה עין כרם (רק שם הייתה המחלקה לטיפול במקרה כזה) התייעצנו עם הרב בני פישר שהמליץ לקחת רופא פרטי - מהגדולים בארץ בתחום. בהשגחה פרטית הוא בדיוק היה שם במחלקה וניתח את הילד.

הטיפול הוכתר בס"ד בהצלחה, והוא יצא מהסיפור בריא ושלם ללא שום נזק. לאחר ההחלמה עשיתי בכולל 'מסיבת הודיה' והעניין נשכח. כיום הוא כבר נשוי עם ילדים, ברוך הוא וברוך שמו.

* * *

לפני כשנתיים וחצי, באזור פורים תש"פ, היה במשפחה של אותו בן שיחי' נס רפואי. בקשר לאותה התרחשות ביקש מרן **רבי חיים קניבסקי** זצוק"ל מהגבאי שלו להגיד "לסבא ולסבתא" (כלומר הכוונה אֲלֵי, אני הסבא) שיאמרו "נשמת" כי היה להם נס גדול וצריך להודות לה' על הנס שהיה.

ולא הבנתי את המסר משמים...

* * *

שנה לאחר מכן בערב פורים, נפצעה הבת שלי מזכוכית. עפו עליה שברי זכוכית של בקבוק, היא הצליחה לעצור אותם בעזרת היד אך כתוצאה מכך קיבלה חתכים עמוקים. הגיע "הצלה", ואמרו שחייבים לפנות אותה לבית-חולים.

ועדיין לא הבנתי את המסר משמיים...

* * *

לאחר שתפרו לה את היד, חזרתי לכולל. אני הולך לשתות כוס מים, ואברך נוסף שירד לשתות מים פונה לפתע ושואל: "אתה זוכר שפעם עשית פה מסיבת הודיה על הבן שלך שנפצע בחיידרי?"

שאלתי אותו: "מה נזכרת בזה עכשיו? - זה קרה לפני 12 שנה!..."

הוא לא ענה. אמרתי לו: "אתה יודע מאיפה אני חוזר עכשיו? מבית-החולים. היה לי נס עם הבת שלי שנפצעה מבקבוק זכוכית!"

עליתי לבית-מדרש. כיוון שבשנת תשפ"א היה "פורים-המשולש" רציתי לעיין בנושא, אני פותח את ה"חיי אדם" בהלכות מגילה, נפתח לי הדף האחרון, שם הוא עוסק בענין ההודאה הפרטית מידי שנה בשנה, לאדם שנעשה לו נס בתאריך מסוים... וּמְסַפֵּר שם באיזו צורה קיבל על עצמו להודות לד' על הצלתו הפרטית (ביום ט"ז כסלו).

עכשיו הבנתי את המסר ששלחו לי משמיים!

קרה לנו כזה נס גדול ולא הודינו עליו מידי שנה בשנה!... עכשיו אני מבין עד כמה הדרישה מאתנו להודות להקב"ה, וכפי שאנו מוצאים ברש"י בפרשת ביכורים שמי שלא מודה הוא חלילה בבחינת כפוי-טובה.

לכן אני רוצה לפרסם ולהודות לה' ברבים על ניסיו המופלאים, ועל השגחתו!

* * *

מאז שקלטתי את הענין התחזקתי גם בנושא ברכות בכוונה. חשבתי לעצמי: אם היה בא אלי אדם הביתה יום יום במשך חודש, אוכל אצלי 3 ארוחות ביום, ישן אצלי וכו' פה ושם זורק מילת תודה בשפה רפה, ללא כל מחשבה והודיה אמיתית, הרי לא הייתי מסוגל לאפשר לו להמשיך להתאכסן בביתי, קל-וחומר שלא הייתי רוצה להמשיך ולהאכיל אותו... והרי אנו מקבלים את כל צרכינו מידו הפתוחה והרחבה!

בזמן דוד המלך ע"ה הייתה מגפה, כי לא הקפידו על 100 ברכות, והלבוש מציין שלא ברכו כראוי, אז הבה נתחזק בהודיה לה' שמיטיב אתנו כל-כך!

נתחזק בהכרה בהשגחתו הפרטית והמדויקת, ובברכות בכוונת הלב הראויה, ונזכה לכל הברכות!

אני מבקש להדגיש שלא שיניתי בסיפור מאומה ממה שהיה - הדברים כהווייתם.

נשלח ע"י האבא (והסבא) החפץ בעילום שמו

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

בעזה"ת
הוראות למעשה מפרשת השבוע
30 שנה לצאת העלון
"שמעו ותחי נפשכם"
העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א
מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א
גליון מס' 1072

פרשת קרח מברכין החודש – כ"ו סיון תשפ"ב – נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

אדם צריך לברוח מן המחלוקת כבורח מן האש. "מן המחלוקת של קרח יש ליקח מוסר עד היכן גודל העונש של המחלוקת. ראה מה עלה לקרח – עונש הנמרץ, ולא הועיל שלשלת יוחסין שיצאו ממנו וגם הוא בעצמו היה שר וגדול בישראל לולי חטא המחלוקת, והיה מנושאי הארון. גם דתן ואבירם וטפם כולם נאבדו. ואף על פי שאין בית דין של מעלה דן עד שיהיה בן כ', כאן נאבדו אף הטף, כך קשה המחלוקת, כדברי רז"ל.

ומזה ילמוד אדם מוסר לאחוז בשלום, וכל בר שכל ילמוד ויהיה מתלמידיו של אהרן – אוהב שלום. כי הנך רואה שאהרן לא דיבר בזה המחלוקת, אף שקרח רצה לעקור את כבודו, לא דיבר מאומה. וכל מה שאדם יוכל לבקש סיבות לתווך השלום ולכבות אש המחלוקת, יעשה. צא ולמד ממשה רבינו ע"ה שהיה גדול הנביאים והיה מלך, והלך בעצמו ובכבודו לדתן ולאבירם לאחר שמרדו בו. כששלח אחריהם ואמרו "לא נעלה", הלך הוא אליהם עם זקני ישראל, והכל בשביל השלום".

המקור בפרשה: "ולא יהיה כקרח וכעדתו כאשר דבר ה' ביד משה לו" (במדבר יז, ה).

הוראה למעשה

האדם מצווה לקיים את מצות "ביקור חולים".

המקור בפרשה: "אם כמות כל האדם" (במדבר טז, כ). "אמר ריש לקיש: רמז לבקור חולים מן התורה מניין? שנאמר: "אם כמות כל האדם ימותו אלה ופקודת כל האדם יפקד עליהם לא ה' שלחני". מאי משמע? אמר רבא: אם כמות כל האדם ימותו אלה – שהם חולים ומוטלים בעריסותיהם ובני אדם מבקרים אותם, מה הבריות אומרות? לא ה' שלחני".

דברי חז"ל אלה מעוררים קושיה: מדוע רמזה התורה את מצות ביקור חולים דוקא כאן?

התירוץ לקושיה זו הוא כדלקמן: הכוונה במצוות בקור חולים היא לדבר אל לב החולה ולעודדו, ובשעת הדיבורים, חוקר המבקר את החולה לסיבת חוליו. וכאשר רואה המבקר שמדובר בסוג מחלה שיכולים להתרפא ממנה בדרכי הטבע, הוא מסיק מכך שמתרחש אצל אותו החולה תהליך טבעי.

והוא הדין בנוגע לקרח ועדתו: אם הם היו מתים במיתה טיבעית, עם ישראל היו סבורים שהם לא נענשו בגלל שערערו על הכהונה וחלקו על משה – רעיא מהימנא, אלא היו סוברים שמתו מפני סיבה כל שהיא טבעית. וזהו שאמר משה לה': "עם ישראל יסברו (אם קרח ועדתו יחלו וימותו מיתה טבעית) שקרח ועדתו אכן צודקים בדבריהם – שמלבי אמרתי את כל מה שאמרתי.

נקיי הדעת שבירושלים

כולל ערב השבת בן החמישים שנים

ב שכונת בתי ויטנברג שבירושלים היה קיים במשך חמישים שנים כולל ערב שבת שבו למדו הלכות שבת טובי תלמידי החכמים של ירושלים. הכולל היה פותח את שעריו ביום שישי בשעה אחת עשרה לפני הצהריים וננעל בשעה אחת בצהרים.

השבוע שוחחתי עם אחד מהרבנים הבולטים שבירושלים אשר חבשו את ספסלי הכולל הזה במשך שנים רבות. שמו הוא הגה"ח רבי מאיר מינצברג שליט"א שהינו מחשובי חסידי חב"ד.

"הרעיון שמאחורי כולל ערב השבת" הוא החל לספר לי "היה שילמדו בסמיכות ליום השבת את ההלכות הנחוצות עבור שמירת השבת. כל גווני הקשת הירושלמית למדו בכולל הזה – חסידים, ליטאים, ספרדים וירושלמים שלא היו קשורים לחוג מסויים. קול התורה שבקע מבעד לכותלי הכולל, השרה אוירה של "שטייגען" (התמדה ולימוד) על האברכים שלמדו בפנים ועל אותם אלה שנקלעו אל הכולל מבחוץ.

בתמונה נראים לומדים בכולל ערב השבת שבשכונת בתי ויטנברג בשעת "פילפולא דאורייתא" מימין לשמאל: הגה"צ רבי צבי דוב דורפמן שליט"א, הגה"ח רבי מאיר מינצברג שליט"א (עומד), הגה"צ רבי חיים פקשר שליט"א והגה"ח רבי יעקב אשר פלדמן שליט"א. צילם: ברוך יערי

בשעה שאני מדבר על הכולל הייחודי הזה בו אני זכיתי ללמוד שנים רבות, צצים בליבי כיסופים כבירים לאותה האווירה המחשמלת ששררה בכולל..."

ובנקודה זו פסק לרגע הרב מינצברג את שטף דיבורו. ואולם מייד לאחר מכן הוא הפטיר ואמר כשעיניו נוצצות מערגה: "אני רק מקווה שיקומו עוד כוללים שכאלה של ערב שבת כי בדרך כלל בשעות הללו של יום השישי פחות לומדים תורה ובודאי שלימוד זה מקרב את היום שעליו נאמר – יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים אשר יבוא בגאולה האמיתית והשלימה שתגיע בקרוב ממש."

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

ויקח קרח (טז, א)

יש לדקדק א. מה לקח. ב. מה הסמיכות לפרשה הקודמת.

אפשר לפרש על פי פירוש רש"י על הפסוק "ומדוע תתנשאו": "לא אתם לבדכם שמעתם בסיני אנכי ה' אלהיך, כל העדה שמעו".

וזהו, ויקח קרח, שלקח לטענתו נגד משה רבנו עליו השלום את הפסוק שנאמר למעלה בסוף פרשת שלח "אני ה' אלהיכם", שכולם שמעו זה מפי הגבורה ולא אתם לבדכם כנ"ל.

ויקח קרח וגו' ואון בן פלת בני ראובן

מדרש רבה (יח, טו): "אמר רבי, און בן פלת אשתו הצילתו, ישבה אצל הפתח היא ובתה וסתרה לשערה, הינו דכתיב (משלי יד, א) חכמות נשים בנתה ביתה, זו אשתו של און."

להבין במקצת איזה דבר חכמה יש במה שסתרה לשערה.

אפשר לפרש בהקדים מה שמובא במדרש שטענת קורח היתה על מה שגילח משה את הלויים. ובליקוטי תורה של בעל התניא נשמתו עדן בשם האריז"ל, שנתקנא קרח על זקן אהרן.

ומבאר שם, שענין השערות אצל אהרן שהוא בבחינת חסד הם המשכות עליונות, מה שאין כן הלויים הם מבחינת גבורה ומשום כך נצטוו והעבירו תער, וכמו כן שיער באשה ערווה מאותו הטעם, עין שם.

וזוהי החוכמה שעשתה אשתו של און, להראות להם טעותם, שכמו שאצל אשה שער שלה ערווה ואי אפשר שתהיה איש, כמו כן שבט לוי נצטוו להעביר תער על בשרם ואי אפשר שיהיו כהנים.

וכל אחד צריך לידע מקומו ומדרגתו, והקנאה היא שטות גדולה, האם יקנא אדם בעוף שיש לו כנפים לעוף בשמים, וכל אחד צריך לעשות מה שנצטוה.

בקר ויודע ה' (טז, ה)

פירש רש"י: "אמר להם משה, גבולות חלק הקדוש ברוך הוא בעולמו, יכולים אתם להפוך בקר לערב? כן תוכלו לבטל את זו וכו'", עד כאן לשונו.

אפשר שהרמז בזה, כי יום הוא חסד ולילה גבורה, כמו כן כהנים ולויים הם חסד וגבורה, וכל אחד על מקומו יבוא בשלום.

ויאמר משה אל קרח וכו', אתה וכל עדתך הנעדים על ה' (טז, ח–יא)

עיין ברמב"ן על הפסוק (טז, ד) "ויפל על פניו", ולא נאמר "ויפלו": "כי אהרן במוסרו ובקדושתו לא ענה דבר בכל המחלוקת הזו, ויהי כמחריש וכמודה שמעלת קרח גדולה ממעלתו, אבל הוא עושה כדבר משה ומקיים גזרת מלך".

וזהו שאמר משה, מכיון שאהרן בענותנותו הגדולה מחזיק עצמו שאינו ראוי כלל לכהונה גדולה, הרי אתם "הנועדים על ה'", זאת אומרת כי מחלוקתכם לא על אהרן כי אם על ה', כי לאהרן לא אכפת כלל כנ"ל. וזהו "ואהרן מה הוא", שהוא בבחינת מה.

ובאמת, גודל ענותנותו היא היא שזיכתה לו להיות כהן גדול.

ותפתח הארץ את פיה (טז, לב)

מובא במסכת סנהדרין (קי, א): "אמר רבא, עלו שמש וירח ואמרו לפניו, רבונו של עולם, אם אתה עושה דין לבן עמרם נצא ואם לאו לא נצא, עד שזרק בהם חיצים, אמר להם בכבודי לא מחיתם בכבוד בשר ודם מחיתם."

לכאורה צריך ביאור, הלא מצינו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש תנחומא פרשת תולדות יב): "חס הקדוש ברוך הוא על כבודו של צדיק יותר מעל כבודו". אם כן הרי אפשר היה לשמש וירח לטעון שדבקו במדת בוראם כביכול.

ואפשר לבאר זה על פי דברי ה"ישמח משה" בפרשת בהעלותך: "מה שהחמיר הקדוש ברוך הוא בכבודו של צדיק יותר מכבודו, נתגלה לי בחלום טעמו של דבר, שהמעליב למקום ברוך הוא וכי חס ושלום יעלה על הדעת שהקדוש ברוך הוא מקבל עילוב מזולתו, ואין מענישין רק על בחינת המעליב טיפה סרוחה עפר ואפר, והמעליב לצדיק שהוא בשר ודם מענישין גם על הנעלב, והנעלב הוא צדיק ויקר בעיני ה'".

וממשיך שם: "זה דווקא בסתם צדיקי עולם, שהם נעלבים מבשר ודם, אך משה רבנו עליו השלום שהיה ענותנותו יתרה על כל, בחינת 'ונחנו מה', דהיינו שלא היה נחשב בעיניו ליש כלל כי אם כאפס ואין ממש, אם כן אין כאן נעלב כלל".

וזהו שאמר להם הקדוש ברוך הוא לשמש וירח, לכבודי לא מחיתם, שאין כאן נעלב, אם כן מדוע מחיתם אצל משה רבנו שהתורה העידה עליו והאיש משה עניו מאוד מכל האדם, וגם כאן אין נעלב כלל.

ושים קטרת וכפר עליהם וגו' (יז, יא)

פירש רש"י: "שהקטורת עוצר המגפה".

אפשר לפרש לפי פשוטו, שהקדוש ברוך הוא מתנהג מידה כנגד מידה.

שעניין המגפה רחמנא לצלן הוא שנותן רשות למשחית ואינו מבחין בין טוב לרע. והקטורת היא גם כן במידה זו, אבל לטובה. כמו שפירש רש"י פרשת תשא: "שמנה הכתוב החלבנה בין

המשך בעמוד הבא

בסיעתא דשמיא
מחידושי העורך שליט"א

שאלות קצרות ותשובות בצידן:

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו?

תשובה: סוף פרשת שלח מסתיימת במילים "אני ה' אלוקיכם" ואילו פרשתנו פרשת קרח נפתחת במילים "ויקח קרח". ומכאן ניתן ללמוד שקרח לקח את המילים "אני ה' אלוקיכם" ובאמצעותן הוא טען שה' הוא האלוקים של כולם בשווה ואין צורך איפוא במנהיגותם של משה ואהרן.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסיומה?

תשובה: פרשת קרח נפתחת במילים "ויקח קרח" ומסתיימת במילים "ולא תמותו" ומכאן הרמז שנקח את קורח ואת המחלוקת שהוא מייצג הצידה ובכך תקויים בנו ההבטחה "ולא תמותו".

3. מה חמשת המילים שבראשן מופיעה האות "ואו" אשר פותחות את חמשת הפסוקים שבתחילת פרשתנו, ("ויקח", "ויקומו", "ויקהלו", "וישמע", "וידבר") באות לרמז?

תשובה: חמשת המילים שפותחות באות "ואו" באות להדגיש לנו את ההבדל התהומי בין התנהלותו של משה והתנהלותם של קרח ועדתו. קרח בתחילת דרכו עשה פעולה של לקיחה ("ויקח") ובהמשך הוא ואנשיו קמו ("ויקומו") ורק בסוף התקהלו ("ויקהלו") בכדי להתבונן במעשיהם ואילו משה לעומתם קודם שמע ("וישמע") ורק לאחר מכן החל לעשות ולדבר ("וידבר"). עלינו איפוא ללמוד ממשה רבינו כיצד להתנהל, בכך שלפני כל פעולה שנעשית, נחשוב תחילה לאן היא תביא אותנו ולא להתנהג כמו קרח שפעל ועשה ללא חשיבה מוקדמת לאן הפעולות שלו יובילו אותו ואת עדתו.

וכל זאת מרומז באות "ואו" שכאמור פותחת את חמשת הפסוקים הללו כי היא האות הממשיכה ומחברת את כל הפעולות שלנו להגשים את תפקידנו עלי אדמות.

4. "ויקח קרח": שתי המילים הללו פותחות את פרשת השבוע. מילים אלה דומות מאד אחת לשניה שהרי האותיות "ק" ו"ח" מופיעות בשתיהן. ההבדל הוא רק בין האותיות "י" ל"ר". מה זה בא לומר?

תשובה: האות 'י' באה לרמז על צדקות וענוה ואילו האות 'ר' באה לרמז – על רשעות וגאווה. קרח לקח את האות 'י' ועשה ממנה 'ר' (רשעות – י) ולכן נבלע באדמה.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים – מרת יהודית רובינשטיין ז"ל – נפטרה בו' ניסן תשע"ג

מאמרותיו – המשך מהעמוד הקודם

סממני הקטרת, ללמדנו שלא יקל בעינינו לצרף עימנו באגודת תעניותינו ותפילותינו את פושעי ישראל שיהיו נמנין עמנו".

אם כן, כמו שאנו אין מבחינים, ומקרבין גם את אלו שהתרחקו, על ידי זה הקדוש ברוך הוא עוצר המגפה ושולח ברכתו לכולנו כאחד.

ומטה אהרן בתוך מטותם (יז, כא)

פירש רש"י: "הניחו באמצע, שלא יאמרו מפני שהניחו בצד שכינה פרח".

אפשר לרמז בזה מידתו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום וכו', שמה שפרח מטה אהרן לא היה מצד הדבקות בשכינה במעשה הקרבנות לבד, שלא הסתפק בזה, והיה "רודף שלום, ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו" (לשון רש"י במדבר כ, כט). ודווקא בשביל זה פרח מטה אהרן, פירוש נתעלה ממדרגה למדרגה, שהיה "בתוך מטותם" בתוך כלל ישראל.

מסכת אבות – פירוש מהגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

פרק שלישי

משנה ג.

רבי שמעון אומר, שלשה שאכלו על שלחן אחד, ולא אמרו עליו דברי תורה, כאלו אכלו מזבחי מתים.

פרש הרע"ב: "מזבחי מתים, תקרובת עבודה זרה".

לכאורה אינו מובן חומר הדבר, שבלי דברי תורה על השולחן מדמה רבי שמעון מאכלם לתקרובת עבודה זרה, וההפך אם אמרו עליו דברי תורה נעשה שולחנם לפני ה', עד היכן הדברים מגיעים.

באור הדברים, על פי המבואר בספר התניא פרק ז': האוכל בשרא שמינא דתורא ושותה יין מבשם להרחיב דעתו לה' ולתורתו, אזי נתברר חיות הבשר והיין ועולה לה' כעולה וכקורבן. אך מי שהוא בזוללי בשר וסובאי יין למלאות תאוות גופו ונפשו הבהמית, הנה על ידי זה יורד חיות הבשר והיין ונכלל לפי שעה ברע גמור שבשלוש קליפות הטמאות.

וזהו שאם לא הזכירו דברי תורה על השלחן, הראו שאכילתם היא להנאתם למלאות רצון הגוף וחפצו ותאוותו, וזהו קליפה וסטרא אחרא, ממילא זה נקרא תקרובת עבודה זרה.

מה שאין כן כשאמרו עליו דברי תורה, מראים בזה שכל אכילתם היא כדי "להרחיב דעתם לה' ולתורתו" והרי אז חיות המאכל "עולה לה' כעולה וכקרבן", ושולחנם הוא כמו מזבח.

סיפור לשבת

כסף ישיב לבעליו – המשך מהשבוע הקודם

תקציר השבוע הקודם:

רבי רפאל היהודי העשיר ביותר בעיירה בדנהיים שבגרמניה, בעל בנק קטן בעיירה. אהוב ואהוד היה על הכל בגלל צדקת פזרונו וליבו החם לכל דבר שבקדושה. איש לא הבחין באותו היום כשעלה לתורה בבית הכנסת שבעיירה, במשהו שונה מהרגיל בהבעת פניו.

מלבד רבי ראובן החסיד שכנו לספסל. חסיד היה בכל מעשיו, אדוק באמונת חכמים לרבו הצדיק והקדוש רבי חיים מצאנז זיע"א.

לעיירה הגיע במצוות והוראת רבו הגדול, הוא ומשפחתו. אנשי העיירה יראי ה' ואוהבי אמת אהבוהו והוקירוהו והושיבוהו ליד ר' רפאל בכותל המזרח שבבית הכנסת. הם הפכו לחברים קרובים. כאמור, ר' ראובן חד העין שם לב לאותו שינוי במבע פניו של ידידו הבנקאי כבר מליל שבת.

חד עין ורגיש היה ר' ראובן לתחושות, לדאגות ולמצב רוחם של אנשים. לאחר העליה לתורה שוב לא התאפק רבי ראובן והוא ביקש ממנו לדעת מדוע אין פניו כתמול שלשום. רבי רפאל התחמק בתואנה שלא יהיה בכוחו לסייע לו.

לאחר הפצרות מרובות, סיפר לו כי לאחרונה נגרמו הפסדי עתק לבנק בשל השקעות פזיזות שלא הלמו את דרכו הזהירה. בכדי לשלם את החובות הוא השתמש בכספי מפקידים שאף הם ידדו לטימין.

"אינני מבכה את מר גורלי", הסביר באיטיות לרבי ראובן שהשתתף בכל לב בצערו, "אך בבנק היו מופקדים סכומים עצומים של אלמנות ויתומים ומשפחות שעמלו על הכסף שנים ארוכות. (עד כאן התקציר)

בנקאי האומלל נקש בעצבנות באצבעותיו על שולחן העץ הכבד והמשיך:

דמותו הקדושה של הרבי מצאנז ניצבה לנגד עיניו

"בימים האחרונים עוד מושך אני קמעה. הציבור עדיין רואה את הבנק ככתובת לפעילות עסקית. אך במהרה יתגלה הסוד והמוני יהודים יגלו כי רשים הם וחסרי כל, ואני, לא יהיה בכוחי לשאת את הבושה והצער שנגרמו על ידי. במצב שכזה למה לי חיים?"

גל של רחמים הציף את ליבו של ראובן.

"ראה נא ראה", חשב לעצמו, "כמה טועים הם בני האדם, מי יודע כמה אנשים מתהלכים בינינו כשגרונם נטוי כלפי מעלה בעוד ליבם נשבר לאלפי רסיסים. כל אחד וצרתו..."

ברצותו לעזור ולעודד עלתה דמותו הקדושה של הרבי מצאנז וניצבה לנגד עיניו. הוא פתח בדברים נרגשים אל רפאל הבנקאי:

"שמע נא את אשר אומר אליך. לא אפסה תקווה. בגליציה יושב איש יהודי בביתו ועובד את אלוקיו בקדושה ובמסירות נפש. רבי חיים הלברשטאם שמו. רבה של צאנז הוא אך מצודתו פרושה על פני העולם היהודי כולו. נשמתו הענקית כוללת בתוכה אלפי ורבבות נשמות וליבו ער לכל מצוקה של כל יהודי באשר הוא.

במבטו השמימי ובאהבת ישראל היוקדת בו יהיה שליח נאמן לסייע בעדך במצבך

"ערוך נא אליו איגרת ובה תפרט אחת לאחת את סדרת הכישלונות אשר פקדו אותך והמצב הנורא שנקלעת אליו. הוא ברחמיו, ברוחב דעתו, במבטו השמימי ובאהבת ישראל היוקדת בו יהיה שליח נאמן לסייע בעדך במצבך".

"אבל אינני מן החסידים", טען ה'יורד', "מנהגי החסידים ועריכת פתקאות לרבותיהם זרים הם לנו מאז ומתמיד"...

"טובע בים נאחז גם בקש כדי לנסות להינצל ממוות חיים", נזף בו רבי ראובן, "ומה גם שעדות חיה יש בפניך על גדולתו וקדושתו של הרבי. אין זה הזמן לדיונים מעין אלו..."

הוא לא חיכה להסכמתו של רפאל, שאלו לשמו המדויק ולשם אמו, ישב וערך עבורו מכתב ארוך ומפורט אל מרן ה'דברי חיים' ובצירוף פדיון של אי אלו מעות עמד ושיגרם בשמו של רפאל הבנקאי העשיר–עני, לצאנז, אל רבה הקדוש.

ובינתיים?

בינתיים לא נח רבי ראובן ולא שקט עד שהשיג מהכא ומהתם הלוואות ולו קצרות מועד וכך הגדיל את האשראי של הבנק להלוואות מן בנקים מרכזיים במדינה. הכל כדי להרוויח מעט זמן עד שישוב דבר מאת איש האלוקים מצאנז.

מצורפת היתה אל המעטפה המחאה בנקאית ובה הלוואה בת סכום נכבד ביותר

כעבור שבועות מספר הגיע איגרת מענה מאת ה'דברי חיים', ובאיגרת דברי עידוד וחיזוק בדבר אמונתו של היהודי בבוראו והאיסור לשקוע במצולות הייאוש, השגחה הפרטית של ה' על כל איש מישראל ואפילו חרב חדה מונחת אל יתייאש מן הרחמים. מצורפת היתה אל המעטפה המחאה בנקאית ובה הלוואה בת סכום נכבד ביותר בצירוף הערה שבה כתב הרבי:

"ידוע אנוכי שאין בהלוואה זו כדי להציל את הבנק מסגירה ואת המוני בעלי הפיקדונות מהפסד, אך מבורכות הפעולות שתעשה עם סכום זה ומהן יהיה בידך לאזור כוח ולהתחיל מחדש".

וכאשר כתב הרבי כן היה.

המשך בעמוד הבא

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

מבט לאירועי השבוע

ממשלת "קרח"

השבוע בפרשתנו פרשת קרח (בארץ ישראל) התבשרנו שהבקשה שמפנים אנו לה' יתברך שיעביר ממשלת זדון מן הארץ, הולכת להתממש בקרוב. בתור יהודים מאמינים בני מאמינים בטוחים אנו שאין זה מקרי שאירוע זה התרחש דווקא בפרשת קרח. כידוע קרח בחר להגיע לשררה שלא הייתה מיועדת לו, בדרך של נוכלות, ריב ומדון. בסופו של ענין הוא נבלע באדמה וקויים בו המאמר שאת מה שהיה לו (עשירות, כבוד ורוח הקודש שבאמצעותה הוא ראה לאיזה מעמד גבוה יגיעו נכדיו בעתיד) הוא איבד ואת מה שהוא חתר להשיג הוא לא קיבל.

על אותה הדרך ממשלה זו הגיעה לשלטונה וסופה שהיא נבלעת בתוך האדמה מבלי להשאיר מאחוריה זכר. כל מה שעלינו לעשות כעת הוא להתפלל ולקוות שהממשלה הבאה שתבוא אחריה תהיה אך ורק ממשלתו של משיח צדקינו אשר ישליט את חוקי התורה על העולם כולו ועל ארצנו בפרט. ויהי רצון שכל זה יקרה בקרוב ממש.

עדו יצחק ובר-ארליך

כסף ישיב לבעליו – המשך מעמוד קודם

רפאל השקיע את הכסף הזה שקיבל בעסק כלשהוא והרווחים הפתיעו. הוא הלך וצבר הון עד שהיה בכוחו לשקם את הבנק, להצילו ואף להרחיבו. במרוצת שנים מעטות היה הבנק הזה למרכזי באיזור כולו ורפאל לאחד מהיהודים העשירים ביותר בגרמניה. מכורח המציאות עזב את בדנהיים הקטנה ועבר למטרופולין הגדולה פרנקפורט, ועם זאת לא גבה ליבו ולא רמו עיניו. הוא המשיך להיות ירא ושלם, לתת מכספו לעניים ולשמור את מצוות התורה באדיקות ראויה.

אלא שאת דבר המעשה ברבי מצאנז ואת ההצלה שהגיעה על ידו לא זכר וישכחהו...

"הרבי כבר אינו בעולם הזה כבר שנים רבות", השיב לאיטו

ויום אחד בקומו משנתו חש שדבר מה מטרידהו.

"כן", נזכר. "חלום חלמתי ופותר אין אותו. חלום מוזר. ובחלומי והנה יהודי זקן הדור צורה ונשוא פנים מביט בי בעיניים טובות ושואל מדוע זה לא משיב אני חוב כספי שחייב אני לו".

"מוזר", הוסיף לטוות את פתיל מחשבותיו, "בדרך כלל אדם ישר אני ומעולם לא משאיר חובות אחרי התאריך המוסכם להחזרה. מעניין אפוא מדוע בחלום אין זה כך... כמה צדק המאמר 'חלומות שווא ידברון'..."

אלא שדומה היה שחלום הזה איננו 'שווא' כלל ועיקר, הוא חזר על עצמו מדי לילה. עד שרפאל נזכר.

בבת אחת נזכר את אשר התרחש עימו לפני עשרים שנה. את פרשת הכסף אשר שלח אליו הרב מצאנז ואת הישועה שהביא עימו הסכום המבורך ההוא. באותו יום נסע רפאל אל עיירת מגוריו לשעבר בדנהיים.

רבי ראובן שמח מאוד לפגוש את ידידו הטוב ולראות בטובתו. הוא התעניין בשלומו ולאחר מילות נימוס דו כיווניות סיפר רפאל את דבר החלום הפוקדו מדי ערב.

"הרב מצאנז בכבודו ובעצמו מופיע בחלומי וחוזר ושואל מדוע אין אני משיב את החוב, הלא דברים בגו. שמא תאמר לי האם עדיין מתגורר הוא בצאנז ועליי לנסוע אליו בעצמי או שמא אוכל לשלוח לו את הסכום בדרך הדואר".

כ"ק האדמו"ר מצאנז שליט"א בהילולת הצדיק הקדוש רבי חיים מצאנז זיע"א

דוק של עצב כיסה את עיניו של רבי ראובן. "הרבי כבר אינו בעולם הזה כבר שנים רבות", השיב לאיטו.

"מדוע אם כן נזקק הוא למעות?", תמה רפאל תמיהה רבתי.

הבן הזה משיא בקרוב את בתו. טוב תעשה אם תשלח לו מעות לצורך הוצאות הנישואין

"ואמנם", המשיך רבי ראובן, "בן יש לו לרבי בהונגריה והבן הזה משיא בקרוב את בתו. טוב תעשה אם תשלח לו מעות לצורך הוצאות הנישואין ובזה אולי תכיר טובה לאביו הגדול הנמצא כבר בעלמא דקשוט".

רתם רפאל סוסים משובחים למרכבה נוחה ונסע להונגריה אל עיר הבירה בודפסט שם ביקש לדעת מאת עוברים ושבים אם מתגורר כאן בנו של הרב מצאנז.

"כאן בעיר לא", השיבו לו עוברי אורח, "אך לא הרחק מכאן", החוו בידם אל הכיוון המתאים, "ישנה עיירה הנקראת ראצפערט, שם מתגורר בנו של הרב מצאנז".

כוונתם היתה אל הצדיק הקדוש רבי שלום אליעזר מראצפערט (נרצח בשואת אירופה האיומה, הי"ד) מצעירי בניו של ה'דברי חיים'.

רפאל שם פעמיו אל ראצפערט. ובבית הרב מראצפערט באותם ימים שמחה ומתח שימשו בערבוביה מוחלטת.

בשעתו מחלק הרבי סכומי כסף אדירים לצדקה ולעצמו אינו מותיר מאומה

מצד אחד עמד הרב לפני נישואי בתו והדבר נסך בלב כולם שמחה והתרגשות, ומצד אחר הבית ריק ומרוקן, כאביו בשעתו מחלק הרבי סכומי כסף אדירים לצדקה ולעצמו אינו מותיר מאומה. ימי השמחה קרבים ובאים וביד הרבי ובני המשפחה אין אפילו מעט מסכומי הכסף שהתחייבו עבור הוצאות הנישואין.

"דבר סתר לי אליכם", פנה רפאל אל רבי שלום אליעזר לאחר שהגיע תורו בסדר הממתינים.

"הנכון הדבר שעומדים הינכם להשיא אחד מצאצאיכם?" "נכון הדבר", אישר הרבי.

"התוכלו לומר לי בכמה יסתכמו הוצאות הנישואין?"

"מדוע זה תבקשו לדעת?" שאל הרבי. "וממילא לא אוכל להשיב בבת אחת, עליי לערוך רשימה ולחשב זאת". "איש של חשבונות אני מאז ומעולם ואוכל לסייע בעדכם", נענה רפאל אל הרבי.

נטלו דפים ונוצת כתיבה ובמשך שעה ארוכה ערך רבי שלום אליעזר חשבונות רבים. לבסוף נקב הרבי באוזני רפאל בסכום הסופי של הוצאות הנישואין והנלווה אליהם.

פניו של רפאל חוורו באחת וכל גופו רעד מהתרגשות. הוא הוציא פנקס המחאות מתיקו המפואר ורשם בידיים רועדות את מלוא הסכום על המחאה בנקאית נכבדת.

"את כל ההוצאות בבת אחת?" התפלא רבי שלום אליעזר. רפאל הוציא בידיים רועדות מתיקו פיסת נייר ישנה ושמורה היטב והגישה אל הרב מראצפערט.

"הביטו נא וראו", אמר בהתרגשות כשהוא מצביע על חתימת הרבי מצאנז שבתחתית המסמך, "ראו נא את כוחו של אביכם הגדול המשגיח ומלווה אתכם מן השמים. הסכום שחישבתם עתה ואותו רשמתי על ההמחאה שאני מוסר לכם, זהה בדיוק מופלא לסכום שרשום על גבי השובר הישן שבידכם בכתב ידו של אביכם הקדוש".

הוא סיפר לרב מראצפערט את הסיפור כולו.

"עתה", סיים בעיניים נוצצות משמחה, "הושב החוב לבעליו..."

הודעה חשובה לקוראי העלון:
המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל:
nafshechem@gmail.com

הודעה חשובה: אם אתם מתמודדים עם בעיות טורדניות כגון: חרדות, מועקות ודאגות, ניתן בעזרת ה' יתברך לפתור את הבעיות הללו בדרך קלה ובטוחה לפרטים יש להתקשר לטלפון 053-2312820

המעוניינים להזמין את מחבר העלון הרב עדו יצחק ובר ארליך שליט"א לחוגי בית ולהרצאות בנושא: שיפור מזלו של האדם על פי היום של פרשת השבוע שבו הוא נולד ועל פי שמו וכן להתייעצות יתקשרו לטלפון 053-8356229

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב – א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת אבי ר' ישראל יוסף משה בן ר' אהרן מנדל ז"ל לעילוי נשמת חמי רבי יעקב טובול בין עישה ז"ל ואשתו חמותי מרת פריחה בת מסעודה ז"ל

בס"ד, פרשת קרח | כ"ו בסיוון תשפ"ב | גיליון מס' 533

לקבלת העלון במייל בכל שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon0899452**91**@gmail.com

מייל המערכת
(לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon**7148454**@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

מען למכתבים: חזני 133/4 נתיבות

אין לקרוא את העלון בזמן שהוא מונח תחת חזרה

כולנו מצטרפים לאלפי מנויי 'אור השבת' במייל
alon089945291@gmail.com

מעשיות בפרשה

"וייקח קורח"

מבאר רשי: וייקח קורח- לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה.
קרח בן יצהר- אמר הצדיק רבי שמחה בונים מפשיסחא- מעלות רבות היו לו: בן למשפחה מיוחסת תלמיד חכם עשיר ופיקח לאדם בעל מעלות כאלה רב הסיכוי להגיע ולהיות מנהיג בישראל.
ומפני מה לא זכה לכך? מפני ש"לקח" את עצמו! קרח לא המתין ליום שבו יקראו לו להנהיג את ישראל אלא דחק לקחת לעצמו גדולה.
משום כך- סיים הרבי- גם נענש בעונש שהוא מידה כנגד מידה "ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם"- קודם שיגיע זמנם להיטמן באדמה.

"בן יצהר בן קהת בן לוי"

מבאר רשי: בן יצהר בן קהת בן לוי- ולא הזכיר "בן יעקב" שבקש רחמים על עצמו שלא ייזכר שמו על מחלוקתם שנאמר (בראשית מ"ט ו'): "ובקהלם אל תחד כבודי"
והנה- אמר הצדיק רבי יחזקאל מקוזמיר- ראשיתו של הפסוק שם הוא:"בסודם אל תבוא נפשי ובקהלם אל תחד כבודי".
כך אמר יעקב אבינו: אפילו אם מחלוקת של קורח תהיה כרוכה בסודות רזין דרזין של עבודת ה' אף על פי כן אני מתחנן ש"בקהלם אל תחד כבודי" מוותר אני על כל דבר ששודשו נעוץ במחלוקת!

"הבדלו מתוך העדה הזאת"

פעם אחת פרצה מחלוקת חמורה בעיירה קטנה ליד קוזניץ כאשר נודע הדבר לצדיק רבי ישראל מקוזניץ זימן אליו את שני הצדדים והוכיחם קשות בתוך הדברים אמר: ישנן בתורה עבירות חמורות עד מאד ומהן יש שחייב האדם להיהרג ולא לעבור ובכל זאת אם עבר אדם עבירה חמורה אין התורה מצווה להיבדל ממנו! רק במקום אחד אנו מוצאים ציווי התורה להיבדל מבעלי העבירה - היבדלות מבעלי מחלוקת! על כן יידע כל המחזיק במחלוקת של כל הקהל צריכים מחויבים ומוזהרים מן התורה להיבדל ממנו.

אור התודה
לע"נ בנימין בן רחל
תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון- 077-410-39-00 שלוחה 2,
(הזוכים מתפרסמים אחת לתודש בשלוחה 3). בברכת "יגדיל תורה ויאדיר".

חידה: מה יותר חשוב בהמה גבלה או טרפה?
החידה משבוע שעבר: היכן מצינו אמורה שקלל וגדל קרן לאמורה בעין?
התשובה משבוע שעבר: קרנא (שבת קח. ב"ב פט.)

להצטרפות לקבלת צינתוקים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל- 088649058
החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:
שובר ברשת 'פרסטר' | כוס כיס מתנת 'כוספלא' אשדוד | כרטיספר 'מתוק האור'- שביעית
קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו: 0774103900 - שלוחה 5

דיון הלכתי בשולחן השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם מחבר ספר צריך להודיע שעתיד להוציא מהדורות נוספות

שאלה: מו"ל ידוע רגיל שלאחר שהוציא ספר לאור בפעם הראשונה הוא מבקש מכל הלומדים לשלוח אליו את הערותיהם והגהותיהם כדי שבפעם השניה והשלישית ייצא הספר מוגה ומתוקן יותר כראוי. ויש להסתפק האם הוא מחוייב להודיע בהקדמה לספר שזו מהדורה ראשונה והוא מתעתד להוציא מהדורות נוספות, כדי שמי שרוצה יוכל להמתין עם רכישת הספר עד שתצא לאור מהדורה מתוקנת ומשוכללת יותר מזו הראשונה, או שאינו חייב בזה.

תשובה: הגאונים רבי מנדל שפרן, רבי נפתלי נוסבוים, רבי יעקב מאיר שטרן, רבי יעקב חיים סופר, רבי משה שאול קליין שליט"א הורו שאין חיוב לכתוב כן בהקדמה, שהרי כל הקונים יודעים שבדרך כלל הספר יוצא בכמה מהדורות ומי שרוצה להמתין ימתין, ואין המחבר מחוייב להודיעו על כך. והוסיף הגר"מ שפרן דרוב אלו שקונים ספרים של מחברי דורינו עושים זאת כדי לשמח את המחבר ולעודדו בכך שספריו נקנים, ולחזק את ידיו על להבא. ולכן בודאי אין חיוב בזה. ואולי בספרים יקרים מאד שאדם אינו רוכש אלא כשהוא זקוק להם באמת יש מקום לטענה זו.

והגאון רבי שמעי גרוס שליט"א אמר שאם המחבר יודע שלא הגיה את הספר כראוי משגיאות כתיב וכדו', וסומך על כך שיגיה ויתקן את השגיאות במהדורה השניה בודאי צריך להודיע על כך שזהו ספר שאינו מוגה, כי רוב בני האדם מקפידים על שגיאות כאלו שמפריעות ללימוד ולקריאה. אולם אם הספר מוגה כראוי, אלא שבעקבות הערותיהם של הלומדים הוא מוסיף במהדורה השניה הערות ומקורות ומראי מקומות וכדו', בזה בודאי איננו צריך להודיע כלום ללומדים, שרוב בני אדם אינם מקפידים ע"ז כלל.

והגר"נ נוסבוים והגר"מ שפרן השיבו שבודאי אם הספר אינו מוגה כלל ומלא שגיאות צריך להודיע על כך לקונה, אבל אם הוא מוגה בצורה רגילה אלא שהמחבר רוצה להוציאו ביתר שלימות במהדורה השניה והשלישית אינו צריך להודיע על כך כלום לקונה.

לע"נ: מו"ר אבי משה בן עישה, עישה בת חנינה, חדורה בת מיכל מסעודה, מרן רבנו עובדיה יוסף בן גורג'יה, ר' יצחק בן שושנה חמשנה, ישראל אפללו בן איז'ה, איזי עידן בן יעקובא חדד, מקוקס בן שקלילה, הרב אברהם ביהאן בן ברקא, אמנון בן יחיא פנחס, ר' אליהו אישה בן עזיזה, הדרה בת זכרונה, גיסים בן לוינה.

לזכר: אירלה יסכה בת יפה, איילת עליה בת אסתר, שולמית בת אריה הראל ערכיה בת דינה דינה.
להצלחה: שירה, נתנאל, והרונתן אריאל בן שקר נחלה, משה תים האיר בת רחל.
להצלחה בריאות ופרנסה טובה: א"מ יפה בת הדרה הדר.

אספרה

סיפור לשבת

אור השבת

מרגש!

הרב יצחק זילברשטיין שליט"א

תהילים לעולם האמת

העולם כולו חי על גלגל כל דבר חוזר על עצמו, כל דבר מביא בסוף נקודה של סיכום ותובנה כלשהי לחיים. זה לא סוד ואי אפשר לברוח מזה כך בורא עולם ברא את חיי האדם, וכך הוא ברא את העולם בעצמו שיחזור תמיד לנקודה בה היה.

הסיפר המדהים הבא ממנו נלמד מהו כוחו של מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל שהיה בכוחו לתת אישור לסיפור אשר הגאון רבי יצחק זילברשטיין התכונן למחקו ולא לפרסם אותו ויהיה מה שיהיה.

וכך מתגלגל הסיפור הבא אשר פורסם בגיליון 'קול ברמה' הביטאון של רמת אלחנן.

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: הגיע אלינו סיפור מופלא מהעיר לונדון, אותו פרסמנו לפני זמן-מה, אבל לאחר מחשבה נוספת ביקשנו למוחקו, וכששטחנו את הדברים לפני גיסי מרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל, אמר לי שיתכן שהדבר נכון ולא צריך למחוק...

הסיפור החל כאשר באחד מבתי המדרשות בעיר לונדון חלץ אחד המתפללים את תפיליו והניחן על השולחן, והלך לעיין בספר כלשהו. כשחזר, לאחר כמה דקות, נדהם להיווכח שהתפילין נעלמו ואיש לא יודע היכן הם נמצאים.

לפתע הבריק במוחו רעיון, הוא ניגש למנקה הגוי של בית המדרש, שהחל את עבודתו במקום אך לפני ימים ספורים, ושאל אותו אם ראה את התפילין על השלחן. הגוי לא ידע על מה הוא שח, לא ידע אפילו מה פירוש המילה תפילין... רק כשהיהודי הגדיר לו את האבידה כ'שתי קופסאות עם חוטים שחורים', אמר המנקה שאכן השליך את זה ל...פח האשפה, כי היה בטוח שמדובר בדברים שאין להם חשיבות כלל.

בעל התפילין נחרד לנפשו, ומיהר לצאת החוצה אל פח האשפה, והזדעזע לראות את משאית-הזבל יוצאת עם תכולת-הפח לאתר בו מרוקנים את כל אשפותיה של העיר לונדון. הוא רדף אחרי המשאית עד שהגיעה אל אתר-האשפה, אבל בשער עמד שומר, שגם הוא כמובן היה גוי, ולא נתן לו להיכנס. "על פי החוק אסור לך להיכנס למקום זה", אמר בתוקף. אבל היהודי בכה מאוד, וסיפר לו במה מדובר, ואף שלשל לידיו סכום כסף כדי שיסייע לו.

הגוי, שהשוחד דיבר אל ליבו, פנה אל היהודי ואמר לו שימתין כאן בכניסה, "ואני אלך לחפש לך את התפילין". בין-לבין אמר היהודי שהוא יתפלל להצלחתו של כל מי שיסייע לו בהשגת התפילין. הגוי אמר ועשה. ולאחר זמן חזר עם התפילין בידו.

עם השבת האבידה לבעליה, לא היה קץ לאושרו של היהודי הלונדוני, ואז פנה אליו השומר הגוי וביקש לשוחח עימו דבר-סתר, וביקש שאף אחד לא יידע מהסיפור שהוא עומד להשמיע באוזניו.

אני, סיפר הגוי, נשוי לאשה יהודיה (רח"ל), שאביה נפטר לפני זמן-מה. והנה, לפני כמה לילות נגלה הנפטר בחלום לאשתי, ופניו היו זועפות, ואמר לה: "מדוע לא לומדים משניות לעילוי נשמתי"... האשה נבהלה מאוד וסיפרה זאת לבעלה הגוי, שהבטיח לה שיסדר את הענין... אבל למחרת הוא שכח כמובן מכל הסיפור... בלילה הבא שוב נגלה האב לבתו, ושוב היא פונה לבעלה, ושוב הוא מבטיח לסדר, ושוב שוכח...

> **אני, סיפר הגוי, נשוי לאשה יהודיה (רח"ל), שאביה נפטר לפני זמן-מה. והנה, לפני כמה לילות נגלה הנפטר בחלום לאשתי, ופניו היו זועפות, ואמר לה:**

והנה, כך מספר הגוי ליהודי בעל התפילין, אמש התגלה האבא בפעם השלישית, והפעם החלטתי כבר לסדר את הענין. והנה התגלגל הדבר שבאת עכשיו עד אליי, לכאן, ואני רואה שהינך יהודי טוב. לכן, בקשתי ממך, תיקח בחזרה את הכסף שנתת לי לפני-כן, ובשכר זה תלמד משניות לעילוי נשמתו של אבי-אשתי. הגוי המשיך ואמר: "אני מקווה שתזכור את הדבר, ואם לא, ואבא של אשתי יבוא שוב בחלום, זה יהיה לא טוב", איים...

עד כאן הסיפור שהגיע אלינו. והנה, כשעיינתי שוב בפרטי הדברים, התעוררה לי קושיה עצומה: איך יתכן שאם נתנו לאבא רשות מן השמים להתגלות לבתו בחלום, הוא לא 'ניצל את ההזדמנות' להזהיר אותה מפני נישואיה לגוי? האם לימוד המשניות היה חשוב לו יותר מאשר העובדה שבתו נשואה לגוי? הרי עוון זה נזקף על גבו של אביה, והוא נענש על כך. שכן כך נאמר (דברים, כב כא) – וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעֲרָה אֶל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ וכו', ומפרש רש"י: 'ראו גידולים שגדלתם'. לכן, רציתי למחוק את הסיפור הזה, בהנחה שהוא איננו נכון.

אבל, כששטחתי את הדברים לפני גיסי מרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל, אמר לי שיתכן שבשמים ראו שאין סיכוי שהאבא יצליח להשפיע על בתו לעזוב את בעלה הגוי, ולכן נתנו לו רשות לבקש ממנה שילמדו משניות לעילוי נשמתו. הגר"ח היה אפוא בדעה שלא צריך למחוק את הסיפור. מרן זצוק"ל הזכיר בדבריו גם את ענין התפילה של בעל-התפילין, ואמר שיתכן שבזכות זה התגלגלו העניינים כך שילמדו משניות לעילוי נשמת אבי-האשה.

מעולמו של בן הישיבה

אתגרים עליות ומורדות בחיי בן הישיבה

• הרב ברוך חורש, מחבר הספר עולם הישיבה •

הרגע שאחרי הבחינות

אחרי שכבר נבחנת וכעת מגיע שלב התשובות. אז מה קורה בעולם המסקרן הזה של הזמן שבין הבחינה לבין קבלת התשובות. קבלו פרק מיוחד איך לעכל בשורת בחינה בקלות וברמה שהיא צריכה להשמע || למאוכזבי הבחינות

לא להצטער אם לא התקבל לישיבה שבה חפץ

כשהיו באים למרן הגרי"ג אדלשטיין שליט"א כאלה שלא הצליחו להתקבל לישיבה שביקשו ללמוד בה, והיו אומרים כי יש להם מזה צער גדול, היה אומר כי באמת זוהי מדרגה של אהבת תורה, שרוצים לגדול ולהצליח בתורה, אבל צריכים לדעת שהכל בידי שמים, ומן השמים נותנים לאדם את הטוב ביותר עבורו, כמאמרם (ברכות ס, ב) 'כל דעביד רחמנא לטב עביד', ובוודאי להיכן שיתקבל זהו מה שטוב עבורו.

ובדרך כלל אם משתדלים ומתעקשים יותר מדי להתקבל דווקא לישיבה מסוימת שקשה להתקבל אליה, בסוף מפסידים מזה. וכמו שסיפר אחד מראשי הישיבות לצעירים, שבכל שנה עושים השתדלות להכניס את התלמידים לישיבות טובות, והיו תלמידים שלא התקבלו לישיבה שרצו, והתאמצו והפעילו לחצים גדולים עד שהצליחו לשכנע את הנהלת הישיבה לקבלם, והסוף היה שלא הצליחו שם.

והיינו כי מן השמים נותנים לאדם את מה שטוב לו, בין בגשמיות ובין ברוחניות, וצריך להאמין שהישיבה שהתקבל אליה זהו המקום הטוב ביותר עבורו, ולא לדחוק יותר מדי כנגד מהלך הדברים הטבעי, רק להשתדל בגבול ובמידה, אך לא להרבות בדרישות ובלחצים על הנהלת הישיבה לקבלו נגד רצונם.

ובאמת כשאדם חי עם האמונה, אין לו שום קשיים בחיים! וגם אם אינו מקבל מה שביקש, הוא מבין שהעיכובים הם מן השמים לטובתו. וכך היתה עובדא עם מרן הקהילות יעקב זצ"ל, שהייתה שאלה בדבר שרצו שיהיה באופן מסוים והיה עיכוב בזה, ואמר הקהילות יעקב שאם יש עיכוב, סימן שמן השמים רוצים שיהיה באופן אחר ולא כפי שרצו בתחילה, ובאמת לבסוף התברר שכך היה טוב יותר ממה שחשבו בתחילה.

****

סיפר הגה"צ רבי ישראל מאיר המניק זצ"ל שהכיר יהודי יקר שכל בניו הצליחו בישיבות, וגם בהמשך דרכם עשו שידוכים נפלאים, הצלחתם היתה למעלה מהמשוער,

פעם שאלתי את אחד המחותנים של אותו יהודי, מה סודו של יהודי יקר זה?

הוא ענה לי: הוא אגרונום טוב, הוא יודע היכן לשתול כל עץ וכל צמח, הוא יודע להבחין בין פיסת אדמה המתאימה לשתיל זה, ובין אדמה שתצמיח טוב יותר דווקא שתיל אחר. המחותן שלי הוא אגרונום טוב. הוא ידע בסייעתא דשמיא באיזו ישיבה לשתול כל בן שלו. הוא לא חיפש לכולם את הישיבה היוקרתית. או את הישיבה הגדולה ביותר. אלא הוא הוא ידע לכוון כל בן לישיבה שמתאימה לו. בלי חשבונות צדדיים. ואכן השתילים שלו פרחו להפליא!!!

את ספר עולם הישיבה ניתן להשיג בפל'

0533141480

אספרה

סיפור לשבת

אור השבת

10 שבת

אמרי קודש בראי הפרשה

מוסר ואמרי קודש מהפרשה הדרה

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל מאמץ!

אם אירע אתכם או מכיריכם סיפור מחזק

שלחו אלינו בית 'אור השבת'

רח' חזני 4\1133 נתיבות ולציין עבור 'אור השבת'

או בפקס: 08-9941870

סיפור מצמרר!!

הגילוי באמצע השבעה

לפני כשנתיים, בעת ימי השבעה של הרב יצחק לנדא ז"ל, מזקני חסידי בעלזא, הגיעו מספר מנחמים, וביניהם בני משפחה אחת, וסיפרו מעשה מופלא על דודתם, שתחילתו לפני 30 שנה.

דודתם הייתה אישה צדקנית אשר התגוררה בירושלים, צביה סאוויצקי ז"ל. היא לא זכתה לפרי בטן, ועבדה במשך שנים בבית יתומים. היא נפטרה בחודש טבת תש"נ, לפני 30 שנה, והלווייתה התקיימה ביום שלמחרת. מי שעסקו בסידור ההלוויה היו האחיינים שלה – אלו שסיפרו את הסיפור כעבור 30 שנה בביתו של הרב יצחק לנדא.

"ההלוויה הייתה ביום שישי", סיפרו. "זה היה יום חורפי והשבת נכנסה מוקדם. היינו שם בני המשפחה כשלפתע ראינו אדם לא מוכר. הוא התקרב אלינו וביקש לומר קדיש על המנוחה, שכן היא לא השאירה זרע של קיימא. תהינו מיהו, אבל בשל ההתעסקות בקבורה לא שאלנו לזהותו, אלא אמרנו לו שהסתדרנו ויש מי שיגיד עבורה קדיש.

"כשהסתיימה ההלוויה כבר לא ראינו אותו, אולם במהלך ימי השבעה הגיע אותו אדם אל בית אמנו שישבה שבעה על אחותה. כשהתיישב הוא סיפר מה שמו, ועל הקשר שהיה לו עם הנפטרת. סיפורו לווה בבכי, וכך החל לספר:

"הגעתי לארץ ישראל בשנת תש"ה (שנת 1944). הוריי לא הגיעו עמי, ורק חמש שנים מאוחר יותר הם הגיעו לארץ. במשך חמש שנים הסתובבתי כאן, נער צעיר ללא אב וללא אם – סוג של יתום. כשהגעתי לירושלים נשלחתי ללמוד בתלמוד תורה 'יבנה', ובשעות הלילה הייתי הולך לפנימייה לילדים יתומים בשכונת קטמון. מי שהייתה שם אם הבית היא גב' צביה ז"ל, שהייתה אמא לכל דבר עבור אותם ילדים שהיו שם. כחלק מהתמסרותה לילדים בפנימייה היא דאגה למלבושם ולניקיונם, וכן גם לניקוי הראש מכינים.

"באחד הימים כאשר טיפלה בי, התחלתי לפתע לבכות. 'מדוע אתה בוכה?' שאלה הגב', והשבתי לה שאני בוכה על מצבה שאין לה ילדים, ועל הצער שיש לה, ושלמרות כל זאת היא עוזרת כל כך לילדים יתומים. כשנרגעתי מעט שאלתי 'כיצד אוכל לשלם לך על החסד שאת עושה עמי?', והיא ענתה 'כידוע לך, אין לי ילדים ואין לי בנים. אם תרצה להשיב לי טובה, אמור עליי קדיש לאחר פטירתי מהעולם'.

"חלפו עשרות שנים מאז אותו רגע, שנחרט בזיכרוני. ברבות השנים איבדתי את הקשר עמה, וכלל לא ידעתי אם היא בחיים. והנה בחלומי מופיעה גב' צביה. היא ישבה על הספה, וקראה לי: 'איציק'לה! הגיע הזמן לקיים את ההבטחה'.

"קמתי ממיטתי בבהלה גדולה. בבוקר סיפרתי זאת לרעייתי, ולאחר מכן יצאתי מהבית לבית הכנסת לתפילת שחרית. אז לפתע ראיתי מודעה טרייה שנתלתה זה עתה על לוח המודעות ברחוב הטורים בשכונת מקור ברוך – שם אני מתגורר, בה מודיעים על פטירתה של הרבנית הצדקנית מרת צביה סאוויצקי ע"ה. כשהסתכלתי באיזו שעה ההלוויה, ראיתי שהיא תתקיים בשעה 11:00, והיה ברור לי שאשתתף בה, ואבקש גם לומר קדיש. אמנם בהלוויה לא אמרתי, אך לאחר הלווייתה קיימתי את הבטחתי", הוא מסכם".

"כשהסתיימה ההלוויה כבר לא ראינו אותו, אולם במהלך ימי השבעה הגיע אותו אדם אל בית אמנו שישבה שבעה על אחותה. כשהתיישב הוא סיפר מה שמו, ועל הקשר שהיה לו עם הנפטרת. סיפורו לווה בבכי, וכך החל לספר:

ובעניין קורח ועדותו מספר הרה"ג ראובן אלבז שליט"א: מספרים על דרשן אחד שהיה בקי גדול בדרשות פרשת קרח, שמע את כל המעשיות ולמד היטב את המדרשים, אולם הידע שלו התחיל והסתיים בפרשה זו. יותר מכך לא ידע מאומה.

בזמנם היו הדרשנים דורשים, וכל האנשים הבאים לשמוע את הדרשה נהגו לתת סכום מסוים לדרשן, אשר ממנו הייתה פרנסתו. הדרשן היה הולך מעיירה לעיירה, דורש את דרשתו ומרוויח פרוטות אחדות, שמהן התפרנס.

כאשר הגיעה פרשת קרח, הדרשן דנן התעורר לתחיה. הוא דרש נפלא, והאנשים הנהנים גמלו לו בעין יפה. בשבת שלאחר מכן וגם בשבת אחר כך – עדיין היה ריחו של קרח מרחף באוויר, ודרשנינו מצא דרך לקשר אותו לעניין והרוויח יפה.

הבעיה התעוררה, כאשר הקהל שנהנה מן הדרשות הקודמות, החליט להזמין אותו לדרוש כמה חודשים לאחר מכן. הדרשן כמובן לא רצה להחמיץ הזדמנויות, אך מה יעשה? מה כבר ביכולתו לדרוש?!

לקח האיש את המגבעת שלו, והניחה במקום מסתור – על כסא שעמד בצד. כאשר הגיע זמנו לדרוש קם ממקומו, והחל לחפש את המגבעת כדי להניחה על ראשו. חיפש פה וחיפש שם, אך המגבעת איננה.

"היכן המגבעת שלי?" – שאל האיש בקול – "לפני זמן מה היתה מונחת אצלי וכעת איננה, נבלעה כמו קרח ועדתו באדמה!... ואם כבר הזכרנו את קרח, מורי ורבותי, נדרוש עליו מעט...", וכך פתח ודרש את אחת מדרשותיו על פרשת קרח באזני הקהל המתמוגג...

"ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתם ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן" (במדבר טז, א)

ה-מחלוקת

במדרש נאמר, בשעה שעמד קרח על משה עלו השמש והירח ואמרו אם את עושה דין לבן עמרם אנו מאירים, ואם לאו אין אנו מאירים.

ועיין בספר 'קול יהודה' [למרן הגר"י צדקה זצ"ל] שעמד על כך מה נשתנו השמש והירח מכל הבריאה, ומה להם ולמשה?

והביא שם הרב לבאר בשם הרב יד יוסף צרפתי שביאר העניין בטוב טעם, כי לאחר מיעוט הירח על שקטרגה נגד השמש, למדו בני אדם מזה מוסר, שלא יתקנא אדם מחבירו, וזה היה כעין אור לישראל שלמדו מזה חכמה ומוסר, אמנם לאחר שבא קרח ומקטרג ואם לא יענש אזי כל מעשה הלבנה הלך לאיבוד, ושוב לא יהיה לימוד מוסר מהירח, ושוב לא יאירו לתת מוסר לעם, לכך אמרו שוב אין אנו מאירים. ודו"ק.

ועל פי זה כתב הרב לבאר את כוונת מאמר רבותינו ז"ל, מרגלית טובה הייתה בצווארו של אברהם אבינו, וכשמת עמד ונתנה בגלגל חמה, אולי הכוונה למרגלית הזו שיש ללמוד "מחמה" שלא יבקש אדם דבר שלא מגיע לו כמו שהיה במעשה חמה ולבנה.

עוד ביאר הרב עפ"י הדברים הנ"ל את מאמר רבותינו ז"ל במסכת גיטין (דף לו:) הנעלבים ואינם עולבים וכו', עליהם הכתוב אומר: "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו". ולכאורה גם כאן, מה עניין השמש?

אלא השמש נעלבה מן הלבנה ולא העליבה אותה.

ונסיים במאמר רבותינו ז"ל, "גדול השלום שחותמין בו בברכת כהנים שנא' "וישם לך שלום". גדול השלום שחותמין בו בסוך התפילה שנא' "ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום" (עיין בספר 'שמירת הלשון', שער הזכירה פרק י"א).

חיזוק
סיפורים אמתיים
אור השבת

הגאון מבריסק, בשנות שבתו בירושלים, נהג להתפלל במנין מצומצם בביתו, ובתקופה הראשונה היה מספר המתפללים אצלו מצומצם ביותר, וגם עוד לא היה כהן קבוע במנין זה, שיוכלו להתברך בברכת כהנים בכל יום, כמנהג ארץ ישראל.

כשהתקרב ראש השנה, מצא הרב כהן אחד שהסכים לבוא להתפלל במנינו לתפילת מוסף. והנה, הגיע ראש השנה, ואותו כהן, שהתפלל במקום אחר תפילת שחרית, התמהמה ולא הספיק להגיע לשעה היעודה, כנראה משום שהאריך בתפילת שחרית, כיאה לימים הנוראים.

קהל המתפללים בבית הרב כבר היה חסר סבלנות, והיו שהציעו להתחיל תפילת מוסף בלי הכהן, אך, כמובן, ששאלו על כך את הרב, והוא הורה לחכות עד לבואו. כשהעיר מאו דהוא שיש בזה משום "טירחא דציבורא", לא הגיב על כך ושתק. הבינו כולם, כי צריך להמשיך ולחכות. כעבור זמן מה הגיע הכהן והתחילו בתפילת מוסף. בסיום התפילה פנה הרב לקהל המצומצם שעמד לידו ואמר: יש לכם עוד ללמוד הרבה מהחסידים, שהרי מוכנים הם לכתת רגליהם למרחקים, אפילו בקור ובשלג, בחום ובשרב ובכל תנאי שהוא, ולפעמים אפילו בנסיעה שנמשכת מספר חדשים, הכל כדי להגיע לדבם הנערץ עליהם ולזכות בברכתו.

והנה כאן, הרי מקרא מלא בתורה הוא: "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם", ברכה כה גדולה כמו ברכת כהנים ואתם אין לכם סבלנות להמתין ולו כמחצית השעה?!...

עני אחד היה בשכנותו של רבי ייסא, ולא היה מי שישגיח בו, והוא היה מתביש ולא הפציר בבני אדם. יום אחד נחלש, נכנס עליו רבי ייסא. שמע קול אחד שאומר: צדק צדק, הרי נפש פורחת אלי ולא הגיעו ימיו! אוי לבני עירו שלא נמצא בהם שישיב נפשו אליו! קם רבי ייסא ושפך בפיו מים של גרוגרות עם מדה של יין רקוח. בקעה זעה בפניו, ושב רוחו אליו.

לאחר בא ושאל אותו. אמר: חייך רבי, נפשי יצאה ממני והביאו אותה לפני כסא המלך, ורצתה להשאר שם, אלא שרצה הקדוש ברוך הוא לזכות אותך, והכריזו עליך: עתיד הוא רבי ייסא להעלות רוחו ולהתקשר בחדר אחד קדוש שעתידים החברים לעורר בארץ. והרי תקנו שלשה כסאות שעומדים לך ולחבריך. מאותו היום היו משגיחים בו בני עירו. עוד, עני אחד אחר עבר לפני רבי יצחק, והיה בידו חצי מעה כסף. אמר לרבי יצחק: השלם לי ולבני ולבנותי את נפשותינו. אמר לו: ואיך אשלים לנפשותיכם, שהרי לא נמצא אצלי כי אם חצי מעה? אמר לו: בזה אני אשלים בחצי מעה שיש אצלי. הוציאה ונתן לו.

הראו לו בחלומו, שהיה עובר על שפת הים הגדול ורצו לזרק אותו לתוכו, ראה את רבי שמעון שהושיט ידו כנגדו, ובא אותו עני והוציאו, ונתנו בידי רבי שמעון ונצל. כשהתעורר, נפל בפיו פסוק זה, (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. (הזוה"ק פרשת שמות דף ס"א ע"ב)

בתקופת חנוכה, נוכח המקובל הצדיק רבי חיים שאול דוויק הכהן צוזק"ל בישיבת "פורת יוסף". בעוברו ליד חדרו של ראש הישיבה - הגאון רבי עזרא עטייה - שמע את ראש הישיבה הדגול מדבר אל אחד התלמידים, בקול מבקש ומתחנן, מעומק ליבו: "גרש נא את היצר הרע מלבך. עזוב את ההבלים והקשב נא לדברך. ראה, הן בדרך זו תגדל בתורה, ומי יודע? יבוא יום ויקראו לך "רבי", וכבוד רב תנחל..." כה דיבר הרב אל התלמיד הפוחז בדברים המושכים את הלב. הרב דוויק התרגש מאוד לשמע התוכחה הנרגשת, והביע לאחר מכן את התפעלותו בפני ראש הישיבה. אמר לו ראש הישיבה: "הרי אם יעזוב התלמיד הזה את כותלי הישיבה - עלול הוא לצאת חס ושלום לתרבות רעה, והוא וכל צאצאיו יאבדו. אך אם ינצל ממלכודת היצר הרע, ויישאר בישיבה, אזי יצא בן תורה, ונרו יאיר גם לבניו ולבני בניו אחריו, כי כל יהודי איננו נשמה אחת בלבד, אלא עולם מלא, ויש להתאמץ להצילו!".

מה המשותף בין משה רבינו, רבינו הקדוש, ורב אשי?

(טז,א) וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן.

במשלי (יא,כח) כתוב: "בוטח בעשרו הוא יפול", ודרשו חז"ל (ילקוט שמעוני משלי רמז תתקמו) "בוטח בעשרו הוא יפול - זה קרח".

והחתם סופר (חי' עה"ת פ' תרומה עמ' קית ד"ה בסס' ניטין) הקשה מה קשור הנושא של עשירות לענין מחלוקתו של קרח שבטח בעשרו והתנהג בזה.

ופירש הדבר לפי הגמ' בניטין (נט.) שמימות משה ועד רבינו הקדוש לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד, ומימות רבינו הקדוש ועד רב אשי לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד.

וברש"י שם כ' ע"תורה וגדולה במקום אחד" פי' שגדול בתורה ובעושר יותר מכל ישראל,

והביא שהמהר"ם שי"ף שם (ניטין נט.) בהספד על רבו מוהר"ר חיים כ"ץ זצ"ל בפ' (ואר) כתב: שהמשותף בין משה, לרבי, ולרב אשי, הוא ששלשתם סיימו חלק אחד מג' חלקי התורה, משה סיים את המקרא, ורבי סיים את המשנה, ורב אשי סיים את הגמרא, ולכן כל מי שנשלם חלק תורה על ידו באופן שלא יהיה ראוי לחלוק עליו בשום אופן צריך שיהיה משולם בתורה וגדולה מכל ישראל, ע"כ.

ולפי"ז ביאר החת"ס את ענין מחלוקתו של קרח, שכיון שקרח היה עשיר מאוד, חשב הוא שעשיר הוא יותר ממשה, וא"כ אין מתקיים אצל משה "תורה וגדולה במקום אחד – יותר מכל ישראל", ויכול לחלוק גם על תורתו.

מדוע קרח עיכב את המחלוקת בשלושה חודשים?

(טז,א) וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן.

במדרש רבה (פי"ח) "ויקח קרח" ע"י מה נחלק? ע"י אליצפן בן אחי אביו שנעשה נשיא על משפחתו (במדבר ג') "ונשיא בית אב למשפחת הקהתי אליצפן בן עוזיאל", אמר קרח ד' אחים היו אחי אבא כו', ועמדם הבכור, זכה אהרן בנו לגדולה ומשה למלכות, מי ראוי ליטול את השניה לא השני כו', אני בנו של יצהר הייתי ראוי להיות נשיא על משפחתי, והוא עשה בנו של עוזיאל הקטן של אחי אבא יהי גדול עלי, הריני חולק עליו ומבטל כל מה שנעשה על ידו, לכך כתיב ויקח קרח.

ראוי להבין למה לא יצא לחלוק תיכף בשעה שאליצפן נעשה נשיא, ולמה המתין עד אחר המרגלים.

שהרי אליצפן נתמנה במנין הדגלים, מניין שהתחיל בא' באייר עד י"ט באייר, ואילו מחלוקת קרח היתה אחר חזרת המרגלים בחודש אב, ונמצא שקרח עכב את המחלוקת בשלושה חודשים.

וראה מש"כ הרמב"ן: שהיו אוהבים את משה כנפשם, לפי שמשה מסר נפשם עליהם בתפילותיו ושומעים אליו, ואילו היה אדם מורד על משה בזמן ההוא, היו העם סוקלים אותו, לכן סבל קרח גדולת אהרן וכו'.

אבל בבואם אל מדבר פארן ונשתרפו באוו התגרה, ומתו בקברות התאוה, וכאשר חטאו במרגלים לא התפלל משה עליהם ולא בטלה הגזירה מהם כו', ונגזר על כל העם שיתמו במדבר ושם ימותו, אז היתה נפשם עגומה ומרה להם אז מצא קרח מקום לחלוק על מעשיו, וחשב כי ישמעו אליו העם כו', ע"ש.

ובספר קדושת לוי כתב: לפי שהיה סבור שיכנסו לארץ ישראל מיד ואז ימנו אותו.

ונראה לבאר כוונתו ע"פ מש"כ הזוהר (פ' שלח לך(ע"פ פירוש הסולם) "וישלח אותם משה וכו' כולם אנשים, היינו שכולם בדיקין וראשי ישראל היו, אבל נטלו לבעצם עצה רעה, למה נטלו עצה זו, אלא שאמרו: אם יכנסו לארץ יעבירו אותנו מלהיות ראשים, ומשה ימנה ראשים אחרים[ף כי אנו זכינו להיות ראשים רק במדברך אבל בארץ לא נזכה להיות ראשים, הע"ז שנטלו עצה רעה לעצמם מתו, הם וכל אלו שקבלו דבריהם.

פירוש בארץ ישראל דקדושתה רבה יצטרכו לנשיאים גדולים וחשובים יותר ממה שאנחנו, אנו ראויים להיות נשיאים במדבר אבל בא"י לא נזכה.

הרי שפשוט היה אצלם דבר זה דבא"י לפי מעלת הארץ יצטרכו אנשים חשובים יותר.

לכן גם קרח ידע מזה וחשב שהיות שהם נכנסים מיד לא"י, ובודאי ימנו אותו לנשיא על משפחתו כיון שהוא החשוב, ורק לפי שעה במדבר מינו את אליצפן לפי שהוא חשוב פחות ממנו.

אבל אחרי המרגלים שנדע לו שישארו ישראל במדבר ארבעים שנה, ואע"פ שכל שבט לוי לא מתו במדבר שלא נגזר הגזרה על שבטו של לוי (כדמבואר בגמ ב"ב דף קכ"א ע"ב) ס"ט רצה הנשיאות עכשיו מיד, ולא רצה לחכות עד אחרי ארבעים שנה, ולכן בא לחלוק על משה עכשיו אחרי שחזרו המרגלים.

נתבאר שלא רק מה שחלק קרח היה מפני הכבוד, אלא גם מה שהתעכב והמתין גם זה היה מתוך חשבונות של כבוד ודי למבין דבר מתוך דבר בזה.

[מתוך ספר המאור שבתורה לרש"ג שפירא זצ"ל]

בס"ד

אור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל ואסתר, זמאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

יו"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל ואסתר זצ"ל

ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות:050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

620

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ1,000 ₪ בשבוע ומופץ בכ10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"נ, לרפו"ש או לזווג הגון.
ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת כְּכַב

מיפור לשבת קודש

מרן שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל ביקש ממנו ברכה

כך מסופר בגליון 'שיעורי ליל שישי לבני עליה', מפי החבר הנפעם של הבחור, עליו תקראו כעת:

הם היו שני חברים שלמדו יחדיו בישיבה לפני כחצי יובל. חברים אמרנו, אולם אין זה מדויק, שכן האחד היה תלמיד שקדן שהגה בתורה בהתמדה, נחשב לאחד מבחירי הישיבה שידיו רב לו בכל סוגיא נלמדת, ואילו השני רחוק היה מהתמדת התורה כרחוק מזרח ממערב, והתקשה לשבת על מקום אחד יותר מרבע שעה, וגם כשרונו היה בינוני ומטה.

ודווקא לכן, כשנפגשו כעבור שני עשורים היה בעיני השקדן לפלא כשנודע לו שהחבר ההוא, אותו הכיר מהישיבה, קם והפך למרביץ תורה נודע, והוא מפורסם כגאון ששולט היטב בכל מכמני המסכתות הנלמדות בישיבות, וכמתמיד שהוגה בתורה ללא הפסקה. רגע, איך זה יתכן, הלא בישיבה נחשב כבינוני מינוס, ואולי כחלש מינוס.

החליט החבר להתחקות אחר עקבות חברו לשעבר, ולגלות מה עבר עליו מאז הכירו בישיבה ועד ימינו אנו, ואז נפעם כשנודע לו דבר הסיפור, ומעשה שהיה כך היה:

אותו בחור, שכאמור היה נכשל ונחשל בכל תחום לימודי, נשבר ליבו בקרבו והוא הרגיש שאין מקומו עוד בישיבה. באחד הימים בא לפני ראש הישיבה והודיעו בקול שבור אך נחרץ כי הקיץ הקץ על ניסיונותיו למצוא טעם בלימוד התורה, והוא מבין שעם כל הכאב והצער שבדבר הוא פשוט סוגר את הגמרא ויוצא לעבוד, לפחות לעשות משהו בחיים.

ראש הישיבה שמע, וחש כאב עז מפלח את ליבו. היטב ידע כי לא קל לתלמיד שלפניו. כל יום בישיבה דרש ממנו מסירות ומהווה אתגר, ובכל זאת כששמע את הדברים יוצאים מפיו חש שאינו מסוגל לתת לו לעזוב בצורה כזו, והחל לשואלו:

"אמור לי בבקשה, כמה זמן אתה כן מסוגל ללמוד, במאמץ מקסימלי?" הבחור הרהר ארוכות כמחשב את חשבונו, והשיב: "בקושי בקושי, אולי אגיע לארבע שעות ביום, זה המקסימום".

"אם יורשה לי שאלה נוספת", הגיב ראש הישיבה בשאלה, "וכמה להערכתך לומד הבחור המתמיד ביותר בישיבה, זה שלא עוזב את הגמרא כמעט ולו לרגע?"

"אוהו" הגיב הבחור, "המתמיד של הישיבה להערכתי הוא לומד ארבע עשרה שעות ביממה. ארבע עשרה שעות. ואני, המקסימום שאני מסוגל בקושי רב ובמאמץ עילאי זה אולי ארבע שעות".

"אם כן אתה עוקף את המתמיד של הישיבה, כך? זה ידוע לך?" אמר ראש הישיבה. "הבה נעשה חשבון. באבות דרבי נתן כתוב שפעם אחת בצער שווה יותר ממאה פעמים שלא בצער. אמת ויציב כי המתמיד הלז לומד ארבע עשרה שעות ביום, אך זה בא לו בקלות יחסית. הוא מוכשר, אוהב ללמוד והוא נהנה מכל רגע. לעומתו, אתה כשאתה לומד ארבע שעות בשיא המאמץ, הרי זה ארבע שעות בצער, שהן שוות כמו ארבע מאות שעות של המתמיד הנבחר בישיבה. אז מי לומד יותר?"

הבחור צחקק במבוכה והשיב ב"נו, נו" סתמי שכזה. הוא לומד בצער, ולכן כל שעה שלו נחשבת כמאה, כלומר שעה אחת שלו זה כמו שבוע לימוד של המתמיד בישיבה, חשבון מעניין, אבל לא כל כך מתקבל על הדעת. "ראש הישיבה עושה ממני צחוק", פלט לבסוף במבוכה רבה, "הלוואי הייתי מגיע לקצה קרסוליו של מתמיד הישיבה".

"אתה לא רק מגיע ולא רק לקצה, ואף לא לקרסוליו. אתה עוקף אותו ובענק. ארבע מאות שעות ביום, הוא בשום אופן לא יכול לתת תפוקה כזו, גם אם ירצה. אתה המתמיד של הישיבה, איך אוכל לוותר על המתמיד של הישיבה? איך אתה מהין לחשוב על עזיבה, שעה שאתה הכתר של התמדת התורה בישיבה?"

הבחור חייך, והחל להתווכח. החשבון לא נכון, ואולי הוא רק בערך, ואולי רק כמעט. הוויכוח נמשך והתלהט, עד השניים קבעו ללכת אל הגאון רבי חיים קניבסקי זצוק"ל ולשאול את פיו. כשנכנסו, ראש הישיבה הציג את הבחור שלצידו במילים הבאות: "היום הגעתי ועמי המתמיד של הישיבה שלנו, מספר אחד בהתמדת התורה בישיבתנו", כשהבחור מסמיק ומחוויר לסירוגין, ואילו רבי חיים מתחייך חיוך גדול ומביט בו בהתפעלות.

ואז תיאר ראש הישיבה את החשבון במדויק, והסביר באיזה 'מתמיד' מדובר. הוא לא יכול ללמוד יותר מארבע שעות, זה דורש ממנו מאמץ עילאי. לפי התרגיל החשבונאי של פעם אחת בצער שווה כמו מאה שלא בצער, הרי שהוא עוקף את כל תלמידי הישיבה פי כמה וכמה, ולימודו הוא כלימוד ארבע מאות שעות מידי יום.

עתה הביט רבי חיים בבחור במבט מתפעל שבעתיים, וביקש ממנו: "נו, אם אתה כזה מתמיד גדול, תן לי ברכה".

והבחור, המום, נבוך ומבולבל גם יחד, לא הצליח להוציא הגה מפיו. רבי חיים קניבסקי מבקש ממנו ברכה, כי הוא

בס"ד

המשך מפור לשבת קודש

המתמיד של הישיבה.

אולם רבי חיים לא התכוון לוותר, ועמד על כך שה'מתמיד' של הישיבה יברכו, עד שלא נותרו לו ברירה והוא שלף מפיו ברכה חטופה ומנומנמת, משהו "ימלא השם כל משאלות ליבכם לטובה", ורבי חיים ענה ב"אמן" ובברכת "וכן למר".

הביקור הסתיים, וראש הישיבה יחד עם הבחור שבו לישיבה. עתה הרגיש הבחור שלא בנוח, הרי הוא המתמיד של הישיבה, רבי חיים קניבסקי מבקש ממנו ברכה, איך הוא יכול לעזוב את הישיבה? איך הוא יכול להיפרד ממנה? הוא חייב לנסות שוב ושוב ושוב, עד שהצליח ואכן גדל וצמח למרביץ תורה ההוגה בה בשקידה רבתי, ושמו נישא בהערצה בפי כל תלמידיו

ועתה, אחים יקרים, בואו חשבון. אם ראש הישיבה היה מתחיל במילות מוסר וכיבושין, אם היה מתעלם, אם היה אפילו מצטער, כל אלו לא היו משאירים את הבחור בישיבה, ולבטח לא מגדלים אותו לתלמיד חכם ומרביץ תורה. אבל ראש הישיבה בחר בדרך של מילה טובה, וברגע בו שמע על תלמידו המתקשה, החל להחמיא לו, לרומם אתו, הכתיר אותו באחת ל'מתמיד' הבלתי מעורער של הישיבה, והתוצאה הברוכה ידועה.

אחים יקרים, סביבנו המון אנשים כאלה. ברגעים דרמטיים יותר ופחות בחייהם, ברגעים קשים, וגם ברגעים פשוטים, מחמאה אחת מכל הלב, מילה טובה שנותנת כח, משפט מחזק שמטעין אנרגיה, את זה כולנו יכולים לתת. לעולם לא נשער לאן הדברים יובילו ומה תהא התוצאה. הבה נחפש כל הזדמנות לומר מילה טובה, להחמיא לזולת, לחפש בכל אדם את הנקודות החיוביות ולהחמיא עליהן מכל הלב, ונזכה להיות שותפים בבניינים של רבים ובהצלחתם לדורות.

(הרה"ג רבי אשר קובלסקי שליט"א)

הבחור שנזרק מהישיבה

הסיפור הענק הבא מובא בספר 'מצוות בשמחה' מאת הגאון רבי יצחק זילברשטיין:

מעשה בבחור שנכנס ללמוד בישיבה קטנה, ומיד בתחילה נתקל בקשיים. לא היו אלו קשיים רציניים, אך בהיעדר תשומת לב תפחו הבעיות והפכו למשמעותיות וגרמו תופעות לא רצויות כמו ירידה במוטיבציה, פערים לימודיים וקשיים חברתיים, עד שלאחר כמה חודשים הבחור עזב את הישיבה וחזר לבית. "לא רוצה ללמוד, לא רוצה לנסות, לא רוצה מסגרת חלופית, לא רוצה כלום", קרא בסערת לב.

באין סדר יום קבוע ניסה את מזלו בניקוי דירות. כיון שהיה זה לפני חג הפסח, ומן השמים גלגלו שאת המודעה שתלה הבחור ראה הרב חיים ישראל שטרן מקרית ויז'ניץ בבני ברק. הרב שטרן ורעייתו התקשרו לבחור וביקשו שיבוא לנקות את ביתם, ומיד כשהגיע לשם קלטו שמדובר בבחור שעזב את המסגרת הישיבתית, ומשכך העניקו לו יחס שונה וחם במיוחד. בתחילה הגישו לו כוס קפה ועוגה טעימה ועשו זאת במאור פנים לבבי. תוך כדי פנה הרב שטרן לזותגתו ואמר לה בפני הבחור: "אה, איזו זכות יש לנו שבחור ישיבה מסדר לנו את הבית לכבוד הפסח".

ומאז, מידי יום ביומו כשהגיע לבית המשפחה קלטו אוזניו הוראות ובקשות שאזניו לא הסכינו לשמוע עד עתה בבתים אחרים: "אל תגרור את הרהיט הכבד, אין זה מתאים לבן ישיבה", או "אל תנקה את השירותים, אתה בחור שמגיע מהיכל הישיבה ואין אנו רוצים שתתעסק בדברים כאלה".

מידי שעה אמרו לו "תנוח קצת, אינך צריך לעבוד כה קשה, זה לא מגיע לך", ומאידך השמיעו באזניו מחאות על עבודתו המסורה והיעילה. "לאחר שניקית את החדר, המקום כל כך מבריק, אנחנו רואים שאתה יכול להוציא מעצמך את הכישורים המוצלחים הטמונים בך", אמרו לו.

באותם ימים הבחינו הורי הבחור לפתע שהוא החל לחזור הביתה עם ברק בעיניים. בליבו ניצת הזיק והוא החל לקום מוקדם יותר בטענה שעתה יש לו סיבה לקום. הוא אף חזר להתפלל שחרית במנין "כי כך הרב שטרן עושה, וגם אשתו אינה מוותרת על התפילה". הוא החל לסייע גם בבית להוריו, וחזר ואמר בכל הזדמנות שהוא מרגיש שזוג הזקנים שבביתם הוא עובד מעריכים ומכבדים אותו. "הסבתא הזו מאמינה באמת ובתמים שאני הוא הבחור המוצלח ביותר", היה אומר לאמו בכל בוקר.

מני אז כל סדר יומו השתנה, והפרי שנשר החל לשוב ולהתחבר לשורשים. אך הנס הגדול ביותר התרחש לאחר הפסח, כאשר הביע את רצונו לחזור לישיבה שבה למד. ראשי הישיבה ערכו לו אבחון מחדש, ותמהו האם אכן זהו אותו בחור שעזב את הישיבה בטריקת דלת באמצע החורף? ראש הישיבה בעצמו התקשר להורים והביע את התפעלותו מהשינוי העצום שחל בבנם, והודיע על קבלתו המחודשת לישיבה. מיד עם חזרתו עשה הבחור חיל בלימודיו ועד מהרה נעשה לאחד הבחורים המובילים בישיבה בשקידתו ובידיעותיו. הרב זילברשטיין סיים את הסיפור והוסיף: "יש כאן צוואה לדורות, שהסיבה העיקרית לנשירתם של הנערים היא שהמחנכים וההורים לא העניקו להם את תשומת הלב הראויה (24/7)

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

שדכנית (לבחורים מגיל +30): **א-ה: 24:00 - 22:30**
טל: 036766049
שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים **ג', ד' ה'**
בשעה **9:00 - 10:00 058-3297225**
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסכך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסכך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסכך לשם שמים 0527646963.

להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לזווג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון לייוסף בן שולה

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו קְרָפְּטִיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פנינה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעיתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זוליכה

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן טליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, **אליהו בן גוהר, רחמים בן חנון בשי**

סגולה מרבי נחמן לזש"ק,
שתשים אישה עליה עלה עץ שגדל על קבר צדיק, המעוניינות יכולות לקבל את זה בחינם (לשם שמים) בטלפון: 0548561881, הכמות מצומצמת. קיבלנו הרבה טלפונים של זוגות שנפקדו בזש"ק.

תַּבְלִין לְשֻׁלְחָן שַׁבָּת

פָּרָשַׁת קֹרַח
עלון מספר
309

בס"ד

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - בגב העלון

העלון לעלוי נשמת: בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, ר' טוביה בן ר' זכריה, תמרה בת יעקב - **תנצב"ה.**
ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: בת שבע בת ליאורה, אסתר בת שמחה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, מאור בן ידידיה, זכריה בן סלאם חיים, חנה בת סלאם– **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

נְקוּדָה בַּפָּרָשָׁה:

לִרְאוֹת אֶת טוֹבַת הָעָם

"וְיִקַּח קֹרַח" (טז, א) הַמַּעֲשֶׂה דִלְהַלָּן אֵרַע בִּקְהִלָּה גְּדוֹלָה בָּאַרְצוֹת הַבְּרִית בְּרֵאשִׁית הִתְפַּתְּחוּתָהּ.

בְּנֵי הָעִיר שֶׁנּוֹכְחוּ שֶׁהַקְּהִלָּה הוֹלֶכֶת וּמִתְמַעֶטֶת, הֶחֱלִיטוּ לְהָבִיא תַּלְמִיד חָכָם שֶׁיִּפְתַּח יְשִׁיבָה בַּמָּקוֹם, וּבְכָךְ יוּכַל לְתַחְזֵק אֶת רָמַת הַיַּהֲדוּת הַכְּלָלִית בָּעִיר. וְכָךְ אָכֵן הָיָה: אוֹתוֹ תַּלְמִיד חָכָם גָּדוֹל פָּתַח בַּמָּקוֹם יְשִׁיבָה. אֶלָּא שֶׁכֵּיוָן שֶׁהָיָה מִיּוֹצְאֵי הַיְשִׁיבוֹת הָעַתִּיקוֹת בְּלִיטָא לִפְנֵי הַשּׁוֹאָה, לֹא הָיְתָה לוֹ שָׂפָה מְשֻׁתֶּפֶת עִם בְּנֵי הַדּוֹר הַצָּעִיר בְּאוֹתָם יָמִים בָּאַרְצוֹת הַבְּרִית, וְהַשְׁפָּעָתוֹ עַל הַקְּהִלָּה לֹא הָיְתָה רַבָּה, וְרַבִּים לֹא נֵאוֹתוּ לְשַׁנּוֹת אָרְחוֹתֵיהֶם כְּפִי שֶׁבִּקֵּשׁ.

לְנֹכַח הַדְּבָרִים, הֶחֱלִיטוּ כַּמָּה מִבְּנֵי הַקְּהִלָּה, עַל דַּעַת כַּמָּה מִנְּגִידֵי בַּעֲלֵי הַבָּתִּים בָּעִיר, לְהַזְמִין כַּמָּה אַבְרֵכִים צְעִירִים שֶׁלָּמְדוּ בַּעֲבָרָם בִּישִׁיבַת 'לַיְקוּוּד' כְּדֵי שֶׁיִּפְתְּחוּ בֵּית מִדְרָשׁ לְעַצְמָם בְּרוּחַ בְּנֵי הַמָּקוֹם, וְאוּלֵי זֶה יוֹעִיל לְהָבִיא לְהִתְרַעְנְנוּת רוּחָנִית בָּאֵזוֹר כֻּלּוֹ.

הָאַבְרֵכִים שֶׁלָּהֶם הַצָּעָה הַהַצָּעָה, הָלְכוּ לִשְׁאֹל אֶת דַּעַת מַנְהִיג בְּנֵי הַתּוֹרָה בָּאַרְצוֹת הַבְּרִית בְּאוֹתָם יָמִים; מָרַן הַגָּאוֹן רַבִּי מֹשֶׁה פַיְנְשְׁטֵין זְצוּק"ל. הֵם פָּנוּ אֵלָיו בִּשְׁאֵלָתָם: מֵחַד, הַקְּהִלָּה נִצְרֶכֶת לָהֶם מְאֹד. אַךְ מֵאִידָךְ, עֲלוּלִים הֵם לְהִקָּלַע לְמַחֲלֹקֶת קָשָׁה עִם אוֹתוֹ תַּלְמִיד חָכָם, שֶׁהִשְׁקִיעַ מִרְצוֹ וְכוֹחוֹ בָּעִנְיָן לְלֹא הַצְלָחָה מְיֻחֶדֶת.

לְאַחַר שֶׁשָּׁמַע הֵיטֵב הַצְּדָדִים פָּסַק לָהֶם רַבִּי מֹשֶׁה שֶׁלֹּא לְקַבֵּל אֶת הַהַצָּעָה, מֵאַחַר וְהַדָּבָר עָלוּל לְהָבִיא לִידֵי מַחֲלֹקֶת. וְכִי עַד כַּמָּה שֶׁהַמַּצָּב גָּרוּעַ כָּעֵת - מַצָּב שֶׁל מַחֲלֹקֶת גָּרוּעַ פִּי כַּמָּה מִכָּךְ, וּמִוַּתּוּר כָּזֶה לֹא מַפְסִידִים. הָאַבְרֵכִים קִבְּלוּ אֶת הַדִּין בְּאַהֲבָה, וְהַיּוֹזְמָהּ לֹא הִתְמַמְּשָׁה.

וְהִנֵּה, כַּעֲבֹר שָׁלוֹשׁ שָׁנִים, כְּשֶׁהֵבִין אוֹתוֹ רֹאשׁ יְשִׁיבָה בְּעַצְמוֹ כִּי לֹא הִצְלִיחַ בְּתַפְקִידוֹ לְשַׁנּוֹת אֶת פְּנֵי הָעִיר מִבְּחִינָה רוּחָנִית בְּדִיּוּק כְּפִי שֶׁחָפַץ, נָסַע בְּעַצְמוֹ לְלַיְקוּוּד וּבִקֵּשׁ מֵאֶחָד מֵרָאשֵׁי הַקָּהָל - אוֹתוֹ עַסְקָן שֶׁבִּשְׁעָתוֹ נִסָּה לְסַיֵּעַ לְאַבְרֵכִים הַנָּ"ל לְהַגִּיעַ לַמָּקוֹם, לְהַשִּׂיג קְבוּצַת אַבְרֵכִים בְּנֵי עֲלִיָּה שֶׁיָּבוֹאוּ לָדוּר בְּעִירוֹ וִיסִיְּעוּ לוֹ לְהַעֲלוֹתָהּ עַל דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ.

יוֹזְמֵי הָרַעְיוֹן בִּשְׁעָתוֹ, לֹא שִׁעֲרוּ שֶׁהַיְּשׁוּעָה תָּבוֹא כֹּה מֻקְדָּם וּבְצוּרָה כֹּה מְיֻחֶדֶת... עַכְשָׁיו הֵם שִׁחְזְרוּ מֵחָדָשׁ אֶת כָּל הַתִּכְנוּן שֶׁעָשׂוּ בָּעָבָר. וְאָכֵן עִם בּוֹאָם לְמָקוֹם בְּיָזְמָת אוֹתוֹ רַב, הִכְנִיסוּ רוּחַ חַיִּים חֲדָשָׁה בָּעִיר, פָּתְחוּ בָּתֵּי חִנּוּךְ וְהֶעֱמִידוּ אֶת כָּל אָרְחוֹת הַדָּת וְהַחִנּוּךְ בַּקְּהִלָּה.

כַּעֲבֹר שְׁלוֹשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנִים מֵאוֹתָהּ הִתְרַחֲשׁוּת רִאשׁוֹנָה, בַּשִּׂיחָה שֶׁקִּיַּמְנוּ עִם הָרַב הַגָּאוֹן רַבִּי מ' רַיְזְמָן שְׁלִיט"א, מֵאוֹתָם אַבְרֵכִים עִמָּם הִתְרַחֵשׁ הַסִּפּוּר, הוּא מְגַלֶּה נִדְבָּךְ נוֹסָף בַּסִּפּוּר הַשּׁוֹפֵךְ אוֹר עַל רְאִיָּתוֹ הָרְחוֹקָה שֶׁל מָרָן הַגָּאוֹן רַבִּי מֹשֶׁה פַיְנְשְׁטֵין זַצַּ"ל:

"בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה שֶׁבָּהּ רָצִינוּ לְהַגִּיעַ בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה, אֶחָד מֵרָאשֵׁי הַבַּעֲלֵי-בָּתִּים בַּקְּהִלָּה הֵצֵר אֶת צַעֲדֵי רַב הַמָּקוֹם וְהִקְשָׁה עַל מְלֶאכֶת הָעֲשִׂיָּה הַגְּדוֹלָה. הוּא חָשַׁשׁ שֶׁהַצְּעִירִים הַמִּתְחַנְּכִים בְּמוֹסְדוֹת הַתּוֹרָה וּלְאַחַר מִכֵּן בַּיְשִׁיבוֹת, לֹא יוּכְלוּ אַחַר נִשּׂוּאֵיהֶם לְהַגִּיעַ לְמִשְׂרָה נְאוֹתָה לְכַלְכֵּל אֶת מִשְׁפַּחֲתָם. סָפֵק אִם אָנוּ בְּהַגִּיעֵנוּ לַמָּקוֹם הָיִינוּ יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת וְלִפְעֹל כְּנֶגְדּוֹ בְּשֶׁל מַעֲמָדוֹ הָרָם בַּקְּהִלָּה.

אַךְ כַּעֲבֹר שָׁלוֹשׁ שָׁנִים, חֹדֶשׁ לִפְנֵי פְּנִיַּת אוֹתוֹ רַב, נִפְצַע אוֹתוֹ נָגִיד בִּתְאוּנָה יַחַד עִם גִּיסוֹ לֹא הַרְחֵק מֵעִירוֹ, וּבְנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ בִּקְּשׁוּ לִרְפוּאָתוֹ שֶׁיְּחַזְּקוּ אָרְחוֹת הַתּוֹרָה בַּקְּהִלָּה כֻּלָּהּ, כְּשֶׁהֵם יוֹדְעִים כִּי זוֹהִי הָעֲרֻבָּה הַגְּדוֹלָה לְמַעֲנוֹ. וְכָךְ, שֶׁכְּשֶׁבָּאנוּ אָנוּ קְבוּצַת הָאַבְרֵכִים לַמָּקוֹם לְבַקֵּשׁת אוֹתוֹ רַב לְסַיֵּעַ לְהַפְרָחַת הַתּוֹרָה בַּקְּהִלָּה, קִבְּלוּנוּ בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ בִּזְרוֹעוֹת פְּתוּחוֹת, וְאַף שִׁלְּמוּ לָנוּ מֵהוֹנָם לְצָרְכֵי הַמַּעֲבָר וְהַהִתְבַּסְּסוּת בַּמְּקוֹם לְהַחְלָמַת אֲבִיהֶם.

כָּךְ, אֵין סָפֵק שֶׁהַזְּמַן שֶׁחִכִּינוּ רַק הֵיטִיב עִמָּנוּ, שֶׁכָּךְ קִבְּלוּנוּ בִּזְרוֹעוֹת פְּתוּחוֹת וְהִצְלַחְנוּ לְחוֹלֵל מַהְפֵּכָה בַּמָּקוֹם, עַד שֶׁכַּיּוֹם מַרְבִּית הַנְּעָרִים שָׂמִים פַּעֲמֵיהֶם לִישִׁיבוֹת חֲשׁוּבוֹת בְּרַחֲבֵי אַרְצוֹת הַבְּרִית וְאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ, וְאַף נִפְתַּח בַּמָּקוֹם כּוֹלֵל אַבְרָכִים שֶׁרַבִּים מֵהֶם מִבּוֹגְרֵי הַמָּקוֹם.

אֵין סָפֵק שֶׁרוּחַ מָרָן הַגָּאוֹן רַבִּי מֹשֶׁה פַיְנְשְׁטֵין זצוק"ל הִיא שֶׁעָמְדָה לָנוּ גַּם בָּרִאשׁוֹנָה, כְּשֶׁבָּרַחְנוּ מֵהַמַּחֲלֹקֶת, וּבִמְיֻחָד בַּפַּעַם הַשְּׁנִיָּה כְּשֶׁהִצְלַחְנוּ בִּמְפַעֲלוֹתֵינוּ הָרוּחָנִיִּים בְּצוּרָה כֹּה מְיֻחֶדֶת.

נוֹכַחְנוּ כִּי מָרָן הַגָּאוֹן רַבִּי מֹשֶׁה מַבִּיט בְּצוּרָה נְכוֹנָה מַהִי טוֹבַת הָעָם לַדּוֹרוֹת, בְּעוֹד שֶׁאָנוּ רָאִינוּ רַק מָה שֶׁטּוֹב עֲבוּרֵנוּ. וְדוֹמֶה הַדָּבָר לְאוֹתָם מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים אִישׁ שֶׁיָּצְאוּ כְּנֶגֶד מֹשֶׁה, שֶׁאַף שֶׁיָּדְעוּ כִּי אִם אֵין הַצֶּדֶק עִמָּהֶם כָּל חַבְרֵיהֶם יָמוּתוּ עִמָּהֶם, לֹא הָיָה אִכְפַּת לָהֶם מִכָּךְ, כִּי כָּל אֶחָד רָאָה רַק טוֹבָתוֹ הָאִישִׁית וְלֹא הִבִּיט עַל חֲבֵרָיו כְּלָל". (מְעַבֵּד מִתּוֹךְ מַאֲמָרוֹ שֶׁל הָרַב מ' בָּרְמָן בְּמוּסַף שַׁבָּת קֹדֶשׁ קֹרַח תשע"ז, דִּרְשׁוּ)

סִפּוּר לְשַׁבָּת:

כּוֹחוֹ שֶׁל עֶלְבּוֹן

מגיד המישרים, הרב יעקב חנון הי"ו, מספר את סיפורו הנפלא לר' דוד.

לרוב, כאשר אני פותח את פי לדרוש ברבים, אני מתחיל בסיפור. מעשה שהיה כך היה. אף הפעם מעשה שהיה יש לי לספר לכם, וכך הוא היה.

בראש חודש אדר א' תשע"ט הוזמנתי לשאת דברים בסעודת ראש חודש בפני חבורת אברכים. הסעודה התחילה עוד לפני שהגעתי, וכאשר הופעתי לפני הציבור הלא גדול, כבר היו שם כמה בקבוקים ריקים.

התחלתי ואמרתי: "מעשה שהיה כך היה", ומיד פתח אחד מהמסובים, זה אשר כמה דקות לפני בואי בירך על בקבוק שלם של יין משובח, והתחיל לדבר גם כן. הוא השתיק אותי וטען שרשות הדיבור מגיעה לו.

בשלב הזה זה עוד היה מצחיק. הנה שיכור אמיתי לפנינו.

הוא נרגע, ואני התחלתי בפעם השנייה: "מעשה שהיה כך היה", ומיד התחיל שיכור שני להפריע, הוא והקודם לו חברים לוודקה, והפעם תורו לדבר. הוא דיבר מה שדיבר בעיניים דולקות והשתתק.

התחלתי בשלישית: "מעשה שהיה כך היה", והשיכור הראשון פתח שוב. הוא לא רוצה דיבורים עכשיו, הוא רוצה שירים.

עכשיו שרים שירי פורים! הוא מתחיל 'ליהודים', וכולם מצטרפים. העסק נרגע ואני שוב מתחיל. שבע פעמים שבע הקפות. מעשה שהיה כך היה.

התוכנית היתה שאדבר רק חצי שעה, והנה כבר עברו פעמיים חצי שעה ולכלל דיבור לא הגעתי. אמרתי לציבור: "מורי ורבותי, זמני יקר, ועלי להשתתף היום בחגיגת בר מצווה.

תנו לי בבקשה את רשות הדיבור, ואחר כך תמשיכו בשירה ובריקודים עד אור הבוקר..."

מששמעו שני השיכורים את דברי, אחרי ששתו ארבע כוסות נוספות, הם פצחו את פיהם בלעג ובבוז: "מי שמך לדרשן? מי ביקש ממך להפריע לנו את סעודת ראש חודש אדר? תן לנו לרקוד כאוות נפשנו, ואתה לך לך לבר מצווה ולכל הרוחות ואל תאיים עלינו."

כדי שלא אחשוב שמדובר רק בבדיחה, קיימו השניים מצוות לוויה בגופם וטלטלו אותי החוצה, אל הרחוב האפל, בתוספת צעקות לך מפה ואל תחזור לכאן.

לילה ירושלמי קר וחשוך, אפילו הלבנה חלושה וקטנטנה בליל ראש חודש. ואני כאוב, מבוזה ומושפל עד עפר. החוויה הקשה עוברת לי בראש שוב ושוב, כשאני שומע את עצמי כתקליט שבור: "מעשה שהיה כך היה"... מילא השיכורים, דנתי אותם לכף זכות. היה ברור שהאלכוהול דיבר מגרונם. אבל איפה כל האברכים האחרים שישבו שם? ומה עם בעל הבית שהזמין אותי לדרוש? למה הם לא ניסו לעשות משהו? למה איש לא יצא לפייס אותי? להתנצל? להגיד כמה מילים? ככה זרקו אותי ככלי אין חפץ בו, בה בשעה שקראו לי במיוחד לדרוש ולהנעים את הסעודה?! איך כתוב בסיפור של בר קמצא-

"מדשתקו רבנן, שמע מינה שנוח להם בזאת" (גיטין נו.).

עם המחשבות האלו הלכתי הביתה. הלכתי הביתה, והדבר היחיד שרציתי היה לישון. כמו יהודי התחלתי לומר "ריבונו של המשכתי באמירת קריאת שמע והלכתי לישון כשדמעות בעיני. לשכוח. מחר יתחיל יום חדש.

אבל בהשגחה פרטית לא הצלחתי לישון. זיכו אותי מן השמים לא להירדם, כי ה'הריני מוחל' לא הושלם היום. אי אפשר ללכת לישון כך.

'יעקב ניסן', אמרתי לעצמי, 'ודאי זוכר אתה את המעשה שדרשת לפני זמן מה ביום רביעי בבית הכנסת 'שושנים לדוד', אחרי שהציבור אמר 'נשמת' ברוב עם. סיפרת אז על הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע, שבאו אליו לבקש שיתפלל על ילד ירושלמי במצב קשה מאוד. הרבי רבי שלמה הלך למקווה, וכאשר חזר לא היתה בפיו בשורה טובה. כולם ידעו שאם כך הדבר, מי יודע אם לא נגזרה כבר הגזירה. אך הרבי לא אמר נואש. יש עוד סיכוי אחד בלבד. הוא יצא לרחוב לחפש בזיונות, אולי ואולי יש תקווה. בסיעתא דשמיא התנפל עליו אחד מהקבצנים שם בדיבורים איומים ונוראים, בזיונות שתצילנה אוזניים משמוע.

שתיקה גמורה,

קיבל הכל באהבה, והתפלל אז מעומק ליבו על הילד הירושלמי, והוא אכן נושע. הילד ניצל לחיים טובים, תוך כמה ימים חזר הביתה ילד בריא, וחי מאז שנים ארוכות בבריאות.

ושוב אירע מעשה, והפעם הזכירו לפני הרה"ק את נכדתו הרבי שתק ביתו של רבי גדלי' משה זי"ע שחלתה במחלה קשה. הרבי הלך למקווה וחזר ללא בשורה טובה. הוא יצא גם הפעם לסמטאות שכונת בית ישראל, לחפש בזיונות, אבל איש לא העז לעשות זאת. הכל פנו אליו ביראת כבוד, ביקשו שיברך אותם והתנהגו בפניו בהכנעה ובדרך ארץ. עתה הבין הרבי כי כלו כל הקיצין. על ידי כבוד לא פועלים ישועות, ואכן, נשמתה הטהורה של הנכדה, הילדה הקטנה, עלתה למרום ונטמנה בהר הזיתים. מול עיני רוחי נעמדה אחותי היקרה. שזה כשתים עשרה שניממתינה לילדים, והרופאים אמרו שצריכים ניסים כדי שמישהו יקרא לה 'אמא'.

כאילו שמעתי אותה מתחננת אלי שאמחל ואסלח לאותם שיכורים וחבריהם. כבוד יש לך מספיק מכל הדרשות היפות שלך, אבל בושות כאלה... יכול להיות שזו הזדמנות של פעם בחיים! מכבוד לא רואים ישועות, אבל מבזיונות כן. בבקשה, אחי היקר, אנא סלח להם והתפלל עלינו. מתחת לשמיכת החורף צעק ליבי אל השם. בדמעות שליש הודעתי כי אני, יעקב ניסן בן אליהו נחמן ושושנה שיחי', מוחל וסולח לכל החבורה כולה, והריני מתחנן אל הבורא יתברך שבזכות זו יושיע את אחותי, נחמה בת שושנה, בזרע של קימא אמן ואמן.

ומרגע לרגע הפכו דמעות הצער לדמעות של שמחה. הודיתי לבורא עולם על שזיכני להיות שליח לישועתם של אחותי וגיסי, שיתברכו בזרע של קימא, ואז נתקיים באמת 'משכנס אדר מרבים בשמחה.'

אחרי כמה ימים באתי לבית הורי וסיפרתי את כל הסיפור. הודעתי לאמי שתחי' שעליה להרבות 'במזמור לתודה' על הישועה הגדולה, כי הייתי בטוח שזכיתי לפעול עבורם טובה וברכה.

ואכן, בראש חודש כסליו שנה זו ברוך ה' נולדה לאחותי למזל טוב בת בריאה ושלימה!!! "הודו לו ברכו שמו, כי טוב השם." למען ידעו דור אחרון: בשעה של בזיון יש כוח לכל יהודי ויהודי לפעול גדולות ונצורות כמו גדולי הדור וצדיקי הדור! יש הזדמנויות רבות בבית, בבית כנסת, בשכונה, בשמחות, ובפרט בשעות של לחץ וכדו'. כלל גדול: מבזיונות רואים ישועות!!!

את הסגולה הזאת "שתקתי ונושעתי" הרופאים אינם מכירים. המה באבחונים ובמחקרים, ואנחנו בשם השם אלוקינו נזכיר. (גליון השגחה פרטית מטות מסעי דברים התש"פ)

לוח זְמַנִּים לַשְׁמִיטָה:

ברכישה בחנות או בשוק - אין לקנות פירות בין התאריכים המסומנים בטבלה, או מוצרים המכילים פירות מתאריכים אלו - בלא הכשר מיוחד לשמיטה.
בקטיף עצמי (מהגינה וכדו') - בתאריכים שבלוח "קדושת שביעית" - הגידולים שנקטפים הרי הם הפקר ופטורים מתרומות ומעשרות ויש לנהוג בהם קדושת שביעית. ירקות שנקטפו בתאריכים שבלוח מסומן "איסור ספיחין" - אסורים באכילה לעולם (לנוהגים כהרמב"ם).
ביעור - בזמן הביעור יש להוציא את הפירות הקדושים בקדושת שביעית מן הבית ולהפקירם בפני שלושה אנשים, ולאחר מכן יכול להחזיר פירות אלו לביתו.

שם:	ברכישה בחנות או בשוק:	בקטיף עצמי (מהגינה וכדו'):	ביעור:
שמן זית	מאמצע חודש אלול (אמצע ספטמבר) שבסוף השמיטה עד תחילת חודש תשרי (אמצע ספטמבר) בשנה שלאחריה (תשיעית)		שבועות שלאחר השמיטה
שסק	מאמצע חודש שבט (אמצע ינואר) בשמיטה עד תחילת חודש שבט (אמצע ינואר) שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מאמצע חודש שבט (אמצע ינואר) עד אמצע חודש תמוז (אמצע יולי) בשמיטה. אין איסור ספיחין	אמצע חודש תמוז (תחילת יולי) בשמיטה
שעועית יבשה	מיובא מחו"ל - אין צורך בהכשר לשמיטה		אין ביעור
שעועית תרמילים	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית – מתחילת השמיטה. איסור ספיחין - מתחילת חודש כסלו (תחילת נובמבר) בשמיטה עד חנוכה שלאחר השמיטה	אמצע חודש תמוז (אמצע יולי) בשמיטה
שעורה	מתחילת חודש אייר (תחילת מאי) בשמיטה עד אמצע חודש אייר (תחילת מאי) בשנה שלאחר השמיטה. (הרוב מיובא מחו"ל)	איסור ספיחין - מתחילת חודש אייר (תחילת מאי) בשמיטה עד אמצע חודש כסלו (תחילת דצמבר) בשנה שלאחר השמיטה	אמצע חודש כסלו (תחילת דצמבר) שלאחר השמיטה
שקד יבש	מתחילת חודש תמוז (תחילת יולי) בסוף השמיטה עד אמצע חודש תמוז (תחילת יולי) בסוף השנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת חודש תמוז (תחילת יולי) בסוף השמיטה עד אמצע חודש שבט (תחילת פברואר) בשנה שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	אמצע חודש שבט (תחילת פברואר) שלאחר השמיטה
שקד ירוק	מתחילת חודש אייר (תחילת מאי) בשמיטה עד אמצע חודש סיוון (תחילת יוני) בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת חודש אייר (תחילת מאי) בשמיטה עד אמצע חודש שבט (תחילת פברואר) שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	אמצע חודש שבט (תחילת פברואר) שלאחר השמיטה
תאנה	מאמצע חודש ניסן (אמצע אפריל) בשמיטה עד סוף חודש ניסן (אמצע אפריל) בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מאמצע חודש ניסן (אמצע אפריל) בשמיטה עד חנוכה שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	חנוכה שלאחר השמיטה

תות עץ	מתחילת חודש אייר (תחילת מאי) בשמיטה עד אמצע חודש אייר (תחילת מאי) שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת חודש אייר (תחילת מאי) עד אמצע חודש תשרי (תחילת אוקטובר) בתחילת השנה לאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	אמצע חודש תשרי (תחילת אוקטובר) בתחילת השנה שלאחר השמיטה
תות שדה	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית – מתחילת השמיטה. איסור ספיחין – מאמצע חודש חשוון (אמצע אוקטובר) בשמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור
תירס קלחים	מאמצע תשרי עד חנוכה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין - מאמצע תשרי עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה.	אין ביעור
תמר	מתחילת חודש אב (תחילת אוגוסט) בשמיטה עד אמצע חודש תשרי (תחילת אוקטובר) שנה לאחר השמיטה (תשיעית)	קדושת שביעית - מתחילת חודש אב (תחילת אוגוסט) בשמיטה עד פורים שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	פורים שלאחר השמיטה
תפוז	מאמצע חודש אב (אמצע אוגוסט) בסוף השמיטה עד תחילת חודש אלול (אמצע אוגוסט) בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית – מאמצע חודש אב (אמצע אוגוסט) בסוף השמיטה עד תחילת חודש תמוז (אמצע יוני) בשנה שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	תחילת חודש תמוז (אמצע יוני) שלאחר השמיטה
תפוז סיני	מאמצע חודש תשרי (אמצע אוקטובר) בסוף השמיטה עד תחילת חודש חשוון (אמצע אוקטובר) שנה וחצי לאחר מכן (תשיעית)	קדושת שביעית - מאמצע חודש תשרי (אמצע אוקטובר) בסוף השמיטה עד סוף חודש אדר (אמצע מרץ) בשנה שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	סוף חודש אדר (אמצע מרץ) בשנה שלאחר השמיטה

מאת: "כושרות".

חידות:

מתוך הספרים: "פיצוחים" ו"אתגרים"

חידות גפרורים:

כיצד ע"י הזזת 2 גפרורים,
ניתן ליצור 7 ריבועים?

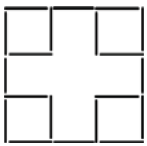

חידת חשבון:

איזה סימן מתמטי יש להציב בין 7 ל-9 כדי שיתקבל מספר הגדול מ-7 וקטן מ-9?

פתרונות לעלון הקודם:

פתרון לחידת הגפרורים:

פתרון לחידת מחשבה:

כוס הקלקר שוקלת 50 גרם, כוס הזכוכית שוקלת 200 גרם והמים שוקלים 150 גרם.
במצב האיזון הראשון היו בכל כף 200 גרם (חצי מהמשקל הכולל – 400 גרם). נתון זה כבר מלמד על משקלה של כוס הזכוכית הריקה – 200 גרם. העברת המים לכוס הזכוכית גרמה לגירעון של 300 גרם בכף של כוס הקלקר. כלומר, המים שוקלים 150 גרם ולכן לקיחתם מכף אחת והעברתם לכף השנייה יצרה גירעון כפול. ממילא מובן שכוס הקלקר שוקלת 50 גרם.

בדיחות:

אתמול הביאו לי צ'ק שהיה כתוב על גבו "ותחזירני לשלום"...

עני אחד היה זקוק לנעלים חדשות ומעיל חדש.
בהתקרב החורף הלך לקרובו העשיר עם סנדלים קרועים ובגדים דקיקים.
ריחם עליו העשיר וקנה לו מגפיים ומעיל, אך העני לא עזב את ביתו ונשאר לגור אצל קרובו שבועות רבים.
יום אחד רמז לו העשיר: "אינך מתגעגע לאישתך ולילדיך?"
ענה לו העני: "איך לא חשבתי על כך? אתקשר אליהם שיבואו גם הם לכאן!"...

יש אנשים שנקראים "עמוד החסד".
יתכן שזה בגלל שבחוץ הם חסד ובבית הם עמוד...

הגיע הזמן להגיד את זה, תינוק בן שבוע לא דומה לאף אחד. אולי לגולם...

מסעדה קטנה במרכז הארץ פרסמה מודעה על חלון הראווה ובו כתוב: "בואו להזמין כל מאכל שרק תרצו. במידה ושף המסעדה לא יצליח לספק לכם אותו, תקבלו מיליון שקל".
אלפי סועדים הגיעו בכל יום למקום בניסיון להכשיל את השף ולהזמין מנה שלא יצליח לבשל, אך אף אחד מהם לא יצא מהמסעדה עם הפרס הנחשק.
לאחר חודש, נכנס למסעדה אדם, התיישב באחד השולחנות ופנה למלצר: "הייתי מעוניין להזמין לחם שבתוכו כבד של נמר עם ציפוי של רגלי היפופוטם ברוטב ריר של אנטילופה".
המלצר מיהר למטבח, ואחרי מספר דקות חזר עם צ'ק של מליון שקל ואמר: "ברכותי אדוני, הנה הכסף. נגמר הלחם"...

זמני השבת:

קרח	כניסה:	יציאה:
י-ם:	19:13	20:31
ת"א:	19:28	20:34
ב"ש:	19:28	20:31
חיפה:	19:21	20:35

לתגובות, להנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com

בסיעתא דשמיא, ערש"ק כ"ה סיון התשפ"ב. שבת מברכין

העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו בברכה בטל': 052-7620219.

קבלת שבת

גליון מס' 479

שנה שש עשרה - עלון שבועי ■ מופץ ב-15,000 עותקים בארץ ובעולם

לע"נ שושנה פורן בת שאוש ע"ה, נפטרה כ"ט תמוז התשע"ד.

פרשת קרח

"וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר" (טז, א).

מפרש רש"י (ע"פ המדרש): "הלבישן טליתות שכולן תכלת, באו ועמדו לפני משה. אמרו לו: טלית שכולה תכלת - חייבת בציצית או פטורה? אמר להם: חייבת. התחילו לשחק עליו, אפשר טלית של מין אחר חוט אחד של תכלת פוטרה, זו שכולה תכלת לא תפטור את עצמה?"

מתבקשת כאן קושיא הגיונית: מנין ידע קורח מראש שמשה יחלוק עליו בדבר זה, וממילא יוכל לשחוק עליו, והלא בהחלט עלול משה להשיב לו: אכן, טלית שכולה תכלת פטורה מכח הקל-וחומר שאמרת, ואז היה קורח נותר ללא היסוד שעליו ביקש לבנות את פלפול הלגלוג והשחוק שלו על משה?

ביאור חריף על כך, הובא בשמו של הגאון רבי צבי אשכנזי - ה"חכם צבי" (שאמרו למחותנו, הגאון בעל "פנים מאירות", בשמחת נישואי בת ה"חכם צבי" עם בן ה"פנים מאירות"):

במדרש (במדבר רבה, פרשה יח), **מצינו:** "אמר ר' לוי: למה חלק קורח על משה? אמר: אני בנו של שמן - בן יצהר, שנא' (דברים ז): 'ותירושך ויצהרך שגר אלפיך ועשתרות צאנך על האדמה אשר נשבע לאבותיך לתת לך', תירוש- זה יין, ויצהרך - זה השמן, ובכל משקים שתתן את השמן הוא נמצא עליון, ולא עוד אלא שכתוב (זכריה ד): 'אלה שני בני היצהר העומדים על אדון כל הארץ' - וכי יש לשמן בנים? אלא, זה אהרון ודוד שנמשחו בשמן המשחה. אהרון נטל כהונה ודוד מלכות. אמר קרח: ומה אלו שנמשחו בשמן המשחה בלבד נטלו כהונה ומלכות - אני, שאני **בנו של שמן**, איני נמשך ונעשה כהן ומלך? מיד נחלק על משה".

זה, אם כן, הקל-וחומר שעליו בנה קורח את מסכת טענותיו: אם מי שרק נמשח בשמן נעשה כהן ומלך - מי שהוא בנו של שמן, ודאי צריך להתמנות לכהן או מלך. אולם לכאורה לקל-וחומר זה יש פירכא, שהרי אנו רואים שחוט אחד של תכלת פוטר את הטלית, ואילו טלית שכולה תכלת אינה נפטרת. ואם כך, יתכן בהחלט שמשיחה בשמן תביא למינוי לכהן ולמלך, בעוד שהתייחסות של אדם כבן לשמן לא תביא למינויו. פירכא הגיונית היא זו!

ואכן, כדי לסלק פירכא זו מדרכו, חלק קורח על משה בדין ציצית, והורה שטלית שכולה תכלת פטורה מציצית. הוראה זו נועדה לסייע לו בטענת הקל-וחומר שלו.

כאשר בא קורח להתווכח עם משה בענין הטלית שכולה תכלת, היתה כוונתו לנצח את משה בכל מקרה, שכן ממה-נפשך: אם יאמר משה שהטלית שכולה תכלת פטורה, אם כן גם הקל-וחומר של קורח בענין השמן הוא אמת, ואם יאמר שטלית זו חייבת בציצית, ישחק עליו קורח בטענת: "אפשר טלית של מין אחר חוט אחד של תכלת פוטרה, זו שכולה תכלת לא תפטור את עצמה?" **זה היה החשבון של קורח.** (כמוצא שלל רב)

"קְרֹאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי שֵׁם" (טז, ב).

מפרש רש"י: "קורח, שפיקח היה, מה ראה לשטות זו וכו' ".

יש להבין, וכי אך על קורח התמיהה, הלא הרבה פיקחים היו שם במדבר, ומן הסתם חלק מאתיים וחמישים ראשי סנהדראות שהצטרפו אליו היו פיקחים גדולים גם הם, לא פחות מקורח עצמו, ומדוע עליהם לא תמהו כך - שמאחר שפיקחים היו, מה ראו לשטות זה?

ועוד, צריך להבין מנין פשוט לרש"י שקורח היה פיקח, וכי היכן מצינו זאת? **ביאר רבי אברהם - בן הגר"ח - פלאג'י זצ"ל, בספרו "אברהם אנוכי", ליישב את התמיהה על פי מה שאמרו חז"ל** (פס"ז קורח יז, נ): קורח עשה סעודה למאתיים וחמישים ראשי הסנהדראות, כדי ליקח אותם בעצתו. ולפי זה מובן מדוע עליהם לא היתה תמיהה, מפני שלאחר שאכלו מסעודתו של קורח היו כבר משוחדים, והשוחד, כידוע 'מעוור עיני פיקחים', ולפיכך לגביהם אין שום תמיהה, כי פיקחותם פשוט נעלמה.

אך קורח שלא היה משוחד מסעודתו, נותר בפיקחותו, והיינו - בצלילות דעתו, וממילא לגביו מתעוררת התמיהה, מה ראה לשטות זו?

ולפי זה מובנת גם תגובתם של דתן ואבירם, כששלח משה רבינו לקרוא להם, **"העיני האנשים ההם תנקר לא נעלה"** (טז, יד). הם הבינו כי בכוונת משה רבנו להזמינם לסעודה גדולה כדי לשחדם, כפי שעשה קורח לראשי הסנהדראות, לפיכך אמרו לו: "העיני האנשים ההם תנקר", כלומר, וכי סבור אתה לנקר לנו את העיניים, כלומר לעוור אותנו עם השוחד שלך, כדי שלא נראה את מה שאנו רואים עתה ללא שוחד... (ומתוק האור)

"וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לִקְרֹא לְדָתָן וְלַאֲבִירָם" (טז, יב).

וברש"י: **"מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום".**

ויש לתמוה, שהיה לרש"י לומר 'מכאן שרודפים אחר השלום' ולא רק 'שאין מחזיקין במחלוקת' שהרי משה **חיזר אחריהם להשלים עימם,** ולא רק נמנע מלריב איתם, ומדוע רש"י מסתפק בחידוש היותר קטן?

וביאר הגאון רבי שמעון סופר זצ"ל: שרש"י רמז כאן בצחות לשונו הטהור למה שמצינו בתורה ששלוש פעמים חלקו דתן ואבירם על דעתו של משה: **פעם ראשונה** - "ויצא ביום השני והנה שני אנשים עברים נצים, ויאמר לרשע למה תכה רעך? - ויאמר מי שמך לאיש שר ושופט עלינו?" (שמות ב, יג), ורש"י פירש שהם דתן ואבירם. **פעם שניה** כשיצאו משה ואהרן מאת פרעה - "ויפגעו את משה ואת אהרן נצבים לקראתם... הבאשתם את ריחנו בעיני פרעה" (שם ה, כ), ורש"י פירש (שם) שהם דתן ואבירם. **פעם שלישית** - "ויאמר משה אליהם איש אל יותר ממנו [מן המן] עד בוקר, ולא שמעו אל משה ויותירו אנשים..." (שם טז, יט), ואף שם פירש רש"י שהם דתן ואבירם.

וכיון שכבר **שלש פעמים** חלקו דתן ואבירם על משה, היה אפשר לומר שכעת, **בפעם הרביעית** משה לא ינסה לשכך את המחלוקת, הואיל וכבר יש 'חזקה' במחלוקת - שלש פעמים. אך הואיל ונוכחנו לראות שמשה חיזר אחר דתן ואברים להשלים עמם אף אחר שלש פעמים - "מכאן שאין **מחזיקין** במחלוקת" - מלשון 'חזקה' [וכמו "אין מחזיקין בנכסי קטן" (ב"מ לט.) - חזקת שלש שנים]"... (מתוקים מדבש)

בס"ד

יומא טבא לרבנן

לאחר מאות שנות ציפיה,
יצא לאור מחדש הספר הנפלא והחשוב
עמ"ס בבא מציעא,

ספר 'עין יהוסף'
לרבינו יוסף חזן זצוק"ל

שהאיר באור תורתו באיזמיר לפני כ-350 שנה
(סב סבו של הגאון חקרי לב, וחברו של הכנה"ג).

ב' כרכים במהדורה מפוארת ומאירת עיניים, עם אלפי ציונים והערות, ביאורים מכל גדולי האחרונים שדנו בדבריו, ליקוט תשובותיו בדפוס וכת"י נדירים שלא פורסמו מעולם ועוד מעלות רבות, עם מבוא נרחב לתולדות המחבר.

וכעת לרגל חידוש הספר – ב' הכרכים במבצע במחיר מחזל

י"ל ע"י מכון 'זכרון אהרן'. | להשיג בכל חנויות הספרים המובחרות, החל מער"ח תמוז.

אדם מבוגר הלך ברחובות בני ברק, והנה באמצע הרחוב פוגש אותו אדם צעיר הלבוש בבגדים מכובדים של תלמידי חכמים. הצעיר פנה אליו ואמר לו: "שלום כבוד הרב! כבודו אולי זוכר אותי?"

הסתכל עליו הרב המבוגר ולא הצליח לזהותו. "מנין אני מכירך?"

"אני למדתי אצל כבוד הרב בתלמוד תורה לפני עשרים ושבע שנים. השם שלי הוא פלוני אלמוני".

חייך הרב: "אה, טוב. באמת קשה לזהות אותך, הרי בזמנו בתור ילד לא היה לך זקן יפה כל כך..."

"כבוד הרב, אולי נוכל לשוחח עם הרב מספר רגעים?" שאל הצעיר.

"בשמחה, בשמחה".

מיידענו פתח בסיפורו המרתק: "כיום אני ראש כולל חשוב וגדול כאן בעיר בני ברק. חשוב לי מאוד שהרב יידע שהגעתי לכל מה שהגעתי רק בזכות כבודו".

"בזכותי?! מדוע?" התפלא הרב.

"אם כבודו יצליח להיזכר, עשרים ושבע שנים לאחור, באחד הימים הגיע לת"ת אחד הילדים ובידו מכשיר חדש- שעון יד ובו מחשבון עם מקשים. בזמנו שעון כזה לא היה מצוי כלל, ולכן כל הילדים באו לראות את הפלא הטכנולוגי החדש, והקיפו אותו בסקרנות.

בהפסקה, כאשר כל הילדים יצאו מהכיתה, אותו ילד פחד שהשעון המשוכלל יתקלקל במהלך המשחקים בחצר, ולכן הוא השאיר את השעון החדש בכיתה. כאשר הוא חזר לכיתה בסיום ההפסקה חשכו עיניו, השעון נעלם!

אותו ילד התחיל לחפש אחר השעון, ומשלא מצא אותו התחיל למרר בבכי. כולם עמדו מסביבו וראו את הצער הגדול שלו, אך לא היה באפשרותם לעזור לו.

אתה, כבוד הרב, נכנסת לכיתה וראית את מה שקרה. מיד אמרת לכולם: 'כעת אני סוגר את דלת הכיתה כך שאף אחד לא יצא, ואני מחפש אצל כולכם את השעון. אני מבקש מכל הילדים לעמוד בשורה מול הקיר עם הידיים על הקיר ולסגור את העיניים. אני אעבור בין כל הילדים ואחפש את השעון בכיסים שלכם.

באותו רגע הלב שלי החל לפעום בחוזקה. בשעת ההפסקה התעכבתי קצת בכיתה וראיתי את השעון מונח על אחד השולחנות בכיתה. הייתי ילד שובב ומאוד חמדתי את השעון, ולא עמדתי בניסיון. באין רואים לקחתי אותו ותחבתי אותו עמוק לתו הכיס שלי, אבל לא חלמתי שיתפסו אותי כלל, בטח לא מול כולם!

החיפושים התחילו, וכך עברת מילד לילד ומכיס לכיס עד שהגעת אלי, הכנסת ידך לכיסי ו... הוצאת את השעון.

אבל אתה, כבוד הרב, המשכת לחפש בכיסי שאר הילדים עד שסיימת, ואז ביקשת מכולם להסתובב ולשבת במקום.

בהודעתך אמרת: 'אכן מצאתי את השעון בכיסו של אחד הילדים, זהו ילד שהוא בדרך כלל ילד טוב אלא שכנראה היצר הרע התגבר עליו לרגע'. באותו רגע חששתי מאוד שאתה הולך להגיד את שמי ברבים, וכך גמלה בליבי ההחלטה: אני לא רוצה להיות רב! זהו זה! אם הרב יביישׁ אותי, זה יגרום שכולם יקראו לי כל הזמן הגנב. ובמשפחה יסתכלו עלי בעין עקומה, ומצבי החברתי יתדרדר, והכל באשמתך! ולכן אני לא רוצה להיות כמוך, אני רב לא אהיה!

אולם אתה לא אמרת את שמי בפני כל התלמידים והמשכת הלאה. אני חשבתי בליבי שבוודאי תקרא לי בהפסקה לשיחה בארבע עיניים כדי לדבר על הגניבה, אבל לא, לא קראת לי. חיכיתי להפסקה הבאה, ו... כלום.

"טוב", חשבתי, "אולי אתה לא רוצה שהילדים ישימו לב, ולכן תחכה יום או יומיים ואז תדבר איתי. אבל חלפו מאז כבר למעלה משבוע ימים ועדיין לא קראת לי לשיחה. ואז הבנתי ש... אתה לא הולך לדבר איתי על הגניבה.

באותו רגע גמלה בליבי החלטה בדיוק הפוכה, שאם אתה דאגת לכבוד שלי עד כדי כך שלא ביישת אותי, ואפילו לא העמדת אותי במצב לא נעים של שיחה בארבע עיניים, אז אני מאוד רוצה להיות כמוך! ואני, בע"ה, אהיה רב בישראל!

מאותו יום ואילך השקעתי יותר בלימודים בת"ת, בשיבשה הקטנה והגדולה ובכולל, עד אשר זכיתי בחסדי ה' ללמד תורה תלמידים רבים ולעמוד בראשות הכולל! והכל הכל נזקף למפנה בחיי, והוא שהנחה והוביל אותי להגיע להיכן שהגעתי".

ענה לו הרב תשובה מדהימה: "שתדע לך, שעד לרגע זה לא היה לי מושג שאתה היית זה שלקח את השעון".

"מה?!" התפלא הרב הצעיר, "כיצד יתכן הדבר? הרי הרב לקח את השעון מתוך הכיס שלי!".

"נכון, אבל תדע לך שכאשר אמרתי לכם לעצום את העיניים, גם אני עצמתי את העיניים, כיון שבאמת לא רציתי לדעת מי הוא הילד שלקח את השעון, כדי שלאחר מכן לא ייווצר אצלי רושם שלילי על אותו ילד, וכך אני כבר פחות אאמין בו ואני אף עלול לחשוד בו גם בשאר דברים, וערכו ירד בעיניי...

ולכן גם אני עצמתי את עיניי ולא ראיתי במי המדובר. וזו הייתה הסיבה שגם לאחר מכן לא קראתי לך לשיחה, פשוט כי לא ידעתי שבך מדובר... עד לרגע זה!"

הסיפור הנפלא הזה הובא בספר "מעבר למפורסם" וטומן בתוכו מסר אדיר המלמדנו, כל מחנך צריך להתייחס לתלמידו כבנו ולחשוב תמיד כיצד היינו נוהגים אם היה מדובר בבן שלנו, וכמובן, כיצד אב צריך להתייחס לבנו.

צריך תמיד לזכור, כמה נשמות יקרות איבדנו בדרך. מחנך זה קנה את עולמו בזכות אהבת הבריות ובזכות היראת שמים הטהורה שטבועה בתוכו השכיל לא לגלות את שמו של הילד שלקח את השעון ובזכות זה הצליח להציל אותו ואת כל זרעו...

(102 סיפורים, כרך ב' - מאת ר' צבי נקר)

סגינה לשבת
בענייני הלכה ואגדה

מאוצרותיו של הרב ישראל דנדרוביץ שליט"א מח"ס 'הנחמדים מזהב', ערד

נס לשקר?

כתב הרה"ק רבי יואל מסאטמאר זיע"א בספרו 'על הגאולה ועל התמורה': "וכבר הזהירו על זה רבותינו הצדיקים והקדושים מדורות שלפנינו שראו ברוח קדשם מה שיארע לנו מהנסיונות בעיקבתא דמשיחא. ושמעתי מפי תלמיד חכם מפורסם ואיש מהימן, ששמע כמה פעמים מאביו שששמע מחותנו, אשר היה רגיל אצל הרב הקדוש מרוזין זי"ע יותר מעשרים שנה, ושמע מפה קדשו דיבורים אלו: **תדעו, דכמו שירד האש מן השמים לאליהו בהר הכרמל ולא ירד לנביאי הבעל, בעיקבתא דמשיחא יהיה ההיפך, שירד אש מן השמים לנביאי הבעל! ויהיו הנסיונות גדולים ועצומים, קשים ומרים. ואני עומד ומזהיר לכם על זה למען תדעו להיות זהירים בדבר.** וכעין זה מקובל מהרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע ועוד צדיקים וקדושים שהגידו מראש גודל הנסיונות שיעמדו לנגדינו והזהירו על זה".

ונודע שבעל שמועה זו היה הרה"ג רבי אברהם יעקב טיילטבוים ז"ל, מחשובי הרבנים בניו יורק, אשר כתב זאת בספרו 'קול יעקב': "שמעתי מאאמו"ר ששמע מחמיו ששמע מזקנו רבי אליעזר טאפריבער זצ"ל, שהיה מסתופף במשך עשרים שנה אצל הרה"ק רבי ישראל מרוזין, אשר שמע בעצמו מפי קדשו של קדוש ישראל מרוזין זצ"ל בזה הלשון: קודם ביאת המשיח יחזור על עצמו מה שאירע לאליהו בהר הכרמל שירד לו אש מן השמים, ותדעו יהודים דאז ירד האש לאליהו וקודם ביאת משיח האש תרד לנביאי הבעל, ויצטרכו לטפס על קירות חלקים כדי להישאר באמונה", ויסוד הדברים הביא גם הרה"ק מהוסיאטין בספר 'אהלי יעקב' (**פרשת בראשית**).

ודבר חידוש ראיתי בספר 'שדה צופים' (**בהקדמה למסכת זבחים**): "הנה מטין משמיה דהגאון רבי אלחנן ווסרמן זצוק"ל, שאמר שלפני בוא המשיח, הנסיון יהא כל כך גדול עד שתרד האש לעכו"ם, וההיפוך מהעובדא שהיה בזמן אליהו ונביאי הבעל שירדה האש לאליהו ולא לנביאי הבעל. ושאלתי לרבינו [הגר"ח קניבסקי זצוק"ל]: אם יש מקור לזה במדרשים וכדומה? וציין לי ל'פרקי משיח' (**הנמצא ב'אוצר מדרשים**', אייזנשטיין, עמ' שצב), ושם איתא בזה הלשון: "וישראל אומרים למלך הערביים: בית המקדש שלנו הוא, קח כסף וזהב ותניח בית המקדש! ומלך הערביים אומר: אין לכם במקדש הזה כלום! אבל אם אתם בוחרים לכם בראשונה קרבן, כמו שהייתם עוסקים מקדם, וגם אנחנו מקריבים, ומי שנתקבל קרבנו יהיה העם הנבחר ונהיה כולנו אומה אחת, וישראל מקריבים ואינם מתקבלים! לפי שהשטן מקטרג לפני הקב"ה, ובני קדר מקריבים ומתקבלים! שנאמר כל צאן קדר יקבצו לך באותה שעה וכו', עיין שם כל הלשון באורך".

*

ידיעה מופלאה יכולה לסייע בידינו לתרץ קושיה אלימתא שנתחבט בה השפת אמת זיע"א בדברי הפסוק (**במדבר טז יט**): "**וַיַּקְהֵל עֲלֵיהֶם קֹרַח אֶת כָּל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּרָא כְּבוֹד ה' אֶל כָּל הָעֵדָה**". והנה מצאנו בדברי הפסוק (**ויקרא ח ג**): "וְאֵת כָּל הָעֵדָה הַקְהֵל אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד" את דרשת חז"ל שהביא רש"י: "**הקהל אל פתח אהל מועד - זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה**", ואם כן, על כרחנו שגם אצל קורח כאן, שנאמר בו שכל העדה היו בפתח אהל מועד, היה זה בבחינת מועט המחזיק את המרובה, וצ"ע וכי ייתכן שיעשה רחמנא ניסא לשיקרא?

השפת אמת עצמו מתרץ, שמקום זה של 'פתח אוהל מועד' היה בו סגולה זו של מועט המחזיק את המרובה, ללא כל הבדל מי הם הנאספים בו ולשם מה באה ההתאספות: "ויתכן לומר בדיוק לשונם ז"ל מן המקומות שהחזיק מיעוט, אם כן משמע, דתליא במקום שמקום תוך הקלעים נעשה בו זה הנס קבוע שיהיה מיעוט מחזיק המרובה לעולם כנ"ל". עוד כתב השפת אמת, שלאמיתו של דבר נעשה הנס עבור האמת ולא עבור השקר של קורח: "שוב ראיתי בבעל הטורים, שהקהיל אותם כמו שבמילואים נתכנו אהרן על ידי הקהילה כן הוא עשה עיין שם, ונראה להוסיף על דבריו כי באמת נעשה כן משמים כדי שיתברר כהונת אהרן עתה מחדש ולכך נעשה גם כן נס, וקרח טעה וקסבר שנעשה בשביל כהונה חדשה לו, ולא ראה יפה, כי אדרבא היה לברר כהונתו של אהרן ולחנכו מחדש בכהונה".

גם הגאון האדר"ת בפירושו 'עטרות אדר' עמד על קושיה זו, ותירץ שאכן לא כל העדה, כפשוטו, היו שם, אלא כדברי רבינו הרמב"ן: "את כל העדה - את גדולי העם הנועדים תמיד אל פתח אהל מועד, או בכורי כל ישראל הראויים לעבודה", ולהם לא הוצרכו לנס.

אולם לפי המובא לעיל ייתכן שאכן נעשה אצל קרח ועדתו נס כזה של מועט המחזיק את המרובה, כדי להגדיל ולהעצים את הנסיון שעמדו בו בני ישראל. ובדומה לנס שעתיד להיות, שהאש תרד אצל נביאי הבעל, כך גם בשעתו היה נס זה של מועט המחזיק את המרובה בכדי לבחון היטב מי הנועדים על ה' ומי המאמינים בה' ובמשה עבדו.

העלון זקוק בדחיפות לתרומות! כל תרומה תתקבל בברכה.

העלון מוקדש-להצלחת ברו"ב ישי בן אילה, רחמים בן מונירה, עידן וליליך בני מרים, משפ' מנצור וכל התורמים והמסייעים בהפצה. אליהו בן אילה,

לרפואת איתמר שריה בן עדית, ראובן בן שרה, נסים בן חורם, מונירה בת פרנין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדית, יעקב בן בת שבע בתושט"ו

לזיווג הגון שרה בת אילה, רבקה בת דבורה אסתר בת חווה

לעילוי נשמת דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, שושנה פורן בת טאוס, חנה יונה בת רומיה, פרבין נמכי בת עוסניגאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל,

בס"ד

אשר מיני מתיקה

מלוקט מספר 'מתיקות התורה'

מוסר השכל ולקח טוב ואמרות חיזוק הנלמדים מתוך פרשיות התורה מלוקטים מפי סופרים וספרים בכתבם ובלשונם

פרשת קרח - גליון כט

קרח היה זקן בן ק"ל שנה ובעל רוה"ק

קֹרַח היה בעל רוח הקודש ומטועני ארון הברית, היינו שהיה **צדיק וזקן בן ק"ל שנה**, ובכל זאת בגלל קנאה אחת **שקינא באליצפן** בן עוזיאל ירד שאולה, נגיעה קטנה זו הוציאה אותו מן העולם, מכאן צריכים ללמוד מה איומה יכולה להיות נגיעה אחת קטנה, ומכאן מדה טובה מרובה לאן יכולה **נטיה אחת לטובה** להביא את האדם.

חידושי הרי"ם

הגאוה מסמאת עיני האדם, עד שאמרו למשה מדוע תתנשאו כשהתורה מעידה עליו שהיה עניו מאד

וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה' (טז, ג). הרבי ר' **בונם** [מפרשיסחא]

זצ"ל הקשה, איך יתכן להגיד על משה רבנו ע"ה **מדוע תתנשאו כשהתורה מעידה עליו** (לעיל יב, ג) **והאיש משה עניו מאד מכל האדם**, ונראה שמכאן יתכן ללמוד לדעת שהגאוה מסמא עיני האדם שאינו מסוגל לראות שום דבר לאשורו.

חידושי הרי"ם

עובדות וסיפורי צדיקים

ביום היארצייט לאביו וויתר ונתן לאדם שהיה לו יארצייט על בתו להתפלל לפני התיבה ולומר קדיש

וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה **וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו** (טז, ד). ולא ויפלו, כי אהרן במוסרו ובקדושתו לא ענה דבר בכל המחלוקת הזו, ויהי כמחריש וכמודה שמעלת קרח גדולה ממעלתו, אבל הוא עושה כדבר משה ומקיים גזירת מלך (רמב"ן):

שנה אחת ביום ה'יארצייט' של אבי הגה"צ רבי **ישראל סלנטר** זצ"ל, הודיע אחד המתפללים שיש לו 'יארצייט' על בתו ע"ה שנפטרה בדמי ימיה וברצונו להתפלל לפני התיבה ולומר 'קדיש' לעילוי נשמתה, והנה לפי ההלכה **יש דין קדימה לאבל על אביו** לשמש כש"ץ לפני המתאבל על בתו, ואעפ"כ הסכים הגר"י סלנטר לוותר ונתן לאותו אדם להתפלל לפני התיבה ולומר 'קדיש'. בשעת הכושר שאלו אותו מקורביו, והלא משום מצוות **'כיבוד אב'** היה לו לעמוד על שלו כדין תורה ולהתפלל ולומר 'קדיש', אך הוא ענה והשיב בצדקותו **'לאבי זצ"ל תהיה זכות גדולה יותר מהחסד והוויתור שעשיתי לפלוני**, מאילו הייתי מתפלל לעילוי נשמתו.

חיי המוסר, ח"ב, עמוד ריז

שמעון זה דורש כל האתין שבתורה, את החזיר ואת הטריפה, כיון שהגיע לאת ה' אלקיך תירא פירש

וַיָּקָם מֹשֶׁה **וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וַאֲבִירָם** (טז, כה). אמר ריש לקיש מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו, שנאמר (יז, ה) ולא יהיה כקרח וכעדתו (סנהדרין קי, א):

באותן הימים שהיה כבוד-חו"ז הגה"ק אב"ד בעיר קעמפנא [הרב ישראל יונה לנדא זצ"ל בעל מעון הברכות] **שבא** לעירו איש אחד ושמעון שמו והיה מנגן נפלא ושר בשירים, והמשיך אחריו את השומעים בקולו הנעים עד שבני העיר רצו לקבלו לש"ץ בקעמפנא, ובאו בני העיר לפני כבוד חו"ז הרב והציעו לפניו רצונם ורצו שיסכים עמהם ושיתן לו כתב התמנות לש"ץ, אכן הוא לא רצה להסכים על זה, לאשר האיש הזה היה בעל עבירה מפורסם וקל שבקלים, ולא חפץ שיעמוד איש כזה במקום קדשינו בבית הכנסת להיות שלוחא דציבורא לפני אבינו שבשמים, אך אנשי העיר שדבקו בו לא אבו לשמוע בקולו ולעזוב את תאות נפשם, ורצו להחזיקו לש"ץ

הארות והערות יתקבלו בברכה ירמי' טעסלער | 7503995@GMAIL.COM | 917.750.3995 | 170 DIVISION AV. BROOKLYN N.Y. 11211

אף מחלוקת שהוא לתיקונו של עולם אינו טוב

וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וַאֲבִירָם (טז, כה). אמר ריש לקיש, מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו, שנאמר (יז, ה) **ולא יהיה כקרח וכעדתו** (סנהדרין קי, א):

למה אין כתיב בשני כי טוב וגו', ר' חנינא אמר שבו נבראת מחלוקת, שנאמר ויהי מבדיל בין מים למים, אמר ר' טביומי אם מחלוקת שהיא **לתקונו של עולם ולישובו אין בה כי טוב**, מחלוקת שהיא לערבובו על אחת כמה וכמה.

בראשית רבה ד, ו

במעשה העגל שהיה שלום ביניהם לא נפסק המן, ובמחלוקתו של קרח לא ירד מן באותו יום

וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וַאֲבִירָם (טז, כה). אמר ריש לקיש מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו, שנאמר (יז, ה) **ולא יהיה כקרח וכעדתו** (סנהדרין קי, א):

ותדע כמה קשה המחלוקת לפני הקב"ה, דבמעשה העגל, שהיו בשלום, לא נפסק המן, עד שהקריבו ממנה לפני העגל (שמו"ר מא, א), **ובמחלוקתו של קרח לא ירד באותו יום** כאמרם ז"ל (ב"ר ד, ו), ראה כמה אהוב השלום לפני הקדוש ברוך הוא וכמה שנאוי המחלוקת, גם אמרו זכרונם לברכה בששת ימי בראשית נאמר בהם כי טוב, לבד ביום שנתפלגו המים, שלא נאמר 'כי טוב', לפי שכל דבר מחלוקת שנאוי לפני המקום.

שבט מוסר, פרק לז, אות כב

כל איש ומשפחה שהיו ביניהם מחלוקת, שני הצדדים לא יצאו נקיים, ולקו בגופם ובממונם

וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וַאֲבִירָם (טז, כה). אמר ריש לקיש מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו, שנאמר (יז, ה) **ולא יהיה כקרח וכעדתו** (סנהדרין קי, א):

מה מאד יש להרחיק ממחלוקת בכל הימים, ובפרט בזמן המגפה בר מינן יש להזהר שלא יהיה מחלוקת עם שום נברא, ולא מחלוקת בתוך ביתו, וביותר עם קרוביו ושכניו, כי הוא דבר מסוכן בר מינן, וכבר ידוע מענין מעשה שהיה בזמן רבינו **האר"י** ז"ל כי בסיבת המחלוקת שהיה בין השכנות על זה חשכה מאור עינינו שנסתלק צדיק יסוד עולם רבינו אור המופלא האר"י ז"ל, ככתוב בספר שבחי האר"י ז"ל.

וכבר כתבתי במקום אחר בס"ד כי **אני הגבר ראתה עיני מיום שעמדתי על דעתי כי כל איש ואשה משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר שהיו ביניהם מחלוקת לא יצאו נקיים הב' הכיתות, ונלקו בין בגופם בין בממונם** בכל כחותם, והגאון הק' זי"ע הבין וראה שיצמח מזה מחלוקת גדול ואולי יצליח מעשה שטן וידיהם יהיה על העליונה, ולא ידע לשות עצות בנפשו האם לצאת בכח ועוז נגד המסרבים לקולו או לחדול, וכתב לכבוד הגה"ק ר' יוסף הצדיק [חתנו של הנודע ביהודה] זי"ע שהיה בעת ההוא אבד"ק פוזנא את כל אשר לפניו, ושאל עצתו הקדושה, והודיע לו את רצון אנשי עיר ומהותו של האיש המשורר וכתב אליו בנוסח זה.

שמעון זה דורש כל האתי"ן שבתורה, את החזיר ואת הטריפה ואת הנבילה וכדומה, כיון שהגיע לאת ה' אלקיך תירא פירש, (היינו שהוא אוכל מאכלות אסורות ואין לו יראת ה'), ולזאת יגיד לו דעתו הק' מה לעשות, והגאון מהר"י מפוזנא השיב לו, **מוטב להעמיד צלם בהיכל ואל ירבה מחלוקת בישראל,** לכן יחדול מלצאת בריב נגדם אם אינם רוצים לשמוע בקולו בטיב, כשהשיג תשובת הגאון מהר"י שמע לעצתו ונתקבל העובר אורח לש"ץ.

אמנם הגה"ק הרב ז"ל לא שבע נחת ממנו מפני רוע מעלליו, ומתחלה דיבר על לבו בכל פעם בדברי מוסר השכל לעוררו לדרך הטוב, אכן בראותו כי לא יועיל מאומה ואינו עוזב דרך רשע, התחיל בחכמתו לקרבו בכל עוז ולכבדו תמיד בבואו לביתו בכוס גדול של משקה המשכרת, וכן בהיותו עמו יחד על סעודת ברית מילה וכדומה קרבוהו בסבר פנים יפות, ונתן לו בכל פעם כוס אחר כוס, והוא לא הבין כוונת הרב ז"ל, עד שהרגילו לשתות בכל פעם יותר ויותר ונשתכר תמיד עד שנפל ברחוב העיר, ומצאו אותו כמה פעמים מונח באשפה שבשוק ונתבזה בעיניהם כי לחרפה היה להם ונתרחקו ממנו אוהביו ומחזיקיו, ואז העבירו אותו מעבודתו ועזב את העיר והלך באשר הלך, כן שמעתי מאאמו"ר שי' ששמע זאת מהגאון מהור"ר שמחה רעפפיש ז"ל בע"ס שערי שמחה שהיה ראבד"ק קעמפנא.

עין הבדולח [אב"ד קעמפנא] בפתיחה מטה לוי, עמוד ו

עובדות וסיפורי צדיקים

רח״ל, ומי שיש לו דעת יעמיק מאד בזה, ולעולם יהיה מוותר משלו בין בגופו בין בממונו בין בכבודו, ויצא הפסדו בשכרו שיהיה לו שכר טוב בעולם הזה ובעולם הבא מסיבת כי היה אוהב שלום ורודף שלום.

רפואה וחיים [להג״ר חיים פאלאגי זי״ע] פרק ה׳, אות עו

אל תשקצו את נפשותיכם במחלוקת המכלה הגוף והנפש והממון

וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וַאֲבִירָם (טז, כה). אמר ריש לקיש, מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו, שנאמר (יז, ה) ולא יהיה כקרח וכעדתו (סנהדרין קי, א):

ב״ה ג׳ תזריע תשי״ט בני ברק.

אמרתי להעתיק דברי **הרמב״ם** זצ״ל לבנו ז״ל (איגרת המוסר), על דבר ענין מחלוקת רחמנא ליצלן, זה לשונו, **אל תשקצו את נפשותיכם במחלוקת המכלה הגוף והנפש והממון**, ומה נשאר עוד, ראיתי לבנים השחירו, ופחות נפחתו, ומשפחות נספחו, ושרים הוסרו מגדולתם, ועירות גדולות נתערערו, וקיבוצים נפרדו, וחסידים נפסדו, ואנשי אמונה אבדו, ונכבדים נקלו ונתבזו בסבת המחלוקת, נביאים נבאו, וחכמים חכמו, ופילוסופים חפשו ויספו לספר רעת המחלוקת ולא הגיעו לתכליתה, לכן **שנאו אותה ונוסו מפניו והתרחקו מכל אוהביו** וגואליו ורעהו.

אור יחזקאל [להג״ר יחזקאל לעוינשטיין זצ״ל] עמוד רעד

מי שהתערב במחלוקת לא עלתה לו יפה

וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וַאֲבִירָם (טז, כה). אמר ריש לקיש מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו, שנאמר (יז, ה) ולא יהיה כקרח **וכעדתו** (סנהדרין קי, א):

לאור כל האמור, מחובתי לספר מעשה שהיה שמזה נוכל להתבונן שאסור לו לאדם להכניס ראשו במחלוקת שיש לפעמים אצל צדיקים.

כשהייתי פעם אחת בעיר ארוזה שבשווייץ, שהה שם גם הרה״ק רבי **יעקב מפשעווארסק** זי״ע עם נכדיו לצורך מנוחה, ובשעות הקטנות של הלילה היה יוצא לטייל עם יוצאי חלציו, לילה אחד הצטרפתי עמהם, ותוך כדי הליכה סיפר סיפורי צדיקים בנעימה כדרכו בקודש, והיה מספר כאילו היו אלפי מאזינים מקשיבים לקולו.

לפתע עצר שטף דיבורו ואמר, ידוע לי שכל מי שהתערב במחלוקת שהיה בין הרה״ק בעל ה׳דברי חיים׳ מצאנז זי״ע לבין בניו הקדושים של הרה״ק רבי ישראל מרוזין זי״ע לא עלתה לו יפה, וכוונתי גם לאלו שהלכו לטובת הרה״ק מצאנז, ובכך נתן את ידיו על לבו ואמר, אני חסיד צאנז מובהק, וידוע לי **שמי שהתערב במחלוקת לא עלתה לו יפה**, ואז פנה לנכדיו ואמר **לעולם אל תתערבו במחלוקת.**

הגה״צ רבי אליעזר דוד פרידמאן זצ״ל, הגדה של פסח, מפי ספרים וסופרים, עמוד ריג

עובדות וסיפורי צדיקים

אם תהיה יהודי כשר וירא שמים ותלמד תורה יהיה טוב לי, ואינני זקוק דווקא לקדישים שלך

וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל דָּתָן וַאֲבִירָם (טז, כה). אמר ריש לקיש מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו, שנאמר (יז, ה) ולא יהיה כקרח וכעדתו (סנהדרין קי, א):

באשר כיהן הגה״ק רבי **ישראל ניסן קופרשטוק** זצ״ל בעל ספר ׳**עני בן פחמא**׳, בעטרת הרבנות של קהלת רוזיאן, היה בין אנשי הקהילה אדם אחד שאמר קדיש אחרי אביו שהלך לעולמו, מחסידי פשיסחה ווארקי, ותמיד היה מתקוטט עם כל האבלים, משום שרצה לומר את כל הקדישים, פעם אחת ראה רבי ישראל ניסן זצ״ל שאותו אדם הניח הרגלו זה, ואינו מתקוטט עוד עם האומרים קדיש, קראו אליו ושאלו לפשר הדבר, ברם, אותו חסיד השתמט מלתת לו תשובה.

מיד גזר עליו הגה״ק ר׳ ישראל ניסן זצ״ל בכח התורה ובכח מרא דאתרא, שיאמר לו את האמת, עד שהוכרח להודות שאביו ע״ה בא אליו בחלום ושאלו, מדוע אתה מתקוטט תמיד בשביל הקדישים, **אם תהיה יהודי כשר וירא שמים ותלמד תורה, יהיה טוב לי ואינני זקוק לקדישים שלך דווקא,** אבל אם חס וחלילה לא תהיה טוב ותתקוטט, אזי אותך ואת הקדישים שלך אני צריך לכפרה, (ברוך איך דיך פייר איין כפרה מיט דיינע קדישים) ולכן כיון שכן, שוב איננו מתקוטט עוד עבור זה.

בישישים חכמה, עמוד רפא, ששמע מהגה״צ רבי ישראל ניסן קופרשטוק זצ״ל אבד״ק מאקאווע, ראה עוד בענין זה לעיל עמוד שדמ

בחור יקר,

צאתכם ובואכם לשלום!

קח עמך 'צידה לדרך' לכל ימי הקעמפ את הספר הנפלא החדש

'מתיקות התורה'

במדבר – פרקי אבות

בין עצי היער ומראש הרדי קדם, במקום מנוחת הנפש והרחבת הדעת, רווה את נפשך הצמאה בספר מתיקות התורה אשר ירומם את רוחך, ויחזק את נפשך, באמונת ה', תורה, תפילה, אשרינו מה טוב חלקינו, חיבתן של ישראל, יראת שמים, מידות טובות, שמחה, חיזוק, שבת קודש, חביבות המצוה, עין טובה

משולב עם הרבה סיפורי צדיקים נפלאים ומחזקים

ה' ישמיר צאתך ובואך מעתה ועד עולם

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו

מתוך "קו השגחה פרטית"

מכון שער הבטחון
פותחים שער לחיים שלווים

פרשיות **קורח - חוקת** תשפ"ב ◆ עלון מס': **92**

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

ערכה של מכה

יהודי שכר דירה באחוזה של שר נכבד, ושילם לו 300 רובל לשנה. באחד הימים יצא השר לדרך ארוכה, ומינה מפקיד לאחראי על הדירות. אך יצוא יצא השר, והמפקיד הודיע ליהודי, שמהיום שכר הדירה לשנה עומד על 500 רובל! הוא כל כך התלהב להציק ליהודי, עד ששום טיעון לא נכנס לאוזניו. התאמץ היהודי ככל יכולתו, אך בסופו של דבר, בהגיע עת התשלום היו בידיו 480 רובלים בלבד. זהו, יותר מכך הוא לא יכול להשיג.

עכשיו מצא לו המפקיד עילה, לא רק לקחת מהיהודי את ממונו, אלא גם להכותו. הוא פקד על המשרת האכזרי ביותר באחוזה, להכות את היהודי מכה אחת על כל רובל שהחסיר.

לימים חזר השר. רץ אליו היהודי וסיפר לו על הצקותיו הנוראות של המפקיד. השר כעס מאוד. זימן את המפקיד, ולמול עיניו שאל את היהודי, כמה מכות נתנו לך? עשרים. על כל מכה אתה מקבל מאה רובלים! למפקיד הזה יש חצר ששווה 4000 רובל, ואתה תקבל חצי ממנה, בשווי של 2000 רובל.

השר דורש 'תן חיוך ותודה', אבל היהודי מרגיש החמצה גדולה. הרי המכות כבר עברו, גופו התרפא ומזמן כבר שכח את הכאב שהסבו לו. כמה חבל! לו היה מקבל עוד עשרים מכות, היה מרוויח את כל החצר!

המשל הזה בא ללמדנו על התועלת שיש מכל המצוקות. אם כל מכה שווה מאה רובל, האם לא שווה לקבל עוד?! יצחק אבינו ידע את עומק הדין ורצה להיטיב עם בניו, לחסוך מהם את הצער הנורא ולהמתיק את הדינים, ועל כן ביקש 'יסורים. אמר לו הקב"ה, 'חייך, ממך אני מתחיל', ומיד 'ותכהין עיניו מראות'. הוא היה הראשון שסבל 'יסורים בעולם הזה.

החפץ חיים מביא את כל זה בספרו 'שם עולם', ומוסיף: שמעתי מאיש אמונים ששמע מרבי יעקב משה, ששמע מסבו הגדול, הגאון מווילנא, שאמר: **אלמלא הייסורים לא מצאנו ידינו ורגלינו בעולם העליון!**

כאשר אדם הולך לבית עולמו, עולה נשמתו למעלה והיא ניצבת בפני מאזניים ענקיים, שבהם נשקלות הזכויות למול החובות. אם כף הזכויות כבדה יותר, האדם נחשב לצדיק, ולהיפך. והנה נשמע הקול בכל העולמות: 'תבואנה כל הזכויות של העולה החדש דנן!' מיד מתאספים ובאים כל המלאכים מליצי הישר שנבראו מהמצוות, מכל לימוד התורה, התפילות והברכות, ויתורים, התגברויות, צדקות וחסדים שזכה לקיים בימי חייו. ושוב קורא הקול: 'יבואו המקטרגים ויעידו! עומדת הנשמה וראה באימה איך מלאכים שחורים מתקבצים על כף החובות. אוי ואבוי, כף החובות הולכת ונעשית כבדה, ונוטה למטה... צער הנשמה נורא. אוי וויי, מה עשיתי, אני מתחרט על הכול! אומרים לו: למטה עוד יכולת להתחרט, אבל למעלה כבר מאוחר.

יוצא הקול ומכריז: 'יעלה ויבוא כל מה שיהודי זה סבל בימי חייו.

והנה הם באים בהמוניהם ומתייצבים לפי סדר הא"ב: **א**בידות. אימומים. איחורים. אכזבות. **ב**הלות. ביזיונות. גירודים. גניבות. **ד**וחו"ת. דלות. **ה**לשנות. הפסדים. השפלות. **י**רוסים. **ז**ריקות. **ח**בלות. חובות. חרדות. **ט**יפולים. טרור. יצר הרע. יתושים. **כ**אבים. **ל**ווייות. **מ**חלות. מיסים. מכות. משברים. משכנתאות. **נ**ודניקים. נזילות. נזקים. נדודי שינה. נפילות. **ס**כסוכים. **ע**רבים. **פ**יטורים. פציעות. פקקים. פשיטות רגל. **צ**מצומים. **ק**טטות. קנסות. קצרים. **ר**ופאים. **ש**לום בית. **ת**קלות. תשלומים... כל אלו ודומיהם עולים על כף הזכויות, והיא מתחילה לנטות למטה, אבל זה עדיין לא מספיק כדי להתגבר על כף החובה.

שוב יוצאת בת קול: 'יעלו ויבואו כל סוגי המכאובים שהיהודי קיבל ברצון, מתוך אמונה **שגם זו לטובה**, והם יישקלו פי כמה וכמה לצד הזכויות!

והנה הם באים. לפי התאריך של קבלתם באמונה, אפשר לראות ממתי הצדיק הזה היה מחובר לקו ולעלון השגחה פרטית...

המצב משתפר, אבל עדיין לא מספיק.

ואז, בקול רעש גדול אדיר וחזק משמיעים: 'יעלה ויבוא ויגיע, ויראה וירצה וישמע, כל צער, כאב ונזק שיהודי זה סבל על ידי אמצעי בעל בחירה, ושנגרמו על ידי בני אדם אחרים, ועם כל זה התחזק באמונה שלמה שהכול לטובה מאת הבורא יתברך שמו, ושאין לאויביו מבקשי רעתו שום יכולת להועיל או להזיק מבלי רצונו יתברך. ולא רק שלא כעס ולא התלונן, אלא אף זכה כמה פעמים לומר עליהם בשמחה **"מזמור לתודה"**.

מעשים טובים כאלו שוקלים עשרות מונים, והם, הם היקרים ביותר. כף הזכויות נוטה לגמרי כלפי מטה, וכך זוכה הנשמה בהמתקת הדינים!

והנה מלאכים טובים מקבלים את פניו בשמחה, ומכריזים: **שערי גן עדן פתוחים לפניך. ברוך הבא!!!**

(מתוך שיעור 154 בשער הבטחון)

השגחה שבועית

חצי שעה של 'עלינו לשבח'

מספר לי ר' מרדכי, אברך כולל המתגורר בבית שמש ולומד בביתו:

אתמול התפללתי מנחה גדולה בביתי, אחרי הכולל, ובשעה שעמדתי ואמרתי עלינו לשבח, ראיתי מהחלון את קו 128 לבית שמש המתקרב לתחנה, הממוקמת מרחק עשרים שניות מבית הכנסת.

ידעתי שאם ארוץ לתחנה אספיק אותו, והרי אני כבר ממש בסוף התפילה. אלא שאז נזכרתי בסיפור ששמעתי בקו על הבחור לייזר מביתר עילית (מפורסם השבוע בעלון עם הכותרת 'הקשבתי והרווחתי'), שנשאר בתפילת מנחה עד הקדיש יתום האחרון, והחלטתי לסיים את התפילה בנחת.

ומה אתם חושבים? קרה לי נס כלשהו? לא ולא. ר' מרדכי מסיים במתיקות: ברוך ה', חיכיתי עוד כמעט חצי שעה לאוטובוס, ואז נסעתי הביתה. מרצדס לא עצר לי, אוטובוס תועה לא לקח אותי בחצי מהזמן. עולם כמנהגו נוהג ונוסע על כבישים עמוסים ותחנות עמוסות לא פחות, אבל אני בטוח שמה שהקב"ה אמר, שאין שומע לי ומפסיד, זה חי וקיים. לא מעניין איך בדיוק רואים את זה, בטוח שלא הפסדתי.

כששמעתי את הסיפור נזכרתי בדברי המטה משה הידועים, המובאים גם במשנה ברורה (קלב ס"ק ח): **וקיבלנו שיש לומר שבח זה של 'עלינו' באימה וביראה, ברתת, בזיע, בשיפוי ראש, כי כל צבא השמים שומעים, והקדוש ברוך הוא עומד עם פמליא של מעלה, וכולם עונין ואומרים, אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלוקיו, אשרי העם עוז לו בך מסילות בלבבם.**

עומד לו ר' מרדכי בבית הכנסת, וכל פמליא של מעלה עומדים ורואים איך שהוא מתגבר ואומר: 'לא! איני עוזב את בית הכנסת לפני שאני גומר את השבח המופלא של עלינו לשבח! האוטובוס לא מעניין אותי עכשיו, רצוני לעשות נחת רוח לבוראי'. אין ספק שהשמחה של הקב"ה עם כל צבא השמים באותו זמן היתה לאין ערוך. כולם שמחו ואמרו: אשרי העם שבוטחים בקב"ה, שיודעים ש'אין אדם שומע לי ומפסיד', שמאמינים בכל לבם בקב"ה, בין אם הם רואים בעיניים את הסוף ובין אם הם לא רואים.

אשרי העם שככה לו, אשרי העם שה' אלוקיו.

שבת שלום ומבורך,
פינחס שפר

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם שאינו את חייהם, חייג:

מארץ ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 0-330-3900-489 • מבלגיה 0-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית
אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיך שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

כאשר ציווה אלוקים

נדיר אצלי לנסוע לכותל המערבי. אני עושה זאת לעתים רחוקות מאוד, ועת כזאת היתה לפני שבועיים. ככל שאני מהרהר בכך, אני נפעם מההשגחה הפרטית, איך זה שבדיוק אז פגשתי יהודי שומר מסורת. ראיתי עליו שהוא מתעניין ביהדות והצעתי לו ללמוד עמי בערבים. הוא הסכים ונפגשנו כדי ללמוד. אחרי ימים ספורים, ביום שני, הוא מספר לי בהתרגשות שנולד לו בן. אני מאחל לו מזל טוב כמובן, ומיד אנחנו עושים חשבון שהברית תהיה ביום שני הבא, וגם אני מחמן בשמחה לחגיגה.

ביום שני אני מתקשר לאבי הבן ושואל אותו מה נשמע, ואיך מתכוננים לברית שתיערך היום.

"בסוף לא עושים היום ברית", אומר לי האב, "הברית נדחתה".

סגרתי את הטלפון, אבל משהו לא היה נראה לי. האב לא הסביר למה הברית נדחתה, ואני חששתי שאין סיבה מספקת לכך. התקשרתי אליו בצהריים כדי לרחרח, והוא עונה לי, "טוב שהתקשרת. הזמנתי מוהל למחר ואני לא יודע אם הוא מוהל טוב".

"אני כבר מברר לך", אמרתי לו.

התקשרתי לרב של בית הכנסת לברר על המוהל, אבל ברגע שהרב שמע שאני מדבר אודות הברית של התינוק הזה הוא אמר, "המוהל זה לא הנידון כאן. התינוק בריא. יש לו צהבת ברמה שבע, שזאת רמה תקינה לגמרי, ועם כל זה האבא רוצה לדחות את הברית למחר".

היום היום השמיני. הברית צריכה להיערך היום, ומה אפשר לעשות? תחילה החלטתי לברר על המוהל. התקשרתי לרב אורן, שהוא מוהל מפורסם שמל אלפי ילדים בארץ ובעולם. שאלתי אותו על המוהל שאבי הבן הזמין, והרב אמר לי, "זהו מוהל מצויין. הוא היה תלמיד שלי, ובקשר לצהבת ברמה שבע, זה בסדר גמור. אפשר לעשות את הברית ואין כל סיבה לעכב אותה".

התקשרתי לאבי הבן, סיפרתי לו שדיברתי עם המוהל הכי גדול, והוא גם אמר שהבן שלו בריא לחלוטין, ומצווה גדולה לעשות את הברית דווקא היום. אבל הוא לא שש על הרעיון. "תבין", הוא אומר לי, "הזמנתי הכול למחר. קייטרינג ואולם ואת כל המשפחה, כבר קבעתי עם סנדק, ואני לא יכול לבטל. וחוץ מזה, תגיד אתה, איך עושים ברית כשהסבתא לא נמצאת?"

הערכתי את הכיבוד הורים שלו, אבל כשמדובר בברית, אם אפשר למול בזמן, אסור לדחות זאת. לא ידעתי איך לשכנע את האבא לקיים את הברית. ניסיתי ואמרתי, "הכול טוב ויפה, אבל בשביל ברית מספיק שיהיו עשרה אנשים. בוא לבית הכנסת עם התינוק והכול יהיה בסדר".

הוא לא הסכים. הוא מוכרח את המשפחה בטקס. הייתי ממש אובד עצות. התקשרתי לרב של בית הכנסת והוא הציע רעיון נפלא, "המשפחה תוכל להיות בטקס! מחר יבואו כל בני המשפחה והקייטרינג והצלם והסנדק וכל החשובים, ויהיה אירוע ראוי לשמו, ועכשיו נעשה ברית במתכונת מצומצמת, והכול על מקומו יבוא בשלום".

לרעיון הזה הסכים היהודי. אמנם לא בקלות, אבל הסכים. תוך זמן קצר הופיע המוהל, עשרה אנשים עמדו הכן, הרב של בית הכנסת התכונן להיות הסנדק, ועדיין הוצרכו רחמי שמים כדי שהאב יוריד את התינוק לבית הכנסת. בסופו של דבר הם הגיעו, הרב היה הסנדק, והתינוק בא

הקשבתי והרווחתי

מספר הבחור לייזר מביתר עילית: בקהילה שלנו ארגנו טיול מיוחד במינו, למי שיעמוד בכל מיני סעיפים של הנהגה ולימוד במשך הזמן. הטיול הזה היה חשוב לי. רציתי מאוד להשתתף בו והשתדלתי לעמוד בכל הקריטריונים. זה לא היה קל, לא ממש הצלחתי, אבל בסופו של דבר יכולתי לקוות שיאשרו לי את ההשתתפות בטיול.

ביום המיועד ארזתי תרמיל גדול ועוד כמה שקיות ופקלאות, כדי לצאת לטיול המיוחל. התכוננתי לנסוע לירושלים עיר הקודש, שם, מהמרכז של הקהילה שלנו, יוצא המסע אל המקום. מכיוון שעדיין לא התפללתי מנחה, הלכתי לבית הכנסת הקרוב, אך שום מניין לא התאסף שם. קראתי לעבר העוברים ושבים: "עשירי למניין, עשירי למניין", אבל למעשה לא הצלחתי לאסוף יותר משלושה אנשים.

חשבתי שבמקרה כזה מותר להתפלל ביחידות, כי הרי עלי לצאת לדרך, אבל בסייעתא דשמיא התגברתי על הרעיון הנואל. החלטתי לצאת לירושלים ולמצוא שם מניין למנחה. כאשר הגעתי לירושלים, לתחנת המוצא של הטיול שלנו, אני מוצא חברים וידידים, ושואל אותם על דבר המנחה. והנה כולם עונים לי, כל אחד בסגנונו, שהם כבר התפללו, ואני מוצא את עצמי באותו המצב: ללא מניין.

עכשיו כבר לא היה לי למתי לדחות את המנחה. שקיעת החמה מתקרבת, ועלי להתפלל עכשיו. ביחידות? אולי. יש לזה היתר כי זו שעת הצורך, ושעת הדחק, שעת בהילות ושעה שאין דעתי פנויה. כך השמיע לי היצר הרע את טענותיו כאילו היה דורש טובתי, משכנע אותי שהטיול חשוב מאין כמוהו לגוף ולנפש, ושביטולה זהו קיומה. מדהים איזה תלמיד חכם הוא נהיה, כשהוא רוצה שאבטל תפילה במניין.

לא הקשבתי להסבריו המלומדים. הנחתי מידיי את התרמיל והשקיות הנלוות, ואצתי רצתי אל השטיבלאך הסמוכים. שם התאספו יהודים למניין וברוך ה' התפללתי אתם. היצר לא עזב אותי כל כך מהר: הוא טען שאני לא חייב להישאר לחזרת הש"ץ, אבל אני הודעתי לו שהשארתי בחוץ עם התרמיל גם את כל הטענות והמענות והתירוצים שאין להם שחר ואין להם סוף, ונשארתי עד אחרי חזרת הש"ץ. זכיתי בכל המתנות - קדיש, קדושה, קדיש תתקבל, עלינו לשבח, ולא עזבתי את המקום עד אחרי קדיש יתום בתרא. התפללתי מנחה בשלמות, ולאחר מכן חזרתי אל הרחבה. והנה אין זכר לכל הבחורים שהיו פה. שום זנב של אוטובוס לא נראה באופק. כולם נסעו, ואיוותר אנוכי לבדי. אני ותרמילי.

ברוך ה' שהכניס בי שמחה עצומה, על שעשיתי מה שהייתי צריך לעשות. קיימתי את רצון ה' לפי מה שחז"ל הורו לנו, והייתי בטוח ללא כל ספק שהכול לטובה. איני מתחרט לרגע אחד על התפילה בציבור. להיפך, אני מאושר שעמדתי בניסיון, ולא אסכים למכור זכות זו בעד כל הון שבעולם. אני עומד לידי התרמיל וחושב לעצמי מה לעשות עכשיו. לחזור הביתה? להישאר בירושלים? להיכנס לבית המדרש? והנה אני שומע קול. "אליעזר! אליעזר! מה אתה עושה כאן? למה לא נסעת עם כולם?"

אני מפנה את ראשי ומוצא את אחד המארגנים של הטיול. הוא נשאר כאן כדי להעמיס ציוד על הרכב שלו, ולהביאו לנקודת מפגש עם האוטובוסים של הטיול. "אם אתה כבר כאן", הוא אומר לי, "הרי שאתה האדם הנכון במקום הנכון. בוא תעזור לי להעמיס הכול על הרכב, ואחר כך ניסע ביחד".

עזרתי לו. הוא שמח על שמצא זוג ידיים עובדות ואני שמחתי שאני נוסע בישר ובצדק. הרי בסך הכול לא עמדתי ממש בכל הכללים, ועכשיו כשאני גם עוזר ומקבל אישור ברור מפי המארגן להצטרף לנסיעה, אני מרגיש טוב יותר עם עצמי.

זה נשמע אולי נדוש, אבל כשעומדים בניסיון ומקבלים הארה כזאת משמים, מרגישים שוב: אין אדם שומע לי ומפסיד.

(יום רביעי פרשת בחוקותי תשפ"ב, בוקר / סיפור מס' 27406)

אלפי אנשים מעידים על ישועות מעל דרך הטבע בזכות הפצת האמונה בעולם

אש התורה שהצילה מהאש

מספר אברך: אני גר בעיר מעורבת באזור המרכז. יש כאן הרבה עבודה. נערים ממשפחות שאינן שומרות תורה ומצוות צמאים לכל קורטוב של יהדות, וכל מי שיכול לתת משהו מזמנו כדי לקרב את הנערים היקרים האלו לאביהם שבשמים, מוזמן לעשות זאת. גם אני מוצא את עצמי עומד מול קבוצת נערים ומוסר להם שיעור בגמרא. השיעור מתקיים בכל יום שני בשבוע, בין השעות שמונה לתשע בערב, ובסייעתא דשמיא אני מוסר את השיעור הזה כבר כמה שנים.

לפני ארבע שנים, בראש חודש חשוון שחל ביום שני, יצאתי עם רעייתי לקניות בבני ברק. זוהי יציאה הכרחית שאנו מבצעים מפעם לפעם, שהרי בעיר מגורינו לא קיים ההיצע הדרוש לנו. אשתי הזמינה את אחותה בת השתים עשרה לשמש כבייביסיטר על חמשת ילדי כ״י, שהם בטווח הגילאים שבין שנתיים לשבע, ויצאנו לדרכנו. הדרך ארוכה, אורך זמן לנסוע וזמן נוסף למצוא את החנות המבוקשת ואת הפריטים המתאימים. שום דבר לא קורה מהר מדי, חוץ מדבר אחד: השעה שבע בערב. זו מגיעה פתאום, הרבה לפני שסיימנו את רשימת הקניות שלנו.

אם עכשיו שבע, זה אומר שבעוד שעה יהיה שמונה, ועלינו לצאת לדרך כדי להגיע בזמן לשיעור. יש גם אפשרות לקחת מחליף, ואני מהרהר וחושב למי להתקשר כדי שימלא את מקומי. אשתי מבחינה שאני מהורהר ושואלת במה נזכרתי. ״בשיעור״, אני עונה לה. ״בשמונה יש שיעור בבית הכנסת, ואני חושב להתקשר למישהו שיחליף אותי״.

״למה שיחליפו אותך?״ שואלת אשתי, ״זה השיעור שלך. זאת המצווה שלך. למה שנוותר על הזכות הזאת? נראה לי שעדיף לחזור הביתה עכשיו״.

היא נחושה, יהיה לה אכפת אם אפסיד. אני מבין שהיא מרגישה בזה הפסד אישי שלה, ועושה כעצתה. אנחנו ממהרים לסיים את ענייניו בחנות ויוצאים לדרך. הפעם הדרך עוברת חלק. עשר דקות לפני שמונה אנחנו כבר ליד הבית. אני אפילו לא עולה הביתה, אלא ממהר לבית הכנסת שנמצא במרחק שני רחובות מביתי.

הנערים אינם יודעים כמה התאמצתי כדי להגיע בזמן. אני מתארגן לשיעור, הם מתאספים והשיעור מתחיל. ברקע אנחנו שומעים קולות של סירנות. לא אמבולנס אחד ולא שניים. איננו מתרגשים מזה: אנחנו קרובים לכביש ראשי, והרבה פעמים עוברים שם אמבולנס או כבאית. הרי לא נפסיד את הלימוד בגללם. להיפך, לימוד התורה שלנו יגן וימשיך ישועה והצלה לכל מי שזקוק לכך.

עוברת דקה, ומישהו נכנס לבית המדרש ואומר: ״יש הרבה אמבולנסים ליד הבית שלכם. בשורות טובות!״ הוא לא נבהל. גם אנחנו לא.

אחרי שתים או שלוש דקות כבר נכנס לבית המדרש מישהו מבוהל ואומר בקול לחוץ: ״הרב, הבית שלכם עולה בלהבות!״

בשלב הזה אני מבין שהמשפחה שלי זקוקה לי הרגע, ואנו נאלצים לסגור את הגמרא. אני רץ כל עוד נפשי בי. בחדר המדרגות עוצרים אותי שוטרים. ״מי בעל הבית פה?״ שואל אחד מהם.

״אני. רק עכשיו הגעתי. מה הולך פה?״

״פרצה שריפה בבית, והכבאים כבר כיבו את האש״, מעדכן שוטר אחד.

״ואיפה המשפחה?״

״יצאו״.

אני פונה לחפש אותם ומוצא את הילדים יושבים על המדרכה ממול, יחפים, מבוהלים, מפוחדים ובריאים ושלמים לגמרי. אשתי מספרת: ״הגעתי הביתה בעשרה לשמונה. שחררתי את אחותי לדרכה, והנה אני רואה שמתחת לדלת הסגורה של הסלון יוצא עשן סמיך לבן. מיד אספתי את כולם מהמיטות ויצאנו. הודעתי גם לשכנים שיצאו וקראתי למכבי אש״.

אני מנסה לחשוב מה היה קורה לו הייתי מוותר על השיעור היום. הילדה בת השתים עשרה היתה מגלה את העשן, ופותחת את דלת הסלון כדי לזהות את מקורו. כך היתה יכולה להיפגע משאיפת עשן ח״ו, ומי יודע אם היה נותר בה כוח להציל את ילדיי.

היה לנו נס! ה׳ הציל את ילדיי ממוות לחיים, פשוטו כמשמעו!

הבית ׳הלך׳. מה שלא כילתה האש, ניזוק מהעשן ומהמים. באותו ערב עמדנו חסרי כול, אבל בריאים ושלמים. משפחה שלמה שניצלה בזכות לימוד התורה.

(יום שני פרשת במדבר תשפ״ב, לילה, סיפור 1 / סיפור מס׳ 27523)

בבריתו של אברהם אבינו ביום השמיני, שעה לפני השקיעה.

למחרת התקיים אירוע נהדר. התינוק הועבר מיד ליד. הוא שכב גם על ברכיו של הסנדק המוזמן, שעדיין אינו שומר מצוות.

בירכו ׳בורא פרי הגפן׳ וסעדו סעודת מצווה.

בתמונות רואים תינוק יפה בחליפה לבנה. הוא זכה בברית מהודרת ובסנדק תלמיד חכם וירא שמים, ואני מודה לה׳ על שהיה לי חלק במהלך הנפלא שהוביל לזה.

(יום רביעי פרשת במדבר תשפ״ב, לילה, סיפור 1 / סיפור מס׳ 27584)

הצדיק קרא לי

זה שלוש פעמים, שרבי בערל פרנקל שליט״א ההדיר את סידורו של סופר הסת״ם הרה״ק רבי שבתי מראשקוב בן רבי צבי הירש זי״ע, תלמידו של הבעש״ט. בסידור זה מסודרות כוונות האר״י בכל חלק וחלק בתפילה. בסידור גם מובאת דעתו של הבעש״ט בנושאים רבים, וחידושים בקבלה ששמע המחבר בעצמו מפיו.

סידור זה משמש בעיקר אדמו״רים ובעלי תפילה, במיוחד בימים הנוראים, בתקיעת שופר ובנענועי הלולב בסוכות.

מספר ר׳ בערל שליט״א: זה שנים שאני משתוקק להשתטח על ציונו של הצדיק רבי שבתי, אבל אפילו מיקומה של העיר ראשקוב נעלם מידיעתי. רק לפני ארבע שנים נודע לי מיקומה המדויק של העיר, והחלטתי לנסוע לשם.

בשבת קודש י״ט בסיוון עשיתי את שבתי במז׳יבוז׳, בסמוך לציונו של הבעל שם טוב.

ביום ראשון נסעתי לכיוון מולדובה, המדינה שבתוכה שוכנת העיירה ראשקוב.

ביום שני לפנות בוקר הגעתי לבית הכנסת הישן בראשקוב. הוא עדיין נותר ביופיו, מזכיר יהודים עתיקים, תמימים וירא שהתפללו כאן את תפילותיהם ולמדו ׳חוק לישראל׳.

אל מול בית הכנסת נשקף בית החיים של ראשקוב. הר מכוסה עשבים גבוהים, כשפה ושם נראות מצבות בודדות, ואני יודע כי כאן, במקום טמיר ונעלם כלשהו שוכן הציון הקדוש של רבי שבתי זצללה״ה.

עמדתי שם כמה שעות והתפללתי. האמנתי כי הצדיק שאת דברי קדשו אני זוכה להפיץ, שומע אותי, והוא מסייע בעדי שתעלינה תפילותיי עד כיסא הכבוד, ולו כפי שהוא מסייע לבעלי התפילה המתפללים מתוך סידורו הקדוש.

בשעה אחת בצהריים נאלצתי להתנתק מהמקום. נסעתי לאודסה, ומשם לארץ ישראל.

קרוב לארבע שנים מאז, אחרי פסח בזו השנה, רעש העולם. יו״ר אגודת ׳אהלי צדיקים׳, הרב ישראל מאיר גבאי שליט״א, גילה את מצבת קברו של רבי שבתי! זאת הודות לסיועו הרב של הרה״ג ר׳ פנחס זלצמן שליט״א, רבה הראשי של מולדובה.

דבר התגלית עורר הדים רבים בכל העולם היהודי. עבודות לשיפוץ בית העלמין החלו. שלושים משאיות של אדמה הוסרו, כדי לגלות תחתיהן את המצבות הדוממות. כעת רובן שבורות ולא ניתן לראות את הכיתוב שעל גביהן. נדרשת כאן עבודה יסודית ומקצועית של העמדת המצבות וסידורן כראוי, בע״ה.

אולם את המצבה של רבי שבתי הצליחו לזהות. עד עתה לא ידע איש את יום עלייתו השמימה, והנה נודע עתה, לפי הרשום על המצבה, כי יום ההילולא שלו הוא ביום כ״א בסיוון.

בדיוק, אבל בדיוק! בתאריך זה עמדתי בבית הכנסת של ראשקוב והתפללתי נוכח בית החיים. איך ידעתי שזהו הזמן המתאים? מי זה אשר הכניס בלבי את ההשתוקקות להיות שם דווקא אז?

אין זאת, אלא שהצדיק עצמו קרא לי אליו ביום ההילולא שלו.

(הביטחון היומי, יום שני פרשת שלח תשפ״ב)

גם אתה יכול לזכות! תרומות מתקבלות בשלפון 02.6313.742
ובעמדות נדרים פלוס ברחבי הארץ.

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

זה שנים רבות שאני מצפה לזיווגי. ניסיתי כה הרבה סגולות ודרכים, ועדיין לא נושעתי. האם ייתכן שהדבר קשור לעניין כלשהו של בין אדם לחברו או של בין אדם למקום? איך אפשר לדעת זאת?

י. ס. מירושלים

שאלה מספר 44

זאת למודעי, שבהוראות למעשה בכל ענייני אמונה וביטחון צריך כל אחד לקיים לעצמו 'עשה לך רב'. התשובות שמתקבלות מהקוראים החשובים, הן אך ורק כדי לדון ביחד בסוגיית הביטחון, אבל להוראה למעשה שכל אחד ישאל את רבו.

מרחמים עליו מן השמים

הרב יעקב יוסף רוזנברג ממודיעין עילית: סיבות רבות יש להתעכבות מציאת הזיווג, אין איתנו יודע עד מה, והנסתרות לה' אלוקינו. עליך רק לבקש רחמים מהמזווג זיווגים שימציא לך במהרה זיווג הגון. שמעתי מאנשים גדולים שאין לעשות חשבונות מעין אלו. הדברים אמורים רק למי שהוא קפדן ורגזן ולשונו כמדקרות חרב, ועליו מוטל לרצות את מי שפגע. אך אדם רגיל הנוח לשמים ונוח לבריות, אין לו לחשוש ולחשוב על כגון דא.

הרב צבי ראובן דוידוביץ מירושלים: הקשיים והניסיונות באים על האדם במטרה שיתקרב אל ה'. חשש ובהילות בחיפוש עוונות מביא לעצבות ולדיכאון, וזאת כשלעצמו מרחיק מה', שזה היפך מהמטרה של הניסיון. ודאי שאם ידוע לו שעליו להיטיב דרכיו עם אלוקים ואדם, עליו לתקן זאת. אך סתם להתעסק בשאלות אלה, אין זו דרכה של תורה.

יגלו משמים עוונו

הרב יהודה גבירצמן מבית שמש, הרב נחמן גולדברג מירושלים, הרב יצחק ויינברגר מבני ברק, הרב אריה מרדכי גרינוולד מבית שמש, הרב יוסף דושינסקי מחיפה והרב שמעון רוטמן מבית שמש: הרגילות היא להתפלל על הישועה עצמה, אך רבים שוכחים שאפשר להתפלל על דברים נוספים. למשל במקרה שלך, אתה יכול להתפלל ולהתחנן אל ה' שיפקח את עיניך ויורה לך את הדרך הנכונה לילך בה. תפילה כזאת, מובטח שתתקבל, ומעתה עליך רק להיות קשוב לרמזים שיישלחו אליך משמים. ימין ה' פשוטה לקבל שבים, והרוצה לתקן במה שפגם עוזר לו ה', כמו שכתוב בשער התשובה לרבינו יונה: "יעזור ה' לשבים כאשר אין יד טבעם משגת, ויחדש בקרבם רוח טהרה להשיג מעלת אהבתו".

מגלה צפונות

הרב אהרון בייפוס מרכסים, הרב מיכאל בויאר ממודיעין עילית והרב אפרים פישל רבינוביץ מירושלים: ישראל, אם לא נביאים הן, בני נביאים הן. בדורות הראשונים היו נביאי ישראל מכוונים כל אחד ואחד ללכת בדרכי ה', וגם בימינו אנו, נמצא דבר ה' בפי גדולי ישראל. ובכלל, כל יהודי מבני הנביאים הוא - הנשמה הטהורה, ההרגש הפנימי, מכוונים את האדם ליישר דרכיו. הרוצה לדעת במה להתחזק יכול לפנות לגדולי ישראל, או להקשיב לאיתותי נשמתו. כל אחד מכיר בניסיונותיו, והמה הדברים אשר מבוקש ממנו לתקן.

להודות לקב"ה ולרצות את חברו

הרב דוד לייפער מירושלים: בעניין בין אדם למקום תנקוט בדרך של "טוב להודות לה'". והיא סגולה נפלאה לצאת מכל הצרות. ובעניין בין אדם לחברו **אומר לנו הרב שמואל מנדלסון מירושלים:** רק אם יש חשש, שפגעת במישהו, תעשה חשבון הנפש ותשאל בין ידידיך אם יש מישהו שעליך לרצות, וה' יעזור.

הרב ישי מזלומיאן מחולון: יש להדגיש, שאין הכרח שדווקא ענייני בין אדם לחברו מעכבים את מציאת זיווגך. אמנם מצינו מגדולי ישראל שהורו כן ליחידים, ומסתבר שטעמם משום מידה כנגד מידה, שהגורם צער ועגמת נפש לזולתו, כך נגרם גם לו צער, ל"ע. ועיין בספרנו "שמחה לאיש" שבו הרבה עצות והנהגות למציאת הזיווג.

שאלה לעלון 94

אדם שמצבו הכספי אינו טוב כל כך, האם הוא יכול לקחת על עצמו עול כספי בשביל צרכי מצווה, כגון גנרטור וכיוצא בזה, או שרק מי שהוא בעל אמונה חזקה מאוד יכול לעשות כך?

א.ב. מרכסים

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 שלוחה 5<3 (לאחר בחירת השפה) [זמן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל T023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189
תשובות יתקבלו רק עם שם מלא ושם עיר עד יום ראשון פרשת בלק. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עיר.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

נקודה מתוך שיעורו המופלא של הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מלייקוד

הערכה עצמית - המפתח להתעלות

הערכה עצמית היא דבר מאוד חשוב. מחוסר הערכה עצמית נמנעות ההתפתחות והצמיחה הרוחנית, ואף היכולת להשפיע על אחרים. מי שאינו מעריך את עצמו, סובל מאוד. כאשר רואים שיש הרבה אנשים שמתמודדים עם זה, זה סימן שהיצר הרע משקיע הרבה כוחות בזה, עדיף לו ליצר הרע שאנשים לא יעריכו את עצמם. בעלי המוסר אמרו: אין זה שקר שאדם חושב על עצמו דברים טובים ומשמחים שאינם נכונים, מכיוון שבסופו של דבר זה ייהפך לאמת.

הגיע אלי אברך יקר מאוד ומוכשר, אוצר כלי חמדה, עדין נפש ובעל מידות, למדן גדול ובעל כישרון להשפיע. הוא עצמו אחז במידת השפלות, היה מאוד שפל בעיניו. אמרתי לו: "אינני אוחז משיטתך, אתה צריך להעריך את עצמך". האמת, שהוא היה כל כך שפל בעיני עצמו, שלא היה מסוגל להעריך את עצמו. אמרתי לו שבשלב ראשון יתחיל לספר לאשתו על מעלותיו. משנהג כך, לאט לאט התחיל להעריך את עצמו. לא עברו ימים רבים, ובישיבה שבה הוא לומד, הגיעו אליו כעשרים אברכים וביקשו ממנו שיהיה ראש חבורה.

אני יכול גם לספר על עצמי. אני מלמד בתלמוד תורה. היתה פעם שבה הרגשתי עייפות מהעבודה, וחשבתי לעצמי שאני כבר עובר בטל. - אגב, זה היה לפני כשלוש עשרה שנה, ועד היום ב"ה אני ממשיך בעבודתי כראוי. - יצאתי מהכיתה ומולי הגיע מלמד אחר, והוא אומר לי בחיוך: "אהה, נראה לי שאתה כבר עובר בטל".

מדהים--- מה שחשבתי על עצמי, אחרים חשבו עלי. וזה באמת הסוד, שכשאדם אינו מעריך את עצמו, בסביבה שלו מרגישים זאת ומסכימים לכך. ומידה טובה מרובה: כשאדם מעריך את עצמו, הסביבה מרגישה ומסכימה לכך. אמר לי פעם הרב יעקב גלינסקי זצ"ל: "רגשות אי אפשר להסתיר". וזה כל כך נכון. הרגשות הם שקופים. איך שתרגיש על עצמך, כך ירגישו עליך.

זו גם עצה טובה להסתדר עם הבוס בעבודה, עם הילדים, עם האישה. תחשוב שאתה מעריך אותם. אפילו לא צריך להגיד להם, רק לחשוב, והם כבר ירגישו. "חייך קודמים" - כך פסק רבי עקיבא, אותו רבי עקיבא שאמר "ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה". תתחילו להעריך את עצמכם, ותרגישו את העלייה ואת הצמיחה וההתקדמות בעבודת ה'.

שיעורי הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א נמסרים מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלוחה 2 > 2 (לאחר בחירת השפה)

השפעה פרטית

מצד משפט רצם

ברצוני להודות מעומק הלב על המנגינה המיוחדת של שבעת היסודות, שהשארתם בפסח בקו השגחה פרטית. אני ובני משפחתי, וכן ידידים שהשמעתי להם את המנגינה, התחזקו ממנה מאוד. עברנו עוגמת נפש קטנה כלשהי, וזה נתן לנו המון אור. אכן כשהמסר מגיע מתוך מנגינה, יש לו הרבה חן והוא נכנס לתוך הלב. (ניתן לשמוע את הניגון לאחר בחירת השפה בשלוחה 75)

מצד הנוחנים

מספר נ.פ.: תבעו אותי למשפט. המצב היה קשה ומסובך. תרמתי עבור הפצת העלונים בארבעים בתי כנסת, ובנוסף לכך הבטחתי שאם אצא זכאי, אתן הוראת קבע חודשית להפצת עלונים בשכונה שלימה. ב"ה למעלה מדרך הטבע זכיתי בדין, וגם זכיתי שתושבי שכונה שלימה באופקים ייהנו מהעלונים במשך שנה שלימה. תודה על שזיכיתם אותי בזכות הזו.

קח גם אתה שותפות קבע בהפצת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הזוהר למזכי הרבים:

בנים ובני בנים יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק	משלוח בדואר	בעמדות נדרים
לאומי סניף 902	לת.ד. 5475	פלוס על שם
חשבון 57390056	ירושלים	'שער הבטחון'

הנצחה פרטית

לזכות **עידן ישראל בן טרז אסתר**
וזוג' **איריס נועה בת סוליקה** ויוצ"ח שיחיו

עלונים ל- 50 בתי כנסת

לזכות א. בן ש. א.
שיזכה לזיווג הגון וראוי בקרוב ובניקל

עלונים ל- 45 בתי כנסת

בעילום שם לזיווג הגון בקרוב

עלונים ל- 40 בתי כנסת

בעילום שם לס"ד גדולה בעסק ושימצא משקיע, ופרנסה בשפע וברווח

להצלחה ברכישת דירה

חיפשתי מקום עבודה והבטתי לתרום להפצת האמונה וב"ה מצאתי ולהודות ולהלל להקב"ה על שמצאתי מקום עבודה טובה

להצלחה במציאת כולל מתאים

התודה והברכה למנהלי טונרייט
על התרומה הנכבדה לעלון
שיזכו לראות ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

המעוניינים להפיץ את העלון מוזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנושי בין 13:00 ל-15:00

ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בס"ד

משלוח הגליונות הינה ללא תשלום למפיצים 250 עלונים ומעלה בהצגת נקודות חלוקה **או 20 עלונים במחיר משלוח בלבד**

מייל לשליחת סיפורים: A023011902@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל ל- B023011300@GMAIL.COM

הדפסה 'פרינט-גוט'

תכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יהיה זה שיפריע להתפלל ולשמוע קריאת התורה.

אִדְּנוֹת לְשֶׁלְמַן שַׁבָּת

פָּרָשַׁת קֹרַח

בס"ד, גליון קמ"ב

סְגֻלַּת הַמְזוּזָה

מִתְאַמְרִי מִשְּׁמֵיהּ דְּהרה"ק רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי מֵרָאפְּשִׁיץ זיע"א כִּי מְזוּזָה הִיא סְגֻלָּה לִשְׁלוֹם בַּיִת, שֶׁנֻּסַּח הַתְּנָאִים לְחָתָן וְכַלָּה כָּתוּב: 'וְלֹא יַבְרִיחוּ לֹא זוֹ מִזֶּה וְלֹא זֶה מִזּוֹ', אוֹתִיּוֹת 'מְזוּזָה', מִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת לִשְׁלוֹם בַּיִת יִזָּהֵר לִקְנוֹת מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת וּמְהֻדָּרוֹת כְּפִי יְכָלְתּוֹ וְיִבְדֹּק אוֹתָן מִדֵּי פַּעַם בְּפַעַם עַל יְדֵי סוֹפֵר מֻמְחֶה. וּמַעֲשֶׂה יָדוּעַ בִּשְׁלֹשָׁה זוּגוֹת שֶׁדָּרוּ בְּבַיִת אֶחָד זֶה אַחַר זֶה, וּלְכָל אֶחָד מֵהֶם הָיוּ בְּעָיוֹת בִּשְׁלוֹם בַּיִת. הַזּוּג הָרְבִיעִי שֶׁדָּרוּ בְּשָׁלוֹם פָּרְצָה אֵשׁ בְּבֵיתָם לְאַחַר זְמַן קָצָר. כְּשֶׁבָּדְקוּ אֶת הַמְּזוּזוֹת מָצְאוּ שֶׁהַמְּזוּזָה בְּפֶתַח הַכְּנִיסָה הָיְתָה כְּתוּבָה 'אֵשׁ אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם' וְתֵבַת 'אֲשֶׁר' הָיְתָה חֲסֵרָה ר' רח"ל. וּבְמַסֶּכֶת סוֹטָה (יז.) דָּרַשׁ רַבִּי עֲקִיבָא, אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶם, לֹא זָכוּ אֵשׁ אוֹכַלְתָּם. וּבֵאֵר הַמַּהַרְשָׁ"א (גיטין צ:) שֶׁכָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ, לוֹ יֵשׁ י' וְלָהּ יֵשׁ ה' - הַשְּׁכִינָה בֵּינֵיהֶם. אַךְ ח"ו אִם אֵין שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם וַה' עוֹזֵב אוֹתָם, נִשְׁאֲרוּ רַק אוֹתִיּוֹת 'אֵשׁ' ('פתחי שערים' עמוד קז).

וְכֵן מִתְאַמְרִי מִשְּׁמֵיהּ דְּהרה"ק רַבִּי צְבִי הִירְשׁ מִזִּידִיטְשׁוֹב זיע"א בַּעַל הָ'עֲטֶרֶת צְבִי' לְבָאֵר: כִּי בְּנֻסַּח הַתְּנָאִים 'וְאַל יַבְרִיחוּ וְאַל יַעְלִימוּ לֹא זֶה מִזּוֹ וְלֹא זוֹ מִזֶּה', הַתֵּבוֹת 'זֶה מִזּוֹ' אַתְוָן 'מְזוּזָה'. וְאָמַר הַשַּׁיָּכוּת מְזוּזָה לְכָאן, כִּי נֶחְלְקוּ הָרִאשׁוֹנִים (מנחות לג.) הַאֵיךְ צָרִיךְ לִקְבֹּעַ הַמְּזוּזָה. רַשִׁ"י זַ"ל פָּסַק מְעֻמָּד, וְרַבֵּנוּ תָּם זַ"ל פָּסַק שׁוֹכֵב (שם תוס' ד"ה הא דעבידא), וְעַל כֵּן אָנוּ עוֹשִׂין פְּשָׁרָה (טור יו"ד סי' רפט, והגהות מיימוני ומהרי"ל ותרומת הדשן סי' נב, ורמ"א שם ס"ו) וְקוֹבְעִין הַמְּזוּזָה בַּאֲלַכְסוֹן כְּדֵי לְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם. וְאִישׁ וְאִשָּׁה בְּבוֹאָם לְבֵיתָם נַאֲוָה קֹדֶשׁ, פּוֹגְעִים בַּתְּחִלָּה בַּמְּזוּזָה, לְרַמֵּז לָהֶם שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לִנְטוֹת וְלִכְפֹּף אֶת עַצְמוֹ לַצַּד הַשֵּׁנִי, וַאֲזַי יְקַיֵּם מַאֲמָרָם זַ"ל אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם.

לְיַשֵּׁר אֶת הַמְזוּזָה

מַעֲשֶׂה בְּתַלְמִיד חָכָם חָשׁוּב שֶׁלֹּא הָיָה הַשָּׁלוֹם שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ. וּבָאוּ קְרוֹבָיו לְבַקֵּשׁ מֵהרה"ק רַבִּי מֵאִיר אֲבִיחֲצֵירָא זיע"א שֶׁיַּעְתִּיר בִּתְפִלָּה עֲבוּרָם. וְסִפְּרוּ לוֹ, שֶׁיֵּשׁ לְאוֹתוֹ תַּלְמִיד חָכָם הַרְבֵּה יְלָדִים בַּבַּיִת, וְאִם יְגָרֵשׁ אוֹתָהּ, יִהְיֶה קָשֶׁה לְכֻלָּם. הִתְרַכֵּז רַבֵּנוּ בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ הַטְּהוֹרָה וְהַקְּדוֹשָׁה וְאָמַר לִקְרוֹבָיו: תַּגִּידוּ לַתַּלְמִיד חָכָם הַנַּ"ל שֶׁיְּסַדֵּר אֶת הַמְּזוּזָה בַּכְּנִיסָה לַבַּיִת, כִּי הַמְּזוּזָה מֻנַּחַת הֲפוּכָה, וְאָז יַחֲזֹר הַשָּׁלוֹם בַּבַּיִת. וְכָךְ הָיָה, שֶׁהַמְּזוּזָה הָיְתָה הֲפוּכָה בְּבֵית הַתַּלְמִיד חָכָם, כִּי נָתְנוּ אוֹתָהּ לִבְדִיקָה וּפָשׁוּט הֶחֱזִירוּהָ הֲפוּכָה, וּכְשֶׁתִּקְּנוּ אֶת הַמְּזוּזָה תֵּכֶף חָזַר הַשָּׁלוֹם לְבֵיתָם.

לֹא בְּקַרְדֹּם

בִּהְיוֹתוֹ בְּ'מֶעְנְטַאן' אָמַר הרה"ק הָרַשַׁ"ב מִלְיוּבַּאוִיטְשׁ זיע"א לְאַבְרֵךְ בִּיחִידוּת, אַבְרֵךְ שֶׁהָיָה מְכֻבָּד וּגְבִיר אַךְ לֹא הָיָה לוֹ שְׁלוֹם בַּיִת: 'בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת' אַךְ לֹא בְּקַרְדֹּם. כָּתוּב (ישעיה מד יג) 'כִּתְפְאֶרֶת אָדָם לָשֶׁבֶת בָּיִת', אָדָם זֶה מֹחִין, וְהַ'לָּשֶׁבֶת בָּיִת' הוּא תִּפְאֶרֶת לַמֹּחִין, תִּפְאֶרֶת הִיא הֲרֵי הִתְכַּלְּלוּת וְהִיא יֶשְׁנָהּ בְּכָל הַדַּרְגּוֹת ('תורת שלום' ספר השיחות עמוד 437).

הַעֲבָרַת הַסִּדְרָה בַּבַּיִת - סְגֻלָּה לִשְׁלוֹם בַּיִת

הרה"ק רַבִּי חַיִּים מִצַּאנְז זיע"א נָהַג לוֹמַר אֶת הַסִּדְרָה שֶׁל פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ בְּבֵיתוֹ, כַּמּוּבָא בְּסֵפֶר דַּרְכֵי חַיִּים (אות סה). וְהרה"ק רַבִּי שְׁלֹמֹה מִבָּאבּוֹב זיע"א אָמַר לְאֶחָד שֶׁהַעֲבָרַת הַסִּדְרָה בַּבַּיִת הוּא סְגֻלָּה לִשְׁלוֹם בַּיִת ('מגן אבות' עמוד עא).

לְהִסְתַּכֵּל בַּנֵּרוֹת בְּלֵיל שַׁבָּת

כַּאֲשֶׁר סִפְּרוּ לִפְנֵי הרה"ק רַבִּי יַעֲקֹב מֹשֶׁה מִקָּאמַרְנָא זיע"א, שֶׁיֵּשׁ סְגֻלָּה לִשְׁלוֹם בַּיִת מֵהרה"ק רַבִּי שַׂר שָׁלוֹם מִבֶּעלְזָא זיע"א, לְבַל יֹאמַר בְּלֵיל שַׁבָּת 'צֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם', אֲזַי אָמַר: אָנֹכִי לֹא אֵדַע מִזֶּה, אָכֵן זֹאת אֵדַע כִּי סְגֻלָּה לִשְׁלוֹם בַּיִת, לְהִסְתַּכֵּל בַּנֵּרוֹת בְּלֵיל שַׁבָּת, וְלֹא זוֹ

בִּלְבַד כִּי יֵשׁ בָּזֶה שָׁלֹשׁ סְגֻלּוֹת: לַאֲרִיכוּת יָמִים וּלְהִנָּצֵל מֵחִבּוּט הַקֶּבֶר וְלִשְׁלוֹם בַּיִת ('שלשלת קאמרנא' עמוד שפד).

קִפּוּל הַשַּׁרְווּל וְלַעֲזֹר לִבְנֵי בֵּיתוֹ לְהָדִיחַ הַכֵּלִים

פַּעַם אַחַת אָמַר הרה"ק רַבִּי אִיצִיקְל מִפְּשֶׁעוָארְסְק זיע"א: רָגִיל בְּפִי אֲנָשִׁים שֶׁקִּפּוּל הַטַּלִּית בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת סְגֻלָּה לִשְׁלוֹם בַּיִת. וַאֲנִי אוֹמֵר שֶׁקִּפּוּל הַשַּׁרְווּל וְלַעֲזֹר לִבְנֵי בֵּיתוֹ לְהָדִיחַ הַכֵּלִים וַדַּאי שֶׁזֶּה סְגֻלָּה לִשְׁלוֹם בַּיִת ('שיח צדיקים' עמוד קכג).

'שְׁלוֹם בַּיִת קוּגֶעל'

פַּעַם בָּא אִישׁ הֲמוֹנִי עִם אִשְׁתּוֹ אֶל הַמַּגִּיד הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׂרָאֵל מִקָּאזְנִיץ זיע"א. וְאָמַר הָאִישׁ לַמַּגִּיד, שֶׁרוֹצֶה לְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ. שְׁאָלוֹ הַמַּגִּיד: מַה זֶּה וְעַל מַה זֶּה. הֵשִׁיב הָאִישׁ: הִנֵּה אָנֹכִי עוֹבֵד בִּיגִיעָה רַבָּה כָּל הַשָּׁבוּעַ עַד הַשַּׁבָּת, וּבְשַׁבָּת אֲנִי רוֹצֶה לְהִתְעַנֵּג. וְכַאֲשֶׁר בָּא הַשַּׁבָּת נוֹתֶנֶת לִי אִשְׁתִּי בִּתְחִלַּת הַסְּעוּדָה אֶת הַדָּגִים וְאַחַר כָּךְ הַבְּצָלִים וְהַ'טְשָׁאלֶענְט' [-חַמִּין] עַד שֶׁכַּאֲשֶׁר אֲנִי מַגִּיעַ לְהַ'קּוּגֶעל' [-פַּשְׁטִידָה] אֲנִי שָׂבֵעַ וְאֵין אֲנִי מַרְגִּישׁ בּוֹ טַעַם, וְעַל הַ'קּוּגֶעל' הַזֶּה אֲנִי עוֹבֵד כָּל הַשָּׁבוּעַ, וְאִם אֵינִי מַרְגִּישׁ בּוֹ טַעַם נִמְצָא כָּל עֲמָלִי לָרִיק. לָכֵן אֲנִי רוֹצֶה שֶׁהִיא תִּתֵּן לִי הַ'קּוּגֶעל' תֵּכֶף אַחַר הַקִּדּוּשׁ. וְהָאִשָּׁה אָמְרָה, שֶׁכָּךְ רָאֲתָה מִנְהַג בֵּית אָבִיהָ לֶאֱכֹל אֶת הַ'קּוּגֶעל' בְּאֶמְצַע הַסְּעוּדָה וְלֹא תְּשַׁנֶּה הַמִּנְהָג. אָמַר לָהֶם הַמַּגִּיד הַקָּדוֹשׁ: הִנֵּה אֲנִי אֶעֱשֶׂה פְּשָׁרָה בֵּינֵיכֶם, שֶׁתַּעֲשֶׂה שְׁנֵי 'קוּגְלֶען', הָאֶחָד תִּתֵּן תֵּכֶף אַחַר קִדּוּשָׁא רַבָּה וְהָאֶחָד בְּאֶמְצַע הַסְּעוּדָה, וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם הַפְּסָק, וְתֵכֶף קָרָא הַמַּגִּיד לְאִשְׁתּוֹ הָרַבָּנִית וְאָמַר לָהּ בִּפְנֵיהֶם: הִנֵּה מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה תַּעֲשֶׂה גַּם עֲבוּרִי שְׁנֵי 'קוּגְלֶען', אֶחָד לְאַחַר קִדּוּשׁ וְהַשֵּׁנִי בְּאֶמְצַע הַסְּעוּדָה. וְכֵן מִנְהַג כָּל מִשְׁפַּחַת הַמַּגִּיד הַקָּדוֹשׁ לֶאֱכֹל 'קוּגֶעל' אַחַר הַקִּדּוּשׁ בִּסְעוּדַת הַיּוֹם וְקוֹרִים לוֹ 'שְׁלוֹם בַּיִת קוּגֶעל'.

עִקַּר סִבַּת הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת הוּא מִשּׁוּם שְׁלוֹם בַּיִת

מוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (ח"ג קעו.) שֶׁחָלַק קֹרַח עַל הַשַּׁבָּת וְעַל הַשָּׁלוֹם, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: קֹרַח אָזִיל בְּמַחֲלֹקֶת מַאי מַחֲלֹקֶת פְּלוּגְתָּא, פְּלוּגְתָּא דִּלְעֵלָּא וְתַתָּא וּמַאן דְּבָעֵי לְאַפְלְגָא תִּקּוּנָא דְּעָלְמָא יִתְאֲבִיד מִכֻּלְּהוּ עָלְמִין, מַחֲלֹקֶת פְּלוּגְתָּא דְּשָׁלוֹם וּמַאן דִּפְלִיג עַל שָׁלוֹם פְּלִיג עַל שְׁמָא קַדִּישָׁא בְּגִין דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא שָׁלוֹם אִקְּרֵי. תָּא חֲזֵי לֵית עָלְמָא קָאֵים אֶלָּא עַל שָׁלוֹם, כַּד בָּרָא קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלְמָא לָא יָכִיל לְאִתְקַיְּמָא עַד דְּאָתָא וְשָׁרָא עֲלַיְהוּ שָׁלוֹם, וּמַאי הוּא שַׁבָּת, דְּאִיהוּ שְׁלָמָא דְּעִלָּאֵי וְתַתָּאֵי, וּכְדֵין אִתְקַיַּם עָלְמָא, וּמַאן דִּפְלִיג עֲלֵיהּ יִתְאֲבִיד מֵעָלְמָא. ע"כ.

נִמְצָא כִּי הַשָּׁלוֹם וְהַשַּׁבָּת חַד הֵם. וְקֶשֶׁר שֶׁל קְיָמָא מָצִינוּ לָהֶם בְּשַׁבָּת לְהַשְׁכִּין כָּל אִישׁ הַשָּׁלוֹם בְּבֵיתוֹ, וְהוּא עַל יְדֵי מִצְוַת הַדְלָקַת נֵרוֹת בְּשַׁבָּת, אֲשֶׁר טַעַם וְעִקַּר סִבַּת הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת הוּא מִשּׁוּם שְׁלוֹם בַּיִת, וְכַמְבֹאָר.

וְדָבָר זֶה רָצָה קֹרַח לְקַלְקֵל עַל יְדֵי הַמַּחֲלֹקֶת, לַהֲפָרַת הַשָּׁלוֹם וְרִבּוּי הַמַּחֲלֹקֶת, דָּבָר אֲשֶׁר גּוֹרֵם לְאִבּוּד הַפַּרְנָסָה וְהָעֲשִׁירוּת, וְכַאֲשֶׁר הֵבִיא לְמַחֲלֹקֶת גְּדוֹלָה כ"כ הֲרֵי זֶה עֹשֶׁר שָׁמוּר לְרָעָתוֹ שֶׁאָבַד הוּא וְכָל רְכוּשׁוֹ שְׁאוֹלָה. וְלָקַח קֹרַח עִמּוֹ מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים אִישׁ, בְּגִימַטְרִיָּא נֵ"ר, כְּמוֹ שֶׁהֵבִיא הַשְּׁלָ"ה בַּפָּרָשָׁה (תורה אור אות כ) אֶת דִּבְרֵי בַּעַל הַטּוּרִים (במדבר טז ב) שֶׁנָּתַן סִימָן עַל ר"ן אִישׁ, 'נֵר רְשָׁעִים יִדְעָךְ' (איוב כא יז), שֶׁחָטְאוּ בָּזֶה שֶׁהִתְחַבְּרוּ לְמַחֲלֹקֶת קֹרַח וְנִשְׁתַּתְּפוּ עִמּוֹ, שֶׁהָיוּ קְרִיאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי שֵׁם, וְעַל יְדֵי שֶׁנִּתְחַבְּרוּ לְמַחֲלֹקֶת נִקְרְאוּ רְשָׁעִים.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

שוקי קנר

חידון אִמְרָנוֹת - נושא פרסים

הֵיכָן מֻזְכָּרִים בְּפָרָשָׁתֵנוּ שְׁקֵדִים?

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".
את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81
או למייל: magdenot@gmail.com
נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.
בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - חג הפסח:

ש. היכי תמצי שאסור לאכול לא חמץ וגם לא מצה (לא בתענית או בזמן שאסור כלל באכילה)
ת. ערב פסח, לאחר סוף זמן אכילת חמץ, אסור לאכול שניהם. חמץ - משום שלאחר זמן אכילת חמץ, ומצה - אסור לאכול בכל ערב פסח.

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

חג הפסח:
ה' מאיר הולצמן מבית שמש.

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

שִׁכּוֹר אוֹ בֶּן מֶלֶךְ?...

קֹרַח, לֹא רַק שֶׁלֹּא הָיָה קָטְלָא קַנְיָא בְּאַגְמָא, הוּא הָיָה חָכָם גָּדוֹל מְאֹד (בַּמִּדְבָּר רַבָּה יח, ב), עֲנָק שֶׁבָּעֲנָקִים (עי' וַיִּקְרָא רַבָּה ה, ג). הוּא גַּם הָיָה בַּעַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ (עי' בַּמִּדְבָּר רַבָּה שָׁם, ז), רוֹאֶה לְמֶרְחַקִּים שֶׁל נֶצַח. כָּל מַה שֶּׁרָאָה בְּעֵינֵי נְבוּאָתוֹ, אֱמֶת הָיָה, אֶלָּא שֶׁ"עֵינוֹ" הִטְעַתּוּ... (שָׁם) הַ"לְשֵׁם שָׁמַיִם" לֹא מִלֵּא אֶת כָּל חֲלָלוֹ, נִשְׁאֲרוּ אֵי אֵלּוּ פִּנּוֹת שֶׁהִשְׁאִירַן קֹרַח לָאָנֹכִיּוּת... לְפִיכָךְ - אוֹמֵר רַבִּי בָּרוּךְ מָרְדְּכַי אֶזְרָחִי שְׁלִיטָ"א בְּסִפְרוֹ "בִּרְכַּת מָרְדְּכַי" - גַּם אִם רָאָה קֹרַח לְמֵרָחוֹק, גַּם אִם נָבִיא הָיָה - אֲבָל מַסְקָנוֹתָיו לֹא תּוֹרָה הֵמָּה, אֵין לָהֶן אֶת הַסְּגֻלָּה שֶׁל דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים. גַּם עֶצֶם נְבוּאָתוֹ, אֵין לָהּ עֵרֶךְ שֶׁל יוֹתֵר מִבַּת חֲלֹף, אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם.

וּבִכְדֵי לְהָבִין כֵּיצַד הִגִּיעַ לְכָךְ, נִתְבּוֹנֵן בְּמָשָׁל נוֹבְהַרְדוֹקַאי:

מַעֲשֶׂה בְּשִׁכּוֹר שֶׁהִתְגּוֹלֵל בְּשִׁכְרוּתוֹ. מֶה עָשׂוּ חֲבֵרָיו הַלֵּצִים? עוֹדוֹ בְּשִׁכְרוּתוֹ רְחָצוּהוּ, סָכוּהוּ, הִלְבִּישׁוּהוּ מַחְלָצוֹת שֶׁל בְּנֵי מְלָכִים, וּנְטָלוּהוּ וְהִשְׁכִּיבוּהוּ בְּמִטָּתוֹ שֶׁל נָסִיךְ.

הֵקִיץ הַלָּה מִיֵּינוֹ, וּמָצָא אֶת עַצְמוֹ שָׁכוּב בְּמִטַּת זָהָב וָכֶסֶף, אָפוּף נִיחוֹחוֹת שֶׁל בְּשָׂמִים. הִתְחִיל לִצְבֹּט אֶת עַצְמוֹ, הַמְצִיאוּת הִיא זֹאת, אוֹ שֶׁמָּא חֲלוֹם? וְכִי מַה לּוֹ לְשַׁתְיָן שִׁכּוֹר עִם מִטַּת מְלָכִים? הֵחֵל מִתְאַמֵּץ לְהַעֲלוֹת מַשֶּׁהוּ בְּזִכְרוֹנוֹ וְלֹא עָלָה בְּיָדוֹ, פְּרָט לַבַּקְבּוּק שֶׁנָּפַל מִיָּדָיו הָרוֹעֲדוֹת אֶל תּוֹךְ הַבֹּץ שֶׁהָיָה שָׁכוּב בּוֹ...

וְשֶׁמָּא, כָּךְ הֵחֵל לַחֲשֹׁב, בְּכָל זֹאת נָסִיךְ אֲנִי... הֲלֹא הַבְּגָדִים מוֹכִיחִים וּמִטַּת הַזָּהָב מוֹכִיחָה, מַשְׁמַע נָסִיךְ הִנְנִי, לֹא שִׁכּוֹר... אַךְ הֲכֵיצַד, וְכִי לֹא בָּרֶפֶשׁ מִתְגּוֹלֵל הָיִיתִי מִדֵּי עֶרֶב, מַה לּוֹ לְשִׁכּוֹר וּלְבֶן מְלָכִים?...

מֵאִידָךְ גִּיסָא - הִמְשִׁיךְ לִטְווֹת אֶת חוּט מַחְשְׁבוֹתָיו - וְכִי חֲפָצִים כָּאֵלּוּ יֵשׁ לְשִׁכּוֹר? מִי יוֹדֵעַ? אוּלַי כָּל הַיַּיִן וְהַסּוֹבֵב סָבִיב הוּא הַחֲלוֹם, וְאִלּוּ הַמְּצִיאוּת הָעַכְשָׁוִית, כְּפִי שֶׁהִיא מוּכַחַת מִתּוֹךְ הַמִּטָּה וְהַבְּגָדִים, הִיא הִיא הָאֱמֶת הָאֲמִתִּית? וְשֶׁמָּא לֹא כִּי...

בֵּינְתַיִם הִפְנָה אֶת מַבָּטוֹ לַצְּדָדִים, וְהִבְחִין בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּכָל מִינֵי מַטְעַמִּים, נְתוּנִים בִּכְלֵי זָהָב וּבְדֹלַח. מֵעוֹלָם לֹא רָאָה דֻּגְמָתָם, רַק שָׁמוֹעַ שָׁמַע כִּי מְלָכִים וּנְסִיכִים הִסְכִּינוּ בְּכָךְ. וְכָל זֶה עָרוּךְ לְפָנָיו, קוֹרֵץ לְתַאֲבוֹנוֹ...

נוּ, חָשַׁב לְעַצְמוֹ, וְכִי כָּךְ אוֹכְלִים שִׁכּוֹרִים, מַה לּוֹ לְשִׁכּוֹר זֶה עִם מַעֲדַנֵּי מְלָכִים?...

אַט אַט פּוֹנָה יָדוֹ הַמְגֻשֶּׁמֶת אֶל עֵבֶר הַצַּלָּחוֹת, וּמִתּוֹכָן אֶל פִּיו הַבּוֹלֵעַ מְגֻשָּׁמוֹת, אֶת אֲשֶׁר לֹא רָאָה וְיָדַע מֵעוֹלָם. הַמַּחְשָׁבוֹת מַמְשִׁיכוֹת לְהִתְרוֹצֵץ: הֲנָסִיךְ הוּא אִם לָאו? כָּל מַה שֶּׁסְּבִיבוֹ מוֹכִיחַ וּמַכְרִיז כִּי בֶּן מְלָכִים הוּא, וְאוּלָם זִכְרוֹנוֹתָיו מֵהֶעָבָר הַלֹּא רָחוֹק אֵינָם מַרְפִּים מִמֶּנּוּ.

תּוֹךְ כְּדֵי כָּךְ, נְקִישׁוֹת עַל הַדֶּלֶת. מְבִיאִים לְפָנָיו מִסְמָכִים לְאִשּׁוּר וַחֲתִימָה, בְּקֹשִׁי רַב הֶחֱזִיק אֶת הָעֵט בְּיָדָיו הַמְגֻשָּׁמוֹת, וְקִשְׁקֵשׁ קִשְׁקוּשׁ כָּלְשֶׁהוּ כְּשֶׁהוּא תָּפוּס בְּהֶלֶם... הֲכִי בֶּן מְלָכִים הוּא אוֹ שִׁכּוֹר...

אֵלּוּ יוֹצְאִים, וַאֲחֵרִים פּוֹרְשִׂים לְפָנָיו מִסְמָכִים נוֹסָפִים לִבְדִיקָה. עָלָיו לְקַבֵּל וּלְהַחְלִיט הַחְלָטוֹת.

אַךְ מַה יַּעֲשֶׂה וְהַקְּרִיאָה מִמֶּנּוּ וָהָלְאָה, מֵעוֹלָם לֹא לָמַד. מֵעוֹלָם לֹא קָרָא וְלֹא שָׁנָה, כֵּיצַד יֵדַע לִקְרֹא...

הַפְּלִיאָה מִתְגַּבֶּרֶת הָלוֹךְ וְגָבוֹר. הֲיִתָּכֵן כִּי נָסִיךְ הוּא, בֶּן מְלָכִים? הֲלֹא הוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ קְרֹא וּכְתֹב? מַבָּטָיו נִזְרָקִים מִן הַכָּתוּב אֶל עֵבֶר הַמִּטָּה, וְהַבְּגָדִים וְהַמַּאֲכָלִים, הַכֵּלִים וְהַמְשָׁרְתִים, בְּאֵין יְכֹלֶת לְהַחְלִיט: הַאִם שִׁכּוֹר הוּא, שַׁתְיָן מִתְגּוֹלֵל בַּחוּצוֹת, אוֹ נָסִיךְ...

לְבַסּוֹף בָּא לִידֵי הַחְלָטָה: בָּרִי כִּי מֶלֶךְ הוּא אוֹ נָסִיךְ, שֶׁכֵּן הַמִּטָּה, הַבְּגָדִים וְהַמַּאֲכָלִים, וְכֵן הַמִּנְהָגִים שֶׁל מֶלֶךְ הֵם וְשֶׁל נְסִיכִים.

וּמָה עִם עִנְיַן הַקְּרִיאָה וְהַכְּתִיבָה?

הָיָה לוֹ עַל כָּךְ תֵּרוּץ פָּשׁוּט: "מַשְׁמַע, כָּל הַנְּסִיכִים וְהַמְּלָכִים, כֻּלָּם אֵינָם יוֹדְעִים קְרוֹא וּכְתוֹב הֵמָּה... וַאֲנִי וַדַּאי נָסִיךְ אֲנִי, בֶּן מֶלֶךְ".

כָּךְ נִרְאוֹת בְּעֶצֶם כָּל מַסְקָנוֹתֵינוּ, וְכָךְ אֵרַע לְקֹרַח...

הֲיִתָּכֵן? יֻמְרָה כָּזֹאת, לִהְיוֹת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ. וְכִי קֹרַח אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִיהוּ וּמַהוּ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ? וְכִי נֶעֶלְמָה מִמֶּנּוּ עֲלִיָּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה לַמָּרוֹם? וְכִי מַתַּן תּוֹרָה לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא? הֲתִתָּכֵן יֻמְרָה כָּזֹאת, לִהְיוֹת לֹא פָּחוֹת מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ? נַנִּיחַ כִּי צָפָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ מִישֶׁהוּ הַשָּׁקוּל כְּנֶגֶד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. כְּלוּם מִשּׁוּם כָּךְ יִתָּכֵן שֶׁקֹּרַח, עִם כָּל גַּדְלוּתוֹ, יַחְשִׁיב אֶת עַצְמוֹ לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ?... וַחֲזַ"ל מְסַפְּרִים, כִּי מַמָּשׁ הִתְלוֹצֵץ עַל חֶשְׁבּוֹנוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, וְעָשָׂה מִינֵי מַעֲשֵׂי קִרְקָס לְהָלִיץ אֶת כָּל הַקָּהָל, הִתְבַּדַּח וְעָשָׂה מַעֲשֵׂי לֵיצָנוּת (בַּמִּדְבָּר רַבָּה שָׁם, ב-ג), וְהַכֹּל כְּדֵי לִהְיוֹת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הֲיִתָּכֵן?

הַתֵּרוּץ הוּא, כִּי הָיָה קֹרַח שָׁכוּב בְּמִטַּת מְלָכִים, לָבוּשׁ בְּמַחְלָצוֹת שֶׁל נְבוּאָה, נִזּוֹן מִמַּעֲדַנֵּי מְלָכִים, וַאֲנָשִׁים מְבִיאִים לְפָנָיו מִסְמָכִים לַחֲתִימָה, לְאִשּׁוּר, לְבִקֹּרֶת וּלְהִתְיָעֲצוּת, וְהַהִתְלַבְּטוּת הָיְתָה קָשָׁה: מֵחַד גִּיסָא, מַמָּשׁ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וּמֵאִידָךְ גִּיסָא, וְכִי יִתָּכֵן לִהְיוֹת כְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ...

עַד שֶׁבָּאָה הַמַּסְקָנָה, כִּי בְּעֶצֶם כַּנִּרְאֶה גַּם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֵינוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ...

מַה גָּרַם לְכָל זֶה? אֵיךְ יִתָּכֵן לְהַגִּיעַ לְמַסְקָנָה כָּזֹאת?

"שֶׁלֹּא לְשֵׁם שָׁמַיִם". אִי הִשְׁתַּחְרְרוּת מִנְּגִיעוֹת וְשֹׁחַד. וּכְשֶׁחָסֵר מַשֶּׁהוּ מִזֶּה - מַגִּיעִים עֲדֵי לִהְיוֹת כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ!

(אדרבה תן בלבנו")

מִמַּחְלֹקֶת לֹא יוֹצְאִים בְּשָׁלוֹם

מַחֲלֹקֶת שֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם מַזִּיקָה לִשְׁנֵי הַצְּדָדִים כְּאֶחָד, וְכֻלָּם יוֹצְאִים מִמֶּנָּה מֻכִּים וַחֲבוּלִים!

בְּסִפְרוֹ "יַחֵל יִשְׂרָאֵל" כּוֹתֵב רַבִּי יִשְׂרָאֵל מֵאִיר לָאוּ שְׁלִיטָ"א:

מַחֲלֹקֶת, שֶׁתַּכְלִיתָהּ אֵינָהּ אַךְ וְרַק לְהוֹצִיא אֶת הָאֱמֶת לָאוֹר, אֵינָהּ נִגְמֶרֶת בְּטוֹב לְאַף אֶחָד. הִיא גַּם לֹא מֻכְרַעַת לְעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁאַף צַד לֹא בָּא עַל סִפּוּקוֹ. הַשִּׂנְאָה הַשּׁוֹרֶרֶת בֵּין הַצְּדָדִים, מְפַעְפַּעַת בְּקִרְבָּם לְלֹא הֶרֶף.

רֶמֶז נָאֶה לְכָךְ, מָצָא מוֹרִי חָמִי הָרַב יִצְחָק יְדִידְיָה פְרֶנְקֶל זַצַ"ל בַּפָּרָשָׁה הָעוֹסֶקֶת בְּמַחְלֻקְתּוֹ שֶׁל קֹרַח - הַדֻּגְמָא שֶׁאוֹתָהּ נוֹתֶנֶת הַמִּשְׁנָה לְמַחֲלֹקֶת שֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם.

בְּעִצּוּמָהּ שֶׁל מַחֲלֹקֶת זוֹ, עוֹמֵד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מוּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמִתְפַּלֵּל לַקָּבָּ"ה, שֶׁיּוֹכִיחַ קָבָל עַם וְעֵדָה אֶת צִדְקָתוֹ: "אִם כְּמוֹת כָּל הָאָדָם יְמֻתוּן אֵלֶּה, וּפְקֻדַּת כָּל הָאָדָם יִפָּקֵד עֲלֵיהֶם לֹא ה' שְׁלָחָנִי. וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה', וּפָצְתָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ..." (בַּמִּדְבָּר טז, כט-ל).

לִכְאוֹרָה, תְּחִלַּת הַדְּבָרִים תְּמוּהָה - אִם ה' לֹא שָׁלַח אֶת מֹשֶׁה וְאִם קֹרַח וַעֲדָתוֹ צָדְקוּ בְּטַעֲנוֹתֵיהֶם, מַדּוּעַ מַגִּיעָה לָהֶם מִיתָה?

אֶלָּא, הַתֵּרוּץ הוּא פָּשׁוּטאֲמִתִּי - מִמַּחֲלֹקֶת לֹא יוֹצְאִים בְּשָׁלוֹם. אוֹ שֶׁמֵּתִים לְאַט, אוֹ שֶׁמֵּתִים מַהֵר - אַךְ חַיִּים לֹא יוֹצְאִים.

(אדרבה תן בלבנו")

תִּבְדֹּק עִם מִי הוֹלְכִים הָאָרְחֵי פָּרְחֵי...

וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וַאֲנָשִׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם נְשִׂיאֵי עֵדָה קְרֵאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי שֵׁם (טז, ב)

פָּגַשׁ אוֹתִי יְהוּדִי וְאָמַר לִי: "כְּבוֹד הָרַב! אֶפְשָׁר לִשְׁאֹל שְׁאֵלָה?" מִשֶּׁהֵשַׁבְתִּי בְּחִיּוּב, שָׁאַל:

הִנֵּה, קֹרַח בְּעַצְמוֹ לֹא הָיָה אָדָם פָּשׁוּט. הוּא הָיָה בַּעַל שִׁעוּר

קוֹמָה! חֲזַ"ל אוֹמְרִים כִּי הָיְתָה לוֹ, לְקֹרַח, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְזוֹהִי אוֹתָהּ "עֵינוֹ שֶׁהִטְעַתּוֹ" שֶׁאוֹמְרִים חֲזַ"ל, וְהוּבְאוּ דִּבְרֵיהֶם בְּרַשִׁ"י.

וַהֲרֵי רַק אָדָם גָּדוֹל בַּעַל שִׁעוּר קוֹמָה זוֹכֶה לְכָךְ.

יְתֵרָה מִכָּךְ: קֹרַח הֲרֵי לֹא הָלַךְ לְבַד; מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים צַדִּיקִים, רָאשֵׁי סַנְהֶדְרָאוֹת, צֵרְפוּ אֶת חֲתִימוֹתֵיהֶם אֵלָיו. חֲזַ"ל (בַּמִּדְבָּר רַבָּה יח, כ) דּוֹרְשִׁים אֶת הַתְּאָרִים שֶׁכָּתְבָה עֲלֵיהֶם הַתּוֹרָה: "נְשִׂיאֵי עֵדָה" - מְיֻחָדִים שֶׁבָּעֵדָה! "קְרִאֵי מוֹעֵד" - שֶׁיּוֹדְעִים לְעַבֵּר אֶת הַשָּׁנִים וְלִקְבֹּעַ חֳדָשִׁים! "אַנְשֵׁי שֵׁם" - שֶׁהָיָה לָהֶם שֵׁם בַּכֹּל".

מַה יְהוּדִי פָּשׁוּט, נוֹרְמָלִי, מֵעַם יִשְׂרָאֵל, אָמוּר לַעֲשׂוֹת בְּמַצָּב כָּזֶה?

מִצַּד אֶחָד עוֹמֵד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, גְּדוֹל הַדּוֹר, שֶׁהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עָשָׂה לָהֶם נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, נָתַן לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה בְּמַעֲמַד הַר סִינַי - וְהוּא טוֹעֵן כִּי ה' בָּחַר בְּאַהֲרֹן אָחִיו לַכְּהֻנָּה הַגְּדוֹלָה.

אֲבָל... מִצַּד שֵׁנִי עוֹמֵד קֹרַח עִם מָאתַיִם חֲמִשִּׁים רָאשֵׁי סַנְהֶדְרָאוֹת, תַּלְמִידֵי חֲכָמִים עֲצוּמִים הַיּוֹדְעִים לְעַבֵּר חֳדָשִׁים וְשָׁנִים, וְגַם לָהֶם יֵשׁ טַעֲנָה, לְפִיהָ הַכְּהֻנָּה הַגְּדוֹלָה מַגִּיעָה לְמִישֶׁהוּ אַחֵר.

אָדָם פָּשׁוּט עוֹמֵד נָבוֹךְ: מֵחַד גִּיסָא - נָכוֹן, אֵין גָּדוֹל כְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ. אֲבָל, מֵאִידָךְ גִּיסָא - מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים הָאֲנָשִׁים הַלָּלוּ יוֹדְעִים מַה שֶּׁהֵם מְדַבְּרִים, הֵם מוּדָעִים לְמַה שֶּׁהֵם עוֹשִׂים... אִם הֵם הִצְטָרְפוּ לְמַאֲבָקוֹ שֶׁל קֹרַח - כַּנִּרְאֶה שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים בְּגוֹ!

וְאִם כֵּן, שׁוֹאֵל אוֹתִי אוֹתוֹ יְהוּדִי: מַדּוּעַ יֵשׁ תְּבִיעָה כְּלַפֵּי אוֹתָם אֵלּוּ שֶׁהָלְכוּ עִם קֹרַח? סוֹף כָּל סוֹף יֵשׁ אֵיזֶשֶׁהוּ צֶדֶק לֹא מְבֻטָּל בַּמַּהֲלָךְ הַזֶּה! כְּשֶׁרוֹאִים מָאתַיִם חֲמִשִּׁים רַבָּנִים חֲתוּמִים עַל "קוֹל קוֹרֵא", זֶה בְּהֶחְלֵט מַשְׁפִּיעַ עַל דַּעַת הַקָּהָל!

נַעֲנֵיתִי וְאָמַרְתִּי לוֹ: "ר' אִיד! אִם בְּצַד אֶחָד עוֹמְדִים מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן, וּבְצַד שֵׁנִי מָאתַיִם חֲמִשִּׁים רַבָּנִים - עָלֶיךָ לִבְחֹן עִם אֵיזֶה צַד הוֹלְכִים הָאָרְחֵי פָּרְחֵי... אִם אַתָּה רוֹאֶה שֶׁהַשְּׁקָצִים הוֹלְכִים עִם צַד אֶחָד - תִּבְרַח מִמֶּנּוּ!"...

אִם שְׁנֵי הַשְּׁקָצִים, דָּתָן וַאֲבִירָם, הוֹלְכִים עִם קֹרַח - תִּבְרַח מִשָּׁם!

רוּץ וְהִצְטָרֵף לַצַּד שֶׁכְּנֶגֶד!

רַבּוֹתַי! בְּכָל מַחְלֹקֶת, וִכּוּחַ, עִמּוּת, בֵּין שְׁנֵי צְדָדִים - צָרִיךְ לִבְדֹּק עִם מִי הוֹלְכִים הָאָרְחֵי פָּרְחֵי, יוֹשְׁבֵי הַקְּרָנוֹת - וּמִשָּׁם לְמַהֵר וְלִבְרֹחַ!

(רבי ראובן קרלנשטיין זצוק"ל - יחי ראובן)

סוֹפוֹ שֶׁל מִי שֶׁזָּחָה עָלָיו דַּעְתּוֹ

וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה' (טז, ג)

קֹרַח שָׁאַף לָקַחַת גְּדֻלָּה לֹא לוֹ.

רֵישׁ גָלוּתָא דְּבָבֶל רַבֵּנוּ הַ"בֶּן אִישׁ חַי", בְּסִפְרוֹ "מַיִם חַיִּים" (פֶּרֶק ב עַמּוּד 201), מַאֲרִיךְ לְבָאֵר כַּמָּה חָשׁוּב לְכָל אָדָם לִשְׂמֹחַ בַּגְּדֻלָּה וּבַמַּעֲמָד שֶׁנָּתַן לוֹ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְבַקֵּשׁ לְעַצְמוֹ וְלִטּוֹל גְּדֻלָּה שֶׁאֵינָהּ שַׁיֶּכֶת לוֹ. הוּא מַמְשִׁיל עַל כָּךְ מָשָׁל נִפְלָא:

בְּעָלָיו שֶׁל הַחֲמוֹר שְׁכָחוּהוּ בְּשָׂדֶה, וְהוּא נוֹתַר שָׁם לְבַדּוֹ. עִם חֲשֵׁכָה הֵחֵל לַחְשֹׁשׁ לְחַיָּיו. חַיּוֹת טוֹרְפוֹת עֲלוּלוֹת לְהָרַע לוֹ. לְפֶתַע הִבְחִין בְּשַׁיָּרָה שֶׁל אֲנָשִׁים רוֹכְבִים עַל חֲמוֹרֵיהֶם וּמַשָּׂאָם עַל כִּתְפֵי הַחֲמוֹרִים. בְּהַשְׁקָפָה רִאשׁוֹנָה רָצָה מְאֹד לְהִצְטָרֵף עֲלֵיהֶם, אוּלָם לְאַחַר מַחֲשָׁבָה נוֹסֶפֶת הֵבִין כִּי אִם יַעֲשֶׂה כָּךְ, יַטְעִינוּ גַּם עַל כְּתֵפָיו מַשָּׂאוֹת וְהוּא יֵאָלֵץ לָשֵׂאת אוֹתָם.

לְפֶתַע הִבְחִין בִּמְעָרָה וְנִכְנַס לִרְאוֹת מַה יֵּשׁ בְּתוֹכָהּ. לְתַדְהֵמָתוֹ מָצָא בָּהּ פַּרְוָה שֶׁל אַרְיֵה, וְאָז נִצְנֵץ רַעְיוֹן בְּרֹאשׁוֹ: הוּא יִלְבַּשׁ אֶת הַפַּרְוָה, וְיֵצֵא מִתּוֹךְ הַמְּעָרָה כְּשֶׁהוּא נִרְאֶה כְּ"אַרְיֵה" לְכָל דָּבָר. כָּךְ יִפְחֲדוּ כֻּלָּם מִמֶּנּוּ. אַף חַיָּה לֹא תָּהִין לְהִתְקָרֵב אֵלָיו.

אָכֵן, כְּשֶׁהַחֲמוֹרִים שֶׁהָלְכוּ בְּשַׁיָּרָה הִבְחִינוּ בּוֹ, הֵחֵלּוּ לִרְעֹד מִפַּחַד. בְּקוֹל בּוֹכִים הִשְׁתַּחֲווּ לְרַגְלָיו וְהִתְחַנְּנוּ לְפָנָיו שֶׁיְּרַחֵם עֲלֵיהֶם וְיִמְצָא לְעַצְמוֹ טֶרֶף אַחֵר. גַּם הָאֲנָשִׁים שֶׁרָכְבוּ עֲלֵיהֶם מִהֲרוּ לִבְרֹחַ וְלִתְפֹּס לְעַצְמָם מְקוֹם מַחֲסֶה.

כְּשֶׁהִבְחִין הָ"אַרְיֵה" בַּכָּבוֹד שֶׁהֵחֵלּוּ הַכֹּל לַחְלֹק לוֹ, זָחָה עָלָיו דַּעְתּוֹ: "רְאוּ לְהֵיכָן הִגַּעְתִּי! כֻּלָּם מִשְׁתַּחֲוִים לִי, מְפַחֲדִים מִפָּנַי. הִגִּיעַ הַזְּמַן לָשִׁיר שִׁירָה". הוּא פָּצַח פִּיו בְּשִׁירָה, וְקוֹל נְעִירוֹתָיו - נְעִירוֹת חֲמוֹר - נָפוֹצוּ לְכָל עֵבֶר... בְּכָךְ חָשַׂף אֶת פַּרְצוּפוֹ הָאֲמִתִּי לְעֵין כֹּל, וְנִתָּן הָיָה לְהַבְרִיחַ אוֹתוֹ בְּעֶזְרַת מַקְלוֹת פְּשׁוּטִים...

זֶה סוֹפוֹ שֶׁל מִי שֶׁזָּחָה עָלָיו דַּעְתּוֹ! שֶׁל מִי שֶׁמִּתְגָּאֶה וְחוֹשֵׁב שֶׁהוּא "לְמַעְלָה"! זֶה הָיָה סוֹפוֹ שֶׁל קֹרַח, שֶׁשָּׁאַף לְהִתְהַדֵּר בְּתַפְקִידִים שֶׁלֹּא הָיוּ רְאוּיִים לוֹ.

(רבי ראובן אלבז שליט"א - משכני אחריך)

הָרָשָׁע בָּטוּחַ בְּצִדְקָתוֹ

וּפָצְתָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וּבָלְעָה אֹתָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וְיָרְדוּ חַיִּים שְׁאֹלָה וִידַעְתֶּם כִּי נִאֲצוּ (טז, ל)

קֹרַח וַעֲדָתוֹ שָׁמְעוּ מִפִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהָאֲדָמָה עוֹמֶדֶת לִפְצוֹת אֶת פִּיהָ וְלִבְלֹעַ אוֹתָם חַיִּים - וְלַמְרוֹת זֹאת לֹא חָזְרוּ בָּהֶם מִפִּשְׁעָם.

הֵם רָאוּ אֶת הַנִּסִּים הָרַבִּים וְהַגְּדוֹלִים, שֶׁעָשָׂה הַקָּבָּ"ה עַל יְדֵי מֹשֶׁה, וּבְכָל זֹאת לֹא שָׁמְעוּ לְאַזְהָרָתוֹ. רֶגַע לִפְנֵי שֶׁנִּבְלְעוּ בָּאֲדָמָה, עֲדַיִן לֹא נָתְנוּ לִבָּם לָדַעַת כִּי נִאֲצוּ בְּמַעֲשֵׂיהֶם!

אֵיךְ יָכוֹל הַלֵּב לִהְיוֹת אָטוּם כָּל כָּךְ?!

אַף נֶאֱמַר: "רְשָׁעִים אֲפִילוּ עַל פִּתְחָהּ שֶׁל גֵּיהִנֹּם אֵינָם חוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה". מְסֻפָּר, בְּהֶקְשֵׁר לְכָךְ, עַל אָדָם שֶׁנִּגַּשׁ אֶל הָרַב מִטְּשֶׁעבִּין בַּעַל הַ"דּוֹבֵב מֵישָׁרִים", וְסִפֵּר לוֹ שֶׁהוּא מְמַנֶּה אֶת עַצְמוֹ לְאַדְמוֹ"ר, וְהוּא עוֹמֵד לְהַתְחִיל לְהַנְהִיג עֵדָה וְלָתֵת בְּרָכוֹת. הָרַב מִטְּשֶׁעבִּין הִכִּיר אֶת הָאִישׁ, וְיָדַע שֶׁהוּא רָחוֹק מִלִּהְיוֹת רָאוּי לְהַנְהָגָה. שְׁאָלוֹ אֵפוֹא הָרַב: "אֵיךְ זֶה הָפַכְתָּ לְאַדְמוֹ"ר?"

עָנָה לוֹ הָאִישׁ בְּחֻצְפָּה: "לָמָּה לֹא?! אִם הַ"בֵּית יִשְׂרָאֵל" יָכוֹל לִהְיוֹת הָאַדְמוֹ"ר מִגּוּר, וְרַבִּי אַהֲרֹן יָכוֹל לִהְיוֹת הָאַדְמוֹ"ר מִבֶּעלְז - גַּם אֲנִי יָכוֹל לִהְיוֹת אַדְמוֹ"ר..."

הָרַב מִטְּשֶׁעבִּין, שֶׁלְּאַחַר פְּטִירַת רַבִּי דָּוִד מֹשֶׁה מִצ'וֹרְטְקוֹב נַעֲשָׂה חָסִיד מֻבְהָק שֶׁל רַבִּי אַהֲרֹן מִבֶּעלְז, הִזְדַּעֲזַע מִן הַדְּבָרִים. הוּא אָמַר לְאוֹתוֹ אָדָם: "יָדוּעַ מַאֲמַר חֲזַ"ל: 'רְשָׁעִים אֲפִלּוּ עַל פִּתְחָהּ שֶׁל גֵּיהִנֹּם אֵינָם חוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה'. וְאֵיךְ נִתָּן לְהָבִין זֹאת? הֲרֵי הַדָּבָר קָשֶׁה עַד מְאֹד!

פִּתְחָהּ שֶׁל גֵּיהִנֹּם הֲרֵיהוּ אֵשׁ יוֹקֶדֶת, שׂוֹרֶפֶת וְנוֹרָאָה. אֲפִלּוּ עַל פֶּתַח הַתַּנּוּר שֶׁל מַאֲפִיַּת מַצּוֹת מַתְחִיל אָדָם לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, אִם רַק מְדַמְיֵן הוּא נְגִיעָה קַלָּה בְּאֵשׁ הַתַּנּוּר, וְאֵשׁ הַגֵּיהִנֹּם גְּרוּעָה פִּי כַּמָּה וְכַמָּה, לְלֹא שִׁעוּר.

הָרָשָׁע כְּבָר נִמְצָא בְּפִתְחָהּ שֶׁל גֵּיהִנֹּם, הוּא כְּבָר חָשׁ בַּחֹם הַנּוֹרָא, שׁוֹמֵעַ מִבִּפְנִים אֶת הַזְּעָקוֹת שֶׁל הָרְשָׁעִים בְּיִסּוּרֵיהֶם, אֲבָל עֲדַיִן אֵינוֹ חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה. אֵיךְ יִתָּכֵן הַדָּבָר??"

וְתֵרֵץ הָרַב מִטְּשֶׁעבִּין וְאָמַר: "לִפְעָמִים, כַּאֲשֶׁר נִפְטָר צַדִּיק, מַעֲבִיר אוֹתוֹ הַקָּבָּ"ה לְגַן עֵדֶן דֶּרֶךְ הַגֵּיהִנֹּם. וּמַדּוּעַ? - יֵשׁ נְשָׁמוֹת שֶׁקִּבְּלוּ כְּבָר אֶת עָנְשָׁן בַּגֵּיהִנֹּם, וְהִזְדַּכְּכוּ, וּרְאוּיוֹת הֵן כִּמְעַט לָצֵאת מֵהַגֵּיהִנֹּם, אֶלָּא שֶׁעֲלֵיהֶן עוֹד לְהִתְעַלּוֹת מְעַט. אִם הַצַּדִּיק עוֹבֵר שָׁם, הוּא יָכוֹל לְהַעֲלוֹת אֶת הַנְשָׁמוֹת הַלָּלוּ עַל יְדֵי זְכֻיּוֹתָיו, לְהוֹצִיא אוֹתָן מֵהַגֵּיהִנֹּם וּלְהָבִיא אוֹתָן לְגַן עֵדֶן.

מוּבָא בַּחֲזַ"ל: 'כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע וּמְדַקְדֵּק בְּאוֹתִיּוֹתֶיהָ - מְצַנְּנִים לוֹ גֵּיהִנֹּם'. הַצַּדִּיק שֶׁעוֹבֵר בַּגֵּיהִנֹּם כְּדֵי לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם נְשָׁמוֹת, עָלוּל לְהִשָּׂרֵף תּוֹךְ כְּדֵי כָּךְ בְּאִשָּׁהּ הַיּוֹקֶדֶת שֶׁל הַגֵּיהִנֹּם, וְעַל כֵּן - מִשּׁוּם צִדְקוּתוֹ, שֶׁדִּקְדֵּק בִּקְרִיאַת שְׁמַע - מְצַנְּנִים לוֹ אֶת הַגֵּיהִנֹּם, וְאֵינוֹ סוֹבֵל וְאֵינוֹ נִזּוֹק".

סִיֵּם הָרַב מִטְּשֶׁעבִּין, וְאָמַר לְאוֹתוֹ אָדָם: "אִם יָבוֹא אָדָם כָּמוֹךָ לְפִתְחָהּ שֶׁל גֵּיהִנֹּם, הוּא יִשְׁמַע אֶת הַצְּרָחוֹת שֶׁל כֻּלָּם, אֲבָל לֹא יַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה - הוּא יִהְיֶה בָּטוּחַ שֶׁהוּא צַדִּיק מֻפְלָג, וְשֶׁמַּעֲבִירִים אוֹתוֹ בַּגֵּיהִנֹּם, רַק כְּדֵי לְהוֹצִיא מִשָּׁם נְשָׁמוֹת, מֵרֹב זְכֻיּוֹתָיו".

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוק האור)

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

שנה שביעית

גליון מס' 339

פרשת קרח

ה'תשפ"ב

באר חפרוה שרים

יקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

גדולה לא לוקחים לבד

ויקח קרח (טז. א) כל רעתו של קרח היתה, שרצה לקחת לו השררה והגדולה בכח ובחוזק יד, כי תפקידים שכאלו מן השמים נותנים לאדם, ולא לוקחים לעצמם, כך אשר במלה 'ויקח' הביעה תורתינו חטאו של קרח.

(הרה"ק הרבי ר' בונם מפארשיסחא זי"ע)

לפעמים היחוס מכשיל

בן יצהר בן קהת (טז. א) הטעם מדוע בכלל הזכירה תורה כאן את יחוסו, למען נדע שיחוסו של אדם הוא הגורם על פי רוב, לבקש עבור עצמו כיבודים, לכן יזהר האדם לבל יפול ברשת של היצר הזה.

(הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע)

מה היה טעותו של קורח?

ויקח קורח (טז א) בפרש"י "וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה יוצאה כנגד משה ואהרן" איתא בשם הרה"ק רבי **יעקב יצחק החוזה מלובלין** זי"ע שאפשר לפרש בדרך הלצה, דהנה הדין הוא שאין מעמידין פרנס על הציבור אלא אם כן קופה של שרצים תלויין לו מאחוריו (יומא כב) כדי שלא יתגאה על הציבור. וזה כוונת רש"י: "קרח שפקח היה" היינו שהיה יודע את התורה, ומסתמא ידע דין זה, ואיך היה הוא רוצה להיות פרנס על ציבור הלא הוא מתייחס עד 'יעקב, ולא היה בו שום שמץ פסול, ואין מעמידין פרנס כזה, אלא 'עינו הטעתו' פירוש שהיה חולק על דין זה, כיון שראה שמואל שופט את ישראל, והנה וממנו עד שמואל כולם מיוחסים ואין בהם שום דופי, מזה שפט קרח שבאמת גם הוא יכול להיות פרנס על הציבור, אבל באמת טעות היתה בידו 'ועינו הטעתו' שנכדו שמואל באמת היתה לו קופה של שרצים מאחוריו, והיינו זקנו קורח ולכן רק הוא היה ראוי להיות שופט.

(חשק שלמה)

רשעים אפילו על פתחו של גהינום...

ומדוע תתנשאו (טז. ג) כתב הגה"ק בעל ה"**שפת אמת**" זי"ע כי באמת הלא מקירון פני משה ראו אשר גדול ונישא הוא מכל העם ואיך אמרו 'ומדוע תתנשאו'?!, אלא יען נתן משרע"ה על פניו מסוה, לא ראה העם את זוהר פניו, וזה הוא שאמרו הרשעים האלו אף אם תסיר המסוה מפניך וקירון עור פניך ינקרו את עינינו מרוב זהרם, בכל זאת לא נעלה כי פושעים אפילו על פתחו של גיהנם אינם חוזרים בתשובה.

(שפת אמת)

מדוע דיבר משה לבני לוי

ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי (טז. ה) "ויאמר משה אל קרח" משה פתח בדבריו כלפי קרח ומסיים "שמעו נא בני לוי"?! אלא שכך דרך העולם, כאשר ראובן מקנטר לשמעון בדברים ושמעון רואה שאין ממש בדברי ראובן, אזי יאמר להעומדים שם 'שמעו נא' דברי שטות שלו, וכן אמר משה 'שמעו נא בני לוי' את דבריו של קרח.

(באר מים חיים)

עצת משה לעדת קורח: במקום לקנא, תשתוקקו!

זאת עשו קחו לכם מחתות קורח וכל עדתו" (טז, ו) במדרש תנחומא (סימן ה') נאמר: 'מה ראה (=משה) לומר להם כך? אמר להם: בדרכי עכו"ם יש נמוסים הרבה, ואין כולם מתקבצין בבית אחד, ואנו אין לנו אלא ה' אחד, ותורה אחת, ומשפט אחד, ומזבח אחד, וכהן גדול אחד, ובית המקדש אחד, ואתם ר"נ איש מבקשים כהונה גדולה? אף אני רוצה בכך ...'בספר "בשם מרדכי", מביא **הגאון רבי מרדכי אריה הלוי הורוויץ, אב"ד באנילא**, ששמע מפי אחד ששמע מפי קדשו של **הרה"ק רבי ישעכר דוב מבעלזא** זי"ע, שתמה: הכיצד זה אומר משה רבינו 'אף אני רוצה בכך'? וכי יעלה על הדעת שמשה רצה בכהונה גדולה, לאחר שהקב"ה בחר באהרן ?! אלא, אמר המהרי"ד מבעלזא, קורח ועדתו קינאו באהרן, שזכה לכהונה גדולה ועבודת הקודש נעשית על ידו, ואמרו שאף הם רוצים לעבוד עבודת קודש, ולמה יתמעטו הם מכל המצוות שניתנו רק לכהנים? על כך השיב להם משה: הלא גם אני לא נצטוויתי במצוות הכהונה, ומכל מקום 'אף אני רוצה בכך', ועל ידי רצוני והשתוקקותי לעשות מצוות אלו - הקב"ה מצרפה למעשה, כאילו קיימתי אותן בפועל, ואם כן אף אתם יכולים לקיים כמוני, ואל לכם לקנא באהרן ...ודברי פי חכם חן !"

(בשם מרדכי)

התורה אינה באה בירושה

רב לכם בני לוי (טז. ז) כתב ברש"י: "וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו" טעותו של קרח היתה שדימה כי גדולה כזו ניתן לקבל בירושה, ולכן יצא לריב על נשיאותו של אלצפן בן עוזיאל, וטען שהיא מגעת לו, וטעה בכך לפי שלא שעה אל דברי חז"ל שאין התורה ירושה אלא על כל אחד להתקין עצמו דייקא, ללמוד תורה. ותו היה לו להתבונן שגם משה ואהרן לא קיבלו גדולה בזכות אביהם או מכח ירושה כי אם בהם בחר ד' בזכות עצמם, וזה היה המקח הרע שלקח לעצמו, היינו במה שסמך על ייחוסו וזכות אבותיו, ותחת להשתמש בהם לטוב השתמש בהם למחלוקת לקנאה תאוה וכבוד המוציאם את האדם מן העולם, ואת העיקר החסיר במה שלא דאג לייחוס עצמו.

(כ"ק האדמו"ר בעל שפע-חיים מצאנז-קלויזנבורג זצ"ל)

מדוע יש לאדם שתי עיניים?

רב לכם בני לוי (טז. ז) רש"י ז"ל מביא דברי התנחומא וז"ל: וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה וכו' בספר "קבוצת כתבי אגדה" להגה"ח רבי אברהם שטערן ז"ל מטישוויץ כתוב: ויש לדעת מנין יצא לו לרבי תנחומא שקרח היה באמת פיקח?, אלא יבואר עם דברי הרה"ק הרבי ר' מענדיל'ע מרימינוב זי"ע שאמר שהרמב"ם ז"ל הביא למופת שהרוחניות אינה נגבלת במקום, ממה שעינינו רואות כשיושבים הרבה אנשים במסיבה ואחד מהם רוצה שיפנה חבירו אליו מבלי אומר ודברים, אזי יביט בחבירו ויעמיק מחשבתו לכוונה זו שיפנה חבירו אליו, ובזה תתקשר דעתו ומחשבתו בדעת ומחשבת חבירו, ויוכרח לפנות אליו ע"כ. והנה בקרח כתיב "ויקהל עליהם קרח את כל העדה אל פתח אהל מועד", וזה לא נעשה ע"י תקיעת ותרועת החצוצרות אלא המשיך בדעתו הרחבה ובמחשבתו את כל העדה, ע"י שניתנה מחשבה בלב ומוח של כל אחד מהם להיקהל אליו הרי לך פקחות גדולה, ועדות לדעתו הרחבה של קרח. ועל קושייתו 'מה ראה לשטות זו' תירץ 'עינו הטעתו' ראה שלשלת גדולה וכו' וממשיך הרב שטרן וכותב: שמעתי בזה מפי הישיש המנוח רבי יחזקל מסקאליט ע"ה שהיה המלמד של כ"ק מרן אדמו"ר הק' רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע כשהיה בפעוטות כבר שית כבר שבע, שבשעה שלמד עמו מאמר זה שאלו הילד הרי לאדם ישנם ב' עיניים היה צ"ל 'עיניו הטעוהו' וכי מדוע נכתב 'עינו הטעתו' לשון יחיד, ולפי שנתרגש המלמד משאלה מחוכמה כזו שיצאה מפי פעוט השיבו: אמור אתה, ואמר הילד בלשונו הטהור הרי מפני מה נבראו לאדם שתי עיניים ואינו מסתפק בעין אחת, אלא עין אחת היא נבראה בכדי שיראה בה גדלות הבורא, ובעין השניה עליו לראות את שפלות עצמו, קרח היה אדם גדול וכידוע היה מנושאי הארון והוא אפילו השתמש ברוח הקודש, ואכן בעין אחת ראה גדלות הבורא, אך בעין השניה שהיה צריך לראות שפלות עצמו 'עינו הטעתו' והוא ראה שלשלת גדולה וכו' ורימה את עצמו כי הוא ישרוד וישאר בחיים.

(מרן אדמו"ר הרה"ק ר' מהוסיאטין זי"ע)

*

עוד מביא ה"אהלי יעקב" מהוסיאטין בשם הספה"ק "נועם אלימלך" שטעותו של קרח היתה, שחשב, כי גדולת משה נובע מקדושת העם, ולו נבחר קרח, היה גם הוא כמשה. ומסיים: לדעתי מרמזים על זה דברי המדרש (במדב"ר יח, ג) קרח חכם גדול היה ומטועני הארון היה (סוטה לה סו ע"א: ארון נושא את נושאיו). חכם גדול היה אבל עינו הטעתו, ודימה, כי העם נושא את משה, וגדלו נובע מקדושת העם.

איך אפשר לבדוק את צדקותו של אהרן הכהן?

ואהרן מה הוא כי תלינו עליו (טז. יא) על פי מאמר חז"ל "בג' דברים אדם ניכר בכיסו בכוסו ובכעסו", והנה 'בכוסו' לא היה אפשר להכיר את אהרן כי נאסר בשתיית יין ושכר, 'בכיסו' גם כן לא היה ניכר כי דרשו על הפסוק 'והכהן הגדול מאחיו' גדלהו משל אחיו, דכאשר לא היה עשיר אחיו הכהנים היו מגדלין אותו משלהם, איך איפוא היה אפשר להכיר את מדותיו הנעלות של אהרן רק על ידי 'כעסו', וזה נרמז בפסוק זה 'ואהרן מה הוא' באם שתרצו לדעת ולהכיר את אהרן מה הוא אז תוכלו להכיר זאת רק באופן 'כי תלינו עליו' כי אז תכירו ב'כעסו' שאין בו מאום, ותווכחו את מדרגתו הנפלאה.

(הגאון הגדול רבי מאיר אריק זצ"ל)

גם את דתן ואבירם מחפש משה עילה להחזירם בתשובה

וישלח משה לקרוא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה (טז. יב)איתא **מהרה"ק מאפטא** זי"ע עה"פ וזל"ק: האי בני אליאב האמור כאן הוא לכאורה מיותר שכבר נזכר בראש הפרשה שהם בני אליאב, וגם מהו הלשון לא נעלה היל"ל לא נלך, אכן י"ל דהנה משרע"ה - ראש כל הנביאים, היה דורש טוב לעמו וחפץ בטובתם ולזאת היה מחזר על כל הצדדים בכל האפשרי לבקש איזה עילה ועצה טובה כדי להחזיר את דתן ואבירם למוטב ולתקן את נשמותיהם, וראה והבין שהם רשעים גמורים גדולים ועצומים ואין שום עצה ותבונה להחזירם למוטב, לזה התחכם משרע"ה לבוא למקור מחצב נשמותיהם אולי משם יוכל להעלותם ולתקנם, וזהו פי' הפסוק 'וישלח משה לקרוא לדתן ואבירם בני אליאב' היינו

בית הכנסת לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לעיון - לפנה"צ
כולל אברכים להוראה - אחה"צ
רחוב מהרי"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
נני הילדים
כתות הת"ת
מכינה לישיבה קטנה כולל חסדיות
- הרי"ף 35, אלעד
בית הכנסת

בית שטפנשט - גבעתיים
בקבר הצדיק משטפנשט
רח' רמב"ם 1 גבעתיים
כולל אברכים * בית כנסת * מדרשיה
* מרכז מתנדבים לנזקקים

הכנסת אורחים ואש"ל ברומניה
לקבוצות ויחידים - בהשגחה מראש
מוחתם קבר האדמו"ר הראשון משטפנשט
רח' אליזבטה 2 שכ' פאקורל יאשי - רומניה

מפעל קמחא דפסחא
וקמחא דשבתא
עזר וסיוע למשפחות ברוכות בימי
החגים ושבתות השנה.

אור מתתיהו
שיעורי תורה ברחבי הארץ, כנסי חיזוק
וערבי יהדות לעם שבשדות, בהשתתפות
גדולי המשפיעים ומיטב הרבנים

הספריה התורנית ומוזיאון
להצגת יהדות רומניה
וזכר הצדיקים משטפנשט.

מכון תורני
"תורת אמת - שטפנשט"
להוצאת כתבי רבותינו הקדושים
לבית שטפנשט - רוזין - וחכמי רומניה.

מפעל האנציקלופדיה
לחכמי רומניה

מספרי המכון ניתן להשיג
במשרדי המוסדות:
· אנציקלופדיה מלכות שבמלכות בית רוזין ב"ח
· אמונת אמת - שטפנשט
· רשפי קודש - רוזין
· סגולת מלכים - ניסן
· עלי זבח.
· ח"א ענייני ברית מילה.
· ח"ב ענייני תלאקה.
· ח"ג ענייני נישואין ומצוה מאנין.
· לימוד עניים - בדרכי הלימוד
· כנורו של מלך - נגוני שטפנשט עתיקים
אלבום עם שני דיסקים

יו"ל על ידי מכון
'תורת אמת שטפנשט'
הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע
בדוא"ל: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

שיקראו אותם בשם 'בני אליאב' אביהם, כי אביהם היה צדיק וגם אליאב"ב הוא אל"י-א"ב ואולי ממקור מחצב נשמותיהם יוכל להחזירם ולתקנם ולהעלותם, והם היו רשעים בתכלית הרשעות, וכשהבינו זאת אמרו 'לא נעלה', היינו, אין רצוננו להיות לנו עליה וכו'

(אוהב ישראל)

משה מבקש עיצה כדי שיוכלו לחזור בתשובה

וירדו חיים שאלה (טז. ל) לכאורה יפלא האם היה משה ח"ו אכזר כזה שלא הסתפק במיתה רגילה, אלא עד כדי 'וירדו חיים שאולה'? אלא. להפך, חסד מיוחד הראה משה להם, ההדגשה היא על "וירדו חיים", כי אם היו מתים מיד בלי תשובה היו אבודים לנצח, ובקש משה שירדו חיים שאולה. ובחיים יש להם אפשרות לתשובה. וזהו לפי חז"ל (סנהדרין ק"ח), ר' אליעזר אומר 'ותכס עליהם הארץ'. עליהם הכתוב אומר (ש"א, א), "ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל", שגם לעדת קרח יש חלק לעולם הבא, כי נשאר להם חיות בכדי לעשות תשובה.

(הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע)

מדה כנגד מדה

ותפתח הארץ את פיה (טז. לב) מדה כנגד מדה, המה אמרו כל העדה קדושים ואינם צריכים בכלל למנהיג, אבל באמת אמרו חז"ל "אלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו" ויען המה לא רצו מנהיג נאבדו מתוך הקהל בבליעה, להראות אשר באין מנהיג אין קהל.

(ליקוטי בתר ליקוטי)

אין עניו כבן עמרם...

ותבלע אותם (טז. לב) הטעם שנענשו בעונש זה של בליעה באדמה אפשר לומר בדרך צחות, כי התורה העידה על משרע"ה שהיה עניו יותר מכל האדם אשר על פני האדמה, ז"א שהחשיב עצמו לאדמה, ובכל זאת קורח ועדתו חישבו גם זאת לגאות, באמרם 'ומדוע תתנשאו' לכן היתה הכרחיות שיהיו שפלים עוד יותר מן האדמה, ונבלעו לתוכה.

(הרה"ק רבי וואלף מסטריקוב זי"ע)

משה ותורתו אמת והן בדאין...?

ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם. (טז. לב) איתא בחז"ל (ב"ב ע"ד:) "תא אחוי לך בלועי דקרח, כל תלתין יומי מהדר להו גיהנם להכא כבשר בקלחת ואמרי הכי, משה ותורתו אמת והן בדאין". שכל שלושים יום מתחדש הגהינום של בני קורח כמו בשר בדוד גדול על האש, ואז נשמעת מפיותיהם של בני קורח הקריאה "משה ותורתו אמת והן בדאין" **הרה"ק הסב"ק מרוז'ין** זי"ע, ביאר את הענין וכך אמר: יש כאן כמה דיוקים, א) אם באמת חוזרים בתשובה, מתודים ואומרים אנחנו שקרנים ומשה ותורתו אמת, למה הם בגיהנם. ב) היה צריך לכתוב, 'ואנחנו בדאים', שהרי זה דברי הנבלעים. רק נראה לומר, שהמילים "והן בדאין", הן דברי הגמרא. היינו, הם אומרים "משה אמת ותורתו אמת", והגמרא מסיימת "והן בדאין". שגם בגיהנם דבריהם רק מן השפה ולחוץ ומשקרים, אפילו על פתחו של גהינם אינם חוזרים בתשובה.

החטא הגדול בעת מחלוקת לעשות שימוש בסממני הקדושה

את מחתות החטאים האלה בנפשותם (יז. ג) פירש הרה"ק **רבי נפתלי מרופשיץ** זי"ע את הפסוק וכך אמר: 'החטאים האלה בנפשותם' הכונה כי החטא היותר גדול הוא, באם הבעלי מחלוקת מייפים את מחלוקתם, בקחתם בתור חומר להבערת המחלוקת דברים רוחניים, בכדי שתיראה אשר הם כאילו לוחמים בעד דברים שבנפש, וזה הוא ענין 'החטאים בנפשותם'.

איך קורה מעשה קורח אחרי התגלות של יצי"מ ומתן תורה?

זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר (יז. ה) כתב מרן הרה"ק בעל ה"אהלי יעקב" מהוסיאטין: כשאנו לומדים את הסיפור על מחלוקת קרח ועדתו, אנו עומדים מוכי תמהון וחסרי הבנה. אחרי כל הנסים והנפלאות שעשה השי"ת לדור ההוא ע"י משה רבינו קריעת ים סוף, קבלת התורה, הורדת המן, ואחרי העונשין שקבלו המתאוים והמרגלים, [גם בלי כל הנסים והנפלאות ובלי מעמד הר סיני, כמו שכתב רש"י בהעלותך (יב. ח) מדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה - במשה אפילו אינו עבדין], איך יכלו קרח ועדתו קרואי העדה ואנשי שם להתפתות בעצת היצה"ר ולפול ברשתו, איך אמרו כל העדה כולם קדושים וגו' כולם שמעו מפי הגבורה. אדרבה, דוקא משום ששמעו וראו משה יצא והאלקים יעננו בקול, היה להם להכיר ההבדל.

אולם מוסר השכל ואזהרה גדולה כלולים בסיפור זה, אם בזמן התגלות גדולה כל כך, היה אפשר שעל ידי תאות השררה ורדיפה אחר הכבוד ורוע המדות תעו מני דרך נשיאי עדה, קרואי מועד אנשי שם, והעיזו פנים נגד משה רבינו אבי כל הנביאים. על אחת כמה וכמה שאנו צריכים להזהר ולהזהר בזמן הסתרת פנים.

(אהלי יעקב)

איך הקטיר אהרן קטורת באותו יום כאשר מעדת קורח היו במשכן?

כתב הרמב"ן שהקטורת שהקטיר אהרן, היתה קטורת הבוקר שהקטיר בהעלותו את הנרות כמשפט. ותמה הגאון הגדול **רבי מאיר אריך** זצוק"ל איך היה לכאורה אהרן רשאי להקטיר, והרי באותו זמן היו גם אנשי קורח בהיכל, והכתוב אומר(ויקרא טז, יז) "וכל אדם לא יהיה באוהל מועד", ואיסור זה הוא גם בהקטרה שבכל יום (כמבואר בגמרא יומא מד.)? ואפשר, הוא מהדש, שאיסור זה אינו על הכהן המקטיר אלא על האדם שבא לשם בשעת הקטרה. ועדיין יש לעיין, כי לכאורה היה עליו לחשוש לאיסור "ולפני עיוור?.

(שלל רב)

'יודע את ריבונו ומתכוון למרוד בו'

ישנה שאלה מפורסמת שכבר דנו בה רבים: כיצד יתכן שקרח ועדתו כפרו ביסודות האמונה, כדברי הירושלמי (סנהדרין י , א): "קורח אפיקורס היה... באותה שעה אמר קורח אין תורה מן השמים ולא משה נביא ולא אהרן כהן גדול", והלוא כתב **הרמב"ם ב'אגרת תימן'**, שהבטיח הקב"ה שכל מי שעמדו רגליו על הר סיני יהא מאמין בנבואת משה רבינו ובכל הבא על ידו, וכל הנוטה מדרך הדת לא עמדו אבותיו על הר סיני - והרי קרח ועדתו היו במעמד הר סיני, וכיצד כפרו ונעשו אפיקורסים? שאלה זו, שאל **הגאון הקדוש רבי אלחנן וסרמן הי"ד מברנוביץ** את **כ"ק האדמו"ר בעל "אמרי אמת" מגור**, שהשיב תשובה נוקבת: קורח האמין במשה, וכל דבריו לא היו אלא מן השפה ולחוץ, בבחינת 'יודע את ריבונו ומתכוון למרוד בו', שאם לא כן - לא היה אומר למשה "כי כל העדה כולם קדושים". מה גם שבאותה שעה לא היתה קיימת מציאות לכפור במשה, שהרי אם משה היה מסיר את המסווה מפניו - אף קורח לא היה יכול להביט בפניו. אין זאת אלא שקורח האמין במסתרי לבו, ורק העמיד פנים כאילו הוא כופר.

(וישלל לא יחסר)

רק אהרן יוכל לקיים את מצות "למשחה"בכל הקרבנות, אבל לא בניו!

ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי לכל קדשי בני ישראל לך נתתים למשחה ולבניך לחק עולם (יח. ח) הקשה **בספר "נועם מגדים"**: מדוע 'הפריד' בין אהרן לבניו, היה לו לומר: "לך ולבניך נתתים?, וכתב על כך **הגאון רבי דב בעריש ווידנפלד - הרב דטשעבין**, תירוץ נפלא :בגמרא (סוטה טו.) למדו מלשון הפסוק שלפנינו "למשחה" - 'לגדולה', שצריך לאכול את הקדשים 'כדרך שהמלכים אוכלים', דהיינו: **בישיבה** ולא בעמידה .אך הנה, כתבו **התוספות** (יומא כה . בד"ה אין ישיבה) שלא מצינו אכילת קדשים בישיבה - אלא בקדשים קלים הנאכלים בכל העיר, אבל בקדשי קדשים הנאכלים רק בעזרה - לא שייכת אכילה בישיבה, אף שנאמר "למשחה - כדרך שהמלכים אוכלים", שהרי 'אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד', אולם כל זה הוא רק בשאר כהנים, אבל לכהן גדול היה מותר לשבת בעזרה (כמבואר בתוספות סוטה מ : בד "ה והאמר), שנאמר (שמואל א' א, ט): "ועלי הכהן **יושב** על הכסא על מזוזת היכל ה'", ואם כן הכהן הגדול היה יכול לקיים את מצות "למשחה" בכל הקדשים, שהרי לו מותר לאכול גם קדשי קדשים במיושב בעזרה .מעתה, נפלא הדיוק בלשון הפסוק, שלפיכך חילק בין אהרן לבין בניו, בכתבו "לכל קדשי בני ישראל **לך נתתים למשחה** ולבניך לחק עולם", דהיינו: דוקא 'לך', שאתה כהן גדול, נתתי את **כל** קדשי בני ישראל 'למשחה' - 'לגדולה, כדרך שהמלכים אוכלים', אבל לא לבניך, כי אצלם לא שייכת אכילת קדשי קדשים בדרך של 'למשחה', שהרי נאכלים בעזרה , ושם לא הותר להם לשבת.

(וישלל לא יחסר, שו"ת "דובב מישרים")

אין להתגאות בגדלות מקבלים מהשמים

ונחשב לכם תרומתכם (יח. כז) מלשון התרוממות, וכוונת הכתוב היא, לאמר לאדם, באם יעזור לי הבורא יתברך ויתרומם ויעלה לגדולה אז בל יתגאה בגדולתו, רק יהיה נחשב אצלו מה שנתרומם היינו 'תרומתכם, כדגן מן הגורן וכמלאה מן היקב' רצה לומר לדוגמא כאשר יש לנו חמישים כור חיטים ואנו עושים כור אחד תרומה הרי שאין שום יתרון ומעלה לאותו כור מעל הארבעים ותשעה הנותרים, כי קדושתו היא רק בגין רצון השם, שאותו הכור יהיה תרומה, וכן כאשר נגזר מן השמים על איש אחד שיתרומם ויתנשא אף על פי כן אין שום זכות להתגאות בגדולתו שקיבל מהשם ית'.

(הרה"ק רבי צבי מזידיטשויב זי"ע)

בשדה השמיטה

פרשת קרח

פנינים מתוך שיעורו השבועי של הרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א

בשמיטה לומדים כי הקנין הרוחני כהקנין הגשמי שייך לה'שם

כתיב 'וידבר ה' אל משה בהר סיני', וכ' רש"י מה ענין שמיטה אצל הר סיני אלא מה שמיטה וכו' אף כולן וכו', והיינו שהוקש כל התורה והמצוות לשמיטה. ויש לדרוש בזה באופן נפלא, דהנה תכלית מצות השמיטה הוא שאדם ידע שאינו הבעלים של השדה, אלא 'לה' הארץ ומלואה' כדכתיב 'כי לי הארץ כי גרים ותושבים אתם עמדי', ולזה הוקש שמיטה להר סיני, דכמו'כ בכל התורה והמצות שאדם עושה הוא צריך לזכור מאין הגיעו לו המצות, מפי הקב"ה בהר סיני, וכמו דהשמיטה מלמד דהארץ של הקב"ה, כך הכל מהקב"ה בין הרוחניות בין הגשמיות.

ומלבד מה שצריך לזכור שהכל מהקב"ה, ואת כל המצות קיבלנו ממנו ית' בסיני וכל התורה שאנו לומדים מסר הקב"ה למשה בסיני, ואפי' מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש כדאי' בחז"ל, עוד זאת יש לזכור ולהחדיר שכל הקניינים הרוחניים כגשמיים כולם מאיתו ית', וכמו שהארץ אינו של האדם, כך החכמה שהוא לומד אינו של האדם, אלא 'כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה' ו'אתה חונן לאדם דעת' וגם אחרי היגיעה בתורה הוא בגדר מציאה כדאי' 'יגעתי ומצאתי', ולאומקי גירסא ס"ד הוא (מגילה ו':).

ובהקדמה לספר שערי יושר להגר"ש שקפא זצ"ל כתב בזה דבר נורא, שבעושר האמיתי שהוא קנין החכמה עלול האדם מאד להכשל בכפירה ח"ו, אם לא ידע שחכמתו אינה שלו אלא של ה', והיינו שע"י התגברות מדת אהבת עצמו הוא מעונין לחשוב שכל חכמתו שלו היא ואז יכול להתגאות בקניינו, וזה מביא אותו לידי כפירה בה' ח"ו, כיון שחושב ש'כוחו ועוצם ידו' עשה לו חכמה זו, ולזה צריך לעמול האדם יחד עם קנין החכמה שיקנה גם חכמת היראה והאמונה הטהורה שלא ייחס את זה לעצמו יעו"ש. וזה תפקידנו בשנת השמיטה להחדיר אצלנו את האמונה התמימה שכל קנין שאדם קונה בין ברוחניות ובין בגשמיות הכל מאתו יתברך, ובזה הקב"ה ירצה להשפיע לנו מטובו ברו"ג.

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים
מתוך מפעל "סגולות מלכים" (בס"ד) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא
כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו
מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולת מלכים

סגולה שלא להחזיק במחלוקת

ולא יהיה כקרח וכעדתו (י"ז, ה)

המחזיק במחלוקת עובר בלאו

ויקם משה וילך אל דתן ואבירם, אמר ריש לקיש מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו שנאמר ולא יהיה כקרח וכעדתו, רב אשי אמר ראוי ליצטרע כתיב הכא ביד משה וכתיב התם ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך.

(סנהדרין דף קי.)

נביאים נבאו וחכמים חכמו, ופילוסופים חפשו ויספו לספר רעת המחלוקת ולא הגיעו לתכליתה

אל תשקצו את נפשותיכם במחלוקת המכלה הגוף והנפש והממון, ומה נשאר עוד, ראיתי לבנים השחירו ופחות נפחתו, ומשפחות נספחו, ושרים הוסרו מגדולתם, ועירות גדולות נתערערו, וקיבוצים נפרדו, וחסידים נפסדו, ואנשי אמונה אבדו, ונכבדים נקלו ונתבזו בסיבת המחלוקת, נביאים נבאו וחכמים חכמו, ופילוסופים חפשו ויספו לספר רעת המחלוקת ולא הגיעו לתכליתה. לכן שנאו אותו ונוסו מפניו.

(אגרת הרמב"ם)

אפילו אם הוא רואה שהדין עם אביו יראה להשקיט ולא להחזיק המריבה עם הצד שכנגד

יש לו לאדם להזהר מלהיות מעוזרי המחלקת כדי שלא יענש גם הוא בבא עת פקדתם, כדאמרינן (במכות דף ה' ע"ב) ענש הכתוב הנטפל לעוברי עברה כעוברי עברה. ואיתא במדרש פרשת קרח, בא וראה כמה קשה המחלקת, שכל העוזר במחלקת הקדוש ברוך הוא מאבד זכרו, שנאמר (במדבר ט"ז ל"ה), "ואש יצאה מאת ה' ותאכל את". וכו'. ואמרינן (בסנהדרין ק"י.), אמר רב כל המחזיק במחלקת עובר בלאו, שנאמר (במדבר י"ז ה'), "ולא יהיה כקרח וכעדתו". רב אסי אמר ראוי להצטרע, כתיב הכא וכו'. ועיין לעיל בפרק ו', במ"ש בשם "ספר הקנה", שלפעמים מחליף הקדוש ברוך הוא את ענש הצרעת בענויות, והרי הוא עני הנמסר בידי אדם. ואפלו אם הוא רואה שהדין עם אביו, אף על פי כן יראה להשקיט ולא להחזיק המריבה עם הצד שכנגדו. דמלבד מצות הבאת שלום, יש לו לחשב אולי טועה בדמיונו מצד האהבה התקועה בלב האדם שהוא אוהב לאביו כנפשו, כדאיתא בספרי, רעך אשר כנפשך זה אביך, ואין אדם רואה חוב לעצמו.

(שמירת הלשון שער הזכירה פי"ז)

ויתר הקב"ה על עבודה זרה ולא ויתר על המחלוקת

אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז) בשלושה מקומות ויתר הקדוש ברוך הוא על עבודה זרה ולא ויתר על המחלוקת. ראשונה בימי דור אנוש, בו התחילו לעבוד עבודה זרה, שנאמר, אז הוחל לקרוא בשם השם, ובשביל שהיו ביניהם שהיו גוזלין וחומסין זה את זה לא ויתר להם, שנאמר, כי מלאה הארץ חמס וגו'. שניה בדור המדבר, כשבאו ישראל לידי מעשה העגל מחל להן הקדוש ברוך הוא, אבל כשהיו באין למחלוקת לא ויתר להן הקדוש ב"ה, שבכל מקום שאתה מוצא וילונו של מחלוקת אתה מוצא שם מכה גדולה, מגלן, ממחלוקת של קרח. שלישית פסלו של מיכה, מתוך שהיה שלום ביניהם ניתן להם ארכא, שנאמר, ויקחו להם בני דן את הפסל, ויונתן בן גרשון בן מנשה וגו' היו כהנים לשבט הדני עד יום גלות הארץ. אבל כשנחלקו השבטים על שבטי יהודה ובנימין ולא היה ביניהם שלום, נעשו אלו פורענות לאלו, כשהיו אלו חוטאין היה הקדוש ברוך הוא מביא אלו ופורעים מהם, שנאמר, ויכו מהם אביה ועמו מכה רבה מאוד ויפלו חללים מישראל חמש מאות אלף איש בחור. וכשחטאו שבט יהודה ובנימין באו עשרת השבטים ופרעו מהן, שנאמר, ויהרוג פקח ביהודה מאה ועשרים אלף ביום אחד, עד כאן. ובודאי הגרוע שבישראל היה סובל ארבע מיתות קודם שיעבוד עבודה זרה, ואיך לא יכבוש את עצמו מלעשות מחלוקת שהוא קשה מעבודה זרה.

(של"ה הקדוש שער האותיות אות ב' בריות)

גם המתיר לעצמו מחלוקת על פי התורה אסור להחזיק במחלוקת

ולא יהיה כקרח וכעדתו כאשר דבר ה' ביד משה לו, הנה אזהרה זו שלא נחזיק במחלוקות שלא יהיה אדם כקרח ועדתו [כסנהדרין ק"י.]. והנה יש הפרש בין מחזיקי המחלוקות של עכשיו לקרח ועדתו, כי [הם] הי' נחלק [נחלקים] על משה ותורתו, והם של עכשיו אומרים במחלקותם שעושים כן לשם שמים ומוצאים פסוקים והלכות בתלמוד וש"ע המורים שמצוה לחלוק על פלוני או למוסרו לתוא מכמר וכדומה [לשון הש"ס ב"ק ק"י"ז.] ונמצא איננו עובר על לאו זה שהרי אינו כקרח כי אדרבא כבר רמז ה' עליו למרע"ה בתורתו שכה יהי' כמו שהוא סובר, - אף אתה אמור לו וכי טוב אתה מר"א הגדול [בב"מ נ"ט ע"ב] וכי סברתך יותר טובה משלו וכוונתך יותר רצויה ממנו ובכל זאת לא הועיל לו כי אסור לחלוק ולהחזיק אפילו לש"ש. וזה שאמר ולא יהיה כקרח וכעדתו, ולא יהיה כאשר דבר ה' ביד משה לו, שלא יעשה עצמו כאלו דבר ה' בתורתו ביד משה לו ובעבורו לאמר ככה הדין והלכה כמו שאני חושב ומצוה לרדוף ולהשיג, חלילה לא תהיה כזאת בישראל.

(חתם סופר קרח)

לימוד מסכת סוכה

סגולה למחלוקת ילמוד מס' סוכה, וזהו [תהילים ל"א כ"א] צפנם בסוכה מריב לשונות, וללמוד בדברי הימים ב' סי' י"ד ויקרא אסא אל ד' עד אני ותפלת יהושפט.

(לקוטי מהר"ן)

קריאת שמע בכוונה

ק"ש בכוונה היא סגולה לבטל המחלוקת.

(אגרא דכלה פ' בראשית)

לא לומר צאתכם לשלום

כשיש ח"ו מריבה או מחלוקת בבית, קבלה הוא מרב גדול שלא יאמרו בליל ש"ק החרוז צאתכם לשלום, וישקוט המריבה, והוא בדוק ומנוסה.

(סידור ישועות ישראל)

בדיקת הכתובה

אם יש ח"ו מחלוקת ומריבה בין הזוג, שמעתי שיש סגולה לחפש אחר הכתובה ולעיין בה אם לא נמצא איזה טעות ולתקן, ואח"כ יהי' שלום ביניהם.

(סגולות ישראל מערכת מ אות כה)

ליזהר ממחלוקת סגולה לצער גידול בנים

אם יש לאדם צער גידול בני' ר"ל, סגולה לזה ליזהר ממחלוקת ולהיות רודף שלום ולהיות מן הנעלבי' ואינם עולבים ובזה שב ורפא לו, כי אולי הוא מנצוצי קין ומעדת קורח לכן יש לו צער גידול בני' ר"ל, לזה יזהר להיות רודף שלום לתקן חטא קרח וגם יזהר מקנאת איש מרעהו.

(בית יעקב פ' קרח)

לא להתפלל בבית שבנה בעל מחלוקת

אין להתפלל בבית שבנה בעל מחלוקת, ואין להתפלל על שום אדם שימות, אפי' על מי כי טוב להרוג אותו בידי אדם ולא בידי שמים.

(לקוטי מהר"ן)

לימוד אותיות שלום בפרק קיט

סגולה שלא תהיה מחלוקת כלל, ילמוד בכל יום אותיות שלו"ם בבי"ת באלפא ביתא תהלים, ובזה מונע מריבה מביתו, ואמרתם כה לחי ואתה שלום וביתך שלום.

(בית אל חמוי דיני וידוי הגדול)

מחלוקת בחתונה סגולה לשלום בית

אם נעשה מחלוקת בעת החתונה הוא סגולה שתהיה שלום בין איש לאשתו אח"ז, שבאם נגזר שיהיה מחלוקת בין הזוג אזי יהיה המחלוקת הזה תחתיו, כמו שנוהגין שמחלקין בערב יו"כ מיני מתיקה לכל בעלי הבתים מטעם זה [כדי שאם נגזר עליו עניות ח"ו או שיצטרך לבריות שייצא יד"ח מעתה].

(ספר המטעמים אות קבו)

לבטל מחלוקת סגולה לבנים ובנות ועושר

ובשביל שהיה ציבא מבטל המחלוקת מבית אדוניו, זכה לבנים ולבנות לעבדים ולשפחות ואף לנכסים רבים.

(אלפא ביתא דבן סירא אות פ)

בעונש מתחילין מן הקטן

כשיש מחלקת משני אנשים, ולכל אחד יש לו אנשים המצדדים לו, כשגוזרים מיתה למעלה, חס ושלום, על אחד מאנשי המחלקת, מתחילין מן הקטן שבהם ולא מן האיש שהוא עיקר במחלוקת.

(ספר המידות ערך מריבה אות פט)

אמירת טעמים שבתורה

סגולה להנצל משונאים הן שונאים של מחלוקת הן שונאים שבדרך שמתיירא מהם, יאמר כל הטעמים שבתורה, דהיינו זרקא מקף סגולתא וכו' וכו'.

(אבירה חידות מערכת ש' אות ו)

עברה גוררת עברה

על ידי המחלוקת יוכל האדם לבוא בלילה ח"ו למקרה בלתי טהור, כי הקליפות מתדבקים בו.

(מאור ושמש ריש בחוקותי)

ובספר המדות (ל) כתב: לפגה"ב יהא רודף שלום.

עבדו רבנן שלמא בינהו

ראיתי בשם רב גדול שליט"א שהרבה שנים אחרי פטירתו נתגלה רבינו יהונתן אייבשיץ בחלום וגילה שהוא ורבנו יעקב עמדין ז"ל בעל מחלוקתו יושבים בגן עדן יחד אבל כל שנתפסו במחלוקתם יושבים בגיהנם. [ודבר פלא אנו מציינים בגליונינו באר בשדה גליון 44 במדור מצבו תמספרות על רבי יהונתן אייבישיץ תחת הכותרת עבדו רבנן שלמא את שמציין החוקר החסידי רבי יצחק אלפסי שליט"א (לרפו"ש) שהם נטמנו בקירוב מקום מקום בהפרש של כמה קברים בודדים האחד מן השני בבית העלמין בפראג, ובשם הנודע ביהודה אמרו אז כי אין לחשוש לקברם זה אצל זה ואת והב בסופה, ומשמע דעבדו רבנן שלמא בהדדי, המלקט].

(הליכות עולם הל' מחלוקת בהגהות)

התנגדות סגולה לאריכות ימים

כשהשיח הרה"ק האמרי אמת מגור זי"ע צערו לפני בעל התפארת איש מנובומינסק, אודות התנגדות מסויימת עליו, אמר לו האדמו"ר מנובומינסק ז"ל שהיה מידידיו שיש לו קבלה מהבעש"ט ז"ל שהתנגדות היא סגולה לאריכות ימים.

(אמרי אמת ליקוטים)

פעם אמר (הרה"ק מרוז'ין זי"ע) מיר האבען גיהערט, אז מחלוקת איז א סגולה לאריכות ימים.

(סיפורי הרמ"ח מע' הרה"ק מריז'ין אות ל"ד)

עומק הבאר

עיונים בפרשת השבוע
מהרה"ג יהודה שלפובסקי שליט"א
מרבני לומדי בית מדרשינו ב"ב

בענין מחלוקת קרח ועדתו - מחלוקת שאינה לשם שמים

מחלוקת שמאי והלל מביאה להתגלות האמת, ומחלוקת קרח ועדתו אינה מביאה לגילוי האמת ואנשיה אבדו

תנן במתני' באבות (ה, י"ז): כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים, ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים, איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים זו מחלוקת הלל ושמאי, ושאינה לשם שמים זו מחלוקת קרח וכל עדתו ע"כ. ופירש ברע"ב מברטנורא: כל מחלוקת שהיא לש"ש סופה להתקיים, כלו' שאנשי המחלוקת ההיא מתקיימים ואינם אובדין, כמו הלל ושמאי, שלא אבדו לא תלמידי ב"ש ולא תלמידי ב"ה, אבל קרח ועדתו אבדו. עוד פי' כ' הרע"ב מברטנורא: ואני שמעתי פירוש, סופה- תכליתה המבוקש מענינה, והמח' שהיא לש"ש, התכלית וסוף המבוקש מאותה מחלוקת להשיג האמת, וזה מתקיים, כמו שאמרו מתוך הויכוח יתברר האמת, וכמו שנתברר במחלוקת הלל ושמאי שהלכה כב"ה, ומחלוקת שאינה לש"ש תכלית הנרצה בה היא בקשת שררה ואהבת הניצוח, וזה הסוף אינו מתקיים, כמו שמצינו במחלו' קרח ועדתו, שהתכלית וסוף כוונתם היתה בקשת הכבוד והשררה והיו להפך, עכ"ל.

במלאכת שלמה על המשניות הביא מדברי ס' חן טוב על פר' קרח שהק': בפי' משנה זו נתחבטו בה גאוני עולם, שקשה מאד שגם מחלו' שמאי והלל לא נתקיים, שהרי הלכה כב"ה, ודברי ב"ש אינה משנה, וכן היה דבר קרח שבטלו דבריו ונתקיימו דברי משה, א"כ כל אפייא שוין, ואין חילוק במחלוקת, שבכולן אחת מן הכיתות בטלה ואחת מהן נכונה שהלכה כמותה, הגם אם אפשר שר"ל על בעלי מחלוקת עצמן, כי שמאי והלל נתקיימו שניהן, לא כן קרח שמת וירד שאולה, [והיינו כפי' א' של הרע"ב], אמנם אין הלשון מתיישב מחלוקת שהיא לש"ש סופה להתקיים, דמשמע המחלוקת עצמה לא בעלי המחלוקת, גם לפי"ז מה בא התנא ללמדנו, שנתקיים שמאי ולא מת, למה יומת מה עשה.

ומתרץ וז"ל: אפשר לומר שדברי ב"ש לא נתבטלו לגמרי, אלא נשנו דבריהם במשנה, לפי שע"י דבריהם נתברר האמת [וכפי' הב' של הרע"ב], כמו שאמרו בגמ' (עדויות פ"א מ"ו) וכי מאחר שאין הלכה כדברי היחיד למה נשנו דבריו אצל המרובים, ותירצו שהוצרך להזכיר את דברי היחיד שאם יבוא האדם לומר כך שמעתי וקבלתי יאמרו לו דברי היחיד שמעת ואין הלכה כמותו, הרי שמתוך דברי היחיד מתקיימים דברי המרובים, כן הוא בית שמאי ובית הלל מתוך דברי בית שמאי התקיימו דברי בית הלל, אבל קרח ועדתו אינו כן, שהרי לא הוצרך לאמרו בליעת קרח לקיים הכהונה ביד אהרן כי אם בא האות והמופת פריחת המטה גם זריחת הצרעת למערער על הכהונה וא"כ סופה בטלה ואין מתקיימת האמת ע"י קרח עכ"ד.

כשהמחלוקת נעשית לש"ש לברר האמת סופה להתקיים שיהיו אוהבים בסופה

וכ' בס' 'ים דרך' להגר"מ זילבר שליט"א ר"י זוועהיל: אמנם לכאו' יש להתבונן בעצם דברי המשנה במה נשתנית המחלוקת שתלוי אם היא לש"ש, הרי את כל מצוות התורה צריך האדם לקיים לש"ש, ואם לאו אינם מתקיימים, וא"כ מהו ההדגש על המחלוקת שצריכה להיות לש"ש. וכ' לבאר דבאמת עצם המחלוקת היא חורבן העולם, והשלום הוא הכלי המחזיק ברכה, כדתנן (עוקצין ג', י"ב) אר"ש בן חלפתא לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנא' 'ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום', וע"ז בא התנא לחדש דאם המח' נעשית לש"ש סופה להתקיים, ואף שבכל מקום המחלוקת היא חורבן העולם, מ"מ בזמן שהיא נעשית לש"ש סופה להתקיים, כיון שע"י המחלוקת מתברר אמיתות התורה שהיא קיום העולם.

ולזה מחלוקת שהיא לש"ש מתקיים בסופה: 'והאמת והשלום אהבו' (זכריה ח') כמו שאמרו (ביבמות י"ד:) אע"פ שנחלקו ב"ש וב"ה בצרות, ובאחיות, בגט ישן וכו', לא נמנעו ב"ה מלישא נשים מב"ש ולא ב"ש מב"ה, ללמדך שחיבה וריעות נוהגים זב"ז, לקיים מה שנא' האמת והשלום אהבו ע"כ. והיינו טעמא כיון דתכלית מחלוקתם היתה בשביל ידיעת האמת ולזה לא נתערבבו במחלוקתם הבני ביקתא של המחלוקת שהם השנאה והקטטה, דהא תכלית מחלוקתם היה בשביל להעמיד העולם על מתכונתו בבירור ההלכה, וכן אמרו (בקידושין ל':) ארחב"א אפי' האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד נעשים אויבים זא"ז, ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זא"ז שנא' 'את והב בסופה', אל תיקרי בסופה אלא בסופה.

נקט התנא מח' 'שמאי והלל' ונרמז בשמותם שהוא מחלוקת אש ומים דין וחסד והגביר חסד על דין בבריאת 'שמים'

עוד יש להתבונן למה נקט התנא מחלוקת הלל ושמאי, הא הלל ושמאי עצמם לא חלקו כ"כ הרבה, דבגמ' (שבת י"ד:) מבואר שחלקו רק בג' מקומות, ותלמידיהם ב"ש וב"ה נחלקו בעוד מקומות, וא"כ במה נשתנו הלל ושמאי להקרא בשם 'מחלוקת לשם שמים', יותר מר"ע ור"ט שגם הם נחלקו בכ"מ, או ר' יהודה ור' מאיר שחלקו בהרבה מקומות, ולמה נקט התנא דוקא שמאי והלל.

והביא ב'בים דרך' בשם פי' זרע יצחק על המשניות [לרבי יצחק חיות ורובו ע"פ חכמי האמת], לבאר בזה: נראה כדאיתא בס' הקנה דהנה נקרא שמים, דנטל הקב"ה אש ומים ובללן זב"ז ונעשה שמים, ופי' הקנה דאיתא במ"ר בראשית ברא אלקים, ביקש הקב"ה לברוא העולם בדין, וראה שאין העולם מתקיים, שיתף מידת הרחמים, הדא הוא דכתיב ביום עשות ה"א ארץ ושמים, פי' דנטל אש זה הדין, ומים הוא רחמים וברא שמים. והק' הקנה דה"ל לקרותו 'אשמים', למה נחסר האלף, ותי' כדי שיגברו החסדים שהוא מים על אש שהוא דין ע"כ מס' הקנה. ומוסיף בס' זרע יצחק: ואיתא בכתבים (תיקו"ז חדש ב', צ', ב') הטעם דב"ש מחמיר וב"ה מיקל, לפי שהלל הוא נגד גבריאל שהוא מיכאל שהוא חסד, שר המים, וב"ש הוא נגד גבריאל שהוא דין, שר של אש, ולכן שמאי היה קפדן, וב"ה עניו גדול, ולזה ב"ש מחמיר וב"ה מקיל, ולפי שהחסדים גוברים על הדינים, לכן הלכה כב"ה, וזהו שאמרו כל מחלוקת שהיא לש"ש הוא, שהמים גוברים על האש, הוא מחלוקת שמאי והלל, דהלכה כב"ה, וזה מוכח מתיבת שמים עכ"ד, והיינו לשם 'שמים', שמהמילה שמים מוכח שהחסדים גוברים על הגבורות, וכן הוא במחלוקת שמאי והלל שהלכה כהלל משום שהחסדים גוברים על הדינים.

ממשיך הזרע יצחק ואומר: וכל מחלוקת שאינה לש"ש, הוא מחלוקת קרח ועדתו, דאיתא בזוהר שקרח הוא מצד הדין שהיה לוי, ואהרן שהוא כהן הוא חסד, ולכן ציוה הקב"ה שהלויים ישרתו את הכהנים, דהחסדים גוברים על הדינים, וקרח שאמר 'מדוע תתנשאו' היה דעתו שיהיה היפך דהדין יתגבר על החסד, וזה הוא שלא לש"ש, דמהשם 'שמים' מוכח היפך דהמים גוברים על האש וק"ל, ולכן נ"ל שנקרא שמו 'שמאי' שבו תיבת 'אש' במילואו, ותיבת 'מים' חסר מ', לפי ששמאי הוא מסטרא דדינא הגוברים על החסדים, ולכן אש במילואו ומים חסר מ"ם, היפך שמי"ם, וכן רמז בשמו של הלל שבמספר קטן עולה מים, עכ"ד הזרע יצחק.

עפי"ד ביאר ה'בים דרך' למה נקט התנא מחלוקת 'שמאי והלל', על אף שחלקו רק בג' מקומות, דמחלוקת שמאי והלל היה מחלוקת בעצם, מחלוקת בעיקר שורשי הבריאה בין מדת החסד למדת הדין, וזה היה באותה מתכונת בדיוק כענין מחלוקת קרח ועדתו, דשניהם היתה מחלוקתם מחלוקת בין מדת הדין למדת החסד, אלא שב"ה שהם מדת החסד גברו על ב"ש, ולזה נתקיימה מחלוקתם, ואילו קרח ביקש שיגבר חלקו שהיה ממדת הדין, על מדת החסד דאהרן, ולזה אבד הוא וכל אשר לו.

מחלוקת שמאי והלל אם יגבר הדין או החסדים - לעת"ל הלכה כבית שמאי ויהיה לקרח עליה

עפי"ז הוסיף לבאר 'בים דרך' את דברי הרה"ק ר' שמעלקא מניקלשבורג זיע"א (הובא בתוס' חדשים על המשניות ריש פרקי אבות) דכ' וז"ל: ב"ש במקום ב"ה אינה משנה, כי מדריגת ב"ש גדולה ממדריגת ב"ה, ולכך כשיבא הגואל במהרה בימינו, אז יהיה הלכה כב"ש, לכך עתה בזה העולם הלכה כב"ה, כי מדריגת ב"ש היא למעלה מזה העולם, ואין העולם יכול לסבלו עכ"ל. [עצם הענין שלעת"ל יהיה הלכה כב"ש וגם עיקר דברי הזרע יצחק מבואר גם במקדש מלך על הזוה"ק (בראשית י"ז)].

וכן מצינו לגבי קרח מובא באר"י הק' (ספר הליקוטים תהלים צ"ב) 'צדי"ק כתמ"ר יפר"ח סופי תיבות קרח, שבסוף הימים יעלה', והביאור בזה כמשנ"ת דשורש מח' שמאי והלל ומחלוקת קרח עניינם אחד, האם הלכה כמדת הדין או מדת החסד תגבר, ולזה לעת"ל יהיה הלכה כב"ש ולקרח יהיה עליה, אלא דעתה שמאי והלל נתקיימה מחלוקתם כיון שהיתה מחלוקתם לש"ש, ואילו קרח וכל עדתו אבדו מהארץ כיון שלא היתה מחלוקתם לש"ש.

מח' קרח ועדתו היתה על עצם סדרי הבריאה וביקש קרח להשליט את הדין על החסד אך כיון שלא היתה מחלוקתו לש"ש נטרד מן העולם

והנה רש"י עה"פ 'בקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו' הביא לפרש מהמדרש 'א"ל משה גבולות חלק הקב"ה בעולמו, יכולים אתם להפוך בוקר לערב, כן תוכלו לבטל את זו שנא' 'ויהי ערב ויהי בקר ויבדל' (בראשית א') כך 'ויבדל אהרן להקדישו' (דה"א כ"ג) ע"כ, מבואר דקדושתו של אהרן היתה מעצם סדרי הבריאה ולזה היתה מח' קרח ועדתו מח' על עצם סדרי הבריאה, ועומק הענין מפורש בזוה"ק (בראשית י"ז) עה"פ 'ויאמר אלקים יהי רקיע' דבחלוקה בן המים העליונים למים התחתונים החל שורש המחלוקת בעולם ולזה נברא בו הגיהנום ולא נאמר בו כי טוב, ומבאר הזוה"ק דמאותו ענין בדיוק היה מח' קרח ועדתו, וכיון שהיה קרח תקיף בדעתו נפל לגיהנום, [ועי' מש"ת בזה בס"ד ב'עומק הבאר' שבגליון באר בשדה שטפנשט פרשת בראשית שנת תשפ"א].

והנה על אף שכבר מהיום הראשון היה חלוקה בין האור ובין החושך לא היה בזה 'מחלוקת', דהחושך מכיר את מקומו ואין החושך חפץ להחשיך ביום, ובזמן שכל אחד מכיר את מקומו אין מח' והרי הם משלימים זה את זה, ודוקא בצירוף שניהם נעשה יום אחד כדכתיב ' ויהי ערב ויהי בקר יום אחד' דלכל אחד יש תפקיד ודוקא בשלימות שניהם נשלמים יחד, אבל כשהשי"ת הבדיל בין המים העליונים למים התחתונים המים התחתונים לא השלימו עם קיומם למטה, ולזה כרת השי"ת עמם ברית כדפרש"י 'ולא תשבית מלח ברית' שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית שהובטחו המים התחתונים ליקרב במזבח במלח וניסוך המים בחג, ואמנם היתה טענתם צודקת, ולזה נכרת עמם ברית, אבל כבר מאז ניתן האות לשורש המחלוקת בעולם, והוא לימוד לדורות שמח' גם לפי טענה צודקת מותירה רושם.

וביאר בנזר הקודש על המד"ר (בראשית ג', ז') דלכך דימו מחלוקת קרח ועדתו חלוקה בסדרי בריאת העולם, דגם קדושת הכהנים והלויים חלוקה כמדת היום והלילה, שהכהנים הם ממדת החסד דמדת היום והלויים נלוים עליהם לשרתם והם ממדת הדין דמדת הלילה, ותיקון הלויים הוא בביטולם לכהנים שיהיו יחד שבט משרתי ה', כי החשך הוא מצד תוקף הדין והאור הוא בכי טוב מצד החסד, ועל זה אמר הכתוב 'וירא אלקים את האור כי טוב' כי טוב הוא מצד החסד. ואמנם קרח בא להפך הקערה על פיה, להחליף המדריגות שהוא היה מצד הגבורה, ובא להתעסק בעבודת הקרבנות שהוא מצד החסד, ולפיכך נענש ונטרד מן העולם, והיינו דקאמר משה גבולות חלק הקב"ה.

הוא שנתבאר שהמשנה העמידה בדוקא מח' הלל ושמאי לעומת מח' קרח וכל עדתו, דמחלוקתם היתה במדת החסד והדין בדיוק כמו קרח ועדתו, אלא שמח' שמאי והלל היתה לש"ש, ולזה היתה הלכה כבית הלל שיהיה החסד עיקר ונתקיימה מחלוקתם, ואילו קרח שביקש להפוך את הקערה שיהיה הלכה כמדת הדין נטרד מן העולם.

ע"כ נלקט בס"ד ע"פ הס' 'בים דרך' עה"ת, ויה"ר שנזכה להיות בכלל ת"ח ממרבים שלום בעולם, ונזכה לגאולה השלימה בב"א.

מצבות מספרות

מצבתו בבית העלמין הישן בחיפה

נוסח מצבתו שבבית העלמין הישן בחיפה חוף כרמל על יד מצבת אביו ועוד מבני משפחתו
פ"נ
איש חסיד וישר
הרה"ח רבי משולם זלמן ז"ל
בן האדמו"ר מדורוהוי
הרה"צ רבי חנוך העניך זצ"ל
פרנקל
נלב"ע כ"א סיון תשנ"ה
תנצב"ה
מיוחס לאדירי החסידות
שמהם ינק תעצומות
לבו המה אמונה
מצטנע עניו וחדור ביראה
זכות מעשיו עמדה לו
להיות אהוב למעלה ונחמד למטה
מסור בלב ונפש לכל דבר שבקדושה
נעים הליכות ושנותיו חסד וצדקה
נין ונכד בא"ב הצוה"ק
ר' יוסף אהרן ור' אליעזר וואלף זצ"ל
מבוטשעצע-דורוהוי
ונכד הרה"ק ר' לוי יצחק מברדיצ'ב
ובעל באר מים חיים מטשרנוביץ

הרה"ח רבי משולם זלמן פרנקל ז"ל

נלב"ע כ"א בסיון תשנ"ה ומנו"כ בבית העלמין הישן דחיפה

הרה"ח רבי משולם זלמן פרנקל ז"ל, מגדולי העושים והמעשים ברומניה כל ימיו היה עוסק בצרכי ציבור באמונה, דמות אצילית, שענווה והתבטלות שימשו בה בערבוביה, עם ישרות דרך, עשיית חסד ואהבת כל אדם. מידת החסידות השופעת שהיתה בו מיזגה וצירפה את כל סגולותיו.

בנן של קדושים

רבי משולם זלמן פרנקל היה ידוע כבנן של קדושים, נולד ה' בסיון בשנת תר"פ בעיר רישא שבפולין, לאביו האדמו"ר הרה"צ רבי חנוך העניך פרנקל זצ"ל שהיה נין ונכד לאדמו"ר הרה"ק רבי יוסף אהרן זצ"ל והרה"ק רבי אליעזר וולף זצ"ל מבוטשאטש. למעלה בקודש התייחס דור אחר דור עד לסניגורן של ישראל, רבינו לוי יצחק מברדיצ'ב, ולמרן אור שבעת הימים הבעש"ט זי"ע, מייסד ומקים עולה של תורה והחסידות.

אביו האדמו"ר היה חתנו של הרה"ח רבי יחיאל מיכל דילר ז"ל, מחסידיו החשובים של האדמו"ר מבלוז'שוב, שאף שימש כסנדק בבריתו של רבי משולם זלמן.

רווח והצלה - ברומניה

בעקבות עליית הצורר הגרמני והאנטישמיות הגואה בפולין, נאלצה המשפחה, בשנת תרצ"ו, להעתיק מושבה לרומניה. יד ההשגחה ומסובב כל הסיבות הובילה שבדרך זו ניצלה המשפחה כולה מהשמדה. אביו, האדמו"ר זצ"ל, יחד עם משפחתו, קבעו מושבם בעיירה דורוהוי, שם המשיך את שושלת הקודש של אבותיו, והנהיג את עדתו ביד רמה.

את בנו יחידו, משולם זלמן, שלח ללמוד אצל בעל ה'דמשק אליעזר' זצ"ל מויז'ניץ והוא הפך לאחד מתלמידיו המובהקים, וכידוע הרה"ק ה"דמשק" היה חשוך ילדים והוא פיתח רגשי אהבה והתקרבות מופלגים אל תלמידו רבי משולם זלמן ואהבו כאב לבן, רבי שלמה זלמן התאבק בעפר רגליו עד ליומו האחרון. ואכן לאחר הסתלקות רבו ה"דמשק אליעזר" קבע רבי משולם זלמן ז"ל, יחד עם חבורת ילדיו ותלמידיו הקרובים של ה'דמשק אליעזר' זצ"ל, אשר מידי שנה סמוך ליום הסתלקותו בב' בסיון, מתאספים עשרות תלמידי ה"דמשק" לשבת התאחדות ודבקות חברים, כאשר בראשם ניצב אחד מגדולי התלמידים חדב"נ של בעל ה'אמרי חיים' מויז'ניץ זצ"ל וראש מוסדות 'מאור חיים' הרה"צ הרב משה ארנסטר זצ"ל.

בשנת ת"ש, עם פרוץ מלחמת העולם השניה, הוגלו יהודי דורוהוי מבתיהם, אך משפחתו היתה מהבודדות שקבלה היתר להשאר בעיירה, ובחסדי ה' ניצלה. היה פעיל בצעירי אגודת ישראל ומשחר ימיו, כאשר הוא שואב כוחותיו ושאיפותיו מאבותיו הקדושים, נרתם

זכרונות הנצר האחרון להרה"ק רבי משה'לה מדעעש זצ"ל

בבואנו לכתוב על הרה"ח ר' משולם זלמן פרנקל זצ"ל, נשוא מאמרנו זה, התוודענו לזוגתו הרבנית פייגה תליט"א כמקור בלתי אכזב לאוצר ידיעות בלום זכרונות ועדויות ממשפחתה ומתקופת חייה הסוערים. נכדתו האחרונה של הרה"ק רבי משה'לה מדעעש, בהיות אמה בתו של רבי משה מדעעש, ונכדת הרה"ק בעל המעגלי צדק זיע"א, דרכה התוודענו גם לזכרונות אודות אביה רבה של דורנא וואטרא ברומניה, ולעדויות-זכרונותיה משלוש וחצי שנות גלותם במוגילוב שבטרנסניסטריה, בהם ניצלו מחרב מלאך המוות פעמים אינספור, זכרונותיה שעדין לא נכתבו עלי ספר, יכולים לפרנס מאמרים רבים, ובעז"ה עוד נעסוק בהם, אולי לקראת היא"צ של אביה זצ"ל שנסתלק הרחק מעיר רבנותו ברומניה, יום אחד לפני ההסתלקות של הרה"ק משטפנשט, כאשר בית העלמין דוינה מקום מנוחתו כבוד של הרב מדורנא, חווה לוויה כואבת נוספת בדיוק חודש ימים לפני כן, בכ"א סיון תרצ"ג, יום בו הסתלק הרה"ק רבי מנחם נחום מאיצקאן זצ"ל, אחיינו של הרה"ק משטפנשט זיע"א, באותו בית חולים ה'סנטוריום' בוינה. התחושה להכנס במנהרת הזמן אל עבר ההיסטוריה הרחוקה, מלוה אותנו תמיד בעת שאנו באים לכתוב על צדיקי הדורות, שמעולם לא נכתב אודותם זולת בבמה זו - 'מצבות מספרות' שבגליונינו 'באר בשדה', אולם הפעם אנו זוכים לחוות עדות חיה מאותם השרידים אשר נותרו לפליטה לאוי"ט, למען יספרו לדור אחרון מעט ממה שעבר עליהם. אגב, תחושה קמאית זו ליוותה אותנו גם בעת ביקורינו בבית העלמין העתיק ב'דורנא וואטרא', כאשר במעלה ההר המוביל לעבר מצבות בית העלמין כבר מצאנו משפחה מארץ ישראל, שבאו לחפש את קרוביהם, ולאח"כ במציאת אהל קברה של זוגתו הראשונה של הרב דדורנא וואטרא, ואף כאשר זכינו לאתר מצבה ולשייכה באורח פלאי לאהל הסמוך אליה, ולאחר ששיפצנו ושיקמנו את המצבה גילינו כי באהל טמון אחד מצאצאי הרה"ק מסאוואראן [וכך נכתב על שברי המצבה שהצלחנו לאחות ולחבר ולשקם: פ"נ הרב הצדיק החסיד ועניו אוהב צדקה מוה"ר אפרים זלה"ה בן מוהר"ר אברהם זלל"ה נכד הרה"ק ר' משה צבי זצ"ל מסווראן י' כסלו תרע"ט לפ"ק], אגב את שמעו וזכרו עוד לא הצלחנו לאתר בין כותבי וזוכרי העיר 'דורנא וואטרא', אותה עיר הידועה יותר כעיר מעיינות ומרפא, בה שהו גדולי וחכמי רומניה בימות הקיץ לצורכי מרפא ומנוחה, ומן הסתם יבוא יומם להחקר ולהתפרסם באחד מגליונותינו הבאים בעז"ה.

לסייע לכלל ולפרט בשעות הקשות לפני ואחרי התוהו ובוהו והחושך שכיסה את הארץ.

בעיר הבירה בוקרשט

אחרי נישואיו לזוגתו מרת פיגא תבדלחט"א בת הגאון רבי אליעזר ניסן מרגושעש זצ"ל אב"ד דורנא-ואטרא ונכדת הרה"ק בעל ה'מראה יחזקאל' מדעעש זצ"ל, השתקעו בבוקרשט, שם המשיך בפעילות ציבורית במסגרת צעירי אגודת ישראל, והיה לידי ימינו ולאהובו הקרוב ביותר של האדמו"ר מסקולען זצ"ל בפעולות להצלת ילדי ישראל, שארית הפליטה, מהסכנות הרוחניות והמהגזירות הגשמיות שארבו להם לאחר חורבן יהדות אירופה. במיוחד הרחיקו מעליהם את סכנת ההתבוללות, שלא תאבד שארית ישראל.

יחד עם האדמו"ר מסקולען זצ"ל שתה מכוס התרעלה, וסבל מרדיפת המשטר הקומוניסטי, אך לא שת אל לבו ולא נשבר ברוחו.

בית חותנו

כאמור, רבי משולם זלמן נלקח אחר כבוד כחתן אצל הגאון רבי אליעזר ניסן מרגושש זצ"ל אב"ד דורנא-וטרא, הרב אלעזר ניסן מרגושש ז"ל היה מהעיר לבוב שבגליציה התקבל למשרת רב העיר בשנת תרע"ב לאחר תהליך בחירה שבו מספר רבנים חשובים הציגו מועמדותם לכהונה, ורבי אלעזר ניסן זכה במשרה המצופה.

רבי אליעזר נסן עצמו נולד בלבוב היא לעמברג והיה מגזע היחס להרה"ק השר-שלום מבעלזא זי"ע, בנעוריו עשה חיל בלימודיו ויצא לו שם טוב כת"ח מזהיר, הוסמך להוראה ע"י גדולי הרבנים כמו הגה"ק בעל "מחזה אברהם" אבד"ק בראדי והגאון בעל ה"בית יצחק" מלעמבערג. רבי אליעזר ניסן נשא את הרבנית הצד' מרת פרידא בת הרה"ק רבי משה פאנעט זצ"ל אב"ד דעעש.

בתקופת רבנותו בדורונה היה מקובל ואהוד על הציבור הרחב, היהודי והלא יהודי כאחד. הוא היה בעל השכלה תורנית וכללית רחבה, מרצה מחונן גם בשפת המדינה ונחשב לאחד מעמודי התווך של רבני בוקובינה, הרב מרגושעש שירת בקודש במשרה חשובה זו עד כ' בתמוז תרצ"ג כאשר נסתלק ממחלה קשה בעודו צעיר כבן מ"ח שנים, בעת שהותו בוינה - ומנוחתו עדן בעיר זו באוסטריה.

בפטירתו השאיר אחריו אלמנה (בזוי"ש), הרבנית פרידא ע"ה בת הגאון רבי יחיאל פפר, רב ואב"ד לאשקוביץ. [שרדה את המחנות בטרנסניסטריה, ועלתה לארץ ישראל בשנת תשכ"ב, חייתה בחיפה שבה נפטרה ונטמנה בתשכ"ח].

הבן הבכור הרב ישראל מרגושעס היה למלא מקומו. בהכתרתו לרב העיירה דורונא-וטרא השתתף כ"ק מרן האדמו"ר רבי יואל מסאטמאר זי"ע שהיה מאותם האדמורי"ם שנהגו לבוא כל שנה לדורנא-וטרא שהיתה עיירת נופש ידועה.

הבן השני הרב שמואל, התגורר זמן מה ברומניה לאחר שובו מגירוש טרנסניסטריה, אחר כך היגר לבלגיה שבה שימש כרב בבית המדרש של חסידי ויז'ניץ באנטוורפן.

הבת מרת פייגא, חייתה אף היא ברומניה אחרי שובה ממקום הגירוש, הייתה נשואה לרבי משולם זלמן פרנקל - נשוא מאמרינו, עלתה ארצה עם משפחתה בשנת תשכ"ב.

הצעיר בבנים, משה מנחם הצליח אף הוא בעזרת השי"ת לשרוד את התופת, חזר לדורנה בשנת תש"ח, ולאחר מסע תלאות באניית המעפילים 'מקס נורדאו' הגיע בתש"ו (מאי 1946) כעולה בלתי ליגאלי לחיפה.

בארץ ישראל בעיר - חיפה

בשנת תשכ"ב זכה רבי משולם זלמן לעלות לארצנו הק' ארץ כיסופי הלבבות, יחד עם בני משפחתו והם קבעו את מגורם בבית שברחוב ארלוזורוב 5 בחיפה, לא זמן רב חלף וביתם היה כתובת ידועה לכל דל ונצרך ונדכאי לבב, אותו בית היה מוקד למעשי חסד וסיוע לחלכאים ונדכאים שזכו בו ליד אוהבת ולנפש רחבה.

עבותות האהבה שקשרו בין האדמו"ר מסקולען זצ"ל ובינו, הביאו את האדמו"ר להתאכסן בביתו שבחיפה בכל פעם שהגיע לבקר את 'ילדיו המאומצים', אודים מוצלים, בארץ הקודש. ובשל כך היו קירות הבית ספוגים בברכות שפיזר הרבי מסקולען להמונים שבאו לחזות בצלו.

על אף ייחוסו המופלג והמפואר, נהג בצניעות ובענווה, ולא ביקש גדולה לעצמו. נהנה מיגיע כפיו וראה את ההשגחה על הכשרות לא רק תפקיד להתפרנס ממנו אלא כמשימת קודש, לזכות באמצעותה את הרבים בשולחן טהור.

רבי משולם זלמן נפטר בשם טוב ביום כ"א לחודש סיון שנת תשנ"ה הותיר אחריו בנו יחידו האגון הרב אלעזר ניסן המשמש כרב בלוס אנג'לעס, ומומחה לעניני כשרות. וכן את שני בנותיו הנשואות להרב שמואל פייל, ולהרב יצחק נחשוני.

נוסח המצבה של חמיו הרה"צ רבי אליעזר ניסן מארגשעש זצ"ל אבד"ק דארנא וואטרא בבית העלמין בוינה (תשו"ח להרב מרדכי האמר מנהל ח"ק דוינה על העזרה והסיוע במציאת המצבה)

פ"נ
איש יקר למשפחתו ותפארת לעדתו
מוהר"ר אליעזר ניסן מרגאשיס ז"ל
מק"ק לבוב
אב"ד דארנא ואטרא
במדינת רומניה
בהר"ר מנחם מענדיל ז"ל
עלתה נשמתו בטהרה
בעש"ק כ' תמוז תרצ"ג
ת.נ.צ.ב.ה.

תמונת רבי משולם זלמן פרנקל זצ"ל

מצבת חמיו רבי אליעזר ניסן מרגושעס זצ"ל אב"ד דורנא וואטרא שנפטר ונטמן בוינה יום בדיוק לפני הסתלקות הרה"ק משטפנשט - כ' תמוז תרצ"ג

מוסדות שטפנשט בארץ הקודש
רחוב מהרש"ל 13 בני ברק טלפון: 03-579-03-03

ברכת מזל טוב

בברכת מזל טוב חמה ולבבית
לכבוד החתן היקר דגול מרבבה
מותיקי מתפללי בית מדרשינו

מוהר"ר בנימין נפחא שליט"א
ולאביו הרה"ח ר' משה נפחא
- קובלסקי שליט"א

לרגל השמחה הגדולה לרגל נישואיו עב"ג
תחי' במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
היום יום חמישי כ"ד סיון התשפ"ב
יהא רעווא והזיווג יעלה יפה יפה והבית בהבנותו
יהא בית מלא ברכת השם ויזכו לדורות
ישרים מבורכים ובנין עדי עד ויקויים בהם
ישיש עליך אלוקיך כמשוש חתן אכיה"ר

מברכים בכל לב
מתפללי בית המדרש **רבנן ותלמידיהון**

הגליון לחיזוק הסגולה לשמחת השבת: להזכיר בכל ליל שישי את זכות רבינו שלום מפראהבישט

סגולת שלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שָׁלוֹם שַׁכְנָא מִפְּרָאהבִּישְׁט זיעוכ"א

שנה ב'

ליל שישי קרח תשפ"ב

גליון 86

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

סגולת הצדיק משטפנשט זיע"א

אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שיבוא בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממנו, שיבוא לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

מעשיו של רבינו הקדוש זי"ע בשכבו על מטתו בבוקר

"בוקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו" (במדבר טז ה)

שוב היה מעשה, כאשר איכלו קורצא בי מלכא וזקני החסידים טענו כנגד **רבינו שלום [מפראהבישט]** בפני חותנו-זקינו **[הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנאביל זי"ע]**[1] על שמתפלל בשעה תשע ועד אז רואים אותו ישן, ויאמר להם הר"ר נחום שהוא ידבר עמו בזה הענין, ובבוקר אחר שר' נחום גמר תפילתו, התכונן ליכנס לחדר נכדו בשעה שעדיין שכב על מטתו והיה נדמה להם כישן[2], אך כשפתח הדלת נעמד ולא נכנס החדרה רק נסוג אחור וסגר הדלת בעדו.

על שאלת החסידים למה לא נכנס השיב: איך יכלתי ליכנס ולהפריע לו, בשעה שראיתי את מו"ר הבעש"ט הק' זי"ע עומד אצלו מצד אחד, ומו"ר - זקנו - המגיד זי"ע עומד מצד השני ומדברים עמו ברזי דרזין[3].

כתבי הרה"ח ר' מרדכי אהרן פישמן

השלמות וציונים

1. רבינו הרה"ק **רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע** היה חתנו של הרה"ק **רבי אברהם מקאריסטשוב זי"ע**, אשר היה סמוך על שלחן חותנו הרה"ק **רבי מנחם נחום מטשערנאביל זי"ע**, בעל הספה"ק 'מאור עינים. מגדולי תלמידיו ובני היכלא קדישא של מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, ואחר כך היה מסתופף בצלו של מרן הרה"ק המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע. כיון שהרה"ק מקאריסטשוב היה סמוך על שלחן חותנו, כאמור, היה אף רבינו הרה"ק מפראהבישט סמוך על שולחן חותנו-זקינו הרה"ק מטשערנאביל זי"ע.

2. ראה בספר **מאמר מרדכי** (עמ' קעה) מה שסיפר הרה"ק **רבי מרדכי חיים מסלאנים זי"ע** אשר **רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע** כשהיה שוכב לישון היה קשה להקיצו, והיה לו משמש מיוחד על זה, ואמר שקשה לו להיפרד מהדביקות שיש לו בעת שינתו, אך הרי לא זהו התכלית...

3. וראה בס' **מזקנים אתבונן** (ח"ב עמ' יג): פעם ראה זקינו **רבי נחום [מטשערנאביל זי"ע]**, את הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע] שהוא מסתובב לפני התפילה אנה ואנה, והיה נראה בעיניו כמי שמבטל זמנו לריק, והוכיח אותו ואמר לו, וכי כך מתכוננים לפני התפילה, בהעברת הזמן לריק. שאלו רבינו שלום וכי מה עלי לעשות, ענה רבי נחום אברך כמותך היה צריך ללמוד דף בספר עץ חיים להאר"י ז"ל וכדו'. ענה לו רבינו שלום בדרך משל לצייר אחד שהיה מצייר כל מיני ציורים מהיכל המלך איך שיושב המלך ושריו מסביבו וכדומה, ונתפעלו האנשים וקנו ציורין, פעם פגש באחד משרי המלך היושבים תדיר לפני המלך והציע לפניו תמונת המלך והשרים, ולא ידע הצייר שהוא משרי המלוכה, נענה אליו השר 'אינני מתפעל מהתמונה ואיני רוצה לקנותה'. תמה הצייר הלא התמונה נפלאה ביופיה בתיאור חי מהיכל המלך, ענה לו בבת שחוק, הרי אני תדיר במחיצת המלך ואיני צריך לתיאורים וציורים מהנעשה שמה. כן הדבר אתי, סיים רבינו שלום, כי כל הספר עץ חיים מתאר את גודל יקרת היכל המלך מלכי המלכים, ואני הריני בעצמי שם כל הזמן ואיני צריך לזה.

עוד יש לציין מה שכתב בס' **התעוררות התפלה** (אות נג) בזה הלשון: אמר הרב הקדוש חכם הרזים **שר שלום [מפראהבישט]** זצוקללה"ה שבאמת עיקר מה שצריך לפעול ישועות הוא ענין התפלה, הוא מתקן בעודו שוכב על מטתו, אך אחר כך הוא מביאו אל הדיבור, ועיין בחובת הלבבות. וזה לשון חובת הלבבות (שער חשבון הנפש, פרק ג): וראוי לך אחי שתדע כי כוונתנו בתפלה אינה כי אם כלות הנפש אל האלהים וכניעתה לפניו עם רוממותה לבוראה ושבחה והודאתה לשמו והשלכת כל יהבה עליו. ולפי שהיה כבד על הנפש לזכור כל זה בלי חבור וסדר כתבו רבותינו ז"ל הענינים שצריכים להם רוב כתות בני אדם הנראה חסרונם בהם אל האלהים וכניעתם בעבורם והם ענייני התפלה על סדר ותקון שתקבל בה הנפש פני בוראה ולא תבוש בהתנפלה ויראה ממנה בסדרה מעניני התפלה בלבה הכניעה והשפלות לאלהים. ולפי שהיתה מחשבת הלב מתהפכת הרבה ואין לה קימה למהירות עבור ההרהורים על הנפש היה קשה עליה לסדר ענייני התפלה מעצמה תקנו אותם רז"ל במלים מתוקנים יסדרם האדם בלשונו מפני שמחשבת הנפש הולכת אחר המאמר ונמשכת אל הדבור והיתה התפלה מלות וענינים והמלות צריכות אל הענין והענין אינו צריך אל הדבור כשאפשר לסדרו בלב אשר הוא עיקר כונתנו ועליו משען מגמתנו... על כן תקן אחי ענין תפלתך בלבך והשוהו עם דבורך וכוון בהם כונה אחת לאלהים ופנה גופך מכל תנועותיך וקשור חושיך ורעיונך מהתעסק בדבר מדברי העולם עם התפלה. עכ"ל.

וראה עוד בספר **כרם ישראל** (פרק כא אות ז) בשם **אדמו"ז מטשארטקוב זי"ע** שבתקופה שאחרי נישואי **רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע** היה סמוך על שלחן חותנו-זקינו **הרה"ק בעל 'מאור עינים' זי"ע**, וכאשר הגיעו ימי חודש אלול אשר מדרך שלומי אמוני ישראל להוסיף אומן בתורה ותפלה ולהתעורר בתשובה ובמעשים טובים בימי הרצון האלה, ודרכו של רבינו הרה"ק מפראהבישט היה להשכים בבוקר ולהתפלל מהר, ואחר כך בא לביתו ולקח את מקל התפארה שלו בידו אחר שקישט את עצמו, והלך ליער והתמהמה שמה עד סמוך לערב, ושב לביתו להתפלל מנחה ולא ראו ממנו שום עבודת שמים, כאיש פשוט. וזקני החסידים של הרה"ק מטשערנאביל זי"ע לא יכלו לסבול זאת וחרה אפם על האברך הזה שמבלה ימיו לריק בטיולים ליער וכדומה, ולא יכלו להתאפק ונכנסו אל רבם הקד' זי"ע בקובלנא על חתנו כי הוא מתנהג כאיש עם הארץ, ולבושת יחשב. ושלח הרה"ק מטשערנאביל לקרוא את רבינו הרה"ק מפראהבישט שיבוא לפניו, וכאשר עמד לפניו התחיל לומר לו דברי תוכחה כי הנה מדרך האברכים בהגיע ימי חודש אלול להתפלל בצבור וללמוד אח"כ כשהם מעוטרים בטלית ותפילין, ולומר תקוני זוהר ותהלים וכדומה, ואתה בני אינך מתנהג כן ואתה מבלה את עתך בדברי ריק, לא נכון הדבר ואינו יאה לך לפי מקור מחצבתך. ורבינו הרה"ק רבי שלום זי"ע עמד והקשיב לכל דברי חותנו-זקינו, וכאשר סיים את דבריו ענה ואמר: הנה קרה והושיבו ביצים של בר אווזא תחת תרנגולת, ונולדו אפרוחים והיו כרוכים אחר אמם התרנגולת, והם היו בני אווזות. פעם אחת הלכה התרנגולת עם האפרוחים על שפת הנהר, וקפצו האפרוחים בני האווז אל תוך המים לשוט כדרך האווזים. אך "אמם" התרנגולת פחדה מאוד מהמים כי לא יכלה לרוץ אחריהם. ועמדה על שפת הנהר וצעקה מרה על בניה וכשכשה בכנפיה וזעקה אל האפרוחים שימהרו לצאת מן המים פן ח"ו יפלו למטה ויטבעו. והשיבו האפרוחים מן המים ויאמרו 'אמא אמא, אל תדאגי עבורנו כלום. אכן עלייך יש לירא מן המים כי את אינך יכולה לשוט, אבל עלינו לא אין לך סיבא לפחד'. וכאשר שמע הרה"ק מטשערנאביל זי"ע דברים אלו מפי רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע, ענה ואמר: 'לך בני כאשר אתה רוצה, ותתנהג באשר תחפוץ'.

וְזֹאת הַשַּׁבָּת

נתן כח להמשיך קדושת השבת מוקדם

בענין זמן הטבילה בערב שבת קודש, אמר כ"ק מרן **(אדמו"ר רבי יצחק מבוהוש) זיע"א** הגם דאיתא מהאר"י הק' (פרי עץ חיים, שער השבת, פ"ג) שיש ענין לאחר הטבילה שיהיה סמוך לכניסת השבת קודש, אך יש לנו בקבלה מזקני **הרה"ק רבי שלום הגדול מפראהבישט זי"ע** להקדים הטבילה (אחרי חצות) ונתן כח ביד צאצאיו להמשיך עליהם קדושת השבת מוקדם, עכ"ד.

זמירות לשבת קודש כמנהג בוהוש (עמ' ב' הנהגות קודש אות ו)

יוצא לאור ע"י מכון תורת אמת שטפנשט | טלפון: 03-579-03-03 | פקס: 03-616-5110 | להצטרפות, למנויים ולתגובות - דוא"ל: 6160303@gmail.com

הנהגות ישרות וסדר היום פראהבישט שנדפס מחדש בברוקלין שנת תשנ"א

הנהגות פראהבישט

פרק מ"א חלק ג'

המשך מגליון 85

הנהגות פראהבישט מהדורת מכון 'קדושה ומלכות' שע"י איגוד החבורות 'דרכי שמואל' מיסודו של מרן הגר"צ מוהר"ש טוביאס זצוק"ל. תשע"ט

עותק נדיר, מסדר הנהגות הרשב"א פראהבישט, שנדפס בשנת תרי"א בטשרנוביץ

הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש
עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספריתלמידי הבעש"ט הקדוש
וצאצאי בית רוזי"ן כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום'
ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

וְיִרְאֶה לְקַיֵּם פָּסוּק "אֲלַמְּדָה פֹּשְׁעִים דְּרָכֶיךָ" (תהלים כא, טו), כְּדֵי לְהוֹצִיאָם מִתַּחַת הַסִּטְרָא אַחֲרָא וּלְהָבִיא אוֹתָם אֶל הַקְּדֻשָּׁה, לַעֲשׂוֹת בּוֹ נַחַת-רוּחַ לְיוֹצְרוֹ. וְגַם לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ" (ויקרא יט, יח), כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק אֱלוֹקַ מִמַּעַל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי חֵלֶק ה' עַמּוֹ" (דברים לב, ט), וְהֵם בְּשָׁרְשָׁם אַחְדוּת גָּמוּר, רַק הַגּוּפִים הֵם מִתְחַלְּקִים. וְאִם מְקַיֵּם, כַּנִּזְכָּר לְעֵיל, גַּם הַגּוּפִים נַעֲשׂוּ אַחְדוּת בְּאַהֲבַת אֱמֶת בְּלִבּוֹ כִּי הֵם חֶלְקָם. וְהַשּׂוֹנֵא אוֹתָם - שׂוֹנֵא הַכֹּל; וְהָאוֹהֵב אוֹתָם - אַדְרַבָּה, נַעֲשִׂים אֲפִלּוּ בְּגוּפָם אַחְדוּת וְיִחוּד לְמַעְלָה בְּשָׁרְשָׁם, וְגַם כָּל תְּפִלָּתוֹ וְתוֹרָתוֹ וּמַעֲשָׂיו נִכְלָלִים עַל יְדֵי זֶה עִם הָרַבִּים וְעִם הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים.

שלמות שלום - השלמות וציונים

'כי כל ישראל יש להם חלק אלוק ממעל' וכו'. כן מובא בקובץ **תפארת ישראל** (קובץ ה' עמ' 33) שפעם שאל איש אחד את רבינו **הרה"ק מפראהבישט זי"ע** איך אפשר לאהוב את הרשע, והשיב 'הלא נשמת כל אדם היא חלק אלוה ממעל, ועל כן רחמנות על הקב"ה שהניצוץ הקדוש נלכד בקליפות.

וראה בענין זה דברים נפלאים, מתוקים מדבש ונופת צופים, בספה"ק **שם משמואל** (כי תצא, תרע"א ד"ה בש"ס סנהדרין) שכתב לבאר ענין בן סורר ומורה וזה לשון קדשו: בש"ס סנהדרין (פח.) בן סורר ומורה שרצו אביו ואמו למחול לו מוחלין לו. ויש להבין הלוא אינו נהרג על מה שהמרה נגדם אלא על שם סופו, שסופו ללסטם את הבריות, אם כן למה תועיל מחילתם. ונראה דהנה יש להתבונן במאמרם ז"ל (שם עב.) הגיעה תורה לסוף דעתו וכו', הלוא כמה רשעים גמורים שעשו כל התועבות שבעולם בסוף עשו תשובה, ושמא יהיה זה כמותם, הלוא לא ננעלו דרכי תשובה לפני שום אדם, וכמאמר הכתוב (תהלים צ ג) "תשב אנוש עד דכא" ודרשו ז"ל (ירושלמי חגיגה פרק ב הלכה א) 'עד דכדוכה של נפש מקבלין'. אך נראה דהנה איתא במדרש תנחומא (פר' האזינו סי' ד) שתשובה מועלת לישראל ולא לעכו"ם. ונראה דמחמת שישראל הם בני אברהם יצחק ויעקב שהם בעצם נפשות טהורות וטובות רק שבמקרה נתלכלכו בעבירות אבל כשעושה תשובה שוב מתעוררת בו הנקודה השרשית האחוזה בשלשלת הקודש עד האבות הקדושים ושופעת בו רוח חיים חדשים ממקור ישראל, ובודאי תתמיד תשובתו וישאר נאמן להשי"ת ותורתו, אבל עכו"ם מאחר שנתקלקלו ונכרתה חיותם כענף הנכרת ממקום חיותו שוב אין לו תקנה, ואף כשיעשה תשובה בודאי לא תתמיד ויחזור לסורו. הכלל שכל עצמה של תשובה שמועלת היא מפני ההשתלשלות עד האבות, ממילא זה שהוא סורר ומורה נפסק חיבורו מאביו ואמו ושוב אין לו חיבור בשלשלת הקודש, בודאי שלא יעשה תשובה. ואף אם יעשה לא תתמיד ויחזור לסורו וסופו ללסטם את הבריות, אבל כשאביו ואמו מוחלין לו הוא עדיין נקשר בשלשלת הקודש, שוב אינו נהרג, שיכול להיות שעוד ישוב בתשובה שלימה המתקבלת כנ"ל. ולפי הדברים האלה יש לפרש מאמר זוה"ק (ח"ג קצז:) דמשה רבינו ע"ה אמר לפני הקדוש ברוך הוא בבואו לכתוב פרשת בן סורר ומורה, מארי' דעלמא שביק דא וכו' ומשה מרחיק הוה חמי בחכמתא כל מה דזמין קודשא בריך הוא לבני ישראל אמר מארי' דעלמא שבוק מלה דא וכו', עד בהאי שעתא רמז הקדוש ברוך הוא ליופיאל רבנא דאוריתא ודריש כל הפרשה על ישראל, עי"ש. ואינו מובן מה נתפייס משה מן הדרש הזה הלוא בעצמו מרחוק הוה חמי בחכמתא דזה רמז על ישראל, וכבר עמד בזה הרמ"ז. ולפי דרכנו יש לומר דכל עונש בן סורר ומורה הוא מחמת שנפסק חיבורו מאביו ואמו, וכל זה שייך באדם פרטי אבל כלל ישראל שבלתי אפשר שיופסק חיבורם משרשם בפנימיותם ו'שוכן אתם בתוך טומאתם' כתיב (ויקרא טז טז), ועדיין חביבותיה גבן, ובאותה פרשה גם כן רמז לימוד זכות שעל ישראל בננו זה ולא דשאר עמיה, ופרש הרמ"ז שאף לאחר כל אלה הם חלק ה' ולא דבוקים להסטרא אחרא, 'זולל וסובא' בשאר עמין כדכתיב (תהלים קו לה) "ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם" כמבואר בזוה"ק שם, שוב לא היה נתירא, שהרי ישארו בפנימיותם טובים, ואם יבוא חס ושלום עליהם עונש לא יהיה כי אם בחיצוניותם, כמו דמסיים הזוה"ק (שם) 'וסתרין שורין ומנתצין מגדלין ולא אהני לון כלום'. עד כאן דבריו הקדושים. והנה בזה נתבארו היטב יסוד דברי רבינו שכל איש ישראל קדוש, ואף על פי שפעמים מתלכלך בחטאיו מכל מקום עצמותו לא נשתנה, והוא חלק אלוק ממעל, ועל כן כתב **'והשונא אותם שונא הכל וכו'.**

וכדברים כעין אלו ממש כתב **הרה"ק רבי יהודה צבי מדאלינא זי"ע** (בהקדמה שניה לספר תפלה למשה, ד"ה וכאשר שמעתי) בשם **הרה"ק רבי אברהם מסטרעטין זי"ע** ששאל אותו צדיק אחד בזה הלשון 'הנה שמעתי אומרים עליכם שאתם נותנים סגולות והסגולות שלכם עושים פעולות בקרב ישראל, לכן תנו נא לי סגולה ליראת שמים'. והשיב לו זקני הק' הנ"ל 'על יראת שמים אין לי סגולה, רק על אהבת שמים'. ואמר לו הצדיק הק' אדרבה אהבת שמים הוא עוד מדריגה יותר גדולה מיראת שמים, תנו לי סגולה על זה. והשיב לו זקני ז"ל 'אהבת ישראל סגולה גדולה לאהבת שמים, מי שיש לו אהבת ישראל באמת בניקל יכול לבוא לאהבת שמים'. והשיב לו השואל הנ"ל 'הכל אמת הוא, דבריו הקדושים אמת וסגולותיו אמת'. ומובן אשר למדריגת אהבת חברים אי אפשר לבוא עד שיקיים מאמר המשנה הקדושה 'אל תהי בז לכל אדם' ויבא על ידי זה למדת ענוה, ויקיים בעצמו מאוד מאוד הוי שפל רוח, ויבוא למדת דיבוק חברים ואהבתם. עכלה"ק.

ועל פי כל הנאמר מתבארים היטב דברי רבינו באמרו **'והאוהב אותם, אדרבא נעשם אפילו בגופם אחדות ויחוד למעלה בשרשם וכו'.** ועל דרך זה מצאנו הרבה בספה"ק אודות דרכו של **מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע** בקירוב לבבות ישראל לאביהם שבשמים, וכמו שכתב בספה"ק **אמרי פנחס** (שער טהרת המדות, אות לח) שעל ידי זה שיאהב אותו יחזור אותו אדם בתשובה, ולכן צריך לאהוב אפילו רשעים, רק צריך לשנוא מעשיהם הרעים ואסור להתקרב אצלו, אבל צריך לאהוב אותו, ועל ידי זה יכול להיות שיחזור בתשובה כמו שכתוב באהרן (אבות פ"א מ"ב) 'אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה', פירוש, על ידי שהיה אוהב אותם על ידי זה קרבן לתורה שעל ידי זה יחזרו בתשובה. ואמר טעם להסביר דבר זה, שמחמת שאני אוהב אותו הוא גם כן אוהב אותי, כי "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם" (משלי כז יט), ואני שונא מעשיו הרעים, ועל ידי זה הוא גם כן מתחיל לשנוא מעשיו הרעים וחוזר בתשובה. וסיפר מעשה מבעל שם טוב, שפעם אחת היה אדם כשר שיצא בנו לכפירה ר"ל, וציוה הבעל שם טוב לאביו לאהוב אותו ביותר, ומחמת זה יצא מהכפירה. עכ"ל.

וראה עוד שם (אות מא) בשם **הרה"ק רבי רפאל מבערשיד זי"ע** שצריך לאהוב כל ישראל אפילו רשעים גמורים, כיון שמאמינים בי"ג עיקרים כדאיתא ברמב"ם (פירוש המשניות, מס' סנהדרין) פרק חלק. ואפילו אותם שמדברים ח"ו על הגמרא ועל הצדיקים אינו בזמנינו אפיקורס בעצם, רק מפני גאות [או] שמשוקע מאד בתאוות אסורות ולפי דעת הגמרא והצדיקים הוא נבזה מאד, על כן הוא מדבר וכו'. אבל בעצם הוא מחזיק בכמה מצוות וימסור עצמו על זה. עד כאן דבריו הקדושים.

וכיון שנוהג כן עם כל איש מישראל, ממילא **'גם כל תפלתו ותורתו ומעשיו נכללים על ידי זה עם הרבים ועם הצדיקים והחסידים'.**

כ"ה סיון תשפ"ב | **פרשת קרח** | גליון 653

פניני בית לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

זהירות לא לדרוך על התורה

נושא המדובר בפרשתינו הוא כידוע קרח ו-250 ראשי סנהדראות, שנבלעו בתוך האדמה ונשרפו כשהם חיים עקב מחלוקת נוראה. כמובא בדברי רבותינו, קרח ביקש להיות כהן גדול, וביקש לעבוד בבית המקדש ולהקריב קורבנות, כלומר לעסוק בדברים שבקדושה, וכך ביקשו כל הנלווים אליו, "כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה'" (במדבר טז, ג) - גם אנחנו רוצים להיות כהנים ולשרת את ה', וזו לכאורה המעלה הגדולה ביותר. שואל הרב יעקב גלינסקי זצ"ל, כיוון שבעצם כל הרצון שלהם היה להתקדם במעלות ולהגיע לשיא הקדושה, למה הם נענשו בעונש כה חמור של שריפה ובכך נזכרו לדראון עולם, הרי הבקשה שלהם היתה להתעלות ברוחניות.

אומר הרב, נכון ואמת הדבר שהם רצו עוד מעלה בעבודת ה', אבל הבעיה היתה הדרך שהם עשו בשביל להגיע לשם, בדרכם הם רמסו את התורה וחכמיה, ודרכו על כל דבר שבקדושה, וככה לא מגיעים למעלות. לכל דבר יש דרך. אומר הקב"ה, אני לא רוצה את המעלות שלהם, ולא חפץ בכהונה הגדולה שלכם, אם זו הדרך שלכם, ובשביל להגיע לאותם מעלות ופסגות, אתם הולכים ודורכים על משה רבינו נביא הנביאים ועל אהרן הכהן והתורה הקדושה, ומייצרים מחלוקת נוראה, בזה הקב"ה לא חפץ.

"דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם", הדרך להגיע ליעד היא 'דרך ארץ קדמה לתורה', יש הרבה אופנים להגיע לכל מיני מעלות, אבל חס ושלום שלא לדרוך על אחרים, ועל אחת כמה וכמה שלא לדרוך על התורה הקדושה. ישנם מקרים שהאדם לפעמים נקלע למצב שהוא עלול להסחף ה' ירחם, הוא רואה ציבור יראי ה' שרוצים להגיע לאיזו מעלה, אבל צריך לדעת שזה יכול להיות מסוכן ביותר, המחלוקת היא דבר נורא ואיום, כמה זה מסוכן ועד כמה ברחו והתרחקו מכך גדולי ישראל, בשל הסכנה הכרוכה בדבר.

> "דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם", הדרך להגיע ליעד היא 'דרך ארץ קדמה לתורה', יש הרבה אופנים להגיע לכל מיני מעלות, אבל חס ושלום שלא לדרוך על אחרים, ועל אחת כמה וכמה שלא על התורה הקדושה

אומר המדרש ומובאים דבריו ברש"י (במדבר טז, כז), בוא וראה כמה קשה המחלוקת, שהרי בית דין של מטה אין עונשים עד גיל שלוש עשרה, ובית דין של מעלה עד עשרים שנה, וכאן אבדו אף יונקי שדיים. תינוקות של בית רבן נפלו גם הם, ועל מה - על לא עוול בכפם, והתשובה היא שמחלוקת היא אש, ואש השורפת לא מבחינה בין טובים לפחות טובים, ומזה אדם צריך לברוח כמטחווי קשת.

כותב השל"ה הקדוש, שמחלוקת חמורה יותר מעבודה זרה. מי שעובד עבודה זרה ודאי ייענש על כך, זה עוון איום ונורא, אבל המחלוקת קשה יותר, והראיה אומר הרב, שעם ישראל הרי עשו עבודה זרה ועבדו את העגל, ובכל זאת ירד להם מן מהשמיים באותו יום, אבל כשהיתה המחלוקת של קרח ועדתו, למחרת לא ירד מן, ללמדנו שהמחלוקת חמורה הרבה יותר.

הרב בידרמן מספר מעשה שמובא ב-"עין הבדולח", על הרב ישראל יונה לנדא שהיה אב"ד בעירו, המרא דאתרא, והנה הגיע לעיר מנגן ומשורר בעל קול נעים ומיוחד, וכל העיר ללא יוצא מהכלל נסחפו אחריו, לשמוע את הנעימות והניגונים שלו, דבר שכמעט ולא נשמע מעולם. אחרי כמה ימים ושבועות שהם נהנו ממנו עד מאוד, הם החליטו שהוא יהיה השליח ציבור בבית הכנסת, ובזכות אותה נעימות וקול שהם לא שמעו מימיהם, הם גמרו אומר למנותו לשליח ציבור.

המרא דאתרא אמר שלא לעשות כן בשום פנים ואופן, משום שהוא ידע שאותו מנגן וחזן הוא בעל בעירה, העובר על איסורים חמורים מאוד, הוא קל דעת שאינו יכול לשמש כשליח ציבור. אבל רוב ככל הקהילה היו בשלהם, ואמרו שהם יילחמו על כך שהוא יהיה השליח ציבור. ראה הרב שהעניין מתחיל להסתבך, ושעומדת לפרוץ שם מחלוקת, לכן שלח הרב שאלה דחופה לרב יוסף מפוזנא זצ"ל, חתנו של ה"נודע ביהודה", שהיה גאון הגאונים בדורו, ובדבריו הסביר שהגיע לעירם משורר קל דעת ובעל עבירה, והציבור רוצים שהוא יהיה שליח ציבור, ואיני יכול בתור המרא דאתרא לתת יד לדבר כזה, שאדם זה יעמוד לפני התיבה.

התשובה מהרב יוסף מפוזנא היתה מבהילה, וכך היו דבריו, מוטב להעמיד צלם בהיכל ואל יבוא מחלוקות בישראל, לכן יחדול מלצאת ברבים נגדם אם אינם שומעים קולו בטוב. מפחיד! עד היכן צריך להזהר שלא יהיו מחלוקות בישראל, כמה זה נורא ואיום. (כמובן שאין אנו למדים מכך הלכה למעשה, וכל מקרה צריך שידון לגופו ע"י מורה הוראה) אלו דברי הרב מפוזנא, שמוטב לקחת חזן בעל עבירה שיהיה בעצם השליח של אותם ציבור יראי ה', וכן - להעמיד אותו כשליח ציבור, ושלא תהיה מחלוקת משום הסכנה שבדבר.

הרב מרדכי אליהו זצ"ל, קודש קדשים, כחצי שנה לאחר שזכה להיות הרב הראשי לישראל, ועטה עליו את הגלימה והבגדים המכובדים, הזמינו אותו לאזכרה של גביר חשוב שנפטר, האזכרה נערכה באולם מכובד ואליו הזמינו את הרב שיבוא וידבר. כשהגיע לשם הרב, נודע לו שבמקום נמצא גם מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, שהוזמן גם הוא לאזכרה. הרב מרדכי אליהו שהיה כבר כמעט בכניסה לאולם, מיהר בחזרה לרכבו, פשט את הגלימה ולבש את המעיל הרגיל שלו, הוריד את המצנפת וחבש כובע רגיל, וחזר לאולם עם הנהג שלו. בדרכם לשם שאל אותו הנהג בפליאה, כיצד יתכן הדבר, הרי זה כבוד הרב, שהוא בא עם הגלימה, וכולם רואים את כבוד התורה, למה הוריד הרב את הגלימה?

המשך בעמוד 4 ‹‹

ענה לו הרב: האם אתה יודע מי נמצא פה, מרן הרב עובדיה

לע"נ רחל בת שולמית סלחה ע"ה
לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל
לע"נ אברהם בן עזיזא ז"ל
לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:13	20:25	21:21

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

לכלב תשליכון אותו

שני יהודים שותפים בעסק התכשיטנות חיו בארה"ב. מרחק רב הבדיל ביניהם, בעוד האחד ר' יצחק, היה יהודי חסידי וירא שמים, היה שותפו תינוק שנשבה, שלא ידע בין ימינו לשמאלו ביהדות, החסיד ניסה בכל עת להשפיע על חבירו לשנות את דרכיו ולהתקרב, אך הדברים נפלו על אוזניים אטומות. ויהי היום, ואשת השותף הלכה לעולמה, כשבא שותפו החסיד לנחמו וראהו עמוק באבלו חישב כי עתה היא שעת הכושר הנכונה והחל לשדלו בדברים כי אולי ושמא הזמן גרמא להתחזק בתורה ומצוות לעילוי נשמתה.

ואכן, הפעם נפלו דבריו על אוזניים קשובות. השותף החל לחשוב מעט ולהרהר, ולבסוף ענה כי אמנם חשב כבר על כך והיה אכן רוצה להתחיל להתחזק בכשרות, אך היות ואשתו איננה, ומסעדה כשרה אין באיזורו לקנות מאכלים כשרים, וגם בניו אינם דתיים, לכן יקשה זה עליו מאוד, והוא נמנע מלקבל על עצמו את המצווה הזאת. חבירו הנאמן שמצא פתח פתוח בדבריו, קפץ ואמר, אני אארגן בשבילך אוכל כשר, ועליך נשאר רק להקפיד לאכול מאלו בלבד. השותף הסכים לדבריו, ומאז היה מרחיק ר' יצחק נדוד לעיר סמוכה, שם שכנה מסעדה כשרה למהדרין, קנה ממיטב המאכלים שיספיקו למשך שבוע והביאם לבית שותפו בשפע.

סדר זה היה קשה מאוד לאותו חסיד, הנסיעה הארוכה והזמן שהקדיש לכך, וגם הממון הרב שהשקיע במאכלים לקחו ממחייתו המזערית, אך בכל פעם התחזק כי בזכותו אוכל יהודי נוסף בכשרות, והיה זה שכרו, ואדרבה לפום צערא אגרא. כך עבר שנה תמימה בלא להפסיד שבוע.

עברה השנה. ובאחת הפעמים שהביא ר' יצחק לשותפו את מזונותיו לאותו שבוע, פנה אליו הלה ואמר לו, ידידי יצחק, אני מעריך אותך למאוד על כל השנה, אך כבר הבאת די, ומהיום והלאה הינך פטור ואינך צריך להביא לי יותר, אינני רוצה שתמשיך לטרוח למעני. ר' יצחק לא ויתר על הזכות והתעקש כי רוצה להמשיך בהסדר זה. ענה לו חבירו, אל תכעס עלי, אך דע לך שלמשך כל השנה האחרונה לא אכלתי כלל ממה שהבאת לי, אכלתי משלי, אוכל לא כשר...

החסיד לא ידע את נפשו, וחישב להתעלף... זאת למה, שאל בטרוניה קלה, מה אכפת לך לאכול כשר. השותף השיב כי האוכל שהביא היה מלוח במקצת לטעמו והוא אינו אוהב מלח, לכן העדיף לאכול אוכל שלו נטול מלח. בתמיהה מהולה בכעס שאל את חבירו, וכי בעבור כך לא אכלת, בגלל טיפת מלח זרקת אוכל של שנה שלימה לאשפה, הרי השקעתי בכך הון ודמים תרתי משמע. אל דאגה, כספך לא ירד לטמיון כלל, וחלילה לא זרקתי אוכל לאשפה, את האוכל הגשתי ישר לכלב שלנו, והוא אוהב מלוח, הוא לא הותיר ממאכליך שריד ופליט. ואכן כפי עיניך הרואות השמין הכלב מאז והתפטם כדבעי, כל זאת בזכותך ובזכות מאכליך, ואכן תודה רבה, אך מעתה ואילך אסתדר לבדי ואינך צריך לטרוח עבור הכלב...

ר' יצחק נאלם דום, ליבו נשבר לרסיסים בקרבו וסירב להאמין, מה?! טרחתי עמלתי ושילמתי ממיטב כספי בעבור כלב?! סברתי לתומי כי יהודי נוסף בדרך אל האור, והנה התבדיתי, אוי לי ואבוי לנפשי. מה פשעי ומה חטאתי כי נתקיים בי בהידור 'לכלב תשליכון אותו'. בסה"כ רציתי להועיל ליהודי חברי, והיה זה שכרי ?! שנה של מסירות נפש בכדי לְזַכּוֹת כלב עם אוכל גלאט מהדרין?! הוא חזר לביתו והסתגר בחדרו, ובכה בדמעות שליש כשכולו תמיהה על רצונו הטוב, ומה שחשב שעשה מצווה, הלך לריק.

עברה כמה שנים, ועל דלת בית באיזור היהודי בברוקלין דופק סטודנט. היה זה במסגרת לימודיו באוניברסיטה כשקבוצת סטודנטים גוים עסקו בלימודי יהדות, במהלכה הוצרכו לעקוב מקרוב אחר חיי היהודים ואורחותיהם, ועל מטבח הבית היהודי. בעלת הבית פתחה את הדלת והוא הציג את עצמו וביקש את רשותה להיכנס אל הבית לראות את התנהגות היהודים, וללמוד על המטבח ודיניו. היא הכניסה אותו במאור פנים יהודי, וכיבדה אותו במנת דגים מכובדת שגמרה זה עתה לבשל לכבודה של שבת, הרעב הכה בו והוא נענה להצעתה בחפץ לב, זאת על אף האיסור מצד המכללה להסכים להתיידד עם היהודים חלילה...

סבר הפנים היפות שהתקבל בהן, הייתה זרה לו, הוא לא הכיר הכנסת אורחים ומידות טובות שכאלו ואהבת הזולת שכזו, הוא השיב לה על התפעלותו העצומה בשבח העם היהודי, וכשהוא מסיים פלט והוסיף: נראה כי אכן צדקו דברי סבי ... היא כלל לא הבינה במה מדובר, ולכן שאלה אותו לפשר דבריו, וענה לה, שסבא שלו היה משנן תמיד ללא הרף כי אין כמו העם היהודי, במאור פניו הייחודי והכנסת האורחים שלו הפלאית, ואכן רואה אני עתה שהוא צדק.

מנין ידע זאת סבך, שאלה בעלת הבית, והוא השיב כי סיפור ארוך זה, והכל התחיל מעת שהסבא התאלמן לפני כמה שנים, ויהודי מיוחד הביא לו מנות אוכל מדי שבוע! סבא שלי אמנם לא אכל זאת מחמת מליחותם והיה משליכם לכלבו, אך תמיד, אבל תמיד, היה משנן ומבהיר כי עלינו ללמוד מאורחותיו של אותו יהודי שבמסירות נפש דאג לחבירו. סיים הסטודנט והדגיש שוב, במסגרת לימודי הסתובבתי בקרב כל מיני דתות ועדות, אך אכן נוכחתי לדעת כי סבי צדק ואין כמידת טובם של היהודים. בעלת הבית התרגשה למאוד, ושאלה אותו איך קראו לאותו חבר מסור של סבך, 'יצחק' ענה הנכד מי יתן אי פעם ואזכה למצוא אותו. אמרה לו בעלת הבית, הנה יצחק זה 'בעלי הוא' שהיטיב עם סבין, ויושב הוא כעת למטה במשרדו, מיד אקרא לו ויעלה. ר' יצחק עלה, התיישב עם הנכד הסטודנט וגילה והודיע לו שיהודי טהור הוא לכל דבר, והחל מגולל עמו שיחה על התורה והיהדות, הנכד, שלא כסבין, גילה התעניינות במידה רבה, וכך במשך תקופה שב אט אט, והחל שומר תורה ומצוות עד שנעשה בעל תשובה אמיתי.

> אל תכעס עלי, אך דע לך שלמשך כל השנה האחרונה לא אכלתי כלל ממה שהבאת לי, אכלתי משלי, אוכל לא כשר... החסיד לא ידע את נפשו, וחישב להתעלף

בדרך פלאית של השגחה פרטית הועיל אותו אוכל שהושלך לכלב, שדוקא סטודנט זה ידפוק על בית זה ויספר את סיפורו. סופו של הסיפור מרגש לא פחות, עברה כשנה מאז חזר הנכד בתשובה, והנה הסב גם הוא שב על עקבותיו בתשובה שלימה, והתקיים בהם הכתוב 'והשיב לב אבות על ידי בנים ולב בנים על ידי אבותם', וגם זה בכח אותו אוכל כשר שהוגש שנה שלימה ל... כלב. ברוב הימים תמצאנה!

ללמדנו בא, שאין מעשה טוב שיורד לתהום, כולם פועלים גדולות ונצורות אם במוקדם אם במאוחר. ודבר זה תשובה ניצחת היא ליצר הרע, שבתחבולות בא אצל האדם ומפתהו בחלקלקות לשונו, מה יתן לך ומה יוסיף לך מצוה נוספת זו, אך לא כן הדבר, כל מעשיך בספר נכתבים, ויבוא היום והמה יועילו ויפעלו את פעולתם, ואין שום מצוה ולימוד תורה שהולכת לאיבוד, והקב"ה משתעשע ונהנה מכל יהודי ומכל מעשה ולו הדל ביותר.

אומרת התורה בפרשתינו, "וְהִנֵּה פָרַח מַטֵּה אַהֲרֹן לְבֵית לֵוִי, וַיֹּצֵא פָּרַח וַיָּצֵץ צִיץ" (במדבר יז, כג), מתרץ הגאון רבי משה פינשטיין זצ"ל בספרו 'דרש משה', כיצד הוציא מטה אהרן שקדים והפרחים כבר נשארו, הרי כשיוצאים הפירות, הפרחים כבר נובלים ונושרים? לאיזה טעם נצרך נס גדול זה?? ביאר הרב יסוד נפלא מאד: ללמדנו שכל הדברים המביאים לקדושה, אינם בטלים ונעלמים! וכל עמל האדם לתורה ומצוות, גם אחרי קיום המצווה שהיא הפרי, הפרחים עצמם - שהם העמל הטרחה והצער שבאו לו כדי לקיים המצווה, הרי הם קיימים ועומדים לעד, ושכרם שמור לו לבעליו לנצח!

הרב אשר אנשיל כ"ץ שליט"א

משל ונמשל

דע את מקומך

משל לשר חשוב אחד בבית המלך, שנפשו חשקה בתפקידו הרם של חבירו, שהיה ראש לכל השרים בבית המלוכה, ואותו שר חשוב שקינא בחבירו, התחיל לחשוב על המעלות שיש לו לעומת חבירו, והיה משוכנע שראוי הוא יותר מחבירו להיות ראש השרים. מה עשה? זימן עצמו לשיחה עם שאר השרים, והחל למנות בפניהם את כל "מעלותיו", והבטיח לשאר השרים שכר נאה, אם יבואו כולם איתו להפגש עם המלך, ויאמרו בפניו שאותו שר שהזמין אותם, ראוי הוא יותר מכולם להיות ראש לכל השרים.

על דבר אחד לא חשב אותו שר חשב, מי שמונה את מעלותיו ומתגאה בהם, בכך מוכיח את מגרעותיו בעצמו, שהרי לנגד עיני השרים הוא נגלה כקנאי, וכן נראה שאינו יודע את מקומו ומתגאה על אחרים. למעשה, מי שחש בקרבו שיש לו מעלה, ודאי רחוק הוא מהמלך, כי מי ששרוי יחד עם המלך, כיצד יכול הוא להרגיש במעלותיו שלו עצמו?

הרי בית המלך לא חסר דבר. האם יש מקום לדבר על מעלת החכמה שבו בשעה שהוא עומד לפני המלך, אם שם נמצאים מיטב חכמי המלוכה, או כיצד יסתכל על עשירותו, אם כל עושר המלוכה של המלך הוא, ואם כן אם האדם חושב שיש לו איזו מעלה, כגון חכמה או עשירות, ודאי שהוא רחוק מהמלך ואינו משיג כלום, כי בהתקרבו אל המלך ידע שלא חסר לו כלום, ואינו זקוק לשום דבר נוסף חוץ מקרבתו אל המלך, כי הכל נמצא בבית המלך שבצלו הוא מסתופף.

צריך הוא להפנים, להיות שלם ברצון גמור לעשות רצון המלך במסירות נפש, ויקבל על עצמו כל תפקיד שיושת עליו מאת המלך, ואז בראות המלך שאותו שר הוא בעצם עבד נאמן לו, יוכל הוא להיות תמיד מצוי אצל המלך, והמלך יוסיף עליו מאהבתו ועושרו.

אין אנו ראוים לדבר אודות קרח, שהיה אחד מהנביאים ואחד מגדולי ישראל בדור דעה, וזכה להיות לאחד מנושאי התפקידים החשובים במלכותו של ה' יתברך, אך הלואי ונלמד מכך כולנו, שאחד העיקרים בעבודת ה' הוא 'דע את מקומך', אדם היודע את מקומו הוא עבר ה' האמיתי, הוא זוכה לבטל רצונו מפני רצון ה' יתברך, ובכך בודאי יוטב לו בעולם הזה ובעולם הבא.

שאלה לשולחן שבת

מוישל"ה תביא מלח!

"בְּרִית מֶלַח" (במדבר יח, יט) ואומר המלבים שהמלח לא יסריח ולא יתקלקל, ולא עוד אלא שמבריא דברים אחרים שלא יתקלקלו, כן לא יופר הברית הזה ע"י חטאים

שאלה: מעשה באדם שבירך על הפת "המוציא לחם מן הארץ", ולפני שטעם מהפת, שם לב להפתעתו שבנו נשאר בבית ולא הלך לתלמוד תורה. "מוישל'ה", קרא לו ורצה לגעור בו ולומר "עוד לא הלכת לחיידר?!", אלא שלפתע נזכר שעוד לא טעם מהלחם, ועשה הפסק בין הברכה לטעימה, ועבר על איסור ברכה לבטלה!

בהבזק של רגע, המשיך האיש ואמר: "תביא מלא"... באופן שנשמע שאמר משפט שלם "מוישל'ה... תביא מלח", ויצוין שבשולחנו אכן לא היה מלח. היה ידוע לאב, שנפסק בשולחן ערוך (או"ח קס"ז, ו') שאם אדם סח בין הברכה לאכילה בדברים שאינם מעניין הסעודה (ואפילו רק מילה אחת), צריך לחזור ולברך, אבל אם הפסיק ודיבר בדברים השייכים לסעודה, כגון שאמר "הביאו מלח" - אינו צריך לחזור ולברך.

עתה נתעוררה אצלו השאלה: האם לאחר שביקש מבנו "תביא מלח", למפרע אין כאן הפסק והוא יכול לאכול על סמך ברכתו? או שמא מיד כשאמר "מוישל'ה" כבר חל הפסק, משום שקרא על דעת שרצה לדבר עימו בדברים שאינם שייכים לסעודה?

תשובה: בהלכות ברכות נפסק בשולחן ערוך, שאדם שלקח תפוח שברכתו "בורא פרי העץ", והתחיל לברך ובמחשבתו כיוון בטעות לברך ברכה אחרת, כגון "המוציא לחם מן הארץ", אך בטרם הגיע לחתימת הברכה, לאחר שאמר "אלוקינו מלך העולם", נזכר וסיים כהוגן "בורא פרי העץ", בדיעבד יצא ידי חובה. וכן אם התחיל לברך על הטלית, ומאן דהוא חטף את טליתו, יכול לאחר שאמר "קידשנו במצותיו" לסיים "להניח תפילין" (וראה במשנ"ב סימן ח', סע' מ"א).

ונראה שניתן לומר כן בעניינו, שאף על פי שפתח ואמר "מוישל'ה", שזהו הפסק בברכה, בכל זאת יכול לתקן ולסיים "תביא מלח", שהוא צורך הסעודה. אמנם יש לחלק, בדיני ברכות שתיהן ברכות הנהנין או שתיהן ברכות המצוות, ופה כשאמר "מוישל'ה" הרי זה עניין אחר ולכאורה הפסק גמור, ואולי לא יועיל לתקן לאחר שכבר הפסיק וקלקל את ברכתו.

הדברים הובאו לפני מרן רבי חיים קניבסקי זצ"ל, שאמר שלמעשה נראה שלאחר שהוסיף "תביא מלח", תיקן את ברכתו, כי למפרע הפסיק בדברים השייכים לסעודה, ולכן אין כאן הפסק.

(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

הבוטח בה' חסד יסובבנו

בפרשתינו מוצאים אנו חיזוק עצום ממעשיו של משה רבינו במחלוקת קרח ועדתו, שחלקו על משה רבינו ע"ה, וניסו לערער את מלכותו של משה רבינו, והעלילו עליו עלילות שווא, כדי לשכנע את עם ישראל שחלילה אין הוא המנהיג הראוי לעמם. רצה משה רבינו להוכיח שה' בחר בו ובאהרן הכהן, ולכן הציע שאהרן וכל החולקים עליו יקריבו קטורת, ויחכו לראות למנחת מי ישעה ה', "וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקָּדוֹשׁ" (במדבר טז, ז).

הפלא הוא שמשה רבינו עמד לאחר מכן בתפילה, וביקש מאת בורא עולם: "אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם" (במדבר טז, טו) - אל תקבל את מנחתם של קרח ועדתו. צריך להבין: מדוע משה רבינו היה צריך תפילה זו? וכי היתה לו סברה שבורא עולם חלילה יקבל את מנחתם של אותם בעלי מחלוקת? הלא גלוי וידוע לפניו יתברך שהם רשעים ומשה רבינו הוא הצדיק!

אלא שידע משה רבינו, כאשר אדם מתפלל תפילה מכל הלב ובכוונה גדולה בבטחון בבורא עולם, תפילה זו יכולה להתקבל ברצון, אפילו אם המתפלל הוא רשע! וכבר אמרו רבותינו (ילקוט שמעוני) על הפסוק "רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּה' חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ", אפילו רשע ובוטח בה' - חסדו יתברך יסובבנו. זו הסיבה שהרגיש משה רבינו צורך גם הוא להתפלל, כדי שמנחתו של אהרן היא שתתקבל ולא מנחתם ותפילתם של אותם בעלי מחלוקת, ולכן בדבריו ביקש מאת ה' יתברך, שלא יקבל את תפילתם גם אם יזעקו בכל ליבם.

אמרו רבותינו (ילקוט שמעוני) על הפסוק "רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּה' חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ", אפילו רשע ובוטח בה' - חסדו יתברך יסובבנו

נמצינו למדים חיזוק עצום, אדם הבוטח באמת בחסדי ה' יתברך, ומתפלל אליו מקירות ליבו, ומאמין בלב שלם שקרובה ישועתו לבוא, כח יש לתפילה זו שלא תשוב ריקם, אף אם אותו אדם אינו מושלם בעבודת ה'. אין אנו יודעים חשבונות שמיים, וגם אין אנו יודעים כיצד יקבל ה' את תפילתנו, ובאיזו דרך בוחר הקב"ה להושיענו ולהיטיב לנו, ולעיתים התפילה פועלת את פעולתה אך באופן אחר ממה שביקשנו, אבל צורכי עמך בית ישראל מרובים, לכל אחד ישנו צורך בישועה אליה הוא מתפלל, ויש כח בדברים אלו לחזק את ליבנו לאבינו בשמיים, ולעולם לא לומר נואש בתפילה, ולא לחשוב שאין אנו ראויים חלילה שתפילתנו תתקבל, אלא תמיד לישא עינינו לשמיים, ולבקש מבורא עולם שיושיענו ברוב חסדיו הפשוטים עלינו.

הרב מיכל יהודה ליפקוביץ' זצ"ל

השבת, כ"ו סיוון תשפ"ב, חל יום השנה ה-11 להסתלקותו של הרב מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל, ראש ישיבת פוניבז' לצעירים, וחבר מועצת גדולי התורה, שהיה ממנהיגי הדור האחרון במשך שנים רבות. להלן כמה סיפורי הוד, המספרים יותר מכל את גדלותו הענקית באהבת ישראל, ובדבקותו בדרכו של אהרן הכהן 'אוהב את הבריות ומקרבן לתורה'.

למה חזר הרב לרכב?

כאשר שב הרב מברית מילה אליה הגיע אחר כבוד, אחד המשתתפים התנדב להשיבו לביתו ברכבו. הנהג צירף לנסיעה גם את בנו בן החמש שישב במושב האחורי, שהתבשם רק מעצם הנסיעה במחיצת הרב, שחקקה בליבו הרך דמות מרוממת של גדול בישראל.

כשהגיעו, העתיר הרב כדרכו תודות וברכות רבות לנהג, ופנה לביתו. אך לאחר שפסע פסיעות אחדות, סב על עקביו ושב במהירות אל הרכב, כשניכר על פניו שהוא מוטרד משהו. לתדהמת הנהג, פתח רבי מיכל יהודה את הדלת ופנה אל הילד הקט שישב במושב האחורי, ברוב גדלותו וענוותנותו הוא התנצל על ששכח לומר גם לו שלום, העתיר עליו ברכות לבביות, וברכת שלום פנה לביתו.

זהירות אפילו בעציץ

בפתח בית הרב, עמדה אשה קשת לב כשבידה עציץ פורח. הרבנית הכירה אותה זה זמן רב, אשה זו מגיעה תדיר לשפוך את ליבה בפניה, והרבנית מאזינה לה ברוב קשב, מייעצת לה ומטיפה דברי נחמה לנפשה. עתה מצאה האשה הזדמנות להשיב מעט לרבנית, ולהביע את הערכתה, בהביאה עציץ זה לקראת שבת הקרבה. הרבנית הכניסה את האשה אל הבית, כשהמפה הלבנה כבר פרוסה על שולחן השבת, והציבה את העציץ במרכז השולחן והודתה לאשה מקרב לב. ליבה השבור של האשה התרחב מרוב אושר, למראה החשיבות שהרבנית ייחסה למתנתה.

לאחר שיצאה האשה מן הבית, נכנס הרב וראה את העציץ על השולחן, שיבח את המתנה אך העיר: "אבל מה נעשה בשבת? הרי אסור להסירו מעל השולחן". להורידו את העציץ? הרי זה לא יעלה על הדעת. "אם היא תכנס שוב לביתינו ותראה שהורדנו אותו מהשולחן, היא עלולה להיפגע. מה נעשה?", שאל גדול הדור, ספק את עצמו ספק את הרבנית.

"עציץ אפשר להניח גם על הרצפה, בפינת החדר. זה דבר מקובל ומכובד בהחלט", השיבה הרבנית. "האמנם כן? אכן בטוח שכך מקובל?", ביקש הרב לוודא. "בטוחני בלא כל ספק", השיבה הרבנית, "שהיא תשמח גם אם תראה את העציץ מונח אחר כבוד ברצפת הבית". רק לאחר שהתברר לרב כי אין כאן כל חשש של פגיעה, רווח לו, ואז הסכים להניח את העציץ בפינת החדר.

המשך מעמוד 1 ‹‹

המשך מאמר הרב

יוסף, שכידוע היה רב ראשי לישראל לפניו, כשהוא יראה אותי עם הגלימה, מי יודע מה יהיה בליבו, אולי יהיה לו איזה כאב או צביטה בליבו, על כך שהוא כבר איננו הרב הראשי, ואיני רוצה לגרום לכך, ולא רוצה שחס ושלום יגרם לו צער כלשהו, ולכן אני מעדיף ללכת ללא הגלימה. (בטוחים אנו שמרן הרב עובדיה יוסף לא היה מצטער מכך, אבל בכל אופן נלמד ממעשה זה על הזהירות שנהג הרב מרדכי אליהו זצ"ל בכבוד התורה ולומדיה). במעשיו הוכיח הרב שאפשר להגיע למעלה, אבל יש לעשות הכל שזה לא יהיה על חשבון השני. כמה צריך להזהר, במחלוקת ר"ל תמיד יש פגיעה באחר, האחד פוגע והשני משתלח, וה' ירחם להיכן הדברים יכולים להגיע.

אם נשים לב, התורה מזכירה במחלוקת קרח במיוחד את דתן ואבירם, למרות שהם אינם קשורים לענין, והם בכלל לא משבט לוי ולא שיימת להם הכהונה, ואילו את המאתיים וחמישים שהיו בעדת קרח, התורה לא הזכירה בשמותם, אלא רק בכינוי "נְשִׂיאֵי עֵדָה, קְרִיאֵי מוֹעֵד, אַנְשֵׁי שֵׁם", שואל חידושי הרי"ם, למה רק את דתן ואבירם הזכירה התורה בשמותם, הרי גם כך הם לא משבט לוי, ולא ראויים כלל לתפקידים הנחשקים?

אומר הרב, מילא אדם שעושה מחלוקת ורוצה בעקבותיה להגיע לאיזה כבוד, כגון שרוצה להיות כהן ולכן עושה מחלוקת, כמובן שאי אפשר להצדיק אבל אפשר להבין למה הוא חותר, אבל מי שעושה מחלוקת רק לשם מחלוקת, זוכרים אותו לדראון עולם. אתם דתן ואבירם, מה לכם ולמחלוקת זו, הרי לא תקבלו תפקידים ולא כהונה. לכן הזכירה אותם התורה בשמות, כדי שנדע שמי שהוא בעל מחלוקת זה סופו, להזכר לדראון עולם. לכן צריך אדם לדעת, אם הוא נתקל במחלוקת, אם הוא יכול לעשות שלום - אדרבא, אבל אם הוא לא יכול להועיל, עליו לברוח ממנה.

מפורסם הסיפור עם רבי אהרן הכהן זצ"ל, חתנו של ה'חפץ חיים', שעלה לארץ ישראל והגיע לשכונת "שערי חסד" בירושלים, והיתה עקב כך התרגשות עצומה, אבל ביום בהיר אחד הוא נעלם, כולם חיפשו אחריו ושאלו להיכן הלך אך לא מצאוהו, עד שהגיע זקן אחד ואמר, לילה אחד ראיתי אותו לוקח את כל המטלטלין שלו לעבר העיר יפו. הגיעו מכובדי השכונה ליפו, ושאלו את חתנו של החפץ חיים למה עזב אותם.

ענה להם הרב, לפני שעליתי לארץ ישראל, הלכתי להפרד מחותני החפץ חיים, שאלתי אותו להיכן אלך, השיב לי הרב, אתה יכול לדור כטוב בעיניך - היכן שתמצא לנכון, אבל הוסיף הרב ואמר לי, הבטח לי בתקיעת כף שאתה לא גר במקום שיש בו מחלוקת, ואם נקלעת למקום כזה תברח משם במהירות. פנה אליהם חתנו של החפץ חיים ואמר, הגעתי לדור בשכונה, אך לאחרונה התעורר דין ודברים בנוגע מי יהיה הגבאי, כשהבחנתי שעלולה לפרוץ כאן מחלוקת נחרדתי, ולכן עוד באותו לילה ברחתי במהירות ואפילו לא חיכיתי עד למחרת בבוקר. ללמדנו שרק עצם הקרבה למקום שיש בו מחלוקת זו סכנה, שהרי מחלוקת היא אש שלא מבדילה בין אדם לאדם.

צריכים אנו להתחזק ולדעת, שאם אנו רוצים את הגאולה השלמה ואת בנין בית מקדשינו, הדבר תלוי באחדות ובאהבת חינם, בשביל מה צריך מחלוקת, ובכלל למה היא מועילה? הרי אם אנחנו מאמינים בקב"ה, שכך צריך להיות והוא אמר ויהי, אז זה מה שיקרה בין אם תהיה מחלוקת או ללא מחלוקת, ובכל מצב רוצה הקב"ה שנאהב זה את זה, ונכבד האחד את השני, ובע"ה כשנהיה מאוחדים בודאי שנזכה לאור הגדול ולגאולה השלמה במהרה בימינו.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות
ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ:
ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והרצאות

ההכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקקים

בית לוי
אולם אירועים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות:
02-6540906 // 054-3551383 // 054-4222931

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום
שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

לפניות לתרומות ולעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -
02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)
לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:
ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM
לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת
וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

וְכֹל מַאֲמִינִים

גִּלָּיוֹן שָׁבוּעִי מִבֵּית 'בְּנֵי אֱמוּנִים'

פָּרָשַׁת קֹרַח תשפ"ב שָׁנָה ט | גִּלָּיוֹן מס' 438

בְּנֵי אֱמוּנִים
מתחזקים בנגיעת אבן
לע"נ הרה"ח ר' חיים בן ציון
ולזכות הר' אדיתן צבי טרשטשקין נ"י
מסר ר' שלום הכהן נ"י

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

פְּנִינֵי אֱמוּנִים

פְּנִינֵי תְּפִלָּה בַּפָּרָשָׁה

אִי הַזְּכָרַת יִחוּסוֹ שֶׁל קֹרַח מֵיטִיבָה עִמּוֹ

"וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן" (טז א)

פָּרֵשׁ רַשִׁ"י (ע"פ תַּנְחוּמָא ד) שֶׁהַסְּבָּה שֶׁפָּרְטָה הַתּוֹרָה אֶת סִדְר יִחוּסוֹ שֶׁל קֹרַח רַק עַד לֵוִי וְלֹא הַזְכִּירָה אֶת שְׁמוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, הִיא לְפִי "שֶׁבִּקֵּשׁ [יַעֲקֹב] רַחֲמִים עַל עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יִזָּכֵר שְׁמוֹ עַל מַחֲלָקְתָּם, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית מט ו): 'בְּקָהָלָם אַל תֵּחַד כְּבֹדִי'".

יֵשׁ לְהָבִין אֵיזוֹ תּוֹעֶלֶת יָפִיק יַעֲקֹב מִכָּךְ שֶׁשְּׁמוֹ לֹא יִזָּכֵר בְּמִסְדָּרָם בְּמַחֲלָקוֹתוֹ שֶׁל קֹרַח, וַהֲלֹא הַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁקֹּרַח הָיָה נֶכֶד נֶכְדּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב?

פָּרֵשׁ רַבִּי יוֹסֵף פַּיְיטָר, רַבָּהּ שֶׁל סְלוּצְק:

לֹא שְׁמִירַת כְּבוֹדוֹ עָמְדָה לְנֶגֶד עֵינָיו שֶׁל יַעֲקֹב, כַּאֲשֶׁר בִּקֵּשׁ שֶׁלֹּא יִזָּכֵר שְׁמוֹ עַל מַחֲלָקוֹתוֹ שֶׁל קֹרַח, כִּי אִם חֶרְדָּתוֹ לְגוֹרַל צֶאֱצָאָיו - קֹרַח וַעֲדָתוֹ. שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ דּוֹמֶה עָנְשׁוֹ שֶׁל חוֹטֵא בֶּן גְּדוֹלִים, לְעָנְשׁוֹ שֶׁל מִי שֶׁבָּא מִמִּשְׁפָּחָה פְּחוּתָה. לְכָךְ בִּקֵּשׁ יַעֲקֹב "שֶׁלֹּא יִזָּכֵר שְׁמוֹ עַל מַחֲלָקְתָּם" - שֶׁהֶעֱבְדָּה שֶׁהֵם נוֹשְׂאִים אֶת שְׁמוֹ לֹא תְּתַוֵּסֵף עַל עֲוֹון הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁכָּבָר קַיָּם בָּהֶם וְתָבִיא לְהַחְמָרַת עָנְשָׁם (דִּרְשׁוֹת רַבֵּנוּ יוֹסֵף מִסְלוּצְק).

תְּפִלַּת מְנוּחָה מוֹעִילָה אַף לָרְשָׁעִים

"וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל ה' אַל תֵּפֶן אֶל מִנְחָתָם לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי וְלֹא הֵרַעְתִּי אֶת אַחַד מֵהֶם" (טז טו)

מִפְּנֵי מָה הִזְכִּיר מֹשֶׁה דָּוְקָא 'מִנְחָתָם' וְלֹא 'קָרְבָּנָם'?

פָּרֵשׁ רַבִּי יְהוֹנָתָן אֵיְבְּשִׁיץ:

בְּשׁוֹנֶה מִקָּרְבַּן בְּהֵמָה שֶׁאֵינוֹ מִתְקַבֵּל לְרָצוֹן אֶלָּא אִם הַמַּקְרִיב רְאוּי לְכָךְ, ה'מִּנְחָה', שֶׁהִיא קָרְבַּן הֶעָנִי שֶׁלֹּא הִשִּׂיגָה יָדוֹ לְהַקְרִיב בְּהֵמָה, מִתְקַבֶּלֶת אַף אִם אֵין הֶעָנִי רָאוּי לְכָךְ. זֹאת מִשּׁוּם שֶׁהֶעָנִי מַקְרִיבָהּ בְּלֵב נִשְׁבָּר, וְהַרֵי מִקְרָא מְלֹא הוּא (תְּהִלִּים נא יט): "זִבְחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה". לְפִיכָךְ כַּאֲשֶׁר הִרְשִׁיעַ קֹרַח לַחְלֹק עַל מֹשֶׁה, לֹא הָצְרַךְ מֹשֶׁה לְהִתְפַּלֵּל אֶלָּא עַל הַ'מִּנְחָה' הַמִּתְקַבֶּלֶת אַף מֵרְשָׁעִים, שֶׁכֵּן 'קָרְבָּנָם' בְּוַדַּאי לֹא הָיָה מִתְקַבֵּל.

הוֹסִיף וְאָמַר רַבִּי יְהוֹנָתָן, כִּי מַעֲלָה זוֹ אֵינָהּ רַק בְּקָרְבַּן הַמִּנְחָה, אֶלָּא אַף בִּתְפִלַּת הַמִּנְחָה, שֶׁמִּכָּל הַתְּפִלּוֹת כֻּלָּה רַב לְהִתְרַכֵּךְ אַף מִפִּי רָשָׁע. שֶׁכֵּן אָמְרוּ חֲכָמִים (שַׁבָּת פט ב) שֶׁכַּאֲשֶׁר לָעָתִיד לָבוֹא יֹאמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִשְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת שֶׁבָּנֵיהֶם חָטְאוּ, אַבְרָהָם וְיַעֲקֹב יֹאמְרוּ: "יָחְמוּ עַל קְדֻשַּׁת שְׁמֶךָ", וְרַק יִצְחָק שֶׁתְּפִלַּת הַמִּנְחָה נִתְקַנָּה עַל יָדוֹ (בְּרָכוֹת כו ב) יַעֲתִיר בְּעַדָם. שֶׁכֵּן יִצְחָק חָמַל אַף עַל רְשָׁעִים, וּכְפִי שֶׁאַף אֶת עֵשָׂו בְּנוֹ אָהֵב. מִשּׁוּם כָּךְ אַף אָמְרוּ חֲכָמִים (בְּרֵאשִׁית ו ב): "לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זָהִיר בִּתְפִלַּת הַמִּנְחָה, שֶׁהֲרֵי אֵלִיָּהוּ לֹא נַעֲנָה אֶלָּא בִּתְפִלַּת הַמִּנְחָה"; שֶׁאַף אֵלִיָּהוּ, כַּאֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְהִתְפַּלֵּל עַל בְּנֵי דּוֹרוֹ שֶׁיִּתְעוּ אַחַר נְבִיאֵי הַבַּעַל, לֹא נַעֲנָה אֶלָּא בִּתְפִלַּת הַמִּנְחָה הַמּוֹעִילָה אַף לָרְשָׁעִים ('תִּפְאֶרֶת יְהוֹנָתָן').

תִּקָּנָה מְיֻחֶדֶת לִגְזֵרָה מְיֻחֶדֶת

"וַיִּתֵּן אֶת הַקְּטֹרֶת וַיְכַפֵּר עַל הָעָם; וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה" (יז יב יג)

בְּמִדְרָשׁ רַבָּה בְּפָרָשָׁתֵנוּ (יח כא) מוּבָא שֶׁבְּזֶמְיָו שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֵרַע שֶׁהָיוּ מֵתִים בְּכָל יוֹם מֵאָה אֲנָשִׁים, וּכְדֵי לֶעָצֹר גֶּזֵרָה זוֹ תִּקֵּן דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁיְּבָרְכוּ בְּכָל יוֹם 'מֵאָה בְּרָכוֹת', עַל כָּךְ אַף מְרַמֵּז הַכָּתוּב (שְׁמוּאֵל ב' כו א): "נָאֹם דָּוִד בֶּן יִשַׁי וּנְאֻם הַגֶּבֶר הֻקַם עָל" - "עָל" בְּגִימַטְרִיָּה מֵאָה.

וְלִכְאוֹרָה מֵאַחַר שֶׁכְּבָר גִּלְּתָה הַתּוֹרָה שֶׁהַקְּטֹרֶת עוֹצֶרֶת מַגֵּפָה, מַדּוּעַ הִצְרַךְ דָּוִד לְתַקֵּן תַּקָּנָה חֲדָשָׁה וְלֹא הִסְתַּפֵּק בְּהַקְטָרַת קְטֹרֶת אוֹ בַּאֲמִירַת 'פְּרָשַׁת הַקְּטֹרֶת'?

פָּרֵשׁ הַמַּבִּ"ט: כַּאֲשֶׁר רָאָה דָּוִד כִּי מִדֵּי יוֹם נִפְטָרִים מֵאָה אֲנָשִׁים בְּדִיּוּק, לֹא פָּחוֹת וְלֹא יוֹתֵר, הֵבִין כִּי אֵין זוֹ מַגֵּפָה רְגִילָה הַמְּמִיתָה אֲנָשִׁים לְלֹא סֵדֶר וּמִסְפָּר, אֶלָּא זוֹ גְּזֵרָה שֶׁנּוֹעֲדָה לְמַטָּרָה מְיֻחֶדֶת. מִתּוֹךְ כָּךְ הִסִּיק שֶׁבְּשׁוֹנֶה מִמַּגֵּפָה רְגִילָה שֶׁיְּכוֹלָה לְהֶעָצֵר בְּאֶמְצָעוּת הַקְּטֹרֶת קְטֹרֶת אוֹ אֲמִירַת פָּרָשַׁת הַקְּטֹרֶת, לַעֲצִירַת גְּזֵרָה זוֹ יֵשׁ צֹרֶךְ בְּתַקָּנָה מְיֻחֶדֶת - אֲמִירַת "מֵאָה בְּרָכוֹת" בְּיוֹם ('בֵּית אֱלֹקִים' שַׁעַר הַתְּפִלָּה פֶּרֶק טז).

פִּרְחֵי שְׁעָרִים

דְּבַר מוֹסֵד וּנְשׂוֹא 'בְּנֵי אֱמוּנִים'

אָמֵן עַל בִּרְכַּת "אֲשֶׁר יָצַר"!

אֲנוּ חַוִּים לְעִתִּים הִתְרַחֲשׁוּיוֹת מְשַׂמְּחוֹת, בְּדֶרֶךְ כְּלָל בְּלִתְּי צְפוּיוֹת, שֶׁבָּהֶן נִפְלָטֶת מִפִּינוּ בְּמַאֲלֶיהָ קְרִיאַת הִתְפַּעֲלוּת: "אֵיזֶה נֵס!" הַנְּגִדָּה "נֵס" שְׁמוּרָה בְּתוֹדַעְתֵּנוּ לְהַפְתָּעוֹת נְעִימוֹת, בְּעִיּוֹת שֶׁנִּפְתְּרוּ פִּתְאוֹם בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא עָלָה בְּדַעְתֵּנוּ וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה.

נָכוֹן שֶׁהַבְּטוּי "נֵס" נוֹעָד בְּדֶרֶךְ כְּלָל לְתָאֵר דָּבָר הַחוֹרֵג מִמַּהֲלַךְ הַחַיִּים הָרָגִיל, הֶבְזֵק גָּדוֹל אוֹ קָטָן שֶׁל הַצָּלָחָה שֶׁאֵינוֹ טִבְעִי. אַךְ לְמַעַן הָאֱמֶת הַפַּעַם עַצְמוֹ, הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, כָּל הַדְּבָרִים הַנִּפְלָאִים לָנוּ מֵהוֹלְכִים בְּמַהְתְּכֻנְתָּם וּכְסִדְרָם, אֵינָם אֶלָּא "נִסִּים" רַבִּים בְּכָל עֵת וּבְכָל רֶגַע. וְגַם אִם אֵי אֶפְשָׁר לִזְעֹק וְלִצְעֹק כָּל הַזְּמַן "נֵס, נֵס", אֶסּוּר לָנוּ לִשְׁגּוֹת וּלְהַסְתִּיר מֵאִתָּנוּ אֶת תְּחוּשַׁת הַכָּרַת הַתּוֹדָה "עַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ".

יְסוֹד מִפְרָסָם הֵם דִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ן (שְׁמוֹת יג טז), הַמַּלְמֵּדִים אוֹתָנוּ כִּי כָּל אוֹתָם נִסִּים גְּדוֹלִים שֶׁנַּעֲשָׂה לְעֵם יִשְׂרָאֵל בִּזְמַנּוֹ וְהַצָּרֵךְ לִזְכֹּר אוֹתָם גַּם הַיּוֹם, תַּכְלִיתָם לְלַמֵּד אוֹתָנוּ דְּוָקָא עַל שְׁאָר הַדְּבָרִים "הַקְּטַנִּים" שֶׁכָּלָם נִסִּים!

אִם נִרְצֶה לָקַחַת דְּגִמָּה מַעֲשִׂית וְיוֹמְיוֹמִית הַשַּׁיֶּכֶת לְכָל אֶחָד, נִתְבּוֹנֵן לְרֶגַע בַּ"נֵּס" הַתָּמִידִי שֶׁל פְּעִילוּתָן הַמְּפֻלָּאָה וְהַמְּתֹאָמֶת שֶׁל מַעֲרֶכוֹת הַגּוּף, הָאֲכִילָה, הָעִכּוּל וְכוּ'. אִם נִרְצֶה לְהָבִין אֶת גֹּדֶל הַנֵּס, דַּי שֶׁנִּשְׁמַע פַּעַם אַחַת מָה עוֹבֵר מִי שֶׁלֹּא עָלֵינוּ, מַעֲרֶכוֹת אֵלּוּ אֵינָן עוֹבְדוֹת אֶצְלוֹ כְּתִקָּנָן.

כְּדֵי שֶׁנִּזָּקֵק לְהוֹדוֹת עַל כָּךְ כָּרָאוּי, תִּקְּנוּ לָנוּ חֲכָמִים בְּרָכָה מְיֻחֶדֶת: בְּרָכַת 'אֲשֶׁר יָצַר', הַמִּתְמַצְּתֶת בְּמִלִּים קְצָרוֹת אַךְ עֲצָמָתִיוֹת אֶת אוֹתוֹ נֵס מְפֻלָּא. בְּרָכָה זוֹ עִנְיָנָהּ הוֹדָאָה, אַךְ הִיא טוֹעֶמֶת בְּתוֹכָהּ גַּם בַּקָּשָׁה עֲצוּמָה הַמְּפֻנִּית הַיִּשּׁר לְיוֹצְרֵנוּ הַבָּטוּחַ": "גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִּסְאֲךָ שֶׁאִם יִפָּתֵחַ אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמֹד לְפָנֶיךָ". כַּאֲשֶׁר אָנוּ תּוֹלִים עֵינֵינוּ בְּמָרוֹמִים, מַצְהִירִים בְּפֶה מָלֵא וּמִתְחַנְּנִים: 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! אֵינֶנּוּ יְכוֹלִים לְהִסְתַּדֵּר לְבַד אֲפִלּוּ לְשָׁנִיָּה אַחַת בִּלְי שֶׁתַּעֲשֶׂה לָנוּ 'נֵס'", הֲרֵי אֵין לְךָ בַּקָּשָׁה רַחֲמִים גְּדוֹלָה מִזּוֹ!

מִפִּי גְּדוֹלִים מְקֻבָּל כִּי הַקְּפָדָה עַל אֲמִירַת בִּרְכַּת 'אֲשֶׁר יָצַר' בְּכַוָּנָה הִיא סְגֻלָּה לִרְפוּאָה. כְּשֶׁלְּעַצְמִי רָגִיל אֲנִי מִשּׁוּם כָּךְ לְכַוְּנוֹתָהּ בַּחֲבִיבוּת: 'בְּרַכַּת רוֹפֵא כָּל בָּשָׂר'. אִם כֵּן אִפּוֹא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁלַּעֲנִיַּת אָמַן אַחֲרֶיהָ יֵשׁ כֹּחַ מְיֻחָד, שֶׁהֲרֵי "גָּדוֹל הָעוֹנֶה אָמֵן יוֹתֵר מֵהַמְּבָרֵךְ"; מָה גַּם שֶׁכְּדַרְכֵּנוּ לְמַדְנוּ שֶׁבְּרָכָה הַמְּצֹרֶפֶת לַהּ אָמֵן, מְשֻׁלֶּמֶת הִיא כְּדָבָעֵי.

הַלְוַאי שֶׁנִּזְכֶּה לְהוֹדוֹת לְקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּשִׁלְמוּת וְלִזְכוֹת לְשֻׁפַּע בְּרִיאוּת, בְּרָכָה וְטוּבָה כָּל הַיָּמִים. אָמֵן.

בִּתְפִלָּה "לִפְנֵי כִּסְאֲךָ כְּבוֹדֶךָ"

וּבִבְרַכַת "שֶׁבַּת שָׁלוֹם",

יעקב דוד מכמוכלין.

תְּפִלָּה תַּחַת מִטַּר כַּדּוּרִים

הָיָה זֶה בְּנֵר רְבִיעִי שֶׁל חֲנֻכָּה, אוֹר לְכ"ח בְּכִסְלֵו תשע"ו. ר' שָׁאוּל נִיר וְרֵעָיְתוֹ, תּוֹשָׁבֵי הָרַבִּי מֵיהוּדִי, הָיוּ בְּדַרְכָּם חֲזוֹר מִבִּקּוּר אֵצֶל בִּתָּם וְנֶכְדֵיהֶם הַמִּתְגּוֹרְרִים בְּאַחַד מֵהַיִּשּׁוּבִים בַּשׁוֹמְרוֹן, וּבְדַרְכָּם לְבֵית הַחוֹלִים, לְבַקֵּר אֶת בִּתָּם הָאֲחֶרֶת שֶׁיָּלְדָה בְּצָהֳרֵי אוֹתוֹ הַיּוֹם בֵּן לְמַזָּל טוֹב.

דַּקּוֹת סִפּוּרוֹת לְאַחַר צֵאתָם לַדֶּרֶךְ נִשְׁמַע לְפֶתַע רַעַשׁ חָרִיג. לָקַח לָהֶם פַּחוֹת מִשְּׁנִיָּה כְּדֵי לְהָבִין שֶׁהֵם נָפְלוּ לְמַאֲרַב שֶׁל מְחַבְּלִים חֲמוּשִׁים שֶׁהֶחֱלוּ לִירוֹת לְכִוּונָם. ר' שָׁאוּל שֻׁנְפְנַף מֵהֵיָרֵי סָטָה מִיָּד לִתְעָלָה שֶׁבְּצַד הַכְּבִישׁ וְדוֹמֵם אֶת הַמָּנוֹעַ. חֹשֶׁךְ מוּזָר אָפַף אוֹתָם. הַגַּב' נִיר הִבִּיטָה בְּבַעֲלָהּ שֶׁפָּנָיו הָיוּ מוּצָפוֹת דָּם וְיָדוֹ הָיְתָה מְנֻחֶת בְּרִשּׁוּל עַל הַהֶגֶה. "אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁנִּפְצַעְתִּי", גָּנַח ר' שָׁאוּל, "גַּם אֲנִי", אָמְרָה הַגְּבֶרֶת.

הֵיְרֵי לֹא פָּסַק גַּם לְאַחַר שֶׁהָרֶכֶב כְּבָר הָיָה מְנֻקָּב כְּכְבָרָה. הַכָּרָתוֹ שֶׁל ר' שָׁאוּל הֶחְלָה לְהִתְעָרְפֵּל, וְרֵעָיְתוֹ כְּבָר הָיְתָה בְּטוּחָה שֶׁהִנֵּה הֵם עוֹלִים לְעוֹלָם שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב. הִיא כְּבָר הֵחֵלָה לְהִצְטַעֵר עַל יְלָדֶיהָ שֶׁיִּשָּׁבוּ שְׁבֵעָה, וּפִתְאוֹם נִזְכְּרָה: הֵן בְּיוֹם שֶׁיָּקוּמוּ מֵהַשִּׁבְעָה אֲמוּרָה לִהְיוֹת הַבְּרִית שֶׁל הַנֶּכֶד הֶחָדָשׁ שֶׁנּוֹלַד הַיּוֹם בַּצָּהֳרַיִם...

מַחֲשָׁבָה זוֹ שָׁבְרָה אֶת לִבָּהּ וְגָרְמָה לָהּ לְהִתְעַשֵּׂת מֵהֶהָלֶם וְלַעֲשׂוֹת אֶת מָה שֶּׁיְּהוּדִי עוֹשֶׂה בְּרֶגַע שֶׁכָּאֵלּוּ - לִזְעֹק לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּבַקָּשָׁה, עֲשֵׂה שֶׁשִּׁמְחָתָהּ שֶׁל הַיּוֹלֶדֶת לֹא תִּתְכַּפֵּךְ לְצַעַר, אֲנָא עֲשֵׂה שֶׁנִּזְכֹּךְ לְהַשְׁתַּתֵּף בְּבָרִית..." - זוֹ הָיְתָה הַתְּפִלָּה שֶׁהִתְפָּרְצָה מִפִּיהָ בְּאוֹתָם רְגָעִים קָשִׁים.

בֵּין לְבֵין הִיא מִלְמְלָה פְּסוּקֵי תְּהִלִּים, וְלֹא שָׁכְחָה אַף לְהוֹדוֹת לָהּ' עַל הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה וְעוֹשֶׂה עִמָּהּ.

וּפִתְאוֹם הִשְׁתָּרֵר שֶׁקֶט. הֵיְרֵיוֹת פָּסְקוּ. בַּד בְּבַד נֶעֱצַר לְצַדָּם רֶכֶב, שֶׁמִּמֶּנּוּ יָצָא אִישׁ בַּעַל חֲזוּת עֲרָבִית, לָבוּשׁ בְּגָדִים בְּהִירִים. הָאִישׁ נִגַּשׁ אֲלֵיהֶם וְלִבָּם נָפַל מִפַּחַד, הֲאִם הוּא הַיּוֹרֶה?! הָאִישׁ הִבִּיט בַּפָּצוּעַ מֵעֵרֹפַל הַהֶכָּרָה וְשָׁאַל אֶת רֵעָיְתוֹ לִשְׁמוֹ.

"שָׁאוּל", הִיא הִשִּׁיבָה בַּחֲשָׁשׁ, וּלְמַרְבֵּה הַהַפְתָּעָה נִגַּשׁ הַלָּה לַפָּצוּעַ וְהֵרְגִּיעוֹ בַּעֲדֵינוּת: "שָׁאוּל, שָׁאוּל, אַל תִּדְאַג, הַכֹּל יִהְיֶה בְּסֵדֶר, אַתָּה תִּהְיֶה בְּסֵדֶר בְּעֶזְרַת ה'!"

הָעֲרָבִי עָמַד לְצִדָּם בְּמֶשֶׁךְ כָּמָּה דַּקּוֹת שֶׁנִּדְמוּ כְּנֶצַח, תּוֹךְ שֶׁהוּא מְעוֹדֵד וּמְעוֹרֵר אֶת ר' שָׁאוּל הַפָּצוּעַ, וְכַאֲשֶׁר סוֹף סוֹף הִגִּיעוּ לַמָּקוֹם אַנְשֵׁי הַצְּלָה מֵהַיִּשּׁוּב הַסָּמוּךְ, נֶעֱלַם לְלֹא אֹמֶר וּדְבָרִים.

רַק כְּעֶשְׂרִים דַּקּוֹת יָקָרוֹת לְאַחַר מִכֵּן הִגִּיעַ לַמָּקוֹם אַמְבּוּלַנְס שֶׁפִּנָּה אֶת ר' שָׁאוּל בִּבְהִילוּת לְעֵבֶר בֵּית הַחוֹלִים הַקָּרוֹב בְּיוֹתֵר - 'מֵאִיר' שֶׁבְּכְפַר סַבָּא.

בְּמַהֲלַךְ הַדֶּרֶךְ לְבֵית הַחוֹלִים, כַּאֲשֶׁר נוֹכְחוּ הַפָּרָמְדִיקִים בְּפִצְיעוֹתָיו הַקָּשׁוֹת וּבְמַצָּבוֹ הַהוֹלֵךְ וּמִדְרְדֵּר, הֶחְלִיטוּ לַעֲצֹר בְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ וּלְהַעֲבִירוֹ לְנַיֶּדֶת טִפּוּל נִמְרָץ שֶׁהִזְעֲקָה לַמָּקוֹם. לְאַחַר הַעֲרָכָה קְצָרָה הֶחְלִיטוּ רוֹפְאֵי הַנֶּטֶ"ן לְשַׁנּוֹת אֶת יַעַד הַנְּסִיעָה לְבֵית הַחוֹלִים בֶּלִינְסוֹן. ר' שָׁאוּל עוֹד הִסְפִּיק לְמָסֹר לָהֶם אֶת פָּרָטָיו, וּמִיָּד לְאַחַר מִכֵּן קָרְסוּ מַעֲרְכוֹת גּוּפּוֹ.

לְבֵית הַחוֹלִים הוּא הִגִּיעַ בְּמַצָּב קָשֶׁה בְּיוֹתֵר וְהֻבְהַל מִיָּד לְנִתּוּחַ רֹאשׁ מְרֻכָּב.

בְּמַהֲלַךְ הַנִּתּוּחַ הַמֻּרְכָּב נִלְחֲמוּ הָרוֹפְאִים עַל חַיָּיו שֶׁל ר' שָׁאוּל, וּבְסִיּוּמוֹ יָצָא הָרוֹפֵא וּבְפָנִים מְלֵאוֹת הִתְפַּעֲלוּת אָמַר לְבָנֵי הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁהִמְתִּינוּ בַּחוּץ: "אֲבִיכֶם זָכָה לִנֵּס גָּלוּי! קָלִיעַ שֶׁכָּזֶה הָיָה אָמוּר לְרַסֵּק אֶת עֶצֶם הַגֻּלְגֹּלֶת וְלַחְדֹּר לְמֹחַ, אַךְ בְּאֹרַח נֶס הוּא נִבְלַם בָּעֶצֶם. כָּךְ נִתְּנוּ לוֹ חַיִּים בְּמַתָּנָה".

בַּהֶמְשֵׁךְ הִתְבָּרֵר שֶׁהַפִּגּוּעִים הַמְּשַׁמְעוּתִיִּים בְּיוֹתֵר הָיוּ בְּרֶגֶל, אַךְ גַּם כָּאן רָאוּ אֶת הַהַשְׁגָּחָה הַגְּלוּיָה, כַּאֲשֶׁר הַכַּדּוּרִים פָּגְעוּ כַּחֲצִי סַנְטִימֶטֶר מֵעֶצֶם וּמִסַּחַת לַמִּפְרָקִים. עִבּוּדָהּ שֶׁחָסְכָה מַר' שָׁאוּל נֶזֶק בִּלְתִּי הָפִיךְ.

בְּעוֹדָהּ בְּדַרְכָּהּ לְבֵית הַחוֹלִים מִהֲרָה הַגַּב' נִיר לְחַיֵּג לְכָמָּה אַנְשֵׁי צָוֶת בַּיִּשִּׁיבוֹת שֶׁהָיָה לְבַעֲלָהּ קֶשֶׁר אֲלֵיהֶן וּבִקְּשָׁה מֵהֶם לְאַרְגֵּן מִנְיָנֵי תְּפִלּוֹת לִרְפוּאַת בַּעֲלָהּ. "הוּא פָּצוּעַ קָשֶׁה מְאֹד, וְרַק תְּפִלּוֹת יְכוֹלוֹת לְהוֹעִיל לוֹ", הִתְחַנְּנָה.

רַק בְּהַגִּיעָהּ לְבֵית הַחוֹלִים הִבְחִינָה שֶׁהַתִּיק הַמָּזְוָדָה עַל בִּרְכֶּיהָ סָפוּג בְּמַיִם. הִיא הִתְבּוֹנְנָה בְּתוֹכוֹ וְגִלְתָה כִּי בַּקְבּוּק הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכוֹ מְנֻקָּב לַחֲלוּטִין מֵהַכַּדּוּרִים שֶׁבְּעֶצֶם הָיוּ מְמֻעָנִים אֲלֵיהָ... בְּתוֹךְ הָאֲרָנָק גִּלְתָה מַטְבֵּעַ שֶׁל עֲשָׂרָה שְׁקָלִים מְחֹרָר מִכַּדּוּר שֶׁעָבַר דַּרְכָּהּ. 'הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הֶעֱנִיק לִי דְּמֵי חֲנֻכָּה', הִרְהֲרָה...

הָרוֹפְאִים שִׁבְּדְקוּ אוֹתָהּ לֹא הִצְלִיחוּ לְכָלֹא אֶת הִתְפַּעֲלוּתָם. מִבֵּין עֲשָׂרוֹת הַכַּדּוּרִים שֶׁשָּׁרְקוּ סְבִיבָהּ הִיא נִפְגְּעָה בְּסַךְ הַכֹּל מִשְּׁנֵי כַּדּוּרִים, הָאֶחָד נִכְנַס וְיָצָא דֶּרֶךְ הָרֶגֶל מִבְּלִי שֶׁפָּגַע בָּעֶצֶם אוֹ בְּגִידִים חֲשׁוּבִים, וְהַשֵּׁנִי נִבְלַם בְּצָמִיד שֶׁהָיָה עַל יָדָהּ וְשָׂרַט בְּמִקְצָת אֶת גִּיד הָאֲגוּדָל.

גַּב' נִיר שֻׁחְרְרָה בִּמְהֵרָה מִבֵּית הַחוֹלִים וּמִהֲרָה לִשְׁהוֹת לְצַד בַּעֲלָהּ שֶׁשָּׁכַב מְחֻסַּר הַכָּרָה, כַּאֲשֶׁר הָרוֹפְאִים אֵינָם יוֹדְעִים לְהַכְרִיעַ הַאִם מִחוֹ נִפְגַּע. בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁבוּעַ הַקָּרוֹב בַּעֲשָׂרוֹת יְשִׁיבוֹת וְכוֹלְלִים הִתְפַּלְּלוּ וְקִבְּלוּ קַבָּלוֹת לִרְפוּאָתוֹ, וּבְנֵפֶשׁ נִסִּים, לְאַחַר שָׁבוּעַ שֶׁל מָתָח עָצוּם, בְּיוֹם הַבְּרִית הוּא הִתְעוֹרֵר.

גַּב' נִיר זָכְתָה לְהִשְׁתַּתֵּף בַּבְּרִית כְּפִי שֶׁהִתְפַּלְּלָה.

עַל גֹּדֶל הַנֵּס שֶׁהִתְרַחֵשׁ עִמָּם לָמְדוּ בְּנֵי מִשְׁפָּחַת נִיר מִפִּיהֶם שֶׁל חוֹקְרֵי הַשַּׁבַּ"כ שֶׁחִתְחְקְרוּ אֶת הָאֵרוּעַ. "נִצַּלְתֶּם בְּנֵס", הֵם אָמְרוּ לָהֶם, "נוֹרִיתֶם בִּידֵי שְׁנֵי מְחַבְּלִים חֲמוּשִׁים בְּנֶשֶׁק כָּבֵד וּבְאֶקְדָּח. גַּם כַּאֲשֶׁר יָרַדְתֶּם לְתְעָלָה הֵם רָצוּ בְּעִקְבוֹתֵיכֶם וְהֶחֱלוּ לִרְוֹקֵן עַל רִכְבְּכֶם אֶת כָּל מַלְאֵי הַכַּדּוּרִים שֶׁבְּרִשׁוּתָם. אַךְ מִסְתַּבֵּר, שֶׁאוֹתוֹ עֲרָבִי בִּלְתִּי מְקֻבָּל, הוּא שֶׁעָצַר אֶת תָּכְנִיּוֹתֵיהֶם, כַּאֲשֶׁר גּוֹנֵן בְּרִכְבּוֹ וּבְגוּפּוֹ עֲלֵיכֶם".

'אוּלַי הָיָה זֶה אֵלִיָּהוּ מַלְאַךְ הַבְּרִית שֶׁנִּשְׁלַח לְהַצִּילָנוּ', הִרְהֲרָה לְעַצְמָהּ הַגַּב' נִיר, 'מִי יוֹדֵעַ...'

מַסֶּכֶת הַנִּסִּים הַמְּפֻלָּאָה לֹא הִסְתַּיְּמָה בְּכָךְ; כַּאֲמוּר, רַבִּי שָׁאוּל נִפְצַע קָשׁוֹת בְּרַגְלָיו. הַפְּגִיעוֹת הָיוּ חֲמוּרוֹת, וְהָרוֹפְאִים הָיוּ פֵּסִימִיִּים בְּיוֹתֵר לְגַבֵּי סִכּוּיָו לָשׁוּב וְלָלֶכֶת כְּאַחַד הָאָדָם. בְּכָל מִקְרֶה הֵם צָפוּ שֶׁיֵּאָרְכוּ כַּמָּה שָׁנִים עַד שֶׁיַּצְלִיחַ לְהַשְׁתַּקֵּם מֵהַפְּגִיעָה, אוּלָם בִּפְעָל, כַּמָּה חֳדָשִׁים לְאַחַר מִכֵּן, בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה, הוּא כָּבָר רָקַד עִם בְּנֵי קְהִלָּתוֹ כְּנַעַר צָעִיר. וַיְהִי לְפֶלֶא.

נִשְׁמַע מִפִּי אֶחָד מִבְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה

וּפִתְאוֹם הִשְׁתָּרֵר שֶׁקֶט. הֵיְרֵיוֹת פָּסְקוּ. בַּד בְּבַד נֶעֱצַר לְצִדָּם רֶכֶב, שֶׁמִּמֶּנּוּ יָצָא אִישׁ בַּעַל חֲזוּת עֲרָבִית, לָבוּשׁ בְּגָדִים בְּהִירִים. הָאִישׁ נִגַּשׁ אֲלֵיהֶם וְלִבָּם נָפַל מִפַּחַד, הֲאִם הוּא הַיּוֹרֶה?! הָאִישׁ הִבִּיט בַּפָּצוּעַ מֵעֵרֹפַל הַהֶכָּרָה וְשָׁאַל אֶת רֵעָיְתוֹ לִשְׁמוֹ.

הָרֶכֶב שֶׁל בְּנֵי מִשְׁפָּחַת נִיר לְאַחַר הַפִּגּוּעַ

בָּרְכוּ אֱמוּנַי

מַבָּט מְרוֹמָם עַל סֵדֶר הַבְּרָכוֹת

בִּרְכַּת 'יְרוּשָׁלַיִם'

מְקוֹר הַבְּרָכָה

אַחַר שֶׁבֵּרְכַת 'עַל הַצַּדִּיקִים' בִּקְּשָׁנוּ מִלְּפָנֶיךָ ה' שֶׁיְּרוֹמֵם אֶת קֶרֶן הַצַּדִּיקִים, זֶהוּ הַזְּמַן לְבַקֵּשׁ עַל בִּנְיַן יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁכֵּן רַק כַּאֲשֶׁר תִּבָּנֶה יְרוּשָׁלַיִם וְיִשְׂרֹר בָּהּ שָׁלוֹם, יוּכְלוּ הַצַּדִּיקִים אוֹהֲבֵי יְרוּשָׁלַיִם לִחְיוֹת בְּשַׁלְוָה כַּכָּתוּב (תְּהִלִּים קכב ו): "שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלִָם יִשְׁלָיוּ [יִחְיוּ בְּשַׁלְוָה] אֹהֲבָיִךְ" (מְגִלָּה יז ב; מַהֲרַ"שׁ א' ח"א שָׁם).

כְּמוֹ כֵן, כָּל זְמַן שֶׁהַצַּדִּיקִים מְשַׁפְּלִים הַשְּׁכִינָה מִשְׁתַּתֶּפֶת בְּצַעֲרָם, וְלָכֵן רַק לְאַחַר שֶׁמִּתְפַּלְּלִים עַל הֲרָמַת קֶרֶן הַצַּדִּיקִים, אָז אֶפְשָׁר לְבַקֵּשׁ עַל הַגְּאֻלָּה. מִפְּאַת הַקֶּשֶׁר שֶׁבֵּין שְׁתֵּי הַבְּרָכוֹת פּוֹתַחַת בְּרָכָה זוֹ בָּאוֹת ו' - "וְלִירוּשָׁלַיִם", כְּבָיכוֹל הִיא הַמְשֶׁךְ לִבְרָכָה הַקּוֹדֶמֶת ('עִיּוּן תְּפִלָּה' בְּסִדּוּר 'אוֹצַר הַתְּפִלּוֹת').

מִבְנֵה הַבְּרָכָה

בָּרְאשׁוֹנִים מָצָאנוּ שְׁתֵּי נֻסְחָאוֹת לִפְתִיחָתָהּ שֶׁל בְּרָכָה זוֹ: יֵשׁ הַפּוֹתְחִים "תִּשְׁכֹּן בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ" ('פְּרוּשׁ הַתְּפִלּוֹת וְהַבְּרָכוֹת' לר"י בֶּן יָקָר ח"א עמ' נז; 'אֲבוּדְרָהֶם'), וְאוּלָם יֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ לְפָתֵחַ "וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב" ('פְּרוּשֵׁי סֵדֶר הַתְּפִלָּה לְרוֹקֵחַ' סי' נה; טוּר או"ח קיח). בַּסִּדּוּר 'דַּעַת קְדוֹשִׁים' בָּאֵר: בִּזְמַן הַבַּיִת שֶׁשָּׁרְתָה שְׁכִינָה בִּירוּשָׁלַיִם וְלֹא הָיָה צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ עַל שִׁיבַת הַשְּׁכִינָה, פָּתְחוּ בְּרָכָה זוֹ בְּ"תִּשְׁכֹּן בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם", וְרַק לְאַחַר שֶׁנִּפְתְּלָקָה הַשְּׁכִינָה שִׁנּוּ פְּתִיחַת בְּרָכָה זוֹ לְ"וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב".

בְּהֶמְשֵׁךְ הַבְּרָכָה אָנוּ מְבַקְּשִׁים: "וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בִּנְיַן עוֹלָם". וְהִנֵּה לְכאוֹרָה הָיָה צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ תְּחִלָּה "וּבְנֵה אוֹתָהּ" וְאַחַר כָּךְ "וְתִשְׁכֹּן בְּתוֹכָהּ"?

אֶלָּא שֶׁבְּפְתִיחַת הַבְּרָכָה כְּבָיכוֹל מְבַקְּשִׁים לְבַקֵּשׁ גַּם עַל שִׁיבַת ה' לִירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, כְּפִי שֶׁמְּרַמֶּזֶת הַלָּשׁוֹן "וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ", [כְּמוֹ כֵן תּוֹסֶפֶת רְאוּיָה ו' בְּתֵבַת "וְלִירוּשָׁלַיִם" רוֹמֶזֶת לָכָךְ שֶׁאָנוּ מְבַקְּשִׁים עַל 'יְרוּשָׁלַיִם' נוֹסֶפֶת - יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה], וְכַאֲשֶׁר יְשׁוּב ה' לְתוֹכָהּ מִמֵּילָא תִּתְקַיֵּם בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה: "וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בִּנְיַן עוֹלָם", שֶׁהֲרֵי כָּךְ אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא (תַּעֲנִית ה א): "לֹא אָבֹא בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה עַד שֶׁאָבֹא בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה" ('עֵץ יוֹסֵף' בְּסִדּוּר 'אוֹצַר הַתְּפִלּוֹת'; 'בִּנְיַן שְׁלֹמֹה' ח"ב או"ח סי' מה. וּרְאֵה 'פְּרוּשֵׁי סִדּוּר הַתְּפִלָּה לְרוֹקֵחַ' סי' נה).

מַהוּת הַבְּרָכָה

בְּבִרְכָה זוֹ אָנוּ מְבַקְּשִׁים עַל בִּנְיַן יְרוּשָׁלַיִם. בְּעַל 'שְׁבָט הַלֵּוִי' בָּאַר שֶׁהַבַּקָּשָׁה כָּאן אֵינָהּ עַל עֶצֶם הַגְּאֻלָּה, שֶׁהֲלֹא עָלֶיהָ אָנוּ מְבֻטָּחִים וְלָהּ אָנוּ מְצַפִּים כָּל הַיָּמִים. אֶלָּא מְבַקְּשִׁים אָנוּ כָּאן שְׁתֵּי בַּקָּשׁוֹת עַל הָאֹפֶן שֶׁבּוֹ הִיא תִּתְרַחֵשׁ: א. "וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב" - שֶׁגְּאֻלָּה בְּמִדַּת הָרַחֲמִים. ב. "וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ" - שֶׁהַגְּאֻלָּה תִּתְרַחֵשׁ בִּמְהֵרָה וּלְלֹא עִכּוּב ('עֲבוֹדַת הַלֵּוִי' תְּפִלָּה עמ' שעה).

בְּהֶמְשֵׁךְ הַבְּרָכָה אָנוּ מְבַקְּשִׁים: "וְכִסֵּא דָוִד [עַבְדְּךָ] מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תָּכִין". לְכאוֹרָה בַּקָּשָׁה זוֹ מִקּוֹמָהּ בְּבִרְכָה הַבָּאָה, בִּבְרָכַת "אֶת צֶמַח דָּוִד"? וְאָכֵן יֵשׁ שֶׁאֵינָם אוֹמְרִים בַּקָּשָׁה זוֹ (רְאֵה 'לִקּוּטֵי מַהֲרִי"ח' סֵדֶר שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, שֶׁכֵּן הִיא דַּעַת הָרַמְבַּ"ם וְהָאֲבוּדְרָהֶם). וְאוּלָם בַּסֵּפֶר 'פְּרִי עֵץ חַיִּים' (שַׁעַר הָעֲמִידָה יט) כָּתַב כִּי פַּעַם הִבִּיט הָאֲרִ"י הַקָּ' בְּמִצְחוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁהָיָה מְדַלֵּג פְּסִקָּא זוֹ וְאָמַר לוֹ: "כָּל יָמֶיךָ לֹא הִתְפַּלַּלְתָּ תְּפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה שְׁלֵמָה"!

הַבָּ"ח (או"ח קיח) פָּרַשׁ שֶׁבַּקָּשָׁה זוֹ הִיא חֵלֶק מֵהַבַּקָּשָׁה עַל בִּנְיַן יְרוּשָׁלַיִם. שֶׁתְּחִלָּה מְבַקְּשִׁים אָנוּ "וּבְנֵה אוֹתָהּ..." עַל בִּנְיַן יְרוּשָׁלַיִם וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ בִּכְלָלָהּ, וְאָז מְבַקְּשִׁים אָנוּ שֶׁיִּבָּנֶה כִּסֵּא דָוִד בְּתוֹכָהּ, שֶׁיִּהְיֶה מוּכָן לְקַרְאַת בּוֹאוֹ לִמְלֹךְ בְּתוֹכָהּ, שֶׁכֵּן בִּכְלַל בִּנְיַן הָעִיר הִיא בְּנִיַּת בֵּית תְּפִלָּה וּבֵית הַמֶּלֶךְ.

הַמִּקְדָּשׁ נִבְנֶה בְּיָמֵינוּ

הָאֲדְמו"ר רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי מֵרוֹפְשִׁיץ בָּאַר שֶׁבְּבַקָּשַׁת "וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ" כַּוָּנָתֵנוּ לְבַקֵּשׁ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִבְנֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם "בְּיָמֵינוּ", הַיְנוּ בְּאֶמְצָעוּת הַיָּמִים שֶׁלָּנוּ. שֶׁכֵּן בְּכָךְ שֶׁהָאָדָם עוֹבֵד אֶת קוֹנוֹ נִבְנֵית יְרוּשָׁלַיִם וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ; "יֵשׁ בּוֹנֶה בְּיוֹם אֶחָד שׁוּרָה אַחַת שֶׁלָּמָה, וְיֵשׁ מַנִּיחַ לְבֵנָה אַחַת, כָּל אֶחָד לְפִי עֲבוֹדָתוֹ עַד שֶׁיִּהְיֶה נִבְנֶה בִּשְׁלֵמוּת" ('זֶרַע קֹדֶשׁ' כִּי תֵצֵא). מִשּׁוּם כָּךְ חוֹתְמִים אָנוּ בְּרָכָה זוֹ בְּאֶמְיָרַת "בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם" - בְּלִשּׁוֹן הוֹוֶה, לְפִי שֶׁנִּבְנִיַּת הִיא מִדֵּי יוֹם אַט אַט בְּאֶמְצָעוּת מַעֲשֵׂינוּ ('דִּבְרֵי שְׁמוּאֵל' בְּחִקּוֹתַי).

הַ'שֹּׁפֵת אֱמֶת' (דְּבָרִים תרל"ד) מְבָאֵר שֶׁלָּכְךָ כִּוְּנוּ חֲכָמִים בְּאוֹמְרָם (יְרוּשַׁלְמִי יוֹמָא א א) "כָּל דּוֹר שֶׁאֵינוֹ נִבְנֶה [בֵּית הַמִּקְדָּשׁ] בְּיָמָיו מַעֲלִין עָלָיו כְּאִלּוּ הוּא הֶחֱרִיבוֹ". וְלִכְאוֹרָה, הֲלֹא הָיוּ דּוֹרוֹת שֶׁלֹּא נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּימֵיהֶם, אַף עַל פִּי שֶׁהָיָה בָּהֶם צַדִּיקִים מְפֻלָּגִים וּקְדוֹשֵׁי עֶלְיוֹן, וְהֵיאַךְ נֹאמַר שֶׁהָיָה רָאוּי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְהֵחָרֵב בִּימֵיהֶם? אֶלָּא כַּוָּנַת חֲכָמִים הִיא שֶׁכָּאֲשֶׁר יֵשׁ דּוֹר יִרְוֹד שֶׁאֵין בּוֹ מִי שֶׁמְּקַבֵּל עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם כָּרָאוּי וּמְשׁוּם כָּךְ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה לֹא הִמְשִׁיךְ לְהִבָּנוֹת בְּיָמָיו, "מַעֲלִין עָלָיו כְּאִלּוּ הוּא הֶחֱרִיבוֹ".

כַּוָּנַת אָמֵן

אֱמֶת שֶׁאַתָּה תִּבְנֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם, וְהַלְוַאי שֶׁתִּבְנֶה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב וְתָשׁוּב לִשְׁכֹּן בְּתוֹכָהּ.

מֵאוֹצְרוֹת אֱמוּנִים

אֲמִירַת בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר בְּחַבְרוּתָא

חֲלֻקַּת מִילְיַאַרְדִים מִדֵּי בֹּקֶר

אַף רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה הגראי"ל שְׁטֵיינְמָן הִנְהִיג בְּמִנְיַן הָנֵץ שֶׁהִתְקַיֵּם בְּבֵיתוֹ, שֶׁיַּקְדִּימוּ הַמִּתְפַּלְּלִים לְבָרֵךְ 'בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר' אִישׁ בְּאָזְנֵי רֵעֵהוּ. בְּאַחַד הַיָּמִים בְּסִיּוּם הַשִּׁעוּר שֶׁנָּהַג לִמְסֹר בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר לִפְנֵי הַתְּפִלָּה, עוֹרֵר אֶת הַמִּתְפַּלְּלִים שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶם יְבָרֵךְ אֶת בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר בְּקוֹל וְהַכֹּל יַעֲנוּ אַחֲרָיו אָמֵן, כַּאֲשֶׁר הוּא עַצְמוֹ פּוֹתֵחַ רִאשׁוֹן בַּאֲמִירַת בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר בְּאָזְנֵי כָּל הַמִּתְפַּלְּלִים. תַּלְמִידוֹ רַבִּי אַבְרָהָם קֶסְלָר, מְתָאֵר בְּסִפְרוֹ 'נוֹטְרֵי אָמֵן' (ח"ב עמ' 26) אֶת אֲשֶׁר הִתְרַחֵשׁ בְּאוֹתוֹ בֹּקֶר:

"שָׁעָה לִפְנֵי וָתִיקִין, שְׁעַת הַפְּצָעַת אֵיֶלֶת הַשַּׁחַר, מִתְקַיֵּם בְּבֵית מוֹרֵנוּ שְׁלִיטָ"א [זָצָ"ל] שִׁעוּר בְּמַסֶּכֶת זְבָחִים. וְהִנֵּה בְּיוֹם מֵהַיָּמִים הָיְתָה חֲלֻקַּת שָׁלָל רַב... 'מִילְיַאַרְדִים - מִילְיַאַרְדִים!' הִכְרִיז... 'הָבָה נִתְחַזְּקָה', פָּתַח וְאָמַר לְשׁוֹמְעֵי הַשִּׁעוּר, 'כְּרֶבַע שָׁעָה קֹדֶם תְּחִלַּת הַתְּפִלָּה יֹאמַר כָּל אֶחָד בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר בְּקוֹל רָם, וְהַשּׁוֹמְעִים יַעֲנוּ אָמֵן'. וְכָאן הִמְשִׁיךְ בַּחֲמִימוּת וּבְלַהַט בְּגֹדֶל מַעֲלַת עֲנִיַּת אָמֵן, וְזֶה תֹּכֶן דְּבָרָיו:

'כְּשֶׁנִּמְצָאִים בָּעוֹלָם הַזֶּה אֵין מְבִינִים אֶת חֲשִׁיבוּתָהּ שֶׁל אָמֵן, שֶׁהִיא שָׁוָה מִילְיַאַרְדִים מִילְיַאַרְדִים, וְאֵין מַעֲרִיכִים אֶת זֶה, וְאוּלָם בָּעוֹלָם הַבָּא כָּל אָמֵן תַּעֲזֹר, וְאִם תֶּחְסַר אָמֵן אֶחָת, יֻרְגַּשׁ הַחִסָּרוֹן עַד מְאֹד, שֶׁכֵּן אֲפִלּוּ אָמֵן אֶחָת יְכוֹלָה לְהַצִּילוֹ.

פַּעַם הָיוּ יְהוּדִים מַקְפִּידִים מְאֹד בַּעֲנִיַּת אָמֵן וְהָיוּ מְחַפְּשִׂים עוֹד אָמֵן וְעוֹד אָמֵן, עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים מֵאֶחָד לְאֶחָד כְּדֵי לִשְׁמֹעַ אֶת הַבְּרָכוֹת וְלַעֲנוֹת אָמֵן. וְכָךְ אַף הָיוּ אוֹמְרִים אֶת בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר בְּקוֹל כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ לַעֲנוֹת אַחֲרֵיהֶם אָמֵן, וְזֶהוּ דָּבָר טוֹב מְאֹד שֶׁבְּכָךְ הָיוּ הֵם מְזַכִּים אֲחֵרִים בְּמִצְווֹת'".

צַעַר עַל הֶפְסֵד אָמֵן

תְּשׁוּקָה עַזָּה וְאַהֲבָה יְתֵרָה הָיְתָה לְאַדְמוֹ"ר רַבִּי שִׂמְחָה רוּבִּין מִסַּאסוֹב־לוֹנְדוֹן לַעֲנִיַּת אָמֵן. תָּדִיר הָיָה מִתְהַלֵּךְ בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ בֵּין הַמִּתְפַּלְּלִים כְּדֵי לַעֲנוֹת אָמֵן אַחַר בִּרְכוֹתֵיהֶם. אֲרַע פַּעַם שֶׁאִחֵר בְּכַמָּה דַּקּוֹת, וּכְשֶׁנִּכְנַס כְּבָר אָחַז הַשָּׁ"ץ בְּאֶמְצַע בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר. צַעַר עָמֹק הִתְפַּשֵּׁט בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עַל פְּנֵי הָרַבִּי עַל שֶׁהִפְסִיד הִזְדַּמְּנוּת אֶחָת לַעֲנוֹת כַּמָּה אֲמֵנִים... (קֹבֶץ 'קוֹל הַתּוֹרָה' חוֹבֶרֶת נז עמ' קח).

אִגֶּרֶת אֱמוּנִים

מִכְתָּב מִקּוֹרֵא נֶאֱמָן

לְצֶוֶת 'וְכֹל מַאֲמִינִים', אִישׁ אִישׁ בִּשְׁמוֹ הַטּוֹב יְבֹרַךְ,

נֶהֱנֵיתִי עַד לִמְאֹד מִמַּאֲמָרוֹ שֶׁל נְשִׂיא וּמְיַסֵּד מִפְעַלְכֶם הַנִּכְבָּד - בֵּית הַיּוֹצֵר הַגָּדוֹל לְחִזּוּק עֲנִיַּת אָמֵן בָּעוֹלָם כֻּלּוֹ - שֶׁבּוֹ כָּתַב כִּי לְאוֹר דִּבְרֵי הַזֹּהַר שֶׁבְּרָכָה שֶׁלֹּא נֶעֶנְתָה בְּאָמֵן אֵינָהּ בְּרָכָה מֻשְׁלֶמֶת, לֹא רַק הָעוֹנֶה צָרִיךְ לִרְדֹּף אַחַר הָאָמֵן, אֶלָּא אַף הַמְּבָרֵךְ. הָאֱמֶת נִתֶּנֶת לְהֵאָמֵר שֶׁדָּבָר זֶה טָמוּן כְּבָר בְּפִסְקוֹ שֶׁל הָרַמָּ"א בְּהִלְכוֹת בְּצִיעַת הַפַּת (או"ח קסז ב): "וְהַמְּבָרֵךְ יְכַוֵּן לְאָמֵן שֶׁאוֹמְרִים", וּבֵאֵר הַ'מִּשְׁנָה בְּרוּרָה' (שָׁם כ): "עַל יְדֵי שֶׁעוֹנִים אָמֵן הַבְּרָכָה חֲשׁוּבָה יוֹתֵר".

חָשַׁבְתִּי שֶׁזֶּהוּ שֶׁאָמַר הֶחָכָם מִכָּל אָדָם (קֹהֶלֶת ד ט): "טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שָׂכָר טוֹב בַּעֲמָלָם", כְּלוֹמַר בַּאֲמִירַת בְּרָכָה טוֹב שֶׁיִּהְיוּ שְׁנַיִם וְלֹא רַק אֶחָד [הַמְּבָרֵךְ], שֶׁכָּךְ הַבְּרָכָה מֻשְׁלֶמֶת וְ"יֵשׁ לָהֶם שָׂכָר טוֹב בַּעֲמָלָם" - לִשְׁנֵיהֶם, גַּם לַמְּבָרֵךְ וְגַם לָעוֹנֶה.

הַחוֹתֵם בִּבְרָכָה וּבְהַעֲרָכָה,

מ. וַיִס,

חֵיפָה.

נִתָּן לִשְׁלֹחַ מִכְתָּבִים
לְפַקְס שֶׁמִּסְפָּרוֹ 08-9746102
אוֹ לִכְתֹבֶת הַמֵּייל: 9139191@gmail.com

צַדִּיק בֶּאֱמוּנָתוֹ

אָמֵן וּבְרָכוֹת בְּמִשְׁנַת בַּעַל הַהִלּוּלָא

הגרמ"י לֵיפְקוֹבִיץ זָצָ"ל

הגרמ"י לֵיפְקוֹבִיץ

כ"ו בְּסִיוָן תשע"א

רַבִּי מִיכְל יְהוּדָה לֵיפְקוֹבִיץ נוֹלַד בִּשְׁנַת תרע"ד בְּוולוֹז'ין לְאָבִיו רַבִּי מֹשֶׁה דָּוִד. בְּבַחֲרוּתוֹ נָסַע לְוִילְנָה לִלְמֹד בִּישִׁיבַת רַמַיילֶס אֵצֶל רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה רַבִּי שְׁלֹמֹה הַיימָן, שֶׁאוֹתוֹ הֶחֱשִׁיב לְרַבּוֹ הַמֻּבְהָק, וּלְיָמִים אַף הוֹצִיא אֶת שִׁעוּרָיו לָאוֹר בַּסֵּפֶר 'חִדּוּשֵׁי רַבִּי שְׁלֹמֹה'.

בִּשְׁנַת תרצ"ה, לְאַחַר פְּטִירַת אָבִיו, עָלָה עִם מִשְׁפַּחְתּוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהֵחֵל לִלְמֹד בִּישִׁיבַת חֶבְרוֹן שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם. לְאַחַר נִשּׂוּאָיו עָבַר לִבְנֵי בְּרַק, שֶׁבָּהּ זָכָה לְהִמָּנוֹת עַל מְקֹרָבָיו שֶׁל מָרָן הַ'חֲזוֹן אִישׁ'.

כַּאֲשֶׁר יִסֵּד הָרַב מִפּוֹנִיבֶז' אֶת יְשִׁיבַת פּוֹנִיבֶז' לִצְעִירִים מִנָּה אֶת רַבֵּנוּ לַעֲמֹד בְּרֹאשָׁהּ לְצַד הגראי"ל שְׁטֵיינְמָן זָצָ"ל. בְּמֶשֶׁךְ כְּשִׁשִּׁים שָׁנָה מָסַר שִׁעוּרִים בַּיְּשִׁיבָה וְהֶעֱמִיד אַלְפֵי תַּלְמִידִים, בֵּינֵיהֶם רַבָּנִים, רָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים מְפֻרְסָמִים. אֶת חִדּוּשָׁיו כִּנֵּס בְּסִדְרַת סְפָרָיו 'מִנְחַת יְהוּדָה' עַל הַשַּׁ"ס. נִפְטַר בְּכ"ו בְּסִיוָן תשע"א וְנִטְמַן בְּבֵית הָעָלְמִין פּוֹנִיבֶז' בִּבְנֵי בְּרַק.

סְגֻלָּה לְיַשֵּׁר הַמַּחֲשָׁבָה

הַקְשָׁבָה לַחֲזָרַת הַשָּׁ"ץ מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר וַעֲנִיַּת אָמֵן לְכָל בְּרָכָה הֵן סְגֻלָּה גְּדוֹלָה לְיַשֵּׁר הַמַּחֲשָׁבָה ('דַּרְכֵי הַחַיִּים' ח"א עמ' שלד).

מֵאָה בְּרָכוֹת מְבִיאִים לְיִרְאָה

אֶת הַחִיּוּב לְבָרֵךְ מֵאָה בְּרָכוֹת בְּיוֹם לָמְדוּ חֲכָמִים מִן הַפָּסוּק (דְּבָרִים י יב): "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה [מֵאָה] ה' אֱלֹקֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם לְיִרְאָה". מַשְׁמָע, שֶׁאֲמִירַת מֵאָה בְּרָכוֹת צְרִיכָה לְהָבִיא אֶת הָאָדָם לְיִרְאָה מֵה', וּמָה עֵרֶךְ יֵשׁ לַבְּרָכָה הַנֶּאֱמֶרֶת מִתּוֹךְ הֶרְגֵּל וּלְלֹא שִׂימַת לֵב?! עַל הָאָדָם לַעֲצֹר לִפְנֵי שֶׁמַּתְחִיל לְבָרֵךְ שֶׁיֵּדַע מָה הוּא הוֹלֵךְ לוֹמַר, וּבִשְׁעַת הַבְּרָכָה יְכַוֵּן פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת ('דַּרְכֵי הַחַיִּים' ח"א עמ' שמד).

בס"ד עלון מס' 556 24.6.2022 – כה' סיוון תשפ"ב

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

פָּרָשַׁת – קֹרַח

לתגובות והערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:
כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:30
יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:33
ר"ת: 21:03
לקבלת העלון במייל-
שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

לברוח ממחלוקת (מתוך 'עונג שבת')

סיפר מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל: יום אחד התבשרו תושבי שכונת שערי חסד שבירושלים בבשורה משמחת הגאון **הצדיק רבי אהרון כהן**, חתנו של רבינו החפץ חיים- , הגיע לארץ ישראל, והחליט לקבוע את משכנו בשכונתם. הדבר עורר התרגשות גדולה, והכל קיבלו את פניו בכבוד גדול והעמידו לרשותו דירה נוחה עם כל הדרוש.

והנה, לאחר פרק זמן קצר של כמה חודשים, תושבי השכונה הבחינו, **כי רבי אהרן נעדר מבית הכנסת למשך שבוע ימים**, ואף ברחובות השכונה אינו נראה כלל. ניגשו אל ביתו ונקשו בדלת, ולאחר דקות ארוכות שלא נענו, חששו כי חלילה אירע דבר מה, ופתחו בעצמם את הדלת. להפתעתם המרובה, הבית היה ריק לחלוטין מכל דבר. ניסו לברר אצל השכנים שמא מישהו מהם יודע להיכן נעלם רבי אהרן, אך נענו בשלילה. משראו כן הגבאים, הכריזו בבית הכנסת: "האם יש מאן דהו שיודע מה התרחש עם רבי אהרן, ולהיכן נעלם?".

והנה, אחד המתפללים, יהודי, זקן, קם וסיפר כמסיח לפי תומו: "**ראיתי את רבי אהרן יוצא מן השכונה לפני כשבוע ימים עם כל מטלטליו, בעגלה שנסעה לעבר העיר יפו**"..
הדבר היכה בתדהמה את כל הציבור, 'מה אירע לרבי אהרן שהביא אותו לעזוב את השכונה בצורה מסתורית כל כך?!". החליטו ראשי הציבור לשגר משלחת לעיר יפו, כדי לאתר את רבי אהרן, לפענח את פשר התעלומה, ולנסות לשכנעו לחזור לשכונה.

כאשר הגיעה המשלחת אל רבי אהרן, קיבלם בחביבות ובסבר פנים יפות, ולאחר מכן המשיך ואמר להם: כנראה הגעתם לברר אודות עזיבתי הפתאומית, הנני ואסביר לכם: ובכן, כאשר באתי להיפרד מחותני הגדול החפץ חיים טרם נסיעתי לארץ הקודש, שאלתי בעצתו, היכן הוא ממליץ להתגורר בארץ ישראל בירושלים או בצפת, בחברון או שמא ביפו- . השיב חותני הקדוש: "לא כל כך חשוב היכן תתגורר, **אך דבר אחד הבטח לי בתקיעת כף ממקום של המחלוקת ברח- במהירות. והיה אם נקלעת למקום כזה, עזוב אותו מיד!**"

ואכן, הבטחתי זאת לחותני בתקיעת כף. והנה ממשיך רבי אהרן ומספר לאחרונה התעורר דין ודברים-- בבית הכנסת שבשכונתכם, בנוגע למשרת הגבאות, **ואז, כשהבחנתי שעלולה לפרוץ כאן אש המחלוקת, נתקפתי בחרדה עצומה: הרי אינני יכול להמשיך לגור כאן**, כדי לא להיכשל ח"ו בעוון החמור של העובר על הבטחה הנעשית בתקיעת כף על כן נאלצת לעזוב את המקום באופן מיידי"...

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה.. שִׁמְעוּ נָא בְּנֵי לֵוִי (טז,ח)

בהסכמתו לספר 'דרכי שלום', כתב הגאון רבי נתן גשטטנר זצ"ל לבאר את הפסוק: "שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל" (תהלים קיט, קסה), על פי המשל הבא:
בנוהג שבעולם, מי שיש לו חנות קטנה ובה סחורה מועטת, כשנכנס קונה, דרכו של בעל החנות להציע לפניו סחורות שונות, ואם לא יתרצה בסחורה אחת - ינסה להציע לו סחורה אחרת. לעומת זאת בבתי מסחר גדולים, אשר יש בהם סוגי סחורות בלי שיעור ממינים שונים, מונחות הסחורות על השולחנות, וכל אחד הולך ובורר לעצמו את הסחורה הרצויה לו, ואין איש המנסה לפתותו לקנות סחורה זו או זו.

טעם החילוק ביניהם הוא, כי בחנות קטנה אשר בה הסחורות מועטות והסוגים מועטים, חושש בעל החנות שמא לא ימצא הקונה את הסחורה המבוקשת אצלו, ויצא בלא קניה כלשהי, אבל בחנות גדולה שיש בה סחורות רבות מכל הסוגים, אין בעל החנות צריך לפתות את הקונה שיקנה משהו, כי מובטח לו שהקונה לא יצא בלא שיקנה איזושהי סחורה, שהרי בתוך המבחר הרב של הסחורות, אין ספק שימצא דבר מה שימצא חן בעיניו.

והנמשל: מלאכתו של היצר הרע היא להסית את האדם לדבר עבירה חלילה. והנה כשהוא נפגש עם מי שאינו מדקדק במצוות ומזלזל באיסורים - אין היצר מפתהו שיעבור דוקא על עבירה מסויימת, כי יודע היצר שאותו פלוני בהכרח יכשל באיזשהו איסור, שהרי כל העבירות שבעולם מוכנות לפניו להכשל בהן. אבל כשהוא נפגש עם איש אוהב תורה ומדקדק במצוות, העבירות שיוכל להציע לפניו ולפתותו לעבור עליהן - מוגבלות מאד, שהרי אם יפתהו לחלל שבת חלילה, הלא יהא ללעג וקלס, כי איך יעלה על הדעת שאיש ירא שמים כמוהו יעבור על איסור חמור כזה, או אם יפתהו שלא להניח תפילין וכיוצא בזה, הלא בוז יבוז לו.

אולם מצויה עברה אחת שבה יוכל היצר לפתות אף מי שמדקדק במצוות, והיא ענין המחלוקת. כאן מנסה היצר לסמא את עיני היהודי, ולטעון באזניו כי זו מחלוקת 'לשם שמים', ומפתהו להפר את השלום באמרו שאין בכך עברה, ואדרבה מצוה גדולה היא להילחם על כבוד שמים... נמצא שירא ה' צריך לדקדק ביותר בעניין השלום וההתרחקות מן המחלוקת, הואיל ואין לפניו מכשולות אחרים, והיצר הרע מנסה לפתותו להפר את השלום.

זהו שאמר דוד המלך ע"ה: "שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ" - אוהבי התורה צריכים לדקדק שיהיה ביניהם שלום רב, יותר ממה שחייב לדקדק בו מי שאינו בכלל "אוהבי תורתך", והטעם: שהרי **"וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל"** - אצלם לא מצויים מכשולים אחרים, ממילא אין היצר יכול לפתותם בעבירה אחרת, אלא בביטול השלום, לכן צריכים אוהבי תורה לדקדק יותר, שיהיה ביניהם "שלום רב". **('אדרבה תן בלבנו')**

חכמות נשים בנתה ביתה (מתוך העלון 'עטרת מרדכי')

וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן (טז,א)

שלמה המלך ע"ה אומר במשלי (יד,א): "**חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ תֲהָרְסֶנּוּ**". אומרים חז"ל (סנהדרין קי,ע"א): '**חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ**' – זו אשתו של און בן פלת, '**וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ תֲהָרְסֶנּוּ**' – זו אשתו של קרח".

שמעתי מפיו של חכם מנשה שלו ע"ה, ששמע מפיו של ה'בן איש חי' זיע"א, שתיאר את הדברים כך: בתחילה היתה אשתו של קורח עשירה מאוד, שהרי מובא בחז"ל (סנהדרין קי, ע"א) שהיה לבעלה אוצרות של שלוש מאות חמורים מלאים כסף וזהב. היתה אשתו מתקשטת בצמידים מזהב מכף ידה ועד כתפה לאורך כל הזרוע, והיתה מתפארת בפני כל נשות ישראל על יופיָם של התכשיטים ועל עושרה.

כשהיתה פוגשת את ציפורה אשת משה, היתה לועגת לה ואומרת: ראי לאן בעלי הגיע, לאיזו רמות חיים הביאני, ואילו את – אין לך אפילו טבעת קלה. אמרה לה ציפורה, שהיא זכתה בעושר הגדול ביותר בעולם, היא התורה של משה רבינו שנקראת על שמו, והתעלמה מן הדברים.

וכשביקש הקב"ה לכתוב את התורה על לוחות האבנים, הביא למשה רבינו אבן סנפירינון, שהיא האבן היקרה ביותר בעולם. אמר לו הקב"ה (שמות לד,א): "פְּסָל לְךָ" – הכן מן האבן את הלוחות, ואת הפסולת תשמור לך. לקח משה את הפסולת, ולא ידע עד כמה היא יקרה (ראה נדרים ל"ח ע"א). הביא אותה לציפורה ואמר לה: לכי ועשי לך טבעת אצל אהליאב. כשראה אהליאב את האבן – נדהם. אמר לציפורה שזהו היהלום היקר ביותר בעולם, ונתפרסם הדבר. כשענדה ציפורה את הטבעת, עזבו כל הנשים את אשתו של קורח, ורצו לראות במו עיניהן את האבן המיוחדת בטבעתה של ציפורה.

נעלבה אשתו של קורח וחמתה בערה בה עד להשחית. מיד רצה לבעלה והתחילה לצעוק עליו: ראה מה הבאת לי וכו'. מחמת אותה קנאה הסיתה אותו ויצא למחלוקת. על כך דרשו חז"ל: '**ואולת בידה תהרסנה**' – זו אשתו של קורח", כיון שלא היתה שִׂמְחה בחלקה נקראה "אולת" וסופה שהרסה את ביתה. ועוד דקדקו 'ואולת **בידה** תהרסנה' כי הרסה והחריבה את ביתה בגלל היהלום שהיה **בידה** של ציפורה.

לעומתה, אשתו של און בן פלת, שהיה מראשי הסנהדרין, מנעה ממנו להיגרר אחרי מחלוקתו של קורח, בכך שישבה על פתח אוהלה וסירקה את שער ראשה. כשראוה אנשי קורח ברחו משם, כי רצו להראות את צדקותם בפרהסיא. אשתו של און בן פלת טענה לבעלה: מה לך ולמחלוקת זו? הלא בכל מקרה יהיה קורח מעליך, ומה לך ולזה? אמר לה און, שיש בינו לבין קורח הסכם חילופין בתפקיד המנהיג, ולכשיקבל און את התפקיד הרם בתורו, תהיה היא אשת הנשיא. כששמעה כך אמרה לו: אם כן עליך לעשות משתה. השקתה אותו יין, עד שהשתכר ונרדם.

בענין זה שאל בעל ה'בן איש חי': מדוע הבריחה אשתו של און בן פלת את ראשי בעלי המחלוקת על ידי שסירקה שערה בפתח ביתה? והלא יכולה היתה למנוע מהם להיכנס לבית על ידי נעילת הדלת וכדומה! **אפשר לבאר,** שכאשר גילתה את שערות ראשה, רצתה לומר: כמו שלכל שערה ושערה יש נקב שממנו היא יונקת, כך לכל אדם יש תפקיד שהקב"ה נתן לו, ועליו לעשות אותו כמו שהקב"ה רוצה, ולא כפי שהוא רוצה.

יש המסבירים שאשתו של און גילתה את שערותיה, על פי חז"ל שאומרים (ב"ב ט"ז ע"א) שכאשר קיבל איוב יסורים אמר: רבש"ע, אולי התחלף לך 'איוב' ב'אויב'? אמר לו הקב"ה: כיצד יתחלפו לי אותיות, והרי אפילו בגשם שוטף לא מתערבבות הטיפות זו עם זו, וכן שערות הראש של האדם אינן מתערבבות זו עם זו. כך אמרה להם אשתו של און: אל לכם לערב מי שראוי לכהונה עם מי שלא ראוי לכך.

עוד יש לבאר את מעשיה של אשת און, על פי המסופר בגמרא על קמחית ששבעת בניה שימשו בכהונה גדולה, והעידה על עצמה שזכתה לכך משום שמעולם לא ראו קורות ביתה את שערות ראשה. אמרה אשתו של און לבעלה: קמחית זכתה למשפחה של כהנים גדולים בגלל שקורות ביתה לא ראו את שערות ראשה, והנה אני מגלה את שערות ראשי לעין כל, ובעקבות מעשה זה לעולם לא תזכה אתה לכהונה. **(מתוך "דברי מרדכי")**

ואנכי תולעת ולא איש – הרב ראבן אלבז שליט"א

מרא דארעא דישראל **הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל**, רבה של ירושלים לפני קרוב למאה שנה, עמד בראש העדה האשכנזית ובראש החסידים. פעם הוזמן על ידי רב ספרדי, שהיה עמו בקשרי ידידות, לסעודת ברית מילה. לאחר שיצא מסעודת המצווה פנה אליו אדם אחד ושאלו: "כיצד יתכן שכבוד הרב אכל אצל ספרדים, הלא בענייני כשרות שונים, נוהגים הם שלא כמנהגנו?".

ענה הרב: "בררתי הכל מראש, והכל הוכן כדת וכדין, כמקובל גם עלינו". אך אותו אדם טען: "אך אנשים שישמעו כי הרב סעד אצל ספרדים – עלולים להקל בענין, וחלילה תותר הרצועה"...

נענה רבי יוסף חיים ואמר: "דוד המלך עליו השלום אמר: 'ואנכי תולעת ולא איש' (תהלים כ"ב, ז'), ואחד הבאורים הוא: 'אני מעדיף לאכול תולעת, ולא לאכול איש – לא לפגוע בבני אדם... על אכילת שרצים לוקים חמש מלקיות, אך על אכילת בני אדם – על מחלוקת – אין גבול לעונשה"... המחלוקת מכלה כל חלקה טובה... **(מתוך סדרת הספרים 'משכני אחריך')**

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה. **לזרע בר קיימא:** רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. **לפרנסה טובה:** שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. **לרפואה שלמה:** מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

בס"ד

קֹרַח

שבת מברכין

ברינה יקצורו

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 687
במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מו"ר הגאון
רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל
השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום
ב' בשעה 19:00.
השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה:
9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 576 שנה י"ב **העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל** **כ"א סיון תשפ"ב**

דבר העורך

פרשתנו עוסקת ברובה במחלוקת קורח ועדתו, רבות כתבנו בשנים עברו על הדבר שהניע את קרח לצאת בפומבי לחלוק על משה רבינו ע"ה.

שואלים חז"ל: קורח שפיקח היה, מה ראה לשטות זו? הגר"ח מישקובסקי שליט"א הביא את תמיהתו של רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל על שאלה זו: מה זה שייך לפיקחותו של קורח, וכי צריך להגיע לפיקחות מיוחדת כדי שלא לחטוא, והלא גם אדם מן השורה אינו חוטא אלא אם כן נכנסת בו רוח שטות. וביאר הרב שטיינמן זצ"ל עפ"י מעשה שמובא במדרש: אדם הלך בדרכו לארץ ישראל, והנה ראה שתי ציפורים מתקוטטות, עד שאחת הרגה את חברתה. מיד עפה הציפור, הביאה עשב, הניחתו על פי הציפור והחייתה אותה, ופרחו שתיהן.

נדהם האיש בראותו בעיניו מעשה תחיית המתים, מיהר ליטול את העשב שנותר והלך להחיות בו מתים שבארץ ישראל.

כשהגיע לסולמה של צור, מצא נבלת אריה מושלכת בארץ. רצה האיש לנסות את העשב, הניחו על פיו של האריה והחייהו. עמד האריה ואכל את האיש. והוא שאמרו מושלי המשל 'אל תעשה טוב לאיש רע, ואז לא תגיע אליך רעה'. לכשנתבונן במעשה זה, נתמה; הרי בידו של אותו שוטה היה אוצר ענק אשר לא יסולא בפז, היה בידו עשב של תחיית המתים! יכול היה לחולל בו פלאות, להחיות את האבות הקדושים ואת היקרים ללבו, אך הוא, בבלי דעת, החיה את הארי... לשם מה עשה זאת?! לא רק שלא הועיל, אלא הביא על עצמו במו ידיו את אובדנו שלו!

זוהי כוונת חז"ל בשאלתם - 'קורח שפיקח היה'. קורח, שזכה בכאלו אוצרות - שלא זכה בהן אדם בעולם, והיה מטועני הארון, והייתה לו עשירות מופלגת ומעמד נכבד, מה ראה לשטות זו, שרק בגלל קנאתו בנשיאות אליצפן יעורר את ה'אריה', את אש המחלוקת, ובמו פיו יאבד את עצמו ומשפחתו מן העולם, וכי יש לך שטות גדולה מזו?!...

מפרשה זו למדים, שהקב"ה יכול להעמיד בראשינו מורים ומורי דרך חשובים, ואפילו גדולים בתורה עד לדרגת ראשי סנהדרין, שיכולים להטעות אותנו.

וכמו שאומר הנביא ישעיה (ג, יב): "עַמִּי, מְאַשְּׁרֶיךָ מַתְעִים"!...

יש לציית למשה רבינו, שהוא נשיא הדור.

והרי ידוע ש"אין דור שאין בו מבחינת משה", שהוא נשיא הדור, **רב"י - ר'אש ב'ני י'שראל.**

ומה שנכון בכל דור, נכון במיוחד בדורנו - דור "עקבתא דמשיחא".

ה'בעל שם טוב' הקדוש אומר ("כתר שם טוב" סימן קמ"ח): שה' בורא בכל דור צדיק, שיכול להחזיר את כל העולם בתשובה. אלא שאז פונה השטן אל ה' ואומר לו: אז בשביל מה בראת אותי?... והקב"ה מעמיד לצידו תלמיד חכם, בן בליעל, "שדין יהודאין" שיתנגד לצדיק - והבחירה חופשית!....

מוטל עלינו לבחור נכון, ולפקוח את העיניים ולבדוק מיהו הצדיק האמיתי.

שבת שלום

קֹרַח - תוכן ענייני הפרשה

א. מחלוקת קורח ועדתו ודתן ואבירם, (און בן פלת לבסוף ניצל מהמחלוקת) ו-250 הנשיאים - כנגד משה רבינו ואהרן הכהן.

ב. משה מתפלל, מנסה לעשות שלום, וכשלא הסכימו, הציע נסיון לבחירת כהן גדול חדש למחרת, ע"י שיביאו כולם מחתות עם קטורת, ומתוכם ה' יבחר את הכהן הגדול (ומי שלא ראוי לכך, ימות - לגודל העבירה החמורה).

ג. קרח ו-250 הנשיאים מקריבים מחתות עם קטורת ואש במזבח הפנימי, ועם ישראל באו לראות מי יִבָּחֵר, והיתה גזירת כליה על כל עם ישראל, ומשה התפלל שייענש רק קרח ולא שאר כל בני ישראל.

ד. ה' ציווה שכולם יתרחקו ממקום קרח, עדתו ואהליהם, ומשה הלך שוב לנסות לעשות שלום, ולא הסכימו.

ה. אח"כ מַתְנֶה משה לבני ישראל, שאם יִבָּלְעוּ קרח ועדתו באדמה, הדבר יעיד שנבואת משה אמת וכי ה' הוא שציווה אותו למנות את אהרן לכהן גדול ואם לא - אז לא ה' שלחני. העונש - נבקעה האדמה, ונבלעו בה קרח, עדתו, דתן ואבירם, כל משפחותיהם וכל רכושם. ובמקביל - 250 הנשיאים שהקטירו את הקטורת, נשרפו באש.

ו. ציווי ה' לצפות את מזבח העולה במחתות השרופים, זכרון למאורע הנורא.

ז. איסור עשיית מחלוקת, והאיסור לחלוק על הכהונה.

ח. תלונת בני ישראל על שנענשו קרח ועדתו, מיד התחילה מגיפה, בה מתו 14,700 איש. אהרן הקטיר קטורת ועמד בין החיים לבין המתים ותיעצר המגיפה.

ט. השקטת המחלוקת ע"י הנחת מַטּוֹת נשיאי השבטים בקדש הקדשים, ורק מטה אהרן פרח והוציא פרי - ראיה נוספת לבחירתו של אהרן לכהן גדול.

י. תפקיד הלויים: לשמור שלא יכנס זר למשכן.

יא. כ"ד מתנות כהונה **הנאכלות במקדש:** [1]בשר חטאת בהמה, [2]וחטאת העוף, [3]אשם ודאי, [4]ותלוי, [5]שלמי ציבור [6]ושתי הלחם, (בשבועות), [7]לחם הפנים, [8]ומותר המנחות, [9]ומנחת העומר, [10]ולוג שמן של מצורע.

הנאכלות בירושלים: [11]בכור, [12]ביכורים [13]המורם מתודה, איל נזיר ושלמים, [14]עורות קדשי קדשים ניתנים לכהנים.

בכל ארץ ישראל: [15]תרומה, [16]חלה, [17]בכורים, [18]ראשית הגז, [19]זרוע לחיים וקיבה, [20]פדיון הבן, [21]פדיון פטר חמור, [22]שדה אחוזה [23]וחרמים, [24]וגזל הגר.

"וַיִּקַּח קֹרַח" (טז, א) – שם האדם חשוב

שמו של 'קורח' גרם לו המחלוקת - ה'חתם סופר' (ד"ה קורח בן יצהר) תמה על בני לוי שקראו שם בנם קורח, שהוא שם אחד מאלופי עֵשָׂו, הלא דרשו בגמרא (יומא ל"ח:) על הפסוק (משלי י, ז): "וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב": "רקביבות תעלה בשמותן, שלא קוראים על שמם", ופירש"י: "לא יקרא אדם לבנו שם אדם רשע". ומסיים ה'חתם סופר' בדברים נוראים, כל מה שאירע לקורח שחלק על משה רבינו, היתה תוצאה שהיה שמו 'קורח', שהוא שם אדם רשע.

"וַיִּקַּח קֹרַח" (טז, א) – עונש המחלוקת – סיפור

וברש"י: "**וַיִּקַּח קֹרַח**" - לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה, וזהו שתרגם אונקלוס ואתפלג - נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת, וכן 'מַה יִּקֶּחֶךָ לִבֶּךָ' (איוב טו, יב), לוקח אותך להפליגך משאר בני אדם. דבר אחר, ויקח קרח, משך ראשי סנהדראות שבהם בדברים, כמו שנאמר 'קַח אֶת אַהֲרֹן' (במדבר כ, כה), 'קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים' (הושע יד, ג). עכ"ל.

סיפר הגר"ש שבדרון זצ"ל: העיר סלוצק מבורכת היתה באישי תורה דגולים שפעלו בתוכה. רבה הדגול של העיר היה הרידב"ז - רבי יעקב דוד בן זימרה זצ"ל, והגאון רבי איסר זצלמן מלצר זצ"ל עמד בראש הישיבה המעטירה שהיתה קרויה בפי כל, "ישיבת סלוצק".

הרידב"ז היה, כידוע, מהרבנים התקיפים, קנאי גדול לה' ולתורתו, ודבר זה היה לצנינים בעיני כמה מתקיפי הקהל.

פעם אחת נמנו חמישה מחברי ועד הקהילה והחליטו לנקוט בפעולה נגד הרב, על דעת עצמם, הלכו ומינו דיין ללא רשותו של הרב.

והנה, הגיע יום שבת בבוקר, הרב עמד ליד ארון הקודש, לידו עמדו רבי שלום מאיישישוק, שהיה ידוע כגאון וצדיק, אחד מתלמידיו המובהקים של ה'חפץ חיים', ורבי איסר זלמן. לפני קריאת התורה עלה הרידב"ז על מדרגות ארון הקודש והכריז: עמדו ומינו כאן דיין ללא רשותי, כדי להכעיסני... ואני אומר, ריבונו של עולם, אילו הייתי אני יעקב דוד **סנדלר** - האם היה למישהו טענות עליו? לא! וכי למה שיהיו טענות נגדו? ואילו היה יעקב דוד **נגר** האם היה מישהו בא בתלונות נגדו? לא. ואילו היה יעקב דוד **חייט** - מי היה בא בטרוניה עליו? אם כן, מה הטענות שיש לאותם הגבאים עליי, מפני שאני לומד את תורתך הקדושה, ריבונו של עולם? אם כן, צא אתה למעני ועמוד לימיני!... אחר כך הרכין ראשו לרגע, נזדקף ואמר: ולכן! אותם חמשה חברי ועד הקהילה שעשו מה שעשו - לא יוציאו שנתם!...

מיד התעורר רעש גדול בבית הכנסת, הרי הדבר לא פשוט, קללה כזאת! ורבי איסר זלמן מלצר, אשר סיפר את הסיפור, הוסיף, כי אמר לעצמו: "אמנם נכון, הם עשו עוול חמור, אבל קללה נמרצת כזאת"?!...

בינתיים ניגש רבי שלום מאיישישוק לרידב"ז, ורבי איסר זלמן מלצר חשב לעצמו, 'אם הוא כבר ניגש אליו, למה לי להתערב, מסתמא ר' שלום כבר יעורר לו על הדיבורים החריפים כל כך. אבל לבסוף שמע שהוא לוחש ואומר לו: "אמרתם שלא יוציאו את שנתם, אבל אם כן יוציאו שנתם - יהיה בזה חילול ה' גדול". עלה, איפא, הרידב"ז שנית למדרגות ארון הקודש ואמר לקהל: "הואיל ואמרו כי עלול להיות חילול ה' באים יוציאו את שנתם, לכן הריני מודיע שלא יעברו עליהם אפילו חמשה חודשים", וירד מן הבימה, ואין צורך לומר שכך אמנם היה, כי עד חמשה חודשים לא נשאר מהחמשה אף אחד.

"וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם" (טז, לב)

ביאר הרב שר שלום מבעלזא זיע"א: בא וראה כיצד הקב"ה משלם מידה כנגד מידה, קורח ועדתו פערו את פיהם בלשון הרע, מחלוקת והוצאת דיבה, ונענשו ע"י 'וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת בָּתֵּיהֶם'...

"חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ, וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ תֶּהֱרְסֶנּוּ" (משלי יד, א)

"חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ" - זו אשתו של און בן פלת, **"וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ תֶּהֱרְסֶנּוּ"** - זו אשתו של קורח, שאמרה לו לא די שמשה לקח לעצמו מלכות, ולאחיו נתן כהונה גדולה, וצריך לתת לו תרומות, גם אמר לכל השבט להתגלח.

אמר לה קורח, והרי גם משה גילח את עצמו, אמרה לו, זה כמו שנאמר "תְּמוֹת נַפְשִׁי עִם פְּלִשְׁתִּים" כדאי לו לגלח את עצמו העיקר שכולם יתגלחו (מסכת סנהדרין קי.).

"הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד, מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם" (אבות ד, כא) – סיפור

חכם מנשה שלו ע"ה, סיפר ששמע מפיו של ה'בן איש חי' זיע"א, שאשתו של קורח מתקשטת היתה בצמידי זהב, מכף ידה ועד כתפה, לאורך כל הזרוע, והיתה מתפארת בעושרה, בפני כל נשות ישראל. כשהיתה פוגשת את ציפורה, אשת משה, היתה לועגת לה ואומרת, ראי לאן בעלי הגיע, לאיזו רמת חיים הביאני, ואילו את, אין לך אפילו טבעת קלה, אמרה לה ציפורה שהיא זכתה באושר הגדול ביותר בעולם, היא התורה של משה רבינו שנקראת על שמו...

הקב"ה הביא למשה רבינו אבן ספירינון, שהינה האבן היקרה ביותר בעולם, ואמר לו "פְּסָל לְךָ" (דברים י, א), ופירש הרא"ש, הפסולת תהיה שלך. הביא משה את ה"פסולת" לציפורה, ואמר לה לכי ועשי לך טבעת אצל אֲהֲלִיאָב.

כשראה אֲהֲלִיאָב את האבן נדהם, אמר לציפורה שזהו היהלום היקר ביותר בעולם. כשענדה ציפורה את הטבעת, עזבו כל הנשים את אשתו של קורח ורצו לראות, במו עיניהן, את האבן המיוחדת בטבעתה של ציפורה. נעלבה אשתו של קורח וחמתה בערה בה. רצה לבעלה, מחמת אותה קנאה, הסיתה אותו ויצא לחלוק על משה רבינו ע"ה.

[דברי מרדכי]

"חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם נְשִׂיאֵי עֵדָה קְרִאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי שֵׁם" (טז, ב) – סיפור

מבאר ה'**כלי יקר**': קְרִאֵי מוֹעֵד, אַנְשֵׁי שֵׁם, נראין הדברים, שנתקבצו אל קורח אנשים מרי לבב, אוהבי יותרת הכבוד והשררה, בחשבם כי לכולם יתן שררות.

הגאון רבי שלמה בן שמעון שליט"א, סיפר על חכמתו הרבה של הגאון הראש"ל מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל. כיצד התחכם והתגבר על כל המכשולים הדיפלומטים, המפריעים לקיום ההלכה בטהרתה: הגאון מרן הרב עובדיה יוסף זיע"א, הוזמן פעם לערוך את הקידושין, בחתונת בנו של אחד האנשים מהידועים במדינה. מרן הרב עובדיה יוסף כידוע, הקפיד מאוד לברור לו עדים כשרים ויראי שמים. והנה, הַמַּנְחֶה הזמין את מרן לסדר קידושין, ומיד הוסיף ואמר "ואני מזמין בשם המשפחה, את השר הנכבד מר פלוני להיות עד". מיד הגיע אותו שר מפורסם, שלפי ההלכה אינו יכול לשמש עד בקידושין... מה עושים? הכל בפומבי, לעיני כל ראשי המדינה, סגניהם ועוזריהם. מרן הרב עובדיה קיבלו בחמימות, העמידו ליד העדים שהכין כבר מבעוד מועד, ותיכף נטל את הרמקול ואמר, כי כבוד השר לא ישמש כסתם עד, אלא יהיה 'עד של כבוד', כראוי למעלתו...

הרב כתב מתחת למקום חתימת העדים בכתובה, כותרת 'עד של כבוד', והחתים את השר, ויצא הדבר בכבוד ובהיתר...

["יוסף הוא המשביר"]

"וְאוֹן בֶּן פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן" (טז, א) – מה מניע אותך הכבוד, הכסף? – סיפור לשבת

מובא בגמרא (סנהדרין קט:): אמר רב, און בן פלת אשתו הצילתו. אמרה לו לבעלה: מה מועיל לך כל העניין הזה? אם זה (קורח) הרב - אתה תלמיד, ואם משה הרב - אתה תלמיד, בכל מקרה אתה לא תרוויח. אמר לה ומה אעשה? עימם הייתי באותה העצה. אמרה לו: שב בבית - ואני אצילך. הלכה והשקתו יין והשכיבתו במיטה, וישבה על פתח הבית, וגילתה את שערותיה. כל מי שבא וראה אותה - מיד חזר (שלא רצה להסתכל על אשה גלויית ראש). בינתיים נבלע קורח וכל עדתו. על כך נאמר במשלי (יד, א): "חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ" - זו אשתו של און בן פלת.

וצריך להבין, מה חכמה גדולה יש כאן לאשתו של און בן פלת? האם הוא עצמו לא יכול היה לחשוב על זה?...

הסיפור התרחש באחת השכונות המתחדשות בארץ. ציבור גדול של יהודים שבאו להתגורר במקום, זקוק היה לבית כנסת. אחד האברכים הנמרצים בשכונה, מינה את עצמו לגבאי ואחראי. לאחר חיפושים, איתר יהודי גלמוד אשר התגורר בגפו בתוך בית גדול ורחב מידות בשכונה יוקרתית בירושלים. הגלמוד, הביע את חפצו למכור את ביתו, ואת התמורה שהסתכמה בכמה מיליונים, לתרום עבור בניית בית הכנסת. הוא עצמו, בשנים המועטות שנותרו לו לחיות ב"פרוזדור", יסתדר בדירה קטנה שכורה, ובינתיים יכין לעצמו "טרקלין" מפואר לעולם הבא.

התיישבו הקשיש עם הגבאי אצל עורך דין וסידרו את הדברים ביניהם בחוזה מפורט. אחד מן הסעיפים בהסכם, דרש מן הגבאי, לרשום חלק ניכר מבית הכנסת על שמו של התורם. הגבאי לא ראה בכך כל בעיה, כי הרי היהודי נחשב לגלמוד ואלמוני.

בניית בית הכנסת ארכה כמה שנים, ובסיומן עמד הבניין על תילו, מפואר ומרשים מאוד.

הזקן אף זכה להשתתף בחנוכת הבית ולאושרו לא היה גבול. יחד עם בניית בית הכנסת, נחנך גם אולם שמחות מפואר ומרשים. מלכתחילה, יועד האולם עבור המתפללים, אלא שמיקום בית הכנסת והגישה אליו משכו תושבים רבים מן השכונות הסמוכות, והזמנות רבות החלו לזרום.

בתוך כמה שנים הפך האולם להיות אחד האולמות המרכזיים ביותר בעיר. מתפללי בית הכנסת אמנם שילמו מחיר מסובסד עבור השימוש באולם, אך שאר התושבים התבקשו לשלם מחיר מלא. מיום ליום הביקוש רק הלך ועלה, והעיסוק הרב מסביב לאולם, דרש מן הגבאי להעמיד עובד במשרה מלאה.

באותה תקופה, חיתן הגבאי את בתו הגדולה, ואך טבעי היה שהיא תשמש כמנהלת האולם ובשעות הערב לאחר הכולל, יגיע החתן לנהל את העניינים. בנו הצעיר יותר שהתחתן אף הוא, פתח קייטרינג במקום וידיו היו מלאות תעסוקה.

כמה שנים נוספות עברו. באחד הימים נכנס לבית הכנסת יהודי עם כיפה קטנה לראשו וזיפי זקן אפורים קצרים מעטרים את פניו, לא היה זה אורח סתמי בכלל.

מתברר שהתורם הלך לבית עולמו, ומשום מקום צץ פתאום אחיין שהוא היורש הטבעי.

הוא בא בדברים עם הגבאי, והודיע לו שעל פי חוק, החל מהיום, הוא בעל הבית על בית הכנסת.

לאחר רגעי ההלם פנה הגבאי לעורך דין שאצלו נחתם ההסכם עם היהודי הגלמוד, והתברר, שהסיפור לא פשוט בכלל. היה ברור לכל המתפללים, שאי אפשר להסכים שיהודי שחיי הקהילה כל כך זרים לו, יהיה כאן בעל הבית. וכך התעוררה סערה אדירה בבית הכנסת.

הגבאי החליט שלא לחשות. לאחר שהיורש סירב להדיין בבית דין שהיה מקובל על הצדדים, קיבל הגבאי היתר לפנות לערכאות.

כך החלה מערכת מסונפת, שחוץ ממה שעלתה דמים מרובים, היתה מלווה בהמון מתח ולחצים.

באחד הימים הסיח הגבאי את ליבו לפני חברו, על הקשיים ועל לילות טרופי שינה שהוא חווה. "ואם כך", בשביל מה לך כל זה"? תמה החבר באוזנו.

הגבאי הזדעק: "מה זה בשביל מה? אתה קולט מה שמתרחש כאן? מגיע יהודי, לפי השמועות הוא בקושי שומר שבת, והוא יהיה כאן בעל הבית?! זה עלול להמיט חורבן. הוא עשוי להכניס את כל ההשקפה הפסולה שלו לכאן. חייבים להילחם! זו מלחמת מצוה לה' ולתורתו"!

הגבאי המשיך לצטט הרבה מן המקורות לטובת מלחמתו. בתקופה הבאה הגבאי חזר והתלונן על לחצים קשים וכאבים ומחושים שונים, וכאשר החבר ניסה שוב לשכנעו לעזוב את המערכה בטענה שזה רק מזיק לבריאותו, ענהו הגבאי: "שלוחי מצוה אינן ניזוקין".

הדיונים בבית המשפט נמשכו. וככל שעבר הזמן, החל הגבאי לזנוח את העיסוקים החשובים בבית הכנסת, לטובת העיסוק במערכה הגדולה.

היו אלו ימים ספורים לפני הכרעת בית המשפט. הגבאי קיבל טלפון מחברו, "יש לי מידע חשוב מאוד עבורך", שמעתי שבית המשפט מתכוון להעניק לנו את הבעלות על בית הכנסת, ואת האולם להעביר לבעלותו של היורש". היתה שתיקה ארוכה... ניכר היה שמשהו גדול מתרחש בליבו של הגבאי.

למחרת בבוקר התקשר הגבאי לחבר, "נראה לי שאני עוזב את כל המערכה. אבל תגיד לי, מאין יש לך את המידע הזה"? הלה נענה: "כבר אומר לך, אבל לפני כן תגיד לי מדוע אתה עוזב את כל המערכה"? והגבאי התבייש לענות, חברו לא הרפה ממנו עד שהוא נענה ואמר לו: "תראה - אני חשבתי שתהיה לי כאן פרנסה עבור הילדים שלי. אבל אם אין לי את האולם, אז כל המלחמה לא שווה לי. ועכשיו תענה לי אתה, מאין יש לך את המידע?

תגובת החבר הותירה אותו פעור פה: "זה מידע בלי כל בסיס, אבל היה חשוב לי שאתה תגיע למסקנה המתבקשת. רציתי שתסיק בעצמך מה מניע אותך, האם זו מלחמת מצוה או מריבה על כסף. כך אולי תעשה לך מחדש את החשבון, האם זה שווה לך".

"מה אומר לך"? הגיב הגבאי, "אתה יהודי פיקח"!

זו היתה חכמתה של אשת און בן פלת. באותו זמן שהוא דיבר על מלחמת קודש, היא קלטה בחכמתה את הסיבה האמיתית שמניעה אותו, והבינה שהוא רוצה כבוד ותו לא. רק לאחר שהיא שאלה אותו את השאלה הנכונה, הוא קלט בעצם שמה שמניע אותו זה הרצון להנהיג, והרי לזה הוא לא יגיע ממילא, וכך החליט לעזוב את המחלוקת ולכן ניצל.

"וַיִּקַּח קֹרַח" (טז, א)

ההחלטה שהביא שמחה בבית... – סיפור

הסיפור הבא מתרחש במודיעין עילית, בבניין מגורים שקט בדרך כלל. בדרך כלל, אמרנו, כי כשאחד השכנים ביקש להרחיב את הדירה, הפך השקט לסערה מחרישת אוזניים, וכל השכנים בבניין נסחפו למחלוקת אדירה ומאיימת...

יום ועוד יום חולף, וכל הניסיונות להרגיע את הרוחות הפכו לרוחות שמלהיטות עוד יותר את התבערה הגדולה. שכנים שבימים כתיקונם חיו בשלום ובאהבה, הפכו לשנואי נפש אלו לאלו. יודעי דבר כבר דברו על דין תורה עקוב מדם שיימשך מספר שנים, ומחול השמצות יצא לדרך...

לא הרחק משם מתגורר דוֹדִי, הרה"ג רבי אליעזר טורק שליט"א, ממנו שמעתי את הסיפור, כששמע את דבר המעשה נכמר ליבו, והוא החליט לנסות להשכין שלום בין הניצים, ולהשיב את האווירה הטובה בבניין לקדמותה.

הוא ניגש לבית אחד השכנים, ומיד כשהחל לדבר על הנושא נענה בטריקת דלת קולנית, הם לא אבו לשמוע על הצעת פשרה כלשהי.

אך הוא לא אמר נואש. השכנת שלום חשובה מידי מכדי לוותר עליה רק בגלל טריקת דלת חטופה, והוא מיהר לפנות לבית השכן השני. גם כאן לא התקבל בזרועות פתוחות, תהומות של שנאה עמדו בין הצדדים, אך הוא ניסה בכל זאת להנמיך את גובה הלהבות, להמיס את חומות המחלוקת.

ואז, כשהחל לדבר עם בעלת הבית, שהיתה כעוסה מאוד על עצם הרעיון לנסות לעסוק בהליכי שלום, שכן השכנה מהקומה העליונה היא אשה רעה וחובבת בצע, וחפצה להרחיב את הבית על חשבונה וכו' וכו' - נצנץ בו רעיון, הוא פנה אליה ושאל: "האם את זקוקה לישועה כלשהי? האם יש משהו שמעיב עליך ואת זקוקה לפתרונו מאת ה'"?...

על אתר נענתה האשה ואמרה, כי בביתם בחור מבוגר שכבר שנים מוצעות לו הצעות שידוכים, אך כולן נופלות מסיבה שאינה ברורה. הצער והכאב אוכלים בה בכל פה, היא כבר לא יכולה לראות את בנה הולך ומתבגר ואין לאל ידה להושיע. הרב טורק נענה מיד ואמר: "ראי נא, אינני יכול לתת הבטחות, איני בדרגה הגבוהה והנעלית הזו, אך בטוחני שאם התורה מבטיחה למי שמוותר את המתנות הגדולות ביותר - כך יהיה גם במקרה שלכם. אין לי ספק כי כשהקב"ה יראה שאת מוותרת - מיד ייענה לבקשתך וימלא את ביתכם במצהלות ששון ושמחה, חתן וכלה בקרוב מאוד"!

הרב סיים את דבריו באיחול חם, והאשה החליטה להיענות לאתגר. קל זה לא היה, אבל היא החליטה להתגבר על כל המשקעים, לשים בצד את השנאה הישנה, ולהתקשר לשכנתה ולהודיעה כי היא מוותרת...

ואז, ממש כמו בסיפורים, כשבוע וחצי לאחר מכן צלצל הטלפון של הרב טורק. על הקו האם המאושרת, המזמינה אותו להשתתף בשמחת אירוסי בנה בשמחה ובטוב לבב. "היה שווה לוותר, היה שווה לוותר"! שאגה המחותנת הטריה בשמחה", נושענו בזכות הוויתור, בזכות הבריחה ממחלוקת"!

וסיפור מופלא זה, המטיב לבטא את עוצמת הברכה והשמחה הטמונה בוויתור, אין כמוהו כדי ללמדנו: לפעמים, כל מה שמעכב אותנו מרגעי השמחה, מישועה מופתית, מהאושר הנכסף, היא מריבה מטופשת אחת, מחלוקת מיותרת אחת. כמה כדאי להנמיך את הלהבות, לכבות את הבעירה, לשוב לחיי שלום ושלווה. ככל שנרבה שלום ואחוה, ככל שחיינו יהפכו למאושרים וטובים יותר, כך נזכה בשפע של ישועות, בברכת שמים מרוממת. הבה נרבה שלום ואחווה ורעות, הבה נרעיף על עצמנו שפע ישועות ושמחות, ברכה ואושר עד בלי די!

["פניני פרשת השבוע"]

"וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לִקְרֹא לְדָתָן וְלַאֲבִירָם" (טז, לג)

על דרשתו חז"ל המובאת ברש"י **"מכאן שאין מחזיקים במחלוקת**, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום". ביאר כמין חומר הרה"ק ר' יצחק מוורקא זצ"ל, שכוונת חז"ל ללמדנו שאין במחלוקת עניין חזקה, לומר מאחר שניסיתי כמה פעמים להשלים עם יריבי ולא עלתה בידי - חזקה שלא אצליח עוד, אלא אדרבה מוטל על האדם לנסות כמה וכמה פעמים להשקיט המחלוקת, וכמו שאמרו חז"ל "שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום".

"וַתִּבְכֶּס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקָּהָל" (טז, לג) – טבע מציאות בני האדם

טבע מציאות בני האדם, מעורר רבי יצחק אבוהב זיע"א, בספרו 'מנורת המאור' - מתחייב שישבו ביחד, וישרתו אלו לאלו ויסייעו אלו לאלו בכל עבודתם ובכל צרכיהם, על כן ישובו של עולם הוא בקירוב, רעות, אהבה ואחווה שיש ביניהם והסכמה ודעת אחת ומשפט אחד, לפיכך כל מחלוקת שיארע ביניהם היא השחתת הישוב.

ובדברי תורה צריך חבורת תלמידים, ואם יישאו ויתנו בדבר ויחלקו בסברא לשם שמים להוציא הדבר לאמתו, זהו עבודת השם כדי שלא תצא הלכה מוטעית ויעמוד הדבר על בוריו. ואף על פי כן שאם יארע חילוק בין התלמידים שתהא כוונתם לשם שמים להוציא אמיתת ההלכה ולא לקנטר. והמחזיק במחלוקת אפילו בדברי תורה, מקלקל את השורה ויוצא ממנו חורבן עולם, והשלום והסבלנות נאה בכל דבר, והשם יתברך יברך את עמו בשלום.

בברכת התורה רון ברינה

"לְאָדָם מַעֲרְכֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֵה לָשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי : יעקב בן רחל ובדוק
מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף
מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה
נפתלי בן רוזה : סמי בן שמחה : גורגי בן שמחה
רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה
שלמה בן זוהרה : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד וחכל
אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם :
אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : דויד (רוג'ה) בן שמחה
משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : שמעון בן רחל בן זינו
מינה בת מרדכי שמואל : יפה נדרה בת נעימה : רוזה בת שמשון
מרים בת עזיזה : כתון בת חביבה : אהובה (דיויי) בת טובה
חיה בת יוסף : רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה : אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זהבה בת אט:ג'ימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה : לאה רחל בת איריס : בתיה בת אסתר

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלומה בן לאה
שושנה ריילל בת מינה
מיטל בת לולו
שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זוג)
יובל בן שלומית : אושר בת אורנה
הודיה בת ציפורה : רחל בת חיה
יעל ברכה בת אביגיל : עדי בת מזל

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן מסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית : אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל : אברהם בן אנט
עודד בן הגר : גולן בן דינה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליט בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות : מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה : שושנה בת שדרה
רחל בת נוארה : רות בת לינה : נורית בת רחל

להזמנות, להקדשות **ולתרומות** בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.47209
מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

טיב המעשיות

כ"ק אדוני אבי מורי ורבי הגאון רבי לוי הכהן זצוק"ל, הראה לי בהזדמנות אחת את דברי מרן הבית יוסף בהלכות כיבוד אב ואם (יו"ד סי' ר"ם), שהביא שם טיב מעשה מיוחד במינו.

אביו של רבינו המהר"ם מרוטנבורג ז"ל היה מכבדו מאוד, כידוע שהיה אחד מגדולי מנהיגי הדור. ובהיות שהיה בנו המהר"ם ראש ישיבה מפורסם ורבן של ישראל היה אביו קם לכבודו תדיר. [עיין סוגיא דפרק קמא דקידושין (לג:) בנו והוא רבו מהו שיעמוד אביו מפניו, עי"ש].

אולם המהר"ם עצמו הצטער מאוד בדבר, על שמטריח את אביו לקום בשבילו, ולא היה יכול לסבול אותו כבוד שאביו מנחילו, ולפיכך היה נמנע מטעם זה לילך אצל אביו (רא"ש קידושין שם סי' נז).

צא ולמד עד היכן הדברים מגיעים!

• §•§ •

אחד מגדולי המנהיגים בירושלים עיר הקודש בדור שלפנינו, היה מוהר"ר משה בלוי זצ"ל, שנודע והתפרסם ברוב צדקותו ופעלו עבור תושבי קרתא דשופריא.

פעם נראה מתהלך עם בתו ברחוב העיר, כשהוא נושא בידו 'קדרה' גדולה שבתוכה תבשיל חם ומהביל, שבישלו והכינו בביתו עבור אימו האלמנה.

בהתהלכו כך לבית אימו עם הסיר הגדול בשתי ידיו, פגש בו אחד מחבריו והעיר לו שאין זה 'מכובד' לאיש נכבד כמותו להתהלך כך ברחובה של עיר עם סיר ביד... ומן הראוי אולי לכסות את הקדרה בכיסוי נאה, ולתת לבתו שהיא תישא אותו בידה...

אולם רבי משה לא הבין, מה ביזיון יש כאן? וכי בשביל מי נועד סיר זה? סנט בו באיש, הלא הוא עבור אמי האלמנה! ומדוע זה לא אטרח בגופי בשביל מצות כיבוד אם, הלא כבר העידו בנו חכמינו ז"ל (קידושין מא.) בכל כהאי גוונא "מצוה בו יותר מבשלוחו"! אדרבה זהו כבודי ולא ביזיוני...

והלא תלמוד ערוך הוא לפנינו בסוגיא דכיבוד אב ואם בפרק קמא דקידושין (לא:): "רבי טרפון הוה ליה ההיא אמא, דכל אימת דהות בעיא למיסק לפוריא גחין וסליק לה, וכל אימת דהות נחית נחתת עלויה. אתא וקא משתבח בי מדרשא, אמרי ליה, עדיין לא הגעת לחצי כיבוד, כלום זרקה ארנקי בפניך לים ולא הכלמתה?".

ובתוספות שם על אתר (ד"ה ר' טרפון) הביאו טיב מעשה מופלא בזה, וזה"ל: "יש בירושלמי, פעם אחת אמיה דר' טרפון אבדה פזמקי דידה בחצירה, ויצאתה ממיטתה לבקשו, ושם רבי טרפון ידו תחת רגליה על הקרקע, שלא תטנף רגליה, והיתה דורסת על ידיו" עכ"ל.

וביאר בזה ה"חקרי דעה" (יו"ד סי' רמ ס"ק ז) שאין להעיר ממ"ש הפוסקים (חו"מ סי' רסג) שאסור לזקן ואינו כפי כבודו להחמיר, דשאני כיבוד אב ואם דאיתקש לכבוד המקום, ובכבוד התורה נמי לא מיפטר" ע"כ.

• §•§ •

לדאבון לב יש בדורנו מעט זלזול במצות "כיבוד אב ואם", ואין משמעת הבנים והבנות אל הוריהם כפי שהיתה בדורות שלפנינו. הצעירים מתרגלים להתפנק יותר ויותר, ומנצלים את הוריהם לפי צרכיהם, ואין מקפידים כראוי בכבודם. - ושמעתי על כך ממעלת כבוד אמי מורתי ע"ה, כשראתה את התנהגותם של הילדים הצעירים של דורנו הדורשים מהוריהם בנחרצות את מבוקשם, שבהתנהגות כזו הרי התהפכו היוצרות, ומתקיים בנו "כבד את בנך ואת בתך"... רחמנא ליצלן, כשההורים מתייצבים לעשות ולקיים כל רצון וכל מבוקש של הילד, כעבדא קמי מריה...

כ"ק מרן הגאב"ד האדמו"ר מסטמאר זצוק"ל בעל "ויואל משה", התבטא פעם בעוז חריפותו: מילא מה שחושבים אלו הצעירים את עצמם שהם 'חכמים' יותר מהוריהם ניתן עוד לסבול, אבל מה שחושבים את עצמם יותר 'מבוגרים' מהוריהם... זה אי אפשר לסבול!

• §•§ •

אבי מורי הגה"צ זצוק"ל בעל "מעדני השולחן", היה יתום ל"ע מאב ומאם מגיל שמונה. כאשר נולדה בתו הראשונה למזל טוב היה חפץ מאוד לקרוא את שמה על שם אימו עליה השלום, שעדיין לא ניתן עד אז שום שם אחריה. - אולם חמותו זקנתי הרבנית ע"ה רצתה לקרוא לה על שם האימא שלה.

הלך אפוא אבא מארי זצ"ל לשאול עצה בדבר מאת הרה"צ רבי שמואל דייטש זצ"ל, שהיה מרבה להיוועץ עמו, ושאלו כדת מה לעשות.

תשובת הרב היתה, שבהיות שהוא אוכל עתה 'קעסט' בבית חמיו, הרי מן הראוי לכבד את חמותו. - שאף בכבודה הוא חייב בהלכות כיבוד אב ואם, כמבואר בהלכות כיבוד אב ואם (יו"ד סי' רמ סכ"ד ופתחי תשובה שם ס"ק כ) - ולתת לה דין קדימה בקריאת השם, מחמת 'הכרת טובה' שמחויב הוא כלפיהם, שכן הכרת הטוב דוחה את כל שאר צדדים. ובפרט שאנו נוהגים על פי רוב לתת את שם הילד הראשון אחר צד אם היילוד כנודע, והלא אברץ צעיר אתה ויהיו לך עוד ילדים, ואכן נתן את שמה כרצונה של חמותו.

לאחר שנים בהגיע אחותי אל גיל השידוכים, נמצא עבורה חתן מן הטובים ביותר, שהתאים עבורה מכל הצדדים. ושם אימו של החתן היה כשמה של אם אבי ע"ה, ואילו היה נותן לבתו את אותו שם כפי שרצה בלידתה, לא היה השידוך יוצא אל הפועל, משום איסור 'כלה וחמותה' שאסר בצוואת רבי יהודה החסיד ז"ל (ס"ק כג).

או אז התברר למפרע 'טיב ההשגחה' העליונה שהיתה בעת קריאת שם הבת, כשם שאנו מושגחים מלעילא בכל פרט וענין.

• §•§ •

מחותני הגאון הצדיק מורנו הרב רבי זונדל קרוזר זצוק"ל בעל "אור החמה", הגיע פעם לתחנת מוניות שירות 'ירושלים בני ברק', שהיתה בימים ההם במעלה רחוב שטראוס (פינת חיי אדם) סמוך ל'חצר שטרויס' בירושלים, כדי לצאת בנסיעה בני ברקה.

והנה בעודו ממתין בישיבתו בתוך המונית כדי שיתמלא הרכב ויוכלו לצאת בנסיעה, ראה פתאום מן החלון את אביו מוהר"ר צבי הירש זצ"ל כשהוא חוצה בדרכו את רחוב שטראוס, בהילוכו לביתו אל רחוב 'בליליוס'. - תיכף כשראהו קפץ רבי זונדל החוצה מתוככי המונית, ונעמד בחוץ על מקומו בהכנעה ויראת הכבוד, אף שאביו לא ראהו כלל, והביט כך על אביו בכל עת חצייתו את רחוב שטראוס, עד שהמשיך פנימה לדרכו.

רק לאחר שכבר לא היה אביו לנגד עיניו, חזר אל מקומו בתוך המונית, שלבינתיים התמלאה בנוסעים ויצאה לדרכה.

[א.ה. האחרונים דנו בהאי דינא, אם יש חיוב לקום מפני אביו או רבו בעת שאינו רואהו כלל. עיין "שער אפרים" (סי' סח) ובהגהת בנו הרב, "גינת ורדים" (יו"ד כלל ד ס"ב), "ברכי יוסף" להחיד"א (יו"ד סי' רמד ס"ק ב) ושיורי ברכה שם, "פרח שושן" (יו"ד כלל ד סי' א), "ערוך השולחן" (יו"ד סי' רמד ס"ז), "בן איש חי" פר' תצא (אות טו) ועוד. - וכנראה נהג הגה"צ סלסול בעצמו בזה, כמ"ש שם הפוסקים שלמידת חסידות ראוי להדר ולקום גם בכהאי גוונא עי"ש, ובפרט בהיותו יושב בתוך המכונית].

• §•§ •

זכורני מימי בחרותי, כשהייתי חוזר בליל שבת קודש בשעה מאוחרת מן הטיש, כשנכנסתי הביתה חלצתי את הנעליים מחוץ לבית, וכך נכנסתי חרש הביתה על בהונות רגלי, כדי שלא להעיר את ההורים משנתם.

יש להיזהר בזה מאוד, ובפרט מצוי הדבר בבחורים צעירים החוזרים בשעה מאוחרת הביתה שלא להעיר את ההורים. ובוודאי שלא להשאיר אותם לדאוג עד מאוחר בלילה, וזה מן החמורה שבחמורות.

• §•§ •

לפני שנים רבות נשאלתי מאחד מתלמידי,

| המשך בעמוד הבא |>

כיבוד אב ואם

לרגל הופעת ספרו של רבינו הגה"צ שליט"א "טיב כיבוד ואם" בסדרת "טיב ההתחזקות" במהדורה שלישית, הננו בזה במדור 'טיב המעשיות' – ליקוט מעט מזעיר על קצה המזלג מתוך הספר הנאה.

ויהי רצון שיתקבלו הדברים ויעלו על שולחן מלכים, ללמוד וללמד יקרת ערך המצוה הגדולה והנאדרה של "כיבוד אב ואם", להגדיל תורה ולהאדירה.

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

שליח מצוה

מכיוון שבחג הלכתי למקום רחוק יחסית למסור דרשה חזרתי במוצאי חג עם מונית. מטבע הדברים לא היו עלי ארנק או כסף. אמרתי לנהג מראש שימתין למטה ואני אעלה ואוריד לו מהבית את הכסף המגיע לו. בגילי לעלות ולרדת ואז לעלות שוב זה דבר קשה מאוד אך אין ברירה. אבל בורא עולם חשב אחרת ובדיוק חתני הגיע לפתח הבניין ובטרם עלה כבר הציע מעצמו להביא את הכסף הנדרש מהבית וכך בקלילות ושמחה ביצע את המשימה לשמחתי הגדולה.

בעל המעשה: מורינו הרב שליט"א

• - • - •

משגיח כשרות

נסענו לחופשה כאשר לקבוצה שלנו הצטרף מדריך אישי שכל הוצאותיו (אש"ל) מוטלות עלינו.

באחד הימים נשארתי אני לבדי עם המדריך כאשר שאר חברי הקבוצה התפזרו להם, והמדריך ביקש שאקנה לו לחמנייה עם נקניק מהחנות שלידינו.

לא ידעתי כיצד לנהוג, מדובר במדריך יהודי, אמנם תינוק שנשבה אך כיצד אאכיל יהודי בטריפות? באם אומר לו שאסור הוא לא ישמע לי ואם לא אקנה לו הוא ירכוש עבור עצמו ולא יהיה נעים בכלל...

התפללתי תפילה חרישית שה' יציל אותי מהמבוכה אליה נקלעתי, ולבינתיים ניגשתי לחנות כאילו לקנות לו, אך באמת קיוויתי שבינתיים יופיע אחד מחברי הקבוצה הבוגרים שידעו כיצד לחמוק בצורה מכובדת מהמצב המביך,

שאלתי את המוכר כמה עולה לחמנייה עם נקניקיה. הוא השיב כי מאחר ויש הפסקת חשמל הם לא יכולים למכור דבר עד שיסודר בעיית החשמל שהרי אין להם דרך לגבות תשלום. עוד הוסיף כמשיח לפי תומו שבחמש שנות עבודתו באתר מעולם לא הייתה הפסקת חשמל, ואם היה אז תוך פחות מדקה נכנסו גנרטורים מיוחדים לפעולה.

בינתיים החלה סערה להשתולל בחוץ וערפל כבד התקרב לגובה ההר, כאשר המדריך הורה לנו למהר לרכבל שמוריד אנשים מההר כי בעוד כמה דקות כבר לא נוכל לרדת מחמת הערפל הכבד.

איזה שיחרור ואנחת רווחה בקעה ממני לאור נס ההצלה שלי מהניסיון הזה של רכישה חלילה דבר טריפה על ידי או מהכסף שהייתי נאלץ לתת לו ביד. זימרתי את המזמור לתודה לבורא שהציל אותי מעל לדרך הטבע. ברור לי מעל לכל ספק שכל ההפסקת חשמל בליווי הערפל הכבד לא היה אלא כדי להציל אותי ואת המדריך מדבר הטריפה, למדתי עד כמה ה' משגיח ומאזין אף לתפילה החרישית של יהודי אי שם בהרים שקורא לו לעזרה באמת.

בעל המעשה:ב.ש.א

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
מוזמן לשלוח אל ר' שמחה סמואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

אברך אמריקאי תלמיד חכם וירא שמים, היושב בשבת תחכמוני בישיבת מיר המעטירה, בהיות שאביו אמור להגיע בקרוב מחו"ל לביקור קצר בארץ הקודש, וכנראה יצטרך לשמשו ולהתלוות אליו בטיוליו ובנסיעותיו ברחבי הארץ, ומבקש לברר עד כמה מחויב הוא על פי דת תורתנו הקדושה להצטרף עימו בכל הטיולים והסיורים הללו.

שלחתי אותו עם שאלתו היפה אל ראש הישיבה, מרן הגאון רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל, שיפסוק הלכה בשאלתו, [שהיה המדובר באברך תלמיד חכם חשוב, שאביו היה איש עסקים פשוט], ואף בשביל בקשת הרשות לימי העדרו מן הישיבה בשביל מצות כיבוד אב.

תשובתו של הגאון זצ"ל הפתיעה את האברך:

צריך אתה לכבד את אביך, פסק ראש הישיבה, כשם שהיית מכבד את גדול הדור וצדיק מפורסם, 'רבן של כל בני הגולה', אם היה מגיע אליך לביקור! - אף אם אין אביך תלמיד חכם גדול, הכבוד שאתה צריך לכבדו מדין 'אב', הוא כמו שמכבדים את רבן של כל בני הגולה!

מבהיל על הרעיון!

• § • §

ידוע ומפורסם עד כמה היו מקפידים צדיקי עולם ומהדרין במצוה זו, ושמעתי על הרה"ק רבי חיים מרדכי מנדבורנא זצוק"ל, בעל "דבר חיים", שהיה מהדר עד מאוד בכבודו של אביו הרה"ק רבי איתמר מנדבורנא זצוק"ל. ובערוב ימיו כשהיה אביו דר בארצות הברית, היה נוסע מפעם לפעם במיוחד לאמריקה כדי לשמשו ולהיות עימו, אף שלא היה שום צורך מיוחד בזה, ואמר לאביו שהוא בא במיוחד בשביל קיום המצוה.

דבר נורא כתב הרה"ק מצאנז זצוק"ל בסה"ק "דברי חיים" (לשבת תשובה) שהרה"ק איש האלקים מרן הרבי ר' אלימלך זי"ע היה עושה תשובה על מה שטפח בשדי אמו בעודו עולל יונק מדדיה. וזל"ק: "שמעתי מפי מורי הקדוש [הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זצוק"ל] בשם אדמ"ו מו"ה אלימלך זצ"ל, שצריך אדם לשוב בתשובה עד העבירה הראשונה שעשה מעודו, כי איך אדם מישראל יעשה עבירה, ומסתמא גרם לו עבירה אחרת. כי עבירה גוררת עבירה (אבות ד, ב), ומסתמא עשה מקודם עבירה קלה שגרם להחמורה. אך גם הקלה אי אפשר מבלתי יבוא על איזה כישלון כשוגג. אך גם זה אי אפשר לבוא לנפש הישראלי, כמאמר הכתוב (ויקרא ד, ב) נפש כי תחטא, ומפורש בזוהר הקדוש (ח"ג דף טז.) דהתורה הקדושה מתמיה, האיך בא לנפש הקדוש לחטא. - והכלל אמר מורי ר' אלימלך ז"ל הנ"ל, דכל כך עשה תשובה גם על מה שעשה בעודו עולל מוטל על שדי אמו וטפח על דדיה, גם על זה עשה לו סיגופים" עכל"ק.

וכן כתב עוד ב"דברי חיים" (פרשת כי תבוא סג.): "כמו שאמרו עליו זצלה"ה, שעשה תשובה ושרף ידיו על אשר ידו הדפה על שדי אמו בהיותו יונק" עכל"ק.

ומעין זה מעיד בו תלמידו הנאמן בסה"ק "מאור ושמש" (פרשת מסעי), ואף ביתרה מזו, שעשה תשובה גם על מה שציער את אימו בהיותו עדיין עובר במעיה. וזל"ק: "שמעתי מאדמו"ר הרב בוצינא קדישא איש אלקי מו"ה אלימלך זצוק"ל, שעשה תשובה על חטאת ימי הנעורים, וגם על מה שחטא בהיותו בבטן אימו וציער אותה" עכל"ק.

• § • §

באחד מפרברי 'מנהטן' העשירה שבעיר 'ניו יורק' רבתי, התגורר איש יהודי עשיר גדול, אחד מאילי ההון שבארצות הברית.

ברוב עושרו האגדי בנה לעצמו ולמשפחתו 'טירה' מפוארת רחבת ידים, מרפסות נוף מדהימות הקיפו את הארמון, כשמדשאות ענק עם עצי נוי ופרחים מרהיבי עין שטוחים סביב סביב.

החצר האחורית של הארמון הנהדר שימשה כ'חוף פרטי', בהיותה סמוכה אל הנהר הגדול שבפאתי מנהטן. 'יאכטה' פרטית מפוארת עגנה לה אחר כבוד בצידי החוף, מוכנה בכל עת לצאת לשוט על פני המים... ובקיצור, כל תענוגי עולם הזה בשלמות עומדים מוכנים כאן ועכשיו!

העשיר הגדול בעל הבית עצמו, היה אמנם יהודי חרד לדבר ה', שומר תורה ומצוות, אבל הבן האהוב והמפונק התרגל כבר קצת אחרת... בתנאים מגושמים שכאלה, בארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות, גדל לו הבן מוקף בכל תאוות עולם הזה והבליו, מכשירים ממכשירים שונים סבבוהו מכל צד... - אין פלא אפוא שכשהתבגר הנער ונעשה לאיש, ירד מדרך התורה ופרק את עולה מעל צווארי. ככל שניסה האב המאוכזב לקרב את בנו לתורה ולקדושה לא עלתה ביד. באמריקה, כמו באמריקה, התרחק הדור הצעיר מאוד מן הדור הישן...

לימים רצה הבן לצאת לנסיעה ארוכה של כמה חודשים, למטרת לימודים באוניברסיטה יקרה מאוד באחת ממדינות ארצות הברית. לשם כך הוא נצרך כמובן לממון רב, הן עבור עלות הלימודים היקרים, והן לצרכי חייו השוטפים שהיו יקרים עוד יותר...

כדרכו מימים ימימה בכל פעם שהיה זקוק לכסף, בכל סכום שיהיה ובכל זמן... ניגש גם עתה בטבעיות לאביו אוהבו, וביקש לממן עבורו את הנסיעה היקרה.

אם מתחילה חשב הבן, שבקשת הכסף מאבא הרי היא כמשיכת מזומנים בכרטיס 'כספומט'... מעבירים כרטיס, נוקבים בסכום המבוקש, והכסף זורם אוטומטית... הרי נוכח לדעת שגם לאביו יש 'עקרונות'!

האב העשיר נענה בחפץ לב, בוודאי אשמח לממן עבורך את כל הסכום הדרוש ביד רחבה, אמר האב, מאומה לא יחסר לך כל תקופת לימודיך. אך תנאי אחד ברצוני להתנות עמך, עשה נא משהו למען יהדותך גם כן! אבקשך אפוא שתתפלל כל יום עם התפילין היקרות שרכשתי עבורך בבר מצוה!

הבן מצידו סבר וקיבל, הוא נטל עימו את 'תיק התפילין', ודחפו עמוק אל תוכני המזוודה היוקרתית. אל דאגה! אמר הבן לאביו, אני אתפלל בתפילין הללו, ואתה תממן לי את הלימודים!

יצא אפוא הבן היישר לדרכו, כשלבו סמוך ובטוח בעושרו האגדי של אביו עתיר ההון, והחל בסדרת לימודיו.

חלפו כמה שבועות, המזומנים שבארנק החלו להתרוקן מהר מדי... שלח אפוא הבן הצעירצ'יק מכתב לאביו, שיואיל נא בטובו לשלוח לו בדחיפות סכום כסף נוסף.

אולם מה מאוד הופתע הבן מתשובתו של אביו, שבמקום לשלוח לו 'דולרים' ירוקים ומרשרשים שלח לו תשובה בת שש מילים בלבד: "תתפלל היטב, וה' בוודאי יהיה בעזרך"!

'זהו זה'? נסער הבן, זו כל התשובה? היכן הכסף? מה קשורה כאן התפילה?

מתחילה נטה לחשוב שאביו מנסה לעודדו לתפילה כדרכו... ומהר מאוד יגיע גם הכסף! אבל משחלפו שבועיים נוספים והמעות בוששו מלבוא, מיהר הבן לשלוח שוב 'מכתב רשום' בדחיפות, בו ציין את הצורך הדחוף ביותר לכסף, כי בקושי נשארו בידו מעט מזומנים.

אבל גם על מכתב זה התקבלה אותה תשובה קצרה: "תתפלל היטב, וה' בוודאי יהיה בעזרך"!

לאחר שגם אחר 'מברק' שלישי ששלח הבן בנחיצות בטלגרמה דחופה אל אביו התקבלה אותה תשובה מרגיזה, כעס הבן מאוד, וכי מה חושב הוא לו האב? זו לא העת לחנך עכשיו?... כשהמצב חנוק באין פרוטה לפורטה!

בלית ברירה הוציא הבן את 'כרטיס הטיסה' חזור שבארנק המסמכים, ויצא היישר בטיסה בהולה לביתו שבמנהטן. הוא נכנס הביתה בהפתעה ללא הודעה מוקדמת, וניגש אל אביו בדרישה נוקבת, מדוע אינך שולח את הכסף? הלא סיכמנו?!

האב מצידו נשאר רגוע ושליו, ושאל: תשובתי הגיעה אליך? - אכן כן! ענה הבן כשכולו פקעת עצבים, אבל מה כל זה קשור? מה ענין תפילה אצל כסף?

ואת אשר סיכמנו בענין התפילה עם התפילין גם זוכר אתה? - הקשה האב.

ודאי שאני זוכר! ענה הבן, אבל מה כל זה קשור כאן? הלא בצורך דחוף בכסף עסקינן, ומי מדבר כעת בכלל על התפילה?!

הבן רתח מזעם, כשאינו מבין ולא כלום!

הבא נא הנה את מזוודתך הנאה! ציווה האב.

הבן מיהר להכניס את המזוודה היקרה והגישה לפני אביו, האבא ניגש בעדינות, פתח את המזוודה לרווחה, חיפש וחיטט בתוכה, עד שמצא בפינה נידחת את 'תיק התפילין' המאובק קמעא... בדחילו ורחימו ניקה האבא מעט את שקית התפילין, ופתח בזהירות את הרוכסן הסוגר את התיק, כשהבן הבחור הכעוס משתאה מן הצד, מחריש לדעת מה מחפש שם אביו...

והנה לנגד עיניו הפעורות של הבחור התגלה 'מצבור' עצום של אלפי דולרים טבין ותקילין, שטרות חדשים ומגוהצים קשורים יחדיו חבילות חבילות, כשהם ממתינים אחר כבוד אל הבן שיקום ויתפלל אל ה' בתפילין היקרות כהבטחתו הנאמנה לאביו!

פניו של הבן חפו, הוא הסמיק ונבהל עד עמקי לבבו, ולא ידע את נפשו!

לאחר שהתעשת הבן נפל לרגלי אביו, והחל בוכה ומתייפח בדמעות שליש, כשהוא מפציר בבקשת מחילה מאביו ההגון. סלח נא לי אבי, התחנן הבן, הנה נוכחתי לדעת שהצדק עמך, ואני הפרתי את הבטחתי ולא נגעתי בתפילין! אם הייתי שומע בקולך ומוציא את התפילין הקדושות אפילו פעם אחת בלבד, הרי הייתי תיכף מוצא את הכסף!

טיב זה המקרה חולל מהפכה בליבו של הבן, ומאז החל להיזהר עד מאוד במצות 'כיבוד אב ואם', הוא שינה את דרכו והתנהגותו מקצה לקצה, והביא 'נחת' גדולה לאביו ולאימו, ולאביו הגדול שבשמים, אשר ציווה עלינו במעמד הנשגב בסיני:

"כבך את אביך ואת אמך"!

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשמחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל המצו"ב

לע"נ יעקב צבי בן ישראל | לע"נ מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה | יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה | האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים | שרה שיינדל בת טילה רחה להצלחה בכל העניינים | לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה נלב"ע י' סיון תנצבה. | לע"נ הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחט"א רבי ישראל יצחק נלב"ע י"ח כסלו תנצבה. | גרפצ'יק טל: 02-5002321 | קשת הרשת מיתוב יח"צ וקידום מכירות 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il | גל-פז

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

גליון מס'
122
פרשת קרח תשפ"ב
כ"ו סיון-ב' תמוז
יבמות ק"י - קט"ז

מתיקות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

מה אמר המלמד בחיידר על גאון ישראל שליט"א

שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, לזכות לדבר עם כזה מרביץ תורה. הוא גר בווליאמסבורג שבארה"ב יש לו בלע"ה אלפי מאזינים הוא מוסר פעמים ביום שיעור דף היומי באידיש לאלפי מאזינים הוא זכה לינוק מצדיקים קדושי עליון שרפי מעלה, וכשהוא מדבר על רבו ההייליגע רבי שלו בעל **הדברי יואל ה'ויואל משה** מסאטמער שומעים את הגעגועים בקולו ואני מדבר על רבי **יקותיאל אלימלך הלוי פריעדמאן** שליט"א

אתמול בלילה התקשר אלי ידידי אהובי הרב ישראל דוב סלמון שליט"א ונתן לי לשמוע בטלפון קטע מהשיעור דף היומי של הגאון הרב פריעדמאן, פה מפיק מרגליות. וכך הוא אמר זה מרפסין איגרא מבהיל על הרעיון. אנחנו למדנו בהרחבה בדף סב: על תלמידי רבי עקיבא שהיה לו עשרים וארבע אלף תלמידים וכולם מתו בפרק אחד משום שלא נהגו כבוד זה בזה, והיה העולם שמם, די וועלט איז געוזען פיסט העולם שמם מן התורה עד שבא רבי עקיבא ורבותינו שהיו בדרום ושנה להם. וז"ל הגמ' אָמְרוּ:

שְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף זוּגִים תַּלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא מִגְּבָת עַד אַנְטִיפְרַס, וְכוּלָּן מֵתוּ בְּפֶרֶק אֶחָד, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נָהֲגוּ כָּבוֹד זֶה לָזֶה. וְהָיָה הָעוֹלָם שָׁמֵם, עַד שֶׁבָּא רַבִּי עֲקִיבָא אֵצֶל רַבּוֹתֵינוּ שֶׁבַּדָּרוֹם וּשְׁנָאָהּ לָהֶם: רַבִּי מֵאִיר, וְרַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי יוֹסֵי, וְרַבִּי שִׁמְעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן שַׁמּוּעַ, וְהֵם הֵם הֶעֱמִידוּ תּוֹרָה אוֹתָהּ שָׁעָה.

שואל המג"ש איפה היו החמש התלמידים כל הזמן, האם הם לא היו מאותם עשרים וארבע אלף תלמידים שכולם מתו מפני שלא נהגו כבוד זה לזה? אז הוא אמר אַ מוֹרֶעדִיגֶע וָארְט בשם המהרי"ץ חיות במס' גיטין (מב ע"א) הם לא היו מעשרים וארבע האלף תלמידי רבי עקיבא כי הם לא היו מטובי הכשרונות, **היום קוראים לזה שהם לא היו השפיצים של הישיבות, הם לא היו מהעפרונות הכי מחודדים בקלמר,** ולכן הם שהו בדרום, למעיישה כל התורה כולה שיש לנו היום, זה בזכותם. שהם העמידו תורה באותה שעה, אבל זה לא היה רק באותה שעה, **זה היה תורה לדורי דורות, לנצח נצחים.**

> למעיישה כל התורה כולה שיש לנו היום, זה בזכותם

הווארט הזה אמור לתת לנו רטט. לפעמים שמים סְטֶעמְפֶּל-חותמת על בן אדם ממנו לא יצא כלום.

אני לא אשכח שנכנסתי לאחד מגאוני דורינו, שכל רז לא אניס ליה. גאון בקנה מידה שכזה, שאם תשימו במבחן עשרה מגאוני עולם המובהקים בדורינו, הוא יהיה אחד מהם. וכך סיפר לי הגאון הזה שהרבי בחיידר אמר עליו **'הֶער הָאט אַבְּלֶעְכְנֶע קָאפּ'**, יש לו ראש מפח ממתכת (בלשון המעטה) כלומר ראש חלש וד"ל.

נו, ואם הרבי שלו אמר, זה לא אומר כלום. דֶּער רבוש"ע וִיל אַנְדְּערְשׁ. **הרבוש"ע רואה את היגיעה ורוצה אחרת ממה שהרבי מועיד בו.**

תפילות של האידישע מאמע

בחמלת ה' עלי, זכיתי לקבל הארה מדבריו של המג"ש הרב פריעדמאן ולהוסיף בסיעתא דשמיא הבנה חדשה בגמרא בנדרים (דף פא ע"א) **הזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה** וכן הגמ' בנדרים (דף מא) אמר אביי נקטינן **אין עני אלא בדעה**, אם כך מורי ורבותי מה הכוונה בני עניים? אלא מאי, הכוונה לעניים, זה עניים בדעת, שאין להם נֶעבַּאךְ גִּשְׁמָאק בתורה, נשאלת השאלה: **למה באמת מהם תצא תורה?**

כי בגלל שאין להם את הכשרונות העילאיים, לכן האמא שלהם בוכה בהדלקת הנרות ויהיו זרעי וזרע זרעי תלמידי חכמים צדיקים. **זֵיי זְעֶנְען אוֹיס גֶעבֶּעטְנֶע קִינְדֶּר** הם ילדים שמושקע בהם תפילות ומושקע בהם בכיות. כולנו מכירים את השיר **אל הנער הזה התפללתי** זה פסוק (בשמואל א פסוק כ"ז) "אֶל הַנַּעַר הַזֶּה הִתְפַּלָּלְתִּי וַיִּתֵּן לִי ה' אֶת שֶׁאֵלָתִי אֶת אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מְעִמּוֹ" אין ייאוש בעולם כלל. כל המומחים שודעים לומר מה יצא מהילד הזה, כל האבחונים האלה לא שווים כלום, **ברגע אחד נפתחים שערי שמים והאדם שחשבו שלא יצא ממנו כלום גודל לאילן מפואר.**

(מתוך הפתיחה לשיעור, י"ב אייר - יבמות דף ס"ז)

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של גאון ישראל הגאון רבי **שמשון אהרן פולונסקי** זצוק"ל המכונה "**הטעפליקער רב**" מגזע טשערנאביל חיבר ספרר "**דברי אהרן**" נולד בשנת תשל"ו נלב"ע באמצע מלחמת תש"ח בכ"ח סיון. ונטמן על תנאי בסנהדריה ואח"כ העתיקו קברו להר הזיתים שם היתה לו חלקה מוכנה.

תורה של חסד

סיפר הגאון רבי **ישראל גרוסמן** זצוק"ל **ראש ישיבת פינסק קרלין**:

היו אלו ימים ספורים לפני חג הפסח, היינו אז באמצע שמיעת השיעור מפי **המהרי"ץ**. לפתע נשמע קולה של מכונית העוצרת ליד בניין הישיבה, כעבור רגע נראתה בפתח דמותו הקורנת של הגאון רבי **שמשון אהרן פולונסקי** - הרב **מטפליק**, נושא תחת בית שחיו כרך גדול של גמרא.

ללא אומר ודברים פנה לעבר מרכז בית המדרש ועלה במדרגות הבימה היישר אל ראש הישיבה הרב דושינסקי, כשהוא קורא באוזניו נרגשות: "**רבי! ישנם יהודים אביונים שאין להם מאומה לצרכי החג הקרב ובא, לא מצה ולא ארבע כוסות... ביתם ריקן מכל וכל... מוכרחים לעזור להם!**"...

המהרי"ץ דושינסקי הביט בו בעיניו החודרות, ושאל: "**ובכן, מה רצונך ממני?**"

"בחוץ מחכה לנו מכונית" - משיב הרב מטפליק - "ובאתי לקרוא לכבודו לצאת עימי עכשיו ולנסוע לכמה גבירים כדי לגייס מהם כספים, כך נוכל לחלק מעות למשפחות עניות עבור צרכי החג!"...

"**כיצד אסע?**" תמה המהרי"ץ, "**הרי אני אוחז עתה באמצע השיעור!**"

הרב מטפליק ידע מהי תורה ומהי התמדה. כל ימיו היו מקשה אחת של יגיעה בתורה בהתמדה.

אבל כעת לא ויתר: "אתם עוד תמשיכו למסור עוד ועוד שיעורים גם הלאה, על כך אינני דואג. כרגע יש משהו דחוף יותר, ישנם יהודים שאין להם מה לאכול בחג! **נו, בוא כבר נלך!**"...

דבריו של הרב מטפליק נבעו מעומק לבו, ונכנסו ללבו הטהור של הרב דושינסקי, הוא 'נכנע' לדרישתו. **ועל אף שהיה מקפיד תמיד שלא להפסיק באמצע שיעורו לשום צורך שהוא, כעת שינה ממנהגו והפסיק באמצע השיעור כדי לצאת עמו לסובב על פתחי נדיבים.**

"לא לחינם התעקש הרב מטפליק לצרף עמו את הרב דושינסקי למטרה חשובה זו, לאסוף צדקה לעניים" הוסיף רבי ישראל. "הוא ידע על אורחותיו של המהרי"ץ, שאינו רגיל לשנות ממסלול הליכתו הקבוע: מן הבית לישיבה השוכנת מתחת לביתו, ומהיכל הישיבה בחזרה אל ביתו. דווקא משום כך ידע בבירור כי כל מי שיפנו אליו להתרימו לצדקה, יעניק סכום כסף נכבד, מפאת כבודו של הרב שהטריח עצמו באופן נדיר ובא אליו במיוחד למטרה זו..."

(תייתי ליה למזכה הרבים נכדו של הגאון הרב ישראל גרוסמן זצוק"ל הרב **שמואל הניג** שליט"א ששלח לנו את הסיפור הנפלא פרי עטו בספרו "גדול בישראל")

מיני מתיקה

האר פניך במשנה

הסכיתו ושמעו חידוש נפלא שהאיר לי הבורא תוך כדי אמירת שיעור הדף היומי בקול הלשון במסכת יבמות דף נו: איתא בגמ' אמר רב עמרם הא מילתא אמר לן רב ששת **וְאַנְהָרִינְהוּ לְעַיְנִין מַמַּתְנִיתִין** – ממשנתינו הביא ראיה לדבריו והאיר עינינו בה:

אחי ורעי שמעו נא דבר ההארה משמים שבורא עולם האיר לי בחמלת ה' עלי " **אוֹיְבּ וּוִילְט אִיהְר זָאל הַאךְ זַין לֶעכְטִיג** " – אם אתם רוצים שהחיים יאירו לכם, זה יקרה על ידי לימוד משניות, והאיר עינינו בה – זה המשניות, שהרי ידוע **ש'משנה' הם אותיות 'נשמה'** מי שמחובר ללימוד משניות החיים מאירים לו בעוה"ז ובעוה"ב כאמרם ז"ל "**ולעולם הוי רץ למשנה יותר מן התלמוד**". (בבא מציעא לג:) כי הם החיים בזה ובבא. אני חשבתי לעצמי באותו עת, מה היה הרבי שלי, הרבי של כלל ישראל הבאר יעקב זצוק"ל **מה הוא היה אומר על הווארט הזה** ומה אבא שלי רבי שמואל צבי ב"ר בנימין **היה מגיב לי על כך**.

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

מושיען של ישראל, איש אלוקים קדוש, מרן הרבי רבי **דוד משה מקרעטשניף** זיע"א ועכי"א התבטא פעם באידיש " דִּי חִיּוּת גֵּיט מִיר אוֹיס אִיךְ זָאל קֶענֶען הֶעלְפְן אַ יוּד " – תמצית החיות וההשתוקקות הוא שאני יוכל לסייע ליהודי.

מעשה אבות סימן לבנים, זה מה שחשתי הלילה בצלו של הוד כ"ק מרן הרבי מפרמישלאן שליט"א

הזמן קצר היו"ט הקדוש בפתח, ומאות יהודים רוצים לשאוב כח, רוצים להתברך ממרן הרבי

היכל הטישים בפרמישלאן, שמרן הרבי שופך לבו כמים לבורא עולם בשבת קודש, משנה צורה בערב פסח וזה הופך לחדר קבלת קהל.

די להסתכל בפניו הקדושים בפניו המאירים של הרבי, להתמלא ברוחניות, להתמלא באהבת ישראל. להתמלא בלהחיות יהודים. לֶעכְטִיגֶע אוֹיְגְן. עיניים מאירות.

עוד לפני שזיכיתי להתברך מהרבי, נכנסתי לבנו יקירו הרה"צ רבי **דוד** שליט"א. היה זה באמצע מכירת חמץ הרה"צ נותן שמועס לאברכים מבקשי השם. כשנכנסתי הוא הושיב אותי לצדו וכמעיין המתגבר בתורה וחסידות הוא מספר על האש להבה של מרן הרבי הקדוש ההייליגער **אמרי חיים מויזניץ** זיע"א בליל הסדר.

קיבלתי שיעור באהבת ישראל פורצת גבולות.

הרה"צ מתעניין על הספר מתיקות הדף היומי' מדפדף בהנאה. מספר על אבי מורי הצדיק זצ"ל במתיקות שאין דומה לו, ובסוף מעיין בגליון מתיקות הדף היומי של פסח הוא רואה שכתוב על האמרי חיים זה היה ממש מעניין לעניין באותו עניין.

הוא גם מתעקש לתרום ולהיות שותף בכסף מלא בספר 'מתיקות הדף היומי'. אמרתי להרה"צ רבי דוד אִיהְר הָאטְ מִיר יֶעצְט גִּיגֶעְבְּן כֹּחַ פַאַר דִּי צְווֵיטֶע מהדורה, נתתם לי כח לחלק ב' של הספר שיהיה בס"ד על מסכתות נוספות בש"ס.

אחרי ההכנה דרבה, חשתי שאני יכול לגשת לקודש פנימה, לרבי לבקש ברכה.

הסדר המופתי בקבלת קהל, החיוך והרוגע לנווט של גבאי המסור רבות בשנים הרה"ח ר' **מיכאל בנימין שטרנקוקר** הדרך ארץ שיש במקום קדוש זה, דָּאס דַּארְף מֶען זֶעךְ הָאפְּ לֶערְנֶען, זה דבר שצריך להילמד.

זכיתי לשיחה ממושכת ממרן הרבי שליט"א, שיחה נדירה בזמן היקר שהרבי נתן לי ובתוכן השיחה. כל הגבאים שם יצאו המומים, מרן הרבי שליט"א כידוע היה קשור מאוד לסבא הרבי הקדוש מרן הדבר חיים מנדבורנה זצוק"ל.

אחרי שהרבי קיבל אותי בכזה שלום עליכם לבבי, השאלה הראשונה שהרבי שואל אותי האם אני זוכר והאם זכיתי לראות את הסבא הרבי ה'דבר חיים'? עניתי, שזכיתי שהוא יהיה הסנדק שלי, אבל לצערי אינני זוכר אותו הרבי כידוע נפטר בשנת תשל"ח, אבל אחי בכורי הגאון רבי חיים דוד שליט"א זכה שהרבי הדבר חיים היה בבר מצווה שלו, הרבי מספר לי שהוא עצמו זכה לדבר מאוד נדיר שהסבא ה'דבר חיים היה גם הסנדק אצלו וגם המסדר קידושין דבר נדיר במשפחה.

אם הזכרנו את הדבר חיים, הרבי שליט"א היה לו קשר אישי וייחודי מיוחד עם עם הסבתא האשת חבר הרעבעצין **סימא רייזיל** ע"ה. אני לא אשכח את הלוויה, כמה צער וכמה כאב היה לרבי שהיא נפטרה.

ומכאן עברה השיחה על אבי מורי על הקשר שלו עם פאר הדור מרן החזו"א, איך אבא הגיע לנדבורנה ושהרבי מדבר על הסבא הדבר חיים ומרן החזו"א רואים כמה הרבי חי את הצדיקים ביום יום. הרבי מתעניין אם אבי מורי הכיר את אביו הק' רבי דוד משה מקרעטשניף זצוק"ל

פסיפס של כל סוגי האוכלוסייה ממתינים למוצא פיו של הרבי. כל סוגי הכיפות וכל סוגי הכובעים אנשים מכל רחבי הארץ רוצים להתקרב הרבי מתייחס לכל יהודי בבחינת בנך יחידך אשר אהבת. הרבי מכיר אותי רבות בשנים היה לי אפילו הזכות שהרבי שמע את מה שדיברתי בשלושים של אחיו- נפשו קשורה בנפשו ה"ה רבינו הקדוש, בעל ה'נועם ישראל' מקרעטשניף זצוק"ל

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מפרמישלאן בקבלת הספר החדש מתיקות הדף היומי

אבל כזה שיחה שזכיתי הלילה טרם זכיתי עד עצם היום הזה. ביקשתי ברכה ללומדי הדף הדף היומי שהתחילו מתחילת מסכת ברכות והמשיכו סדר מועד בדף היומי וקצת נחלשו במסכת יבמות. אומר לי הרבי שעקביות זה הרי הבסיס לחיים, בכל דבר רוחני וגם גשמי. מי ששם לעצמו יעד ללמוד ולסיים ש"ס לא נרתע מקושי כזה או אחר.

תוך כדי השיחה הזכרתי דבר אישי "נושא אלומותיו" כל יהודי יש לו את הקשיים שלו, את ההתמודדויות שלו. הרבי מתעניין ויורד לכל פרט, ובסוף השיחה אמרתי לרבי שבע"ה אני יבוא גם לבשר בשורות טובות, הרבי כל כך שמח לשמוע. ואם החסידים די בכל אתר ואתר ידעו כמה זה חשוב הדבר, הם יעשו כל השתדלות להיות **איש טוב מבשר טוב**.

הרבי נתן לי שום לברכה וכשיצאתי קיבלתי מצה מבית הרבי שליט"א

בחוץ בקשתי שם כוס שתיה לפני שיצאתי כי פשוט קפאתי שם מהתרגשות.

בדרך חזור ברכב שרתי את המגן אבות בדברו של לעלוב שנוהגים לשיר בטיש בליל שבת קודש בפרימישלאן בקשתי מבורא עולם ווֶען בִּין אִיךְ זוֹכֶה נָאכַאמָאל צוּ זֵין א שַׁבָּת אוּן פְּרמִישְׁלַאן – מתי אזכה עוד פעם לשבת קודש בצל הקודש בפרמישלאן.

(מתוך הפתיחה לשיעור י"א ניסן יבמות דף לו)

מקולמוסם של הקוראים

שלום וברכה לידידי מרביץ התורה ומזכה הרבים הגאון רבי אברהם ישעיהו שליט"א

בעקבות הדברים שהופיעו בגיליון מתיקות הדף היומי פרשת במדבר על הרה"ק רבי **מאיר מפרימישלאן** זיע"א, אני רואה לנכון לספר על הנהגתו של מורי ורבי כ"ק מרן האדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב זיע"א שהיה נוהג לומר פעמים רבות בשעת השולחן הטהור שהוא אינו יכול להתחיל בעריכת השולחן עד שהוא מתבונן מסביבו ורואה שהוא הוא האדם הכי גרוע מכל הקהל.

היו פעמים שביקש להוציא אדם פלוני מההיכל (בצורה שקטה שלא ירגישו) ואמר אחר כך בהתנצלות: "מה אני יכול לעשות. אינני ניגש לטיש עד שאני רואה שאני הגרוע והפחות מכולם, ופלוני בעצם נוכחותו לא איפשר לי לחשוב כן"...

פעם באתרא קדישא מירון בליל שבת בהעלותך שנת תשל"ב אמר לכ"ק האדמו"ר מלובלין זצוק"ל, "כבודו יודע מדוע התאחרתי היום כל כך? משום שבעת שרציתי לגשת לטיש התבוננתי סביבי וראיתי שאני הוא הגרוע מכולם ולבי נשבר בקרבי על מצבי הגרוע. עד שניחמוני משמייא ואמרו לי (כך היה לשונו הטהור) עליך לשמוח בכך שהאחרים הם טובים. ובמחשבה זאת התחזקתי ונכנסתי לעריכת הטיש".

והיות ואותו צדיק העיד על עצמו פעמים רבות שאינו אומר דבר שאינו אוחז בו, הנהגה אותה קיבל מזקנו האדמו"ר הקוה"ט רבי **דוד צבי שלמה** זיע"א מלעלוב, אנו מבינים שאכן הוא בעומק שפלותו הנוראה היה משוכנע באמת ובתמים שכל אברך פשוט וכל בחור שעמד שם, כולם היו יותר טובים ממנו! **והרי דבר זה מבהיל על הדעת!**

באיחולים חמים להמשך זיכוי הרבים בתמידות

ידידך הנהנה מדי שבוע מן הגליון המרומם

יאיר וינשטוק

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

מקדשי תיראו

פרשיות **קרח - חקת** • תשפ"ב | עלון מס' 33

יראת הרוממות
פנינים נפלאים בחומרת קדושת בהכ"נ

אחריות ציבורית

משל, בהלם ובתדהמה התקבלה הידיעה המרעישה אודות הודעות הפיטורין לעשרות עובדי המפעל הגדול - בית החרושת 'מלאכת מחשבת', על אף ששינויי הסדרי עבודה במפעל היו צפויים מראש, אך לכמות גדולה כזאת של פיטורים לא היה אחד שהעלה על דעתו. במקרים דומים בעבר כאשר פוטרו עובדים מהמפעל, השתדלו להגיע להסכמים שונים ובכך שבו לעבודתם, המעם לא היה מקום כלל לשנות עמדה - בעל המפעל היה נחרץ.

בית היוצר 'מלאכת מחשבת' המייצר מוצרי חשמל תעשייתיים וביתיים כאחד הוקם לפני עשרות שנים, משנה לשנה התקדם ונסק עד שהפך למותג, אמרת 'מלאכת מחשבת' אמרת הכל! כל בעל מלאכה וכל עקרת בית ידעו שאין תחליף למוצרים אלה הן ברמת האיכות הגבוהה והמשובחת, הן באורך זמן עמידתם, במשך שנים עמד המפעל כמעט ללא מתחרים. כמו בכל דבר בעולם ישנם עליות ומורדות, גם המפעל המהולל החל בשנים האחרונות להראות סימני שפל וירידה. לאחר עבודת מחקר מצד בעלי המפעל, גילו כמה סיבות נעוצות בתהליך שהביא את המפעל הגדול למצב ירוד זה. אחת מהם, מתחרים נחושים שראו בהצלחתו של המפעל ניסו להתחקות אחר טיב הסחורה היוצאת ויצרו גם הם מוצרים דומים באיכות גבוהה, אנשי שיווק מקצועיים ופרסומות עשו את המלאכה והביאו את מוצרי המתחרים אל קדמת שוק הסחר העולמי, כך שלאחר תקופה ממושכת הצליחו המתחרים להעמיד בצל את הסחורה הוותיקה מבית היוצר המפורסם 'מלאכת מחשבת'. בנוסף לכך, חלק מעובדי המפעל החלו לזלזל במפעל ולא עשו את מלאכתם נאמנה, פעולתם הקלוקלת הביאו את התוצאה - הטיב והאיכות ירדו, מוצרים רבים התגלו פגומים, כל אלו ועוד הביאו את הירידה והשפל הגדול בבית החרושת שעד לפני כמה שנים עמד בראש הסולם לייצור כלים איכותיים ברמה הגבוהה ביותר. המצב החמיר עד שהגיע על סף פשיטת רגל, ברגע זה הבינו כולם שיש צורך בשינוי דרסטי, או שבעל המפעל יכריז על סגירתו, או לחילופין -שינויים בעובדים והסדרי עבודה חדשים, היה ברור לכולם - מצב זה אי אפשר ולא יתכן להמשך. עד שבאותו יום קבלו עשרות עובדי המפעל מכתבי פיטורין המבשר להם שבסוף השנה עליהם לעזוב את המקום, בברכת הצלחה להמשך דרכם. ההלם והתדהמה אחזו לא רק את העובדים המפוטרים בעצמם, גם עובדי המפעל שנשארו על משמרתם הביעו את פליאתם, על אף שהבינו שיש לערוך שינוי, הבינו שהעובדים המתרשלים ייקראו לשימוע ואזהרה תוך הבטחה ברורה לשיפור, כפי שנעשה בעבר, אולם להחלטה נחרצת זו לא ציפו ולא שיערו. במיוחד גבר זעמם גם של העובדים הנשארים, בטענתם כי אמנם ישנם מפוטרים שקלקלו מוצרים ובכך שיווקו סחורה פגומה וגרמו נזק ושם רע למפעל הגדול, אך מאידך, ישנם חלק גדול מאלה שקבלו את מכתב הפיטורין שאין חטאם גדול כ"כ, אמנם לא הקפידו על שעות העבודה, פה ושם הראו סימני עצלות, אבל ע"ז להשליכם לגמרי אל הרחוב ולנשל מהם את פרנסתם, להכביד עוד יותר את העול הרובץ עליהם להביא מחיה לבני ביתם, הלא בס"ה לא עשו שום נזק, וכי אין לבעלי המפעל לב יהודי לרחם על נפשות אלו.

בעל המפעל חיכה בסבלנות והמתין שיירגעו הרוחות, אולם לאחר תקופה כשעדיין הבחין בתסכול האופף את עובדי המפעל שנאלצו להיפרד מחבריהם

<<<<<<<

שויתי ה' לנגדי....
הלכות והנהגות בהכ"נ

הרמת קול

כתב בראשית חכמה (שער היראה פט"ו) וז"ל, עוד מענין כבוד בהכ"נ שלא ירים קולו בתוכו לקרוא לשום אדם וכיוצא, שמדרך היושבים בבית המלך שאין מגביהים קולם לפניו אלא קול בחשאי. והנה צוואת הרמב"ן ע"ה לבנו שיתנהג בדרך הענוה ושלא יגביה לעולם קולו כי אם בתורה ותפלה מפני כי מלא כל הארץ כבודו, וזה ממנהג הענוה וראוי לקיימו לעולם, כל שכן בהיותו עומד בבית המלך מלכו של עולם שעם שכינתו שראוי להתנהג בענוה זו, ובזה מורה שיש לו מורא מהשכינה ומקיים מצות 'ומקדשי תיראו'.

ובכד הקמח (לרבנו בחיי, ערך בהכ"נ) כתב וז"ל, אסור לנהוג קלות ראש בבית הכנסת כגון אלו שנכנסים שם בקלות הראש בשעת תפלה ומגביהין את קולם לדבר כאילו היו ברחובות קריה והם הולכים בשורירות לבם הרע ולא ישיתו אל לבם קדושת המקום.

אופן הישיבה

לא יהיה יושב ופושט את רגלו, וזה יושב ונשען על ידו, וזה עומד והולך ובא לו, וזה סח ומדבר עם חבירו דברים בטלים, וזה מסיר דעתו ופונה אנה ואנה, ודברים אחרים לא הגונים ולא נכונים בבית אלהים (כך החיים אות ד' בשם ספר הזכרונות).

וז"ל המאירי (מגילה דף כ"ח ע"ב), ואין נאותין בהם, כלומר כאדם המתיישב בה כעומד בביתו, אלא שעומד בה באימה, וכמי שבא להתפלל. ואין מטיילין בה, רוצה לומר לילך בה מפינה לפינה דרך טיול.

ועיין בפירוש רש"י על אבות (פרק קנין תורה ברייתא ג') אהא דקתני התם שלמד דוד מאחיתופל שני דברים, וז"ל שם: שוב פעם אחרת מצאו שהיה נכנס לבית מדרשו בקומה זקופה, אמר לו והלא כבר נאמר 'ומקדשי תיראו' שצריך לו לאדם ליכנס שם במורא כדי שתהא אימת שמים עליו, וכן הוא אומר 'בבית אלהים נהלך ברגש', לשון אימה ופחד.

חליצת תפילין

בסידור הגר"א כתב וז"ל: אחר שמיעת ארבע קדישים מותר להסיר התפילין, ואינו נכון לחלצם בבית הכנסת, משום דאמרינן (סנהדרין ק"א ע"ב) על הפסוק (מלכים א, יא, כו) 'וירם יד במלך' שחלץ תפילין בפניו, שמסיר המורא מפניו, על אחת כמה וכמה כשמסלק מורא מלכות שמים מעליו בבית המלך. לכן אם אפשר טוב להמתין עד שיבא בהם לביתו, ולפחות יזהר שלא לחלוץ אותן בפני ארון הקודש[1].

אולם עיין במשנ"ב (סי' כ"ה ס"ק נ"ח) שהזהיר רק שלא יחלוץ התפילין של ראש בפני הס"ת כדי שלא יגלה ראשו בפניה אלא יסתלק לצדדין, ובשל יד דליכא גילוי או בתפילין של ראש תחת הטלית שרי.

(משכנותיך ישראל)

לעבודה, החליט לכנס אותם ע"מ להסביר להם את עמדתו. כולם היו קשובים והמתינו למוצא פיו, לאחר כמה דברי פתיחה ניגש אל הנושא - 'שמעתי את כל הטענות במשך תקופה ארוכה, בתחילה לא היתה אפשרות כלל לדבר הלא חז"ל אמרו 'אין מרצין לאדם בשעת כעסו, 'כעת הוא הזמן לדבר אתכם'. שמעו היטב - כל עובד במפעל, מלבד ההכנסה החודשית והפרנסה, מועיל לעצמו גם בדברים נוספים, לדוגמא - שהותו יחד עם פועלים נוספים גורמים לכך שבמשך הזמן נוצרים קשרי ידידות ואף חיי חברה משותפים. בנוסף לכך, כל עובד בכל מקצוע שהוא, מרוצה מאוד שהוא מסודר במקום קבוע, איננו מובטל, יכול הוא לספר לכולם שעובד במקום פלוני, יש לו משענת, אינו כענף תלוש ועלה נידף המתעופף ופורח לכל עבר'.

'יתירה מזו, המפעל שלנו במשך שנים רבות יצא לו מוניטין גבוה, כל עובד שהיה נקלע למקום ומספר שעובד ב'מלאכת מחשבת' היה מוערך בעיני כולם' .'לא אכנס לפרטים מדוע נוצר מצב כזה, אולם בשנים האחרונות היו עובדים שהגיעו למפעל במטרות שונות, נהנו להשתלב בחיי חברה תוססים, נהנו מהעובדה שעובדים במפעל יוקרתי בעל שם גבוה וכדומה, אך כשהתבקשו להביא את הנדרש מהם, כאן כבר חיפשו אמתלאות שונות ומשונות להתחמק מחובתם' .כולכם מבינים שלא יתכן שקבוצה תכין ארוחה משותפת ויהיו ביניהם אלה שרק יבואו ליהנות מהמוכן. אינך יכול להתפאר שאתה שוהה במקום נקי ומסודר, ואילו אתה אינך נוקף אצבע לשמירת הניקיון ואולי גם גורם לצד ההפוך' אביא דוגמא נוספת, כולכם תסכימו איתי שלא תיתכן מציאות שיבואו תלמידים לישיבה, וכל מטרתם - שיהיו מסודרים במקום טוב, לחיות חיי חברה משותפים, יהנו מאוד כשיופיעו בין בני משפחה וחברים ויוכלו להתפאר שלומדים בישיבה פלונית - ישיבה טובה, סדרי לימוד מלאים, תלמידים שקדנים מופלגים, טוב להם להיות במקום כזה, אולם כשנדרשים לקיים את המוטל עליהם, כאן אינם נושאים בנטל, טוב להם לחיות בתחושה נפלאה שהאחרים עושים עבורם את העבודה' .

ולכן הגענו להחלטה' סיים בעל המפעל את דבריו - 'המצב היה בלתי נסבל ולא היינו יכולים להמשיך במוסכמה המוטעית שהביאו אלו, הגיע הזמן שכולם יפנימו את המסר הברור, אינך יכול להתהדר במקום מושבך ולא תתן את חלקך, הבן! כי בראש ובראשונה פוגע הנך בעצמך וגם בזולתך ומנין לך הזכות לעשות זאת 'הנוכחים התפזרו בשתיקה, לא היה אחד שהיה יכול להפריך טיעונים חזקים כאלה, בעל המפעל קיווה שהדברים יעשו את שלהם ומעתה תנשב רוח חדשה לשקם ולהרים את בית החרושת ולהשיבה אל הפסגה.

משה בנימין והערש לייב שני ידידים מעובדי המפעל עובדים זה לצד זה עשרות שנים, בכל בוקר היה משה בנימין אוסף ברכבו את הערש לייב מביתו, משם נסעו יחד אל בית החרושת, בסיום עבודת היום חזרו יחד אל ביתם. באותו ערב הבחין משה בנימין כי ידידו מהורהר בשתיקה יתר על המידה, הדבר הפליא אותו מאוד, בדרך כלל הוא המתחיל בשיחה על דא ועל הא, היום מכונס הוא בעצמו' מה קרה הערש לייב, מדוע אתה שותק היום, מה דעתך על דברי הבוס, האם צודק הוא בדבריו - 'ניסה לפתח איתו שיחה . ' -כן, לדעתי הוא צודק בכל מילה, האמת שהוא הוריד לי הרבה מהטינה שחשתי כלפיו בלבי, הוכיח היום ברורות את דברי חז"ל 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו' שמעתי פעם ע"ז ביאור יפה, 'עד שתגיע למקומו' הוא כמו ע"מ שתעלה לרקיע, דהיינו לעולם לא תוכל להגיע למקומו עם כל הפרטים ולכן לעולם א"א לדון בן אדם, אך בעיקר מה שאני חושב זה לא קשור לעבודה אלא לעניין אישי, בעקבות דבריו קלטתי לראשונה דבר עצום - '. זה נשמע מרתק, במה מדובר - אני מתפלל כל יום בבית הכנסת 'תפילת יום טוב' מה אתה אומר? ב 'תפילת יום טוב' בית הכנסת המפורסם שלא מדברים שם כלל בשעת התפילה מתחילתה ועד סופה, אני מקנא בזכות שיש לך שאתה מתפלל במקום חשוב כ"כ .

-זו בדיוק הנקודה, בית הכנסת נקרא ע"ש ה 'תוספות יום טוב' זי"ע, מיסודו נקבע שם שלא לדבר בשעת התפילה, לכל מי שאני מספר לו שאני מתפלל שם, מסתכל כלפי בארשת חשיבות שזכיתי להתפלל במקום קדוש זה 'אך דא עקא, הגם שאני מעריך מאוד את המקום ואת המעלה הגדולה של שמירת הדיבור בעת התפילה, קשה לי מאוד להתאפק והנני נכשל פעמים רבות, כמה שמסבירים ומשכנעים ואף מוערים בי, לצערי זה לא עוזר'. הערב, בעל המפעל הסביר ברורות, לא יתכן שאהנה מהעובדה שאני מתפלל במקום חשוב ויקר זה ולא אתן את חלקי ובכך גם אגרום נזק לכל המקום שתקנה קדושה זו תיפרץ חלילה, אני מקווה מאוד שהיום הפנמתי את הדברים למעשה'. **(גליון שומרי משמרת הקודש)**

ועל נפלאותיך

סיפורי ישועות בזכות שמירת קדושת בהכ"נ

המדדים ירדו באופן פלא

סיפר הרבני החסיד המפואר רבי קאפיל שענברוין שליט"א, מחשובי תושבי קרית יואל מאנארא יצ"ו, כי לפני כשנתיים ימים בערב פסח תשע"ט חש לפנות בוקר בכאבים עזים בליבו, מיד קרא לבנו ר' בעריש שליט"א המתנדב בארגון 'הצלה', רבי בעריש בדק את אביו ומצא שכל המדידות מראים שהמספרים גבוהים באופן נורא ואיום, במהירות עצומה החישו את רבי קאפיל לבית החולים, שם החלו לעשות לו סדרת בדיקות ולתת לו תרופות לסדר את מצבו החמור ל"ע.

והנה תיכף בבואו לבית החולים פנה אל הרופא ואמר לו, שמע נא, עלי להתייצב בשעה 1:00 בצהריים בקריית יואל לצורך אפיית מצת מצווה... שחק עליו הרופא, מה הינך סח, עדיין הנך שרוי בסכנת חיים כיצד תדבר על אפית מצות אולם 'הוא באחד ומי ישיבנו' עד שאמר לו הרופא, דע לך, כי לפי הנראה כעת יש ספק גדול כמה שעות נשארו לך לחיות ואתה 'חולם' להשתחרר בצהריים?? ואכן, רבי קאפיל ראה את ה'בהלה' הגדולה סביב מיטתו, כשעוד ועוד רופאים באים לנסות להציל אותו... ומטפלים בו בכל מיני טיפולים. בשעה 11 יצא בנו מהחדר לזמן מה להספיק להתפלל 'שחרית', ואמר ר' קאפיל לב"ב חוששני שהגיע הזמן לעשות 'תשובה' אני רואה שהמצב לא פשוט, ה'חברה' אינם מצליחים... והכריז בקול שהוא מקבל על עצמו מעתה שלא לדבר כלל בקריאת התורה מתחילה ועד סוף, אמרה לו אשתו, והרי בעצמך אמרת לי שמעודך ועד היום לא דברת באמצע קריאת התורה, וכי עתה כש'יזכיר לו יום המיתה' נודעים לי 'סודות' שלא ידעתים עד היום... השיב לה, אכן מעולם לא דברתי בקריאת התורה, אלא שעד עתה לא קיבלתי זאת על עצמי ב'קבלה' רק הייתי נזהר בכך לחומר האיסור שבדבר, כידוע מפי ספרים וסופרים, ועתה לרגל המצב הריני מתחייב עצמי ב'קבלה' שלא לדבר מתחילת התפילה ועד סופה, וביותר בעת קריאת התורה.

רבי קאפיל ראה את ה'בהלה' הגדולה סביב מיטתו, כשעוד ועוד רופאים באים לנסות להציל אותו...

תוך כדי דיבור ממש נכנס הרופא ב'נשימה אחת' שאל ותמה - מה היה כאן, ברגע זה נפלו כל ה'מספרים' וירדו מטה מטה עד שה'לב' פועל כאחד האדם, רבי קאפיל שה'מצות מצוה' בערו בקרבו נענה מיד אל הרופא, אולי תשלחני לביתי מאחר שב"ה כבר התייצב הלב, החזיר לו הרופא, לא ולא, מאחר שעד לפני רגעים ממש היית בסכנת חיים, עלינו להשאיר אותך כאן תחת השגחה ו'שמירה מעולה' לראות שהכל פועל כשורה, ואם תמשיך להרגיש טוב תוכל לחזור אל ביתך בחצות הלילה, אבל לא רגע אחד קודם לכן.

אך רבי קאפיל שעז היה רצונו להספיק לאפות מצות כדת היום נענה ואמר - הריני מקבל על עצמי לפרסם את הנס שהיה לי בזכות הקבלה שלא לדבר בקריאת התורה, כדי לעורר את הרבים ולהפרישם מאיסורא...

(באר הפרשה פר' שלח)

ניתן לקבל את העלון במייל m6797476@gmail.com נשמח לקבל כל הערה והארה בנוגע לעלון
כמו כן נשמח לקבל מאמרים, רעיונות וסיפורים בנושא קדושת בהכ"נ בכתובת הנ"ל.
העלון יוצא לעילוי נשמת הרב רפאל אליהו אליעזר זצ"ל בן יבלחט"א ר' צבי שליט"א בלט.

בס"ד

התחזקות וביטחון
במשנת ה'זרע שמשון'

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"

"כבשה שחורה"

שיעור מס' 96 | פר' קרח תשפ"ב

"שמעתי שיש לך קשרים בשב"כ!" נחרדתי כולי "מה יש לי, אזרח תמים שומר חוק וסדר, עם השב"כ?! שאלתי. הלה סיפר כי פגש באקראי את א', כיום מבכירי השב"כ. לפני עשרות שנים הוא עלה מאוקראינה ע"י השלוחים של הרבי מקרלין, ולמד במסגרת הקליטה "לציון ברינה". הבחורים היו מתארחים בשבתות אצל משפחות כדי לטעום מנועם שבת. א' סיים את לימודיו ב"לציון ברינה" והמשיך לאקדמיה ולצבא. הוא עלה בדרגות עד שהגיע לשירות הביטחון הכללי.

"מה שמחזיק אותי עד היום" הוא מספר "אלו השבתות אצל משפחת פ'. בעלת הבית ידעה פרק נכבד בהלכות בישול ואפיה, הסעודות הוכנו בשפע וברוחב לב, אך את עיקר העיקרים לא ניתן לשכוח: את הפעקאלעך עם כל הטוב שגב' פ' הייתה אורזת לבחורים אחרי הסעודה, ומלווה אותם בברכת שבת שלום חמה ולבבית. כל החברים היו רבים ביניהם מי יזכה להתארח בשבת אצל משפחת פ', אני זכיתי לכך פעמים רבות" אומר א' "והמטענים שקבלתי שם מטעינים את יהדותי עד היום. גם בהיותי קצין שב"כ מצליח אמיץ וקשוח, נועם השבתות בליווי חבילות הפינוק והמילים החמות שומרים עלי כיהודי".

את הסיפור הזה משתף המארח, בהטעימו: "ראו כוחה של מילה טובה ויחס חם לחולל מהפך בחיים".

הסיפור להלן מוקדש באהבה לכבשות השחורות שבינינו:

ש' היה כבשה שחורה, את הכבשות הללו לא תמצאו באחו וגם לא בהסכמי יעקב אבינו עם לבן הרמאי. הכבשות הללו מסתובבות בינינו ולצדינו. לעיתים זה השכן שגר מולנו, עיתים זה החבר לספסל בישיבה או זה היושב בבית הכנסת בסמוך אלינו. בדרך כלל את חווית הילדות שלהם, את החור השחור, קשה למחוק מזכרונם. אין משמעות לסיבה בשלה זכו להיות הכבשה השחורה: אם בעקבות היותם המוצלחים פחות, אם בגלל אופי או טבע שונה או זהה לאחד ההורים. כך או אחרת: קשה היה לסביבתם לאהוב אותם, והם אלו שהיו אשמים בילדותם בכל מה שזז, ובכל מה שלא הלך. טעם שחור שמי שלא חווה אותו יתקשה להבינו.

כזה היה ש', ילד פחות כשרוני במשפחתו, משפחה ברוכת ילדים. הציונים שלו, בשונה משאר אחיו, גרדו את החמישים- מלמטה. ההליכה לחיידר הייתה שנואה ומעיקה עליו. שם הכישלון צף ועלה למול עיניו. תמיד הרגיש דחוי ומבוזה.

"כל אחד מישראל יש לו על פניו צלם ודמות אלוקים, ונמצא שמי שמבזה חברו מבזה השכינה העומדת עליו, ואף אם יחזור הנעלב ויבזה את העולב גם הוא יהיה חוטא שהרי מבזה את הדמות והצלם שיש לו לעולב" עם היסוד הזה מתרץ רבינו בפרשת השבוע מדוע דווקא לגבי המחלוקת כתבה התורה: "ולא יהיה כקורח ועדתו" וב"לא תרצח" ובשאר לאוין לא כתבה התורה: "לא תרצח כפלוני". "אלא שבא הכתוב להשמיענו טעם חומר החטא של כל מי שמחזיק במחלוקת, בין אם יהיה עלוב או יהיה עולב, כי קורח, (למרות שחשב שיש לו טענות צודקות לשיטתו, על משה רבינו) היה לו לשים על לבו את כבוד השכינה. ולכן אמר הכתוב, מסיים רבנו "ולא יהיה תועה כמו קורח שחשב להתרעם על משה, וממה נפשך היה מבזה המקום ב"ה". כי כשמבזים יהודי, גם אם בצדק, כאילו מבזים את השכינה.

"הדבר היחיד שהיה לי בשפע הוא משקל היתר בו התברכתי" מספר ש' "דבר אשר הוסיף למצבי הדחוי. משום כך, כל בוקר הייתה להורי מלחמה חדשה לשלוח אותי לת"ת. לא הייתה לי סיבה לקום בבוקר, לצאת מעולם החלומות הקסום. אמא לא ויתרה לי, וניסתה בכל מחיר להוציא אותי מהמיטה, פעם בדרכי נועם ופעם במקל חובלים. בשעה אחת עשרה, איכשהו הייתי קם והולך בחוסר חשק מופגן לת"ת. לא אחת פני השמנמנות כאילו הזמינו סטירת לחי מצלצלת נוספת מהמחנך (אז היה זה מקובל ובשגרה). גם אחי הגדולים למדו היטב את נחיתותי השכלית מולם, והעניקו לי מנחת זרועם. בכל ויכוח שעמד על הפרק הם ניצחו אותי בכוח הזרוע. כך עברתי שנים רבות, קשות ומרות, כשבליבי אוחז הייאוש וקונה את מקומו יותר ויותר. הבנתי כי העולם מחולק לשניים: למוכשרים ולפחות מוכשרים, ועל אלה שכמוני לסבול בדומיה את היותם הכבשות השחורות. אמא הייתה בוכה עלי רבות בהדלקת נרות ובכל אירוע מזדמן, אך מלבד לחוש את כאבה ולבכות יחד אתה וגם להרגיש אשם שאני מאמלל את חייה, לא הייתה לי דרך להתמודד עם הכישלון והכאב. סיימתי את הת"ת בברכת 'ברוך שפטרני'. גם בישיבה קטנה תווית 'הכבשה השחורה' התלוותה אלי. המשכתי לישיבה גדולה בחוסר חשק מופגן. יום שישי אחד פרצה בבית מריבה גדולה ביני ובין אחי. עד שהתגלגלה לתקרית אלימה בה הטעימו אותי אחי מנחת זרועם במידה טובה ומרובה. ברחתי לבית כנסת סמוך שם פרצתי בבכי מר לרבנו של עולם: "מדוע חיי כה מרים וקשים? וכי בגלל שאני פחות כשרוני נגזר עלי כה לסבול? הרי אני לא מסוגל ללמוד ולהצליח כמו אחי המצליחנים!" לאחר ששפכתי דמעות כמים צללתי לתוך עצמי בהרגשה כי טוב מותי מחיי. כל אותה שבת הייתי מדוכדך וחלפו בליבי מחשבות שאיני רוצה להעלותם על דל שפתיים. במוצ"ש נפגשתי באקראי עם ר' נפתלי, אמן הנפש. הוא קרא לי לשיחת נפש ושאל אותי מה מעיק עלי. פרצתי בבכי מר ופרשתי בפניו את מסכת ייסורי בטעניתי: "מה רוצים ממני: כישרונותיי דלים. הרי אני באמת לא מסוגל ליותר!" ר' נפתלי פתח עלי זוג עיניים וטען בפני בעוצמה משכנעת: "אני דווקא סבור שאתה יכול, לא פחות מאחיך ואולי עוד יותר מהם". הוא שכנע אותי להתחיל ממחר בצעד קטן של הגעה בזמן לישיבה. כך התחלתי כשר' נפתלי מעודד אותי ללכת בעוז ובעוצמה שלב אחרי שלב. בסבלנות אין קץ הוא החדיר בי שוב ושוב: "אתה יכול! אתה תצליח!" כך בצעדי צב אבל בעקביות התחלתי להשקיע בלימוד. אט אט הציונים שלי השתפרו. בתחילה החברים שלי צחקו והציקו לי באמרם כי מעמיד פנים הנני, ואך כאילו הפכתי לבחור רציני. התאמצתי להבליג כדברי רבנו הזרע שמשון זיע"א בפרשתנו "מי שמחזיק במחלוקת, רוצה להנקם ממי שביזה אותו או חרפו, מפני שחושב שבזיון זה בא אליו שלא כדין, משום הכי רוצה להנקם ממנו. ואם היה חושב בדעתו שיש דין ויש דיין, ואין אדם נוקף אצבעו למטה אלא אם כן נגזר עליו מלמעלה, לא היה לו להנקם ממי שעשה לו את החירוף, יען הכל היה ברצון הקל, וזה לא היה אלא שליח המקום. כך שמי שרוצה להנקם ממבזהו נקרא: 'כופר בעיקר' וזהו: 'כל הכועס אפילו שכינה אינה חשובה כנגדו' ולהיפך מזה, מי שמוחל שכינה כנגדו!"

ר' נפתלי עודדני להבליג. לא להעליב חזרה ובעיקר ולא להישבר: "צוחק מי שצחוק אחרון"... לאחר תקופה של התאמצות גדולה כשור לעול וכחמור למשא, תקופה בה ר' נפתלי שינן באוזני את דברי ה"בית אהרן" מקרלין שהקב"ה נהנה במיוחד כשאדם מתייגע למען שמו באהבה גם כשאינו חש טעם וסיפוק, יום אחד פנה אלי חבר וביקש שאלמדו את המתכון כיצד ניתן לעשות מהפך בחיים כמוני! הלה עשה בי בלא מתכוון מהפך של ממש. הוא שכנע אותי בעקיפין כי אכן עשיתי מהפך אדיר בחיי. מכאן מפלס הבטחון שלי עלה פלאות. את שיעור א' בישיבה גדולה סיימתי כאחד הבחורים המצוינים. התברר כי הקב"ה חנן אותי בכישרון מבורך של בהירות מיוחדת ויכולת נפלאה לסיכום סוגיה בצורה בהירה וקולחת, עד כדי כך שבשיעור ג' הר"מ ביקש ממני את סיכומי השיעורים שלי כדי לפרסמם לכל חברי השיעור, כדי שיכלו להתכונן איתם למבחן. התחתנתי והקמתי בית לתפארת ב"ה. במשך השנים קבלתי תעודת "יורה יורה ידין ידין" ואף נקראתי כבוד לשמש בקודש כראש כולל גדול שבו עשרות רבות של ת"ח מצוינים. ואני עומד בראשו עד היום הזה לאורך ימים בע"ה."

"לימים מספר ר' ש' "שאלתי את ר' נפתלי מיטיבי ומעודדי, אשר את כל חיי הרוחניים אני חייב לו, מהיכן שאב את האמונה והתקווה להחדיר בלבי באותם ימים אפלים ביטחון בכוחותיי. הרי אני, מחנכי והורי היינו בטוחים שאין לי כל סיכוי! ענה לי ר' נפתלי: באמת ובתמים האמנתי שיש לך יכולות. כן! אני מאמין בכל אדם", אמר ר' נפתלי, בענוות חן". ולסיום: סיפור ששמעתי ממקור אחר על הפסגות אליהם הגיע ר' ש' מיודעינו, וכה מספר ר' אברהם, ר"מ מצליח במכינה לישיבה באחד מהתתי"ם בירושלים: "לפני שנים שאל אותי אחד הבחורים שאלה עצומה בפרק 'השוכר את האומנין'. הבאתי את השאלה העוצמתית בפני כמה וכמה ת"ח חשובים, ומלבד המחמאות שקבל הנער על השאלה הטובה, תשובה הם לא הצליחו להעלות בידי. נכנסתי לישיבה הגדולה הסמוכה, שאלתי את השאלה את אחד הרמ"ם מהחשובים הלה החליט לשתף את התלמידים, חברי השיעור, בקושיה הקשה. שקט השתרר בחדר השיעורים מעוצמת הקושיה, עד שאחד מהתלמידים בשם ש' נעמד על רגליו, ובטוב טעם ודעת ענה על השאלה תשובה מצוינת ומבריקה--- הלא הוא מיודעינו הכבשה השחורה שהפכה לבנה!

להצטרפות, תרומות והערות שלחו מייל:
hbzs3587@gmail.com

התחזקות וביטחון
במשנת ה'זרע שמשון'

בגודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן. יהא שמיה רבא" וקדושת בית המדרש | חודש תמוז תשפ"ב | גליון קע"ט

השמירה הטובה ביותר
לחודשי הקיץ

כל הדרכים בחזקת סכנה!

בתקופה זה נמצאים אלפי יהודים על הדרכים וזקוקים לשמירה עליונה מיוחדת להינצל מכל הסכנות הנמצאים על הדרכים ובמקומות הנופש,

הבה הנזכור ההבטחה הגדולה של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי בספרו הזוהר הקודש בפרשת וילך

בזמן שיש צרה בעולם, מסתכל הקב"ה באלו שעונין אמן. יהא שמיה רבא ונזהרים בהם, להצילם מכל צרה וצוקה!

יהודים יקרים! עכשיו הוא הזדמנות פז לקבל על עצמכם להיות זהירים במצוה גדולה זו בעניית "אמן" ו"אמן יהא שמיה רבא

ובזה נבטיח לעצמינו קיץ בריא ושמח

בלי שום עגמת נפש ח"ו

בברכת ה' ישמור צאתינו ובואינו לחיים טובים ולשלון אמן!

לרפואת יהודית בת רות לרפו"ש

אפשר להשיג הגליונות היו"ל מדי חודש בחודשו
718-305-6886 | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org

לעילוי נשמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה ואב זצ"ל בעל החפץ חיים
ולע"נ הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מרדכי זי"ע, אבד"ק טאהש - ולע"נ הרה"ק רבי חיים זאנויל בן הר"ר משה זצ"ל, האדמו"ר מוריבניץ

עלון "דבר המלך"

לכבוד הקב"ה

הדלקת נרות: 7:19
יציאת שבת: 8:32
רבינו תם: 9:01

פרשת-קרח

לראות את השני בעין טובה ולא לקנא

"ויקח קורח" - לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה - רש"י

מובא ברש"י: ומה ראה קורח לחלוק עם משה? נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור.

אמרו חז"ל (ירושלמי סנהדרין פרק חלק הלכה א'): קורח - מין היה, כפר בתורה מן השמים ובנבואת משה רבנו

צריך להבין קורח היה בעל רוח הקודש כמובא ברש"י ד"ה רב לכם בני לוי. קרח שפקח היה מה ראה לשטות זה עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן, אמר, בשבילו אני נמלט, וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש, שנאמר כל אלה בנים להימן (דברי הימים-א כה, ה), אמר, אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה חזקה, ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט. אשר יבחר ה' הוא הקדוש, טעה ותלה בעצמו, ולא ראה יפה לפי שבניו עשו תשובה, ומשה היה רואה. (תנחומא ה):

אם כן כיצד אדם בעל רוח הקודש עשיר כמו קורח מה כבר יש לו לקנאות בנשיאותו של אלצפן מכאן רואים עד כמה קשה הקנאה יש לו הכל למרות זאת עדין מקנא כיון שרוצה עוד כבוד עד כדי כך שירושלמי אומר שהיה קורח מין כפר בתורה מן השמים על מה עד קצת כבוד הקנאה אכלה אותו ומשך איתו 250 ראשי סנהדראות זה מראה על עוצמתו ויכולתו למשוך אליו 250 ראשי סנהדראות ובכל זאת חסר לו עוד כבוד הוא מוכן לאבד את כל עולם הזה ועולם הבא

מכאן רואים עד כמה הקנאה יכולה להוריד אדם לבאר שחת לעולמים וכפי שמובא באבות שהקנאה התאווה והכבוד מוצאים את האדם מן העולם

כתב ארחות חיים לרא"ש קיג. אַל תִּתֵּן בִּלְבָבְךָ קִנְאָה שֶׁזּוֹ הִיא חוֹלָה רָעָה שֶׁאֵין לָהּ רְפוּאָה: במהדורת התוי"ט אין תקנה כלל.

כתב הרמב"ם הלכות דעות פרק שביעי שלא יחשוב אדם שצריך לשוב מַעֲבִירוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן מַעֲשֶׂה כְּגוֹן זְנוּת וְגֵזֶל וּגְנֵבָה. אֶלָּא כְּשֵׁם שֶׁצָּרִיךְ אָדָם לָשׁוּב מֵאֵלּוּ כָּךְ הוּא צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ בְּדֵעוֹת רָעוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ וְלָשׁוּב מִן הַכַּעַס וּמִן הָאֵיבָה וּמִן הַקִּנְאָה וּמִן הַהִתּוּל וּמֵרְדִיפַת הַמָּמוֹן וְהַכָּבוֹד וּמֵרְדִיפַת הַמַּאֲכָלוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן מִן הַכֹּל צָרִיךְ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה. וְאֵלּוּ הָעֲוֹנוֹת קָשִׁים מֵאוֹתָן שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן מַעֲשֶׂה שֶׁבִּזְמַן שֶׁאָדָם נִשְׁקָע בהם

לפנינו מעשה של קנאה של שר גוי לבסוף הוא כרה לעצמו את הבור מעשה נורא קרה עם השר הגדול רבינו דון יצחק אברבנאל

מלך ספרד לקחו לו לשר האוצר ואיש סודו הנאמן וכל כתבי סודותיו היו מסורים בידו, חיבבו וקירבו אליו עד מאוד.

ויקנאו בו השרים הנוצרים וישטמוהו, ויאמרו למלך אתה נותן אימון מלא בשר האוצר היהודי והבריות מרננים אחריו שאינו טומן ידו בצלחת וכל העושר הרב שלו בא מקופת המדינה בדרכים לא כשרות, עושה עושר שלא במשפט. המלך דחה אותם בקש ולא קיבל את טענותיהם, אך אחר הפצרות רבות ונשנות שהירבו ללחוץ אותו בדבר ואמרו שהוא מחפה על השר היהודי ובראש המסיתים עמד שר קתולי שמרוב שנאה וקינאה לדון יצחק לא שקט על שמריו עד שהוציא מחשבתו אשר זמם לפועל, והמלך נאלץ לעשות כדברי השרים. ויקרא אליו את דון יצחק ויאמר לו: כבוד השר הרי אתה יודע שאני נותן בך אמון מלא אך מה אעשה והשרים לוחצים עלי לבדוק אחריך, לכן אבקשך להגיש בפני הצהרת הון ומס רכוש, אמר השר את פי המלך לא אמרה אך תן לי זמן שלושה ימים כדי שאוכל לעיין בניירות ואערוך רשימה מדויקת. אמר המלך: כדברך כן הוא. והשיב לשרים שבעוד שלושת ימים יגיש בפניהם את הדו"ח.

אכן כעבור שלושה ימים שציפו בכיליון עיניים הגיש את הדו"ח המיוחל ובו היה כתוב שאמדן עושרו מסתכם בכשבע מאות אלף זהובים. כשמוע זאת השרים מילאו פיהם צחוק ואמרו למלך:! השר היהודי משטה בך, הרי רק ארמונו בלבד עולה בכפליים מסכום זה שהגיש בפניך ועוד לו ונכסי נדל"ן והשקעות בבנק. הביאו שמאי להעריך את רכושו ואכן אישר את דבריהם שהחשבון שהגיש שר האוצר אינו מגיע למחצה לשליש ולרביע מנכסיו. ויקצוף המלך מאוד וחמתו בערה בו, אך המלך לא הענישו על כך אלא שמר הדבר בלבו. השר הקתולי שעדיין הקנאה קיננה בלבו חיפש כיצד לטמון לו מוקש וללכדו בפח. והנה עלתה בלבו מחשבה רעה לשחד את המשרת של השר וממחשבה למעשה ניגש אל המשרת הנכרי שהיה נאמן ביתו של שר האוצר והציע לו שלמונים מאתיים זהובים שוחד והשוחד יעוור עיני חכמים, ותמורת השוחד ביקש שיגנוב מסמכים סודיים מהכספת של שר האוצר ויעבירם אליו, המשרת ניגש אל הכספת בלט והוציא ממנה מסמכים סודיים ביותר שבין המלך ושר האוצר והעבירם אלי באחת הפגישות כשנועד השר הקתולי עם המלך הזכיר כבדרך אגב סוד כמוס שרק המלך ושר האוצר ידעו עליו. תמה המלך ושאל: מניין לך לך ידיעה סודית זו?! ענהו השר: דון יצחק היהודי גילה לי ולא רק סוד זה גילה לי ואני מאמין שכשם שגילה לי כך גילה לעוד שרים בממלכה, כך רצה לחרחר ריב ומדון ביניהם. חרה אפו של המלך עד מאוד על ששר האוצר הפר אמונים וגילה סודות הממלכה וגמר אומר בליבו להרגו נפש. מחוץ לעיר הבירה היה מפעל ליצור לבנים ובו כבשן אש הדולק רצוף יומם ולילה לא ישבות. החליט המלך להשליכו לתוך הכבשן ויעלם בחטף ואף שר האוצר לא ידע לקראת מה הוא הולך.

קרא המלך לשר האוצר ואמר לו: יש לי שליחות חשובה ביותר ומכיון שאתה איש אמוני אני רוצה שאתה תבצע אותה. מסר בידו אגרת מלכותית חתומה בחותם המלך, וציווה עליו שילך דחוף למפעל הלבנים וימסור אגרת זו ביד מנהל המפעל, ובאגרת היה כתוב בזה הלשון:

לכבוד מנהל הלבנים שלום רב! זוהי פקודה סודית מאת המלך, נא להשליך לתוך כבשן האש את מוסר אגרת זו ללא שהיות וללא דין ודברים! כמובן שרבינו יצחק לא ידע את תוכן האגרת. ובזה חשב המלך להפטר מן השר וכך יעלם שר האוצר היהודי מן האופק

שר האוצר מיהר לקיים את פקודת המלך, ויאסור את מרכבתו ואת משרתו לקח עמו, מתהלך בתומו צדיק. הם יצאו את העיר לא הרחיקו והנה הבחינו באיש יהודי העומד על פרשת דרכים ומאותת לעגלון לעצור, השר בראותו את חזות היהודי ציוה על העגלון לעצור את המרכבה לשמוע את מבוקשו של היהודי. היהודי בראותו את השר הכירו שהוא רבינו דון יצחק אברבנאל שהוא גם מוהל מומחה, ויאמר לו: כבוד הרב! ימול את בני (ויקרא יב ג). השר רבי יצחק הרהר קימעא בדעתו וחשב, הנה מצד אחד עלי למלא פקודת המלך בדחיפות ומצד שני עומדת לפני מצוות מלך מלכי המלכים של מילה בזמנה. והחליט שאת מצוות המלך אפשר ע"י אחר, והוא נענה לבקשת היהודי.

מה עשה? ציוה על משרתו הנכרי שיקח את אגרת המלך החתומה בטבעת המלך וימסרנה בידי מנהל מפעל הלבנים, וימתין לו שם עד שיסיים את מצוות המילה ואחר עריכת הברית יבוא בכוחות עצמו למקום המפעל. המשרת רכב למפעל והרב הלך למול את הרך הנולד, כמובן שעיכבו את השר לקיים מצות סעודת מילה ובתוך הסעודה הפצירו בו לשאת מדברות קודשו כיד ה' הטובה עליו. בסיום האירוע הלך הרב אל המפעל. בהגיעו לשער המפעל יצא לקראתו מנהל המפעל וקידם את פניו בשמחה, ויאמר: כבוד השר רם המעלה! מדוע אדוני היה צריך להטריח את עצמו לכאן, וכי חשש שלא אקיים את פקודת המלך במלואה?! ידע כבודו מיד עם קבלת האגרת הסודית לידי לפי צו המלך ירום הודו ופקודתו השלכתי את המשרת לתוך כבשן האש בלא אומר ודברים. המלים נעתקו מפי השר, והמנהל המשיך בדבריו: לפני מותו התודה המשרת באזני על עוונו והצדיק עליו את הדין שמגיע לו משפט מות, מפני שבגד באדונו השר ומעל באמונו וגנב מסמכים סודיים ביותר מהכספת ומסרם לשר הקתולי תמורת שלמונים שקיבל מאתיים זהובים טבין וטקילין. אורו עיניו של שר האוצר למשמע הדברים. ומאידך השתומם ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאוד, שהבין מה היה צפוי לו אילו מסר את האגרת במו ידיו אחת דתו להמית, ונתקיים בו: "שומר מצוה לא ידע דבר רע" (קהלת ח ה), וראה במו עיניו כיצד: "צדיק מצרה נחלץ, ויבא רשע תחתיו" (משלי יא ח). וכל הסיפור על גניבת המסמכים היה חידוש בעיניו, והתחיל לשבח לפאר לרומם ולהלל להשי"ת "שמר נפשות חסידיו, מיד רשעים יצילם" (תהלים צז י). למחרת הלך לארמון המלך, בראות המלך את שר האוצר עומד לפניו מלוא קומתו נבעת ונדהם, שאל אותו: האם ביצעת את בקשתי, האם מסרת את האגרת ליעדה? סיפר השר את כל הקורות אותו וכן את הוידוי שהתודה המשרת בפני מנהל המפעל, ואז ידעתי מדוע יצא הקצף עלי ולא היו פניך אלי כתמול שלשום, ובחסד ה' עלי נצלתי מפח יוקשים.

אמר שר האוצר למלך אם על המלך טוב ואם מצאתי חן בעיניך אנא צווה את משרתיך לערוך חיפוש פתע בבית השר הקתולי ושם ודאי תמצא את המסמכים שנגנבו מהכספת. המלך ברוב אהבתו אליו שלח מיד לערוך חיפוש מדוקדק בביתו ואכן נמצאו כל המסמכים הסודיים שנגנבו, ואז ידע המלך מהיכן ידע השר את הסודות הכמוסים ותיכף ציוה המלך לתלות את השר הסורר ונתקיים בו: "הקנאה והתאווה והכבוד, מוציאין את האדם מן העולם" (אבות ד כח), כן יאבדו כל אויבך ה'. אחר שהוציאו את השר הקתולי להורג אמר המלך אכן התברר שלא מעלת באמון שנתתי בך, אך טענה יש לי עליך. מדוע כשביקשתי שתגיש בפני הצהרת הון את חשבון רכושך, הגשת סכום זעום ביחס לעושרך הרב ואך. שחוק והיתול הוא להאמין בחשבון שהגשת בפני, בשעה שרכושך עולה עשרת מונים על אשר הצהרת? ויענהו רבי יצחק: אדוני המלך ירום הודו! אמנם יש ברשותי הון רב כהנה וכהנה, אך אינני רואה שהוא רכושי לצמיתות, כי הכסף שאדם נכסף אליו נקרא זוזים על שם שהם זזים מאדם לאדם ברצונו ושלא ברצונו. ולפעמים אדם מפסיד את רכושו הן ע"י גניבה, שריפה, מס הכנסה, נפילה בבורסה, הפסד בעסקים וכו'. אם למשל המלך יתן פקודה להחרים כל רכושי לאוצר המלוכה מי יאמר לו מה תעשה ומי יאמר לו מה תפעל. החשבון שמסרתי להוד מלכותו זהו כסף שהוצאתי מרשותי לצרכי צדקה וחסד, כסף זה הוא שלי ולא יוכל איש ליטלו ממני, הוא גנוז למעלה במרומים. וזו היתה כוונתי בהצהרת הוני.

שבת שלום ומבורך!!!

סיפורים מחזקים –מרן הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

ההלכה נר לרגליו גם בחשש סכנה –נשיא קובה מתבטל לרב מרדכי אליהו

מעשה ברב מרדכי אליהו זצ"ל שבהיותו ראשון לציון יצא לחו"ל כדי לחזק קהילת יהודים בחת המדינות. כששמע זאת שנשיא המדינה שרבם של היהודים מישראל נמצא בארצו, ביקש שהרב יבוא אליו לביקור בארמונו. הרב נענה לבקשתו, וחשב איזה מתנה יתן לנשיא, הרי אם יקנה לו תלמוד בבלי או ירושלמי לא ידבר הדבר אל ליבו כלל, ולכן עלה בדעתו לקנות לנשיא "פרקי אבות", שמסכת זו עוסקת בענייני אורחות ישרות לאדם, בתרגום לאנגלית, עם כריכה יפה ומכובדת מעור אמיתי. אנשי הקהילה הזהירו מראש את הרב שהנשיא שלהם הוא לא כמו הנשיא בארץ ישראל, "נשיאים ורוח וגשם אין", אצלם הנשיא כשכועס על מישהו יכול להורגו נפש ללא דין וחשבון, "כי באפם הרגו איש". הגיע מועד הפגישה והרב זצ"ל נכנס למלך בליווי מתורגמן, והגיש את המתנה לנשיא, הנשיא עיין בה מעט והניחה על השלחן, הם שוחחו יחד על מצב היהודים בארץ ובעולם, והנה הוצרך הנשיא לעשן סיגריה, המאפרה היתה מונחת רחוק ממנו, והוא קרבה אליו והניחה לתומו על פרקי האבות, הרב מרדכי אליהו שראה זאת, הקפיד על זה ואמר למתורגמן שיאמר לנשיא שאסור לשים מאפרה על השלחן, המתורגמן סירב באומרו: כבוד הרב פיחוק נפש דוחה שבת, דוחה פרקי אבות, דוחה מאפרה, אמרנו לכבוד הרב שיש להזהר מאוד מהנשיא זה. הרב זצ"ל ראה שמתורגמן זה פחדן, לקח בידו את המאפרה והסיט אותה הצידה, הנשיא ראה אך עדיין לא הבין מדוע עשה זאת הרב, והמשיכו לשוחח, וב הוצרך הנשיא את המאפרה, והניחה על פרקי האבות. הרב אמר למתורגמן, נו אמור למלך שאין מניחים מאפרה על ספר קדוש, אחרת כל הפגישה הוא יניח את המאפרה ואני אסיר, המתורגמן חשש על עצמו וסירב להעיר למלך שמא יהרגנו. אך הרב לא ויתר, והסיר בעצמו את המאפרה בפעם השניה! הנשיא ראה הדבר אך עדיין לא הבין מה כוונת הרב, וכך קרה בפעם השלישית! ואז הרים הנשיא את שפופרת הטלפון וחייג מספר, ומיד הגיעה פלוגת חיילים. המתורגמן אמר לרב, כדאי שתאמר כעת קריאת שמע ווידוי, כנראה שהנשיא כעס עליך והנה החיילים כאן להמיתנו. אמרתי לך אסור בהתעסק איתו. הרב היה רגוע ושלוי. והנה פלוגת החיילים נעמדה עם נשקם בשני טורים ארוכים, הנשיא ניגש לרב בכבוד גדול אחז בידו, וכך העבירו בין שני הטורים של פלוגת החיילים והביאו לרכבו, וביקש ממנו שיבוא אליו שוב כאשר הוא חוזר לארץ ישראל, ואכן כך היה כאשר הרב רצה לחזור לארץ ישראל בא בתחילה לנשיא עם המתורגמן, ואז ביקש הנשיא להכנס עם הרב לחדר ביחידות, ולהשאיר את המתורגמן בסלון, ניסה המתורגמן להניא את הנשיא באומרו שאין להם מה לעשות לבד הרב לא מבין אנגלית והנשיא אינו מבין עברית, אך הנשיא לא קיבל דבריו, וכך הסתגרו הנשיא והרב דקות ארוכות בחדר. ואז ליוה הנשיא את הרב לרכבו ונפרד מהם לשלום. במהלך הנסיעה היה המתורגמן סקרן לדעת מה היה בחדר אך הרב לא חפץ לגלות לו. לפני פטירתו גילה הרב את הסוד: כשנכנסנו אני והנשיא לחדר, השתטח לרצפה והחל לנשק את רגלי. לקח את כפות ידיי והניחם עם ראשו, באומרו אדם קדוש שמוכן למות על דקדוק הלכתי פעוט כמו מאפרה על ספר קודש זכות עבורי לקבל ברכה ממנו! ללמדך שאדם שמוסר עצמו ומדקדק על מצוה קלה כבחמורה לעולם לא יכשל ולא יפסיד בשום ענין.

יהודים בני הגבירה יכולים להגיע למערת המכפלה בכל מצב

אחרי מלחמת ששת הימים הגיעו החיילים למערת המכפלה בחברון. צריך לזכור כי למרות שבמערה זו קבורים האבות והאימהות לא נתנו הערבים רשות ליהודים להיכנס למערה, ונתנו ליהודים רשות לעלות עד המדרגה השביעית. לאחר המלחמה כששחררנו את חברון שלח הרב ניסים זצ"ל את הרב מרדכי אליהו זצ"ל לטפל במערת המכפלה ובכותל ובקבר רחל. כשהיו במערה נכנסו החיילים בפעם הראשונה אחרי הקרבות. היו שם הרבה חיילים וגדולי המפקדים של צה"ל ועוד כמה רבנים חשובים. החיילים חלקם פצועים חלקם רעבים והרבה מהם עייפים לאחר כמה ימי לחימה ושראו את שטיחים ישנו עליהם. פתאום יצא השייח של המערה- ג'יעברי צ והתחיל לצעוק: תצאו מהמערה הזאת אתם לא מכבדים אותה, אנחנו המוסלמים כשבאים לכאן רוחצים את הידיים 5 פעמים מורידים את הנעליים. ואתם ישנים פה ואוכלים פה ועולים על השטיחים עם הנעלים המלוכלכות שלכם אין לכם כבוד למקום הקדוש הזה צאו מהמערה! כולם שתקו חוץ מהרב אליהו. אמר לו הרב תקשיב יא שייח! אתה יודע שאם יבוא משרת לפני המלך עם בגדים מלוכלכים ויגיש לו אוכל עם מגש מלוכלך לפני כל השרים אחת דתו למות. אבל אם הבן של המלך, שלא היה בבית אמא ואבא הרבה שנים ואביו דאג לו ואמו ברכה עליו בלילות אם הבן הזה יבוא אחרי שנים של נדודים בלי להזמין תור ויבוא עם הבגדים קרועים ומאובקים וייכנס לאמצע ישיבת השרים ויאמר: אבא, חזרתי! אמא, חזרתי הביתה! אביו ואמו יחבקו אותו בכל לב למרות הבגדים הקרועים והמאובקים ז זה הבן שלהם. תקשיב יא שייח! אברהם זה אבא שלנו. שרה זו אמא שלנו. אנחנו מתנהגים פה כמו בבית. אתם בני אל פטמה צ בני השפחה הגר. אתם מתנהגים כמו שראוי למשרת להתנהג, ואנחנו מתנהגים כמו שראוי לבנים להתנהג. השייח האדיס כולו מבושה גם סתמו את פיו גם קראו לו בן השפחה. הוא נעלב, הסתובב על מקומו וחזר בכעס גדול. אותם קצינים בכירים שהיו שם פנו לרב מיד ואמרו לו: מה עשית? אנחנו רוצים דו קיום עם הערבים בשלום, למה הרגזת אותו? ענה להם הרב: צריך לומר להם את האמת, רק כך הם מבינים! כך נמשך הוויכוח כמה דקות עד שהדלת של שייח נפתחה. הוא יצא כולו נרגש ואמר לרב: יא חכם בבקשה סליחה!

נשיא צרפת מכבד את הרב מרדכי אליהו

הרב מרדכי אליהו נסע עם רעייתו, הרבנית צביה, לביקור בצרפת. מארגני הביקור לא רצו שהרב ידבר דברי פוליטיקה, אלא דברי נימוסים בלבד. לפני הפגישה עם הנשיא זיאק שיראק, לקחו את הרב אליהו לביקור במוזיאון הלובר בפריז. כאשר הציגו בפניו את כיסאו של נפוליאון, הרב התעניין: "מי היה נפוליאון?" שגריר ישראל ויתר מלווינו המארחים הצרפתים נדהמו ונבוכו: איך רב כל כה חשוב, שהיה הרב הראשי לישראל, לא שמע מעודו על נפוליאון?! לאחר שנענה, הוסיף הרב לשאול: "מתי נפוליאון חי?" "לפני מאתיים שנה", הייתה התשובה. "כמה עולה הכיסא שלו?" שאל הרב לפתע. תדהמת המארחים הצרפתים ומבוכת המלווים היהודים גברו עוד יותר. "הכיסא לא עומד למכירה", ענה אחד המארחים. "אבל אני מוכן לשלם על הכיסא ככל שיידרש" הפציר בו הרב. "זו המסורת שלנו. זו ההיסטוריה שלנו", מחה הצרפתי באוזני הרב, "אנחנו לא מוכרים את זה תמורת שום הון שבעולם!" הסיור במוזיאון הענקי והמפואר המשיך, והפמליה הגיעה לתמונתו של המלך לואי הארבעה עשר. הרב שאל: "כמה התמונה הזאת עולה?" שוב נבוכו כולם: "בבוד הרב. זה מוזיאון לאומי, זו לא סתם גלריה רגילה..." "אבל אני מוכן לשלם על זה ככל שתדרשו!" התעקש הרב, "למה שלא תאפשרו לי?!" "זו ההיסטוריה שלנו", הסביר המארח הצרפתי, "זה המלך שהיה לנו. איך אפשר למכור דבר כזה?!" אנשי השגרירות הישראלית היו במבוכה גדולה. הם לא הבינו מדוע הרב אליהו זקוק לפריטים ההיסטוריים הללו ואיך הוא לא מבין מה שכל אדם פשוט מבין – שמדינה לא לא מוכרת את סלמיה הלאומיים בעד שום הון שבעולם. לאחר הביקור במוזיאון הגיעה עת הפגישה בין הרב אליהו לנשיא שיראק. בתחילה נאם הנשיא הצרפתי. לאחר כך אנשי השגרירות הישראלית, שחששו מדעותיו הידועות של הרב, סיכמו ביניהם שהרב ידבר בעברית ואילו המתוגמן יבדה מלבו נאום נימוסי ונחמד ולא יתרגם באמת את דבריו. הרב החל לדבר והמתורגמן אמר, כפי שתוכנן, דברים אחרים לחלוטין. הרבנית צביה שמוצאה מרוקאי קלטה מיד שהמתורגמן אינו מתרגם באמת את דברי הרב, אלא אומר דברים אחרים. מבלי להתבלבל היא אמרה לבעלה באוזני כולם: "הוא לא מתרגם את דבריך!" הרב אליהו הפסיק את הנאומו וביקש מהשגריר הישראלי בעצמו שיתרגם את דבריו, והלה נאלץ לעשות זאת בעל כורחו. ואז סיפר הרב: "ביקרתי היום בלובר, המוזיאון הלאומי של צרפת. והציגו בפניי את כיסאו של נפוליאון

ועשיתי את עצמי שאיני מכיר אותו וביקשתי לקנות את כיסאו. אמרו לי שנפוליאון חי לפני מאתיים שנה וכי הוא יקר ללב עמו ולכן כיסאו אינו עומד למכירה בשום אופן. לאחר מכן הראו לי את תמונתו של המלך לואי הארבעה עשר, שחי לפני שלוש מאות וחמישים שנה, ואמרו לי שתמונתו היא נכס לאומי שאינו עומד למכירה". ואז הרב הישיר מבטו אל הקהל ואל הנשיא והגביה את קולו: "ואילו ירושלים עיר הקודש שלנו קיימת כבר שלושת אלפים שנה, ודורשים מאיתנו למוכרה ולחלקה. איך אתם דורשים מאיתנו לחלק את ירושלים?! זו ההיסטוריה שלנו! איך זה ייתכן?!" קרא בהתרגשות. בסיום דבריו של הרב כל הנוכחים ניצבו על רגליהם ומחאו כפיים בהתלהבות. הנשיא ז'אק שיראק קם גם הוא מעל כיסאו ואמר: "ברצוני לנאום כעת פעם נוספת, בניגוד לפרוטוקול הטקסי". השגריר הישראלי נבהל ואמר לרב: "כבוד הרב. בוא נצא החוצה כעת, כי כנראה הסתבכנו...." "מה פתאום שנצא?!" תמה הרב, "הנשיא ביקש שניישאר". ואז הנשיא הצרפתי אמר: "כולי התפעלות מדברי הרב מרדכי אליהו. פעם בחיים שומעים דברים כאלה! יש לנו מדליית כבוד מיוחדת שאנחנו מעניקים רק לנשיאים ולראשי מדינות יחידי סגולה. כעת אני מתכבד להעניק אותה לרב מרדכי אליהו". הנשיא העניק לרב את המדליה היוקרתית ברוב כבוד והדר, ושגריר ישראל, שרצה לפני רגע שהאדמה תבלע אותו, לא ידע את נפשו מרוב שמחה.

<u>גדלותו וענוותנותו של הרב סוסו הכהן</u>

מרן הראשון לציון הגאון רבינו מרדכי אליהו זצוק"ל זיע"א בזמן שכיהן כדין בבית הדין בבאר שבע יע"א, היה לו ספק באיזה מקרה של ענין של אשה הגונה, או באיזה גט, ולא יכל להכריע הענין הרבה זמן, יום אחד הוא בא לביהכ"נ שהיה בו מורה"ר הדה"מ רבינו יוסף סוסו הכהן זצוק"ל לבוש בלבוש של חוץ לארץ ג'רביה, ברנוס, ולאקיה והתחיל להתעמק בענין הנ"ל ולא מצא עדיין את מבוקשו, רבי יוסף סוסו הכהן שראה אותו יש דבר שמעיק עליו בלימוד, שאל אותו מחילה, כבוד הרב, מה כת"ר מחפש, אולי נשמח לעזור לך בס"ד, הרב מרדכי אליהו אמר בלבו, מעניין מה אותו זקן יודע, אולי לקרא חק לישראל קצת משנה וזוהר, אבל אמר לו מטעמי כבוד את הענין בהלכה ענה לו הרב סוסו הנה נמצא בספר שו"ת קרית דוד חנה חלק פלוני סימן פלוני, והספר נמצא בספריה כאן מדף למעלה, והצביע לו עליו, הרב מרדכי אליהו אכן קם והביא את הספר הנזכר מהספריה פתח אותו במקום שרבי סוסו אמר לו ואכן בס"ד הוא מצא את הפסק שחיפש, ונתבררו לו הדברים כהלכה, ושמח מאוד הוא פנה לרבי סוסו ושאל אותו: האם כבודו הוא אליהו הנביא?! רבנו ענה לו: אני יוסף סוסו הכהן! ושוב שאל אותו הרב האם כבודו אליהו הנביא, והוא ענה לו: לא, אני יוסף סוסו הכהן, ואם כבודו לא מאמין שישאל את האנשים המכירים אותי, הרב מרדכי אליהו התרגש מאד מגדלותו וענותנותו של מורנו רבי יוסף סוסו, (סיפר זאת מרן הראשון לציון הרב מרדכי אליהו

[הגאון הרב שמעון חררי ביקש להקבר ונקבר כפי בקשתו צמוד לרב סוסו הכהן בבאר שבע אף שהרב חיררי מקומו היה בתל אביב]

ברכותיו מתקיימות

מעשה שבאו אל הגאון רבי יהודה צדקה ראש ישיבת "פורת יוסף", ושאלוהו, מפני מה כל הברכות של בן אחותו, הגאון רבי מרדכי אליהו מתקיימות? השיב להם הרב צדקה זצ"ל: אספר לכם סיפור. כשהרב היה נער צעיר בגיל 14 הוא ישב בישיבה ולמד, ומידי פעם נהגו להביא לישיבה רבנים שונים לבחון את התלמידים של הישיבה. באחת הבחינות נשאלה האלה לתלמידים: מדוע לא מברכים על מים אחרונים? ואילו אדם שמתקין בביתו מעקה בביתו שלא "ייפול הנופל" כלשון התורה, כן צריך לברך ברכה על מצוה זו? והרי שניהם נתקנו מפני הסכנה? אותו הרב לא הספיק לגמור את השאלה, והרב מרדכי אליהו שהיה אז בן 14 בלבד כבר קפץ להשיב. וכך אמר לו: יש פה חילוק עצום, במים אחרונים אתה דואג לעצמך שלא תסתכן מהמלח סדומית, וכשאתה דואג לעצמך מה פתאום שתתקין ברכה? זו לא מצוה, מפני שאתה דואג רק לעצמך. אבל לעומת זאת בעשיית מעקה, למי אתה דואג? לאחרים, שלא יפלו. אם אתה דואג לאחרים – אז יש ברכה. והוסיף ואמר על זה הרב צדקה: כיון שהרב מרדכי אליהו זצ"ל היה כל כולו דואג לאחרים, לכן יש לו כח לברכותיו, שהברכות שלו מתקיימות. (ענוג לשלחן שבת).

בן איש חי והליכות עולם פ' בהעלותך דיני בשר וחלב

המוקף בסוגריים הם פסקי מרן הרב עובדיה

כתבו המקובלים ז"ל טעם לאיסור אכילת בשר בחלב מפני שהבשר הוא סוד הדינים והחלב הוא סוד הרחמים ולכן תערובת שלהם אסורה כאיסור לבישת שעטנז שמערב כוחות הדינים עם כוחות החסדים שלא בהדרגות ובלא משפט הראוי להיות בסוד המיתוק וכתב הרב המקובל מוה"ר ששון מרדכי ז"ל וז"ל ונראה שלפי זה אם אכל חלב תחילה שהוא החסד נכנס תחילה יוכל לאכול אחריו בשר קודם עיכול דתתאה גבר והחסד כופה את הדין הבא אחריו משאין כן אם אכל בשר תחלה שנכנסו הגברורות והדינין תחלה אסור לאכול אחריהם חלב כדי שלא יתגברו הדינין אלא ימתין עד שיתעכל הבשר שהוא אחר שש שעות ויתבטל כח הדינין ואז מותר לאכול חלב עכ"ד ולכן צריך האדם ליזהר מאד באיסור בשר בחלב כי איסור זה רבו מאד הלכות שלו וצריך לשמור הלכותיו על לוח לבו כדי שלא יכשל ח"ו בשום דבר והשי"ת לא ימנע טוב להולכים בתמים ורגלי חסידיו ישמור:

[א] כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו שלשה פעמים וקבלו חז"ל אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור בישול ואחד לאיסור הנאה וגדי לאו דוקא אלא הוא הדין כל בשר בהמה טהורה אסור אלא שדבר הכתוב בהווה דכן היה הדרך לבשל גדיים בחלב ועוד קבלו לא שנא בחלב אם לא שנא בחלב אחרת ועוד קבלו שהוציא הכתוב איסור אכילה בלשון בישול ללמוד דאינו אסור מן התורה באכילה אלא אם כן הוא נעשה דרך בישול אבל אם נבלע זה בזה על ידי כבישה שנכבש הבשר בחלב כ"ד שעות או על ידי מליחה שנמלו ביחד הרי זה מותר האכילה מן התתורה ורק מדברי סופרים אסור באכילה בכל ענין הן על ידי כיבוש הן על ידי מליחה ולכן מותר לישראל לכבוש לגוי בשר בחלב או למלוח לו בשר עם החלב ורק בישול אסור לישראל לבשל לגוי בשר בחלב דעובר בלאו אפילו שההוא מבשל לגוי:

[ב] שיעור בישול לא בעינן שיתבשל כמאכל בן דרוסאי אלא כל שנפל חתיכת בשר בכלי ראשון של חלב שהוא על האש אפילו שהסירה מיד הרי זה אסור באכילה ובהנאה ואף על גב דאין חיוב מלקיות אלא בשיעור כזית מכל מקום חצי שיעור אסור מן התורה גם בבישול ובהנאה ולכן גם אם בישל פחות מכזית עבד איסור תורה וצריך כפרה:

[ג] בשר בחלב האסור בהנאה צריך קבורה ולכן נוהגין לזורקו לביוב או ישליכו לנהר הגדול באופן שיתאבד אבל אסור ליתנו לגוי אפילו שאינו מכירו וכן אסור ליתנו לכלב אפילו כלב דעלמא שאין לו הנאה ממנו ולכן אסור לזרקו ברשות הרבים כי שם אוכלים אותו הכלבים וכל שכן לכלבו דאסור שהרי נהנה ממנו:**[כשיש ספק אם נאסר בהנאה מותר להשליכו לים או לכלב הפקר]**

[ד] בשר בחלב הנאסר על ידי כבוש או מליחה כיון שאינו מבושל אסור רק מדברי סופרים ולכן מותר בהנאה ומכל מקום אסור לבשלו ואם חזר ובשלו הרי זה אסור בהנאה מהתורה וגם חייב משום בשול**[בהפסד מרובה יש לסמוך על המתירים להתירו בהנאה]** וכן הוא הדין דבר מאכל של היתר כגון אורז או ירקות וכיוצא שנבלע בהם בשר וגם נבלע בהם חלב ובין שניהם יש שיעור כזית ואחר כך בישל המאכל ההוא הרי זה עובר עליו אבל אם נבלע בעובי דפנות הסיר בשר וגם חלב אף על פי שיש בין שניהם כזית ושוב בישל בסיר זה תבשיל פרווה אף על פי שאין בו ששים נגד הבלוע אינו עובר משום איסור בישול מפני שאין אחד מהם בעין אלא הכל הוא בלוע: מיהו קדירה שבלעה חלב ובעודה בת יומה בישל בה בשר בעין עובר עליו משום בישול מפני דאחד מהם הוא בעין ולכן זה המבשל בקדירה זו בעי כפרה כשאר איסורי לאוין

[ה] בשר בהמה טהורה ואפילו נבילה וטריפה בחלב אסור מתורה בבישול ובהנאה אבל בשר בהמה טמאה בחלב בהמה טהורה או בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה הרי זה מותר בבישול ובהנאה ומכל מקום אסור לבשל לכתחילה בשר בהמה טמאה בחלב טהורה או להפך מפני מראית העין שהרואה חושב שהוא בשר טהור בחלב טהורה ועוד חושדו דבעי לאכול ומיהו לצורך רפואה אפילו לחולה שאין בו סכנה מותר לבשל:

[ו] בשר חיה ועוף אפילו בחלב בהמה טהורה מותר בבישול ובהנאה משום דאינו אסור מן התורה באכילה אלא בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה אבל בשר חיה ועוף איסורו באכילה הוא מדרבנן לכך מותר בבישול ובהנאה ויש מחמירים לאסרו מדרבנן גם בבישול ובהנאה ולענין הלכה המחמיר בבישול תבא עליו ברכה אבל בהנאה אחר שנתבשל אין ראוי להחמיר לאבד ממון ישראל אלא אם נזדמן שנתבשל בשר עוף או חיה בחלב ימכרנו לגוי ובבישול יש טעם להחמיר מפני מראית העין:

[ז] בשר בהמה טהורה בחלב חיה טהורה אסור רק מדרבנן ואינו אסור אלא באכילה אבל בהנאה מותר ואסור לבשל לכתחילה מפני מראית העין:

[ח] אם כבש חלב בקדירה מעת לעת דהיינו כ"ד שעות שלמים ואחר כך בישל בקדירה ההיא בשר בהמה התבשיל אסור בהנאה דאף על גב שהקדירה לא בלעה החלב אלא על ידי כבישה מכל מקום אחר כך פלטה אותו החלב שבה לתוך הבשר על ידי בישול ואסור מן הורה אבל בישלו באותה קדירה בשר חיה ועוף אין התבשיל אסור בהנאה אלא רק באכילה:

[ט] המבשל חלב גדיה שלא הניקה שיש לה חלב כשהיא קרובה לידתה חייב מן התורה :

[י] ציר היוצא על ידי מליחה ונפל לתוך התבשיל של חלב ונתבשל אסור בהנאה מן התורה:

[יא] קדירה של חלב שאינה בת יומא שבישל בה בשר אינו עובר משום בישול ולא עוד אלא שמותר לכתחילה לבשל בה בשר לגוי או לאיזה צורך שאין בו אכילה ואין לאסור משום מראית העין דמי יודע אם היא קדירה של בשר או של חלב מיהו אם היא קדירה גדולה יותר מדי שאין דרך לבשל בה חלב אלא רק תבשיל של בשר בסעודות גדולות אף על פי שהיא אינה בת יומא אסור לבשל בה חלב כגון שיש לו חמאה הרבה שרוצה להתיכה בקדרה גדולה לצורך הגוי כי זו הקדירה חזותה מעיד עליה שהיא של בשר ויש לחוש למראית העין שאין יודעים שהוא מבשל לצורך הגוי:

[יב] בשר בחלב שאסור בהנאה ואחר כך נתערב ממנו בתבשיל של ירקות או אורז וכדומה ואין בתבשיל ההוא ששים לבטל הבשר בחלב הנזכר מותר למכור לנכרי חוץ מדמי איסור שבו דכל איסורי הנאה אפילו יש בהם בנותן טעם מותר למכור לנכרי חוץ מדמי איסור שבו:

[יג] בשר צלי בחלב או מטגן בשר בחלב אסור מן התורה ואסור בהנאה דצלי וטיגון בכלל בישול**[צלי הוא מחלוקת אם אסור מהתורה לכן בהצטרף עוד ספק יש להתירו בהנאה]** הוא ולכן נרות של חלב שעירבו הנכרים בהם חמאה וקנו ישראל מהם אסור להדליקן וצריכין קבורה אך נרות שיש בהם ספק אם עירבו חמאה וחלב יחד יש להתיר מכח ספק ספיקא רוצה לומר ספק אם יש חמאה ואת"ל יש שמא נתבטלה בששים ועוד יש ספק שלישי אולי הלכה כמאן דאמר אין איסור בהנאה אלא מדרבנן ומיהו לכתחילה לא יקנה מנרות אלו:

[יד] אם בשלו חמאה בקדרה של בשר בת יומא ונאסרה דלא היה ששים אסור להדליק בחמאה זו דאסורה בהנאה וגם נרות חנוכה דאין משתמשין לאורה אסור להדליק בחמאה זו **[להדליק נרות חנוכה מותר דמצוות לאוו להנות נתנו ולא שייך פה כתותי מכתת שיעוריה שהשיעור הוא בהדלקה ולא בשמן ושאני שופר של ע"ז שפסול שצריך שיעור בגופו]** ואם הדיחו כלי בשר במים רותחין וכן הדיחו כלי חלב בכלי אחר במים רותחין ונתערבו זה בזה בעודם רותחין אסורין בהנאה וצריכין קבורה במה דברים אמורים ברותחין דכלי ראשון שהיד סולדת בו דהוי בישול אבל כלי שני אף על גב דמפליט ומבליע אינו מבשל ומותרים המים בהנאה:

[טו] דגים בחלב מותר אפילו מדרבנן מיהו יש בהם סכנת חולי ולכך אסור לאכלם והוא הדין לאכול דגים עם גבינה יש סכנת חולי אבל דגים בחמאה יש מן האחרונים שכתבו דאין חשש חולי בזה ויש שכתבו שיש חשש חולי ושומר נפשו ירחק ויזהר דהא אפילו הרב פחד יצחק שהיה רופא גדול ונראה לו דאין בזה נזק נמנע מלאכול ובבגדד אין מטגנים דגים בחמאה דחוששין החשש הנזכר: **[יש להמנע מלאכול דגים בחלב או גבינה אבל הנוהגים לאכול דגים בחמאה רשאים להשאר במנהגם. ואם בטעות נתבשל דגים בחלב אין לאסור אפילו אין שישים נגד החלב ויוצאי אשכנז נהגו להקל, ויש להם על מה שיסמוכו.]**

[יז] חלב הנמצא בקיבה יזהר לכתחילה שלא להניחו בקיבה עד שיצטנן החלב תוך הקיבה מפני שהחלב הקיבה הוא חריף וחמוץ ובדיעבד אין לחוש ושרי להעמיד בו ובבגדד נוהגין להוציא תכף ומיד את החלב מן הקיבה קודם שיצטנן ואם שהה החלב תוך הקיבה כ"ד שעות הוי ליה כבוש ואסור להעמיד בו לכתחילה בין בצלול בין בקדוש ובדיעבד שכבר העמיד בו מותר אפילו העמיד בצלול כן הוא דעת מר"ן ז"ל דקיימא לן כוותיה אך מור"ם ז"ל אוסר בצלול גם בדיעבד ואם היה ספק צלול או קרוש אז גם להאשכנזים דאזלי בתר פסקי מור"ם אזלינן לקולא ומותר :**[יא. חלב הנמצא בקיבה, דינו כפרש בעלמא, ואין עליו תורת חלב, לענין איסור בישול בשר בחלב. ואם נשאר בתוך עור הקיבה כ"ד שעות, אין להעמיד בו גבינות לכתחלה, אבל בדיעבד אפילו אם הוא חלב שנשאר כ"ד שעות בעור קיבת נבלה או טריפה, והעמיד בו גבינות, מותרים]**

[יח] יש מתירין להניח כלי שיש בו חלב אצל כלי שיש בו בשר תוך תיבה אחת ולא חיישינן שמא יפול מזה לזה ולא ידע ויש מחמירין לכתחילה ומצריכין שיהיו שניהם מכוסים וכן ראוי להזהר בכך ואין מניחין כלי שיש בו חלב אצל כלי שיש בו מלח אלא אם כן מרוחקין זה מזה וגם מכוסים דיש לחוש לסברת רש"י ולסברת הרמב"ם ז"ל מיהו כל זה לכתחילה אבל אם עבר והניח מותר בדיעבד לכולי עלמא ואם אינו מניח בקבע אלא באקראי אדעתא ליטלו מיד הפראש חודש אוסר והפר"ת מתיר: **[יב. מותר לכתחלה לתת בתוך המקרר כלי שיש בו תבשיל בשר, אצל כלי שיש בו חלב, ואין לחוש לשמא יפול מתבשיל הבשר לתוך החלב, או להיפך, שכל איש נזהר בזה, שלא יפלו מזה על זה. וכן מותר להניח כלי שיש בו חלב אצל כלי שיש בו מלח.]**

זוהר הקדוש מתורגם : להקפיד לבקש כל יום על הפרנסה כדי שימצאו הברכות על ידו כל יום

רַבִּי יוֹסֵי פָּתַח, (תהליםקמה) פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן. מַה כָּתוּב לְמַעְלָה? עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ. כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם מְצַפִּים וְזוֹקְפִים עֵינַיִם לַקָּדוֹשׁ- בָּרוּךְ-הוּא, וְלָכֵן (אבל) כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָאֱמוּנָה מְבַקְשִׁים (צריכיםלבקש) בְּכָל יוֹם וָיוֹם לִשְׁאֹל אֶת מְזוֹנָם מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּלְהִתְפַּלֵּל תְּפִלּוֹתֵיהֶם עָלָיו. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ לַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ- הוּא עַל מְזוֹנוֹ, גּוֹרֵם שֶׁיִּתְבָּרֵךְ כָּל הַיּוֹם עַל יָדוֹ אוֹתוֹ הָאִילָן שֶׁמָּזוֹן כֻּלָּם בּוֹ. [וטעם הדבר (תהלים סח) ברוך ה' יום יום] וְאַף עַל גַּב שֶׁנִּמְצָא עִמּוֹ, צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּלְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה עַל הַמָּזוֹן בְּכָל יוֹם, כְּדֵי שֶׁיִּמָּצְאוּ עַל יָדוֹ בְּרָכוֹת כָּל יוֹם וָיוֹם לְמַעְלָה, וְזֶהוּ (שם סח) בָּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם. וְעַל זֶה לֹא צָרִיךְ לָאָדָם לְבַשֵּׁל מָזוֹן מִיּוֹם לְיוֹם אַחֵר, שֶׁלֹּא לְעַכֵּב יוֹם לְיוֹם אַחֵר. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְיָצָא הָעָם וְלָקְטוּ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ. יוֹם בְּיוֹמוֹ דַּוְקָא, חוּץ מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְשַׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְאָז נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מָלֵא בְּרָכוֹת בְּכָל יוֹם, וְאָז כָּתוּב פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וְגוֹ'. מָה זֶה רָצוֹן? אוֹתוֹ רָצוֹן שֶׁנִּמְצָא מֵהָעַתִּיק הַקָּדוֹשׁ, וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ רָצוֹן לְהַמְצִיא מָזוֹן לַכֹּל. וּמִי שֶׁשּׁוֹאֵל מְזוֹנוֹת בְּכָל יוֹם וָיוֹם, הַהוּא נִקְרָא בֶּן נֶאֱמָן, בְּסוֹד שֶׁבִּשְׁבִילוֹ נִמְצָאִים בְּרָכוֹת לְמַעְלָה. רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר, (שם קמז) רוֹצֶה ה' אֶת יְרֵאָיו אֶת הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ. כַּמָּה יֵשׁ לִבְנֵי אָדָם לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ וְלָלֶכֶת בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה כְּדֵי שֶׁיִּמָּצְאוּ בְּרָכוֹת לְכֻלָּם, לָעֶלְיוֹנִים וְלַתַּחְתּוֹנִים.

אמרי חז"ל כותב הראשית חכמה" שיהיה דרך ארץ לאדם עם אביו ואמו - יאזין וישמע למצוותו, ויעשה רצונו של אביו, ויכבדהו בכל כבוד שיוכל להיות. ויהיה דיבורו עמו בבושת ובצניעות, ולאידבר עמו אלא בנחת ובתחנונים. ואם נצטרך האב לבנו, יעשה לו כל צורכו בטוב לב, ולא יזכיר לפני אביו הטובה שהיטיב לו". (פרק דרך ארץ שער ד) כתוב מסכת דרך ארץ (פרק ז הלכה טז): אהוב את גמילות חסדים, כדי שתנצל ממלאך המות בהקדמה לנפש החיים , כתב בנו של הגר"ח וז"ל, "והיה רגיל להוכיח אותי, על שראה שאינני משתתף בצער אחרים. וכה היה אלי דברו תמיד, שזה כל האדם לא לעצמו נברא, רק להועיל לאחריני, ככל אשר ימצא בכוחו לעשות". בכלל גמילות חסד הוא להאיר פנים לשני ולהחמיא לו לפעמים מחמאה לאדם שווה לו ועושה לו נחת רוח יותר מהרבה ממון

<u>שואל ומשיב</u> / הרב יהורם חדד שליט"א

<u>נכתב לעורר לב המעיינים בלבד לא למעשה</u>

שאלה: אדם שניזוק מאקונומיקה לאחר ששפכה אדם אחר ברשות הרבים וניזוקו מכנסיו האם חייב לשלם שופך האקונומיקה

תשובה: אקונומיקה ברשות הרבים הוא בור כמבואר שולחן ערוך חושן משפט הלכות נזקי ממון סימן תי סעיף א וז"ל בור הוא מאבות נזיקין, דכתיב: כי יכרה איש בור (שמות כא, לג); שמאחר שחפר נתחייב בנזקיו, כיון שעשה דבר המזיק; וזהו ממונו שמזיק במקום שעשאו, שאינו זז ממקומו אלא עומד במקומו והעובר עליו ניזוק. לפיכך כל הדומה לו, שהוא ממונו ומונח במקומו ומזיק, אפילו שפך מים ברשות הרבים והוחלק בהם אחר, חייב ומקורו בב"ק כח. שאם היו מים וטינפו כליו {בגדיו]הוי בור ודרשינן בגמרא שדווקא אם נפל חמור לבור חייב בהיזקו אבל אם הוזקו כלים בבור פטור על הכלים וכן נפסק בשו"ע שם סעיף כא ואם כן הכא יהיה פטור על הכלים ובספר דף על הדף בבא קמא דף ה: הביא שהברכת שמואל (סי' ב') כתב דשן ורגל ברשות הרבים שמיעטה התורה מדין ממונו, אינו בכלל שמירתן עליך לענין זה, ופטור אף לצאת ידי שמים, משא"כ שור ולא אדם חמור ולא כלים וכן טמון באש, אין זה פטור רק בחיוב תשלומין, אבל חיוב שמירה איכא, וחייב לצאת ידי שמים. אבל החזון איש (סי' ב' סק"ז וסימן ה' ס"ק ד') פשיטא לי' דכל היכי דפטרה התורה, גם לצאת ידי שמים פטור. והגרב"ש שניאורסון ז"ל בספרו ברכת שמעון (ב"ק סי' ד') לגבי כלים בבור, כתב לחלק בין כלים שאינם ראויים להנזק בבור שפטור אפילו מידי שמים כיון דאינו נכנס בגדר מזיק, לכלים שראויים להינזק בבור, שפטור מלשלם מצד גזירת הכתוב, ומ"מ שם מזיק עליו, וחייב לשלם בידי שמים. <u>להלכה</u> פטור גם לצאת ידי שמים שהחזון איש נחית להלכה ולמעשה ועוד שהמזיק הוא מוחזק ויש להעיר שדווקא אם לאחר ששפך האקונומיקה הוזק פטור כיון שיש לו דין בור אבל אם בזמן השפיכה של האקונומיקה הזיק הוי ליה אדם המזיק שהזיק בכוחו וחייב לשלם על הבגד

המשבחים את הקב"ה שבחיהם גדולים מדברי השבח של המלאכים

"יפקד א-לוה הרוחות לכל בשר"

האור החיים הקדוש כותב שיש ארבע דרגות בבריאה שמשבחים ומהללים את בורא עולם

א. הדרגה הנמוכה הם צבא השמים והמלאכים

ב. מעליהם הנשמות הנמצאים באוצר הנשמות שעוד לא ירדו לעולם הזה

ג. מעליהם נשמות שירדו לעולם הזה וחזרו בחזרה לעולם האמת

ד. הדרגה הגבוהה ביותר הם בני האדם שלמרות יצריהם והגוף הגשמי שלהם מהללים ומשבחים את בורא עולם

וזה מה שאמר משה רבנו "יפקד א-לוה הרוחות לכל בשר" כוונתו תרחם על עם ישראל שהם עשויים מבשר, מגוף עכור וכשהם משבחים אותך זוהי הדרגה הגבוהה ביותר ואם תגזור עליהם מיתה יחסר משבחך

אנו רואים מדברי האור החיים הקדוש עד כמה בשמים מחשיבים את דברי השבח וההלל של בני האדם יותר מכולם ,כשהמלאכים הם הפחותים ביותר במעלה לשבח את הקב"ה ואדם הנמצא בעולם הגשמי והשפל ומשבח את בוראו אין למעלה מכך לכן ראוי שעל כל דבר קטן וגדול לתת הודאה ושבח ובורא עולם

כתוב בזוהר המשבח את הקב"ה ,הקב"ה עושה לו רצונו

תרגום פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (ישעיה כה) ה' אֱלֹהַי אַתָּה אֲרוֹמִמְךָ אוֹדֶה שִׁמְךָ כִּי עָשִׂיתָ פֶּלֶא עֵצוֹת מֵרָחוֹק אֱמוּנָה אֹמֶן. כַּמָּה יֵשׁ לִבְנֵי אָדָם לְהִסְתַּכֵּל בִּכְבוֹד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּלְשַׁבֵּחַ לִכְבוֹדוֹ, מִשּׁוּם שֶׁכָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְשַׁבֵּחַ אֶת רִבּוֹנוֹ כָּרָאוּי, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹנוֹ, וְלֹא עוֹד - אֶלָּא שֶׁמַּרְבֶּה בְּרָכוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְעַל כֵּן, מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְשַׁבֵּחַ אֶת רִבּוֹנוֹ וּלְיַחֵד אֶת שְׁמוֹ, חָבִיב הוּא לְמַעְלָה וְנֶחְמָד לְמַטָּה, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּבֵּחַ בּוֹ [בכבודו], וְעָלָיו כָּתוּב (שם מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר.

כפי שמסופר באוצר המדרשים [מעשיות עמוד 338 (י"ז)] מעשה באדם אחד שהיה הולך בדרך בסחורה, ראהו אכסנאי א"ל רבי ומורי אם רצונך אבוא עמך, א"ל בא עמי בשלום, הלך עמו. כשהיו הולכים בדרך פגעו באדם אחד שהיה סומא בשתי עיניו והיה יושב קרוב לעיר, מיד הוציא סלע אחד ונתן לו, אמר לאכסנאי שהיה הולך עמו תן לו גם אתה כמו שנתתי אני, אמר לו איני נותן לו כלום שאיני מכירו כמו שאתה מכיר אותו לפיכך נתת לו ויפה עשית, א"ל אם אתה אינך רוצה לתת לו הרשות בידך, הניחוהו לאותו סומא והם הלכו לדרכם. כשהיו הולכים בדרך פגעו במלאך המות, אמר להם להיכן אתם הולכים, אמרו לו לסחורה, והם לא ידעו שהוא מה"מ, מיד כאשר נגלה אליהם ואמר אני מלאך המות, פחדו ונפלו על פניהם.

אמר מה"מ לראשון אתה נפדה ממות וקרא עליו המקרא הזה: והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך, ואמר לו הואיל והקדמת צדקה מממונך בדרכך תחיה עוד חמשים שנה. אח"כ אמר לאכסנאי כבר סופך בידי והגיע יום מיתתך, מיד ענה ואמר לו אני וחברי באנו יחד והוא חוזר לביתו ואני אמות בכאן ? א"ל הן, זה קדם ועשה צדקה משלו. א"ל אם כן הניחה לי ואלך ואעשה צדקה, א"ל שוטה שבעולם, אדם פורש בים בספינה אם לא תיקן אותה בארץ מה עושה בפלגים ובתהומות כשבאים עליה גלי הים? כן מי שלא תיקן עצמו בחייו מה יעשה במיתתו, ועכשיו מה שעשית עשוי, מכאן ואילך אין לך כלום שהגיע זמנך למות, א"ל א"כ המתן לי עד שאלך לספר בשבחו של מקום על מה שעשה עמי, א"ל מאחר שאתה מבקש לספר בשבחו של מקום יוסיפו שנותיך, לקיים מה שנאמר והלך לפניך צדקך. חברו לא עשה צדקה אלא לסומא אחד ונוספו לו כמה שנים, העושה צדקה בכל יום ובכל שעה עאכ"ו, לקיים מה שנאמר והלך לפניך צדקך.למדנו ממעשה זה שאפילו שלא נהג כראוי ולא נתן צדקה ולמרות שהקב"ה כנס עליו מיתה בזכות זה ששיבח את הבורא ניצול הימנה וקיבל את הכול באהבה ובשמחה ובנפש חפיצה ובדברי שבח וזהו "מהולל אקרא ה' אזי אזכה להמשך הפסוק ומן אויבי איוושע אנצל מכל צרותי

ואפילו מאויבי שזה הדבר הקשה ביותר להינצל מאדם בעל בחירה אבל בזכות שמהלל לה' יזכה לכך

עוד למדנו ממעשה זה כוחה של צדקה שהצלתו ממלאך המוות

וכן היה יהודי שחייו לא התנהלו כלבבו, החליט שמכן ולהבא תמיד יהלל וישבח ויתן הודאה לבורא עולם על מה שנתן לו, על כל דבר ודבר לאחר קבלה זו הוא ראה שחייו השתנו ונפתחים לו שערי שמים

כתב רבנו משה אלשיך (בספרו "תורת משה" פ' צו): שניים הלכו כל אחד בדרך אחרת. האחד נתפס בידי ליסטים מזוינים, הוכה קשות וביקשו לגזול ממונו. אולם, בחסדי ה' עליו, ניצל מהם והגיע לביתו לחיים טובים, כשכספו עודנו שמור עמו. השני, שהלך בדרך אחרת, לא עברה עליו הכוס. לא ראה ליסטים ולא נבהל ולא כלום. כשכספו עמו הגיע לביתו לחיים טובים. נשאל כעת: מי מהשניים צריך יותר להודות להשי"ת, ההלך הראשון או ההלך השני? הסברא אומרת, שהראשון חייב בהודאה יותר, שנתפס על ידם וניצל. מבאר רבנו "תורת משה", שטעות בידנו וההיפך הוא הנכון, כי הראשון אומנם הותקף ונבהל וקיבל מכות ולבסוף ניצול, אולם השני לא הותקף ולא נבהל ולא קיבל מכות ולא כלום, וכספו בידו. נמצא, שהצלתו גדולה יותר והנס שלו גדול יותר. לפי זה, כל מי מאתנו שחייו מתנהלים בשקט ובשלווה ויושב לבטח באין מחריד, מצבו המשופר, יחסית, מחייבו להתפלל ולהודות יותר ויותר, יום יום ושעה שעה על שהבריאות שורה במשפחתו, ועל שהפרנסה מצויה, ועל שחזרו הילדים הביתה בשלום בלי תאונה ובלי פגע, ח"ו, ועל שלא עברו על ראשו טילים ועל שלא ניזוק מקטיושות וכיו"ב. "הודו לה' כי טוב. כי לעולם חסדו!"

בתפילה אנו אומרים: "... על נסיך שבכל יום עמנו. ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת. " וביארו בסידור "אוצר התפלות": "נסיך" הם הנסים הנראים והנגלים, שהם עמנו בידיעתנו. ונפלאותיך הם הנסים הנפלאים והמכוסים ואין בעל הנס מכיר בנסו.

<u>סגלה לחולה לקום בריא מחליו</u> לקרא לבנו שיוולד בשם יהודה שיודה לה' יתברך

אָבִיו שֶׁל הַ"שְּׂפַת אֱמֶת" מִגּוּר הוּא הַצַּדִּיק רַבִּי אַבְרָהָם מָרְדְּכַי אַלְטֶר זיע"א מִגּוּר, בְּכוֹר בָּנָיו שֶׁל הַחִדּוּשֵׁי הָרִי"ם זיע"א, כָּל שְׁנוֹת חַיָּיו הָיָה יָדוּעַ חֹלִי. בִּשְׁנַת תר"ו, בִּהְיוֹתוֹ בֶּן שְׁלֹשִׁים, פָּקַד אוֹתוֹ אֶחָד מֵחֳלָאָיו וְהָיָה קָרוֹב לִגְסִיסָה. אַף הָרוֹפְאִים אָמְרוּ נוֹאָשׁ לְחַיָּיו. גָּחַן אֵלָיו יְדִיד אָבִיו, הרה"ק רַבִּי יַעֲקֹב אַרְיֵה מֵרַאדְזִימִין זי"ע וְלָחַשׁ בְּאָזְנָיו: "יֵשׁ עוֹד עֵצָה אַחַת, שֶׁתִּתְפַּלֵּל בְּעַצְמְךָ לַה' יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ בְּמַתָּנָה שְׁנוֹת חַיִּים, כְּדֵי שֶׁתּוּכַל לְהוֹלִיד בֵּן זָכָר, אֲשֶׁר עֲדַיִן אֵין לְךָ..." גַּם אָבִיו, הָרִי"ם, נִגַּשׁ אָז אֶל מִטָּתוֹ וְהוֹסִיף: "דַּע כִּי מִצְוָה הִיא הַמֻּטֶּלֶת עַל הָאָדָם שֶׁיִּרְצֶה לִחְיוֹת, יֵשׁ דֵּעָה שֶׁזּוֹ בִּכְלַל מִצְוַת עֲשֵׂה הַמְפֹרֶשֶׁת בַּתּוֹרָה 'וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים'... אָנָּא הִתְחַזֵּק בְּנִי, חֲפֹץ בַּחַיִּים, וְהִתְרַפֵּא מִמַּחֲלָתְךָ!" הִתְאַמֵּץ הרא"מ בִּשְׁאֵרִית כֹּחוֹתָיו, הִתְרוֹמֵם מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ, וְקָרָא: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! תֵּן לִי בְּמַתָּנָה עוֹד שְׁנוֹת חַיִּים, וּתְזַכֵּנִי לְהוֹלִיד בֵּן זָכָר, וְאֶקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל 'יְהוּדָה', כִּי אֲקַיֵּם אֶת הַכָּתוּב 'הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת ה''". וְהִנֵּה הִתְרַחֵשׁ הַנֵּס וְהִבְרִיא, וְלִפְקֻדַּת הַשָּׁנָה נוֹלַד לוֹ בְּנוֹ הָרִאשׁוֹן, אוֹתוֹ קָרָא בְּעֵת שֶׁהִכְנִיסוֹ לִבְרִית בְּהֶתְאֵם לְנִדְרוֹ: "יְהוּדָה אַרְיֵה לֵייבּ", וּכְפִי שֶׁאָמַר לְאִשְׁתּוֹ הָרַבָּנִית: 'קְרָאתִיו יְהוּדָה, וְהוּא יַטֶּה לִבְבוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לַה' יִתְבָּרַךְ'... הָיָה הַ"שְּׂפַת אֱמֶת" רָגִיל לוֹמַר: 'אַבָּא קְרָאָנִי בְּשֵׁם 'יְהוּדָה' לְשׁוֹן הוֹדָיָה, עַל שֶׁנִּתְרַפֵּא מִמַּחֲלָתוֹ, וַאֲנִי מַרְגִּישׁ הֵיטֵב אֶת הַדָּבָר הַזֶּה בְּקִרְבִּי - כָּל הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה לֹא אֶתְעַיֵּף מִלְּהוֹדוֹת לַה' יִתְבָּרַךְ...' (מַרְבִּיצֵי תּוֹרָה מֵעוֹלַם החסידות)

מילי דבדיחותא : מילי דבדיחותא :ערבי שמוכר ליד הכותל שאל אשה שיצאה מהכותל "בכית"? אמרה לו מה איכפת לך אם בכיתי בכותל או לא, ושוב הוא שואל "בכית"? והיא כעסה עליו שנית ואמרה מה אתה מתערב בדברים שלא שייכים לך, אמר לה הערבי: למה את כועסת "בכית או קולה"?

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן לסוף ישב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל:]

העלון מוקדש להצלחת יהונתן ושילת חדדובני ביתם: שה' יתברך יצלחם במאד מאד ושהקב"ה ימלא את כל משאלות ליבם לטובה ויתקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותך ויקוים בהם הפסוק והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו וכל אשר יעשה יצליח

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרון דוד ושלמה הוא יברך וישמור וינצור ויעזור וירומם ויצלח את התורמים היקרים ובני ביתם: חדד אשר, דוד ושרה חניה, צבן יגאל וציפורה, יצחק ויוכבד תהלה חדד, גד חדד, ישראל וקרין חניה, ציפורה חדד ומשפחתה, חי ואביבה חדד, זבולון וברברה חדד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושנה כהן, אליהו ורות נחמה חדד, רפי ואביבה זגדון, שמואל ונורית חדד, כהן שמעון ומרים, מיכאל ואליס חדד, עמוס רזיאל ואוריה חדד, יהונתן ושילת חדד, הדס ודניאל פראנג'י, יוסף ומינה חדד, רב אבוחצירה ניצן, הרב אסף נתן, בת שבע חדד וכל משפחתה , אברהם וסיגלית מסס, ר' יעקב צבאן, דוד ואילנה ביתן, רב יעקב אזוביב, כהן רחמים וסוזי, בר רבקה ובן ,מזושן יונתן ,שרון וקנין, לזיווג הגון תהילה בת שרה, רות בת תמר, עינב בת ציפורה. לרפואה שלמה: יוסף בן טיטה, נדב בן רחל. שתורמים לכוללי קול כמוס[כולל ערב, כולל יום ,כולל ליל שישי, כוללי בין הזמנים - חודשים: אב, פסח, סוכות ועוד] ולעלון השבועי. מלך מלכי המלכים ברחמיו ישמרם ויחיים מכל צרה ונזק יצילם יגביה כוכב מערכתם ובכל אשר יפנו ישכילו וכל אשר יעשו יצליחו ויבטל הא-ל מעליהם כל גזירות קשות ורעות ויגזור עליהם הא-ל גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות התורה תגן בעדם וימלא כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומוצלחים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונהיה תמיד שמחים ומאושרים אכי"ר. לע"נ: יורם בן זילו, רחל בת מזלה ,אליהו בין מבירכה.

YORAMADAD@GMAIL.COM : 054-8464024

כל הזכויות שמורות

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק

פרק קי"ג

"משא ומתן קשוח ביותר"

הערה: הקטע של ישיבת המטכ"ל שהופיע בשבוע שעבר, היה ממש אנמי (חיוור מאד) החלטתי לערוך אותו מחדש ולהציגו בצורה חיה מאד. אני מקווה שהקהל יבין את החילוק, הודגשו הרבה פואנטות בויכוח בין ר' נפתלי הרטשטיין לצד הנגדי ועוד פרטים נוספים.

הפעם לשם שינוי לא יופיע תקציר.

^^^

טלפון בהול באמצע הלילה:

טלפון הגיע אל הרמטכ"ל באמצע הלילה, על הקו היה אלוף משה בריל הוא נשמע עצבני עד אימה.

"מוטקה אני חייב לשוחח איתך בדחיפות, למרות השעה המאוחרת מאד, עמך הסליחה שלקחתי לך את השעות הבודדות שיש לך להחליף כוחות".

"מה דחוף לך כל כך להתקשר אלי בשעה כה קשה? לא מצאת שעה יותר נוחה בשביל לטרטר אותי? רטן הרמטכ""ל זעוף מאד על קטיעת חלום מתוק בו ריחף בעולמות מאושרים ביותר, פיצוי על חייו הלא קלים.

"כשתשמע מה יש בפי תסלח לי על הכל". הרגיעו מוישה בריל (שלימים החליף את שמו לבר כוכבא מנכ"ל רכבת ישראל)

"אוקיי אבל תעשה זאת זריז".

"תשמע מוטקה משלחת הרכש עומדת לשוב לארץ כשידיה על ראשה, אמריקה לא מעוניינת לעזור לנו".

"משה מאימתי אתה מקבל הודעות כאלו? אתה לא בראש אמ"ן, הודעה זו הייתי צריך לקבל מראש אמ"ן ולא ממך.

"צודק, אבל צ'רה צור טרח לעדכן אותי, כי הבעיה מתקשרת עם פרשת מולי פלד שאני ממונה על הקלסר שלו?"

"מאיפה אתה נופל עלי עם הודעות כאלו מטומטמות?" צרח הרמטכ"ל כועס על הטלפון שהפריע את מנוחתו.

"אם תקשיב היטב, אספר לך הכל רק אל תפריע לי" השיב מוישה בחוצפה.

"אוקיי ספר בשטף, אם לא אמצא בזה עניין, הסיפור יעלה לך יקר מאד" הזהיר את משה בריל.

משה עבר לדבר איתו בגרמנית שוטפת, שפה ששניהם שלטו בה, כדי שאיש לא ינסה לצותת לה, הוא פרס בפני הרמטכ"ל את כל המאורעות שהתרחשו וביקש שהרמטכ"ל יכנס בהקדם את כל אלופי המטה, כולל את הרמטכ"ל הקודם, כדי שיהיה קונצנזוס מלא להחלטות.

***

איך מגיבים על התביעה המחוצפת של רב נפתלי הרטשטיין?

הרמטכ"ל החדש רא"ל מרדכי מקלף הורה למזכירתו לכנס ישיבה שלא מן המניין של כל האלופים, כולל הזמנה לרמטכ"ל הקודם רא"ל (במיל.) יגאל ידין, הוא לא פירט את מטרת האסיפה, הכותרת היתה "דיון בכמה נושאים חשובים" מעבר לזה לא פורט, כדי שלא ידלפו דברים מחוץ למטה, כל הנקראים הושבעו על סודיות וד"ל.

האלופים היו במתח רב, השערות רבות עלו במוחותיהם, כל אחד היה לו כיוון, רובם חשבו על תרגיל צבאי בסדר גודל ארצי שמצריך אישור מטכ"ל מיוחד, המצב בארץ באותם ימים היה מתוח מאד, עקב פעילויות הפידאיונים (ארגוני טרור שפעלו אחרי מלחמת השחרור בכל מיני מקומות הם זרעו חורבן והרס בכל מיני ישובים לא מעט רציחות וגניבות חקלאיות נזקפו לזכותם החורבן והשכול שזרעו בכפר חב"ד התפרסם בכל העולם וזה רק היה אחת מפעילותיהם). ישראל נלחמה בהם בתקיפות, אבל עתה יש חשש שהפעילות עלתה מדרגה ומצריכה לישיבה מיוחדת שלא מן המניין.

כשהגיעו האלופים גילו כי גם הרמטכ"ל הקודם יגאל ידין יושב ליד מרדכי מקלף, זה הדליק אצלם נורה אדומה, אם מזמינים את הרמטכ"ל לשעבר [דבר מאד לא מצוי] מעלה חשד שהסיפור מאד לא פשוט עד שנזקקים גם לנוכחותו.

הרמטכ"ל לקח את רשות הדיבור, הוא סיפר לכל הנאספים שנוצרה בעיה קשה עם המשלחת הישראלית שנשלחה לארה"ב ומטרת האסיפה איך מתמודדים עמה, הוא לא רצה לפרט יותר, הוא נתן להם לעכל את הנתון, אחרי זה יוסיף להם פרטים.

האלופים לא ידעו מאומה על המתרחש בארה"ב, העיתונים היו משרתי המדינה, הם לא חיפשו סקופים צהובים שמטרתם להאדיר את כוח התקשורת על חשבון העם, באותם ימים התקשורת לא הייתה מפוטמת על ידי מדליפים מהצבא או מישיבות הממשלה כזמננו שפרטים חשאיים ביותר יוצאים לעולם כדי לצבור פופוליזם זול, כל מה שניתן להחביא הסתירו מעיני התקשורת היסמנית (אומרת הן על הכל) חוק הצנזורה שלט בכיפה, אבוי למי שהפר אותו הוא יכול היה להסתכן בשלילת הרישיון ועונש כספי כבד, כך לא דלף עד עתה פירור מידע, כי המשלחת עומדת בפני כישלון עצום.

איש מהנאספים לא הצליח להבין למה תערים ארה"ב קשיים על מדינת ישראל בעלת הברית האיתנה שלה במזרח התיכון, בפרט מהממשל הרפובליקני שהוא ימני ואוהד ישראל לא צפויים לבוא קשיים, הרמטכ"ל ראה את המבוכה הגדולה ששורררת על פניהם החליט לפזר את הערפילים מידית, הוא הורה לאלוף משה בריל לתת סקירה קצרה על כל המתחולל. האלופים היו מופתעים מאד, משה בריל האפרורי עומד לתפוס את הבמה? מעולם לא כיבדו אלוף בעמדה בינונית שלא שימש כאחד מאלופי הפיקודים או ראש אמ"ן לשאת דברים בפני כל האלופים.

מספורי המגיד

אלוף משה ברייל היה ממונה על חייל שריון, הוא ותיק השריונרים בארץ הוא היה בקיא בכל פרטי הלוחמה של טנקים ויתר הרכבים המשוריינים, היו שקראו לו "מר שריון" [בדומה לאלוף ישראל טל שכיהן מספר שנים אחרי כן בששת הימים] הוא נחשב לאדם חזק מאד, אבל לא היה בשפיץ הפירמידה (הוא היה מבוגרי האצ'ל מה שמנע ממנו להתקדם לפיקודים, שמא יהיה רמטכ"ל ימני, דבר שנגד את האגנדה הרהבתנית שרק השמאל מוכשר להעמיד מפקדים ולא רק בזה אלא בכל תחום שיש בארץ).

האלוף משה ברייל קם לשאת דברים, הוא היה חמור סבר ביותר, הוא סיפר להם את השתלשלות הדברים כפי שהעביר לו האלוף צ'דה צור, הוא לא העלים דבר, הנוכחים שמעו לחרדתם כי מוטל ווטו על הבקשה שלהם לרכישת נשק וכל זה בשל המאסר של מולי פלד, אותו בוגד נקלה מאיים עליהם ממרחק, יש לו בן דוד שהוא סנטור מבכירי המפלגה הדמוקרטית שמציב תנאים לאישור תמורת שחרור ללא תנאי של החייל.

"חוצפה שאין כדוגמתה, מעמידים אדם אחד מול סיכון מדינה שלימה?!" זעק האלוף אבירם יערי (איש השיבה שניסה לגייס את מולי פלד לשוב לצבא תמורת הטבות מופלגות ביותר ללא הצלחה).

"אבל איך בכלל קרה הדבר שהסיפור הגיע לארצות הברית, עד שאפילו הנשיא עצמו מעורב בה ללא ספק? הרים האלוף אייל איזנברג ראש מה"ד את קולו הצווחני לגובה המקסימלי של סולם הצלילים [אותו אי אפשר לשמוע בדציבלים נמוכים כי אין לו מה למכור] יש בתוכנו בוגד שמוציא דברים החוצה, אני כבר לא בוטח באיש, אולי אחד מאתנו הוא חפרפרת? נצטרך לבדוק ב'גלאי אמת' כל אחד מאתנו.

"רק רגע אנו לא נסחפים? שומעים חצאי דברים ומיד מסיקים מסקנות, גם אם יש איזה סנטור שמעורים קשיים, דבר חמור כשלעצמו, אבל מניין לך שגם הנשיא אייזנהאואר בתמונה? שאל האלוף אבירם יערי את האלוף ברייל.

"צ'דה אמר לי זאת, הוא נמצא שם במקום והוא התרשם שהדברים נאמרים על דעת הנשיא" השיב ברייל זעופות על הספק שמטילים במהימנות ידיעותיו.

משה ברייל לא ידע שקביעה זו הייתה בטעות, אם היו אנשי המשלחת עורכים גישושים זהירים דרך צינורות הדיפלומטיים לברר את עמדת לשכת הנשיא היו נתקלים בהתעלמות מוחלטת מהסיפור, הוא היה תמה ומכחיש כל שייכות אליו.

היתה כאן הצגה מושלמת, הלשכה היתה יוצאת בהכרזה דרמטית עם הכחשה גורפת: אין להוד מעלת הנשיא שום מידע על המתרחול, אמנם אנשי הדפנס (משרד ההגנה) מעבירים לו ראשי פרקים, אבל הם מנוהלים תחת המיניסטר שמנהל את המשרד, הנשיא לא אמור לדעת כל פרט ופרט בתהליכי ההתנהלות, יש לו אמון מלא באנשיו והוא לא אמור לעקוב אחריהם, על אחת כמה וכמה שאיש לא הודיעו על פרשת החייל הישראלי הכלוא מולי פלד, וכי מה לחייל ישראלי עם מדיניות ארה"ב?

הוא היה מתעלם לחלוטין מנציגו רב נפתלי הרטשטיין, הוא לא היה מספק הסבר איך הגיע להרכב, הוא לא זה שממנה את ההרכב ועל כן לא הוא הכתובת לבירורים, יתכן שאנשי הרכש היה מתרשמים שהנשיא הוא שקרן מדופלם אבל לא הם יבחרו אותו לנשיאות נוספת, יש לו פרצוף פוקר מושלם וכשצריך הוא יודע לשחק את הטמבל המושלם. למזלו הטוב של הנשיא לא בדקו נציגי הרכש את עמדתו, הם ראו את המכשולים שהערימו עליהם נציגיו על כל צעד ושעל, והשתכנעו שזו היא עמדתו הרשמית.

כשקיבלו הנציגים את דפי הבקשה שלהם בחזרה ראו כי חלק גדול מאד מבקשותיהם סומן באיקסים בטוש אדום, קרוב לחמישים אחוז מהפריטים לא ניתן כרגע לרכוש נכתב בהערת אגב, בדיקה לעומק גילתה שאת פריטי הנשק המתוחכם ביותר שרצו לרכוש השמיטו האמריקאים לחלוטין, כאילו לא חובר עליהם כלל, ההלם היה עמוק ביותר, מעולם לא נתקלו ביחס כה מזלזל, הנציגים חשו עצמם עלובים לחלוטין, כזה חוסר יחס לא גילו עד עתה, הכבוד הישראלי נפגע עמוקות, הנציגות הישראלית היתה בדילמה עזה איך מגיבים על כך.

לאחר שהתאוששו ניסו להתמקח ולטעון כי במצב כזה נמצאת המדינה היהודית בסכנת קיום מוחשית, סם פרקר ביקש מהם ברמיזה דיפלומטית להתגמש בתביעות שלהם אלא אם כן... הוא לא נקט מפורשות מה הצד הנגדי שעומד על כף המאזניים, אבל מי שרצה להבין הבין היטב.

"אפשר לקבל קצת יותר הסבר איך כרכו את הסוגיא של מולי פלד לנושא שלנו?" תבע אלוף אבירם יערי שהיה יקה מושלם, הוא לא אהב דברים מופשטים.

"מה יש להרחיב? הסנטור החרדי אמר למשלחת מפורשות שהוא נלחם על חירותו של בן דתי, כל עוד לא נתחייב לשחרר את מולי פלד מהכלא לחלוטין לא נקבל מעבר למה שאישרו לנו" חתם משה ברייל את דבריו.

"אני לא מבין, אם הוא מהמפלגה השניה שלא בשלטון איך הוא מכתיב לאנשי ה'סטייט דפרטמנט" (הממשל) כאילו הוא הראש שלהם, כמו תאמר שח"כ מנחם בגין מתנועת החירות יכתיב למפלגת מפא"י מה לעשות" לא הרפה האלוף יערי.

"גם דעתי קצרה ואינה משגת, מה הכוח של אותו סנטור מוזר, אך האם יעזור לנו לומר שהדברים לא בהירים, לכן נתעלם מהמציאות הקשה ונסתבך לחלוטין? ענה במקומו הרמטכ"ל מקלף בחמיצות פנים.

דבריו המפורשים של אותו סנטור חרדי מרגיז שכביכול לא מייצג רשמית את המשלחת היו למעשה התזכורת, מה עומד מולם, יש להם אפשרות להתכחש לסיפור, אבל אז הם יצאו עם רשימה מצומקת יחסית, אין ספק שהם יקבלו על הראש מהשר הממונה עליהם שידוע בעריצותו הרבה, אין לו עכבות להעיף [לא חסרו פרשיות של כל אלו שהתחכמו עמו, איש מהם לא סיים את תפקידו, המכבש שלו רמס אותם כלל, עד שלא נותר מהם זכר בתודעה הציבורית.

"מה אתם אומרים על ההתפתחות הזו?" שאל משה ברייל את הנאספים כולו חמיצות, הוא נבחר להיות הקברן של תכונתו עליה עמל זמן רב, הוא ביקש שהמטכ"ל יכריע בעניין, בסתר ליבו קיווה שרוב הדעות יהיו להתעלם מהסנטור כך לא תיפול האחריות עליו.

המטכ"ל היה כמרקחה, הזעם היה עצום, צעקות מחרישות אחניים נשמעו מכל עבר, כל אלוף תרם לברברת כדי להגדיל את המהומה, ניכר היה עליהם שמעולם לא נתקלו ב"עסק ביש" מעין זה, כבוד המדינה הושפל עד עפר לעיני אנשי הממשל של אה"ב, ומי הגורם? מולי פלד נמושה חסרת אחריות שרק הסב צרות לצבא, הפלא העצום היה שפרשיה כה חסויה דלפה לחוץ וחזרה אליהם כבומרנג.

עד עתה חשבו שאיש בעולם כולל התקשורת אינו יודע מאומה מהפרשה ששמה מולי, על כל ההשלכות שלה, הכל היה חסוי מעין אדם, עד שבטוחים היו שניתן לעשות בו כלל העולה על רוחם, עתה מתברר כי הדברים אינם חסויים לחלוטין, יש בוגד מבפנים שהדליף דברים החוצה, קיימת איזו חפרפרת נסתרת בפנים שמגיבה מסמכים מסווגים מתוך המערכת אל מעבר לים.

מספורי המגיד

יותר מדי פרטים החדלפו לאותנו סנטור מרגיז [רב נפתלי הרטשטיין] אין ספק שיש לו משתפי"ם מבפנים, זה אומר שאם ינסו לטאטא את הדברים יהיה אי מי שיוציאם לאויר העולם, יתכן שהכל יתפרסם בתקשורת העולמית, זה יעורר התנגדות ציבורית גדולה, מאסר ללא משפט אינו מקובל בשום מקום דמוקרטי וכדי בזיון וקצף, גם תנועת המלקחיים של הסנטור שסוגרת עליהם מכל כיוון התסיסה את הנוכחים.

"איך מגיבים על כך? האם לנסות להתכחש ולהעמיד פנים כאילו לא היו דברים מעולם, או לרדת מהעץ ולחפש להתפשר לפני שהדברים יצאו בריש גלי והבזיונות יהיו רבים, שלא לומר על העימות עם הזקן? זרק הרמטכ"ל שאלה רטורית.

דעות נזרקו לכאן ולכאן, היו שביקשו להשיב מלחמה שערה לקנא את הכבוד וההדר של המדינה הציונית שנמצא בסכנה עצומה אם יתייחסו אליה כרפובליקת בננות ממוצערת, רחמנא לשיזבן.

"אסור לוותר, על המשלחת להביע מחאה דרך השגרירות הישראלית, כמו כן אפשר להפריח איומים על הסנטור החורף בכל הצינורות הדיפלומטיים כי ישלם על כך מחיר יקר מאד, הוא יושמע בתקשורת העולמית כבוגד בעם היהודי שרק טובת הקריירה הפרטית שלו עומדת לנגד עיניו, כמו כן יוכרז עליו בויקוט (חרם) עולמי שיסכן את מעמדו הציבורי ברחבי ארה"ב, הייתה דעת סגן הרמטכ"ל ואלופי שלושת הפיקודים.

"כך גם דעתנו, החורו החזיקו עוד מספר אלופים, הוא לא יוכל להילחם כשמדינה שלימה תתגייס נגדו, נדאג להפיץ פליירים בכל מקום שיספרו עליו כל מיני דברים בלי לפרט, יש לנו כמה מומחים שיודעים את מלאכת השחרת פני יריביהם בלי שאיש יכיר את טביעות אצבעותיהם".

"נכבדי הפלגתם רחוק מאד, יש לכם טעות בכל התפיסה, אמריקה זו לא ישראל, יש לסנטור עוצמה רבה הוא יכול לגייס את כל המפלגה שלו כנגדנו, אי אפשר להסתכסך עם מפלגתו, אי אפשר לדעת מי יהיה הנשיא הבא, אסור לנו לעלות על מוקש רציני זה" הגיב אלוף יגאל אלון.

שעה ארוכה נשמעו דעות לכאן ולכאן, לבסוף הבינו מרביתם שמלחמת יוקרה מסוכנת מאד, אם יתנגדו לסנטור עלולים הם בזמן הקרוב להיקלע לסכנה איומה כשתפרוץ חלילה מלחמה נוספת והם לא יהיו ערוכים כראוי, קצינים בכירים של אמ"ן הביאו תחזיות קודרות ביותר שמלחמה תפרוץ תוך שנה שנתיים, היא תהיה אכזרית ביותר, הצבאות של האויב מתחמשים ללא הרף, קשה לדמיין את הצבא נלחם כנגדם עם נשק מיושן שלא יהיה מתאים מול הנשק המודרני שבידם.

אבל איך נכניעם לתכתיבים מלמעלה? סטירה מצלצלת ליוהרה הצבירית שאינה רגילה להיות מושפלת, בפרט על ידי אדם אחד שעושה מהם צחוק.

"מישהו חייב לתפוס פיקוד" שאג האלוף אבירם יערי, אחרת נאבד את כל השליטה שלנו על העסק.

הבלגן היה מושלם, איש לא רצה לתפוס פיקוד מול מוטקה מקלף, הרמטכ"ל הטרי להביע דעה כעת כאילו לומר לו אתה לא שווה כלום. צריכים אחד מחוץ למערכת שלא כפוף תחתיו.

העיניים הופנו אוטומטית אל הרמטכ"ל הקודם רא"ל יגאל ידין, הוא האיש המתאים, הוא לא קורא תיגר כנגד הרמטכ"ל החדש ומאיך הוא גם בעל יוקרה ודעתנו נשמעת.

"אתם יודעים מה? אני חושב לומר לאותנו סנטור דברים, יש לי הרבה מה לומר לו, אמר בשחצנות יתר, עליכם להשיג לי בדחיפות את הטלפון של אותנו מר נפתלי, אל דאגה אכופף לו את הידיים, על הצד הגרוע, אולי אעשה איתו איזו פשרה".

***

שיחה קשה מאד.

עוד באותו יום השיגו אנשי הרכש את הטלפון של רב נפתלי הרטשטיין, רא"ל יגאל ידין לא בזבז רגע מיותר, הוא התקשר אליו וביקש ממנו לרדת מדרישותיו ההזויות, תמורת זאת יקלו על תנאי כלאו של מולי פלד, למרות חומר עוונו יתגמשו עמו הוא יועבר לכלא פחות נוקשה, יערך לו משפט מהיר, הם יאפשרו לו לשכור עו"ד מוצלח שיוכל להקל על עונש המאסר, הוא מוכן לעשות כל מאמץ להשפיע על מערכת המשפט הצבאי שיסתפקו בשנתיים וחצי מאסר בתנאים סבירים, המשפט יהיה זריז מאד, כך יצא מהכלא לא יאוחר מ-3 שנים, בגיל 32 או מעט יותר, עדיין כל העולם עומד בפניו.

"נדמה לי שזו פשרה משמעותית ביותר, כדאי לכם להגיע איתי לעמק השווה" זרק רא"ל ידין קלף מפתה לסנטור.

ברם רב נפתלי הקשיח את עמדתו: נראה לך שאני סוחר בחיי אדם?! מולי-חיים שלום עבר ייסורי שאול בתנאי הכלא, חייו בסכנה איומה, הוא נחלש מאד בשל התנאים הקשים בהם הוא שרוי, כבר עתה הרסו לו את כל חייו, גם אם ישתחרר היום יצטרכו לעמול רבות כדי לשקמו, אם ישהה עוד כמעט שלוש שנים כבר לא יהיה מה לתקן, הוא יהיה שבר כלי חסר תקנה, הלך אין על מה לדון על פחות משחרור "רייטנאו" (הרגע ממש).

"למה אתה כזה קשוח, אתה יודע שאתה משחק עם חיי אדם של כמה מיליוני יהודים שחיים במדינת ישראל?".

"אני לא רואה את דבריך עין בעין, תהיה הגיוני ואל תעמוד איתי על ענייני כבוד, כאן עומדים חיי אדם עכשוויים, מול ספק סכנה שלכם בעתיד הלא קרוב, גם לפי תחזיות אמ"ן מדובר במלחמה שתתרחש בעוד שנתיים שלוש, אם תנהגו באנושיות תהיו ראויים להמשך ההשגחה הפרטית שמלווה אתכם בשמירה שלכם על ארצכם.

הלא תודה שגם אם יהיו לכם את כל הנשק שתבקשו, הנס גדול ביותר, אתם מוקפים משלושה כיוונים במדינות חזקות מאד, אם הם יאחדו כוחות יחד, הם יכולים לכבוש את הארץ תוך יום אחד, כמה חיילים יש לכם? אפילו לא חמישית הכמות שיש להם, האם תוכלו להילחם בו זמנית בשלושה חזיתות ואולי גם עם עירק ולבנון שישלחו את אנשיהם להוסיף על הבעירה, כדי להצליח, עליכם לפתוח ראשונים במערכה ולחסל את כל חייל האויר שלהם (כפי שקרה במלחמת ששת הימים) ובכך תסתכנו בתגובה כלל עולמית שתחרים אתכם כפושעי מלחמה...מצב ביש, מה שתעשו לא יהיה טוב.

אני רוצה לשאול אותך בכנות גמור נכבד, תן הסבר לחידה ההיסטורית שמטרידה שנים מיליוני מוחות, איך כבשה אחת שורדת מול שבעים זאבים טורפים, במשך אלפי שנים?! מי שעוקב אחרי ההיסטוריה של עם ישראל יראה שלא חסרו הזדמנויות שלא יותירו מאתנו שריד ופליט, פרעה מלך מצרים ניסה משך 116 שנים לגזום את האומה היהודית ולהפוך אותה לעם של צמיתים, אחריו המן הרשע הכין תוכנית השמדה מדוקדקת, איך להרוג את עם ישראל בכל מקום שהוא תוך יממה.

מספורי המגיד

נס ההצלה שהיה לבני ישראל אינו נאמד בכוחניות, למשה רבינו וישראל וכן למרדכי ואסתר לא היו את הכלים להשיב מלחמה שערה, רק דרך תפילה וצומות, הוי אומר שלא הכוח פועל אלא תפילות וצומות שמביאים אלינו קרבת אלוקים ובכך מפר עצת אויבים.

ניקח עתה משל הפוך לחלוטין, מי לנו אומה יותר חזקה מהאומה הרומאית שמשלה על כל העולם משך תקופה של מאות שנים ולבסוף התפוררה לחלוטין, איטליה של היום היא מדינה די חלשה, כך גם אירע למלכויות מצרים אשור בבל פרס ויוון בתקופה הקדומה.

אין צורך ללכת כה רחוק, אנגליה וצרפת הם הדוגמא של הזמנים האחרונים, הם התיימרו למשול בכל העולם (השמש מעולם לא שקעה על הדגל של בריטניה הכריזו ברהבתנות הבריטים) ומה נותר מהם? גם רוסיה הצארית שמשלה כמעט על חצי עולם כבר איננה בתהילתה, במה שונים היהודים שלא התפוררו למרות שלא היו על אדמתם כמה אלפי שנים??

עליכם להודות שהעם היהודי מושגח מלמעלה ולפיכך הוא שורד את כל הרדיפות משך אלפי שנים, ללא אדמת מולדת וללא צבא הרתעתי, כשהוא מפוזר ומפורד בין כל העמים, הוא אמנם סובל רדיפות, אבל הקב"ה לא נותן להם ליפול, תמיד מתרחשים ניסים וכך האומה הישראלית שורדת את כל האויבים, איך אמר רבי משה פראגר ז"ל בזמן השואה "מ'וועט זיין נאך איבערלעבין" אנחנו עוד נשרוד אותם".

זה ההסבר שהצלחתם במלחמת העצמאות מול צבאות שהיו עדיפים ממכם בעשרות מונים, הקב"ה לא רצה שהכבשה האומללה שבאה לארץ ישראל תיטרף על ידי אויביה הרבים, כך יכולתם עם "הדוידקה" (המרגמה הפרימיטיבית שהניסה אלפי ערבים במלחמת השחרור) להבריח את האויבים הרבים, לא אחת כדור אחד שנורה מול המון צמאי דם הניס אותם (ר' אהרן פישר ז"ל הבריח אלפי פורעים שהגיעו עד מאה שערים בירית כדור אחד) איך זה קרה? פשוט מאד אז היה חן העם בעיני הקב"ה ובשעה כזו גם קלע של חלוק אבנים שירה דוד המלך ע"ה חודר שריון קשקשים והורג את גוליית העוצמתי.

אבל כדי לזכות בהמשך של חיוך ממרומים שיגונן עליכם בהמשך דרכיכם, עליכם לשנות את הנוהג הרע שלכם כלפי אחיכם, אתם לא יכולים לרדוף אדם שהיה נאמן לכם ושירת אתכם בחירוף נפש, רק בשביל מעידה שנגרמה על ידי שונאים בנפש שהביאו אותו לעשות את הצעד המטופש, הוא סבל כבר מעל ומעבר בשביל הטעות הזו, עכשיו כדי לכפר על ההתנהגות האכזרית שלכם כנגדו, עליכם לשחררו ללא תנאי, כדי שיוכל להשתקם, גם כך יצטרך לעמול קשות כדי להתבסס מחדש ולפתוח דף חדש בחיים" סיכם רב נפתלי את דבריו.

הטונים עלו וירדו, רא"ל יגאל ידין זעק כנגדו: "מי שמך לאפוטרופוס על כלל ישראל? אתה נוקב חור בספינה שלנו בתוך הים הסוער, זוהי חבלה זדונית שבמקום אחר היו מעמידים אותך מול כיתת יורים במשפט שדה קצרצר".

אך רב נפתלי לא נבהל מהזעקות והאיומים, הוא השמיע בצורה נחרצת את עמדתו:

"ב"ה אני לא נתין ישראלי וכלפי לא חלים הכללים שלכם, לא כדאי לכם לנסות את היכולות של המפלגה הדמוקרטית, היא חזקה מאד, הם יגוננו עלי כנגד כל ניסיון לפגוע בי אישית, לכן עדיף שתרדו מהעץ הגבוה עליו טיפסתם ולעבור לפסים הגיוניים רלוונטיים שיתנו לכם יותר תועלת.

הבה נסכם ברורות, עליכם לשחרר את האסיר מולי פלד, לא יאוחר מג' ימים, עליכם להביא אותו למקום קרוב ביותר למגוריו בירושלים, אתם יכולים להביא אותו למקום באישון ליל ולהיעלם, מצידי תסממו אותו כדי שלא יוכל למסור עליכם שום פרטים, תציידו אותו באביזרים מינימליים, כדי שיוכל כשיתאושש למצוא דרך איך לשוב לבית אמו.

כדי שלא תנסו להערים עלינו, לזייף איזה שחרור פיקטיבי, כאילו שחררתם אותו מהכלא, עליכם לצלם אותו ולשלוח לי תצלומים ברורים היכן הנחתם אותו וכי הוא מצוי במקום שיהיה לו את היכולת להסתדר בכוחות עצמו, אני מצפה ממכם שתשלחו אלי תיעוד אוטנטי מגובה באישור נוטריוני.

אני מזהיר אתכם, אל תנסו להערים עלינו, אנחנו מרושתים בכל מקום, יש לנו אנשים במקומות הרגישים שאין לכם עליכם כל מושג, רק כשנהיה בטוחים שמולי פלד שוחרר לחלוטין תקבלו את הרשימה שלכם מעודכנת במאת האחוזים" סיים רב נפתלי את שיחתו בנוקשות.

הטלפון נטרק בכעס רב, יגאל ידין חש מושפל ומבוזה, הוא גורל מהגדולים בעולם הושפל כאחד החיילים הפשוטים ביותר, אבל למרות הזעם הבין שמשחקי גאווה ויוהרה לא יועילו, אי אפשר לסכן את המדינה בשביל איזה חייל נבל וכפוי טובה שערק מהצבא, יש פעמים שצריכים לסגור עיניים.

בפרט שעם הזקן מ"שדה בוקר" לא מתחכמים, רק חסר שישמע שסיכנו את רשימת הרכש שנבחרה על ידו בקפידה, לשוב עם פחות ממה שהציב לעצמו נחשב לכישלון, יהיו הרבה שיצטרכו לשלם על כך בראשם, למרות שעזב את הצבא עדיין היו לו שאיפות להתקדם בעוד מישורים אזרחיים ומדיניים (הוא לא חשב לגמור את חייו בתחום הארכאולוגיה לפיכך הקים את מפלגת שינוי כדי להשפיע מבפנים כסגן ראש הממשלה בתקופת מנחם בגין) אם יעזור לאותם אלו שיחבלו ברשימה יצוין שמו בטוש שחור שמגמתו ברורה.

הוא הרים טלפון לאלוף משה בריל ודיווח לו בצער על העקשנות העצומה של אותו סנטור.

"אין לכם ברירה אלא לציית לפקודה הזו, אחרת ההפסד שלנו יהיה כפול ומכופל".

"טוב נסדיר את העניין במהירות, אני לוקח את המשימה על עצמי, אסדר זאת שיוצא מהמקום בחשאין איש לא יידע מכל הסיפור הוא יוטל באיזה מקום בקרבת מגורי אמו כשהוא חסר הכרה, אני מקווה שילמד את הלקח ולא ינסה לספר לאיש על כל מה שעבר" סגר האלוף בריל את הנושא עם הרמטכ"ל לשעבר.

^^

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid

בס"ד

העלון טעון גניזה
עלון מס' 628
שבת קרח
שנת תשפ"ב

תפארת ענוג

ע"ש הצדיק המלוב"ז רבי ינוז חורי זצוק"ל, זיע"א

יוצא לאור ע"י ארגון "חסדי ינוז" 03-6182992

העלון מוקדש לעילוי נשמת
יוסף בן רבקה ז"ל
רבקה בת אולגה זימבול ז"ל
שרה בת מלכה ז"ל
דינה בת פורטונה ז"ל
אהרון בן מתתיהו ושרה ז"ל

לרפואה שלמה
אולגה זימבול בת אמילי
יעקב קיקי בן יסמינה
כרמלה כונפטה בת רחל

מטעמים לשולחן

רַב לָכֶם בְּנֵי לֵוִי (טז,ז)

וְקֹרַח שָׂפֵקָח הָיָה מָה רָאָה לִשְׂטוֹת זֶה, עֵינוֹ הֵטָעָתוּ, רָאָה שֶׁלְּשֶׁלֶת גְּדוֹלָה יוֹצְאָה מִמֶּנּוּ, שְׁמוּאֵל שֶׁשָּׁקוּל כְּנֶגֶד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, אָמַר בְּשְׁבִילוֹ אֲנִי נִמְלָט, וכ"ד מִשְׁמָרוֹת עוֹמְדוֹת לִבְנֵי בָּנָיו כֻּלָּם מִתְנַבְּאִים בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ...אָמַר, אֶפְשָׁר כָּל הַגְּדֻלָּה הַזֹּאת עֲתִידָה לַעֲמֹד מִמֶּנִּי וַאֲנִי אֵדוֹם! (רש"י)

עינו של קרח הטעתו, "ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול..." קרח בקש ללמוד יסוד מסוים מענינו של שמואל, אך טעות גדולה היתה בידו, משום שאינטרס הכבוד הטעהו. הגמרא אומרת, ששאול אבד את מלכותו, משום שלא היתה לו קופה של שרצים מאחוריו, ואסור שיהיה מנהיג בלי קופה של שרצים, כדי שלא יתגאה. משה רבנו ואהרן הכהן- איזו קופה של שרצים היתה מאחוריהם? יש לומר שיצאו ידי חובה של קופת שרצים בכך שעמדם התחתן עם דודתו, ונשואים כאלה אסורים על פי התורה, אלא שהיה הדבר לפני מתן תורה. על כן יכלו משה ואהרן להיות מנהיגים. דוד המלך-קופה של שרצים שמאחוריו היתה רות המואביה. שאול- לא היתה לו קופה של שרצים, ונלקחה ממנו המלכות. קרח מבקש להיות מנהיג, ואין קופה של שרצים מאחוריו, ולכן אין הוא יכול להיות מנהיג. אך קרח אומר- אני רואה ברוח הקודש שיצא ממנו שמואל, ושמואל היה מנהיג למרות שלא היתה מאחוריו קופת שרצים. אם שמואל יהיה מנהיג ללא קופת שרצים, אף אני יכול להיות מנהיג! ולא ידע קרח, שלשמואל תהיה מאחוריו קופה של שרצים, ואפילו קופת שרצים גדולה מאד-הלא הוא קרח עצמו, שממנו יצא שמואל...

חז"ל אמרו: "הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם". שלמה המלך אומר (משלי יד,ל) "רקב עצמות קנאה", ומבארת הגמרא (שבת קנב ע"ב): מי שיש לו קנאה בלבבו, עצמותיו מרקיבים". הקנאה מזיקה לאדם בין באופן גשמי ובין באופן רוחני. הקנאה גורמת שירקבו עצמותיו של אדם בעודו בחיים, ובהיותו בקבר. ידוע על אנשים שנפטרו, ולא שלט הרקב בעצמותיהם, משום שלא היתה קנאה בלבבם בעודם בחיים. על מקרה כזה מספר הספור הבא: מאחר שבתי הקברות בבני ברק כבר צפופים, ולא זו בלבד שצפופים הם אלא שאף יקרים הם, חפשו אנשי החברה קדישא מקומות חדשים לקבורה. לאחר שקברו בפתח תקוה, ואף שם כבר כבר החל להיות צר המקום, הלכו וקנו חלקה בבאר יעקב וקדשו אותה. חכו למת הראשון, שישכון כבוד בבית העלמין החדש. לאכזבתם, איש לא היה מוכן להיות הראשון, כלומר שום משפחה לא הסכימה לקבור שם את יקירה. יום אחד מתקשר יהודי מאמריקה, וספר על אישה יהודיה, שקבורה בבית קברות נוצרי, בחצר של כנסיה. האשה הזו-בהיותה בחורה בת שבע עשרה, לקתה בארוע מוחי, ושקעה בתרדמת, הפכה ל"צמח". למרבה הצער, אשפזו אותה במוסד נוצרי ההורים שלה דאגו שיטפלו בה היטב מבחינה פיסית, שתקבל הזנה ותרופות, ושהנקיון האישי והסביבתי ישמר כראוי. ההורים הזדקנו ולכו לעולמם, אך טרם פטירתם מנו אפוטרופוס שידאג לה. להפתעתם של כל הנוגעים בדבר, היא האריכה ימים יותר מהאפוטרופוס, נפטרה בגיל תשעים, ולא היה איש שידאג להביא אותה לקבורה יהודית. היא נקברה איפא בין גוים, בחצר של כנסיה. היהודי שגלה את קברה, והתוודע למעשה העצוב, בקש להעביר את גופתה לבית העלמין החדש בבאר יעקב. באותה עת היא היתה טמונה בעפר כבר חמש שנים. הקבר נפתח, הגופה הוצאה- והיא היתה שלמה לחלוטין, לא שלט בה כלל הרקבון. נרגשים, מהרו אנשי החברה קדישא אל **רבי חיים קניבסקי** זצ"ל, ושאלו אותו איך יתכן הדבר, הן לא מדובר בצדיק יסוד עולם אלא בנערה שהיתה שרויה כמעט כל חייה בתרדמת...אמר להם רבי חיים: אני מתפלא עליכם שאתם מתפלאים, הלא הגמרא במסכת שבת (קנב ע"ב) מספרת על חופרים שהיו חופרים בקרקע ששיכת לרב נחמן. נתקלו בקברו של האמורא רב אחאי בר יאשיה, שהיה קבור שם, והשמיע קול לגעור בהם. הלכו החופרים אל רב נחמן, וספרו שגער בהם מת מן האדמה, הגיע רב נחמן, ושאל את נפטר:"מי אתה, מר?" אמר לו המת:"אני רב אחאי בר יאשיה". שאל אותו רב נחמן: "איך אתה שלם, והרי כבר אמר רב מרי:"עתידים צדיקים להיות עפר?" ענה לו רב אחאי בר יאשיה, שאין הוא חושש לדבריו אלו של רב מרי. ושאל רב נחמן: והלא פסוק הוא (בקהלת):"וישוב העפר אל הארץ כשהיה". אמר רב אחאי בר יאשיה: "מי שלמד אותך קהלת- לא למד אותך משלי, שבמשלי נאמר:"ורקב עצמות קנאה [הקנאה היא שגורמת לעצמות להרקב],וממילא אין כאן קושיה [שלא היתה כלל קנאה בלבבו של רב אחאי בר יאשיה בעודו בחיים]". ואמר רבי חיים קניבסקי: על פי מעשה זה, אין קושיה על אותה נפטרת, שהיתה 'צמח' ומעולם לא קנאה באף אדם, ממילא לא שלט הרקב בעצמותיה. עינו של קרח הטעתו מחמת הקנאה, והוציאה אותו מחיי העולם הזה ומחיי עולם הבא. יש להבין ולהשכיל, לעבוד על המדות, שלא תשלוט בנו מדה גרועה זו של הקנאה, ונהיה מאלו השמחים בהצלחת הזולת ובהתרוממותו.

ומתוק האור

זמני שבת
פרשת קרח

	פלג המנחה	הדלקת נרות	צאת שבת	רבינו תם
ירושלים	6.19	7.14	8.31	9.07
תל אביב	6.21	7.31	8.33	9.04
חיפה	6.23	7.22	8.35	9.05
באר שבע	6.19	7.29	8.31	9.02

הפטרה: "ויאמר שמואל"

ההלכה השבועית

הלכות שבת
הלכות קושר ומתיר

א. מותר לקשור קשר ועניבה על גבין, אפילו על מנת להתקיים, ויש מחמירים. וטוב להחמיר שלא לקשור באופן זה אלא כשעומד להתירו בתוך שבעה ימים. אבל עניבה בלי שום קשר, או קשר אחד בלי עניבה, מותר אפילו על דעת להתקיים לעולם.

ב. שרוך נעל הקשור בערב שבת בקשר ועניבה על גבין, או אפילו בשני קשרים, מותר להתירו בליל שבת כשחולץ מנעליו. ואשה מותרת לקשור שני קשרים בשבת במטפחת ראש שעליה.

ג. עניבה אין עליה תורת קשר ומותרת בשבת, אף על פי שהיא מהודקת יפה, ודעתו שתתקיים כן תמיד.

(חזון עובדיה)

הלכות שמיטה
ארבעת המינים בשביעית

א. ירקות שצמחו בשישית, אע"פ שנלקטו אחר ר"ה של שביעית, מותרים באכילה ואין בהם משום איסור ספיחין.

(חזון עובדיה)

סיפור השבוע

אברהם כפול -3 המוהל רבי אברהם סילם ידוע ומפורסם במקומותינו. מוהל בן מוהל בשרשרת דורות של מוהלים, נושא חן בעיני כל רואיו, ומצוות המילה אהובה עליו כיין ישן נושן, שניחוחו אופף כל עלמין. רבי אברהם הופך כל ברית מילה, לשירה ולתהילה לריבון העולם, נוטל את המיקרופון בידו ומסלסל בקולו בבחינת כבד את ה' מגרונך. הוא כאמור איננו רק מוהל, אלא גם פייטן מהולל, מלחין שירים וכותב פיוטים הנוסכים בהורים הנרגשים ובקהל הקדוש, הילה של שכינה, חן ואור קדושת הימים. היה מי שאמר בבדיחותא, שאילו יכלו התינוקות לדבר, הם היו מבקשים שימשיך לנגן את שיריו המרטיטים וידחה לעוד כמה דקות את הברית. אבל כידוע, תינוקות ביום השמיני בשלים בגופם ובנפשם לקראת מצוות המילה, גם אם הם אינם מסוגלים להביע זאת במילים, אלא בזעקות צווחניות וחנוקות, עד לכניסתו של צמר הגפן הספוג ביין, לתוך פיהם הנרעד. זאת למודעי, כי המוהל אברהם במשך דקות ארוכות מבשל בנגינותיו את קהל המוזמנים טוב טוב מכל הצדדים כדי להכינם לרגע הקדוש, לאותן שניות נצחיות, בהן נכנס התינוק בשער האמונה העליונה לאוהל אברהם ושרה, בעוד אליהו הנביא יושב על כסאו. "לכבוד חמדת לבבי". יהודי קטן אומנם, כואב ושותת דם, קטן במשקלו ובשכלו, אבל יהודי כשר שנכנס לבריתו של אברהם אבינו, עוד חוליה של כיסופים בשרשרת הדורות."באחד הימים, לא תאמין", מספר לי רבי אברהם בחיוך ביישני, "הוזמנתי למצוות ברית מילה, בחצר ביתם של יהודים צעירים אמידים וחביבים, שעולמם הרוחני רחוק כמזרח ממערב מן היהדות. אבל כהרגלם של יהודים בקודש, על מצוות המילה לא מוותרים, הזמינו נגנים וכמובן סעודה כיד המלך. למעט הכיפה האורחת והמקומטת שעיטרה את ראשו של הסנדק, והכיפה הקטיפתית על ראשי, היו כולם גלויי ראש, עטורי עגילים, קוקיות, אך ברק של התרגשות ריצד מבין עיניהם". "ואני, לעולם אינני עושה אפליות. את אותם פיוטים שאני שר ומזמר בבתי הכנסת ובבתי היראים לקראת רגע הברית, שרתי גם להם. חלק הצטרף בזמזום חרישי, אבל הרוב הגדול שתק והביט בי בעיניים בוהות. האבא הצעיר ניצב לידי, גבוה, מגולח, אוחז בידו את בנו הבכור. עד כמה שהבנתי האבא הוא גאון הייטק, איש מחשבים שהכל מחזרים לפתחו. "זה הכסא של אליהו הנביא", הסברתי לאבא, והוא חשב שאני צוחק עליו. "איפה אליהו הנביא" הוא שאל. "ברוך הבא אליהו הנביא" אמרתי לו, והוא שאל, מאיפה הוא נכנס..."."דווקא את שמע ישראל הוא אמר יפה. וגם ברך את הברכות בלי להתבלבל במילים. הכל התחיל כשהגענו לקריאת השם. ויקרא שמו בישראל... אני מביט לעבר האבא והוא אומר "נמרוד"." "הרגשתי שאני כמעט נחנק. תקרא לו היטלר ביקשתי מהאבא". "היטלר? הוא צעק, השתגעת? אתה עושה צחוק ממני..." "כן, השבתי לו. תקרא לו אדולף היטלר. אין הבדל בין נמרוד המקראי לצורר הנאצי. שניהם היו רוצחים גדולים ואפיקורסים. שניהם עשו רע לזרע ישראל קודש. אברהם אבינו, הסברתי לו, סבל ממנמרוד לא פחות משהיהודים סבלו מהיטלר. נמרוד ביקש לשרוף את אברהם אבינו בכבשן האש, וזה בהחלט מזכיר את הנאצים ומחנות ההשמדה. הנאצי הראשון הוא נמרוד המלך, ואברהם אבינו שקול היה כנגד כל ישראל". "האבא היה המום". "עד כדי כך? הוא שאל". "כן, כן, עניתי לו, אפילו יותר גרוע."נו, אז איך נקרא לו? שאל האבא". "נקרא לו אברהם. הצעתי". "בסדר הוא השיב. שיהיה אברהם". "זה הקטן אברהם בן נורית וגיא, גדול יהיה... יגדלהו הקב"ה". "עם סיום הברית, לוחש על אוזני הסנדק: כבוד המוהל, גם לי קוראים אברהם". "מיד אחזתי את המיקרופון והודעתי לשכולי צמרמורת של התרגשות, קהל קדוש, אתם לא תאמינו, אבל כאן, על כסא הברית, קרוב קרוב לאליהו הנביא, נפגשו שלושה אברהם. לתינוק קראנו אברהם, הסנדק שמו אברהם, וגם אני המוהל, שמי אברהם. והחוט המשולש של זרע אברהם קודש, במהרה לא ינתק". "הסבתות מחו דמעה. האבא חיבק ונישק אותי ואת הסנדק, ואחר כך אימץ אל ליבו את אברהמל"ה הקטן, שניצל בעור שיניים מלהקרב בשמו של אחד מן המלכים הרשעים בתבל. פשוט לא יאומן. אברהם כפול שלוש, כי החוט המשולש, לעולם לא יינתק".

A – 199

יונתן גולד היה אמן עם נשמה מיוחדת. אל תשאלו איך ולמה, אבל הקב"ה נטע בו כשרון אומנותי ששילב בצורה מדהימה, ויזואליה הרמונית ססגונית שבין פסוקי תהילים לבין ציורים מלאי הבעה מתוך הבריאה המופלאה של ריבון העולמים. כל המביט בציוריו היחודיים של גולד, כאילו נוגע בהבזקים הבלתי נראים שבין "ויהי אור" כמאמר, לבין האור עצמו הפולח לאישושי עיניו, היוצא מתוך הצורות והצבעים.

הוא לא צייר הרבה גולד הצעיר, שכן כל ציור היה יונק ממנו המון כוחות ורגשות אציליים ששטפו את פנימיותו כזרמי נהר הוולגה בחורף סואן. הוא צייר מעט, אבל מדהים. הפסוקים בציוריו, לא רק נכתבו ביד אמן, הם כמו דיברו לצופה את תוכנן העמוק, אותו תוכן עלום וסודי שדוד המלך המשורר, המאמין, הרגל הרביעית של המרכבה הבליע במילים, בתגים, ואפילו ברווחים והחללים שבין תיבה לתיבה ובין שורה לשורה. הוא ידע לנגן את מילות הקודש במכחולו, ואם הייתם מתעקשים יכולתם להאזין לשירת הלוויים הבוקעת משם. יונתן גולד היה גם מרצה מאלף, שמעבר למוסר היהודי המתנגן שבקע ממנו, הוא היה בבחינת "דברים היוצאים מן הלב, נכנסים אל לב השומעים". עם תום ההרצאה הוא היה מגביה את פרוסת הקטיפה שמאחוריו, ולעיני מאזיניו, היו נפרשים קומץ ציוריו המדהימים שמעבר לויזואליה שלהם שידרו את קסם הבריאה מחד, ושירת דוד המלכותית מאידך. היה זה מהלך מהמם ומפתיע. יונתן גולד היה אמן רגיש ואיש טוב לב, שידע להעניק מעצמו לאחרים, במידה נדירה. לאחר הרצאתו הרגישה הוא נהג לספר על ציוריו, אבל זו כבר היתה שיחה קולחת חברית, שהעניקה הרבה בטחון ואהבת השם לכל מי שהאזין לו. את ציוריו המקוריים שמר מר גולד בכספת גדולה באחד הבנקים בניו-יורק. ערכם היה רב, והוא לא רצה חלילה להקלע לסיטואציה קשה מבחינתו, של שוד וגניבה. הנשמה שלו היתה אצורה בציורים הללו, והוא לא יכול היה שיקרעו ממנו – חלילה – את נשמתו. אשר על כן, הוא שיכפל בהדפסי משי מרהיבי עין, 200 עותקים מכל ציור שלו ומיספר אותם באופן מדוייק. באחת מהרצאותיו בדרום הארץ בחודש אלול לפני כ- 20 שנה, הוא הבחין בגברת אחת, קשישה עטויית כיסוי ראש שבחנה לאחר ההרצאה את ציוריו אחד לאחד, בעין בוחנת. היא נראתה נרגשת, ופיה מילמל תפילה, או פסוקי תהילים. "אני רוצה לקנות את הציור הזה" אמרה הקשישה לגולד, והצביעה על הציור אשר בתוכו נשזר הפסוק מתהילים "פותח את ידיך... ומשביע לכל..." הציור והפסוק האירו לעיני המתבונן את מצוות הצדקה באור אלוקי. הנתינה, העין הטובה והלב הנדיב פעמו מן המילים והצבעים. הצדקה קיבלה ביטוי עליון וערכי, היישר מעולם האצילות. יונתן גולד אמר לה: "גברתי את זוכה לקנות את הציור האחרון בסידרת "הצדקה", שיהיה לך לברכה. הקשישה נטלה את הציור והתבוננה בו שנית. היא הוציאה מכיסה פנקס המחאות ורשמה. אחר כך היא התיישבה על כורסא סמוכה, והביטה שוב בציור. לפתע הוסט ראשה ימינה ושמאלה, לפתע חירחרה וחיזורון עטה פניה עד שכולם הבחינו שהיא אבדה את הכרתה. גב' מורן, אחות במקצועה שהבחינה בכך, סטרה קלות בלחייה של הקשישה, אחזה בלשונה שלא תכנס לגרונה, הנשימה אותה ארוכות... כשמסביב כולם קוראים תהילים בהתרגשות "... מאין יבוא עזרי, עזרי מעם ה'". לאמבולנס שהגיע תוך דקות ספורות לא היתה עבודה. גב' בלומה מאיר התאוששה וחזרה אט אט להכרה. האח בדק את לחץ הדם, את פעימות הלב, הכל היה תקין. אחרי רבע שעה בלומה חזרה לעצמה. יונתן גולד היה נסער. "גברתי מה קרה? נראה לי שהציור..." "כן" השיבה "הציור שלך השפיע עלי קשות... הבט כאן במספר הסידורי המופיע כאן בציור שלך מצד שמאל. 199A". "נו, מה בכך?" שאל גולד "זה המספר הסידורי של העותק הזה". "הבט כאן בזרועי" ביקשה גב' מאיר, "כאן מופיע גם המספר A.199 אני ניצולת שואה כפי שאתה מבין... אני פשוט הזדעזעתי מן העובדה שהמספר על זרועי תואם את המספר שעל הציור שקניתי שהוא, לפי דבריך, האחרון בסידרת הצדקה". "ומדוע קנית דווקא ציור זה" שאל גולד. "כי נושא הצדקה קרוב לליבי. לפני השואה ניהלתי גמ"ח גדול שסייע ליתומים וליתומות להקים בית בישראל. גם במהלך השואה עשיתי מאמצים רבים לעשות צדקה, עד כמה שיכולתי בתוך השכול הדמע והיסורין, וברוך השם ניצלתי, הגעתי ארצה, ויחד עם בעלי המנוח חזרנו לעזור לכל דיכפין ודיצריך...199A. גולד הביט במספר שעל זרועה, הביט במספר הסידורי של הציור ואמר ... "לא יאומן צדקה בגימטריה... 199". יד ההשגחה העליונה ליטפה את תלתליו של גולד הצעיר, כמו אומרת לו "אתה מבין כישרון צעיר שלי, צדקה תציל ממוות זה לא רק ציור, או פסוק, או מספר של אסירה במחנה ההשמדה, אלא זו הנהגה אלוקית פשוטה. והנה חביבי קיבלתם רמז אתה והגב' הצדקנית בלומה גולד. 199". לילה טוב.

באדיבות המחבר- הרב קובי לוי הי"ו

בסיעתא דשמיא
בשם ה' נעשה ונצליח
לק"י
שעון קיץ!
טוב לחסות בה'
הדלקת נרות: 19:31
יציאת השבת: 20:22
רבינו תם: 21:18
ע"פ אופק תל אביב
כו' בסיוון התשפ"ב
794

מחלוקת או משכורת?

קרח התשפ"ב

נמצאים אנו בפרשת המחלוקת הגדולה בתולדות האנושות. כ–120 נבחרי ציבור ובראשם קורח מנסים להחליף את 'ממשלתו' של משה רבנו ואהרון הכהן המכהנים על פי ה'.
הם טוענים כי הגיע זמן לשינוי, והם פועלים במרץ להקים 'ממשלת שינוי', ממשלה שתיתן שוויון לכל יהודי ותתייחס אליו כקדוש – 'כי כל העדה עולם קדושים, ומדוע תתנשאו על קהל ה''.
זו היתה הפעם הראשונה שמנסים לעשות הפיכה שלטונית ולהדיח את משה רבנו, אך משה העניו מכל האדם משפיל את ראשו, ומדבר רק בשמו של ה'. הוא אינו מכניס נגיעה אישית של כבוד או פגיעה, אלא מתייעץ עם ה', מה נכון לעשות, ומה עליו להגיב בכל רגע נתון, והעיקר שלא ליפול לרשת המחלוקת המגיעה כולה מתוך גאוה, כבוד ותאווה.
על כך כותב רבנו השל"ה הקדוש (מס' יומא): **"מחלוקת אחת – דוחה מאה פרנסות"**, אדם שנפל למחלוקת ומריבה גדולה, מאבד מאה פרנסות – מאה הכנסות שהיו צריכות לבוא אליו מן השמיים. ומדוע?

מה הקשר? – התשובה היא כי ברגע שהאדם חושב ומרגיש שכדאי ושווה לחלוק על השני, לפגוע בו ולצער אותו, כי כך אני אגדל, אצליח וארוויח, הרי שהוא אינו מבין שהאדם העומד מולו הוא רק בובה ושליח של בורא עולם, אך 'ה' אמר לו קלל', הכל עשה ועושה ה' לבדו.
"לך ה' הגדולה, והגבורה, והתפארת והנצח וההוד... והעושר והכבוד מלפניך". וממילא, אם אתה לא מאמין שה' הוא הנותן לך את הכל, ולכן אתה רב ומקים מחלוקת עם חברך, הרי שהקב"ה מסיר השגחתו ממך ומונע ממך לזכות ב– 100 פרנסות שהיו אמורות להגיע אליך ממנו.
מאידך גיסא, אומר דוד המלך בתהילים: **"השם גבולך שלום, חלב חיטים ישביעך"** (קמז), כי מי שיש בגבולו שלום ואהבה עם כולם, המגיעים בזכות האמונה שאף אחד לא יכול לפגוע בי, להפסיד אותי או להזיק לי. אזי הוא זוכה ל– 'חלב חיטים ישביעך', שתהיה לו פרנסתו בריווח, לפי שהאמונה שמביאה את השלום, גוררת עמה ברכה בפרנסה, מפני ש'לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה יותר מהשלום'.
כולנו עוברים בכל יום ניסיונות של אגו, כבוד וגאווה, אך אם נשנן שהכל זה ממנו יתברך ושאר בני האדם הם רק שליחיו, הרי שנזכה לחיים של שלום, שיתנו לנו רוגע נפשי ושפע כלכלי גדול ב"ה.
את המעשה המדהים הבא סיפר הרב חנניה צ'ולק שליט"א: "יהודי המתגורר בעיר בני ברק התגורר בדירה ישנה הנמצאת בבעלותו. במהלך השנים, החליט אותו יהודי לשפץ את הדירה שלו.
אלא שבכדי לערוך שיפוץ צריך מימון גדול. כדי לממן את השיפוץ, בנה אותו יהודי יחידת דיור בקומת הקרקע, בתקווה שמדמי השכירות יוכל להחזיר את המשכנתא שלקח על השיפוץ והרחבת הדירה.
היתה זו יחידה גדולה, יפה ונחמדה, והוא קיווה להשכיר אותה ב– 3,000 ₪ לחודש לפחות.
כשהיתה יחידת הדיור מוכנה הוא החל לפרסמה.
לא חלפה יממה מהרגע שפירסמה, בשעה 6:45 בבוקר, הוא מקבל טלפון מאשה זקנה. היא מספרת כי ראתה הבוקר פרטים על יחידת הדיור להשכרה, וכי היא מתעניינת לשמוע עוד כמה פרטים.
היהודי, בעל היחידה, מספר לה כי זו יחידת דיור חדשה שנבנתה זה עתה, והכל חדש בה כולל ריהוט, צבע, מטבח וסלון. הזקנה קופצת ממקומה ו... – המשך בעמוד 3 –

לרפואה, פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה, אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל, ליאור בן פרידה, אריאל בן רויטל.

זיווג הגון: דניאל ולירן בני אורנה, ניר בן ציפורה.

לידה קלה: רעות בת רויטל.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה, אליס בת פרידה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחה בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. עליזה בת מזל טוב מלכא. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרה בת קמר. גלילי הכהן בן כוכבה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת מוריס בן מרימה פיניש ת.נ.צ.ב.ה

אתרי טיול בהלכה

הלכות ועניינים הקיץ

מקומות לטיול

רמת הגולן: לזמן מועט יש להקל (ילקו"ש שביעית, שבט הלוי ח"ה, קעג)

*** גן הבאיים בחיפה ועכו:**
דעת הגרי"ש אליישיב שמעיקר הדין מותר להיכנס לשם, כיוון שאינם עובדי ע"ז, ומכל מקום, אין נאה ליהודי שומר תורה ומצוות להיכנס למקומות שאינם של בני דתנו.
דעת הרב גרוס שאין להיכנס לשם, ואף אם מותר מעיקר הדין, הדבר מכוער ומגונה ביותר.

*** כנסיה:** אסור להיכנס, ועיין ב'יביע אומר' שהביא דעה שהנכנס לשם צריך לתהענות כל שנה באותו יום שנכנס.

*** מסגד:** לדעת ה'יביע אומר' מותר כיוון שאינם עובדים ע"ז היום. ולדעת ה'ציץ אליעזר' אסור.

*** יציאה לחו"ל:** אסור לשם טיול בלבד, מלבד: ראיית חברו (מ"ב תקלא סק"ד) דנחשב דבר מצוה, קברות צדיקים וכן לצורך לימוד תורה או זיכוי הרבים (יחו"ד ח"ה סי נז) – שמותר.

ועיין שם שכתב כי היורדים לחו"ל להרבות נכסיהם ולשבת על סיר הבשר, ומואסים בארץ חמדה – גדול עוונם מנשוא, וגורמים גלות לתם ולבניהם וסופם לירד מנכסיהם.

ברכה על ים התיכון

ל'חזון עובדיה' מברך 'שעשה את הים הגדול' עם שם ומלכות. ובדיעבד, אם בירך 'עושה מעשה בראשית' – יצא. (ברכות תנז)

למשנה ברורה (רכה' סק"ט) רק על האוקיינוס מברך 'שעשה את הים הגדול', אך על ים התיכון והכינרת מברך 'עושה מעשה בראשית'.
ים הכנרת – מברך 'עושה מעשה בראשית' בשם ומלכות, אף אם רואה אותה אחר שבירך עם הים.
ים המלח: כיוון שיש מחלוקת, יהרהר 'עושה מעשה בראשית'. (שם)
– על כל ים מברך אחר 30 יום שלא ראהו, שא יש התפעלות הנפש. לכן, אם ראה את הים התיכון ולא בירך, למחרת שראהו לא מברך שוב.

ברכת ים התיכון, הכנרת והמלח

מתוך חוברת 'למען דעת'

ברכה במעשי ידיו של האדם
הבטחה נפלאה הבטיח הרה"ק ה'דברי שמואל' מסלונים זצ"ל לברכה בכל מעשי ידי האדם וכתב: "השומר את עיניו מלהסתכל ברע, הברכה מצויה אצלו. ומפרש בזה הכתוב (בראשית כד, א): "וה' ברך את אברהם בכל", 'בכל' ראשי תיבות של הפסוק: "ב'רית כ'רתי ל'עיני מה

ברכה בחיים

אתבונן על בתולה", ללמדך כי איש יהודי השומר את עיניו מהסתכל ברע, הברכה אצלו ממש בכול, כי אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין – ששומר את עיניו מראות באיסור ובהסתכלות בפני אדם רשע ומלקרוא בספרים החיצונים, ואם הכל סמוי מעינו אז הברכה מצויה אצלו בכל דבר!.
* מובא בגמ' (תענית ח:) אמר רבי יצחק: "אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי (המכוסה) מן העין", שגם האשה המצניעה את גופה ומתלבשת כראוי – מבורכת בכל מעשי ידיה!

המורה האהוב/ה

הרב דן טיומקין

חינוך בצורה חכמה ויצירתית

שלום. את המאמר הזה היה אמור לכתוב אבי שליט"א, הרב דן טיומקין, אך הוא הסכים שהפעם אכתוב אותו בעצמי, עקב המסר החשוב שיש לי להעביר.
אני תלמידה בסמינר בירושלים, ויש לי מורה מיוחדת וראויה להערצה הגורמת לכולנו חיבור ואהבה אליה ולמקצוע, ואשתף אתכם במעשיה ודרכיה:
1. ניגון כל בוקר – כל בוקר לפני התפילה, פותחת את היום בשמעת שיר שקשור לתקופה או לפרשת השבוע. יש בנות שמצטרפות ושרות. זה מאוד פותח את הלב ומצליח לחבר, ובכלל זה ממש כיף להתחיל ככה את היום.
2. שיחות אישיות – אני תמיד מקבלת ממנה את התחושה שאכפת לה ממני... היא זוכרת כל יום הולדת ותמיד מברכת מכל הלב. כשאני מצוברחת או לא במיטבי, היא תמיד שמה לב, דואגת לדבר איתי, לשאול ולהתעניין. כולנו זקוקות לפעמים למילה טובה, פרגון או לנחמה. פעם אחת היא אפילו לקחה אותי בצהרים, אחרי הלימודים, לשתות קפה, ולדבר בנחת. אני לעולם לא אשכח לה את זה.
3. צורת לימוד חווייתית ויצירתית – נראה שלמורה באמת אכפת מההצלחה שלנו. לכן היא דואגת ללימוד כיפי וחוויתי. היא לעולם לא מזלזלת באף שאלה או הערה, גם אם היא ממש שאלה מטופשת. בכלל, היא ממש לוקחת אותנו ברצינות... ובדרגע שהבנות בכיתה הבינו את זה, הן באמת לא רוצות לאכזב אותה, מה שגרם לבעיות המשמעת שהיו בכיתה, לרדת בצורה משמעותית.
4. יש לי הפרעת קשב, ולפעמים אני מאבדת את זה... בניגוד למורות אחרות שמתעצבנות ממני, המורה פתחה איתי את הנושא, וסיכמנו שאני אקבל אישור קבוע לצאת כשאני מרגישה צורך. אני מאוד הערכתי את זה, ולכן אני לא מנצלת לרעה את האישור, אלא מתאמצת במיוחד...

לפעמים היא נותנת לי כל מיני דברים קטנים לעשות במקביל. לדוגמה, היה לנו יום ממש ארוך ובשיעור האחרון היה שיעור ביולוגיה וכבר התקשיתי לשבת, אז המורה אמרה שאני אבנה דגם פלסטלינה שממחיש וירוס, ובזה התעסקתי בשיעור ותוך כדי הקשבתי. לא רק שזה לא הפריע לי, אלא אפילו עזר לי להתרכז...
5. בתחילת השנה הגיבוש בכיתה לא היה משהו, והיו כמה חבורות של בנות. המורה החליטה לעבוד כך בצורה עקיפה וחכמה ע"י פרויקט משותף. היא לקחה אותנו להתנדב פעם בחודש. בפעם האחרונה היינו בבית חולים שערי–צדק, ופתחנו שם דוכנים לשמח את הילדים דרך יצירות ובלונים. מעבר לחסד ולמצווה, זה היה אירוע כל כך משמעותי לפתח רגישות לזולת, מה שבאמת הועיל מאוד לגיבוש ולאווירה בכיתה. בזכותה התחברנו ללימודים ואליה, נלמד ממנה!...

5 שנים לא שילמה שכירות!

מתוך 'האמונה' ומספרה'

– המשך מעמוד 1 –

האשה הישישה שומעת על היחידה החדשה עם כל פרטיה, ומיד היא קטעה את השיחה: "אני מבקשת לשכור אותה מיד. אנא שמור לי אותה", היא אמרה בהתלהבות.

היהודי התפלא מאד, שהרי מעולם לא שמע על אדם שמוכן לשכור דירה מבלי שראה אותה.

"גברת, קודם תבואי ותראי את הדירה בעיניים, ורק אחר כך תחליטי אם לסגור או לא. אף אחד לא סוגר לפני שהוא רואה את המקום".

"אין בעיה, תוך שעה אני מגיעה", היא קפצה משמחה.

היהודי הזדרז לשלוח את ילדיו למוסדות הלימוד שלהם, ובדיוק בשעה 8:00 נקשה על דלת ביתו אשה 'תל–אביבית' זקנה.

היא לא היתה נראית שייכת למגזר החרדי כלל, והחלה לספר: "אינני אוהבת את איזור מגוריי כיום בתל–אביב. אני מרגישה שם בודדה וגלמודה, כשאף אחד לא מתייחס אליי. הנני עריריית המתגוררת לבד, ומאד רוצה לעבור לגור כאן בבני – ברק, כדי אולי לזכות ביותר יחס והרגשה קהילתית, ועל כן החלטתי לעבור הנה".

בעל הדירה לא דימיין שוכר יוצא דופן כזה, ופנה אליה: "אמנם דרך הטלפון אמרתי שאני מסכים להשכיר, אך דעי שבבני ברק מתלבשים בצניעות".

"אין בעיה", אמרה, "אני כבר אשה מבוגרת, בת 80, לא אכפת לי להקפיד על צניעות".

"גם חילול שבת לא בא בחשבון כאן", הוסיף ואמר לה.

"ממילא אין לי רכב, ואין לי בשביל מה לנסוע בשבת", השיבה.

היהודי לא מצא תירוץ אמיתי להתחמק מלהביא לה את הדירה, ותוך שעה הם חתמו על החוזה.

היא העבירה את חפציה, ובקלות רבה היא התיידדה והכירה משפחות רבות שהחלו להוות לה חברה.

בתחילה, כשראו השכנים את השכנה החדשה ו'המשונה', ניגשו אל בעל הבית בטענות ואמרו לו: "מדוע אתה מכנס לבניין שלנו אנשים בעלי אופי ואורחות חיים שונים מאיתנו?".

אך הוא שכנע אותם כי אדרבה, עליהם לשמוח במצוה שהזדמנה להם, ולקרב את אותה אשה בודדה אל חיק היהדות.

"דעו לכם", אמר, "כי ישנם אנשים המשקיעים בלולב, ובשאר מצוות חשובות. אך במצוה זו של קירוב נשמה

טועה לאביה שבשמיים, כל אחד לעשות את אשר ביכולתו".

הדברים נכנסו ללב השכנים, יהודים טובים של בני ברק, עד כדי כך שכאשר הלכו הילדים למכולת, הם היו נוקשים על דלתה ומקבלים ממנה רשימת קניות עבורה. בחגים היא עולה להתארח בבתי השכנים, ובכל פעם שאחת השכנות אופה עוגה, היא אינה שוכחת לשלוח אליה חתיכה מדיפת ניחוחות...

ואותה זקנה הרגישה חיים חדשים של הערכה, של יחס ואכפתיות של השכנים ממנה.

חלפו מספר חודשים מאז כניסתה.

עד כה, היה לבעל הדירה נחת מהשוכרת, עד שהחלו הבעיות... הגיע מועד התשלום החודשי, והשוכרת הישישה לא הכניסה את צ'ק השכירות.

בעל הבית המתין כמה ימים, ולאחר מכן ניגש לברר מה קורה עם התשלום.

"אני מתנצלת אך יש עיכוב בכספים של הביטוח הלאומי ובינתיים אני צריכה את הכסף לתרופות, לכן אני מתעכבת", התנצלה הזקנה.

הוא המתין עוד מספר ימים וניגש לברר אם דמי הביטוח הלאומי נכנסו.

"כן" – אמרה הזקנה בלי בושה, "אבל התרופות היו יותר מדי יקרות, ולא נשאר לי כסף".

היהודי חזר לביתו במבוכה גדולה ושיתף את אשתו בבעיה: מה עושים? – מצד אחד, האשה אינה עומדת בתשלומים, אך מצד שני וכי אפשר לזרוק מהדירה אשה עריריית ומסכנה?.

"אבל לקחנו משכנתא מיוחדת על השיפוץ והבניה", טענה רעייתו ובצדק, "וגם אנו צריכים להחזיר לבנק כ– 3,000 ₪ בכל חודש? אנחנו מוכרחים את ההכנסה הזו!".

אכן בעיה קשה, אך המשכיר שהיה יהודי מרומם, חשב מהו רצון ה' והחליט בינתיים להשאיר אותה, כשהוא ינסה להסתדר עם החוב.

בני הזוג המשכירים, לא רק השאירו אותה, אלא המשיכו לדאוג לה: הם המשיכו לקנות עבורה קניות במכולת מידי שבוע, המשיכו להזמין אותה לחגים, ובעיקר – לשמע את פטפוטיה ודיבוריה הרגילים, ממש כפי שהיה קודם, למרות שהיא אינה משלמת להם את השכירות כבר כמה חודשים!.

הניסיון נמשך חודש ועוד חודש, היהודי משלם מכספו משכנתא בלי החזר – ובלבד שלא לזרוק החוצה אשה ישישה וגלמודה שאין לה כסף.

רבותיי, כך התגבר היהודי עם כל הקושי במשך... 5 שנים!!!.

ערב אחד, כשראה את אשתו שבורה מהעניין, ישב וחיזק אותה במעשה שאירע אצל רבנו ה'חפץ חיים' זצ"ל.

"פעם אחת", הוא סיפר לה, "בעל דירה אחד זרק אשה גלמודה עם כמה ילדים לרחוב באמצע החורף. ומדוע? – בגלל שלא היה לה ממה לשלם לו.

– המשך בעמוד 4 –

כותב ה'בן איש חי' זצ"ל כי בשמיים ישנם שני קודים לפתוח לאדם את הכספת של בורא עולם, שאם יש לאדם את הקודים הללו, הוא יכול לקחת את כל מבוקשו מה' יתברך, והם: 1) האמונה של היהודי בהשגחה פרטית של ה' עליו בכל רגע והכל ממנו. 2) שיהיה בחיבור ואחדות אחת עם הכל. (שיעור הרב אייל עמרמי שליט"א)

דירה על הים במתנה

מרב חנניה בוזגלו

– המשך מעמוד 3 –

בעל הדירה לחץ על האשה וילדיה שאם תוך חודש לא יגיע הכסף, הם יזרקו לרחוב. האשה בכתה והתחננה, אך זה לא דיבר אליו, הוא רוצה את הכסף שלו כאן ועכשיו.

הוא לא רק איים, אלא הדהים את כולם כאשר בלילה חורפי אחד, הגיע אל הדירה והוציא את האלמנה וילדיה עם החפצים לרחוב, כשהם רועדים מקור. כששמע זאת ה'חפץ חיים' הוא אמר: "יש דין ויש דיין, ואני מחכה לראות כיצד ישלם לו בורא עולם על האכזריות שנהג עם האלמנה".

חלפו 30 שנה. אותו משכיר הלך ברחוב ולפתע כלב אכזר שיסע את גופו ללא הרף, וגרם לו לפצעים וחבלות קשות שהביאו למותו.

כששמע זאת ה'חפץ חיים' הוא אמר: "חלפו 30 שנה, וכעת ראיתי כיצד העניש אותו ה' על מעשהו האכזרי שעשה עם האלמנה".

המשכיר הצדיק שלנו חיזק את רעייתו בסיפור הזה, ולכן הם המשיכו לתת את הדירה לאותה ישישה במשך 5 שנים, כשהם לא מקבלים ממנה שום תשלום, ובכל זאת הם עושים לה קניות, מקשיבים לה ומזמינים אותה לחגים! התעלות על אנושית!.

"אני מאמין", אמר המשכיר בכל עת, "כי מה שאמור להגיע לי מהשמיים – יגיע בכל מצב. ולכן, אם הזקנה לא מכניסה את הכסף, זה רק כי כך קובע הבורא, ומהשמיים לא רוצים שהכסף ייכנס ובוחנים אותי איך אתנהג. שהרי אין כאן שום אפשרות אחרת". עד שיום אחד הגיע הבשורה המרה. לאחר 5 שנים שהיא שוכרת את הדירה, נפטרה הישישה לבית עולמה. אותה אשה שהיתה גלמודה, לא זכתה לבני משפחה או קרובים שבאו לקבור אותה, ולכן משכיר הדירה, רעייתו ושאר השכנים שהתחברו אליה בשנים האחרונות, חלקו לה כבוד אחרון בלוויה.

והנה, בסיום הלוויה, נכנס המשכיר ורעייתו, אל יחידת הדיור שהשכירו לזקנה והחלו לערוך בה סדר וניקיון.

והנה, במגירה שליד ראשה, נמצא מכתב 'צוואה', בה כתבה האשה כך:

"ברשותי דירה בת שניים וחצי חדרים בתל אביב, על שפת הים. שכניי בתל–

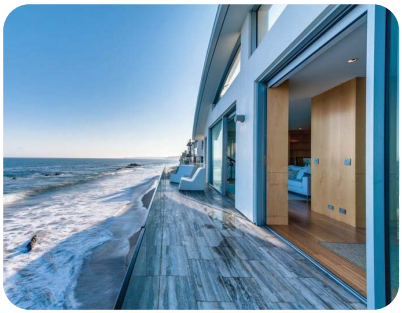

אביב התייחסו אליי תמיד כאילו אני אוויר, ולא היה אכפת להם ממני כלל. החלטתי לעבור לבני ברק, ואכן – השכנים היו נפלאים והתייחסו אלי היטב. במשך הזמן התגנבה ללבי מחשבה – אולי כל התייחסותם הנחמדה נובעת מכך שאני נותנת להם כסף כל חודש?, לכן, החלטתי לעשות מעשה אכזרי – לא לשלם להם כלום, וכך לערוך להם ניסיון ולראות כיצד הם ימשיכו להתייחס אליי. והנה אני רואה כי במשך חודשים ושנים שלא שילמתי, המשכיר ורעייתו ממשיכים לכבד אותי, להקשיב לי ולהזמין אותי לביתם, למרות שלא קיבלו ממני פרוטה זמן רב. **על כן, החלטתי להוריש את הבית שלי בת"א על הים לזוג היקר שדאג לי כל כך!".**

דירה על שפת הים בת"א בשווי הון עתק עברה לרשותם בן לילה!. בעל הבית ורעייתו ראו את זה, וסירבו להאמין. "כמה פעמים בחמש השנים האחרונות עמדתי להישבר והרגשתי שזהו זה, אני מאלץ אותה לעזוב, או שאשאיר אותה בדירה, אך אתייחס אליה בצורה לא יפה שתבין שהיא אינה רצויה ואכעס עליה, שהרי אני חייב את הכסף ובקושי הצלחתי לעמוד בתשלומי המשכנתא החודשיים. אך כעת, אני כל כך מודה לבורא עולם שעזר לי לעמוד בניסיון ולהתנהג כפי שה' רוצה. להמשיך להאיר פנים, לארח ולעזור לה.

זה היה ממש מעל הטבע, וה' שילם לנו מעל הטבע. כעת בסכום הזה, אנו משלמים מיד את כל המשכנתא שנותרה, ואף בידינו עוד ריווח של כמה מיליונים!!!. אם הייתי נשבר ולא עומד בניסיון פעם אחת – הייתי 'מרוויח' אולי 3,000 ₪ שכירות מאדם אחר, אך מפסיד דירת יוקרה על הים של ת"א.

זהו כלל בעולמו של בורא עולם – יהודי אשר הולך בדרך ה' במסירות נפש, הגם שבטבעו הוא רוצה להתפרץ, להתפוצץ ולשבור את הכלים, גם הקב"ה יאמר לו: "אתה עשית מעל היכולת והטבע שלך – גם אני אתן לך ברכה גדולה, מעל למה שאתה מסוגל לדמיין!". (גיליון 'שש באפרתך')

דבר גדול ונורא לימדונו רבותינו: "בני, חיי ומזוני (ילדים, בריאות, ופרנסה) – אינם תלויים בזכויות ומעשי האדם, אלא במזל שנולד בו האדם".

אלא שכאן, כותבים התוספות (שבת קנו ד"ה אין) דבר פלא עצום: שרק זכות גדולה יכולה לשנות את מזלו של אדם ולהיטיב את כל חייו. ומהי זכות גדולה זו? – 'הבאת שלום בין אדם לחברו', אדם החי בשלום עם סובביו ואף משים שלום בין אנשים אחרים, הרי שהוא פועל מתוך אמונה גדולה שהכל מה' יתברך לטובה, ואז זוכה הוא שמשתנה מזלו לטובה: בילדים, בפרנסה ובבריאות!.

חדש ב'קול הלשון'!

נכנסים למדור 'חיפוש רבנים' מזינים את המילים 'מערכת שבתי' נכנסים להורדת גיליונות עלון 'עוב לחסות בה'

בחסות
דפוס אפי

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: גאולה בת דבורה, מש' אטדג'י, ולרי אריה בן אירינה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם בן ציונה ואצאצאיו, אבשלום בן ויולט. זיווג: אביחי בן גאולה. לע"נ: אמיר בן גוור, בוריס בן ברכה.

העלון מוקדש לע"נ יהושע בן זכריה

חידה

באיזו שאלה הלכתית יכול להכריע אדם, דוקא אם הוא אינו חכם?

שטח מאז ב"ה (לו, כב) ע"ו מאז - ושמח בחגך, ובמצוה גדולה זו תזכה לברכת ה' בכל מעשי ידיך, ותהיה מאושר ושמח!

לתגובות: 052-7151858
רחוב משה בריל 9, ת"א, משפ' אחיאל
DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

{ אז נדברו }

פרשת קרח (בחו"ל: שלח) תשפ"ב | לסדר: "זכרון לבני ישראל" | גליון מס': 562

למה עם ישראל לא הצליחו לעכל את בליעת קורח ועדתו??

בסיפור של עדת קורח יש תופעה יוצאת דופן שלא רואים אותה במקומות אחרים... כלל ישראל לא השלימו עם מה שקרה לקורח ועדתו!!! יום למחרת... לאחר שבלעה האדמה את קורח... עם ישראל בקושי הספיקו לעכל את הפאניקה הנוראית שהיתה שם "פן תבלענו הארץ..." וכבר למחרת וילונו כל עדת ישראל על משה ואהרן אתם המיתם את עם ה'...

מה הפשט בזה??? מה פשר התלונה הזו?? (עזוב כעת את השאלה הבסיסית... איך עם ישראל לא פחדו..?? הרי אתמול משה רבינו אמר לאדמה והיא פתחה את פיה... אז איך הם לא פחדו שזה יקרה שוב?? עזוב את זה... (לפני כמה שנים דובר על זה כאן בגיליון...) מה נשתנה?? למה בחטא המרגלים ישראל לא באו להתלונן למשה וכלב ויהושע אתם המיתם את עם ה'? למה בחטא העגל שמשה מצוה את שבט לוי הרגו איש את אחיו ואיש את רעהו... עם ישראל לא מגישים תלונה לשבט לוי אתם המיתם את עם ה'??

בקיצור: במשך 40 שנה במדבר היה לא פעם ולא פעמיים שהחל הנגף בעדת ה'... ומשה רבינו היה בתמונה... ואף אחד להגיש נגדו תביעה... עם ישראל הבינו שהנפש החוטאת היא תמות והכל ברור... ואילו דווקא כאן שהדברים היו כ"כ ברורים... שמשה ניסה להשכין שלום ולמנוע את הכאוס... וציוה שכולם יעלו מסביב משכן קורח... ואז קרה מה שקרה והאדמה פתחה את פיה... למה ישראל לא מצליחים להירגע ומיד למחרת הם מגיעים בטענות אתם המיתם את עם ה'?

התשובה היא ככל הנראה כך:

בניגוד לחטא המרגלים וחטא העגל... בסיפור של עדת קורח... **שם היתה אוירה של צחוקים!!!** מה שנקרא ליצנות... האוירה היתה לא רצינית... העויילם היה בקטע של הבדיחות... אז נכון... אמנם עשו צחוק ממשה רבינו... אבל עדיין זה באוירה של צחוק... ופתאום!!! ככה באמצע הצחוקים... פתאום משה רבינו מנחית כזו מהלומה... תוך כדי שעדת קורח באמצע להתגלגל מצחוק והם פתאום מוצאים את עצמם מתגלגלים לתוך האדמה בחרדה נוראית... ההלו.. מה קורה פה... זה... זה לא אמיתי... תוך כדי שהבדיחה עומדת להם על הלשון... הם מוצאים את עצמם נאבדים מתוך הקהל והם תוך כדי קולטים מה קורה וצועקים משה אמת ותורתו אמת!!!

בקיצור: **הפרצוף שלהם היה המום ונשאר כך עד עצם היום הזה!! הם עדיין המומים!!!** ההההלו... מה קורה פה... זו מתיחה?? המחזה שנחרת לעם ישראל מול העיניים זה אנשים שנעלמים בתוך האדמה... ולא סתם... אלא עם פרצוף **המום!!!!** זו תחושה כזו שההההלו... לא... לא... הם לא התכוונו ברצינות... בסה"כ עשינו קצת צחוק...

אני רוצה שתבין: עם ישראל במדבר זה לא כמונו... זה **דור דעה!!** אצל דור דעה אין טעויות... זה לא כמו בדור שלנו שאנחנו באופן כללי מבולבלים... ואתה יכול לעשות משהו... ואחרי דקה להתנצל אוי התבלבלתי... (בממשלה הנוכחית זה בכלל משעשע) בדיוק בשביל זה מדובר פה בדור דעה שברגע שהם עושים חטא העגל!!! זו אמנם טעות... אבל הם עומדים מאחורי הטעות הזו... ולכן הם גם נענשים כ"כ... ברגע שישראל החליטו לבכות לילה שלם... הם ידעו מה שהם עושים... והם שילמו על זה את המחיר... (ברגע שמשה רבינו אמר להם שהם הולכים להישאר במדבר ארבעים שנה... הם לא התעצבנו עליו... אמנם "ויתאבלו העם מאוד" (אולי גם ניסו לתקן כמו המעפילים..) אבל לא היה להם טענות... למה ה' מעניש אותנו?? הם ידעו טוב מאוד על מה... ולא נותר להם אלא להתאבל ולהצטער...)

אבל כאן לשם שינוי... בסיפור של עדת קורח... כאן זו היתה סוגיה של ליצנות... כאן היו צחוקים! במשך לילה שלם עם ישראל צחקו... ופתאום הקב"ה הופיע ועשה אותם רציניים בשניה!!! ההלו.. מה קורה פה... לא התכוונו ברצינות... **ואת זה היה לעם ישראל מאוד קשה לעכל!!**

בא נגיד את זה ככה: זה היה המפגש הראשון של דור דעה עם טעות מסוג של חוסר דעה... וזה מפגש מאוד מר... לא חבל?? הרי לא התכוונתי ברצינות... אז למה משה רבינו כן לקח את זה ברצינות?? את זה היה קשה לעם ישראל לעכל!!! למה משה רבינו הגיב בכזו רצינות???

נו... אז למה באמת?? אם באמת לא התכוונו ברצינות אז למה ה' ככה העניש בכזו רצינות??

נו... תגיד אתה את התשובה...?? בבקשה... תן לי דרך אחרת איך להכניס בן אדם לרצינות!!!

לפניך סיטואציה: שרה אמנו רואה את ישמעאל יורה חיצי מוות בבן יחיד שלו.. ההלו ישמעאל... תפסיק.. ישמעאל מתפוצץ מצחוק... "הלא משחק אני.." הכל בצחוק... ותכל'ס שרה רואה שעוד חץ כמעט מפלח בבן שלה ועוד חץ... ושוב היא צועקת בחרדה: ישמעאל תפסיק!!!! וישמעאל לא מבין... דודה שרה מה את עושה עסק... לא התכוונתי ברצינות... נו... עכשיו אתה נמצא במקום של שרה אמנו!!! תנסה לתת לה רעיון איך היא מסבירה לפרצוף הזה שיצחק שלה זה לא צחוק.. בשבריר שניה שרה שניתה טון!!! בבת אחת מכנסת האורחים הגדולה עשתה מהפך 180 מעלות... דפקה על השלחן כמו בוסית... והודיעה לו ולאמא שלו **אתם עפים מפה על טילו!!!!** ומה אתה חושב... גם אז הוא צחק... ולמחרת הוא קם עם ארבעים מעלות חום... ואמא שלו קבלה הוראה מתכתית לקחת אותו על הידיים ולפנות את השטח עם לחם וחמת מים... אז!!! אולי אז קלט מיודענו ישמעאל... שההלו... דודה שרה התכוונה ברצינות... הבנת???

בן אדם לא רציני... אין גישה אליו... אין שום דרך איך לחדור אליו ולהסביר שזה רציני... הדרך היחידה זה לעשות אותו רציני ברגע!!! כל המתלוצץ באים עליו יסורים... רק לעשות אותו רציני זו הדרך היחידה להסביר לו שזה רציני... רק בשניה שהם התגלגלו לאדמה... רק אז הם קלטו שזה רציני!!!! חוסר רצינות זה החטא הכי מסוכן... ולמה??? כי לכל חטא יש אריכות אפיים... ה' נותן לאדם להבין שהוא טעה... אבל ברגע שיש פה גם ליצנות... ברגע שיש אוירה לא רצינית... ההההלו... תזהר... האדמה עלולה להתחיל לרעוד מתחת הרגלים... כי ברגע שאין רצינות... לבורא עולם יש דרכים משלו איך לעשות אנשים רצינים בין רגע!!!!

זה הדבר היחיד שאפילו דור דעה מתקשים לעכל את גודל התובענות שלו...

המשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם בהוצאות הגדולות!!:

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

חיים של חילוץ עצמות... למתקשים לעשות פעילות גופנית...

שבת זו שבת מברכים.. וכמידי שבת מברכים... אנו נעמוד בבית הכנסת ונברך יהי רצון שתחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה.. חיים של טובה, חיים של ברכה, חיים של פרנסה, חיים של חילוץ עצמות... חיים שיש בהם יראת שמים ויראת חטא... עושר וכבוד... חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים... רשימה ארוכה של דברים טובים שיהי רצון ויהיו בחודש זה... כעת תן ניחוש מה הברכה הכי חשובה מכל הרשימה של הברכות??

אני אתן לך רמז קטן... למדנו על זה בדף היומי בשבוע האחרון... ובכן: בשבילי זה היה בהחלט חידוש גדול... הגמ' ביבמות מדברת בהקשר לחליצה ומביאה שם את הפסוק שאנחנו קוראים בהפטרה של יום כיפור על מי שנותן צדקה לעני שמתברך בשש ברכות ואילו המפייסו בדברים מתברך באחת עשרה ברכות שנא': ותפק לרעב נפשך ונפש נענה תשביע וזרח בחשך אורך ואפלתך כצהרים ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ ובנו ממך חרבות עולם מוסדי דור ודור תקומם וגו... בקיצור: רשימה מכובדת של אחת עשרה ברכות... ומסיימת הגמ' ואומרת: ועצמותיך יחליץ- אמר רבי אלעזר: זו מעולה שבברכות!!! מכל הרשימה של הי"א ברכות... מהי הברכה הכי הכי??

ועצמותך יחליץ!!! חיים שיש בהם חילוץ עצמות!!! יש לציין שזה ממש מפתיע... זה יותר מזרח בחושך אורך... יותר מאפלתך בצהרים... יותר ממוסדי דור ודור תקומם...

זה כבר ממש סקרן אותי!! מה... מה יש ב"עצמותיך יחליץ" הזה שזה כזו ברכה מיוחדת???

התחלתי לחפש ברש"י... מהרש"א... ציפיתי לאיזה הסבר כזה עמוק... משהו ששייך לצחצחות ואורות... (סו"ס זה עצמו אחד מהי"א ברכות) אבל לאו!!! מה מתברר???

שחיים שיש בהם חילוץ עצמות זה... זה פחות או יותר מה שתמיד הבנתי וכיוונתי כשאמרתי את זה... ש... שתזיז את עצמך!!! שהעצמות שלך יזוזו... שלא תהיה כבד כמו דוב... כלשון הגמ': זיזא דגרמיי!!! שהעצמות יזוזו!! וזו הברכה הכי מעולה... והמהרש"א מסביר בפשטות שהסיבה שזו הברכה הכי מעולה כי זו ברכה על הגוף עצמו... שהגוף עצמו יזוז... כלומר: זה כמו שאני אברך אותך שיהיה לך רכב טוב... שיהיה לך חניה הכי קרובה לבית... שיהיה לך גם מעלית בבניין... שלא תצטרך לעבוד קשה... אתה יודע מה... שיהיה לך אפילו איזה קורקונט חשמלי משוכלל שלא תצטרך לזוז... אתה יודע מה... אם כבר... עדיף כבר שתשאר במיטה... שה' ישלח לך עבדים ושפחות שיביאו לך הכל עד המיטה... אה... איך אני איתך??? ואחרי כל הברכות הנפלאות האלו אני אסיים בברכה אחת אחרונה: שה' יעזור לך... שיתן לך מרץ ורעננות וכוחות גוף... ואתה ברגלים שלך תלך ותקפץ כנער צעיר... תזכה להתאמץ ולהזיע ולטפס את המדרגות בקלילות ללא מעלית... תגיע לכל מקום עם הרגלים הבריאות שלך... ותתעייף בסוף היום... תישן טוב בלילה ותקום רענן בבוקר רץ כצבי וקל כנשר... והגמ' מתפעלת... הוי... הנה... זו הברכה הכי טובה בעולם... הלוואי על כל עם ישראל!!! כן... זיזיא דגרמי זו הברכה הכי טובה!!! רכב טוב זו ברכה... מעלית משוכללת זו גם ברכה. שירות משלוחים עד הבית זה גם יכול להיות ברכה... אבל עדיין לזכות להיות נמרץ ולהזיז את העצמות ולעשות פעילות גופנית בכוחות עצמך זו מעולה שבברכות...

<u>אני יכול להעיד: התמסרות לגמילות חסדים זה מתכון בדוק לחילוץ עצמות!!!</u>

<u>מסיבה הגיונית מאוד:</u> בן אדם שחושב רק על עצמו... הוא כמו אפרוח שעדיין לא יצא מהביצה... הוא חי את עצמו... חושב על עצמו... עסוק בלדאוג על עצמו... ממילא הוא מוצא את עצמו כבד כמו דוב!!! כבר הוזכר כאן בגיליון את זה שדוב הוא חסר מנוחה לחלוטין וזו לא סתירה שהוא כבד וקבעצער כמו... כמו דוב... **<u>איך זה הולך ביחד??</u>** פשוט מאוד: הוא עוד פעם פותח את המקרר לראות אם יש משהו... הוא שוב רואה שאין למקרר מה לחדש... נו... אז תלך לחנות לקנות??! לא... איפה... אין לי כח. נו... אם אין לך כח... אז מה יהיה? לא נורא... חוזרים לרבוץ... ואז שוב נקום בעוד רבע שעה לפתוח את המקרר...

<u>נכון ככה זה נראה פחות או יותר??</u> ככה אני מרגיש בבין הזמנים!!! כבדות בלתי נסבלת... ואז!!! בדיוק בשיא תחושת הכבדות והקבעצ'ריות... בדיוק אז הגיס מהמרכז נזכר להתקשר... אפשר להתארח אצלכם לשלושה ימים בצפון?? אני נאנח... אוי... בדיוק אותו אני צריך עכשיו... בקושי את עצמי אני סוחב עד המקרר... הדוב מפהק ובסוף מוצא את עצמו עונה להם... תגיעו... מתי אתם מגיעים? היום בערב... בשעה 11.00 בלילה...

השיחה הסתיימה... ואני קם ממקומי... תנחש לאיפה?? למקרר... שוב פותח וסוגר...

ואז מגיע תשע בערב ו... ואז!!! לא יודע מה קרה... משהו קרה לדוב... אני שוב פותח את המקרר והפעם בתנופה יותר עירנית... רגע... צריך לקנות מעדנים לאורחים... אני הולך לחנות... קונה מילקי בשפע... קונה קורנפלקס... כריות... (על הדרך אני קונה גם איגלואים שכבר שבוע אני דוחה כי אין לי כח לזוז...) פתאום משהו זז שם בפנים... עצמותיך יחליץ!!! האפרוח יצא מהביצה... עד לפני כמה שעות הוא היה שרוי בתוך הבועה של עצמו... מסתכל מה המקרר יכול להציע לו!!! בשניה שהגיע טלפון ואני נכנסתי למצב של "ותפק לרעב נפשך..." בשניה שיצאתי מהבועה של עצמי ונכנסתי לתקן של מארח... פתאום הצבע חזר ללחיים... פתאום אני מרגיש קליל... הדם מתחיל לזרום בעורקים... **<u>ותאמין לי... זו המעולה שבברכות</u>**

אני שונא את בין הזמנים!!! שונא אותו!! ולו בגלל שחסר לי את העצמותיך יחליץ. העצמות לא זזות... זה **<u>שאין לך בשביל מי...</u>** זה שרשמית זה נקרא שבבין הזמנים אנחנו במנוחה ודואגים לעצמנו... זה משתק את העצמות... אתה מרגיש כמו הדוב ה(לא כ"כ) מרקד...

<u>ומעתה: נסיים בעצה טובה לכל אלו שמתקשים לעשות פעילות גופנית!!!</u> כן... אני מבין אותך... גם אני קבלתי נזיפה על זה שהעצמות שלי לא זזות... ושצריך להתחיל להזיז את העצמות... אבל תכל'ס... **<u>זה לא זז!!!</u>** מאוד קשה לי להתחיל לעשות הליכה של שתי קילומטר בשביל לחזור אותם כלעומת שבאתי (אני מרגיש עבודת פרך... עבודה שאין לה קיצבה) אבל נניח מאז שהוצאתי ספר... זהו!!!! הרופא שלי מרוצה ממני.. הבן אדם שעד היום לא זז... פתאום סוחב קרטונים.. עושה פעילות גופנית מסיבית.. ברגע שיש פה משהו בשביל השני... יש בזה סגולה לעצמותיך יחליץ!!! **<u>אני ממליץ בחום:</u>** תפתח איזה גמ"ח או תתמסר לאיזה פעילות חסד שכרוכה בפעילות גופנית. ואז גם תתברך בעצמותיך יחליץ וגם יהיה לך יותר קל לבצע את זה בפועל.. (אתה יודע מה? גש לקופת הצדקה של השכונה ותגיד להם שאתה מתנדב לשים בתיבות דואר את הקבלות... וכן הלאה) ועצמותיך יחליץ!!! שהעצמות יזוזו... ועל הדרך: לא לזלזל בפעילות גופנית.. זו המעולה שבברכות... אל תמהר להתלהב מעוד חסכון בלא להזיז את עצמך...

הספר "מסולאים בפז" על התורה" לתשומת ליבכם! מהדורה זו נמכרת בחצי מחיר. כשיגמר המלאי בע"ה יעלה גם המחיר. למעוניינים-הקדימו לרכוש כעת.

מוקדי המכירה שברחבי הארץ:

<u>ירושלים</u>

רח' נחמיה 10 קומה ב'

גבעת שאול, רח' בן עוזיאל- 054-8491554

בית וגן- משפחת נוישטט רח' הרב פראנק 29

הר נוף- 053-3148861

רוממה- המ"ג 29- 052-7682281

רמות ד'- רובין 47- 054-8419684

נוה יעקב (הדש)- 0527680281

<u>מודיעין עילית</u>

רחוב קצות החושן 14, 052-7174781

חפץ חיים 14- משפחת דרבקין- 089742750

פיצוחי בראשית- 052-7137444

גרין פארק 0527644795

אופקים- משפחת שפירא: 053-4112035

אחיסמך-שרגל 052-7171721 שבט אשר 9

אחיסמך שלב ב' 0534162979

אלעד- 03-9073067

אשדוד- הרב צור- 050-4120311

הדש באר שבע- משפחת חיון 0533162445

ביתר עילית- אזור רמי לוי- 054-8450998

בית שמש- נהר הירדן 9 ר"ב 058-3294147

הדש! בית שמש רמה ד'/3- 0533119644

בני ברק- קיבוץ גלויות 9- 055-6728458

חזו"א 34 052-7117271

הדש רח' הרצוג מש' דיאמנט 0527603814

חיפה: פולק, גאולה 15, 052-7683095

אנסבכר, חניתה 77. 077-3231307

טבריה- 054-8441354

נוף הגליל- 054-8431731

כרמיאל- משפחת שטיימן 052-7136165

נתיבות- משפ' עקיבא הר' גרשונוביץ 42 089934274

עפולה- 052-7686876

פתח תקוה- (מרכז העיר) 0504124235

צפת- 052-7181828

רחובות- 054-8423047

רכסים- 054-8415410

תל ציון- 052-7150166

תפרח- לימן- 055-6705003

<u>נקודות הפצה בחו"ל:</u>

<u>ארה"ב:</u>

מונסי: 914 879 6022

ברוקלין: 3475123254

ליקווד: 347-675-6830

מקסיקו: 5512778074

<u>אירופה:</u>

לונדון: 07970287781

האם מצב רוח והומור סותר רצינות??

התחדש לי חידוש מבהיל... שלא יוצא לי מהראש... ואדרבה... אולי תפריך לי אותו... זה יקל לי על המצפון... ובכן: החידוש 'מחדש' ככה: תחשוב שאני ואתה מהלכים ברחובה של עיר ביום השבת (בזמן שבית המקדש היה קיים והיה סנהדרין) ולפתע אנחנו רואים מול עינינו יהודי מעשן סיגריה בשבת... אנחנו ניגשים ומתרים בו: אדוני... זה חילול שבת!!!

הוא צוחק עלינו בפרצוף... אז מה... לא איכפת לי... אל תגידו לי מה לעשות.. רגע... אבל תזהר לך... **זה סקילה!!!** יהרגו אותך... בי"ד יאספו את כל העיר ואנחנו נרגום אותך באבנים... חבל עליך... אתה צעיר...

הוא רק שומע את האיום ונקררגע מצחוק... חה חה חה... אתם תאיימו עלי??? מי אתם בכלל.. לא איכפת לי... בכיף... בואו תהרגו אותי... **הנה לך המקרה הקלאסי של אדם שמחלל שבת במזיד והתראה!!!**

ופה אני רוצה לעצור רגע ולהבין: תסביר לי מה הסיפור של הבן אדם הזה... **מה ה'סיפור' שלו?** מה... לא איכפת לו למות?? מילא לא איכפת לו לעשות עבירות... נו... אני מבין שאין לו יראת שמים... אבל הסברנו לו... דיברנו איתו עברית... אדוני... יהרגו אותך... **מה... לא איכפת לו למות??** מה... הוא מתאבד?? מה... כ"כ בוער לו בנפשו לעשות בורר פסולת מתוך אוכל עד כדי שהוא מוכן לעלות לגרדום בשביל זה?? מה הסיפור שלו??

בא נשאל את זה ככה: תאר לעצמך שאני אשלח לו איזה מאפיונר עם אקדח שלוף... הוא יצמיד לו אקדח לרקה ויזהיר אותו או שאתה עוזב הרגע את הסיגריה או שאתה מת... הוא לא היה עוזב את הסיגריה?? **ברור שכן!!** (סו"ס כשהתורה מענישה מחלל שבת היא לא מדברת על אדם שכבר בלאו הכי מעורער בנפשו וקץ בחייו... רק הוא מעדיף שבי"ד יעשו לו את השירות הזה במקום שהוא ישלח יד בנפשו... ברור שלאו דווקא בכזה אדם עסקינן) **אז מה הפשט בזה???** תסביר לי מה הסיפור של אותה דמות קלאסית **שעליה התורה מדברת** של אדם שמחלל בשבת במזיד... ומזהירים אותו יהרגו אותך. ולא איכפת לו. מה ההיגיון שלו שלא איכפת לו למות על סוחט תולדה דדש בשבת?

מה התשובה?? פשוט וברור שמדובר בבן אדם רגוע ומדושן עונג **שלרגע אחד הוא לא חושב עזה רציני...** כלומר: כשאנחנו מתרים בו אדוני יהרגו אותך... הוא מתפוצץ מצחוק... למה?? כי הוא בטוח שזה לא באמת רציני!!! מה... אתם תאיימו עלי?? אתם תהרגו אותי...?? מי אתם בכלל... נראה אתכם וכו' וכו'... וחכל"ס... הבן אדם הזה מוצא את עצמו ביום ראשון **ה מ ו ם עד עמקי נשמתו!!!** פתאום תופסים אותו ולוקחים אותו לבית דין ומבהירים לו בצער הרב: אדוני... אמנם חשבת שזו בדיחה... אבל כעת מתברר שזה רציני... וכעת אלו הם רגעיך האחרונים בדרך לבית הסקילה!!!! **הוא בהלם! פיו פעור והוא לא יודע מאיפה זה נפל עליו!!!** הוא מצידו... עד שניה לפני שיוצאת נשמתו הוא עדיין בטוח שזה מתיחה... **גם כשהוא כבר מת הוא עדיין המום!!!** הוא לא חלם לשניה שזה מה שהולך לקרות לו... גם כשמורידים אותו אלי קבר... אם תפתח את הארון תגלה פרצוף המום!!! גם בקבר הוא עדיין לא מעכל מה שקרה לו... הכל היה טוב... עישנתי סיגריה.. פתאום הגיעו שני חרדים... עשו לי נו נו... אז מה... מה... אתה לא מכיר את הרבנים האלו שאומרים לך אוי אוי אינטרנט... מי חלם שלמחרת אני מוצא את עצמי מתחת הבלטות... תחשוב על זה.... כמה שזה נשמע הזו!!! זו הסיטואציה היחידה של מחלל שבת במזיד ובהתראה... כי תחשוב: איך יכולה להיות סיטואציה שמאיימים על בן אדם... אדוני.. יהרגו אותך... והוא ממשיך הלאה ומצפצף!!! (מילא בניסיונות קשים כמו ע"ז בשעתו או עריות שאולי העלה בלבו טינה וחלה ונטה למות וכו'... אבל חילול שבת ושאר עבירות של מיתות בית דין שאין בהם יצר בלתי נשלט... מה כבר יכול להיות.?? הוא לא מפחד על החיים שלו?)

על כרחך מדובר בבן אדם שלא באמת חושב שזה רציני!!! **ועל זה!!!**

על זה שהוא לא קרא נכון את המפה ולא הפנים שזה באמת באמת רציני... **על זה עצמו הוא חייב מיתה...** על זה!!! שים לב: הוא חייב סקילה לא בגלל שהוא חילל שבת... אלא בגלל שהוא חשב שזה לא רציני...

על החוסר רצינות שלו הוא שילם בחייו!!! יתכן שבאותה שעה היו עוד מאות אנשים שחיללו שבת במזיד... אבל הם הבינו שזה רציני... הם הבינו שהם עלולים לסיים את החיים... ולכן הם עשו את זה בשקט... והוא לא הבין שזה רציני ועל זה הוא נסקל!! (לא על החילול שבת)

הבנת את החידוש המרעיש הזה???

עד היום חשבתי שחילול שבת במזיד זו העבירה הכי חמורה.. הראיה שחייבים עליה סקילה... **מתברר שלא!!** דווקא על החילול שבת עצמו לא חייבים סקילה... אלא על מה?? מה כבר יכול להיות יותר גרוע מחילול שבת במזיד??? לחלל שבת **ולחשוב שזה לא רציני!!!**

ושוב!!!! בפתח הגיליון כתבתי שלעם ישראל היה קשה לעכל שעדת קורח נבלעו באדמה... למה?? כי... כי מי דיבר על זה... הם לא התכוונו ברצינות.. הכל היה שם באוירה של צחוקים... וכאן!! כאן אני פתאום פוגש שוב את אותה תחושה... הוי באמת... למה הורגים את אותו אחד??? הוא בסה"כ לא קרא את המפה נכון ולא הפנים את חומרת העניין... הרי אם הוא היה קולט שבאמת מחר סוקלים אותו הוא היה מפסיק... רק מה... הוא חשב שזה לא רציני... אז למה הורגים אותו כמו מזיד?? למה זה לא הופך אותו ל"סוג של שוגג"??

מה התשובה??? שוב אותה נקודה שהזכרה בפתח הגיליון...

אין ברירה!!!! כשבן אדם לא קולט שזה רציני... הדרך היחידה איך להעביר את המסר זה **לעשות א ו ת ו רציני!!** לכן אין ברירה... עם כל הכאב... אדם אחד יהיה אכן בההלם טוטאלי שהורגים אותו!!! אדם אחד אכן יסקל עם פרצוף המום!!!! אבל מאותו יום ואילך אף אחד כבר לא יהיה המום מזה... מכאן ואילך אף אחד כבר לא יחשוב שחילול שבת זה סוג של המלצה... אף אחד כבר לא יחשוב שאינטרנט זה עוד איזה חרדתיות של רבנים שלא יודעים מה קורה... מכאן ואילך כולם יבינו שזה רציני ולגמרי רציני!! נכון לשבעים שנה הקרובות כל פעם שמישהו יעשן סיגריה ויתרו בו אדוני... אתה עלול לסיים את החיים שלך בגיל צעיר... הוא כבר לא יתפוצץ להם בצחוק מול הפרצוף... תהיה רגוע... הוא יזכור היטב שהאחרון שחשב שזה לא רציני... הוא שוכב שם בבית הקברות והוא עדיין שוכב שם עם פרצוף המום!!!

כלפי מה הדברים אמורים???

אנחנו צריכים להפנים שהחטא הגדול ביותר בעולם זה **חוסר רצינות!!** מי שיודע שה' רוצה ממנו משהו... והוא עושה צחוק... הוא לא קולט שזה רציני... **זה החטא הכי גדול!!** עצם החטא הוא לא כ"כ חמור כמו החוסר רצינות... לדוגמא: לצערנו לכולנו יש התמודדות מול האינטרנט... לאחד יותר לאחד פחות (יש גם כאלו שבכלל לא...) זה נורמלי!!! סו"ס לכל אחד יש את הרגעים החלשים שלו ואת המעידות שלו... אבל!!! יש כאלו שעושים צחוק מהעבודה... נכון שהרבנים מדברים נגד... נכון שה' שונא את האינטרנט... אבל עזוב אותך וכו' וכו'... זה הכי חמור!!!!

זה הרבה יותר חמור ממעידה מול האינטרנט... אדם שנופל באינטרנט... נו... גם אדם שמחלל שבת במזיד זה עדיין לא אומר שהוא חייב מיתה... אבל מי שנכשל בחטא ומתרים בו והוא צוחק לעדים בפרצוף... אל תגידו לי מה לעשות... הוא עלול לסיים את החיים שלו בגיל צעיר... ולא בגלל החילול שבת... אלא בגלל החה חה חה שלו... החה חה חה הזה... זה החטא הגדול!!! זה החטא היחיד שאין לו כפרה אלא דמו בראשו!!!!

לפעמים קורים דברים מפחידים בעולם וכולם מבינים שצריך להתחזק... רק תמיד נשאלת השאלה מה??? מה צריך להתחזק??? יותר נכון: על מה זה קרה?? ואז... כשמתחילים לגשש מה ה' בא לעורר אותנו... כאן העסק מתחיל להתערפל... כאן פתאום כל אחד מעורר על משהו אחר... כל אחד נתפס לנושא אחר... ואז ישנה תחושה כזו ש... מי אמר... מי אמר שזו הנקודה שה' רוצה לחזק אותנו? תבין: אני דווקא רוצה להתחזק!!! קרה משהו... ואני מבין שצריך להתחזק... אבל תשכנע אותי שזה זה... סו"ס חיזוק זה משהו תובעני... זה משהו שדורש מאיתנו מאמץ... אז תשכנע אותי שזו באמת הנקודה ולא בערך כזה???

אז מה באמת התשובה?? איך באמת מצליחים לזהות מה ה' בא לעורר אותנו כשקורה משהו.?? איך אפשר לזהות את ה"כה אמר ה'"???

התשובה היא: שהאמת היא כשקורה ל"ע משהו מפחיד ומטלטל... אליבא דאמת ה' לא אומר כלום!!! ה' אף פעם לא מדבר איתנו על משהו מסוים... רק מה כן??? יש דבר אחד ויחיד שה' כן אומר בפירוש!!!!

ה' אומר משפט אחד ויחיד: אני מתכוין ברצינות!!!! **זה רציני!!!!** אם תחדד את החושים ותקשיב טוב טוב לקריאתו של ה'... שים לב שכשקורה משהו מפחיד.... ה' אומר: **אני רוצה רצינות!!!! זהו!!!!**

בדרך כלל ה' לא מדבר על משהו מסוים... כי באמת

זה לא משהו מסוים... זה לא תורה ולא צניעות... לא תפילה ולא שמיטה... כשקורה משהו מטלטל... הזעזוע שיש לכולם מכריז דבר אחד ויחיד:

בורא עולם דופק על השלחן ומכריז: **אני רציני!! למי שעדיין לא הבין... אני מתכוין ברצינות!! וזה רציני!!** תפסיקו כבר לחשוב שזו המלצה... **עכשיו... מה??? מה ה' מתכוין כשהוא אומר לנו שזה רציני??**

כאן!!! כאן מתחיל המקום האישי של כל אחד... כל אחד בחולשה שלו... כל לב שיודע מרת נפשו... לכל אחד מאיתנו יש את הנקודת חולשה שלו בעבודת ה' הפרטית שלו... באיזה נקודה בעבודת ה' הוא ניגש בצורה חובבנית ולא מספיק קולט שזה רציני... יש אחד שאצלו הנושא של פגעי הטכנולוגיה זה משהו חובבני... שהוא עדיין לא החליט אם לעשות טובה לרבנים או לא... הוא עדיין מסופק אם זה פוליטיקות או לא... עובדים על הרבנים... בקיצור: למייעשה הוא לא רציני... ויש אחד שהנושא של צניעות חובבני אצלו... כן קו ישועות לא ישועות... פעם אחת משתכנע לכיוון החיובי ופעם לשלילי... ופתאום ה' דופק על השלחן... אדוני... **זה רציני!!** זה לא עוד איזה התרמה נחמדה... שאתה עדיין מתלבט האם לתרום או לא... האם ללכת על השברולט או על החופשה בחו"ל... ויש אחד שקביעות עיתים לתורה אצלו זה משהו חובבני... שכשבא לי בטוב הוא נכנס לשוונג... כשלא מתאים לו הוא מחפש... ופתאום מגיע טלטלה!!! ובטלטלה ה' אומר מילה אחת: **אני רוצה רצינות!!!!!!** רבותי: זה רציני!!!! מה שציוויתי בתורתי זה רציני... זו לא המלצה... אני מתכוין ברצינות... ואני רוצה שזה יקרה כאן ועכשיו!!!

בקיצור: זה כמו ארבע מיתות בית דין סקילה שריפה הרג וחנק... שעד היום חשבתי שיש רשימה של כך וכך עבירות שעליהם חייבים סקילה... ויש רשימה אחרת שעליה חייבים שריפה (כמבואר בארוכה במס' סנהדרין) אז זהו שלא!! פתאום גיליתי שאין רשימה ארוכה... יש **רק עבירה אחת ויחידה** שעליה חייבים את כככל המיתות בית דין ביחד.. מהי העבירה??

חוסר רצינות!!! חוסר רצינות של חילול שבת זה סקילה... **חוסר רצינות** של בתו ובת בתו ובת בנו וכו' זה שריפה... **חוסר רצינות** של אביזרייהו דאשת איש זה חנק וכו' וכו'... כל העונשים המטלטלים ביותר מסווגים לחוסר רצינות!!! לאדם שלא הפנים שזה רציני!!

וממילא... גם כשהקב"ה מדבר איתנו... מה שהוא בא לרמוז לנו... זה דבר אחד: אני רוצה רצינות!!! במה??? זה כבר אתה יודע...

דבר אחד ברור: חוסר רצינות זה חטא בל יכופר!!!

ולמה?? כי חוסר רצינות זה במילים אחרות: אין גישה!!! בורא עולם רוצה שיהיה לו גישה אליך... שאם יהיה לו משהו לומר לך... יהיה לו דרך איך לחדור אליך... ברגע שאין לך רצינות... ברגע שאתה עושה צחוק מהעבודה... חסמת את השוליים... אתה לא מאפשר גישה!! מי שלא מאפשר גישה... זה החטא הכי גדול!!! זה פריקת עול מלכות שמים...

עכשיו: פה יש בעיה כללית בכל מה שנוגע של רצינות או יותר נכון איסור ליצנות... מאוד קשה לנו לעבוד על הנושא הזה..

תנחש למה? כי תקוע לנו בראש שלהיות רציני או לא לעשות ליצנות המשמעות היא שמהיום אנחנו לא מבינים בדיחות... מסתובבים ברחוב עם פרצוף חתום וקשוח... מהיום אין צחוקים בסעודת שבת... כל הזמן רק וורטים על דרך המוסר... יותר אסור להעלות דוק של חיוך על השפתיים... אז זהו שלא!!! זו גלילת דם!!! וחשוב להציף את הטעות הזו כדי לשרש אותה... אין שום קשר בין מצב רוח לרצינות...

גם מי שמחייך כל הדרך אל הבנק... בבנק נעשים דברים רציניים!! למה? כי להרויח מאה אלף שקל... זה... זה הרבה כסף... זה כסף **רציני!!**

מי **לא רציני** בבנק??? מי שבלאו הכי אין לו כלום בחשבון...

נו... האם יש קשר בין מצב רוח לרצינות?? רציני הכוונה שיש פה משהו יקר וחשוב ואדוני... זה רציני!!! רציני זה על משקל "לרציניים בלבד"!!!

אדרבה... רצינות זה משהו שהולך רק עם האנשים הכי עליזים ושמחים שיש להם מה להפסיד... יש להם חיים טובים ומלאי אושר... זה לא סתם חיים.... זה חיים רציניים!!! חיים עסיסיים... זו הכוונה רציני...

וממילא: **חובה קדושה לשנן ולחזור ולשנן:** יהודי זה דמות שמחה ועולצת.. ביהדות יש הרבה הומור ומצב רוח... אתה יכול לפזר בדיחות בשפע וכמה שיותר... אין שום בעיה!! (גם אם אתה מכיר עובדי ה' עם ארשת פנים כעוסה וכבדה.. זה נטו עניין של אופי ולא קשור ליהדות...) רצינות הכוונה שזה רציני! לרציניים בלבד! אין שום סתירה בין מצב רוח לבין משימה רצינית.

והחכמה הגדולה זה לדעת איך לשלב מצב רוח עם רצינות...

כעת בא נתרגם את המשפטים הרציניים הזו למשהו אחד קטן ומעשי..

אם רק נרצה... אפשר להתאמן על רצינות בעבודת ה' די בקלות...

יש לי עצה שהייתי מגדיר אותה: **להתרגל לבלום גם תוך כדי נסיעה!!!!**

לדוגמא: אם תשים לב: לפעמים אנחנו בקטע של בדיחות... אין בעיה... כעת יש צחוקים... ואז מישהו אומר בדיחה שהיא לא במקום!!! האם אתה מסוגל לעשות סטופ **לרגע אחד...** ולהגיד סליחה... כזה דבר אפילו בצחוק לא אומרים... (אגב: לא חייבים בהכרח להעיר... לפעמים אפשר גם להביע התעלמות מופגנת ולהעביר נושא בצורה רשמית)

אבל לא רק זה!!! אלא מיד להמשיך לבדיחה הבאה...??? **שמת לב מה דרשתי פה??** לא רק לעצור את הבדיחה באיבה... אלא במקביל מיד לעבור לבדיחה הבאה... **פרנציפ לבדיחה הבאה!!!!** לא עצרתי כעת בחניה ועכשיו נכנסים לסדר מוסר... לא!! בלמתי תוך כדי נסיעה ואני מיד ממשיך הלאה... וזה עקרוני!!! כדי להתרגל שאצלנו הצחוק והרצינות זה לא שני דסקים שונים... אצלנו הרצינות וההומור הולכים ביחד!!! אני טיפוס זורם... אפשר לדבר איתי תמיד ועל כל נושא... ובמקביל יש דברים שלא מקובלים עלי... **ואף פעם לא!!!** את הקליפ הזה אני לא מוכן לראות לא רק כשאני בחיזוק אלא גם בבין הזמנים... וגם כשאני מרשה לעצמי אבל **את זה לא ואף פעם לא!!!** זה נקרא בן אדם רציני!! רצינות זה לא סוג של פרצוף מסוים... וגם לא משהו ששייך לחודש מסוים בשנה... רצינות פירושו אני יהודי חרד לדבר ה'... ויש אצלי קוים אדומים שאותם אני לא חוצה אף פעם... ואילו בתוך הקוים האדומים אני נחמד וזורם וכיף... ההתאמנות הזו מאוד מומלצת... **להתרגל לבלום תוך כדי נסיעה!!!** רוצה עוד דוגמא קלאסית איפה אני הכי פוגש את זה??

בברכת המזון שאחרי סעודת שבת... אם שמת לב ברהמ"ז שאחרי סעודת שבת היא כזו חפיפה... היא בדיוק אחרי הפיצוחים והמנה האחרונה וכל השפראך של הנייעס שדיברנו... בשילוב הפיהוקים והמצב "כפית..." אז לא!!! בא נתאמן **לבלום תוך כדי נסיעה!!!** להיכנס בבת אחת **לכובד ראש של שלוש דקות ברהמ"ז וזהו!!** לפני כן פטפטתי... ומצידי גם אחרי כן אני אמשיך לפטפט... אבל באמצע היו שלוש דקות שנכנסתי לרצינות גמורה... לפני כן זרמתי בכביש וגם אח"כ אני ממשיך לזרום.. אבל בברכת המזון אני לגמרי רציני!!! ההתאמנות הזו מרגילה אותנו שהרצינות היא לא סתירה למצב רוח... ובאותה מידה המצב רוח הוא לא סתירה לרצינות..

ברגע שאתה מתרגל לזה... אתה פתאום קולט שלעמוד על העקרונות זה לא הופך אותך לבן אדם לא זורם!!! זה לא סתירה לרגע...

תבין: זה שאני מרגיש לא נעים בזה שיש לי עקרונות... כי אני מרגיש בייחס לאחרים כאילו יש לי תדמית של בן אדם לא זורם... עצם המשוואה הזו שנתפסה לי בראש בנושא הזה... זה מוכיח שבתפיסה שלי יש כאילו שני דיסקים!!! יש דיסק של בן אדם זורם ונחמד (וקצת חילוני...) או דיסק של איש דת צדיק ועקרוני וקנאי... **וזה לא!!! לא רבתי!!!** זה נקרא חוסר רצינות. העקרונות הרציניים שלי לא סותרים לרגע את המצב רוח והומור והזרימה שלי... תדבר איתי על כל נושא... אני נחמד... אבל ברגע שתוציא לי את המכשיר שלך אני באותו רגע אפנה עורף... וזה לא סתירה שאני אמשיך הלאה להיות נחמד איפה שנעצרנו... זו רצינות אמיתית!! בקיצור: ה' רוצה רצינות... והרצינות הכי גדולה מבחינתנו זה לעמוד לגמרי מאחורי העקרונות שלו... בגאווה ובגאון... לשלב את זה עם החיים הסוערים והעליצים והשמחים והגאים שלנו בתור יהודים...

אל דאגה אמא... אנחנו נגדל בתורה ואז אין שמחה כהתרת הספקות...

לפני שהתחילה שנת הלימודים המנהל קרא למלמד ר' זלמן לשיחת היערכות... אתה יודע... במחזור הזה הולך להיות לך בכתה שני זוגות ילדים במצב רגיש עדין ומאתגר!!! ר' זלמן חייך... בטח... מי יכול לשכוח את הפרשיה המסעירה שהייתה פה בישוב שלנו... אני זוכר את זה כמו אתמול... מי האמין שחלפו מאז שמונה שנים... כן... לפני שמונה שנים היתה תקופה של שמד... אדריינום קיסר וכו'... הגיעו לכאן גדודים שלימים של חיילים שהשתוללו כמו חיות... נכנסו לבתים ושדדו מכל הבא ליד... היה פה בוקה ומובלקה... נו... עוד איכשהו בלענו את זה... עצרנו את החיים מלכת... עד שיום אחד אותם חיילים שיכורים הגיעו לבית החולים של העיירה!!! דא עקא שבבית החולים לילודות... החיים חזקים מכל... עוד נשמה יהודית יורדת לעולם ואם היום זה היום הולדת שלה... אף אחד לא יכול למנוע אותה... גם חיילים שיכורים לא..

ולא היתה ברירה... ובשעת לילה מאוחרת התפתח סקנדל שלם... פאניקה... היסטריה... ונאלצו לפנות במהירות ובמצב חירום את כל מחלקת יולדות למחבא אי שם באחת המערות שליד הכפר שלנו...

וב"א אחרי ככלות הכל... בתוך כדי הבלגן והפאניקה נשמעו באותו לילה ארבעה קריאות של מזל טוב!!!!

דא עקא... שמרוב בלגן... קרה דבר נוראי!!! דבר שכל אמא בישראל מפחדת ממנו... אבל הפעם זה קרה... שני זוגות תינוקות בני יומם התערבבו אחד עם השני באופן שאי אפשר היה לזהות מי שייך למי...

הזוג הראשון היה לא פחות ולא יותר הרבנית כהן... אשתו של התנא רבינו בנימין הכהן קדוש ה' שמכל המחזז נותנים לו תרומה גדולה (והנשיא כבר שם עליו עין אולי למנות אותו סגן לכה"ג... מה שבטוח... הוא כבר עכשיו מ"מ של המשנה מלחמה אם ח"ו ימות...) דא עקא!!! שלא רק הרבנית כהן ילדה... גם אחת מ-16 השפחות שלה... גם היא נזכרה ללדת בליבה הזה!!! ושתיהן ילדו בן... ושתיהם היו במערה... ושני העוללים הזעירים התערבבו ואי אפשר להבחין ביניהם... **רבונא דעלמא כולאנ!!!** מה עושים??? יש פה שני תינוקות... אחד כהן מיוחס!! והשני עבד כנעני ולך תבחין ביניהם... **זו היתה טרגדיה נוראית...** אם גברת כהן לא היתה אשה גדולה ואצילית היא היתה יוצאת מדעתה... להסתכל על שני פעוטות ולשאול ולשאול כל אחד מהם... אתה בן של גברת אמת או של שפחה נואמת... אתה זרעו של אהרן הכהן.. או שאתה זרעו של כנען בן חם???

כל העיר דיברה על זה... ובחג עצרת האחרון הפרשיה הזו הגיעה לסנהדרין וכל ירושלים נעשה ורעשה מה הדין בכזה מקרה... יש לציין שדווקא השפחה ג'אלמא... השתדלה מאוד להסתיר את השמחה שלה ולא כ"כ הצליחה... בשבילה יש פה נטו שדרוג!!! היא בלאו הכי השפחה... היא בלאו הכי צריכה לדאוג גם לבן שלה וגם לבן של האדון... הדבר היחיד שקרה פה שלכה"פ הבן שלה נהיה בבת אחת מיוחס... מעוד איזה עבד שבשר חמורים בשרו... הוא נהפך להיות ספק כהן...

אגב: כפי שהזכרתי... באותו לילה ובאותו מנוסה התרחשה עוד פרשיה דומה... אבל היא חיוורת בעוצמה שלה... היה זה גברת כץ וגברת קאהן ששתיהן ילדו בהפרש של שעה אחת מהשניה... וגם הילדים שלהם התערבבו... סו"ס כאן מדובר כבר בשתי משפחות כהנים מיוחסים!! שניהם גם שכנים וידידים קרובים... אז נכון... הילדים התערבבו וזה סבל רגשי גדול... אבל עדיין.. סו"ס בין כך ובין כך מדובר בשני תינוקות כהנים... שניהם בעזה"ש יעלו לדוכן... שניהם יתחתנו בעזה"ש עם משפחות כהונה מיוחסות... שניהם עוד יהיו כהנים גדולים... אל תדאג... הם עוד יעשו נחת... אז באסיפת הורים שתי האמהות יבואו ביחד לרוות נחת... אז הבר מצוה של שניהם תהיה ביחד... ואת המנחת חינוך הם יקריבו באותו יום... ובפרט!!! שב"ה כל הכהנים פה בישוב שלנו... כולם שייכים לאותו משמר... משמרת ישבאב!!! אז בסיידר... הם אפילו יעלו באותו שבוע לירושלים... אמנם הם לא באותו בית אב וזה כן הפסד קטן... כי ככה הם יוכלו ליטול חלק אחד... אבל... אבל על זה נאמר... יש צרות גדולות יותר... איזה צרות יכולות להיות גדולות יותר??

הנה... הרבנית כהן שיש לה ילד!!!! שזה אז בן שלה... קדוש מרחם... או שזה עבד כנעני... יש לך מושג איזו הרגשה נוראה זו?? עזוב הרגשה... אתה יודע איך שזה מסבך את החיים??

אז דבר ראשון הרבנית כהן הודיעה לשפחה ג'אלמה שהתינוק הקטן שלה זה ילד שלי... אני לוקחת עליו פיקוח... רק זה חסר לי... שג'אלמה תגדל לי את הילד כמו עבד פרחח... הרבנית כהן לקחה אחריות על שני התינוקות ופרשה עליהם חסות.. ואט אט התאוששה וקיבלה באהבה ואפילו בשמחה את המתנה הנוספת שה' נתן לה... ה' נתן לי בן לאחריות!!! (יש מושג שאדם צריך להקריב חטאת אחת... והוא מפריש שתים לאחריות... שאם תאבד זו יקריב זו) ה' נתן לי עבודה כפולה... להשקיע בשתי נשמות גם יחד!!! הרבנית כהן החליטה שאין אפליות... אין יותר ניסיונות לנסות להבחין ביניהם... אין ניחושים... אני מגדלת את שניהם כמו הבנים שלי!!! הרבנית כהן עמדה על כך שבברית יקראו לאחד אלעזר ולשני איתמר להדגיש ששניהם בני אהרן!!! (לא שזה נכון... אבל ככה אני מתייחסת אליהם..)

הגיע היום הגדול!!! יום הבר מצוה של שני התאומים... כמובן שהיום הזה גם מציף רגשות סוערים... כל שנה מחדש יום ההולדת שלהם פותח שוב את הפצע... הגיע ליל הבר מצוה!! סעודת מצוה... רוצים להתפלל מעריב... אבל רגע!!!! חכה... יש לנו פה משימה די רגישה... אל תשכח שאחד משני הילדים האלו הוא עבד... מי?? לא יודע... מה שבטוח אחד מהם עבד והשני זה האדון שלו... זאת אומרת: אחד מהם פטור ממצות עשה שהזמן גרמא!!! או אלעזר או איתמר לא חייבים בק"ש של ערבית... אז רגע!! אל תתחילו מעריב... כעת!! כאן ועכשיו ע"ג השולחן החגיגי של הבר מצוה... כעת ניגשים לעשות את מעמד השחרור!!! אחד משחרר את השני... הרב ישב וכתב שני שטרות של כתב שחרור!!! והתכנית היא כך: אלעזר פונה לאיתמר... אם אני הכהן אז אתה עבד שלי... ואם ככה, קח את השטר שחרור ואני משחרר אותך... מהיום אתה מפסיק להיות עבד... ואתה נהיה ישראל בן חורין!!! ואז מתהפכת הקערה אל פיה... איתמר פונה לאלעזר אם אני הכהן ואתה העבד שלי... אז אני גם נותן לך כתב שחרור ומהיום אתה מפסיק להיות עבד ומכאן ואילך אתה ישראל בן חורין... אבל רגע!!! לפתע הגיעה קריאה דחופה מגברת כהן שבעזרת נשים... רגע לפני שאתם משחררים אחד את השני... אני רוצה שתאכלו תרומה בפעם האחרונה בחייכם!!!!! אמא הגישה לשניהם חלת תרומה אפויה ביד אוהבת... וסלק ירקות של תרומה... והתזמורת החלה לנגן ד' בבות... יש פה שני ילדים שחוגגים היום בר מצוה!!! מצד אחד ביום הזה הם מתחייבים במצוות!!! ומצד שני ברגעים האלו הם נפרדים מאכילת תרומה ל נ צ ח ! ! ! ! כן... עד היום הם יכלו לאכול תרומה ממה נפשך... בין אם אני הכהן ובין אם אני העבד של הכהן... שניהם יכולים לאכול תרומה... אבל ברגע ששניהם משחררים אחד את השני... אז אחד נשאר כהן והשני נהיה ישראל... נהיה זר... והוא כבר לא יכול לאכול תרומה... מהיום שניהם כבר לא יוכלו לאכול תרומה... הדמעות נשפכו שם כמים... הלוואי והיינו יודעים על מי אנחנו בוכים... אבל יש כאן ילד אחד כהן שלא יזכה להקריב מנחת חינוך... לא יזכה אף פעם לקדש ידו מן הכיור ולהקטיר ע"ג המזבח... יש כאן שני ילדים יהודים שאם הם יעסקו בתורה בעמל ויגיעה ויצמחו תלמידי חכמים ומאירים את העולם בתורה ומעשים טובים... ואז!!!! אז אנחם...

בדרשת בר המצווה שניהם נעמדו בזה אחר זה... גם אלעזר וגם איתמר... והבטיחו לאמא בדמעות... אל תדאגי אנחנו עוד נעשה לך נחת!!! אין שמחה כהתרת הספקות.. שנינו גם יחד נהיה בני עליה!! יקרה הם מכה"ג שנכנס לפני ולפנים

היכונו לקראת סיום מסכת יבמות...

תזכורת: הסיום של מסכת יבמות קרב ובא... ומסכת יבמות זה לא דבר של מה בכך... צריך להכין עגלא תילתא!!! משהו רציני... זה לא דבר שאמור לעבור בשתיקה!!!! הועדה המכינה של בני הבית כעת ביישורת האחרונה לקראת הפקת האירוע...

אבל אם שמת לב... השיטה שלנו היא שעוד לפני שמתחילים לדבר על הסיום של יבמות... כבר מתחילים לחמם מנועים לקראת תחילת המסכת הבאה.. **מסכת כתובות!!!!**

אז הנה... ראש הממשלה עשה לנו השבוע את העבודה...

יש לנו כעת ארבעה חודשים שבהם כל אחד יקבל החלטה מה הוא הולך לעשות עם עצמו... או שאתה בוחר ללמוד את מסכת כתובות על ק"י דפיה!!!! או שאתה הולך לטחון שוב את הניעיים במאה ועשר יום שיש עד הבחירות... **הבחירה בידך!!!!** דבר אחד אני יודע... ביום שהוקמה הממשלה אחזנו במסכת יומא... מאז הספקנו ללמוד ביצה, תענית, ר"ה, מועד קטן חגיגה, ואת כל יבמות... ויש כאלו שבשנה זו טחנו את חילופי הצעקות התינוקיים בין חברי הממשלה... רחמנות... באמת רחמנות...

מישהו אמר לי הרגש נפלא על הראש ממשלה שלנו...

הראש ממשלה הזה... אם שמת לב מיום שהוא נבחר... הוא התעקש לא לעזוב את הבית שלו!!! להמשיך להתגורר בוילה שלו ברעננה ולא לעבור דירה לבית ראש הממשלה כמקובל... למה? כי הוא הבין שהוא לא הולך להארך ימים על כס ראש הממשלה... אם ככה... הוא עשה חשבון פשוט... למה לי לשפץ את הבית של ראש הממשלה שיבא אחרי (כפי שעשתה מי שהיה לפני) עדיף להישאר בבית שלי... להשקיע בו את כל העשרות מיליונים כיאה וכיאות לבית ראש ממשלה... ואז כשאפיים את השיפוצים... אז מיצדי לפרק את הממשלה... וגם אם אני כבר לא אהיה ראש ממשלה... אבל לפחות אני חוזר לבית משופץ ומפואר על חשבון המדינה... תקשיב איזה נאון בנט... אבל אני לא מוותר!!! לא רק הוא נאון... גם אני נאון כמוהו ויותר ממנו...

גם אני עשיתי את אותו שיקול בדיוק... כשאותו בנט נהיה ראש הממשלה חשבתי לעצמי. הרי יום אחד הממשלה הזו תתפרק... לפחות בנט עוד יוכל להתעטר כל החיים שלו שהוא ראה"מ לשעבר... אבל מה היה איתי?? אני אשאר עם עשרות שעות של גרעיני אבטיח וניעים על ראה"מ שמהרגע הראשון לא היה רלוונטי... באותו רגע החלטתי יחד עם ראה"ב שאני לא משקיע בבית ראש הממשלה... החלטתי להשקיע בבית שלי!!!!

החלטתי שאני משקיע בממסכת יבמות... והנה... הממשלה התפרקה... ראש הממשלה נשאר עם הבית המשופץ שלו...

ואני??? אני נשארתי עם מסכת יבמות בכיס!!!!

תאר לעצמך שבמקום ללמוד מסכת יבמות... הייתי משפץ את בית ראש הממשלה... תאר לעצמך שישנה שלימה הייתי מניעים על ראה"מ ועל הגזירות ועל ליברמן ועל חד פעמי...

בסוף השנה הוא היה חוזר לבית המשופץ שלו ברעננה ואני הייתי נשאר מחוסר בית... אבל לא!!! הדרך עלך מסכת יבמות והדרך עלן... קניתי אותך מסכת יבמות... לא נתתי לאף קשקשן להסיח את דעתי ממך... תודה לה' שלא בזבזתי את הזמן שלי..

ואנא ה'... תעזור לי להמשיך ככה גם בכתובות!!!!

בעוד כמה שבועות יתחילו כותרות על הפתעת הבחירות.. מי הפעם הולך להפתיע... הפעם מסכת כתובות שלי הולכת להפתיע... אני הולך לשבת וללמוד כתובות... עוד נפגש בבחירות הבאות בסוף מסכת סוטה...

האם יש עניין רוחני בגיבוש משפחתי...??

רציתי לפתוח אחת ולתמיד את הנושא שנקרא **גיבוש משפחתי...**
בשנים האחרונות המושג של שבתות גיבוש משפחתיות נהיה מאוד מקובל... אין כמעט משפחה מורחבת שלא שכרה איזה מתחם לשבת גיבוש כדי להשקיע בגיבוש המשפחתי... על פניו זה מאוד נחמד... למה לא... מי לא רוצה להיפגש עם כל המשפחה המורחבת... לבריאות...

דא עקא!!! שאחרי כל הנחמד והכיף... בשלב מסוים תמיד מגיע הרגע הקשה... אם זה כשזה מתחיל לכאוב בכיס... כן... שבתות כאלו עולות יקר מאוד!!! מדובר בעלויות גדולות.. ואז ברגע הקשה פתאום מתעוררת השאלה העקרונית: **רגע רגע... בעצם מה העניין?** חוץ מנחמד וכיף...
איזה ערך רוחני תורני יש פה שמצדיק את ההשקעה הזו... ואת ההוצאה הזו?? או לחילופין כשיש רגישויות מסוימות במשפחה שצריך ללכת בין הטיפות (ומישהו פה הולך לשלם מחיר רגשי...) או שיש כאלו שאוהבים מגרה והם לא בקטע של גיבוש משפחתי ואם באדישות שלהם מצמידים לקיר ושואלים את השאלה המתבקשת מה בכלל העניין בגיבוש משפחתי? מעבר לנחמד ולכיף ו... ול-למה לא... האם יש בזה גם עקרון תורני שבשבילו המאמץ כדאי?? **אז אפשר!!!** אם אתה מאוד רוצה... אני יכול לעזור לך למצא מראי מקומות בעניין הנשגב של מפגש משפחתי...
(ואדרבה... אשמח לשמוע מהקוראים נקודות למחשבה בהיבט ובאידיאל הרוחני שבזה)

אבל עזוב!!! עזוב מראי מקומות... אם אתה שואל אותי... אני חושב ש**יש עניין מאוד גדול בגיבוש משפחתי...** אבל מזווית אחרת לגמרי לגמרי... בכלל לא מהכיוון של עניינים... אדרבה... מזווית ריאלית ועניינית: הרי כך:

הנתון העובדתי קובע שהמעגל המשפחתי מזמין אתגרים!!!

כל משפחה מורחבת וההתמודדויות המשפחתיות שלה... אם זה ההורים המבוגרים שצריכים כל משפחה מורחבת וההתמודדויות המשפחתיות שלה... אם זה ההורים המבוגרים שצריכים עזרה תמידית... אם זה הגיס שהסתבך בחובות... אם זה התורנות אצל הגיסה הקשה האלמנה או שבעלה בביי"ח... אם זה הטלפונים היומיומיים מול שיירת השדיכים של המתגברות שעדיין מחכה לישועה... יש!! יש הרבה עבודה... המעגל המשפחתי הקרוב מזמין הרבה אתגרים ומשימות משותפות... כך גזרה חכמתו יתברך...

וה' רוצה אותנו שם!! אחד מט"ו התנאים להיכנס לכרטיס חבר של "ה' מי יגור באהלך מי ישכון בהר קדשך" זה **וחרפה לא נשא על קרובו!!!** לדאוג לחרפת הקרובים... ולא סתם דוד המלך מדגיש קרובים כי... כי יש לנו נטיה טבעית לעזור לרחוקים ולהזניח את חרפת הקרובים...

כן... **שלא תבין לא נכון...** גם הפלאפון שלי מזמין אתגרים... מידי פעם מתקשרים אלי כל מיני יהודים מתמודדים שיש להם צרות... אבל אני דווקא לא לוקח ללב... כי אני לא באמת מחויב אליהם... אני בסה"כ עונה לטלפון... אומר כמה מילים... שומע... מעודד... וזהו... ממשיך הלאה
אבל כשאח שלי או אחותי מתקשרים לדבר על התמודדות משפחתית מסוימת פה אני נאנח... כי... כי כאן זה עלי!!! עלי ועל אח שלי!!! זה נופל עלינו ושנינו מתבשלים עם זה ומתמודדים עם זה... וכאן הכי קל והכי מתחשק זה להתנגד... עזוב... לא קשור אלי... הלאה... אני עובר למאזין הבא... **אבל לא!!! צריך אותנו פה!!!** אין לאן לברוח... ה' רוצה את התמיכה שלך דווקא מול המעגל המשפחתי הכי קרוב אליך...

(כן... זו בדיוק הצעצמה שטמונה בקשר דם של משפחה!!! משפחה זה הדבר היחיד שלא בורח... זה קשר דם שתמיד ישאר לידך ברגעים הקשים... **לכן:** לכל אלו שלא מוכנים להשקיע בקשרי משפחה... תדעו לכם שכבר מעכשיו זו כפיות טובה... כי המשפחה בעל כרחה תעמוד לצידכם ברגעים הקשים... לכן קחו זאת לתשומת לבכם... כי המשפחה גם אם תרצה לא תוכל להתנער מכם כשתצטרכו אותה... אז נא לא להתנער בלשמור על קשר... אני כמובן מדבר על משפחה שעונה על הקריטריונים האלו..) ותכל'ס... סו"ס אני ואח שלי... שנינו אנשים באמצע החיים... שנינו עסוקים... אני לא משועמם וגם אחי לא... ומטבע הדברים אין שום סיבה הגיונית שיום בהיר אני אתקשר לאח שלי סתם באמצע החיים ואתחיל לנייעס איתו על המשמלת שנפלה או על מחירי החסה שעלו. אין סיבה שזה יקרה כי אנחנו לא משועממים (ברוך ה' שלא...) וממילא... כתוצאה מזה נוצר מצב שכל פעם שאני רואה את הטלפון של אח שלי על הצג... **אני כבר מתחיל להיאנח!!!!**
למה?? כי... כי... כי אם אח שלי מתקשר... מה כבר יכול להיות? סימן שיש בעיה!!! כנראה שיש תיק חדש... עוד איזה עול שצריך לקחת עליו אחריות... עוד איזה משימה בחיים שצריך לחשוב מה עושים...

פתאום קלטתי שאני ואח שלי אחים... אבל רק אחים ל---צרה!!!

ושוב... תחשוב רגע... אין שום סיבה שזה לא יהיה ככה... כי למה שנפטפט סתם באמצע החיים על משהו לא רציני... (מה... אנחנו עוד איזה שני משוועממים מישהי"ק שעלו הרגע לישיבה גדולה ועל ההתחלה הם הגיעו עם פלאפון... והם בשיטה מתקשרים כל יום לחברים מהישיי"ק כדי לשמור על קשר...?? מחלה ויראלית מוכרת... אל תיפול בזה... תחתוך מיד!!! בפרט אם הלכת לשיירה יותר קטנה ולא מוכרת... תהנה מהחברים החדשים... מילא הוא שהלך לשיירה ענקית... הוא באמת צריך להתרפק על החברים מהעבר... ולו בשביל להשויץ עליהם... אבל אתה?? ראה חיים טובים עם השיירה שנכנסת אליה... תכיר את החברים והאוירה החדשה... זה במאמר המוסגר...)

ואז זו אחת אני ואחי... שנינו הפנמנו שאי אפשר כבר להמשיך!! לא יתכן שאח שלי רק יראה את הטלפון שלי על הצג והוא כבר יאנח!! לא זה אמור להיות ככה... **תבין: זה לא הגון!!!** לא הגון שדווקא בגלל שאח שלי כזה אחראי... דווקא בגלל שהוא כזה לעניין שאפשר לפעול איתו ולעשות איתו דברים חשובים ונחוצים... דווקא לכן נגזר עלינו לחיות בכזה קפאון... ולפגוש אחד את השני רק כשיש בעיות...

ולהכי הכי: בקצב הזה יום אחד גם תבא ההתנייה!! ברגע שהשיחות שלי ושל אחי נהפכות להיות רק טענות... רק בדברות... רק עסוקים בדברים רציניים וקשים... בשלב מסוים זה משניא אותנו אחד על השני... לא!! שלא תבין חלילה... אני ח"ו לא שונא את אחי!! זו רק התנייה... היות והנושאים המשותפים איתו הם תמיד נושאים טעונים... אז בתת מודע אנחנו נצרבים אחד לשני כדמויות שמעוררות רגשות כבדות וטעונות!!! וברגע שזה ככה... בשלב מסוים אנחנו נמעיט לדבר... ואז ממילא גם נפסיק לעשות את הדברים הטובים שכן היינו צריכים לעשות עד עכשיו... (כמו הרבה כאלו שבורחים מהגמ' יום אחד מסיבת ההתנייה... היות והם החליטו להעלים על הגמ' שהיא אחראית על כל מה שבא להם לעשות ואסור כי הרי צריך ללמוד... מה הפלא שהגמ' יום אחד נצרבת במוח כאויב מספר אחד... ושם נטמן.. והדברים עתיקים...) וממילא: אם אנחנו רוצים להמשיך להיות אחים טובים... ולהמשיך לקחת עול... בשביל זה חייבים ליצור קשר בינינו חיובי ונעים אפילו בכח...

ואז יום אחד הגיע טלפון מאחי... והפעם לשם שינוי השיחה היתה מסוג אחר לגמרי!! במקום לדבר איתי על עוד התמודדות... החלטנו יחד שאם יש דין ללכת לראות את השלג בחרמון אז אנחנו ניסע לשם יחד... ואם יש אטרקציה לרעוד מפחד ברכבלית של חיפה... אנחנו נעשה את זה ביחד.. אנחנו אחים גם בשביל לטייל ביחד...
(ומאז!!! משהו השתנה...
אח שלי מתקשר אלי... בהתחלה רק שמעתי את המנגינה המיוחדת ששמתי לו בפלאפון (המנגינה שלו זה "לדוד משה היתה פרה...") כבר התחלתי להיאנח... התרמתי לו ואז הוא מיד אמר לי: לא!!! תרגע... לא קרה כלום... מה יש?? יש גלים גבוהים בכנרת... יש הרבה נזקים בחוף המשושים... בא ניסע לראות... הייתי בהלם... מה? בשביל זה התקשרת? אין שום בעיות?? רק בכנרת יש בעיות...? כ"כ שמחתי על הטלפון שלו... זהו... אם ככה... אני כבר לא צריך לנסוע... בקיצור: לאט לאט הבנו יחד שבשביל שנוכל להמשיך לקחת על עצמנו עול ולעשות דברים טובים ביחד... בשביל זה צריך גם שיהיה לנו נחמד ביחד!!!

ואני חושב שבשביל זה!!! ולו בשביל זה צריך שבתות גיבוש משפחתיות... לא צריך אלא **חייבים!!!** שאף אחד לא יטייח... ושאף אחד לא ינסה לרמות... המשפחה העליצה והנחמדה הזו שאתה רואה פה שהם הגיעו לשבת גיבוש עם הטרמפולינה והאטרקציות וכולם פה עליזים ושוהלים ונהנים מהחיים... **עזוב... לא תמיד הם נראים ככה!!!** יש לגיסים או לגיסות מידי פעם שיחות ועידה משותפות בנושאים כבדים וטעונים... איך לעזור לדוד הגלמוד ואיך להסביר להורים שעדיין לא הפנימו שהם לא צעירים... וכן הלאה וכן הלאה... ובשביל להמשיך לקחת עול משותף ולפעול ולעשות דברים חשובים (ולא רק לדבר עליהם)
בשביל זה צריך גם רקע ובסיס חיובי!!! צריך את השבת הנחמדה שהיה לנו טוב ביחד... שמחנו ביחד... יש לנו משפחה עוטפת ומחבקת... ועם הכוחות האלו אנחנו ממשיכים בייתר שאת להסתער על המשימות הפנים משפחתיות שמוטלות עלינו!!! כן... בסופו של דבר ענייי ביתך קודמים...

אני חושב שרק בשביל המטרה הזו צריך וכדאי ושווה כל שקל להשקיע הרבה כסף בשביל שבת כזו!!! המצב רוח והצחוקים שיהיו בשבת שכזו זה לא סתם קלות ראש (כמו שפעם חשבתי...) זה בסה"כ לאסוף כח להמשיך להחזיק ולצלוח ביחד את המשימות הנדרשות!!! (ולא... אל תדברו על הנושאים האלו באותה שבת... רק זה לא!!! בשבת גיבוש שיהיה באמת נחמד... בנופש בבין הזמנים תסעו למסלולי ג'יפים כדי שבאמת יהיה לכם נחמד... כדי שבעוד חודש... כשתצטרכו להתדיין על נושא מסוים יהיה לכם ריפוד ורקע מקדים בשביל לפעול בשיתוף מלא...) **תאמין לי** שאם אני מאוד אתאמץ יתכן שאצליח להביא לך פה פסוקים ומדרשים שנורא ירגשו אותך בענייני "זבח משפחה..." וכמה שחשוב להודות לה' דווקא בחיק "משפחה ומשפחה" כמו שקיי"ל בסעודת פורים... וכמו שמובא ברמב"ן שמי שמחליף ספרה בגיל שקרוביו יעשו לו סעודה ויודיעוהו וכו'... כל המראי מקומות האלו זה טוב ויפה בשביל הסחור סחור... בשביל הציטוטים... (זה בשביל הכיתוב הרשמי שיצא על הבהמ"ז המיוחדת שיצאה לכבוד השבת היהודית...) אבל בינינו לבין עצמנו... שבתות כאלו נצרכות בשביל לקבל כח להמשיך!! לישא בעול את מה שחייבים לעשות...

אבל כעת בא נהפוך את הקערה על פיה!!!

אם עד כה דיברנו כמה חשוב הגיבוש המשפחתי וכמה הוא נצרך... צריך לקחת בחשבון שיש כאלו שאצלם זה הפוך!! אצלם הדבר הכי נכון בשבילם זה דווקא לא להיפגש!! כן... כמה שקשה לשמוע את זה... צריך לדעת שיש כאלו שמומלץ להם לאהוב אחד את השני **מרחוק!!!** למה מרחוק?? כי מה נעשה שמקרוב הם לא מסתדרים... מקרוב זה רק מגיע להידי פיצוצים שנשמעים היטב... וכאן צריך להיות חכם ולדעת לפעמים לקבל באנחה עמוקה גם כזו החלטה... (לאחר התייעצות עם אדם גדול...)

והטעות הנפוצה בנושא הזה שיש כאלו שטוענים שמי שלא מוכן להיפגש עם המשפחה, הוא עושה מחלוקת **וזה לא נכון!!! זה בדיוק הפוך!!!**

אדרבה... לפעמים דווקא בגלל ש"אנשים אחים אנחנו..." וחשוב לנו ש-"אל נא תהי מריבה ביני לבינך." אשר על כן **הפרד נא מעליי!!!** לא בריא לנו להיות ביחד... מרחוק אנחנו יכולים להבין אחד את השני ומקרוב לא...

כמובן שכאלו דברים צריכים יעוץ והכוונה מאדם גדול... (בעיקר בייחס לגרעין האישי שבעל שאמר לאשתו אל תלכי לבית אביך יוציא ויתן כתובה...)

אדרבה... מחלוקת זו הנעשנות להישאר ביחד ו--לריב!!! אבל להיפרד כידידים... **אין בזה שום בעיה!!!** בשום מקום בתורה לא כתוב שכלל ישראל צריכים להתחבק ביחד... אדרבה... אם כבר... אז כתוב שלכל שבט יש נחלה משלו. וברגע שזבולון נניח מנסה לדחוף את עצמו בכח ולהתנחל בשבט דן... ומתעקש לקנות "שדה מקנה" בנחלת דן (מאותו שמך ומטה ידו ומכר מאחוזתו...) יש לשבט דן מצות עשה מיוחדת לכנס אסיפת חירום בשטיבל ולגייס כספים בשביל להזיז מפה את אדון זבולון שהחליט להתערבב איתנו!!! "או דודו או בן דודו יגאלנו", יש מצוה להזיז אותו ברגישות אך בנחישות מהנחלה שלנו...
למה?? כי זבולון אחינו היקר... אנחנו אוהבים אותך... **אבל מרחוק!!!** שבט דן וזבולון לא אמורים להסתדר אחד עם השני ביום יום... רק שלוש פעמים בשנה כשכל ישראל נכנסים בשער אחד בעיר שחוברה לו יחדיו... שם אנחנו יכולים לגשת לתמונה משפחתית משותפת מול פני האדון ה'... אבל ביום יום עדיף שאתה תתמקם בנחלתך ואנו בנחלתנו... "ולא תסוב נחלה ממטה למטה..." כשניתן להבין את אחד את השני... כשיש הרמוניה ואפשרות לגשר בין פערים כאן או עין עין גדול להתאמץ ליצור אוירה ומקצה אחת של משפחה מלוכדת ועוטפת (כפי שהזהרנו באריכות לעיל...) אבל כשהתנאצה היא הפוכה... כשהניסיון המר מוכיח שזה תמיד נגמר בפיצוץ ובתהומות תסכולים שהולכים ומעמיקים יותר ויותר... כאן צריך להעיז לקחת בחשבון שקיימת גם אפשרות כזו לאהוב מרחוק!!!
ושוב... החלטה כזו צריכה להגיע מתוך הכוונה והתייעצות מול אדם גדול ועם הרבה כובד ראש... ולסגור את כל הפינות הן מצד הבני בית (שהאומר לאשתו אל תלכי לבית אביך יוצא ויתן כתובה) והן מצד ההורים שלפעמים הניתוק משאר האחים זה חץ בלב שלהם... אבל באותה מידה צריך לקחת בחשבון ששני אחים שאין ביניהם כלום זה אולי חץ בלב ההורים... אבל אם יש משהו יותר גרוע משני אחים שאין ביניהם כלום... זה שני אחים שיש ביניהם!!! ויש ביניהם מריבות... ולשמוע אתכם רבים זה חץ יותר מפלח מאשר לדעת שברוך ה' איש על מחנהו ואיש על דגלו... אבל זה כמובן במאמר המוסגר... סו"ס עיקר המסר במאמר הזה כן להעמיק ולגבש קשרי משפחה ולו בשביל "ולאחיו יאמר חזק" בנטילת העול המשותף בקופת הצדקה הגדולה ביותר בעולם... הלא היא **ענייי ביתך קודמים!!!!**

גליון 918 - שנה יט'

יהודה באהבה

הפטרה "ויאמר שמואל"

פרשת קרח

המאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

© כל הזכויות שמורות

שבת כו' סיון התשפ"ב

	הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
י-ם	19:33	20:25	21:21
ת"א	19:31	20:22	21:18
חיפה	19:35	20:26	21:22
ב"ש	19:31	20:22	21:18

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

אמרו חכמינו במדרש, שכשביקש משה על ישראל אחרי חטא העגל אמר: "לי ציוית ולא להם", שכן נאמרו עשרת הדברות בלשון יחיד ואין ישראל ראויים לעונש. אבל עתה, כיון שטעו קורח: "כל העדה כולם קדושים-כולם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה" (רש"י) , הרי עורר שוב **קיטרוג** על ישראל בגלל חטא העגל, ושקשה איפוא:מה ראה קרח לעלל כזאת?

על כך באה התשובה: "פרה אדומה ראה" – הוא שמע את פרשת פרה אדומה, שבאה לכפר על חטא העגל ("תבא האם ותקנח צואת בנה" – רש"י פרשת חוקת בשם י"מ הדרשן), והיה סבור שאין עוד צורך בסנגוריה של משה רבנו: "לי ציוית ולא להם", ועל כן אמר: "כל העדה כולם קדושים".... (פנינים יקרים)

המכיר שהכל של ה' משמים עושים שהכל שלו..

מה טעם לא נאמר:"זו מחלוקת קרח ומשה", כפי שנאמר:"זו מחלוקת שמאי והלל"? לפי שכוונתו של משה רבנו היתה בודאי **לשם שמים**, ורק כוונתם של קרח וכל עדתו לא היתה לשם שמים.

כואב כאב חבירו רבי מרדכי **דוב מהזרונסטייפל** חלה פעם אחת ונסע לדרוש ברופאים בעיר קיוב. אמר הרופא המטפל בו, שיש צורך לצרוב במקום אחד גבו בשפוד מלובן, אך הזהיר מראש שטיפול כזה גורם **לכאבים חזקים** וצריך לקשור את החולה לכסא בכד שלא יזוז ממקומו. אמר לו רבי מרדכי דוב שאין צורך לקושרו, בהבטיחו שלא יזוז. התחיל, איפוא, הרופא בטיפול והרב לא קם ולא זע, אף לא הוציא מליבו נגיחה כלשהי. השתומם הרופא על כח האפקותו וסח לבנו של הרבי שהיה נוכח באותו מעמד, כי ביצע אמש אותו טיפול בקוזאק רוסי, והלה, אך נגעו בבשרו קפץ ממקומו, עקר את הרצועות שקשרוהו בהן, ונמלט דרך החלון.

הקשיב הרב לדבריו והגיב על פליאתו: "האמן לי פרופסור, כי כאשר בא אלי יהודי ומסיח לפני צרת ליבו, וצריכים ומוכרחים לעזור לו, אולם אין בידנו היכולת לעזרו, **בוערת בנו צרתו** הרבה יותר אפילו מברזל חם ומלובן".

קל יותר לכופף ברזל מאשר לכוף את האדם בפני זולתו

"אם כמות כל האדם ימותון אלה... לא ה' שלחני"

איך הרהיב משה עוז לסכן את כל האמונה בנבואתו ובתורה מן השמים, והרי אפשר **שיחזרו בתשובה** וממילא ימותו כמות כל אדם, שכן"אין לך דבר העומד בפני התשובה" ? אלא מצינו ברמב"ם, שבעל תשובה הריהו כקטן שנולד ונחשב לאדם אחר לחלוטין.

לפיכך דייק משה ואמר: "ימותון אלה" – חוטאים אלה כמות שהם, בלי תשובה, אם ימותון כמות כל אדם-כי אז "לא ה' שלחני", אבל אם יחזרו בתשובה הרי לא יהיו עוד "אלה" כי אם **בריות חדשות**...
(מהר"א מטשכנוב)

הן היה יכול און בן פלת להשיב לה לאשתו: אומנם כעת אני איני אלא תלמיד, אבל אם אתמוך בקרח שטוען שאין הכהונה שייכת לאהרון, הרי... יתכן שאי פעם יהיו **בניי לכהנים גדולים**.

לפיכך סתרה את שיערותיה כדי למנוע בזה את האפשרות שיהיו בניה כהנים גדולים, משום ש"מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערותיי" (יומא מ"ז), ואם צניעות בשיער של אשה מביאה לידי כך שיהיו בניה כהנים גדולים,
הרי חוסר צניעות בשיער של אשה מהווה ניגוד לכהונה גדולה.
(ילקוט האורים)

נא להתפלל לרפואת
רפאל אילן בן **כרמלה**

השעה החשוכה ביותר בלילה, היא **השעה האחרונה** לפני עלות השמש

מי שהיו בו **שלושה** דברים, כבר נשלמה אמונתו: כשהוא רוצה – אין רצונו מוציא אותו אל השקר,

וכשהוא כועס - אין כעסו מוציא אותו מן האמת, וכשהוא יכול – אינו שולח יד במה שאינו שלו.

הרמב"ם כותב (הל' דעות פ"ה) שהמהלך בשוק צריך ללכת כאדם שהוא טרוד בעסקיו (רמב"ם דעות פ"ה) כיוון שאנו לא מלאכים שיכולים להשוב **שתי מחשבות**. וכשהעיניים משוטטות ומסתכלות מה קורה ברחוב, אזי ראשו ומוחו בוהים. ומתי שבוהים, אי אפשר לחלוק על המציאות הקיימת שעל מה שמסתכלים חושבים כמו שכתוב בגמרא "אין יצר הרע שולט אלא בראית העין" (סוטה ח').

פקודה לפרשתנו

"ווייתר הקב"ה על ע"ז ג"ע ושפ"ד ולא ווייתר על מאסה של תורה",

אשר לכאורה קשים הדברים להבינם, דהלא על שלושה דברים חמורים הללו אמרו חז"ל "יהרג ואל יעבור", משא"כ **על לימוד תורה** שלא נפסק דין זה דיהרג ואל יעבור, ואיך אם כן מוותר הקב"ה בעת שישי עמים נלחמים יקרה **לפעמים שהאחד מתגבר** על חברו תוך כדי הקרב שביניהם, אבל עדיין לא ידוע אם ישאר הלה בנצחונו, כי יש שהשני מתגבר בהתקפה ויירש את הנצחון.

אולם אם עלה ביד צד האחד לחמוס מן הצד השני את כלי המלחמה, אזי הדבר ברור לכל כי הוא ינצח, כי מבלי כלי המלחמה אי אפשר להמשיך את המלחמה. כן הדבר בענינו. שכן גם אם עלה ביד היצה"ר להכשיל את מי שהוא אף בעבירה היותר חמורה,

אבל עדיין אפשר **בתשובה**, ודלתי תשובה לא ננעלו גם עוונותינו הגדילו ועצמו מאוד, ויכול להיות כי **מן השמים יעזרוהו** להתגבר על יצרו עד שינצח.

אולם אם עלה ביד היצר הרע לחמוס את כלי המלחמה, היינו התורה, אזי הדבר ברור שהנצחון על ציידו ! (העורך)

מעשה באדם אחד שראה אניה גדולה שמפליגה למדינת הים, רץ לביתו, **להביא סחורתו** לירד בה למדינת הים וקודם שהגיע לאניה נכנס מסמר ברגלו, ולא היה יכול ללוז ממקומו, עבר זמן פרשה האניה והלכה לה, התחיל לבכות ולצעוק על רוע מזלו כי אין אניה אחרת מפליגה למדינת הים עד שנה אחרת, ונשארה סחורתו מוטלת לפניו, ולאחר שלושה ימים נודע **שטבעה** אותה אניה בים, התחיל לשורר ולשמוח על טוב מזלו, והיה נוטל אותו מסמר שנכנס ברגלו, ומנשקו על כי על ידו ניצול הוא וממונו:

דבר הלמד מענינו על כל צרה שלא תבא על האדם צריך להרחיב לבו ודעתו ולקבל באהבה וחיבה כי אין דבר רע יורד מן השמים ואם יפגענו הפסד ממון וחולאים ידע נאמנה כי **חסד גדול** עשה הבורא יתברך עמו כי אין בעל הרחמים פוגע בנפשות חלילה, אך ורק בשבט עברתו יכהו ביסורין או בהפסד ממון להחיות נפשו ונפשות בני ביתו.

הצניעות שבאישה הנאה שבתכשיטיה

אם יתקיים בך "ומל ד' אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך", יתקיים גם "**למען חייך**"- שתוסיף לחיות גם אחרי מיתתך. אם אדם מניח אחריו בנים טובים וישרים,

איננו נחשב לעולם למת, כפי שאמרו חכמינו: "דוד שהניח בן כמותו לא נאמרה בו מיתה" (בבא בתרא קט"ו)

יש לפעמים שנופל חלילה על האדם **צרה אחר צרה**, ובאים בערבוביה, וקשה לעמוד בנטל המשא, אך כבר ביאר המגיד מדובנא כוונת הכתוב בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים, והמשילו למוכר פירות בשוק, שמניח כל מין ומין בתיבה נפרדת, תפוחים בתיבה זו ותפוזים בתיבה זו, אגוזים בשק אחד ושזיפים בשק אחר,

ולעת ערב כשכבר צריך לילך הביתה, מערב את כל הפירות הנשארים לתיבה אחת, **ומוכרם בזול**, בכדי להוריק את כליו.

כמו כן הקב"ה מביא לאדם בכל זמן וזמן איזה גזירה למרק את האדם, אך באחרית הימים, ובסוף זמן של הצרות שנגזר על האדם כמה גזירות בערבוביה, כאותו מוכר פירות שרוצה כבר להוריק הכלים, כך מריקים לו הצרות.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים"
הגאון הרב **ראובן אלבז** שליט"א

וַיַּקְהֵל קֹרַח (טז, א) כתב רש"י: "פרשה זו יפה נדרשת במדרש תנחומא", מדרשים רבים מובאים בעניין קרח. וטעם הדבר – אומר ח"בן איש חי" בדרושים – לפי שפרשת קרח מדברת על ענין המחלוקת, ובכל דור ודור נמצאים בעלי מחלוקת. ונקט בדוקא לשון הווה – "נדרשת", כיון שעבירה זו נשארה עד היום הזה, וכמו שרמזו זאת בפסוק "וּבְנֵי קֹרַח לֹא מֵתוּ"

ויש שביארו בכוונת רש"י, שאין פשט והבנה במחלוקת זו אלא רק דרש, שכן על פי חשכל הפשוט והישר, לא ברור מדוע ירצה אדם אשר יש לו חכל, להביא עצמו ואת הסובבים אותו לאבדון...

בדרך בדיחותא מספרים על דרשן אחד שהיה בקי גדול בדרשות פרשת קרח, שמע את כל המעשיות ולמד היטב את המדרשים, אולם הידע שלו התחיל והסתיים בפרשה זו. יותר מכך לא ידע מאומה. בזמנם היו הדרשנים דורשים, וכל האנשים הבאים לשמוע את הדרשה נהגו לתת סכום מסוים לדרשן, אשר ממנו היתה פרנסתו. הדרשן היה הולך מעיירה לעיירה, דורש את דרשתו ומרוויח פרוטות אחדות שמהן התפרנס. כאשר הגיעה פרשת קרח, הדרשן דנן התעודר לתחייה. הוא דרש נפלא, והאנשים הנהנים נגמלו לו בעין יפה. בשבת שלאחר מכן וגם בשבת אחר כך עדיין היה ריחו של קרח מרחף באוויר, ודרשנו מצא דרך לקשר אותו לעניין והרוויח יפה. הבעיה התעוררה, כאשר הקהל שנהנה מן הדרשות הקודמות החליט להזמין אותו לדרוש כמה חודשים לאחר מכן. הדרשן כמובן לא רצה להחמיץ הזדמנויות, אך מה יעשה? מה כבר ביכולתו לדרוש?! **לקח האיש** את המגבעת שלו והניחה במקום מוסתר – על כסא שעמד בצד. כאשר הגיע זמנו לדרוש קם ממקומו והחל לחפש את המגבעת כדי להניחה על ראשו. חיפש פה וחיפש שם, אך המגבעת איננה. "היכן המגבעת שלי?" – שאל האיש בקול – "לפני זמן מה היתה מונחת אצלי ועכשו איננה, נבלעה כמו קרח ועדתו באדמה!... ואם כבר הזכרנו את קרח, מורי ורבותי, נדרוש עליו מעט..." וכך פתח ודרש את אחת מדרשותיו על פרשת קרח באזני הקהל המתמוגג...

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

הגאון רבי **מאיר שפירא** זצ"ל, מיסד ישיבת חכמי לובלין, היה במשך תקופה מסוימת חבר בפרלמנט הפולני.
פעם אחת, כשישב בחצר הפרלמנט ושוחח עם נציגים אחרים בעניינים פוליטיים נכנס, רוכל פנימה והציע גרביים למכירה. הנוכחים שקועים היו בשיחה ולא הבחינו ברוכל. נענה רבי מאיר ואמר לו:"כאן אין המקום למכור גרביים". "מדוע?" – שאל הרוכל. "כאן הוא מקום פוליטי – חייך רבי מאיר – ופוליטיקה היא שקר, ושקר אין לו רגלים, **ממילא אין צורך בגרביים**..."

ילד הרואה שהוריו **מתעניינים בו** וחפצים בהצלחתו התמידית, יגלה **גם הוא** עניין בלימודיו וילמד יותר בחשק.

"ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם"
מה טעם נענשו **להיבלע** בתוך האדמה?
אמר על כך הרב ר' **וולף מסטריקוב** בדרך צחות:משה רבינו הלא היה נמוך (קטן בעיניו) מכל האדם אשר על פני האדמה, והיינו שהיה מגיע ממש עד עפר, ובכל זאת טענו כנגדו:"ומדוע תתנשאו" זאת אומרת אפילו מן **עצוה כזאת**. להיות שפל עד עפר, נחשבת גם היא בעיניהם לגאות והתנשאות, אם כן לא נשאר להם אלא לירד מתחת לפני האדמה...

ביקשתי מדייג טיפ לחיים אז הוא אמר לי: חביבי, **אין אצות חינם**

מי שראשו וכל מעייניו טבולים **בים התורה**, אינו מסוגל לחשוב על דברים אחרים גם כאשר העולם שסביבו טבול בים של צרות ויסורים, הוא – נתון כולו **במציאות אחרת**.

"מי שמשתתף ראשון בויכוח ראוי יותר לשבח."

המכיר שהכל של ה' משמים עושים שהכל שלו..

חנוך לנער... כבר בילדותו בלט רבי **אברהם מסוכטשוב** זצ"ל בכשרונות נפלאים ושמו התפרסם בעולי. פעם אחת כאשר אביו שוחח עמו בלמוד, התקשה לפניו **קושיא עצומה** והגאון הצעיר מיהר לתרצה ברוב חריפות.

אבל אביו לא הפגין שביעות רצון. להפך, הוא דחה את תרוצו, אמר לו כי טעה ואפילו סטר קלות על פניו שלא ימהר להשיב... לאחר שנים כאשר העלוי הצעיר הפך לגאון מבוגר, הזכיר לו אביו את הפרשה **וביקש את סליחתו**. באמת- גילה לו אביו- היה תרוצו נפלא מאוד, אבל כדי להרחיקו מהרהורי גאוה, נהג עמו כפי שנהג...

להצלחה וישועה בכל התחומים
יהודה בן בת שבע
אבישלום בן אורה
רפאל ארז בן הדסה צביה

מנחם מנדל ואני החלטנו פעם לקנות חבית יין ולמכור לגויים יין ביריד של קרלין. נסענו בעגלה לפינסק וקנינו חבית של יין משובח. בדרך חזרה אמר לי מנחם מנדל: "מוטל, אני צמא, אפשר לשתות כוס יין?" "בשום פנים ואופן לא", אמרתי, "קנינו את זה כדי למכור ולהרוויח". "טוב", אמר מנחם מנדל, "אני אקנה ממך את הכוס", והוא שילם לי רובל שלם, מחיר יפה לכוס יין. ואז הרגשתי גם אני, איך לומר, מין יובש בגרון, וקניתי ממנו כוס יין ברובל שלם. וכך מכרנו זה לזה את כל היין שבחבית. כשהגענו לקרלין אמרתי למנחם מנדל: "תראה, זה ממש נס, שני יהודים גמרו חבית יין..."
"הכול ברובל אחד", אמר מנחם מנדל"

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת וחב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לולו'ה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איזת, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מרי, הרב יורם אבן־ציל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

בסייעתא דישמיא ☺ פרשת: קרח ☺ גליון מספר: 58 ☺ כ"ה סיון תשפ"ב
גיליון מיוחד ומורחב בעקבות הדברים המצחיקים שקראו השבוע, כאן בארה"ק.

השמחה בעניני דיומא

בדיחות

1. עם כל השמחה (בעניני דיומא) צריך לזכור שעכשיו אין מי שיתווך בין רוסיה לאוקראינה ועדיין יש שם מלחמה.....

2. דבר מדהים:
הממשלה המצחיקה הוקמה בפרשת קורח וגם נפלה בפרשת קורח תראו מה עושה המחלוקת (ממשלת קורח ועדתו).....

3. מישהו יודע מתי ניחום האבלים אצל השרים והחכי"ם הנורבגים.....

4. אדם שמעריץ את נתניהו נקרא ביבסט ואיך נקרא אדם שמעריץ את בנט? בנדיט....

5. היום ניר אורבך, אילת שקד ואביר קארה מרגישים את מה שהבוחרים שלהם הרגישו לפני שנה.....

6. בנט: לראשונה בתולדות המדינה יש לנו ממשלה כל כך יציבה שהיא אפילו לא זקוקה לרוב כדי לשרוד.....

שימו לב: השבוע 4 עמודים בגיליון.

דבר העורך!

שנה חלפה וגם נפלה הממשלה...

לפני שנה בדיוק (פחות או יותר) הוקם הגיליון 'השמחה בעניני דיומא' כדי לשמח את עם-ישראל כי כולם ידעו עד כמה היא גרועה ולכן זה נקרא 'השמחה בעניני דיומא' בדיחות הקשורת ליומיום.

שימו לב:
רבים החושבים שאנו עלון שקשור לפוליטיקה, קצת טעות. אנחנו כאן בעלון גם צוחקים על הפוליטיקה, ובעיקר כותבים בדיחות על מצוות היום.

ניתן לקבל את הגיליון במייל a0503210@gmail.com

השבוע העלון מורחב בעקבות: שהממשלה נפלה.

בקיצור:
יש לנו עכשיו כמה חודשים טובים כדי לשמח את עם ישראל. ובפרט על הפוליטיקה המצחיקה.

בברכה: העורך.

המשך - בריחות

7. דרושים: חברי ועדות קלפי, משקיפים וסופרי קולות למשרה קבועה.....

8. באו לא נשכח רה"מ של מדינת ישראל נפתולי בנט הוא אדם ש:
* אף אחד לא המליץ עליו לנשיא חוץ מעצמו.
* לא קיבל מהנשיא את המנדט להרכיב את הממשלה.
* לא קיבל מנדט מהעם.
* אין לו ציבור מאחוריו.
* שיקר את בוחריו כדי שיצביעו לו.
* שיש לו יותר מאבטחים ממנדטים.
* לפני כשנתיים + לא עבר את אחוז החסימה.....

9. בסוף זה לא עבד: השומר שבת הבנט עם עבאס.....

10. "-שמעת שהממשלה נפלה?"
"-כן" "איך שסיימתי לשטוף את הכלים החד פעמי -שמעתי שהממשלה נפלה..."

11. אחרי שבסקר המנדטים הקודם "תקוה חדשה" הגיעה לאפס מנדטים, בסקר האחרון היא ממשיכה לרדת ומגיעה כבר למינוס אחד.....

12. בנינו עכשיו מסכן יאיר לפיד הוא נתקע עכשיו שלושה חודשים רצופים בארץ.....

13. באיסטנבול לא סוגרים דלתות. הם טורקים.....

14. עכשיו רק עבאס צריך להחזיר לנו 53 מיליארד, זועבי 2 מיליארד ובנט 50 מיליון ונתנהג כאילו לא קרה כלום.....

15. בנט בספר חדש איך משפצים את הבית ב50 מליון שקל בחינם תוך שנה.....

המשך - בדיחות

16. לקראת הגל השישי בנט עם הספר איך מנצחים את הקורונה מהדורה שישית....

17. קיבוצניק שאל את הרב למה אצל החרדים הבניינים גדלים גם בשנת השמיטה ענה הרב שזה רק ספיחים זריעה אמיתית זה כפול 3.....

18. רעם מבקש להעביר חוק שמותר בכפרים הערבים לבנות בניינים יותר מ- 2 קומות.....

19. דרמה: עוד טלטלה בלשכת בנט: גם נפתלי בנט נוטש את הלשכה.....

20. אני: שלום יש לכם פיצה עבה?
מוכר: רק דקה. אני: אוקי אני אמתין.....

21. זוג מגיע לבית המשפט בתביעת גרושין של האשה. השופט שואל מה העילה לגירושין?? האישה הסבירה 10 שנים אנחנו נשואים ומשלמים שכר דירה בכל חודש. לפני שלושה שבועות גיליתי שבעלי הוא בעל הדירה!!! השופט: תשמע זה גאוני.....

בעקבות נפילת ממשלת החד פעמי!!!
אתם מרווחים!!!

לבקשת רבים הודפס רק עוד כ- 100 חוברות של הבדיחות. מבית מערכת העלון לא נפסיק את השמחה. חלק 1 וחלק 2. מעל ל- 500 בדיחות מצחיקות ועכשיו לפני עלית המחירים כל אחד רק ב- 10 ₪. כמו כן נשאר כמות מצומצמת מאוד מחלק 3 הכולל כ- 252 בדיחות.

עוד פרטים: 0534-135-183

המשך - בריחות

22. לקראת הבחירות הבאות מגעים לריצה משותפת בין גוש השמאל ו"ימינה" במפלגה שתיקרא שמאלה-ימינה.....

23. לא יהיה פשוט לנתניהו להיכנס לנעלים הקטנות של בנט.....

24. בעקבות פרישת בנט: וולט הודיעה על פשיטת רגל.....

25. ממשלה בישראל זה כמו איקאה.
אתה בוחר ואח"כ לא יודע איך להרכיב.....

26. גיל 5 – נופלת לי שן, מקבל 20 ₪.
גיל 30 – נופלת לי שן, משלם 2,000 ₪.....

27. השבוע העולם מציין 2 דברים:
1. הפלת הממשלה.
2. שנה להוצאת העלון.

התודה והברכה:

לחוברת 'מבחר העלונים' שע"י דפוס גרפומט.

למנכ"ל העלונים ר' שלמה אלה הי"ו

לידידי: אפי כץ הי"ו, ששלח בדיחות למערכת.

לקרוא את הגיליון כל שבוע???

מהיום כה יותר קל!!!!

ניתן לקבל את הגיליון במייל:

a0503210@gmail.com

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

- אימא עד כמה את אוהבת אותנו מ1 ועד 100?

- עד 20:00.

גיל 5 - נופלת לי שן, מקבל 20 שקל.
גיל 30 - נופלת לי שן, משלם 3,000 שקל.

חבר אמיתי זה מישהו שגם אם יצא לו מנטוס ורוד, הוא יתן לך אותו

מאמן הכושר שלי אמר שחימום לפני אימון מאוד חשוב, אז לפני שיצאתי מהבית חיממתי לי בורקס.

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פעם אחת אירע שה"חפץ חיים" זצ"ל הלך בשביל צר, שרק בן אדם אחד יכול לעבור בו, והנה הוא רואה מולו קצין רוסי פוסע בשביל. הוא מיהר לדרך לשולי השביל ונתן לקצין לעבור. הקצין שאלו: "הן איש זקן ושבע ימים אתה, מדוע פינית את דרכך לאדם צעיר ממך בעשרות שנים? שורת הדין הייתה שאני הייתי צריך לפנות את השביל לכבודך"!

נענה ה"חפץ חיים" ואמר לו: "דע לך! כל ימי אני מקפיד לְפַנּוֹת את הדרך לאחרים"! המשפט הזה, שיצא מפיו של הכהן הגדול מָאֲחֶיו, החפץ חיים, צריך לשמש עבורנו משפט מפתח, תמרור דרך! להקפיד תמיד להתנהג בענווה ובשפלות. כבוד לא "לוקחים"! אי אפשר לקחת אותו בכוח! כבוד רק "נותנים". מי שמקיים בעצמו את המאמר "מאד מאד הוי שפל רוח" - יְפַנֶּה תמיד את הדרך לאחרים! הוא לא ייטול את הכבוד לעצמו. ואם תמצי לומר, זוהי הייתה הבעיה המרכזית של קרח: "וַיִּקַּח קֹרַח". קרח רצה "לקחת" את הכבוד! זוהי בהחלט עבודה קשה, עבודת המדות, לפנות את הדרך לאחרים, להקפיד על כבודם ולהיזהר שלא לפגוע בהם. להסתכל תמיד בעין טובה על טובתו וגדולתו של הזולת, לשמוח ולהסתפק במה שיש. לא לחפש איך אפשר לקחת עוד. מי שמתנהג על פי התוויה זו - אשריו בעולם הזה, חייו הרבה יותר מאושרים, וטוב לו לעולם הבא. מסופר על יהודי תלמיד חכם, שחי בנחת ובכבוד, הקים משפחה נפלאה, כולם זרע ברך ה' מחונכים לתורה וליראת שמים. דא עקא, מזה תקופה מסיימת שהוא הרגיש איזושהי ירידה אצל שניים מבניו, הם אבדו את אותה שקידה ואהבת הלימוד שהיתה להם תמיד.

הוא פנה ל"חפץ חיים" זצ"ל, ושאלו מה עליו לתקן? נענה ואמר לו: "עליך להתבונן בענינים שבין אדם לחברו שלך. ואין כוונתי שתלך רחוק. כוונתי ל'בין אדם לחברו' בתוך הבית. 'בין איש לאשתו'. אם שם תקיים 'מאד מאד הוי שפל רוח', תוותר, לא תקפיד, תתנהג בענווה ובהערכה לאשתך, הכל יתוקן! כשהרב שך זצ"ל הגיע לגיל מאה, ביקשו ממנו לומר איזשהו משפט קצר, שיהווה מֶסֶר לכל אחד מאתנו לחיים, והוא אמר: "לוותר"! ואז הוסיף ואמר: "עברתי את הכל בחיי, ונוכחתי בדבר אחד יסודי: מוויתור - אף פעם לא מפסידים"!

שבת שלום ומבורך!

הרגע הכי כיפי בילדות: שבטיול שנתי בבית ספר האוטובוס של הכיתה שלך עוקף אוטובוס של כיתה אחרת

אלה שמצטיינים בהגזמה

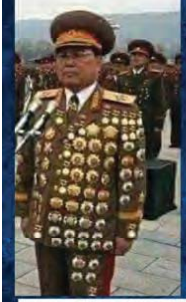

כשאמא שלך איחלה לך שיום אחד הילדים שלך יעשו לך את מה שעשית לה, היא שכחה שיום אחד היא תצטרך לעשות עליהם בייביסיטר

הדרך היחידה בה אהיה אמא למופת תהיה לקרוא לילד שלי "מופת".

יום כייף לילדי שנות התשעים

הגדלתי את מסגרת האשראי שלי

אשריך שנתפסת על דברי תורה

בכל מקום עבודה יש את זה שסתם הולך מהר במשרד כדי שיחשבו שהוא עובד קשה.

חשבון פשוט

יש קפה בלי קופאין
יש סוכריה בלי סוכר
מתי ימציאו משכורת בלי עבודה?!

אנשים טובים באמצע הדרך

יצא מלאך

- אני חייב לספר לכם על המלאך הזה, הגעתי לתקן פנצ'ר שהיה לי בגלגל, לאחר כמה דק' נכנס לפנצ'ריה קשיש נכה עם קלנועית ישנה - שהמצבר והחיווט ההטענה נהרסו לגמרי ושאל מה אפשר לעשות וכמה זה יעלה כי אין לו מאיפה לשלם והוא חי מקצבת נכות.
- הבעלים הבטיח לו שחלקי החילוף יגיעו בעוד כמה ימים, והוא יעדכן אותו.
- לאחר יומיים כשהקשיש שהגיע בחזרה למוסך, חיכתה לו קלנועית חדשה!!!
- שקנה לו הבעלים של המקום,
- כיף לדעת שקיימים
- בנינו מלאכים כאלה.

יש לכם סיפורים על אנשים או מעשים טובים שלחו לנו ונפרסם 367korona@gmail.com

לצפות ולהאזין, רק תבחר איך:

מאירים ילד
זכות אחזקת ילד במתמידים
60 ש"ח

חונך וילד
זכות שעות לימוד של החונך והילד
100 ש"ח

מאירים את השבת
אבות ובנים תהלים בנים תהלים בנות
150 ש"ח

כנגד כולם
ארוע מסכם על מאות שעות לימוד
250 ש"ח

לתרומות: נדרים פלוס "מאירים וזורעים הצלחה" קוד 1000538 או בפלא: 052-7656075

גרפומט מתחדשים

בדלפק שירות לקוחות אנושי

יש לכם משהו קטן להדפיס?
צריכים רק לצלם מסמך? ממהרים מאוד?

גשו לדלפק שירות הלקוחות בגרפומט
וקבלו שירות ויחס אישי ומהיר

- הדפסות באיכות גבוהה
- כל סוגי ההדפסות וההפקות
- מחירים נוחים במיוחד
- שרות מהיר במיוחד
- משלוחים לכל חלקי העיר

גרפומט MAT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

02-5337722 רח' אהלי יוסף 5 (פינת בר אילן), ירושלים
g5337722@gmail.com

שעות פתיחה: ימים ראשון עד חמישי 10:00–19:00 רצוף, ימי שישי וערבי חג 10:00–12:00